UNIVERZITET U SARAJEVU

Ekonomski fakultet
u Sarajevu

ECTS - INFORMACIJSKI PAKET
(KATALOG PREDMETA)

I (prvog) i II (drugog) ciklusa studija

- četvrto izdanje -

Sarajevo, novembar 2015. godine

Naziv djela:
ECTS – INFORMACIJSKI PAKET
I (prvog) i II (drugog) ciklusa studija

Priređivači:
Doc. dr. Jasmina Selimović, rukovodilac
Prof. dr. Željko Šain
Doc. dr. Džafer Alibegović

Saradnici:
Anesa Vilić, dipl. oec.
Marijana Svinčicki, dipl.oec.
Mulija Delibašić, oec.

Izdavač:
Ekonomski fakultet u Sarajevu

Glavni i odgovorni urednik:
Prof. dr. Željko Šain, dekan

Redaktor:
Prof. dr. Nijaz Bajgorić

Recenzenti:
prof.dr. Maks Tajnikar, Ekonomski fakultet u Ljubljani
prof. dr Tonči Lazibat, Ekonomski fakultet u Zagrebu

Godina izdavanja: 2015.

Tiraž: 50

Štampa: Štamparija Fojnica

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

371.214:[33:37.01(497.6 Sarajevo)(036)
378.016:33](497.6 Sarajevo)(036)
378.145(497.6 Sarajevo)(036)

EUROPEAN Credit Transfer System
ECTS - informacijski paket : (katalog predmeta)
I (prvog) i II (drugog) ciklusa studija /
[prire iva i Jasmina Selimović ... [et al.]. - 4.
izd. - Sarajevo : Ekonomski fakultet, 2015. - 545
str. : graf. prikazi ; 30 cm

ISBN 978-9958-25-112-2
1. Gl. stv. nasl. 2. Selimović, Jasmina
COBISS.BH-ID 22612230

PREDGOVOR ČETVRTOM IZDANJU

Akademska godina 2005./2006. za Ekonomski fakultet u Sarajevu bila je prekretnica. Te godine, nakon 53. godine postojanja Fakultet prelazi na novi koncept studije baziran na principima Bolonjske deklaracije koji podrazumijeva studiranje kroz sistem (3 - prvi ciklus + 2 – drugi ciklus +3 – treći ciklus). U skladu s tim konceptom redefinirani su postojeći i kreirani novi nastavni programi.

Imajući u vidu orijentaciju Fakulteta ka kontinuiranom poboljšanju kvaliteta programa, svakih pet godina sve interesne skupine (nastavno i administrativno osoblje, studenti, poslovna zajednica) rade na kreiranju novih nastavnih planova koja predstavljaju unapređenje, a na osnovu iskustava stečenih u prethodnom periodu kao i kretanjima na tržištu rada.

Ova 2015. godina je godina velikih uspjeha za Ekonomski fakultet u Sarajevu. Nakon višegodišnjeg procesa stekli smo institucionalnu AACSB akreditaciju što je potvrda vrhunskog kvaliteta u cjelini mjerenog svjetskim standardima. Fakultet je tako svrstan u 5% najboljih svjetskih ekonomskih fakulteta i poslovnih škola. Za studente to konkretno znači da dobivaju znanja i vještine od vrhunskih nastavnika i sadržaje prema nastavnom planu koji je prepoznat u svijetu. Studenti postaju rangirani prema svjetskim standardima, što ih čini konkurentnijim na tržištu rada – imaju znanja, vještine i kompetencije koje su prepoznate na međunarodnom tržištu. Za Instituciju to znači mogućnost stvaranja i jačanja međunarodnih odnosa sa drugim institucijama sličnog ili istog ranga, što je do sada bilo otežano.

U ovom izdanju stavljen je veći fokus na aktualizaciju naziva predmeta, strukture studija, literature, te posebnih tema za izučavanje. Također su za svaki predmet navedeni ishodi učenja što predstavlja podsjetnik koja to znanja i vještine će student steći nakon uspješno odslušanog i položenog određenog ispita. Ponuđeni smjerovi prate najaktualnije trendove iz oblasti ekonomije i menadžmenta u svijetu. Također, novi nastavni plan i program prati kontinuitet adekvatne nadogradnje znanja na I i II ciklusu studija.

Novi nastavni plan i program je međunarodno priznati. Recenziju ovog nastavnog plana sačinili su profesori sa Ekonomskog fakulteta u Ljubljani i Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Kroz iskustva naših partnerskih institucija iz regiona dobivamo još jednu potvrdu međunarodne prepoznatljivosti i kvalitete Ekonomskog fakulteta u Sarajevu. Obrazovanje koje nudi Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu garancija je izvanrednih preduslova studentima da mogu postati najbolji u struci koju su odabrali za svoj životni poziv.

Obzirom na dinamičnost nastavnih programa i disciplina, sadržaj Informacijskog paketa do 2020. godine, kada je planirana nova revizija nastavnog plana, će se redovno ažurirati na web stranici Fakulteta www.efsa.unsa.ba

S poštovanjem,

Prof. dr. Željko Šain
Dekan

SADRŽAJ

1. INFORMACIJE O INSTITUCIJI **5**
1.1. Naziv i adresa 5
1.2. Akademski kalendar 5
1.3. Univerzitet u Sarajevu 6
1.4. Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu 6
1.5. Organizacija Fakulteta 7
1.6. Prostori podrške radu studenata i oprema za učenje 10
1.7. Program studija 10
1.8. Pravila institucije u procesu priznavanja diploma 12
1.9. Naučno-istraživački rad Ekonomskog fakulteta u Sarajevu 12
1.10. Akreditacija i certifikacija Ekonomskog fakulteta u Sarajevu 12
1.11. Praćenje kvalitete 15
1.12. Resursi 16
2. INFORMACIJE O STUDIJSKIM PROGRAMIMA ZA I CIKLUS **16**
2.1. Profili studijskih programa i kvalifikacije (zvanja) 16
2.2. Upis kandidata 22
2.3. Pravila studiranja 22
2.4. Sistem ocjenjivanja 22
2.5. Ostale aktivnosti u procesu I ciklusa studija 22
2.6. Engleski jezik 23
3. INFORMACIJE O STUDIJSKIM PROGRAMIMA ZA II CIKLUS **23**
4. DOKTORSKI STUDIJ **26**
5. NASTAVNI PLANOVI I SILABUSI PREDMETA ZA I CIKLUS **27**
5.1. I godina – odsjek Ekonomija, odsjek Menadžment 49
5.2. I godina – odsjek Visoka poslovna škola 63
5.3. II godina – odsjek Ekonomija 77
5.4. II godina – odsjek Menadžment 91
5.5. II godina (III semestar) – odsjek Visoka poslovna škola 105
5.6. III godina - Smjerovi – odsjek Ekonomija 113
5.7. III godina - Smjerovi – odsjek Menadžment 153
5.8. II godina (IV semestar) i III godina - Smjerovi – odsjek Visoka poslovna škola 281
6. NASTAVNI PLANOVI I SILABUSI PREDMETA ZA II CIKLUS **411**
6.1. Smjerovi – odsjek Ekonomija 423
6.2. Smjerovi – odsjek Menadžment 453

1. INFORMACIJE O INSTITUCIJI

1.1. Naziv i adresa

EKONOMSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU (skraćenica: EFSA)
Trg oslobođenja - Alija Izetbegović 1
71 000 Sarajevo; Bosna i Hercegovina
Tel: +387 (0) 33 275 900
Tel: +387 (0) 33 275 927, 275 968 (Služba za rad sa studentima i Služba za nastavu)
Fax: +387 (0) 33 275 963/994
E-mail adresa: info@efsa.unsa.ba
Webpage: http://www.efsa.unsa.ba

1.2. Akademski kalendar

Školska godina je na fakultetima u Bosni i Hercegovini podijeljena na zimski i ljetni semestar. Prema kalendaru aktivnosti usvojenom na Univerzitetu u Sarajevu (dalje UNSA), predavanja počinju u prvoj sedmici oktobra i traju do sredine januara (zimski semestar), te od treće sedmice februara do kraja maja (ljetni semestar). Novi UNSA kalendar predviđa, također, mogućnost organiziranja Ljetne škole u toku jula i augusta, a ovi mjeseci su predviđeni i za studentsku praksu. Akademski kalendar utvrđen je prema jedinstvenom modelu usvojenom na Senatu Univerziteta u Sarajevu. Nastava praćena različitim oblicima kontinuirane provjere znanja u toku semestra traje 15 sedmica, dok se u 16 sedmici organizuju finalni ispiti. Nakon finalnih ispita, Pravilnikom o polaganju ispita na UNSA, predviđena je dopunska nastava i popravni ispit u trajanju od tri sedmice.

Ispitni rokovi su utvrđeni u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Statutom Univerziteta u Sarajevu i Pravilima Univerziteta u Sarajevu.

Nastava za redovne i redovne-samofinansirajuće studente se izvodi po sistemu koji kombinuje klasični –"in-class" i "online" oblik izvođenja nastave uz korištenje online materijala sa standardnog Moodle courseware-a ili sa Distance Learning (učenje na daljinu, dalje DL) sajta. Od 2008/2009 akademske godine uvodi se i tzv. "assignment week" (VIII sedmica) u kojoj se izvode parcijalni ispiti (testovi, provjere znanja) i tzv. "study week" (XV Sedmica) koja studentima koristi kao priprema za finalne ispite koji slijede u 16. sedmici semestra.

Raspored aktivnosti po sedmicama je slijedeći:

15 sedmica: 10 in-class + 3 online (VII, XI i XIII) + VIII (ass. week) + XV (study week).

Studij DL se realizira po sistemu:

5 sedmica in-class (I, V, VIII, XII i XV) + 10 sedmica online.

Praznici:

- Dan Fakulteta (1 dan, 14. 10.)
- Dan državnosti (1 dan, 25. 11.)
- Ramazanski Bajram (1 dan)
- Katolički Božić (1 dan, 25. 12.)
- Nova godina (2 dana, 01. i 02. 01.)
- Pravoslavni Božić (1 dan, 07. 01.)
- Kurban Bajram (1 dan)
- Dan nezavisnosti (1 dan, 01. 03.)
- Praznik rada (2 dana, 01. i 02. 05.)

1.3. Univerzitet u Sarajevu

Univerzitet u Sarajevu (www.unsa.ba) bilježi zvanični početak nastavno-naučnog rada 1949. godine. Sa otvaranjem Filozofskog fakulteta 1950. i Ekonomskog fakulteta 1952. godine završena je prva, inicijalna faza osnivanja Univerziteta u Sarajevu. I tokom agresije na BiH Univerzitet je očuvao kontinuitet rada i življenja, kao svojevrsni vid intelektualnog, akademskog otpora. Akademska obnova podrazumijeva realizaciju novog koncepta organizacije i funkcije Univerziteta u skladu sa savremenim standardima, osavremenjavanje curriculum-a studija i edukaciju neophodnog nastavnog kadra.

Univerzitet u Sarajevu je u partnerskim odnosima sa preko devedeset univerziteta širom svijeta i članica nekoliko značajnih međunarodnih organizacija i mreža. Osnovni cilj svih aktivnosti Univerziteta u Sarajevu jeste podizanje kvaliteta studija i stvaranje savremenog univerziteta evropske provenijencije koji će biti respektabilan reprezentant Bosne i Hercegovine na internacionalnom nivou i promotor tradicionalnih, historijskih, kulturnih, naučnih i umjetničkih vrijednosti ovog dijela Evrope.

Univerzitet u Sarajevu je otvoren i dostupan svima koji žele da kao studenti, saradnici ili profesori, svojim intelektualnim i moralnim kvalitetima doprinesu razvoju edukacije, nauke i stručnosti, u definiranom ambijentu autonomije Univerziteta. Univerzitet u Sarajevu predstavlja udruženje velikog broja institucija (23 fakulteta i akademije, te pridruženih i ostalih članica) sa 2.135 zaposlenih (u stalnom radnom odnosu tokom 2014. godine angažirana su 851 nastavnik (redovni profesori, vanredni profesori i docenti) i 554 saradnika (viši asistenti, viši lektori, asistenti, lektori i metodičari). U statusu spoljnog saradnika je bilo angažirano 458 nastavnika i 198 spoljnih saradnika). Na Univerzitetu u Sarajevu upisano je preko 30.000 studenata.

1.4. Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu (u daljem tekstu Fakultet ili EFSA) osnovan je 1952. godine. Cjelokupni period od osnivanja Fakulteta karakterizira intenzivan razvoj usmjeren na povećanje kvaliteta nastave i obrazovnog procesa, kao i njegovo unapređenje.

Danas, Ekonomski fakultet u Sarajevu jedna je od najuglednijih obrazovnih institucija, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u regiji. Misija EFSA je postati prestižna visokoškolska institucija u domenu ekonomskih i poslovnih nauka na području Jugoistočne Evrope do 2025. godine. Mi smo prestižna visokoškolska institucija u ovom dijelu Evrope po ocjenama vodećih evropskih i američkih akreditacijskih kuća – stvar je prestiža završiti sarajevsku Ekonomiju. Upisujemo najveći broj izvrsnih kandidata iz BiH, regije i inostranstva. Kroz cjeloživotno učenje ostajemo doživotno vezani za svoje studente. Svjesni svoje uloge u edukaciji stručnjaka koji će voditi i graditi privredu i društvo u cjelini, ka postizanju najviših profesionalnih standarda kroz odgovornost za rast i razvoj društvene zajednice, mi smo lučonoše struke za naše studente i svjetionik za poslovnu zajednicu, a pozicija naših studenata u poslovnoj zajednici je ogledalo naše konkurentnosti. EFSA promovira vrijednosti:

- Profesionalna izvrsnost
- Radost učenja i fleksibilnost
- Autonomija i stabilnost
- Posvećenost strategiji
- Preduzetništvo i inovativnost

U nastojanju da se što je moguće više osavremeni Nastavni plan i programi Ekonomskog fakulteta, te da se intenziviraju aktivnosti na internacionalizaciji i međunarodnom priznavanju diploma Ekonomskog fakulteta, implementiran je koncept studija „3+2+3“. Primjenom Evropskog sistema za prijenos i prikupljanje bodova (European Credits Transfer System – ECTS), omogućena je veća mobilnost studenata na partnerske univerzitete u regionu i svijetu. Ostvaren je zavidan nivo saradnje sa elitnim fakultetima ekonomije u Evropi i svijetu, koji će omogućiti studentima veći izbor i vlastiti utjecaj na kreiranje programa i izbor predmeta koje slušaju i polažu, te studiranje na partnerskim institucijama.

Ekonomski fakultet u Sarajevu je sa svojom tradicijom, međunarodnom orijentacijom, zalaganjem nastavnog kadra i jasnom vizijom menadžmenta, postao lider u oblasti obrazovanja i naučno-istraživačkog rada na području ekonomskih i poslovnih nauka u Bosni i Hercegovini. Fakultet teži ka međunarodnim priznanjima, te u tom smjeru razvija svoje programe, naučno-istraživački rad i druge elemente unapređenja kvalitete.

O kontinuiranom progresu svjedoče mnogobrojne akreditacije i certifikacije Fakulteta, međunarodna razmjena studenata i nastavnika, kao i veliki broj studijskih programa i projekata koje izvodimo sa partnerima iz regije i svijeta.

Ono što je posebno značajno je kontinuitet u radu Fakulteta u protekle 63 godine. Čak ni u uslovima najteže agresije i ratnih dejstava u BiH u periodu 1992-1995. godine nastavne aktivnosti nisu prekinute, zahvaljujući prije svega entuzijazmu i požrtvovanosti zaposlenih i studenata. Fakultet je i u najtežim vremenima uspio zadržati najveći dio svog nastavnog kadra.

1.5. Organizacija Fakulteta

Slika 1: Organizaciona shema Ekonomskog fakulteta u Sarajevu

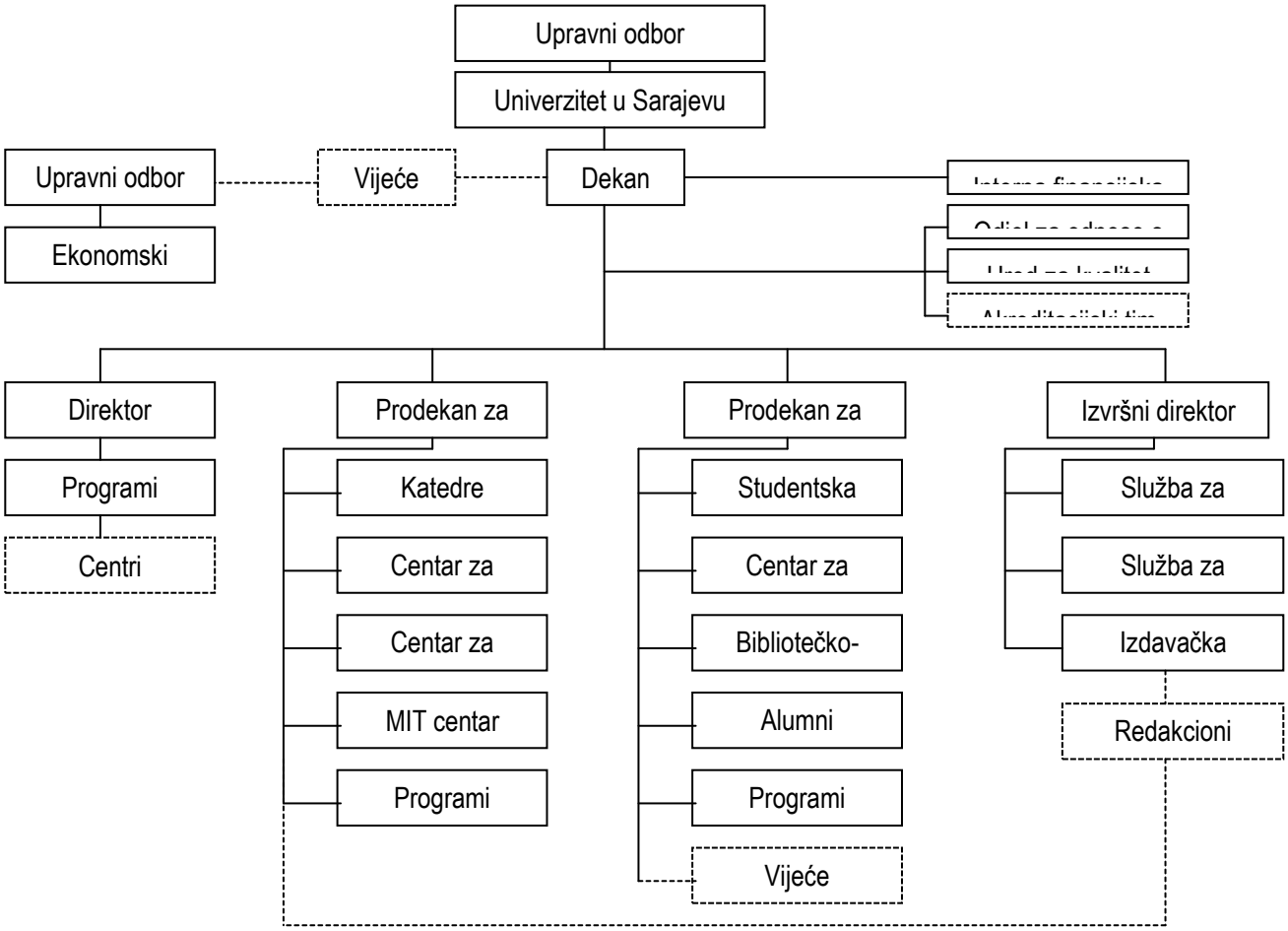

Rukovodstvo Fakulteta se bira s mandatom od četiri godine. Pored Dekana, rukovodstvo fakulteta čine prodekani: za nastavu i naučno-istraživački rad, za finansije, te za studentska pitanja i mobilnost studenata. Osnovna organizaciona jedinica Fakulteta je katedra koja objedinjuje više srodnih predmeta. Trenutno djeluje devet katedri, i to: Katedra za ekonomsku teoriju i politiku, Katedra za finansije, Katedra za marketing, Katedra za menadžment i organizaciju, Katedra za menadžment i informacione tehnologije, Katedra za mikroekonomiju, Katedra za poslovno pravo, Katedra za računovodstvo i reviziju i Katedra za kvantitativnu ekonomiju.

U okviru Fakulteta egzistiraju i slijedeće tržišno orijentirane organizacione jedinice:

Ekonomski institut

Osnovne aktivnosti Instituta u oblasti naučnoistraživačkog rada odnose se na izradu studija i naučnoistraživačkih projekata, elaborata, programa, stručnih ekspertiza i davanja mišljenja, kontinuirane konsultantske aktivnosti, itd, zahvaljujući kojima je Institut stekao lidersku tržišnu poziciju u ovoj oblasti. Od svog osnivanja do danas Institut je zaključio i realizirao preko 250 ugovora u oblasti makroekonomskih i mikroekonomskih istraživanja, investicione problematike, razvoja preduzeća, programa privatizacije, organizacije preduzeća i banaka, konsalting usluga i sl. Urađen je veliki broj projekata na kojima su učestvovali zaposlenici Fakulteta u saradnji sa međunarodnim organizacijama, institucijama i preduzećima.

Izdavačka djelatnost

Izdavačka djelatnost Ekonomskog fakulteta kao osnovnu djelatnost ima: izdavanje knjiga, časopisa i periodičnih publikacija, trgovina na malo i veliko knjigama, časopisima i papirnim priborom. Knjižara vrši prodaju svih publikacija koje je objavio Ekonomski fakultet, ali i publikacija iz oblasti ekonomije i srodnih disciplina drugih izdavača.

Poslovna akademija

Poslovna akademija je organizaciona jedinica Fakulteta čija je misija provođenje i usavršavanja cjeloživotnog učenja. Organiziraju se i izvode kursevi različitog formata (od jednodnevnih do višemjesečnih) namijenjenih za obrazovanje i stručno usavršavanje preduzetnika i poslovnih ljudi u najširem spektru. Na tržištu su posebno traženi kursevi iz oblasti strateškog menadžmenta, marketinga, računovodstva, finansijskog menadžmenta, bankarstva, osiguranja, menadžmenta ljudskih resursa i izrade biznis planova. Poslovna akademija u okviru zasebnog centra organizuje kurseve za učenje poslovnog engleskog jezika i za više specifičnih oblasti biznisa kao što su: spoljna trgovina, bankarstvo, poslovna informatika, finansije i druge.

Centar za menadžment i informacione tehnologije (MIT centar)

Aktivnosti MIT centra obuhvataju edukativne programe iz menadžmenta i savremenih informacionih tehnologija za dodiplomske i postdiplomske studije, specijalistička obrazovanja i razni oblici osvježavanja znanja iz područja poslovne informatike. Misija MIT centra je i sadržajno i infrastrukturno osposobljavanje sistema za interaktivno učenje na daljinu, izgradnja multimedijalnih oblika edukativnih sadržaja, naučna, istraživačka i stručna djelatnost, informativna i izdavačka djelatnost, te forumski oblici rada. U okviru MIT centra je osnovan i poseban E-net centar za učenje na daljinu. E-Net centar uključuje multimedijalne učionice, mogućnost videokonferencije sa praktično svim dijelovima svijeta, dodatne kompjuterizirane i fleksibilne učionice, Internet pristup za sve kompjutere u Centru, te korištenje specijaliziranog softvera za učenje.

Centar za međunarodnu saradnju

Centar za međunarodnu saradnju predstavlja veoma bitnu vezu Fakulteta sa međunarodnim partnerima u cilju internacionalizacije programa, nastavnika i studenata. Osnovni zadatak Centra je uspostavljanje, razvoj i unapređenje saradnje Ekonomskog fakulteta u Sarajevu sa ekonomskim fakultetima i srodnim institucijama u svijetu u cilju razmjene naučnih dostignuća iz oblasti ekonomskih nauka, razmjene profesora i nastavnog kadra sa drugim fakultetima u svijetu, razmjene studenata, razmjene stručnih časopisa i literature, organiziranje zajedničkih nastavnih aktivnosti, te organiziranje i provođenje zajedničkih istraživačkih projekata. Kroz brojne Tempus projekte i bilateralnu suradnju razvijeni su postdiplomski studiji sa fakultetima u Torinu, Nici, Zagrebu, Ljubljani, Beču i drugim prestižnim institucijama. Uspostavljen je dodiplomski i postdiplomski studij na engleskom jeziku sa partnerom Griffith College u Dablinu.

Centar za razvoj nastavnog osoblja

Osnovni zadaci ovog Centra su: podrška unapređenju nastavnog procesa i implementaciji ideja za poboljšanje obrazovanja i podučavanja; praćenje potreba naučno-istraživačkog razvoja nastavnog osoblja podrška u procesu izrade i objavljivanja naučnih i stručnih radova, tekstova ili članaka u relevantnim časopisima; kontinuirano istraživanje i informiranje o mogućnostima finansiranja naučno-istraživačkog rada, savremenim metodama podučavanja i mogućnostima profesionalnog razvoja, itd.

Centar za razvoj karijere studenata
Centar za razvoj karijere studenata (osigurava izvore, kontakte, programe i radionice koje omogućuju studentima da što jednostavnije pređu iz akademskog okruženja u poslovni svijet i produktivno učestvuju i pridonose demokratskom društvu i globalnoj zajednici. Ciljevi Centra su: omogućavanje dodatne stručne edukacije (priprema za zapošljavanje, volontiranje, stažiranje, podrška u pripremi seminarskih i diplomskih radova, istraživanje itd.), informiranje i povezivanje studenata sa poslovnim okruženjem, osiguravanje stručne savjetodavne podrške studentima u procesu razvoja karijere i drugo.

Centar za preduzetništvo i upravljanje znanjem
Centar je namijenjen svim kreativnim studentima željnim napretka i razvoja, kako ličnog tako i društvenog, na kojem će započeti svoje male biznise, validirati ideje i suočiti se sa preprekama pretvarajući iste u svoje prilike. U strukturi rada Centra omogućavamo edukaciju od strane mentora, razvoj vještina putem radionica u organizaciji osoblja Centra, izradu poslovnih planova prilagođenih prilikama iz okruženja, implementaciju projekata predloženih od strane investitora kao i organizaciju svih edukativnih aktivnosti, seminara ili konferencija. Pronalazimo i razvijamo, sa ciljem efikasnije upotrebe, sve potencijale uposlenika, studenata i partnera Centra. Nastojimo podstaći pokretanje što većeg broja start-up biznisa sa adekvatnom pripremom i edukacijom za iste. Najznačajniji projekat Centra je projekat CEO konferencija (Career and Entrepreneurship Opportunities). Konferencija je godišnji događaj koji povezuje mlade sa uspješnim ljudima koji ih pozitivnim primjerima motivišu na proaktivan pristup preduzetništvu i razvoju karijere razbijanjem mitova o uspjehu i usvajanjem novih znanja i vještina. Više informacija možete pronaći na www.ceokonferencija.com.

Status štapskih jedinica imaju sljedeće organizacione jedinice, odnosno grupe poslova:

Ured za kvalitet
Ured za kvalitet Ekonomskog fakulteta zadužen je za unapređenje, te kontinuirano održavanje i promoviranje kulture kvaliteta. Kvalitet se ogleda u učenju, podučavanju, razvoju, upravljanju i administraciji Fakulteta. Specifične odgovornosti Ureda su razvoj i pregled politike, procesa i procedura za upravljanje kvalitetom, monitoring i pregled akademskog kvaliteta i standarda, te davanje savjeta i vođenje osoblja kako akademskog tako i administrativnog u svim aspektima osiguranja kvalitete i poboljšanja procesa na EFSA.

Odjel za odnose sa javnošću
Ekonomski fakultet u Sarajevu je prva obrazovna institucija u regionu sa posebnim odjelom za odnose s javnošću. Odjel je organizovan po ugledu na vodeće univerzitete u svijetu koji uspješno komuniciraju sa svojim interesnim skupinama iz okruženja. Odnosi s javnošću predstavljaju upravljanje reputacijom i percepcijom, te je tako konačni rezultat komunikacijskih aktivnosti stvaranje pozitivnog imidža Ekonomskog fakulteta u očima interne i eksterne javnosti.

Stručne službe koje daju podršku osnovnom procesu na Fakultetu

Alumni
Alumni asocijacija je organizaciona jedinica koja je formirana na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu po ugledu na univerzitete u svijetu u cilju saradnje sa svojim bivšim studentima. Alumni asocijacija Ekonomskog fakulteta u Sarajevu je dobrovoljno udruženje u koje se mogu učlaniti svi koji su diplomirali, magistrirali ili doktorirali na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu. Ideja vodilja je da se kroz takvo udruženje omogući povezivanje ekonomista, radi ostvarivanja njihove trajne saradnje i realizacije zajedničkih interesa.

Služba za rad sa studentima i planiranje nastave
Služba za rad sa studentima sarađuje sa studentima i nastavnim osobljem, sa predstavnicima studentskih organizacija i obavlja sve administrativne poslove vezane za studente. Služba za rad sa studentima Ekonomskog fakulteta je prva počela sa korištenjem aplikacije koja omogućava elektronsku prijavu ispita, elektronsko ocjenjivanje studenata, izdavanje različitih uvjerenja i drugo. Cilj je studentima olakšati i ubrzati procese i procedure koji prate njihov studij. Ova Služba se bavi i planiranjem nastave, nostrifikacijom i ekvivalencijom diploma stečenih u inostranstvu, definira ispitne termine za sve nivoe obrazovanja i drugo.

Pored spomentih, rad Fakulteta podržavaju i Služba za ekonomsko-finansijske poslove, te Služba za kadrovska i opšta pitanja.

1.6. Prostori podrške radu studenata i oprema za učenje

IT podrška nastavnom procesu

Fakultet raspolaže sa skoro 400 računara povezanih u lokalnu mrežu sa direktnom Internet konekcijom od 40/40Mbps + 1/1Mbps. Svaka učionica / amfiteatar opremljena je računarom i projektorom za izvođenje nastave. Oko 90 računara u 4 sale namijenjeno je dodiplomskoj i postdiplomskoj nastavi. Studenti Master studija imaju na raspolaganju salu sa računarima na II spratu u prostorijama studentske službe PDS-a, kao i u BIC-u, a usluge korištenja računara su besplatne. Na Fakultetu su u funkciji dva savremeno opremljena centra: MIT centar i E-NET centar koji imaju prvenstvenu namjenu korištenja informacijskih tehnologija u obrazovanju. U holu Fakulteta je postavljeno devet studomata, a kontinuirano se radi na njihovom održavanju i unapređenju.

Bibliotečko informacioni centar Ekonomskog fakulteta u Sarajevu

Bibliotečko Informacioni Centar (BIC) posjeduje impozantan bibliotečki fond od peko 129 000 monografskih publikacija i oko 13 000 godišta časopisa. Studenti i nastavnici, kao i ostali korisnici mogu pristupiti i koristiti svu aktuelnu i relevantnu literaturu iz ekonomskih nauka, kao i srodnih naučnih disciplina. Godišnja prinova iznosi oko 2.000 monografskih publikacija i preko 100 naslova časopisa. BIC Ekonomskog fakulteta u Sarajevu je 2001. godine dobio status depozitarne biblioteke za publikacije IMF-a u Bosni i Hercegovini i tako postao član mreže UN depozitarnih biblioteka – DEPOLIB. Od početka 2005. godine studenti i nastavno osoblje Univerziteta u Sarajevu u različitim vremenskim periodima imaju osiguran pristup komercijalnim naučnim bazama podataka i elektronskim časopisima, kao što su EBSCO, Emerald, Science Direct, SCOPUS, Web of Knowledge, SpringerLink, a Ekonomski fakultet u Sarajevu se povremeno samostalno pretplaćuje na ProQuest i EconLit baze podataka. Od 2006. godine BIC je ravnopravan član COBISS net sistema (Kooperativni online bibliografski sistem i servis) u kome se nalazi preko 750 biblioteka iz regije sa preko 21 milion bibliografskih zapisa. Pristup javno dostupnom katalogu BIC-a/COBISS/EFSA se ostvaruje preko www.cobiss.ba . Od školske 2009/10 godine studenti EFSA mogu koristiti E–biblioteku u okviru koje im je omogućen pristup zbirci udžbenika izdanja Ekonomskog fakulteta u Sarajevu. Usluge BIC-a koriste studenti, profesori, asistenti, postdiplomci, spoljnji saradnici, srednjoškolci, privrednici, vladine i nevladine institucije, međunarodne organizacije, specijalisti iz ekonomskih i drugih naučnih oblasti Univerziteta u Sarajevu i ostalih univerziteta u BiH.

1.7. Programi studija

I (prvi) ciklus studija koncipiran je u tri paralelna programa, u trajanju od 3 godine:

a) Akademski program, sa odsjecima: Ekonomija i Menadžment
b) Praksi orijentiran program: Visoka poslovna škola
c) Međunarodni studij u saradnji sa Griffith College Dublin (dalje GCD): Sarajevo Business School

II (drugi) ciklus studija – Master studij je organiziran kroz sljedeće oblike:

1. Master studij, sa odsjecima Ekonomija i Menadžment
2. Zajednički master sudiji u saradnji sa Ekonomskim fakultetom u Zagrebu sa slijedećim smjerovima: *Ekonomska diplomatija, Finansije lokalne samouprave, Finansijsko izvještavanje i revizija, Korporativno upravljanje, Krizni menadžment, Marketing menadžment, Menadžment ljudskih resursa i upravljanje znanjem, Napredni finansijski menadžment, Napredni trgovinski menadžment, Poslovno aktuarstvo, Računovodstvo i porezi, Strateški informatički menadžment, Strateško preduzetništvo i inovativnost, Upravljanje kvalitetom, Upravljanje kvalitetom u zdravstvu*

3. Zajednički master studij sa Ekonomskim fakultetom u Ljubljani iz oblasti ekonomije, pod nazivom *Javni sektor i okoliš* (dupla diploma)
4. Zajednički master studij sa Ekonomskim fakultetom "Džemal Bijedić" u Mostaru iz oblasti menadžmenta, pod nazivom *Poslovno upravljanje*
5. Zajednički master studij sa Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru iz oblasti marketinga, pod nazivom *Upravljanje korporativnom komunikacijom i odnosima s javnošću*
6. Međunarodni studij u saradnji sa Griffith College Dublin (dalje GCD) pod nazivom *Međunarodno poslovanje* (dupla diploma)
7. Zajednički master studij sa Univerzitetom u Boltonu, pod nazivom *Islamsko bankarstvo*
8. Program Adizes School of Management
9. Program Nekretine – primijenjene finansije

III (treći) ciklus studija - doktorski studij se izvodi u saradnji sa Ekonomskim fakultetima iz Beča i Ljubljane, a predviđena su dva doktorska programa:

1. PhD - Doctor of Philosophy Program (Economics, Management/Business) – akademski i istraživački orijentiran studij u trajanju od 3 godine, sa 180 ECTS poena.

Slika 2: Pregled organizacije studija na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu

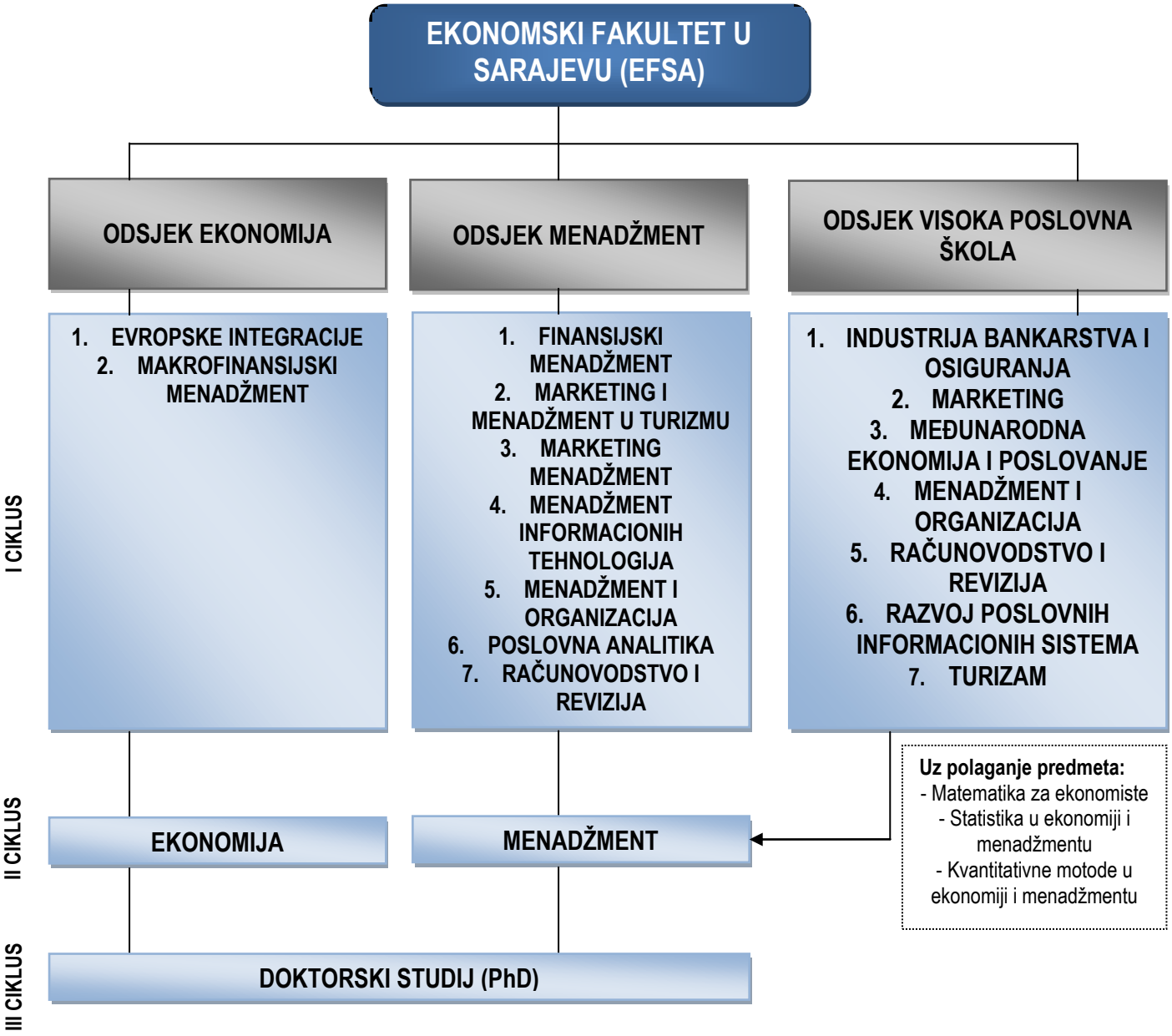

1.8. Pravila institucije u procesu priznavanja diplome

Pravila u procesu priznavanja stranih diploma regulisana su pravilima o studiranju donesenim na Senatu Univerziteta u Sarajevu (http://www.unsa.ba/s/images/stories/web-unsa-novi/pravni%20akti/prav/uputstvo-nostrifikacija.pdf). Više o proceduri na Ekonomskom fakultetu se može naći na web stranici www.efsa.unsa.ba.

1.9. Naučno-istraživački rad Ekonomskog fakulteta u Sarajevu

Načuno istraživački rad Ekonomskog fakulteta je posebno podržan kroz tri fakultetske publikacije:

- Međunarodna naučna konferencija ICES – od 2002. godine Fakultet svake dvije godine organizira međunarodnu konferenciju ICES koja okuplja istaknute profesore i ima za cilj razmjenu iskustava i znanja iz aktualnih oblasti ekonomije i poslovanja. Zbornik radova sa Konferencije je indeksiran u EBSCO/Business Source Complete.
- South East European Journal of Economics and Business Research je časopis koji se bavi temama iz oblasti ekonomije i poslovanja, naglašavajući tranzicijske ekonomije jugoistočne Europe, te njihov značaj za globalni ekonomski rast. Časopis je indeksiran u slijedećim bazama: Cabell's Directory, CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities), Celdes, CNKI Scholar (China National Knowledge Infrastucture), CNPIEC, DOAJ, EBSCO - Business Source, EBSCO - Central & Eastern European Academic Source, EBSCO - TOC Premie, EBSCO Discovery Service, ECONIS, EconLit, Elsevier – SCOPUS, Google Scholar, International Abstracts in Operations Research, J-Gate, JournalTOCs, Naviga (Softweco), Primo Central (ExLibris), ProQuest - International Bibliography of the Social Sciences (IBSS), ReadCube
- Research Papers in Economics (RePEc), SCImago (SJR), Summon (Serials Solutions/ProQuest), TDOne (TDNet), Ulrich's Periodicals Directory/ulrichsweb, WorldCat (OCLC).
- Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Sarajevu / Sarajevo Business and Economics Review (SBER) izlazi dva puta godišnje i objavljuje naučne i stručne radove iz oblasti ekonomskih i poslovnih nauka i radove studenata. Zbornik je indeksiran u slijedećim bazama: EBSCO/Business Source Complete, EBSCO/Central and Eastern European Academic Source, CEEOL (Central and Eastern European Library), ProQuest Business.

1.10. Akreditacije i certifikacije Ekonomskog fakulteta u Sarajevu

Ono što ga čini drugačijim od drugih obrazovnih ustanova u okruženju jeste posvećenost poboljšanju kvaliteta obrazovnog sistema. Zbog toga je EFSA započeo proces akreditiranja kvalitete sistema obrazovanja sa najrespektabilnijim akreditacijskim organizacijama.

Sve činjenice ukazuju EFSA-ine napore da dosegne najviši nivo kvaliteta u edukaciji i da bude među najboljim ekonomskim školama u regiji. Pored toga, isticanje u kvalitetu jedini je put prema prosperitetu visoke edukacije u Bosni i Hercegovini.

ENQA Evropska mreža agencija za osiguranje kvalitete (European Network for Quality Assurance)

Za kreiranje ENQA asocijacije smatra se usvajanje "Preporuke vijeća Evropske unije" iz 1998. godine u kojoj se svim zemljama članicama nalaže osnivanje agencije za osiguranje kvalitete, s ciljem funkcioniranja ENQA mreže. ENQA je u početku funkcionirala kao neformalna mreža preko koje se obavljala razmjena podataka o kvaliteti visokog obrazovanja, ali je 04. 12. 2004. godine promijenila naziv (iz Evropske mreže za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju u Evropsku asocijaciju za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju). Tokom Berlinske konferencije, ENQA je objavila dokument pod nazivom "Standardi i smjernice za osiguranje kvalitete u evropskom jedinstvenom prostoru visokog obrazovanja" (ESG).

Provođenje eksterne evaluacije od strane ovlaštene agencije za osiguranje kvalitete, visokoškolskim institucijama se priznaje da su u svojim okvirima poslovanja dostigle referentni EHEA okvir.

Evropski standardi i smjernice za osiguranje kvalitete dijele se na tri osnovna dijela:

1) interno osiguranje kvalitete (odnosi se na izradu, primjenu, praćenje procesa i struktura osiguranja kvalitete);
2) eksterno osiguranje kvalitete (aktivnosti ispitivanja i evaluiranja rada visokoškolskih institucija, te načinima provođenja aktivnosti vezanih za eksterno osiguranje kvalitete);
3) agencije za eksterno osiguranje kvalitete (u smislu uspostavljanja, organiziranja i priznavanja od strane ENQA).[1]

HEA Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete Bosne i Hercegovine

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine osnovana je 2007. godine. Prva akreditacija je izvršena 2014. godine. Nezavisnost rada Agencije u dijelu nadležnosti koje se odnosi na vanjsko osiguranje kvaliteta postiže se zakonskim, transparentnim i javnim procedurama odabira domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji viskoškolskih ustanova.

Visoko obrazovanje je kompatibilno sa evropskim standardima i prepoznatljivo u međunarodnom kontekstu, a Agencija je priznata u evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Univerzitet u Sarajevu, uključujući sve članice (fakultete i akademije) akreditiran je od strane HEA 2014. godine.

AACSB Asocijacija za unaprjeđenje akademskih poslovnih škola (The Association to Advance Collegiate Schools of Business).

AACSB je asocijacija obrazovnih institucija, korporacija, biznisa i drugih organizacija koje su posvećene unaprjeđenju visokog obrazovanja u području menadžment edukacije. Također, ova agencija je glavna akreditacijska agencija za akademske poslovne škole i programe računovodstva širom svijeta. AACSB promovira kontinuirano unaprjeđenje u području menadžment edukacije. Akademske institucije koje nude diplome u poslovnoj administraciji, biznisu, menadžmentu ili računovodstvu mogu se prijaviti za AACSB akreditacijski pregled.

Postavljeni standardi su zahtjevni, ali realistični i predstavljaju izazov za top menadžment da nastavi unaprjeđivati ponuđene edukativne programe. Važno je naglasiti da se ova akreditacija programa ne fokusira na kreiranje iskustava kvalitetnog učenja i podučavanja. Akademska kvaliteta se kreira primjenom obrazovnih standarda, implementiranih pojedinačno i specifično za svaku obrazovnu instituciju, a u koordinaciji sa postojećim interesnim stranama.

Prije pristupanja akreditacijskom procesu određene obrazovne institucije (Procedura za pristup i akreditacijski standardi za poslovnu administraciju[2]) prvo se provjerava njena podobnost za obavljanje akreditacijskog procesa (npr. diplome iz područja menadžmenta ili biznisa; programi iz menadžmenta i poslovne administracije koji su stalni integralni dio studijskih programa; min. 25% podučavanja tradicionalnih predmeta menadžmenta na dodiplomskim studijima i min. 50% podučavanja na studijskim programima II ciklusa.

Od 2006. godine Ekonomski fakultet u Sarajevu je jedina obrazovna institucija u BiH koja je član asocijacija EFMD-a i AACSB-a. Članstvo u ovim organizacijama ne znači i akreditovanje, te je strateško opredjeljenje dobijanja akreditacija ove dvije kuće u naredih 5-7 godina.

[1] ENQA. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA. Finland: ENQA, 2005.
[2] AACSB (2008) op. cit. p. 5

Ekonomski fakultet je 2009. godine započeo aplikacioni proces kod AACSB. Prva faza je okončana u januaru 2010. godine (EFSA je prihvaćena kao pretkandidat) od kada slijedi izrada akreditacionog plana pod mentorstvom predstavnika AACSB-a, kao i uvođenje procedura i mjera za kontrolu kvaliteta koje AACSB zahtjeva. AACSB akreditovanje ograničava na proces koji traje od 5 do 7 godina.

Godine 2015. EFSA je dobila AACSB akreditaciju i time postala jedna od 5% akreditiranih škola u svijetu u području ekonomije, menadžmenta i biznisa. AACSB akredituje cjelokupnu instituciju sa svim programima organiziranim pod kontrolom institucije.

EFMD/EPAS Evropska fondacija za razvoj menadžmenta (European Foundation for Management Development)

Evropska fondacija za razvoj menadžmenta (EFMD) je međunarodna globalna organizacija koja je posvećena kontinuiranom unaprjeđenju upravljanja. Njeno sjedište je u Briselu (Belgija).

EFMD je prepoznat globalno, kao jedna od najpoznatijih i najboljih akreditacijskih tijela za kvalitetu u poslovnoj edukaciji i kreirala je akreditacijske usluge za poslovne škole i programe poslovnih škola, korporativnih univerziteta i programa baziranih na IT (učenje na daljinu). EFMD omogućava pristup alatima za unaprjeđenje kvalitete i akreditiranje

- Evropski sistem za poboljšanje kvalitete (The European Quality Improvement System – EQUIS)
- Evropski sistem za akreditaciju studijskih programa (European Programme Accreditation System – EPAS)
- Akreditacija programa baziranih na IT tehnologijama (Technology-Enhanced Learning Accreditation - CEL)
- Procesi poboljšanja korporativnog učenja (The Corprate Learning Improvement Process - CLIP)

S obzirom na pozitivan stav o napretku EFSA koji je došao iz AACSB, Uprava je 2010. godine započela proces akreditovanja i kod EFMD-a Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu prvi fakultet u Bosni i Hercegovini koji se kvalificirao za EPAS akreditacijski proces.

Godine 2011. EFSA se prijavio za ulazak u proces EPAS međunarodne akreditacije pri asocijaciji EFMD – European Foundation for Management Development pozitivno ocijenjena na glasanju članova EPAS Komiteta u Briselu. EPAS Odbor (EFMD Programme Accreditation System) prihvatio je aplikaciju EFSA za dodiplomski studij Menadžmenta, i to smjerove "Finansijski menadžment" i "Marketing menadžment" (Bachelor Undergraduate Programme sub-set). Nakon prolazka kroz dvije faze to vlastita procjena (Self-Assesment Report) i posjeta tima za evaluaciju (Peer Review Team Visit), EFSA je postala akreditirana za navedena dva programa. Prva akreditacija navedenih programa dodjeljena je EFSA jos 2012. godine. Reakreditacija programa u trajanju od 3 godine izvršena je 2015. godine. Nastava na akreditiranim programima, u potpunosti je realizirana na engleskom jeziku.

Postizanje akreditacije nosi višestruke koristi za sam program, njegove polaznike i nastavnike, ali i za instituciju u cjelini: od međunarodne prepoznatljivosti visoke kvalitete programa do pozicioniranja institucije na globalnoj mapi poslovnog obrazovanja.

AQA Austrijska agencija za osiguranje kvalitete (Austrian Quality Agency)

Austrijska agencija za osiguranje kvalitete (AQA) je nezavisna institucija koja pruža usluge osiguranja kvalitete, evaluacije i certifikacije za cijeli sektor visokog obrazovanja. Agencija razvija i implementira procedure osiguranja kvalitete u skladu sa nacionalnim i evropskim standardima. Doprinosi međunarodnoj ekspertizi i know-how u razvoju kvalitete institucija visokog obrazovanja. Jedna je od prvih evropskih agencija koja se podvrgnula eksternoj evaluaciji koordiniranoj od strane ENQA. AQA je u svom radu usmjerena na učenje, istraživanje, performanse organizacije, nacionalne i međunarodne standarde i specifične ciljeve

institucije, koje zatim uzima kao referentne tačke za implementiranje sistema upravljanja kvalitetom. Audit procedura koja vodi certificiranju od strane AQA razvijena je za javne i privatne univerzitete i fakultete i univerzitetske koledže, a u skladu sa gore navedenim zahtjevima ESG.

Dakle, AQA nudi visokoobrazovnim institucijama procjenu i certificiranje efektivnosti njihovog unutrašnjeg upravljanja kvalitetom u jednom od četiri navedena područja performansi. Auditom se ocjenjuje usklađenost sa zahtjevima standarda sistema upravljanja kvalitetom u dva područja: organizacija i efikasnost, kao i napredak u izvršavanju ključnih procesa i to za četiri osnovna područja: 1. Studij, podučavanje i daljnja edukacija; 2. Istraživanje; 3. Upravljanje ljudskim resursima i razvoj i 4. Internacionalizacija i mobilnost.

AQA nudi dva tipa audita:

- Fokusirani (usmjereni) audit koji procjenjuje strukuturu sistema upravljanja kvalitetom i dva relevantna ključna procesa u jednom području performansi (jedno područje od četiri navedena).
- Napredni (advanced) audit procjenjuje strukturu sistema upravljanja kvalitetom za svaku od četiri područja performansi. Evaluira efektivnost sistema svakog ključnog procesa unutar pojedinog područja. To znači da se četiri ključna procesa (jedan unutar svakog područja) pregledaju i evaluiraju u vezi sa procjenom organizacijske efikasnosti sistema kvalitete.

EFSA je stekao putem fokus audita akreditaciju za područje učenje, podučavanje i daljnja edukacija, do 2017. godine.

ISO

EFSA je stekao ISO 9001:2008 certifikat 25.3.2009. od ustanove Bureau Veritas. Taj dokument dokazuje da je sistem upravljanja kvalitetom na EFSA prošao audit i da se ustanovilo da je u skladu sa zahtjevima standarda za sisteme upravljanja. Opseg ove certifikacije pokriva sljedeće oblasti: razvoj i sprovođenje akademskih programa za 1., 2. i 3. ciklus visokog obrazovanja i ne-akademske studijske programe, kurseve i obuku prema koncept LLL, uključujući i naučno-istraživački rad, R&D projekte. EFSA je definirao slijed i interakciju tih procesa, kriterije i metode za osiguranje aktivnosti. EFSA osigurava dostupnost resursa ii informacija potrebnih da se podrži djelovanje i kontrola tih procesa, kao i mjerenja i analize. Posljednja recertifikacija je izvršena u februaru 2015. godine.

1.11. Praćenje kvalitete

Kako bi jačala svoju poziciju u regionu EFSA kontinuirano radi na praćenju kvalitete kroz različite vrste instrumenata kao što su:

- evaluacije i ankete
- fokus grupe sa studentima,
- benchmarking sa najboljim fakultetima u regionu,
- sistemi izvještavanja,
- indikatori performansi i ključni indikatori kvalitete,
- zahtjevi certifikacijskih i akreditacijskih agencija (ISO, AQA, EFMD, AACSB),
- kontinuirano praćenje rada nastavnog osoblja kroz objavljivanje radova i izvođenje nastave.

Kvaliteta i standardi učenja na dodiplomskomg programu su predmet stalnog procesa monitoringa, pregleda i poboljšanja:

- Odbor za učenje i podučavanje EFSA odgovoran je za pregled i monitoring procedura i aktivnosti na upravljanju i poboljšanju kvalitete na EFSA
- Individualni moduli i dodiplomski program u cjelini se pregleda i unaprjeđuje svake godine kroz proces «godišnjeg pregleda i razvoja EFSA kurikuluma»
- Program se izvodi u skladu sa standardima navedenim u priručniku za univerzitetsku akademsku kvalitetu i standarde i predmet je godišnjih audita njihove usklađenosti sa priručnikom od strane UNSA ureda za QA i akademski audit

Studentska evaluacija i feedback o kvalitetu učenja na dodiplomskom programu se odvija kroz:

- Rezultati studentskih evaluacija svih modula daju se voditeljima modula/programa i pregledaju od strane programskih odbora kao dio «godišnjeg pregleda i razvoja EFSA kurikuluma»
- Rezultati vezani za dodiplomski program iz godišnje studentske ankete, kao i rezultati stalnih ispitivanja studentskog iskustva učenja koja su provedena od strane EFSA, podvrgnuti su temeljitoj analizi i njihovi rezultati ulaze u planiranje programa na EFSA nivou
- Feedback koji se dobiva od predstavnika studenata na sve tri godine studija na dodiplomskom programu se razmatra na stalnim sastancima programskog odbora koji se održavaju u redovnim terminima ali i po ukazanoj posebnoj potrebi.

Kao dodatak ovome kvaliteta i standardi učenja se radovno diskutiraju i nadgledaju od strane Programskog odbora i od strane Komitet za učenje i podučavanje EFSA.

1.12. Resursi

Ukupan prostor: 11.000 m^2, na četiri lokacije
Broj amfiteatara: 2
Broj učionica: 30
Broj kompjuterskih sala: 4 sa ukupno 90 računara
Ukupan broj računara: 380
Broj studomata: 12
Internet konekcija: 40/40Mbps + 1/1Mbps

Fakultet kontinuirano radi na osavremenjavanju i informatizaciji. Svake godine broj računara i druge opreme se uvećava.

2. INFORMACIJE O STUDIJSKIM PROGRAMIMA I CIKLUSA

2.1. Profili studijskih programa i kvalifikacije (zvanja)

Nova struktura studijskih programa predstavljena je na slici 2. i sadrži dva osnovna programa:

a) Akademski program Ekonomija i Menadžment
b) Program Visoka poslovna škola

AKADEMSKI PROGRAM: ODSJEK EKONOMIJA I ODSJEK MENADŽMENT (skraćenica-kod: EiM za zajedničke predmete oba odsjeka)

Trogodišnji ("akademski") program ima dva odsjeka: Ekonomija (Economics) i Menadžment (Management, Business Administration[1]). Studij traje šest semestara sa ukupno 180 ECTS kredita, uključujući stručnu praksu i diplomski rad. Nakon prve godine, u kojoj su svi predmeti zajednički, studenti se opredjeljuju za odsjek (Ekonomija ili Menadžment). Studenti se nakon druge godine opredjeljuju za smjer u okviru odabranog odsjeka. Nastava se organizira za one smjerove za koje se opredijeli najveći broj studenata.

Student nakon završene tri godine može nastaviti master studij u trajanju od 2 godine sa 120 kredita (tri semestra nastave po 30 kredita, četvrti semestar – izrada završnog magistarskog rada, također 30 kredita). II (drugi) ciklus studija – master program mogu upisati kandidati koji su završili dodiplomski studij (pred-Bolonja program) i/ili kandidati koji su završili I (prvi) ciklus studija na drugom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, kao i kandidati koji dolaze sa drugih univerziteta iz zemlje i regiona. Kandidati koji prema nastavnom planu i

[1] Naziv odsjeka "Menadžment" podrazumijeva ne samo menadžment kao usko definiranu disciplinu već područje koje se u SAD izučava kao Business Administration. Stoga ovaj odsjek uključuje čitav niz predmeta i smjerova iz oblasti poslovanja.

programu nisu polagali predmete: Matematika za ekonomiste, Statistika u ekonomiji i menadžmentu i Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu, dužni su prije početka nastave za II (drugi) ciklus studija položiti navedene predmete prema nastavnom planu i programu I (prvog) ciklusa studija.

2.1.1. Odsjek Ekonomija (Economics)

Odsjek Ekonomija (ECO) ima za cilj obrazovati stručnjake za različite aspekte bavljenja ekonomskom naukom i njenom primjenom u područjima koja izlaze iz domena obavljanja klasičnih poslovnih funkcija, odnosno preduzeća kao dijela poslovnog sistema. Ovdje se prije svega radi o sticanju vještina kao što su: empirijska ekonomska istraživanja, mikro i makro-ekonomske analize, mikro i makro-ekonomsko modeliranje, predviđanje ekonomskih tokova, uloga države u ekonomiji, poslovi centralne banke, osiguravajućih kompanija, penzionih fondova, savjetodavne uloge pri zakonodavnim i izvršnim tijelima vlasti, i sl. Pored klasičnih ekonomskih znanja, ovi studenti se kroz kvantitativne predmete i odgovarajuće softvere (Matematika za ekonomiste, Statistika u ekonomiji i menadžmentu, Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu, Ekonometrija) obrazuju za korištenje analitičkih metoda i tehnika u mikroekonomskoj i makroekonomskoj analizi i modeliranju. Nakon zajedničkih predmeta i obaveznih predmeta odsjeka, studenti imaju priliku da biraju jedan od ponuđenih smjerova

Zvanje (Degree):	*Bakalaureat/Bachelor ekonomije*
Smjerovi (Concentration):	Evropske integracije, Makrofinansijski menadžment

Nakon završenog studija, studenti razumiju i sposobni su primijeniti osnovne ekonomske principe u makroekonomskom okruženju. Studenti su osposobljeni da stečena znanja upotrebljavaju u analizi i rješavanju konkretnih ekonomskih problema u lokalnom i međunarodnom makroekonomskom okruženju.

Raspored ECTS-kredita na odsjeku Ekonomija:

Zajednički obavezni predmeti:	120 (60-zajednički + 60-odsjek)
Obavezni smjerski:	36
Izborni smjerski predmet	10
Projekat	4
Stručna praksa	4
Diplomski rad	6
UKUPNO	**180**

2.1.2. Odsjek Menadžment (Management, Business Administration)

Odsjek Menadžment (MAN) kombinira teorijsko-konceptualna i analitička znanja poslovne ekonomije sa praktičnim znanjima i vještinama menadžmenta. Ovaj studij ima za cilj da školuje, ne samo buduće menadžere, već i tzv. poslovne analitičare („business analysts“) sa odličnim poznavanjem logike odvijanja poslovnih procesa. Potražnja za ovakvim profilom kadra, analitički i informatički obrazovanim, je u posljednjih nekoliko godina u SAD premašila čak i potražnju za IT-stručnjacima. MAN-program pruža najprije osnovna znanja iz ekonomije, biznisa i menadžmenta, a zatim osigurava menadžerska znanja, tehnike i alate u pojedinim područjima kao što su: marketing menadžment, finansijski menadžment, menadžment ljudskih resursa, strateški menadžment, operacijski menadžment, informacijski menadžment itd. Pored navedenih znanja, budući menadžeri se kroz kvantitativne predmete (Matematika za ekonomiste, Statistika u ekonomiji i menadžmentu, Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu, Operaciona istraživanja) obrazuju za korištenje analitičkih metoda i tehnika u savremenom poslovnom upravljanju. Studenti stiču i odgovarajuća informatička znanja u okviru dva obavezna informatička predmeta: Poslovna informatika i Menadžment informacijski sistemi, te vještine korištenja odgovarajućih softverskih alata koji podržavaju korištenje matematičko-statističkih metoda i tehnika (npr. Mathematica/MathLab, SAS/SPSS, LINDO/LINGO/GAMS, itd.). Za ovaj odsjek predviđeno je šest smjerova.

Zvanje (Degree):	*Bakalaureat/Bachelor menadžmenta*
Smjerovi (Concentration):	Finansijski menadžment, Marketing menadžment, Marketing i menadžment u turizmu; Menadžment i informacijske tehnologije, Menadžment i organizacija, Poslovna analitika, Računovodstvo i revizija

Studenti na EPAS međunarodno akreditovanim smjerovima Finansijski menadžment i Marketing menadžment koje EFSA realizira na engleskom jeziku, izborne predmete mogu birati kroz tzv. MOOCS sistem - Massive Open Online Courses koji omogućava praćenje nastave na svjetski priznatim univerzitetima. Kriteriji za izbor predmeta je da budu sa EQUIS ili AACSB liste akreditovanih institucija.

Raspored ECTS-kredita na odsjeku Menadžment:

Zajednički obavezni predmeti:	120 (60-zajednički + 60-odsjek)
Obavezni smjerski:	36
Izborni smjerski/sa drugog ods/fak	10
Projekat	4
Stručna praksa	4
Diplomski rad	6
UKUPNO	**180**

Nakon završenog studija, studenti razumiju i sposobni su primijeniti osnovne ekonomske principe u poslovnom okruženju. Studenti su osposobljeni da stečena znanja i principe najboljih poslovnih praksi upotrebljavaju u analizi i rješavanju konkretnih problema u lokalnom i međunarodnom poslovnom okruženju.

PROGRAM VISOKA POSLOVNA ŠKOLA

2.1.3. Odsjek Visoka poslovna škole

Trogodišnji program Visoke poslovne škole (Applied Business, skraćenica-kod: BUS) je praksi-orijentiran i baziran je na tzv. primijenjenom biznisu (Applied Business). Organizira se kao redovan i/ili vanredan/ DL studij. Studenti sa završenim trogodišnjim programom može upisati MBA program uz uslov da ima dvije godine radnog iskustva (prije ili poslije studija). MBA program mogu upisati i studenti sa trogodišnjeg Economics i Management programa kao i svi ostali koji su završili Ekonomski fakultet u ranijem periodu, uz uslov da imaju dvije godine staža. Studenti koji su završili I (prvi) ciklus studija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu – odsjek Visoka poslovna škola – Poslovni menadžment i stekli stručni naziv Bakalaureat/Bachelor poslovanja omogućava se prijava na Konkurs u prvu godinu drugog ciklusa studija – odsjek Menadžment, uz uslov polaganja predmeta: Matematika za ekonomiste, Statistika u ekonomiji i menadžmentu i Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu. Ovaj studij namijenjen je za sticanje osnovnih i primijenjenih znanja iz poslovanja (Business, Applied Business) i poslovnog upravljanja (Business Administration). Program je koncipiran po uzoru na tzv. Universities of Applied Sciences koji se u većini evropskih zemalja organiziraju odvojeno u odnosu na klasične univerzitete (naprimjer, Njemačka, Holandija). Studij ima za cilj profiliranje budućih ekonomista koji će raditi na uobičajenim poslovnim funkcijama savremenog poslovanja kao što su: marketing, računovodstvo, poslovne finansije, upravljanje ljudskim resursima, poslovna informatika i sl. Za razliku od prethodno navedenog studija Menadžmenta koji ima za cilj stvaranje budućih menadžera i tzv. poslovnih analitičara, studij Visoke poslovne škole treba studentima pružiti osnovna ekonomska i poslovna znanja u obavljanju klasičnih poslovnih funkcija sa naglaskom na primjenu u praksi. Specijalizacije mogu biti, ne samo po funkcionalnom, već i prema predmetnom principu (proizvodnja, trgovina, banke, osiguravajuća društva, turizam, ne-profitne organizacije, uslužne firme, uprava, itd.).

Zvanje (Degree):	*Bakalaureat/Bachelor poslovanja*
Smjerovi (Concentration):	Industrija bankarstva i osiguranja, Marketing, Međunarodna ekonomija i poslovanje, Menadžment i organizacija, Računovodstvo i revizija, Razvoj poslovnih informacijskih sistema, Turizam

Raspored ECTS-kredita na odsjeku Visoka poslovna škola:

Zajednički obavezni predmeti:	90
Obavezni smjerski:	45
Izborni smjerski predmet	30
Projekat	5
Stručna praksa	4
Diplomski rad	6
UKUPNO	**180**

Nakon završenog studija, studenti razumiju i sposobni su primijeniti osnovne ekonomske principe. Studenti su osposobljeni da stečena znanja upotrebljavaju u analizi i rješavanju konkretnih poslovnih problema specifičnim poslovnim djelatnostima u svakodnevnom poslovnom okruženju.

Slika 3: Prikaz strukture studija na odsjecima Ekonomija i Menadžment

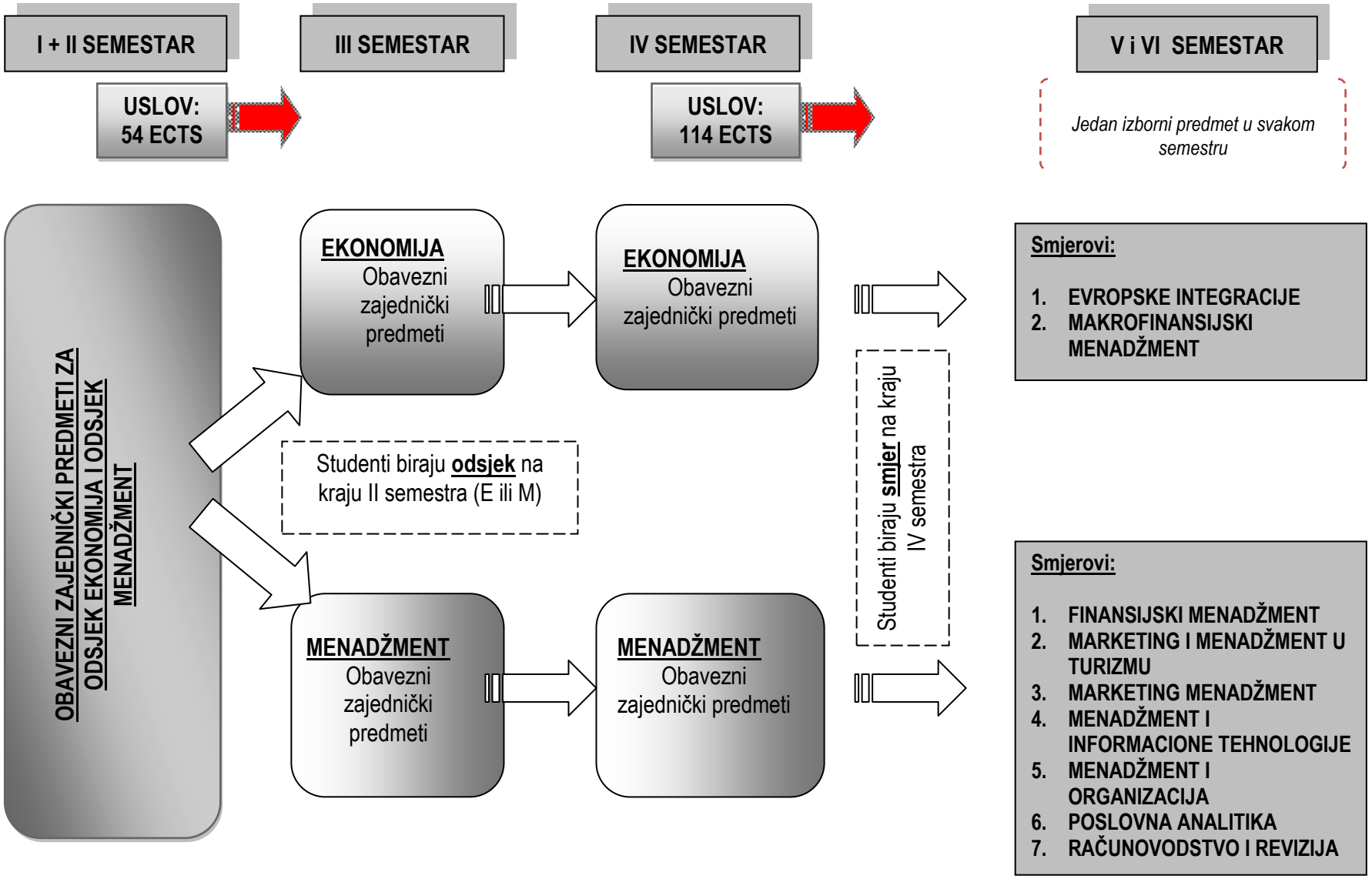

Slika 4: Prikaz strukture studija na odsjeku Visoka poslovna škola

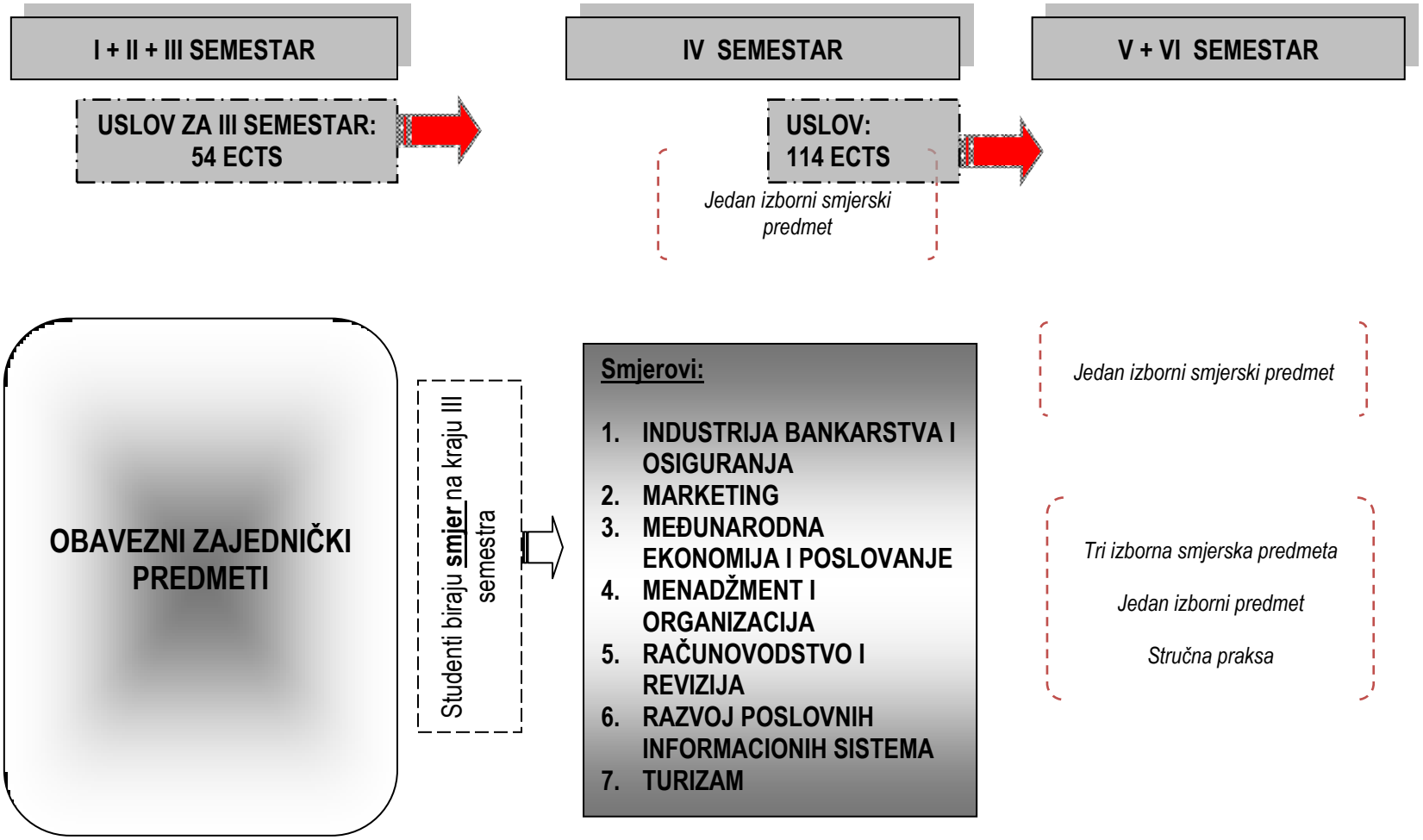

2.2. Upis kandidata

Upis kandidata se vrši na osnovu kvota koje određuje Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo i Univerzitet u Sarajevu za sve članice, na osnovu dostavljenih uslova upisa. Pri upisu na I ciklus studija se uzimaju u obzir rezultati ostvareni u prethodnom školovanju i rezultati prijemnog ispita. Upis na akademski program odsjek Ekonomija i odsjek Menadžment je vrlo restriktivan u pogledu kriterija i vrši se na osnovu postignutog uspjeha u srednjoj školi i rezultata prijemnog ispita. Svršeni srednjoškolci polažu ispit iz matematike, maternjeg jezika i ulazni test iz engleskog jezika. Za ilustraciju prethodno navedenog, svake godine se prijavi cca. 1.000 kandidata, a na redovan studij bude primljeno 150 najboljih aplikanata. Upis na program Visoke poslovne škole (Applied Business) manje je rigorozan, podrazumijeva prijemni ispit iz maternjeg jezika i ulazni test iz engleskog jezika. Upis kandidata na II (drugi) ciklus studija odsjek Ekonomija i odsjek Menadžment je definiran Pravilima studiranja za II ciklus studija od strane Univerziteta u Sarajevu. Kandidati se rangiraju prema uspjehu postignutom tokom I (prvog) ciklusa studija ali i prema rezultatima prijemnog ispita.

2.3. Pravila studiranja

Pravila studiranja regulisana su Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (precišćeni tekst) - oktobar 2013. godine), Statutom Univerziteta (juni 2013. godine), pravilima studiranja za I, II, III ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu iz decembra 2010. godine
(dostupno na http://unsa.ba/s/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=108&Itemid=163).

2.4. Sistem ocjenjivanja

Sistem ocjenjivanja regulisan je Pravilima studiranja na nivou Univerziteta u Sarajevu (decembar 2010. godine). Prelaskom na Bolonjski sistem studija, UNSA je napustio sistem višestrukih ispitnih rokova i usvojio sistem kontinuiranog praćenja rada i ocjenjivanja studenata. U toku semestra koji traje 15 sedmica, studenti se ocjenjuju (dodjeljuju im se bodovi) kroz različite vrste aktivnosti, kao što su: parcijalni ispiti, domaće zadaće, projekti, kvizovi, prisustvo i aktivnost na nastavi, itd. Finalni ispit se organizira u 16. sedmici semestra. Procenat poena dobivenih na finalnom ispitu ne može biti veći od 50% u strukturi finalne ocjene. Finalne ocjene dodjeljuju se po tzv. „criterion“ sistemu sa tačno definiranim ocjenama za svaki opseg poena: 55-64: ocjena 6 (ECTS - E); 65-74: ocjena 7 (ECTS – D); 75-84: ocjena 8 (ECTS – C); 85-94: ocjena 9 (ECTS – B); 95-100: ocjena 10 (ECTS – A). Pravila polaganja UNSA predviđaju također i dopunsku nastavu u trajanju od tri sedmice koja se organizira od 17-20 sedmice. U ovom periodu se studentima koji nisu položili ispit daje mogućnost da dodatnim aktivnostima poprave ocjenu. Detaljan opis sistema ocjenjivanja može se naći u Pravilima UNSA (decembar 2010. godine).

Ekonomski fakultet posebnu pažnju posvećuje studentima sa prosjekom iznad 9,0 (Dekanova lista studenata) kojima se svake godine uručuju nagrade i dodjeljuju druge vrste pogodnosti.

2.5. Ostale aktivnosti u procesu I (prvog) ciklusa studija

Stručna praksa (Intership) – studenti su obavezni u toku treće godine ili nakon odslušanih predmeta obaviti stručnu praksu u trajanju od najmanje 40 radnih dana. Nakon obavljene prakse, student priprema izvještaj o obavljenoj praksi prema prethodno utvrđenom obrascu (Priručnik za ferijalnu/stručnu praksu) koji se može naći u knjižari Fakulteta ili na Web stranici. Aktivnostima izvođenja stručne prakse nastoje se zainteresovati studenti za praktičnu primjenu stečenog teorijskog znanja, stvaranje mreže kontakata i lični profesionalni razvoj. Program stručne prakse ima za cilj prevazilaženje problema sa kojima se studenti susreću u procesu traženja posla i ispunjavanja zahtjeva radnog mjesta.

Projekat – u toku prvog ciklusa studija studenti su obavezni uraditi projekat u timovima od 3 do 5 članova. Tema projekta mora biti direktno vezana za izradu poslovnog plana, a odobrava se u konsultaciji sa

nastavnikom koji je zadužen za koordinaciju ovih aktivnosti. Projekat može sadržavati business plan, marketing plan, strateški plan, finansijski plan, organizacijsko restruktuiranje, projekat reinženjeringa poslovnih procesa, uvođenje novog proizvoda-usluge, aspekte razvoja poslovnog informacijskog sistema, poslovne integracije, akvizicije i sl. Na kraju semestra, studenti prezentiraju projekte pred tročlanom komisijom predmetnih nastavnika koje imenuje Prodekan za nastavu na prijedlog nastavnika- koordinatora.

Diplomski rad/Završni rad – nakon odslušanih 6 semestara nastave i uspješno položenih svih ispita, student bira mentora i u dogovoru s mentorom temu diplomskog/završnog rada. Rad u potpunosti samostalno napisan brani se pred komisijom nakon čega student stiče zvanje o završenom I (prvom) ciklusu studija (Bakalaureat/Bacheler iz određene oblasti).

2.6. Engleski jezik

Engleski jezik ne organizira se kao klasični predmet, već su svi studenti obavezni da pohađaju online kurseve koje je razvila Poslovna akademija Ekonomskog fakulteta i da, nakon toga, polažu testove za verifikaciju nivoa znanja engleskog jezika za odgovarajući nivo.

Studenti trebaju završiti sljedeće kurseve, tj. steći sljedeće nivoe znanja engleskog:

I godina (zavisno od rezultata ulaznog testa):
Uvodni kurs – pohađa se u učionici
Kurs 1 – početni nivo
Kurs 2 – niži srednji nivo

II godina (svi studenti):
Kurs 3 – srednji nivo
Kurs 4 – priprema za test Business English Certificate - Preliminary

III godina (svi studenti):
Kurs 5 – viši srednji nivo
Kurs 6 – priprema za test Business English Certificate – Vantage

Detaljne informacije o upisu na online kurseve, načinu pohađanja i polaganju testova mogu se naći na web stranici kurseva: http://english.efsa.unsa.ba

3. INFORMACIJE O STUDIJSKIM PROGRAMIMA II (DRUGOG) CIKLUSA

U novoj koncepciji studija, drugi (II) ciklus na EFSA je organiziran prema uzoru na vodeće svjetske fakultete ekonomije i menadžmenta, sa atraktivnim ponuđenim smjerovima. Višedimenzionalni pristup omogućava Ekonomskom fakultetu u Sarajevu da ponudi više različitih oblika drugog ciklusa visokog obrazovanja, kao što su:

1. Master studij, sa odsjecima Ekonomija i Menadžment
2. Zajednički master sudiji u saradnji sa Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu
3. Zajednički master studij sa Ekonomskim fakultetom Univerziteta u Ljubljani
4. Zajednički master studij sa Ekonomskim fakultetom "Džemal Bijedić" u Mostaru
5. Zajednički master studij sa Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru
6. Međunarodni studij u saradnji sa Griffith College Dublin
7. Zajednički master studij sa Univerzitetom u Boltonu
8. Program Adizes School of Management
9. Program Nekretine – primijenjene finansije

Svi navedeni programi se neće uvijek organizirati, već prema potrebama/zahtjevima tržišta.

3.1. Master programi

Master program – drugi (II) ciklus studija na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu traje dvije godine i organiziran je u dva oblika izvođenja nastave:

Redovan studij (full-time), kao logički nastavak trogodišnjih programa odsjeka Ekonomija (ECO), odsjeka Menadžment (MAN) i odsjeka Visoka poslovna škola - Poslovni menadžment (BUS) uz polaganje razlike predmeta (Matematika za ekonomiste, Statistika u ekonomiji i menadžmentu, Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu i dvije godine radnog iskustva). Način i kriteriji upisa na „+2“ programe su regulisani Pravilima studiranja za drugi ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu.

Distance Learning (DL) studij, studij sa istim sadržajem iz ovog Informacijskog paketa, s tim da se nastava izvodi kao kombinacija tzv. „on-site“ (in-class) i „on-line“ (coursware-based) sistema rada, slično kao i na „3+“ studiju.

Ostali programi (MBA, Executive MBA, Corporate MBA, eMBA, MSc/MBA program na engleskom jeziku) organizira se prema zahtjevima tržišta i uglavnom su na part-time i/ili DL osnovi. Part-time studij je organiziran po principu jedna sedmica u mjesecu ili vikendom (petak popodne i subota ujutro). Ovi studiji su prvenstveno namijenjeni budućim master studentima koji su zaposleni kao i onima koji ne rade, ali koji su završili studij po prethodnom modelu četverogodišnjeg studija ili žele da steknu dualnu diplomu sa našim partnerskim školama.

3.1.1. Magistar odsjeka Ekonomija i odsjeka Menadžment

Magistar oblasti (MA) program je nastavak redovnog trogodišnjeg programa i kao ciljne grupe ima sljedeće profile polaznika:

a) Asistenti, viši asistenti (akademske pozicije)
b) Poslovni analitičari sa dobrim poznavanje logike poslovnih procesa i dobrim analitičkim backgroundom (kvantitativne metode, simulacije, IT)
c) Menadžeri funkcionalnih profila koji se žele specijalizirati o određenoj poslovnoj oblasti i/ili graditi karijeru u određenoj poslovnoj oblasti.

Struktura drugog (II) ciklusa studija uglavnom slijedi postojeći trogodišnji program sa određenim brojem smjerova. Izvode se oni smjerovi za koje se opredijele studenti.

Dodijeljena zvanja su:

a) Magistar ekonomije
b) Magistar menadžmenta

Nakon završenog master studija iz oblasti Ekonomije student su upoznati sa najvažnijim ekonomskim teorijama, uz specifična znanja iz oblasti usmjerenja. Studenti su osposobljeni da stečena znanja klasificiraju i sintetiziraju. Kritičkim promišljanjem i zaključivanjem, studenti mogu kreirati konkretne prijedloge i rješenja za probleme u makroekonomskom okruženju, lokalnog i međunarodnog karaktera.

Nakon završenog master studija iz oblasti Menadžmenta, student su upoznati sa najvažnijim konceptima poslovanja i ekonomije, uz specifična znanja iz oblasti usmjerenja. Studenti su osposobljeni da stečena znanja klasificiraju i sintetiziraju. Kritičkim promišljanjem i zaključivanjem, studenti mogu kreirati konkretne prijedloge i rješenja za probleme u primjeni poslovnog koncepta, lokalnog i međunarodnog karaktera.

Slika 5: Pregled smjerova na odsjecima Ekonomija i Menadžment za II (drugi) ciklus studija

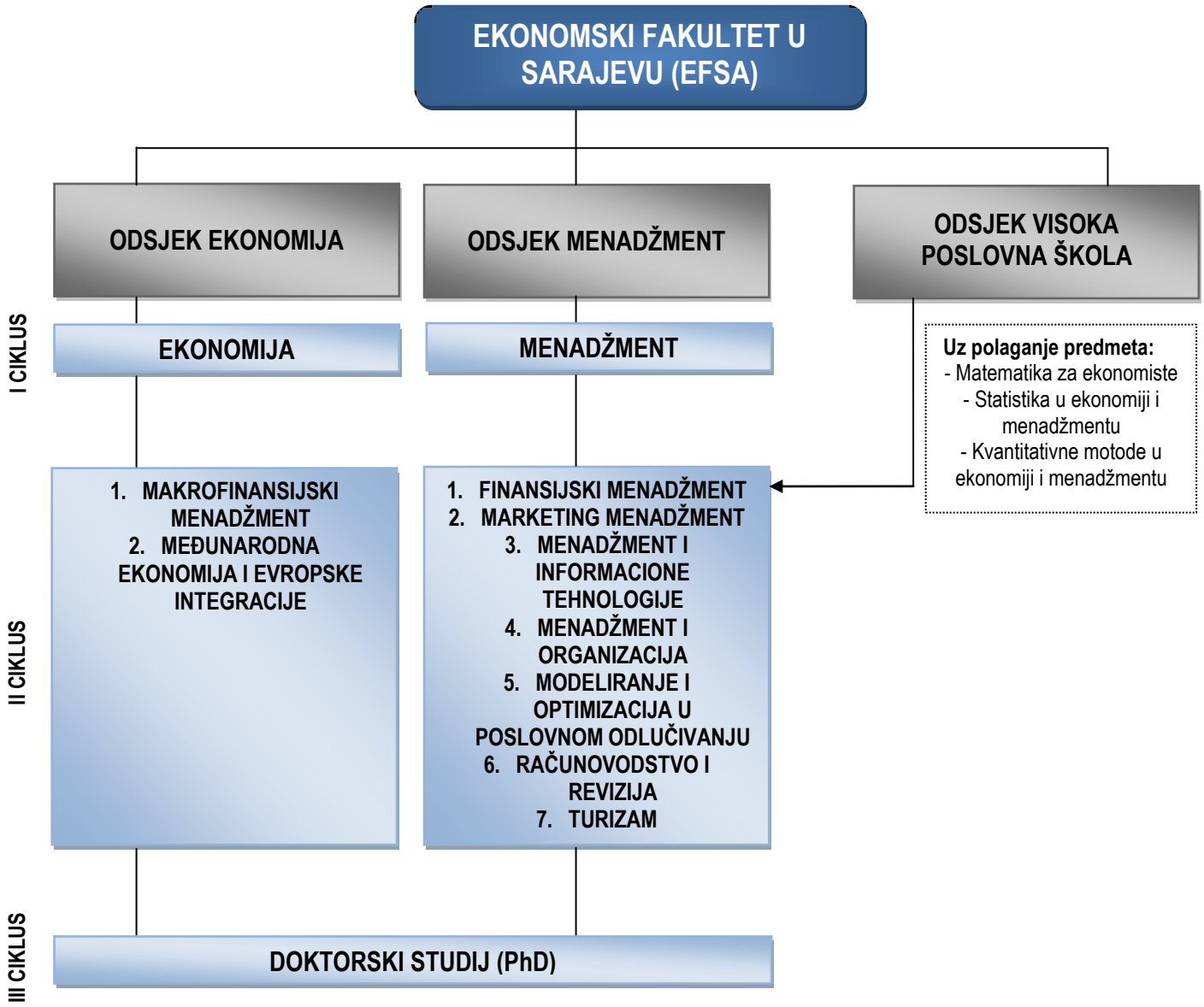

Svaki studij/smjer ima 14 predmeta, pri čemu je ukupan broj kredita 120, a u tom broju završni rad učestvuje sa 30 kredita. Predmeti se dijele na: obavezne predmete (*core courses*) i izborne predmete (*elective courses*) u omjeru 2/3 obaveznih (unaprijed definiranih) i 1/3 izbornih. Pored navedenog studenti su obavezni izraditi Projekat u vidu poslovnog plana iz oblasti u kojoj se usavršavaju. Projekat nosi 6 ECTS kredita kao i svi drugi predmeti. Studij traje dvije godine, sa tri semestra nastave i četvrtim semestrom predviđenim za izradu završnog rada. Nastavni program je koncipiran tako da sadrži sljedeće programske module:

I i II semestar: obavezni predmeti (core courses): deset predmeta, od čega je obavezni predmet za sve smjerove Metodologija NIR-a i Engleski jezik, te 8 smjerskih predmeta, prema prijedlogu katedri.

III semestar: izborni predmeti (4 predmeta); prema prijedlogu katedri i Projekat – poslovni plan.

IV semestar: završni rad.

Izborni predmeti se biraju sa predloženog spiska predmeta sa tog smjera ili sa nekog drugog smjera/fakulteta.

3.1.2. Zajednički master studij

Pored navedenih programa, EFSA u sklopu svog djelovanja nudi i niz drugih zajedničkih master studija sa svojim cijenjenim partnerima. Ovi studiji su strukovno fokusirani sa vrhunskim domaćim i inostranim predavačima i uspješnim profesionalcima. Svaki studij nudi međunarodnu perspektivu i pogled na poslovanje, te dualnu diplomu jednog od partnerskih univerziteta.
Trenutno se na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu izvode slijedeći zajednički studiji:

1. Master studij, sa odsjecima Ekonomija i Menadžment
2. Zajednički master sudiji u saradnji sa Ekonomskim fakultetom u Zagrebu sa slijedećim smjerovima: *Ekonomska diplomatija, Finansije lokalne samouprave, Finansijsko izvještavanje i revizija, Korporativno upravljanje, Krizni menadžment, Marketing menadžment, Menadžment ljudskih resursa i upravljanje znanjem, Napredni finansijski menadžment, Napredni trgovinski menadžment, Poslovno aktuarstvo, Računovodstvo i porezi, Strateški informatički menadžment, Strateško preduzetništvo i inovativnost, Upravljanje kvalitetom, Upravljanje kvalitetom u zdravstvu*
3. Zajednički master studij sa Ekonomskim fakultetom u Ljubljani iz oblasti ekonomije, pod nazivom *Javni sektor i okoliš* (dupla diploma)
4. Zajednički master studij sa Ekonomskim fakultetom "Džemal Bijedić" u Mostaru iz oblasti menadžmenta, pod nazivom *Poslovno upravljanje*
5. Zajednički master studij sa Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru iz oblasti marketinga, pod nazivom *Upravljanje korporativnom komunikacijom i odnosima s javnošću*
6. Međunarodni studij u saradnji sa Griffith College Dublin (dalje GCD) pod nazivom *Međunarodno poslovanje* (dupla diploma)
7. Zajednički master studij sa Univerzitetom u Boltonu, pod nazivom *Islamsko bankarstvo*
8. Program Adizes School of Management
9. Program Nekretine – primijenjene finansije

4. DOKTORSKI PROGRAMI

U okviru novog ECTS-baziranog koncepta studija, predviđena su dva doktorska programa:

1. PhD Program (Ekonomija, Menadžment/Biznis) – akademski i istraživački orijentiran studij u trajanju od tri godine.

2. DBA – Doctor in Business Administration ili Executive Doctorate, praksi orijentiran doktorski program, također u trajanju od tri godine.

Oba programa su kreirana u formi cjelovitog Bologna-based doktorskog studija, u okviru Tempus projekta rađenog u saradnji sa University of Vienna i University of Ljubljana.

PhD program je namijenjen kandidatima koji namjeravaju graditi akademsku karijeru, uključujući nastavu i istraživanje. Organiziran je u okviru dva odsjeka/smjera: Ekonomija i Menadžment/Biznis, sa različitim oblastima specijalizacije (npr. Međunarodna ekonomija, Ekonomski razvoj, Marketing, Finansije, Računovodstvo, itd.).

DBA program je, također, istraživački orijentirani studij, ali za razliku od PhD-programa, on je više fokusiran na stvarne ekonomske i/ili poslovne probleme u odnosu na akademska pitanja.

Oba programa sadrže sedam predmeta kao kombinaciju obaveznih i izbornih predmeta. Nastavni plan i program studija, silabusi predmeta i ostale informacije sadržani su u zasebnom informacijskom paketu koji se može nabaviti na Fakultetu.

UNIVERZITET U SARAJEVU

Ekonomski fakultet
u Sarajevu

I CIKLUS STUDIJA

NASTAVNI PLANOVI I (PRVOG) CIKLUSA STUDIJA
EKONOMSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU

NASTAVNI PLAN PROGRAMA 3+2

ODSJEK EKONOMIJA I
ODSJEK MENADŽMENT

A) Zajednički predmeti na odsjeku Ekonomija i odsjeku Menadžment

I GODINA

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Osnove ekonomije	5	75	EAM101
2.	Ekonomika preduzeća	5	75	EAM102
3.	Matematika za ekonomiste	6	90	EAM103
4.	Poslovna informatika	5	75	EAM104
5.	Poslovno pravo	6	90	EAM105
6.	Engleski jezik	3	45	EAM120

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Mikroekonomija	6	90	EAM107
2.	Makroekonomija	6	90	EAM106
3.	Statistika u ekonomiji i menadžmentu	6	90	EAM108
4.	Marketing	5	75	EAM110
5.	Osnove menadžmenta	5	75	EAM109
6.	Engleski jezik	2	30	EAM130

ODSJEK EKONOMIJA

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu	6	90	ECO202
2.	Računovodstvo	5	75	MAN202
3.	Ekonomija razvoja	5	75	ECO203
4.	Ekonomija tranzicije	5	75	ECO205
5.	Međunarodna ekonomija	5	75	ECO201
6.	Javne finansije	4	60	ECO210

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Finansijsko računovodstvo	5	75	MAN201
2.	Ekonomija Evrope	5	75	ECO211
3.	Ekonomija javnog sektora	5	75	ECO208
4.	Globalna ekonomija	5	75	ECO212
5.	Monetarne finansije	5	75	ECO204
6.	Međunarodne finansije	5	75	ECO209

ODSJEK MENADŽMENT

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu	6	90	ECO202
2.	Računovodstvo	5	75	MAN202
3.	Poslovne finansije	4	60	MAN204
4.	Kvantitativni modeli u finansijama	5	75	ECO213
5.	Monetarne i javne finansije	5	75	ECO206
6.	Međunarodna ekonomija i poslovanje	5	75	ECO207

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Finansijsko računovodstvo	5	75	MAN201
2.	Finansijski menadžment	5	75	MAN207
3.	Marketing menadžment	5	75	MAN206
4.	Menadžment informacioni sistemi	5	75	MAN208
5.	Operaciona istraživanja	5	75	ECO214
6.	Strateški menadžment	5	75	MAN209

III GODINA

Odsjek: EKONOMIJA

SMJER: EVROPSKE INTEGRACIJE

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Ekonometrija	5	75	ECO321
2.	Ekonomski sistem Evropske unije	5	75	ECO316
3.	Regionalni razvoj i Evropska unija	5	75	ECO302
4.	Međunarodna trgovina i Evropska unija	5	75	ECO301
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Ekonomska diplomatija	5	75	ECO305
2.	Finansijski sistem Evropske unije	5	75	ECO306
3.	Ekonomija okoliša i Evropska unija	5	75	ECO309
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Ekonomska sociologija	ECO317
Evropsko poslovno pravo	ECO312
Evropsko pravo	ECO313
Finansiranje javnih djelatnosti u Evropskoj uniji	ECO322
Industrijska ekonomija Evropske unije	ECO303
Makroekonomsko modeliranje	ECO311
Politička ekonomija tranzicije	ECO326
Poslovanje u Evropskoj uniji	ECO327
Poslovna etika	MAN337
Socijalna politika i tržište rada	ECO310

SMJER: MAKROFINANSIJSKI MENADŽMENT

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Ekonometrija	5	75	ECO321
2.	Monetarna analiza	5	75	ECO330
3.	Monetarni i fiskalni sistemi Evropske unije	5	75	ECO341
4.	Finansijska tržišta i institucije	5	75	MAN332
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Sistem nacionalnih računa	5	75	ECO331
2.	Međunarodni finansijski menadžment	5	75	MAN302
3.	Finansijski menadžment	5	75	MAN301
4.	Izborni predmet	5	75	-
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Bankarstvo	MAN303
Ekonomika osiguranja	MAN304
Finansiranje lokalnih zajednica	ECO335
Komparativni poreski sistemi	ECO333
Međunarodno poslovno pravo	ECO336
Portfolio menadžment	MAN320
Poslovna etika	MAN337
Regionalni razvoj	ECO304
Upravljanje finansijskim rizicima	MAN308
Vrednovanje preduzeća	MAN306

ODSJEK MENADŽMENT

III GODINA

SMJER FINANSIJSKI MENADŽMENT

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Monetarni i fiskalni sistemi Evropske unije	5	75	ECO341
2.	Upravljanje finansijskim rizicima	5	75	MAN308
3.	Bankarstvo	5	75	MAN303
4.	Finansijska tržišta i institucije	5	75	MAN332
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Bankarski menadžment	5	75	MAN312
2.	Međunarodni finansijski menadžment	5	75	MAN302
3.	Ekonomika osiguranja	5	75	MAN304
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4		EAM320
6.	Diplomski rad	6		EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Analiza realnih investicija u bankarstvu	MAN313
Finansijski inženjering	MAN359
Finansijsko izvještavanje	MAN309
Instrumenti tržišta kapitala	MAN305
Interna revizija i kontrola	MAN311
Islamsko bankarstvo i finansije	MAN388
Portfolio menadžment	MAN320
Poslovna etika	MAN337
Pravo vrijednostnih papira	MAN310
Vrednovanje preduzeća	MAN306

III GODINA

SMJER: MARKETING I MENADŽMENT U TURIZMU

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Turističke usluge i ponašanje potrošača	5	75	MAN328
2.	Istraživanje turističkog tržišta	5	75	MAN317
3.	Menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	5	75	MAN325
4.	Poduzetništvo u turizmu	5	75	MAN326
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Marketing komunikacija u turizmu	5	75	MAN319
2.	E-marketing i distributivni kanali u turizmu	5	75	MAN315
3.	Menadžment ljudskih resursa u turizmu	5	75	MAN323
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Brendiranje turističke destinacije	MAN314
Globalizacija i turistički trendovi	MAN316
Kontroling u turističkim organizacijama	MAN318
Menadžerske vještine i sposobnosti u turizmu	MAN322
Menadžment sporta u turizmu	MAN324
Operacioni menadžment u uslugama	MAN380
Organizacijsko ponašanje	MAN376
Poslovna etika	MAN337
Pravo u turizmu	ECO340
Razvoj održivog turizma	MAN327

III GODINA

SMJER: MARKETING MENADŽMENT

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Istraživanje marketinga	5	75	MAN340
2.	Marketing usluga	5	75	MAN342
3.	Ponašanje potrošača	5	75	MAN343
4.	Marketing kanala distribucije	5	75	MAN344
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Upravljanje cijenama	5	75	MAN346
2.	Marketing komuniciranje	5	75	MAN341
3.	Globalni marketing	5	75	MAN345
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
B2B marketing	MAN349
Brend menadžment	MAN307
E-marketing	MAN347
Marketing neprofitnih organizacija	MAN348
Marketing u malom i srednjem biznisu	MAN368
Međunarodno poslovno pravo	ECO336
Odnosi s javnošću i korporativno komuniciranje	MAN351
Poslovna etika	MAN337
Principi prodaje	MAN387
Vanjskotrgovinsko poslovanje	MAN356

III GODINA

SMJER: MENADŽMENT I ORGANIZACIJA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Leadership	5	75	MAN373
2.	Menadžment ljudskih resursa	5	75	MAN374
3.	Menadžment mikro, malih i srednjih preduzeća	5	75	MAN383
4.	Organizacijsko ponašanje	5	75	MAN376
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Krizni menadžment	5	75	MAN377
2.	Međunarodni menadžment	5	75	MAN375
3.	Poslovno odlučivanje	5	75	MAN372
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Industrijska sociologija	ECO319
Kontroling	MAN379
Međunarodno poslovno pravo	ECO336
Menadžment i razvoj nekretnina	MAN335
Operacioni menadžment	MAN382
Savremene tehnike u menadžmentu	MAN353
Teorija organizacije	MAN371
Upravljanje kvalitetom	MAN333
Upravljanje projektima	MAN378
Upravljanje promjenama	MAN381

III GODINA

SMJER: MENADŽMENT INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	E-business	5	75	MAN365
2.	Analiza poslovnih procesa	5	75	MAN360
3.	Menadžment informacionih tehnologija	5	75	MAN369
4.	Poslovna inteligencija	5	75	MAN358
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Poslovni informacioni sistemi	5	75	MAN355
2.	Poslovna primjena računarskih mreža i telekomunikacija	5	75	MAN357
3.	Sistemi za podršku odlučivanju	5	75	MAN361
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Društvene mreže	MAN364
E-government	MAN330
Kolaboracijski sistemi	MAN367
Menadžment IT projekata	MAN363
Mrežna administracija	MAN370
Poslovna etika	MAN337
Sistemi za upravljanje sadržajem	MAN352
Sistemska administracija	MAN354
Teorija sistema	MAN331
Upravljanje znanjem	MAN334

III GODINA

SMJER: POSLOVNA ANALITIKA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Ekonometrija	5	75	ECO321
2.	IT alati za poslovne analize	5	75	MAN366
3.	Primijenjena statistička analiza	5	75	ECO334
4.	Sistemi za podršku odlučivanju	5	75	MAN361
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metode i modeli optimizacije	5	75	ECO328
2.	Metode multivarijacione analize	5	75	ECO320
3.	Poslovna inteligencija	5	75	MAN358
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta:

NAZIV PREDMETA	KOD
Analiza poslovnih procesa	MAN360
Analiza vremenskih serija	ECO324
Data mining	MAN362
Ekonomska analiza	ECO318
Neparametarske metode statističke analize	ECO325
Poslovni informacioni sistemi	MAN355
Statistička kontrola kvaliteta	ECO338
Teorija i primjena uzoraka	ECO322
Upravljanje znanjem	MAN334
Web tehnologije	MAN336

III GODINA

SMJER: RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Troškovno računovodstvo	5	75	MAN390
2.	Računovodstvo finansijskih institucija	5	75	MAN321
3.	Finansijsko izvještavanje	5	75	MAN309
4.	Analiza finansijskih izvještaja	5	75	MAN393
5.	Izborni smjerski predmet	5	75	
6.	Projekat	4	60	EAM310
7.	Engleski jezik	1	15	EAM300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Menadžersko računovodstvo	5	75	MAN392
2.	Revizija poslovanja	5	75	MAN394
3.	Forenzično računovodstvo	5	75	MAN389
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	EAM320
6.	Diplomski rad	6	90	EAM350

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Interna revizija i kontrola	MAN388
Poresko računovodstvo	MAN395
Profesionalna etika računovođa i revizora	MAN386
Računovodstvo banaka	MAN396
Računovodstvo neprofitnih organizacija	MAN391
Računovodstvo osiguranja	MAN384
Računovodstvo trgovačkih organizacija	MAN398
Revizija neprofitnih organizacija	MAN397
Revizija podudarnosti	MAN338
Revizija učinaka	MAN339

NASTAVNI PLANOVI I (PRVOG) CIKLUSA STUDIJA
EKONOMSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU

ODSJEK VISOKA POSLOVNA ŠKOLA

I GODINA

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Osnove ekonomije	5	75	BUS101
2.	Ekonomika preduzeća	5	75	BUS102
3.	Osnove menadžmenta	5	75	BUS109
4.	Poslovna informatika	5	75	BUS104
5.	Poslovno pravo	6	90	BUS105
6.	Engleski jezik	4	60	BUS120

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Menadžerska ekonomija	6	90	BUS106
2.	Marketing	5	75	BUS110
3.	Poslovna statistika	6	90	BUS107
4.	Poslovne finansije	5	75	BUS111
5.	Preduzetništvo	5	75	BUS103
6.	Engleski jezik	3	45	BUS130

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Bankarstvo	5	75	BUS201
2.	Kvantitativni modeli u finansijama	5	75	BUS205
3.	Marketing menadžment	5	75	BUS202
4.	Menadžment informacioni sistemi	5	75	BUS204
5.	Računovodstvo	5	75	BUS206
6.	Strateški menadžment	5	75	BUS203

SMJER: INDUSTRIJA BANKARSTVA I OSIGURANJA

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Bankarski menadžment	5	75	BUS211
2.	Ekonomika osiguranja	5	75	BUS214
3.	Finansijska tržišta i institucije	5	75	BUS220
4.	Finansijski menadžment	5	75	BUS213
5.	Upravljanje finansijskim rizicima	5	75	BUS212
6.	Izborni predmet	5	75	

III GODINA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Portfolio menadžment	5	75	BUS310
2.	Islamsko bankarstvo i finansije	6	90	BUS301
3.	Finansijski inžinjering	5	75	BUS308
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Projekat	5	75	BUS410
6.	Engleski jezik	4	60	BUS300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	5	75	
2.	Izborni smjerski predmet	5	75	
3.	Izborni smjerski predmet	5	75	
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	BUS420
6.	Diplomski rad	6	90	BUS450

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Analiza realnih investicija u bankarstvu	BUS305
Finansijsko izvještavanje	BUS315
Instrumenti tržišta kapitala	BUS309
Marketing usluga	BUS320
Međunarodni finansijski menadžment	BUS307
Pravo u bankarstvu i osiguranju	BUS311
Pravo vrijednosnih papira	BUS306
Vrednovanje preduzeća	BUS304

SMJER: MARKETING

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Istraživanje marketinga	5	75	BUS221
2.	Marketing usluga	5	75	BUS224
3.	Marketing komuniciranje	5	75	BUS223
4.	Marketing kanala distribucije	5	75	BUS225
5.	Globalni marketing	5	75	BUS222
6.	Izborni predmet	5	75	

III GODINA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	E-marketing	5	75	BUS314
2.	Ponašanje potrošača	5	75	BUS313
3.	Vanjskotrgovinsko poslovanje	6	90	BUS312
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Projekat	5	75	BUS410
6.	Engleski jezik	4	60	BUS300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	5	75	
2.	Izborni smjerski predmet	5	75	
3.	Izborni smjerski predmet	5	75	
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	BUS420
6.	Diplomski rad	6	90	BUS450

Lista izbornih smjerskih predmeta:

NAZIV PREDMETA	KOD
B2B marketing	BUS379
CRM i relationship marketing	BUS323
Marketing luksuznih i modnih proizvoda	BUS325
Marketing neprofitnih organizacija	BUS316
Marketing u malom i srednjem biznisu	BUS318
Odnosi s javnošću i korporativno komuniciranje	BUS321
Poslovna etika	BUS317
Poslovno komuniciranje	BUS322
Principi prodaje	BUS370
Upravljanje brendom	BUS324

SMJER: MEĐUNARODNA EKONOMIJA I POSLOVANJE

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Međunarodna ekonomija	5	75	BUS216
2.	Međunarodne finansije	5	75	BUS219
3.	Međunarodna trgovina	5	75	BUS218
4.	Ekonomija Evrope	5	75	BUS215
5.	Međunarodna konkurentnost	5	75	BUS217
6.	Izborni predmet	5	75	

III GODINA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Ekonomija tranzicije	5	75	BUS339
2.	Međunarodno poslovanje	6	90	BUS347
3.	Međunarodno poslovno pravo	5	75	BUS349
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Pojekat	5	75	BUS410
6.	Engleski jezik	4	60	BUS300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	5	75	
2.	Izborni smjerski predmet	5	75	
3.	Izborni smjerski predmet	5	75	
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	BUS420
6.	Diplomski rad	6	90	BUS450

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Ekonomija javnih djelatnosti Evropske unije	BUS338
Ekonomika rada	BUS340
Ekonomska diplomatija	BUS341
Ekonomska sociologija	BUS342
Evropsko pravo	BUS343
Finansijska tržišta i institucije	BUS302
Internacionalizacija poslovanja	BUS346
Međunarodno poslovno okruženje	BUS348
Poslovno okruženje	BUS319
Upravljanje okolišem	BUS383

SMJER: MENADŽMENT I ORGANIZACIJA

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Krizni menadžment	5	75	BUS234
2.	Leadership	5	75	BUS233
3.	Međunarodni menadžment	5	75	BUS235
4.	Poslovno odlučivanje	5	75	BUS232
5.	Teorija organizacije	5	75	BUS231
6.	Izborni predmet	5	75	-

III GODINA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Menadžment ljudskih resursa	5	75	BUS372
2.	Menadžment mikro, malih i srednjih preduzeća	6	90	BUS328
3.	Organizacijsko ponašanje	5	75	BUS326
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Projekat	5	75	BUS410
6.	Engleski jezik	4	60	BUS300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	5	75	
2.	Izborni smjerski predmet	5	75	
3.	Izborni smjerski predmet	5	75	
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4		BUS420
6.	Diplomski rad	6		BUS450

Lista izbornih smjerskih predmeta:

NAZIV PREDMETA	KOD
Industrijska sociologija	BUS345
Kontroling	BUS330
Menadžment i razvoj nekretnina	BUS337
Menadžment u sportu	BUS332
Operacioni menadžment	BUS334
Razvoj menadžerskih vještina i sposobnosti	BUS336
Savremene tehnike u menadžmentu	BUS329
Upravljanje kvalitetom	BUS335
Upravljanje projektima	BUS331
Upravljanje promjenama	BUS327

SMJER: RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Finansijsko izvještavanje	5	75	BUS253
2.	Finansijsko računovodstvo	5	75	BUS250
3.	Računovodstvo finansijskih institucija	5	75	BUS252
4.	Revizija poslovanja	5	75	BUS254
5.	Troškovno računovodstvo	5	75	BUS251
6.	Izborni predmet	5	75	

III GODINA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Menadžersko računovodstvo	6	90	BUS350
2.	Analiza finansijskih izvještaja	5	75	BUS303
3.	Računovodstvo neprofitnih organizacija	5	75	BUS351
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Projekat	5	75	BUS410
6.	Engleski jezik	4	60	BUS300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	5	75	
2.	Izborni smjerski predmet	5	75	
3.	Izborni smjerski predmet	5	75	
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Praksa	4	60	BUS420
6.	Diplomski rad	6	90	BUS450

Lista izborih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Forenzično računovostvo	BUS357
Interna revizija i kontrola	BUS359
Poresko računovodstvo	BUS352
Profesionalna etika raćunovođa i revizora	BUS399
Računovodstvo banaka	BUS353
Računovodstvo osiguranja	BUS354
Računovodstvo trgovačkih organizacija	BUS355
Revizija neprofitnih organizacija	BUS361
Revizija podudarnosti	BUS358
Revizija učinaka	BUS356
Vrednovanje preduzeća	BUS304

SMJER: RAZVOJ POSLOVNIH INFORMACIONIH SISTEMA

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	E-business	5	75	BUS260
2.	Analiza poslovnih procesa	5	75	BUS261
3.	Menadžment informacionih tehnologija	5	75	BUS265
4.	Programiranje i baza podataka	5	75	BUS263
5.	Poslovna primjena računarskih mreža i telekomunikacija	5	75	BUS262
6.	Izborni predmet	5	75	

III GODINA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Sistemi za podršku odlučivanju	6	90	BUS362
2.	Web tehnologije	5	75	BUS374
3.	Poslovni informacioni sistemi	5	75	BUS369
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Projekat	5	75	BUS410
6.	Engleski jezik	4	60	BUS300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	5	75	
2.	Izborni smjerski predmet	5	75	
3.	Izborni smjerski predmet	5	75	
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Praksa	4	60	BUS420
6.	Diplomski rad	6	90	BUS450

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Analiza i dizajn informacionih sistema	BUS360
Društvene mreže	BUS363
E-government	BUS371
Menadžment IT projekata	BUS373
Mrežna administracija	BUS368
Poslovna inteligencija	BUS364
Sigurnost IS	BUS366
Sistemska administracija	BUS367
Softverski inžinjering	BUS365
Upravljanje znanjem	BUS385

SMJER: TURIZAM

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Turističke usluge i ponašanje potrošača	5	75	BUS272
2.	Istraživanje turističkog tržišta	5	75	BUS273
3.	Marketing komunikacija u turizmu	5	75	BUS275
4.	Menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	5	75	BUS270
5.	Poduzetništvo u turizmu	5	75	BUS271
6.	Izborni predmet	5	75	

III GODINA

R.b.	V semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	E-marketing i distributivni kanali u turizmu	5	75	BUS381
2.	Razvoj menadžerskih vještina i sposobnosti	5	75	BUS336
3.	Menadžment mikro, malih i srednjih preduzeća u turizmu	6	90	BUS382
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Projekat	5	75	BUS410
6.	Engleski jezik	4	60	BUS300

R.b.	VI semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	5	75	
2.	Izborni smjerski predmet	5	75	
3.	Izborni smjerski predmet	5	75	
4.	Izborni predmet	5	75	
5.	Stručna praksa	4	60	BUS420
6.	Diplomski rad	6	90	BUS450

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Brendiranje turističke destinacije	BUS378
Globalizacija i turistički trendovi	BUS344
Kontroling u turističkim organizacijama	BUS377
Menadžment sporta u turizmu	BUS376
Operacioni menadžment u uslugama	BUS333
Organizaciono ponašanje u turizmu	BUS375
Poslovna etika	BUS317
Pravo u turizmu	BUS386
Razvoj održivog turizma	BUS380
Specifične vrste turizma	BUS384

I GODINA
ODSJEK EKONOMIJA I MENADŽMENT

Šifra predmeta: EAM101	Naziv predmeta: OSNOVE EKONOMIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni ciljevi nastave na ovom predmetu su sticanje znanja i razumijevanje mikroekonomskih principa koji su studentima potrebni za lakše praćenje i brže usvajanje znanja na predmetima koji slijede u drugom semestru i koji detaljno obrađuju mikroekonomsko ponašanje i aktere; sticanje osnovnih znanja na kojima počiva makroekonomska politika, odnosno razumijevanje međuzavisnosti monetarne politike, fiskalne politike, trgovinske politike i politike deviznog kursa; sticanje osnovnih znanja o mjerenju proizvodnje, dohotka, zaposlenosti, nezaposlenosti, štednje, investicija, državne potrošnje i potrošnje domaćinstava na formiranje bruto domaćeg proizvoda i nacionalnog dohotka; i usvajanje osnovnih znanja iz teorije ekonomskog rasta i teorije poslovnih ciklusa.		
Sadržaj:	1. Ekonomska nauka – osnove, podjela, principi i sredstva analize 2. Osnove analize tražnje, ponašanja potrošača i ponude; 3. Preduzeće i preduzetništvo 4. Tržište i tržišne strukture; 5. Troškovi u kratkom i dugom roku 6. Tržište faktora proizvodnje 7. Ekonomske funkcije države i njena uloga u korigovanju tržišnih imperfekcija 8. Mjerenje i kružni tok proizvodnje i dohotka 9. Proizvodnja i agregatna tražnja u modelu sa fiksnim cijenama 10. Novac, monetarna politika i bankarstvo 11. Monetarna i fiskalna politika 12. Agregatna tražnja i ponuda u modelu sa fleksibilnim cijenama 13. Inflacija i očekivanja 14. Nezaposlenost i ekonomski rast 15. Otvorena ekonomija – međunarodna trgovina, međunarodna plaćanja i devizno-kursna politika.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave na ovom predmetu studenti će biti u mogućnosti razumijeti i primijeniti osnovne principe donošenja ekonomskih odluka na nivou preduzeća, industrijskih grana i tržišnih koncentracija u tržišnim strukturama oligopola, monopola i monopolističke konkurencije. Studenti će, također, biti u mogućnmosti analizirati ekonomska kretanja koristeći osnovna sredstva ekonomske analize, i biti će u mogućnosti primijeniti osnove makroekonomske analize u zatvorenoj i otvorenoj ekonomiji na stvarne primjere zemalja različitih regiona u svijetu, počevši od grupacije velikih sedam svjetskih ekonomija, preko zemalja u razvoju do ekonomske pozicije zemalja Zapadnog Balkana.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije vježbe	60% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Dva testa Dva kviza Završni usmeni ispit – za ocjenu višu od ocjene 6	40% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna:</u> 1. Čaušević, F. (2012). Osnove ekonomije – Prvi dio – Osnove mikroekonomije i ekonomske funkcije države. Sarajevo: EFSA. 2. Čaušević, F. (2012). Osnove ekonomije – Drugi dio – Osnove makroekonomije u zatvorenoj i otvorenoj ekonomiji. Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska:</u> 1. Vilogorac, E. (2001). Uvod u ekonomiju. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Šebić, F. (2004). Uvod u ekonomiju. Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: EAM102	Naziv predmeta: EKONOMİKA PREDUZEĆA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Ekonomika preduzeća je ekonomska nauka koja izučava poslovanje savremenih preduzeća, efikasnost poslovanja, tj. učinkovitost (efficiency) i uspješnost (effectivness) u ostvarivanju profita. Cilj predmeta je da studenti upoznaju ekonomske kategorije, steknu potrebna znanja o poslovnom procesu, da „ekonomski misle“ kako bi se ostvario optimalni odnos između ulaganja i rezultata.		
Sadržaj:	1. Ekonomika preduzeća kao naučna disciplina 2. Ekonomski sistem preduzeća, poslovni sistem 3. Principi ekonomije preduzeća, faktori-potencijali 4. Teoretski aspekti proizvodnje; proizvodnja i troškovi 5. Angažovanje i kruženje vrijednosti u reprodukciji 6. Sredstva preduzeća, kolektiv,izvori, ekonomika resursi 7. Troškovi, njihova klasifikacija i savremeni pristup 8. Troškovi u funkciji uspostavljanja i korištenja kapaciteta 9. Ponašanje troškova i zone korištenja kapaciteta 10. Tačka pokrića – Break-even-point 11. Metodologija obračuna troškova, kalkulacije 12. Rezultati reprodukcije, profit i gubitak, poslovni rizik 13. Ekonomski principi poslovanja.		
Ishodi učenja:	Uspješnim ovladavanja predmetne materije studenti će: ▪ poznavati i razumjeti logiku i elemente poslovnih procesa; ▪ poznavati principe poslovanja – njihovo značenje,značaj i primjenu; ▪ razumijevati i razlikovati procese angažovanja i trošenja sredstava; ▪ moći identifikovati pojedine troškove i predvidjeti njihovo kretanje; ▪ napravi kalkulaciju cijene koštanja prikladnu za konkretne uslove; ▪ utvrditi rezultate i mjeriti uspješnost poslovanja preduzeća i dr.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije studenata case study	60% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	test tokom semestra (8. sedmica) finalni test (16. sedmica) aktivnosti na predavanjima aktivnosti na vježbama	40% 40% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Šunjić-Beus, M. et al. (2009). Ekonomika preduzeća, elektronsko izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo 2. Šunjić-Beus, M., Martinović D., Veselinović, Lj. (2007). Ekonomika preduzeća - priručnik, elektronsko izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo. 3. Bičo Ćar, M. (2005). Praktikum za vježbe iz Ekonomike preduzeća, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo. Dodatna: 1. Martinović, D. (2013). Tačka pokrića kao instrument poslovnog odlučivanja, Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Thompson, A. Economics of the Firm, theory and practice, fifth Edition, New Jersey 3. Samuelson, P. A. & Nordhaus, W.D. (2007). Economics, XVIII izdanje, Mate, Zagreb 4. Samuelson, P.A. (2000). Ekonomska čitanka, Nakladni zavod, Zagreb		

Šifra predmeta: EAM103	Naziv predmeta: MATEMATIKA ZA EKONOMISTE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste razviti logičko razmišljanje kod studenata i upoznati studente sa osnovnim matematičkim konceptima potrebnim za razumijevanje osnovnih mikro-ekonomskih i makroekonomskih modela. Kurs bi trebao pomoći studentima da usavrše svoje analitičke vještine, kao i da steknu određenu sistematičnost u pristupu problemima.		
Sadržaj:	1. Vektorki prostor. Linearna zavisnost i nezavisnost vektora. Baza i dimenzija vektorskog prostora. Linearna preslikavanja. Matrica linearnog preslikavanja. 2. Matrice i operacije s matricama. Determinanta matrice. Inverzna matrica. Matrične jednačine. Rang matrice. 3. Sistemi linearnih jednačina i statička analiza. Ekvilibrium kao rješenje sistema jednačina. Homogeni i nehomogeni sistemi jednačina 4. Metodi rješavanja sistema jednačina. 5. Pojam funkcije jedne realne promjenljive. Osobine funkcije: monotonost, neprekidnost, inverzna funkcija. Elementarne funkcije. 6. Pojam izvoda funkcije i dinamička analiza. Lokalni ekstrem funkcije jedne promjenljive. Koeficijent elastičnosti. 7. Geometrijsko značenje prvog izvoda. Asimptote krivih linija. 8. Konveksnost i konkavnost. Veza sa krivom indiferencije. Crtanje grafika funkcije jedne realne promjenljive. 9. Pojam parcijalnog izvoda i njegovo značenje u ekonomiji. Dinamička analiza procesa sa dvije varijable (npr. proizvodnje). 10. Ekstrem funkcije dvije i tri promjenljive. Uslovni ekstrem funkcije dvije promjenljive i primjene. 11. Neodređeni integral. Osnovne metode integracije: metod smjene i metod parcijalne integracije 12. Integracija racionalne funkcije. Pimjena neodređenog integrala. 13. Određeni integral. Veza određenog i neodređenog integrala. Nesvojstveni integral.Primjena na procese u kontinualnom vremenu. 14. Pojam diferencijalne jednačine. Dinamika ekonomskih procesa i postavljanje odgoravajuće jednadžbe za pretpostavljenu dinamiku.Primjeri ekonomskih modela. 15. Osnovni tipovi diferencijalnih jednačina prvog i drugog reda.		
Ishodi učenja:	Nakon položenog kursa student treba da bude u prilici da: ▪ Koristi metode linearne algebre pri rješavanju statičkih problema optimizacije ▪ U potpunosti ovlada elementarnim funkcijama i bude u prilici prepoznati i skicirati grafike elementarnih funkcija ▪ Koristi diferencijalni račun funkcija jedne i više promjenljivih pri dinamičkoj analizi i pri rješavanju problema optimizacije ▪ Razumje vezu između integracije i diferenciranja, te računa jednostavnije integrale i iste primjenjuje u dinamičkoj analizi ▪ Postavi i riješi diferencijalnu jednačinu vezanu za konkretan jednostavniji problem.		
Nastavne metode:	Predavanja ex katedra, diskusije, prezentacije, grupni projekti (rješavanje problema)	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Kviz 1 Test 1 Kviz 2 Test 2	5% 45% 5% 45%	
Literatura:	Obavezna: 1. L.Smajlović, Matematika za ekonomiste; Ekonomski fakultet Sarajevo, 2010. 2. B. Lučić, Lj. Pejić, Zbirka zadataka iz matematike za ekonomiste I, Ekonomski Fakultet Sarajevo, 2005 3. L. Smajlović, A. Fako, Zbirka zadataka iz matematike za ekonomiste II, Ekonomski Fakultet Sarajevo, 2005 Dopunska: 4. A. C. Chiang, K. Wainwright, Fundamental methods of mathematical economics, 4th ed., Mc Graw-Hill/Irwin, 2005 (postoji u biblioteci prevod na naš jezik)		

Šifra predmeta: EAM104	**Naziv predmeta: POSLOVNA INFORMATIKA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ovladati konceptima i aplikacijama savremenog poslovnog kompjutinga.		
Sadržaj:	1. Uvodni koncepti: business/man perspektiva IT-a 2. Savremeni računarski sistemi 3. Sistemski softver 4. Aplikacijski softver 5. Organizacija podataka; baze podataka 6. Osnove programiranja 7. Osnove razvoja aplikacija 8. Obrada teksta 9. Prezentacijski softver 10. Spreadsheets (Excel) 11. Desktop DBMS (Access) 12. Podatkovne komunikacije 13. Uvod u poslovne informacijske sisteme 14. Osnove analize poslovnih procesa 15. Tendencije u razvoju IT		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: ▪ Znanja: procijeni ulogu IT-a, računarskih sistema, informacijskih sistema u savremenom biznisu. ▪ Vještine: koristi savremene operativne sisteme, office aplikacije, komunikacijski i mrežni softver ▪ Kompetencije: timski rad, korištenje IT-a, kritičko razmišljanje o ulozi IT-a u poslovanju		
Nastavne metode:	ex katedra problemske sesije; vježbe u k. sali studije slučajeva prezentacije studenata	40% 40% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit (test)	25% 25% 10% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna:</u> 1. Grupa autora: Poslovna informatika (u pripremi), Katedra za MIT, EFSA, 2015 <u>Dodatna:</u> 1. Bajgorić, N. (2012), Menadžment informacijskih tehnologija, Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2012 2. Lagumdžija, Z. (1999), Informatika za korisnike presonalnih kompjutera, Trilogija 3. Grupa autora (2004), "Uvod u praktično korištenje personalnih kompjutera" i "Microsoft Office aplikacije u poslovanju", Ekonomski fakultet u Sarajevu 4. Turban, E., Volonino, L. (2010). Information Tehnology for Management, Wiley 5. Rainer, R.K., Cegielski, C.G. (2011). Introduction to Information Systems: Enabling and Transforming Business, Wiley		

Šifra predmeta: EAM105	Naziv predmeta: POSLOVNO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Izučavanje osnova poslovnog prava obuhvata poznavanje: osnova obligacionog prava, kompanijskog prava, stečajnog prava, ugovori poslovnog prava, hartije od vrijednosti i pravo konkurencije. Izučavanje ovog predmeta ima za cilj da upozna buduće ekonomiste sa osnovnim postulatima pravne nauke sa kojima će se susretati u svom budućem radu. Ovo je posljedica činjenice da, bez obzira u kom privrednom sektoru rade, ekonomisti se susreću sa brojnim pravnim institutima i instrumentima. Time je pravna disciplina koju nazivamo poslovno pravo postala nezaobilazna u obrazovanju budućih ekonomista.		
Sadržaj:	1. Osnovni pojmovi o državi i pravu 2. Obligaciono pravo 3. Pojam, izvori i subjekti poslovnog prava 4. Privredna društva: atributi, registracija i zastupanje 5. Društva kapitala 6. Društva lica 7. Specifični oblici poslovnih subjekata 8. Prestanak privrednih društava 9. Ugovor o prodaji 10. Ugovori o posredovanju, zastupanju i komisionu 11. Ugovori o uskladištenju, špediciji i prevozu stvari 12. Ugovori o licenci, građenju i osiguranju 13. Javne nabavke 14. Vrijednosni papiri 15. Pravo konkurencije		
Ishodi učenja:	1. Znanje (sticanje osnovnih znanja iz obligacionog, kompanijskog, stečajnog, ugovornog prava, prava vrijednosnih papira i konkurencije) 2. Sposobnosti razmišljanja (sposobnost identificiranja primjenjivih izvora prava i rješavanja praktičnih studija slučaja u području poslovnog prava) 3. IT vještine (sposobnost pripreme i prezentacije uz korištenje odgovarajućih kompjuterskih programa) 4. Komunikacijske vještine (sposobnost rada pojedinačno i u timu u rješavanju studija slučaja iz poslovnog prava, sposobnost razvijanja profesionalne prezentacije i prezentiranja unutar grupe, sposobnost učinkovitog komuniciranja i jasnog izražavanja mišljenja)		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučajeva gosti predavači	40% 20% 35% 5%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 40% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2014) Poslovno pravo: uvod u pravo, osnovi obligacija i privredna društva, Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2013) Poslovno pravo: ugovori, vrijednosni papiri i pravo konkurencije", Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Trivun, V., Silajdžić, V., Mahmutćehajić, F. i Grbo, Z. (2003) Praktikum poslovnog prava, II izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: EAM120	Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 3
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 45

Nivo znanja:	početni nivo	niži srednji nivo	srednji nivo
Cilj predmeta:	Studenti trebaju ovladati osnovnim terminima i strukturama koji se koriste u poslovnom engleskom jeziku	Studenti trebaju ovladati terminologijom i strukturama potrebnim za niži srednji nivo poznavanja engleskom jezika	Studenti trebaju ovladati terminologijom i strukturama potrebnim za poznavanje poslovnog engleskog jezika na srednjem nivou
Sadržaj:	1. Introduce yourself 2. Routines 3. Telephoning 4. Places 5. Food 6. Products 7. Companies 8. How It All Started 9. People (personalities) 10. Future	1. Companies 2. Jobs 3. Sales 4. Business 5. Stress 6. Marketing 7. Recruitment 8. Advertising 9. Banks 10. Corporate entertaining	1. International manager 2. Business plans and arrangements 3. Corporate culture 4. The stock market 5. Brands 6. Business and environment 7. Corporate performance 8. International trade 9. Corporate alliances 10. Business media
Ishodi učenja:	- Studenti trebaju biti u stanju da vode osnovnu konverzaciju u poslovnom okruženju - Studenti će moći da ispune jednostavnije formulare i pišu jednostavne dopise ili elektronske poruke - Studenti će razumjeti kraće tekstove iz struke	- Studenti će biti u stanju da čitaju jednostavnije članke iz poslovne štampe - Studenti će moći voditi jednostavniju poslovnu korespondenciju - Studenti će moći razgovarati o općim temama iz poslovanja	- Studenti će moći komunicirati na engleskom jeziku u standardnim situacijama na poslu - Studenti će razumjeti standardna pisma kao što su narudžbe, upute, žalbe i sl. Kao i jednostavnije izvještaje - Studenti će znati pisati pisma sa relevantnim činjenicama vezanim za posao
Nastavne metode:	DL konsultacije		
Načini provjere znanja:	Online aktivnosti Završni test	30% 70%	
Literatura:	Obavezna 1. Market Leader Elementary Dopunska 1. Powerbase 2. Business Venture I i II	Obavezna 1. Market Leader Pre-Intermediate Dopunska 1. Business Opportunities 2. First Insights into Business	Obavezna 1. Market Leader Intermediate Dopunska 1. Intelligent Business 2. New Insights into Business

Šifra predmeta: EAM107	Naziv predmeta: MIKROEKONOMIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 90

Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta jeste upoznavanje studenata sa funkcioniranjem tržišnog mehanizma, te situacijama kada tržišni mehanizam ne funkcionira shodno teoretskim postavkama. Cilj je također osposobljavanje studenata za korištenje mikroekonomskih analiza kao instrumenata za donošenjemenadžerskih odluka u preduzeću, kao i za razumijevanje državnih politika koje se odnose na poslovanje preduzeća. Upoznavanje sa ciljnim funkcijama i načinom na koji osnovni akteri tržišne ekonomije – potrošači, proizvođači i državne agencije donose i na tržištu realiziraju svoje odluke. Jasnim diferenciranjem pojedinih tržišnih stanja – potpune konkurencije, oligopola, monopolističke konkurencije i monopola- student stiče uvid u način na koji preduzeće ostvaruje maksimizaciju profita u različitim uslovima poslovanja. Poseban naglasak je na modernim teorijama koje objašnjavaju stratešku interakciju učesnika, prije svega različiti modeli saradničkog i nesaradničkog ponašanja preduzeća na tržištu ograničene konkurencije. Cilj je da se objasni i način i metode koje država primjenjuje u regulaciji prirodnih monopola, kao i uloga države u realizaciji mjera zaštite okoliša, kroz analizu eksternih efekata na različitim tržišnim strukturama. Cilj je također da student stekne znanje i o vrstama ekonomske efikasnosti, i načinom na koji se one iskazuju kao statičke ili dinamičke efikasnosti na nivou preduzeća, grane ili društva kao cjeline.
Sadržaj:	1. Uticaj države na ponudu i tražnju: politika kontrole cijena i oporezivanje 2. Potrošačev i proizvođačev višak kao mjera društvenog blagostanja: primjena u analizi troškova oporezivanja i efekata carina i kvota u međunarodnoj trgovini 3. Višestruka ograničenja, ugaona rješenja,supsidije i vaučeri u teoriji izbora potrošača 4. Proizvodne funkcije sa više inputa, zamjenjivost između inputa, prinosi s obzirom na razmjer, ekonomija obima i obuhvata, tehnološki progres i kriva učenja 5. Minimizacija troškova u dugom vremenskom periodu, odnos između krivih troškova u kratkom i dugom periodu, optimizacija odnosa između faktora proizvodnje u uslovima bez ograničenja i ograničenosti jednog faktora 6. Kriva ponude preduzeća i grane na tržištu potpune konkurencije u kratkom i dugom roku, eksterne ekonomije obima, grane sa rastućim i opadajućim troškovima, ekonomska renta, proizvodne kvote 7. Monopol: izvođenje krive ponude u dugom roku, pomjeranje tražnje i graničnih troškova, izbor outputa u slučaju dva proizvodna pogona, poslovanje sa gubitkom 8. Monopolska diskriminacija cijena I, II i III stepena, cijene djelimično i potpuno vezanih proizvoda, i troškovi oglašavanja 9. Modeli saradničkih i nesaradničkih oligopola, sa homogenim i horizontalno diferenciranim proizvodima, teorija igara i strateško ponašanje na tržištu 10. Monopolistička konkurencija: elastičnost tražnje, profiti i broj preduzeća na tržištu, reagiranje na promjene cijena konkurenata, predatorske cijene i rat cijenama 11. Izbor u uslovima nesigurnosti, vrijednost informacija, tržišta sa asimetričnim informacijama i mrežne ekonomije 12. Monopson: teoretska analiza i praktični slučajevi 13. Eksterni efekti – analiza troškova i efikasnosti mjera i instrumenata za zaštitu okoliša, optimizacija nivoa zagađenja okoliša na različitim tržišnim srukturama 14. Državno reguliranje prirodnog monopola: razlozi, metode, problemi i specifičnosti 15. Ekonomska efikasnost na nivou preduzeća, grane i društva: statička i dinamička analiza po tržišnim strukturama
Ishodi učenja:	Ishodi učenja će se ogledati u upoznavanju studenata sa mogućnošću primjene osnovnih i naprednih mikroekonomskih elemenata i alata u rješavanju konkretnih mikroekonomskih problema. Ishodi učenja imaju za cilj da osposobe studenta za detaljno i duboko sagledavanje povezanosti cjelokupne mikroekonomske problematike u rješavanju ekonomskih problema te u procesu donošenja rezultirajućih poslovnih odluka. Studenti trebaju znati na koji način ispravno procijeniti tržišno okruženje u kojem preduzeće posluje, na koji način preduzeća međusobno konkurišu. Student treba da može izvršiti analizu tržišne potražnje, cjenovno pozicionirati preduzeće na odgovarajućoj tržišnoj strukturi, te sagledati efekte očekivanih strategija konkurencije. Također će razumjeti klasifikaciju tržišnih struktura te reakcije pojedinih tržišnih učesnika na različitim tržišnim strukturama.
Nastavne metode:	▪ Metoda usmenog izlaganja: objašnjavanje, obrazlaganje i opisivanje ▪ Dijaloška metoda razgovora (diskusija) ▪ Vizualna metoda: multimedija i internet ▪ Metoda praktičnih radova (izrada projektnih zadataka, grafičkog i ilustrativnog iskazivanja usvojenih znanja i metode pismenih radova)
Načini provjere znanja:	Test (parcijalni) 50% Završni ispit 50%
Literatura:	1. Tatić, K. & Avdić, A. (2015). Mikroekonomija – praktična primjena u poslovanju 2. Tatić, K. (2008). Dodatni materijal za ispit, Izdavačka djelatnost Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo. 3. Stojanović, B. (2005). Teorija igara, elementi i primena,:Institut za evropske studije i Službeni glasnik, Beograd. 4. Tatić, K. (2003). Tržišne strukture i ekonomska efikasnost, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo.

Šifra predmeta: EAM106	**Naziv predmeta: MAKROEKONOMIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 90**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da upozna studente sa načinom funkcionisanja jedne nacionalne ekonomije, instrumentarijom koji je na raspolaganju kreatorima ekonomske politike za donošenje ekonomskih odluka te oblicima ekonomskih odnosa sa ostatkom svijeta. Studenti također dobijaju osnovna znanja o ključnim makroekonomskim modelima kao i osnove za makroekonomsku analizu u kratkom, srednjem i dugom roku.		
Sadržaj:	1. Osnove makroekonomije 2. Makroekonomski ciljevi 3. Makroekonomske politike 4. Makroekonomska ravnoteža 5. Makroekonomska stabilnost 6. Sistem nacionalnih računa 7. Instrumenti makroekonomske politike 8. Makroekonomija u kratkom roku 9. Makroekonomija u srednjem roku 10. Makroekonomija u dugom roku 11. Makroekonomija otvorene privrede 12. Makroekonomski modeli 13. Makroekonomija BiH 14. Makroekonomija Evropske unije 15. Savremeni izazovi u makroekonomiji		
Ishodi učenja:	Studenti vladaju osnovnim makroekonomskim pojmovima, razlikuju determinante bitne za funkcioniranje nacionalne ekonomije u kratkom, srednjem i dugom roku i razumiju načela međunarodnog prisustva nacionalnih ekonomija na svjetskoj ekonomskoj sceni. Studenti se upoznaju sa osnovnim makroekonomskim kretanjima u BiH i Evropskoj uniji.		
Nastavne metode:	ex katedra gosti predavači	90% 10%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa. Test 1 = 50% (VIII sedmica – minimum 55%) i Test 2 = 50% (finalni ispit – minimum 55%). Ukoliko student ne položi Test 1 na svakom narednom ciklusu provjere znanja radi Test 1 dok ga ne položi, uključujući i finalni ispit. Nakon što položi Test 1 student pristupa Testu 2 na prvoj narednoj zvaničnoj provjeri znanja.		
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Samuelson, P. i Nordhaus, W. (2011). *Ekonomija* - 19. *izdanje*. Zagreb: Mate. 2. Hadžiahmetović, A. (2009). *Makroekonomija.* Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu <u>Dopunska</u> 1. Blanchard, O. (2011). *Makroekonomija.* Zagreb: Mate.		

Šifra predmeta: EAM108	**Naziv predmeta: STATISTIKA U EKONOMIJI I MENADŽMENTU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 90**
Cilj predmeta:	Savladavanje statističkih metoda i modela i primjena u ekonomiji i menadžmentu		
Sadržaj:	1. Statistika i statistička istraživanja 2. Programska podrška za statističku analizu podataka i modela 3. Empirijske distribucije frekvencija 4. Mjere centralne tendencije i mjere varijacije 5. Mjere oblika distribucije 6. Mjere koncentracije 7. Jednostavna linearna regresija, metod najmanjih kvadrata, mjere reprezentativnosti modela 8. Višestruka regresija, analiza varijanse 9. Indeksi i mjerenje evolucije 10. Vremenskeserije - modeli trenda 11. Uvod u teoriju vjerovatnoće 12. Teorijske distribucije vjerovatnoće 13. Osnovi metode uzoraka 14. Procjene intervala povjerenja parametara osnovnog skupa 15. Testiranje hipoteza o parametrima osnovnog skupa		
Ishodi učenja:	Student će nakon položenog ispita moći: • Definisati, koristiti i interpretirati osnovne statističke pokazatelje u jednodimenzionalnoj deskriptivnoj statistici. • Razumjeti model i praktično primijeniti regresiono-korelacionu analizu. • Razumjeti pojam i primjeniti modele za analizu vremenskih nizova. • Interpretirati osnove teorije vjerojatnoće i inferencijalne statistike u cilju kreiranja intervala povjerenja i provođenja odabranih parametarskih statističkih testova. • Pravilno primijeniti statističke tehnike i metode na konkretnom primjeru.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva prezentacije i diskusije gosti predavači	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	on line kvizovi test I test II finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	Obavezna**:** 1. Somun-Kapetanović, R. (2014). *Statistika u ekonomiji i menadžmentu*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Resić, E. (2006).*Zbirka zadataka iz Statistike*.Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska: 1. Berenson, M.L., Levine, D.M., Krehbiel, T.C. (2004). *Basic business statistics*. New Jersey: Pearson Education International. 2. Levine, D.M. et al.(2005).*Statistics for Managers Using Microsoft Excel.*New Jersey: Prentice Hall. 3. Lovrić, M, Komić J., Stević S. (2006), *Statističkaanaliza. Metodi i primjena. Banja*Luka: Ekonomskifakultet. 4. Resić, E., Delalić, A., Balavac, M., Abdić, A. (2010). *Statistics in Economics and Management*.Sarajevo: Ekonomski fakultet. 5. Šošić, I. (2004).*Primijenjena statistika.*Zagreb: Školska knjiga. 6. Tuffery, S. (2011). *Data Mining and Statistics for Decision Making*. NY: Wiley.		

Šifra predmeta: EAM110	Naziv predmeta: MARKETING		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Specifični ciljevi predmeta "Marketing" su slijedeći: 1) upoznati studente sa ulogom i funkcijama marketinga u kompaniji, 2) ukazati na značaj utvrđivanja marketinških mogućnosti za kompaniju kroz shvatanje uticaja okruženja, razumijevanje ponašanja potrošača, analiziranje veličine tržišta i tržišnog učešća kompanije, 3) upoznati studente sa strateškim odlukama o segmentiranju, izboru ciljnih segmenata i pozicioniranju, 4) upoznati studente sa elementima marketing miksa – proizvodom, cijenom, distribucijom i promocijom i ojačati njihovu sposobnost da razumiju i sami razmatraju određene situacije u kojima se donose marketinške odluke i, konačno, 5) kroz korištenje i studiju slučajeva iz prakse pružiti im mogućnost (i pismenu i usmenu) da razviju, prezentiraju, diskutuju i brane svoje mišljenje i prijedloge o marketing aktivnostima kao i da ispituju i na kritički način diskutuju o prijedlozima njihovih kolega.		
Sadržaj:	1. Uvodna predavanja 2. Koncept i proces marketinga, razvoj marketinga 3. Marketing okruženje. 4. Ponašanje na tržištu lične i poslovne potrošnje 5. Istraživanje marketinga 6. Strateška analiza i konkurentske strategije u marketingu 7. Test I 8. Tržišno segmentiranje, izbor ciljnih tržišta i pozicioniranje. 9. Proizvodi i usluge 10. Cijene 11. Distribucija 12. Promocija 13. Planiranje, organizovanje i kontrola u marketingu 14. Društveni marketing 15. Test II		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: ▪ Razumjeti marketing koncept, marketing kao poslovnu filozofiju i marketing kao poslovnu funkciju. ▪ Objasniti i definisati elemente marketing miksa (koncept 4P). ▪ Samostalno pripremiti plan marketinga za konkretno preduzeće.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije na času prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test Finalni test Kvizovi Aktivnosti na vježbama	35% 35% 10% 20%	
Literatura:	Osnovna literatura: 1. Babić-Hodović V., Domazet A., Kurtović E. (2012). *Marketing,* 4. izd., Sarajevo: Ekonomski fakultet Sarajevo. Dopunska literatura: 1. Previšić, J., Ozretić-Došen, Đ. (2004). *Osnove marketinga*, II izd. Zagreb: Advesta. 2. Milisavljević, M., Maričić, B., Gligorijević, M. (2004). *Osnovi marketinga*. Beograd: Ekonomski fakultet Beograd.		

Šifra predmeta: EAM109	Naziv predmeta: OSNOVE MENADŽMENTA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita:5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	▪ Razumijevanje logike menadžmenta kao poslovnog procesa i osnovnih principa upravljanja organizacionim sistemima ▪ Upoznavanje sa sadržajem osnovnih menadžerskih funkcija ▪ Definiranje pojma i sadržaja poslovnog odlučivanja		
Sadržaj:	1. Pojam menadžmenta i menadžerskih funkcija 2. Vrste menadžera i menadžerske uloge 3. Razvoj teorija o menadžmentu 4. Okruženje organizacije 5. Oblikovanje vizije i misije organizacije 6. Strateški menadžment i planiranje 7. Analiza temeljnih oslonaca konkurentskih prednosti preduzeća 8. Odlučivanje 9. Organiziranje – strukturiranje organizacije 10. Menadžment ljudskih resursa – HRM 11. Motivacija 12. Vođenje (leadership) 13. Komunikacija 14. Konflikti u organizaciji 15. Kontrola		
Ishodi učenja:	▪ Prepoznati bazične menadžerske koncepte koji se mogu aplicirati u svakoj organizaciji ▪ Razumjeti osnovne organizacione sisteme i upravljanje istim ▪ Usvojiti logiku menadžmenta kao cjelovitog poslovnog procesa ▪ Rješavati jednostavnije menadžerske probleme		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Panel diskusije Analiza slučaja	60% 10% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Kviz Seminarski rad (analiza i prezentacija poslovanja firme) Analiza slučaja iz prakse	25% I 50% 5% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Šehić, Dž. i Rahimić, Z. (2006): Menadžment.Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska 1. Buble, M. (2006). Osnove menadžmenta, Zagreb: Sinergija. 2. Griffin, R. W. (2003). Fundamentals of Management. Boston: Haughton Miffin Company. 3. Muratović, H. i Softić, S. (2005). Izvodi iz predavanja i vježbi iz Menadžmenta, Sarajevo: Ekonomski fakultet. 4. Šunje, A. (2002). Top menadžer, vizionar i strateg. Sarajevo: Tirada.		

Šifra predmeta: EAM130	Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 2
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 30
Nivo znanja:	preliminary		viši srednji nivo
Cilj predmeta:	Studenti trabju biti spremni da zadovolje uslove za polaganje testa Univerziteta u Cambridge-u Business English Certificate - Preliminary		Studenti trebaju ovladati terminologijom i strukturama potrebnim za poznavanje engleskog na višem srednjem nivou
Sadržaj:	1. Jobs 2. Travel 3. Companies 4. Products 5. Trends 6. Mock-up test		1. Marketing 2. Building relationships 3. Logistics 4. Stress 5. Innovation 6. Counterfeiting 7. Raising finance 8. Management styles 9. Mergers and takeovers 10. The future of business
Ishodi učenja:	- Studenti će moći učestvovati na rutinskim sastancima ili seminarima o poznatim temama - Studenti će razumjeti upute, procedure itd. iz svoje oblasti posla - Studenti će znati napisati pismo gdje izražavaju svoje mišljenje i iznijeti argumente za njega		- Studenti će znati dati detaljne informacije o pitanju vezanom za njihov posao - Studenti će razumjeti poslovnu korespondenciju pisanu ne-standardnim jezikom - Studenti će biti u stanju da napišu jednostavnije izvještaje
Nastavne metode:	DL konsultacije		
Načini provjere znanja:	Online aktivnosti Završni test		30% 70%
Literatura:	Obavezna 1. Market Leader Intermediate 2. PASS Cambridge BEC Preliminary Dopunska 1. Business Grammar and Usage 2. Business Vocabulary in Use		Obavezna 1. Market Leader Upper-Intermediate Dopunska 1. New International Business English 2. Business English Grammar and Usage

I GODINA
VISOKA POSLOVNA ŠKOLA

Šifra predmeta: BUS101	Naziv predmeta: OSNOVE EKONOMIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni ciljevi nastave na ovom predmetu su sticanje znanja i razumijevanje mikroekonomskih principa koji su studentima potrebni za lakše praćenje i brže usvajanje znanja na predmetima koji slijede u drugom semestru i koji detaljno obrađuju mikroekonomsko ponašanje i aktere; sticanje osnovnih znanja na kojima počiva makroekonomska politika, odnosno razumijevanje međuzavisnosti monetarne politike, fiskalne politike, trgovinske politike i politike deviznog kursa; sticanje osnovnih znanja o mjerenju proizvodnje, dohotka, zaposlenosti, nezaposlenosti, štednje, investicija, državne potrošnje i potrošnje domaćinstava na formiranje bruto domaćeg proizvoda i nacionalnog dohotka; i usvajanje osnovnih znanja iz teorije ekonomskog rasta i teorije poslovnih ciklusa.		
Sadržaj:	1. Ekonomska nauka – osnove, podjela, principi i sredstva analize 2. Osnove analize tražnje, ponašanja potrošača i ponude; 3. Preduzeće i preduzetništvo 4. Tržište i tržišne strukture; 5. Troškovi u kratkom i dugom roku 6. Tržište faktora proizvodnje 7. Ekonomske funkcije države i njena uloga u korigovanju tržišnih imperfekcija 8. Mjerenje i kružni tok proizvodnje i dohotka; 9. Proizvodnja i agregatna tražnja u modelu sa fiksnim cijenama; 10. Novac, monetarna politika i bankarstvo; 11. Monetarna i fiskalna politika; 12. Agregatna tražnja i ponuda u modelu sa fleksibilnim cijenama; 13. Inflacija i očekivanja; 14. Nezaposlenost i ekonomski rast ; 15. Otvorena ekonomija – međunarodna trgovina, međunarodna plaćanja i devizno-kursna politika.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave na ovom predmetu studenti će biti u mogućnosti razumijeti i primijeniti osnovne principe donošenja ekonomskih odluka na nivou preduzeća, industrijskih grana i tržišnih koncentracija u tržišnim strukturama oligopola, monopola i monopolističke konkurencije. Studenti će, također, biti u mogućnmosti analizirati ekonomska kretanja koristeći osnovna sredstva ekonomske analize, i biti će u mogućnosti primijeniti osnove makroekonomske analize u zatvorenoj i otvorenoj ekonomiji na stvarne primjere zemalja različitih regiona u svijetu, počevši od grupacije velikih sedam svjetskih ekonomija, preko zemalja u razvoju do ekonomske pozicije zemalja Zapadnog Balkana.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije vježbe	60% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Dva testa Dva kviza Završni usmeni ispit – za ocjenu višu od ocjene 6	40% (80%) 10% (20%)	
Literatura:	Obavezna: 1. Čaušević, F. *(2012). Osnove ekonomije – Prvi dio – Osnove mikroekonomije i ekonomske funkcije države.* Sarajevo: EFSA. 2. Čaušević, F. (2012*). Osnove ekonomije – Drugi dio – Osnove makroekonomije u zatvorenoj i otvorenoj ekonomiji.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska: 1. Vilogorac, E. (2001). *Uvod u ekonomiju.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Šebić, F. (2004). *Uvod u ekonomiju.* Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: BUS102	Naziv predmeta: EKONOMİKA PREDUZEĆA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Ekonomika preduzeća je ekonomska nauka koja izučava poslovanje savremenih preduzeća, efikasnost poslovanja, tj. učinkovitost (efficiency) i uspješnost (effectivness) u ostvarivanju profita. Cilj predmeta je da studenti upoznaju ekonomske kategorije, steknu potrebna znanja o poslovnom procesu, da „ekonomski misle“ kako bi se ostvario optimalni odnos između ulaganja i rezultata.		
Sadržaj:	1. Ekonomika preduzeća kao naučna disciplina 2. Ekonomski sistem preduzeća, poslovni sistem 3. Principi ekonomije preduzeća, faktori-potencijali 4. Teoretski aspekti proizvodnje; proizvodnja i troškovi 5. Angažovanje i kruženje vrijednosti u reprodukciji 6. Sredstva preduzeća, kolektiv,izvori, ekonomika resursi 7. Troškovi, njihova klasifikacija i savremeni pristup 8. Troškovi u funkciji uspostavljanja i korištenja kapaciteta 9. Ponašanje troškova i zone korištenja kapaciteta 10. Tačka pokrića – Break-even-point 11. Metodologija obračuna troškova, kalkulacije 12. Rezultati reprodukcije, profit i gubitak, poslovni rizik 13. Ekonomski principi poslovanja.		
Ishodi učenja:	Uspješnim ovladavanja predmetne materije studenti će: - poznavati i razumjeti logiku i elemente poslovnih procesa; - poznavati principe poslovanja – njihovo značenje,značaj i primjenu; - razumijevati i razlikovati procese angažovanja i trošenja sredstava; - moći identifikovati pojedine troškove i predvidjeti njihovo kretanje; - napravi kalkulaciju cijene koštanja prikladnu za konkretne uslove; - utvrditi rezultate i mjeriti uspješnost poslovanja preduzeća i dr.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije studenata analiza slučajeva	60% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	test tokom semestra (8. sedmica) finalni test (16. sedmica) aktivnosti na predavanjima aktivnosti na vježbama	40% 40% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Šunjić-Beus, M. et al. (2009). Ekonomika preduzeća, elektronsko izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo 2. Šunjić-Beus, M., Martinović D., Veselinović, Lj. (2007). Ekonomika preduzeća - priručnik, elektronsko izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo. 3. Bičo Ćar, M. (2005). Praktikum za vježbe iz Ekonomike preduzeća, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo. Dodatna: 1. Martinović, D. (2013). Tačka pokrića kao instrument poslovnog odlučivanja, Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Thompson, A. Economics of the Firm, theory and practice, fifth Edition, New Jersey 3. Samuelson, P. A. & Nordhaus, W.D. (2007). Economics, XVIII izdanje, Mate, Zagreb 4. Samuelson, P.A. (2000). Ekonomska čitanka, Nakladni zavod, Zagreb		

Šifra predmeta: BUS109	Naziv predmeta: OSNOVE MENADŽMENTA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmetaje da studentima pomogne da dođu do veće osobne efikasnosti u organizaciji u kojoj budu radili, i u životu uopće. Izučavanje predmeta će vam pomoći da shavatite kako organizacije funkcioniraju, kako se upravlja organizacijama i procesima u njima, kako im se definiraju ciljevi i strategije i kako ih organizacije ostvaruju, kako se, u vezi s tim, donose odluke i kako se ostvaruju odnosi među učesnicima u organizaciji (zaposlenima i mendžmentom) i kako organizacija regulira svoje odnose sa okruženjem.		
Sadržaj:	1. Uvod u menadžment 2. Menadžer - uloga, znanje i sposobnosti 3. Istorija i razvoj menadžmenta 4. Okruženje organizacije 5. Etika i društvena odgovornost 6. Odlučivanje 7. Planiranje 8. Organiziranje 9. Organizacijske strukture 10. Upravljanje ljudskim resursima 11. Vođenje 12. Motivacija 13. Komuniciranje 14. Timovi, grupe i timski rad 15. Kontrola		
Ishodi učenja:	• sticanje menadžerskih znanja i razvijanje vještina koja se mogu primjeniti u praksi ▪ biti u stanju analizirati unutarnju i vanjsku okolinu, prepoznati vlastiti potencijal, formulirati i implementirati odgovarajuću strategiju poduzeća ▪ identificirati i analizirati poslovne probleme u organizaciji i ponuditi i implementirati rješenja da bi se organizacije učinile učinkovitima i djelotvornim.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije analiza slučajeva druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće	80% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna ▪ Robbins, P.S., DeCenzo, A.D., Coulter, M. (2011). *Fundamentals of Management, 7/E*. New Jersey: Pearson Education. ▪ *Muratović, H., Softić, S. (2005). Menadžment: izvod iz predavanja i vježbi. Sarajevo: Ekonomski fakultet.* Dopunska ▪ *Šunje, A. (2002). Top menadžer: vizionar i strateg. Sarajevo: Tirada* ▪ Williams, C. (2010).*Principi menadžmenta*. Beograd: Data status ▪ Buble, M. (2006). Osnove menadžmenta. Zagreb: Sinergija		

Šifra predmeta: BUS104	**Naziv predmeta: POSLOVNA İNFORMATİKA**		
Nivo: Švrvi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ovladati konceptima i aplikacijama savremenog poslovnog kompjutinga.		
Sadržaj:	1. Uvodni koncepti: business/man perspektiva IT-a 2. Savremeni računarski sistemi 3. Sistemski softver 4. Aplikacijski softver 5. Organizacija podataka; baze podataka 6. Osnove programiranja 7. Osnove razvoja aplikacija 8. Obrada teksta 9. Prezentacijski softver 10. Spreadsheets (Excel) 11. Desktop DBMS (Access) 12. Podatkovne komunikacije 13. Uvod u poslovne informacijske sisteme 14. Osnove analize poslovnih procesa 15. Tendencije u razvoju IT		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: ▪ Znanja: procijeni ulogu IT-a, računarskih sistema, informacijskih sistema u savremenom biznisu. ▪ Vještine: koristi savremene operativne sisteme, office aplikacije, komunikacijski i mrežni softver ▪ Kompetencije: timski rad, korištenje IT-a, kritičko razmišljanje o ulozi IT-a u poslovanju		
Nastavne metode:	ex katedra problemske sesije; vježbe u k. sali studije slučajeva prezentacije	40% 40% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit (test)	25% 25% 10% 40%	
Literatura:	Obavezna: 1. Grupa autora: Poslovna informatika (u pripremi), Katedra za MIT, EFSA, 2015 Dodatna: 1. Bajgorić, N. (2012), Menadžment informacijskih tehnologija, Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2012 2. Lagumdžija, Z. (1999), Informatika za korisnike presonalnih kompjutera, Trilogija 3. Grupa autora (2004), "Uvod u praktično korištenje personalnih kompjutera" i "Microsoft Office aplikacije u poslovanju", Ekonomski fakultet u Sarajevu 4. Turban, E., Volonino, L. (2010). Information Tehnology for Management, Wiley 5. Rainer, R.K., Cegielski, C.G. (2011). Introduction to Information Systems: Enabling and Transforming Business, Wiley		

Šifra predmeta: BUS105	Naziv predmeta: POSLOVNO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Izučavanje osnova poslovnog prava obuhvata poznavanje: osnova obligacionog prava, kompanijskog prava, stečajnog prava, ugovori poslovnog prava, hartije od vrijednosti i pravo konkurencije. Izučavanje ovog predmeta ima za cilj da upozna buduće ekonomiste sa osnovnim postulatima pravne nauke sa kojima će se susretati u svom budućem radu. Ovo je posljedica činjenice da, bez obzira u kom privrednom sektoru rade, ekonomisti se susreću sa brojnim pravnim institutima i instrumentima. Time je pravna disciplina koju nazivamo poslovno pravo postala nezaobilazna u obrazovanju budućih ekonomista.		
Sadržaj:	1. Osnovni pojmovi o državi i pravu 2. Obligaciono pravo 3. Pojam, izvori i subjekti poslovnog prava 4. Privredna društva: atributi, registracija i zastupanje 5. Društva kapitala 6. Društva lica 7. Specifični oblici poslovnih subjekata 8. Prestanak privrednih društava 9. Ugovor o prodaji 10. Ugovori o posredovanju, zastupanju i komisionu 11. Ugovori o uskladištenju, špediciji i prevozu stvari 12. Ugovori o licenci, građenju i osiguranju 13. Javne nabavke 14. Vrijednosni papiri 15. Pravo konkurencije		
Ishodi učenja:	1. Znanje (sticanje osnovnih znanja iz obligacionog, kompanijskog, stečajnog, ugovornog prava, prava vrijednosnih papira i konkurencije) 2. Sposobnosti razmišljanja (sposobnost identificiranja primjenjivih izvora prava i rješavanja praktičnih studija slučaja u području poslovnog prava) 3. IT vještine (sposobnost pripreme i prezentacije uz korištenje odgovarajućih kompjuterskih programa) 4. Komunikacijske vještine (sposobnost rada pojedinačno i u timu u rješavanju studija slučaja iz poslovnog prava, sposobnost razvijanja profesionalne prezentacije i prezentiranja unutar grupe, sposobnost učinkovitog komuniciranja i jasnog izražavanja mišljenja)		
Nastavne metode:	ex katedra diskusija studije slučajeva gosti predavači	40% 20% 35% 5%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 40% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2014) Poslovno pravo: uvod u pravo, osnovi obligacija i privredna društva, Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2013) Poslovno pravo: ugovori, vrijednosni papiri i pravo konkurencije", Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Trivun, V., Silajdžić, V., Mahmutćehajić, F. i Grbo, Z. (2003) Praktikum poslovnog prava, II izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: BUS120	Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 4
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 60

Nivo znanja:	uvodni nivo	početni nivo	Niži srednji nivo
Cilj predmeta:	Studenti koji nikad ranije nisu učili engleski trebaju se upoznati s osnovama jezika	Studenti trebaju ovladati osnovnim terminima i strukturama koji se koriste u poslovnom engleskom jeziku	Studenti trebaju ovladati terminologijom i strukturama potrebnim za niži srednji nivo poznavanja engleskom jezika
Sadržaj:	1. Nice to meet you 2. Around the world 3. In a different country 4. Around town 5. Home, work and family 6. We both like ... 7. Your time 8. People are amazing 9. Now and then 10. Creative people 11. Going away 12. Spending money.	1. Introduce yourself 2. Routines 3. Telephoning 4. Places 5. Food 6. Products 7. Companies 8. How It All Started 9. People (personalities) 10. Future	1. Companies 2. Jobs 3. Sales 4. Business 5. Stress 6. Marketing 7. Recruitment 8. Advertising 9. Banks 10. Corporate entertaining
Ishodi učenja:	- Studenti će poznavati principe funkcionisanja engleskog jezika - Studenti će znati da se predstave i postave osnovna pitanja potrebna za snalaženje - Studenti će znati pročitati osnovne informacije	- Studenti trebaju biti u stanju da vode osnovnu konverzaciju u poslovnom okruženju - Studenti će moći da ispune jednostavnije formulare i pišu jednostavne dopise ili elektronske poruke - Studenti će razumjeti kraće tekstove iz struke	- Studenti će biti u stanju da čitaju jednostavnije članke iz poslovne štampe - Studenti će moći voditi jednostavniju poslovnu korespondenciju - Studenti će moći razgovarati o općim temama iz poslovanja
Nastavne metode:	DL konsultacije		
Načini provjere znanja:	Online aktivnosti Završni test	30% 70%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Cutting Edge Starter <u>Dopunska</u> 2. An English Grammar for Everybody	<u>Obavezna</u> 1. Market Leader Elementary <u>Dopunska</u> 1. Powerbase 2. Business Venture I i II	<u>Obavezna</u> 1. Market Leader Pre-Intermediate <u>Dopunska</u> 1. Business Opportunities 2. First Insights into Business

Šifra predmeta: BUS106	Naziv predmeta: MENADŽERSKA EKONOMIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Kurs se koncentrira na modele ekonomskog ponašanja preduzeća i potrošača u specifičnim uslovima poslovnog okruženja determiniranog prvenstveno karakterom tržišne strukture. Osnovni cilj predmeta jeste osposobiti studente za pravilnu upotrebu temeljnih pojmova u području mikroekonomije, te razvijati kritičko i argumentirano mišljenje i zauzimanje stavova prilikom poslovnog prosuđivanja, odlučivanja i djelovanja.		
Sadržaj:	1. Uvod u menadžersku ekonomiju: priroda firme i opravdanje za njeno postojanje i djelovanje 2. Menadžerske primjene statističke analize i analize ekonomske zavisnosti 3. Analiza i predviđanje potražnje (funkcija potražnje, direktne i indirektne metode predviđanja potražnje) 4. Primjena teorije proizvodnje: proizvodna funkcija i analiza troškova 5. Poslovno i ekonomsko predviđanje 6. Troškovni koncepti za poslovno odlučivanje (ekonomski i računovodstveni troškovi, krive troškova, analiza inkrementalnih troškova i prihoda, primjena kontribucione analiza u poslovnom odlučivanju, itd.) 7. Struktura, ponašanje i performanse industrijskih sektora 8. Menadžerski aspekti maksimiziranja profita u uslovima potpune konkurencije, monopola i ograničene konkurencije 9. Određivanje cijena u praksI (određivanje cijena principom marži i maksimizacije profita, cjenovna diskriminacija, određivanje cijena za više proizvoda, određivanje promotivnih cijena, određivanje cijena za pakete proizvoda/usluga, itd.) 10. Strategije i politike cijena u preduzećima na tržištu ograničene konkurencije 11. Analiza rizika i poslovno odlučivanje 12. Strateški potezi i teorije igara 13. Informatička podrška u menadžerskoj ekonomiji: uloge menadžera u Novoj ekonomiji i informaciona rješenja za donošenje odluka 14. Korporativna društvena odgovornost i odnosi sa višestrukim stakeholderima 15. Menadžersko razumijevanje regulatorne uloge države		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta, student će biti sposoban: ▪ objasniti koncepte i instrumentarije koje ulaze u skup kategorija temeljnih za razumijevanje menadžerske ekonomije ▪ analizirati i razumjeti dobivena rješenja praktičnih zadataka i argumentirano predložiti rješenje problemske situacije u preduzeću ▪ primijeniti ekonomske alate i tehnike u svakodnevnom poslovnom odlučivanju		
Nastavne metode:	ex katedra diskusija radionice timski rad (prezentacije	40% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Finalni test Projekat/analiza slučaja	45% 45% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Tatić, K. (2008). *Menadžerska ekonomija*. Ekonomski fakutet u Sarajevu. 2. McGuigan, J.R., Moyer, R. C. & Harris, F.H. (2013). *Managerial Economics – Applications, Strategy and Tactics*, 13 edition, Cengage Learning. <u>Dopunska</u> 1. Baye. M. R. (2013). *Managerial economics and business strategy*. 8th edition, McGraw-Hill/Irwin 2. Samuelson, W.F. &. Marks, G. H. (2011). Managerial Economics, 7th edition. John Wiley & Sons, Inc		

Šifra predmeta: BUS110	Naziv predmeta: MARKETING		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Specifični ciljevi predmeta "Marketing" su slijedeći: 1) upoznati studente sa ulogom i funkcijama marketinga u kompaniji, 2) ukazati na značaj utvrđivanja marketinških mogućnosti za kompaniju kroz shvatanje uticaja okruženja, razumijevanje ponašanja potrošača, analiziranje veličine tržišta i tržišnog učešća kompanije, 3) upoznati studente sa strateškim odlukama o segmentiranju, izboru ciljnih segmenata i pozicioniranju, 4) upoznati studente sa elementima marketing miksa – proizvodom, cijenom, distribucijom i promocijom i ojačati njihovu sposobnost da razumiju i sami razmatraju određene situacije u kojima se donose marketinške odluke i, konačno, 5) kroz korištenje i studiju slučajeva iz prakse pružiti im mogućnost (i pismenu i usmenu) da razviju, prezentiraju, diskutuju i brane svoje mišljenje i prijedloge o marketing aktivnostima kao i da ispituju i na kritički način diskutuju o prijedlozima njihovih kolega.		
Sadržaj:	1. Uvodna predavanja 2. Koncept i proces marketinga, razvoj marketinga 3. Marketing okruženje. 4. Ponašanje na tržištu lične i poslovne potrošnje 5. Istraživanje marketinga 6. Strateška analiza i konkurentske strategije u marketingu 7. Test I 8. Tržišno segmentiranje, izbor ciljnih tržišta i pozicioniranje. 9. Proizvodi i usluge 10. Cijene 11. Distribucija 12. Promocija 13. Planiranje, organizovanje i kontrola u marketingu 14. Društveni marketing 15. Test II		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: ▪ Razumjeti marketing koncept, marketing kao poslovnu filozofiju i marketing kao poslovnu funkciju. ▪ Objasniti i definisati elemente marketing miksa (koncept 4P). ▪ Samostalno pripremiti plan marketinga za konkretno preduzeće.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusija na času prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test Finalni test Kvizovi Aktivnosti na vježbama	35% 35% 10% 20%	
Literatura:	<u>Osnovna literatura:</u> 1. Babić-Hodović V.., Domazet A., Kurtović E. (2012). *Marketing,* 4. izd., Sarajevo: Ekonomski fakultet Sarajevo. <u>Dopunska literatura:</u> 1. Previšić, J., Ozretić-Došen, Đ. (2004). *Osnove marketinga*, II izd. Zagreb: Advesta. 2. Milisavljević, M., Maričić, B., Gligorijević, M. (2004). *Osnovi marketinga*. Beograd: Ekonomski fakultet Beograd.		

Šifra predmeta: BUS107	**Naziv predmeta: POSLOVNA STATISTIKA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 90**
Cilj predmeta:	Savladavanje osnovnih statističkih metoda i modela i primjena u poslovanju i upravljanju		
Sadržaj:	1. Statistika i statistička istraživanja (definicija statistike, naučni pristup istraživanju) 2. Statističke institucije, prikupljanje, obrada i prezentacija podataka 3. Programska podrška za statističku analizu podataka i modela 4. Empirijske distribucije frekvencija 5. Mjere centralne tendencije 6. Mjere disperzije 7. Mjere oblika distribucije 8. Mjere koncentracije 9. Osnovi regresiono-korelacione analize 10. Absolutne i relativne promjene u analizi vremenskih serija 11. Individualni indeksi i prosječna godišnja stopa promjene 12. Agregatni indeksi 13. Vremenske serije I dio (grafička prezentacija, metod pokretnih sredina) 14. Vremenske serije II dio (trend modeli, aditivni i multiplikativni metodi) 15. Osnovi metode uzoraka i testiranje hipoteza		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta student će moći : ▪ Definisati osnovne pojmove u statistici. ▪ Koristiti i interpretirat iosnovne statističke pokazatelje u jednodimenzionalnoj deskriptivnoj statistici. ▪ Razumjeti pojam i primjeniti modele za analizu vremenskih nizova. ▪ Pravilno primijeniti statističke tehnike i metode (metode deskriptivne statistike) na konkretnom primjeru i interpretirati dobivene rezultate.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva prezentacije diskusije gostujući predavači	60% 20% 10% 5% 5%	
Načini provjere znanja:	on line kvizovi test I test II finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Somun-Kapetanović, R. (2014) *Statistika u ekonomij i menadžmentu*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Resić, E. (2006). *Zbirka zadataka iz Statistike*.Sarajevo:Ekonomski fakultet. Dopunska: 1. Berenson, M.L., Levine, D.M., Krehbiel, T:C. (2004). *Basic business statistics*. 9/e. New Jersey: Pearson Education International. 2. Dumičić et al. (2011). Poslovna statistika. Zagreb: Element 3. Levine, D.M. etal.(2005).*Statistics for Managers Using Microsoft Excel.*New Jersey: Prentice Hall. 4. Resić, E., Delalić, A., Balavac, M., Abdić, A. (2010). *Statistics in Economics and Management*.Sarajevo: Ekonomski fakultet. 5. Šošić, I. (2004).*Primijenjena statistika.*Zagreb: Školska knjiga. 6. Tuffery, S. (2011). *Data Mining and Statistics for Decision Making*. New York: Wiley.		

Šifra predmeta: BUS111	Naziv predmeta: POSLOVNE FINANSIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa osnovnim instrumentima (tehnikama) poslovnih finansija, prihvatanje finansijske funkcije kao profitabilne djelatnosti privrednog subjekata.		
Sadržaj:	1. Aktivan pristup finansijama 2. Vremenska vrijednost novca 3. Finansijska funkcija 4. Instrumenti tržišta novca 5. Instrumenti tržišta kapitala 6. Rizik i neizvjesnost 7. Finansijsko planiranje 8. Investicije 9. Finansijska analiza 10. Izvori finansiranja 11. Pravila finansiranja 12. Dononšenje finansijskih odluka		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta studenti će: 1. Biti u mogućnosti da koriste savremene finansijske instrumente i tehnike na nivou preduzeća, 2. Prihvatiti aktivan pristup upravljanju finansijama, 3. Shvatiti finansijsku funkciju preduzeća kao profitabilnu djelatnost.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 25% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rovčanin, A. (2010). *Upravljanje finansijama*. V dopunjeno izdanje. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 2. Abdić, A. i Abdić, A., redaktor Rovčanin, A. (2015). *Praktikum Poslovnih finansija i Finansijskog menadžmenta - Zbirka riješenih zadataka uz teorijska objašnjenja*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. <u>Dopunska</u> 1. Ross, S. A., Westerfield, R. W. i Jaffe, J. (2013). *Corporate finance*. X izdanje. New York: McGraw-Hill Companies, Inc. 2. Troy, A. A. (2011). *Corporate finance demystified.* II izdanje. Chicago: McGraw-Hill Companies, Inc. 3. Brealey, R. A., Myers, S. C. and Marcus, A. J. (2011). *Principles of Corporate Finance*. X izdanje. New York: McGraw-Hill Companies, Inc.		

Šifra predmeta: BUS103	Naziv predmeta: PREDUZETNIŠTVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumjevanje logike procesa uspostavljanja i funkcioniranja novih start up preduzetničkih kompanija i definiranje i implementaciju preduzetničkih poduhvata unutar već uspostavljenih kompanija. U okviru ovog predmeta će se analizirati i pitanja vezana za razvoj fenomena preduzetništva kao bitnog segmenta razvoja svake ekonomije kao i pitanja vezana za karakteristike osoba koje se žele baviti preduzetništvom u smislu njihovih znanja, vještina i kompetencija. Konačno, u okviru ovog predmeta će se osigurati upoznavanje studenata sa konceptualnim i strateškim načinom poimanja preduzetničkih aktivnosti uz podsticanje studenata na kretivan i proaktivan pristup preduzetništvu.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja preduzetništva 2. Filozofija preduzetništva u kontekstu ekonomske nauke 3. Definiranje preduzetništva i preduzetnika/Vrste preduzetništva 4. Karakteristike preduzetničke organizacije 5. Pojmovno određenje malog biznisa 6. Evropska povelja o malim i srednjim preduzećima 7. Preduzetništvo i mali biznis u Sjedinjenim Američkim Državama 8. Stanje i uvjeti razvoja preduzetništva i malog biznisa u Bosni i Hercegovini 9. Institucionalni modaliteti razvoja preduzetništva 10. Uloga i značaj obrazovnih i drugih institucija za dugoročni razvoj preduzetničkih poduhvata 11. BSC konceptkaoposlovniokvirzapreduzetničkodjelovanje 12. Načini finansiranja preduzetničkih organizacija 13. Strategije preduzetništva i strateški modeli procesa preduzetništva 14. Poslovni/Biznis-plan-Karakteristike i struktura biznis-plana 15. Pojmovno određenje i model strateškog preduzetništva		
Ishodi učenja:	▪ Razumjevanje logike procesa preduzetništva ▪ Prihvatanje preduzetničkog načina promišljanja i ponašanja ▪ Podizanjekompetencijastudenatavezanihzasamozapošljivost		
Nastavne metode:	ex katedra diskusija analiza slučajeva druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo - Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu - Izdavačka djelatnost, 2012 2. Prof. dr. Milenko Dostić, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2005 <u>Dopunska</u> 1. Timmons, A., Jeffrey, Spinelli, Stephen; New Venture Creation, Enterpreneurship for the 21st Century – 7th edition, McGraw Hill int., 2007 2. Prof. dr. JadrankaDeželjinidr. «Poduzetničkimenadžment» ALINEA» HITA-consulting, MEPConsultingiSveučilišteuRijeci, Zagreb, 1999		

Šifra predmeta: BUS130	**Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 3**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 45**
Nivo znanja:	**srednji nivo**		**preliminary nivo**
Cilj predmeta:	Studenti trebaju ovladati terminologijom i strukturama potrebnim za poznavanje poslovnog engleskog jezika na srednjem nivou		Studenti trabju biti spremni da zadovolje uslove za polaganje testa Univerziteta u Cambridge-u Business English Certificate - Preliminary
Sadržaj:	1. International manager 2. Business plans and arrangements 3. Corporate culture 4. The stock market 5. Brands 6. Business and environment 7. Corporate performance 8. International trade 9. Corporate alliances 10. Business media		1. Jobs 2. Travel 3. Companies 4. Products 5. Trends 6. Mock-up test
Ishodi učenja:	- Studenti će moći komunicirati na engleskom jeziku u standardnim situacijama na poslu - Studenti će razumjeti standardna pisma kao što su narudžbe, upute, žalbe i sl. Kao i jednostavnije izvještaje - Studenti će znati pisati pisma sa relevantnim činjenicama vezanim za posao		- Studenti će moći učestvovati na rutinskim sastancima ili seminarima o poznatim temama - Studenti će razumjeti upute, procedure itd. iz svoje oblasti posla - Studenti će znati napisati pismo gdje izražavaju svoje mišljenje i iznijeti argumente za njega
Nastavne metode:	DL konsultacije		
Načini provjere znanja:	Online aktivnosti Završni test		30% 70%
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Market Leader Intermediate <u>Dopunska</u> 1. Intelligent Business 2. New Insights into Business		<u>Obavezna</u> 1. Market Leader Intermediate 2. PASS Cambridge BEC Preliminary <u>Dopunska</u> 1. Business Grammar and Usage 2. Business Vocabulary in Use

II GODINA
OBLAST EKONOMIJA

Šifra predmeta: ECO202	Naziv predmeta: KVANTITATIVNE METODE U EKONOMIJI I MENADŽMENTU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente se sa nekim osnovnim kvantitativnim metodama koji se koriste u ekonomskoj analizi te savladavanje modeliranja i programiranja mjerljivih ekonomskih pojava. Osposobiti studente da analizom kvantitativnih podataka organizuju, razumiju te primjene odgovarajuće modele koji omogućava donošenje dobrih poslovnih odluka.		
Sadržaj:	1. Uvod u osnovne ekonometrijske funkcije. Funkcija tražnje, 2. Ekonometrijske funkcije: prihod, troškovi, dobit. 3. Funkcija ponude i tržišna ravnoteža. 4. Funkcija proizvodnje. Ekonometrijska ocjena i analiza funkcija 5. Tehnike mrežnog planiranja: Analiza strukture i analiza vremena 6. Tehnike mrežnog planiranja: Analiza troškova i resursa 7. Uvod u linearno programiranje i primjeri modeliranja 8. Rješavanje problema linearnog programiranja: grafička metoda 9. Simplex metoda 10. Dualni modeli linearnog programiranja 11. Postoptimalna analiza u linearnom programiranju 12. Problemi "transporta" i "raspoređivanja" 13. Input-Output analiza količinskih odnosa 14. Input-Output analiza vrijednosnih veza i multiplikatori 15. Analiza strukture složenog ekonomskog sistema		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta studenti ćesavladati odabrane grupe kvantitativnih metoda i njihovu primjenu u ekonomiji i menadžment. Studenti će biti osposobljeni za: • ekonometrijsku ocjenu i analizu najznačajnijih ekonometrijskih funkcija • analizu i planiranje realizacije projekta sa aspektavremena, troškova i resursa. • optimizaciju ekonomskih problema modelima linearnog programiranja i senzitivnu analizu optimalnih odluka. • primjenu metoda input-output analize u istraživanju složenih ekonomskih sistema.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva primjenom odgovarajućeg softvera prezentacije diskusije	65% 20% 10% 5%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi on line Test 1 Test 2 Finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	Osnovna: 1. Somun-Kapetnović, R., Arnaut-Berilo, A. Šehić, E & Kahvić, E. (2009). *Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu,* Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Vučković, Ž. (2003). *Matematske metode u ekonomiji*, I.-IV. dio; Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska: 1. Render, B., Stair, M.R., Hanna, M.E., &Hale, T.S. (2014). *Quantitative Analysis for Managment, 12/e.* New Jersey: Pearson. 2. Andrijić, S. (2002). *Matematički modeli i metode programiranja u gospodarskom društvu*, Zagreb: Synopsis. 3. Alpha, C.C. (1996). O*snovne metode matematičke ekonomije,* Zagreb: MATE. 4. Backović M. & Vuleta J. (2008). *Ekonomsko-matematički metodi i modeli,* , Beograd: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta:MAN202	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita:5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste da studenti dođu do saznanja da je poznavanje osnovnih finansijskih izvještaja odnosno finansijskog izvještavanja u kontekstu Međunarodnih računovodstvenih standarda od suštinskog značaja za većinu studenata u svijetu koji se bave izučavanjem poslovanja preduzeća. Naš pristup ima slijedeće osnovne ciljeve da: 1. Obezbjedi globalnu perspektivu ,relevantnost i autoritativnost korištenja Međunarodnih računovodstvenih standarda 2. Studentima Ekonomije i menadžmenta i Visoke poslovne škole, pruži osnovne, ali potpune uvodne informacije iz oblasti računovodstva u pismenoj formi, sa naglaskom na ulogu računovodstvenih podataka u postupku donošenja odluka. 3. Naglasi teorijski, kao i praktični sadržaj, koji odražava stvarne situacije. 4. Obezbjedi pedagoški pristup sa jakim naglaskom na korištenje metoda samoučenja, putem okvirnih tematskih jedinica integrisanih u tekstu literature po ciljevima, putem materijala za praktičnu vježbu. 5. Razvije opširne i fleksibilne materijale za vježbanje i izradu zadataka.		
Sadržaj	1.Okvir računovodstva 2.Predmet računovodstvenog obuhvatanja 3.Elementi finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja 4.Računovodstvena načela i standardi kao okvir realnog finansijskog izvještavanja 5.Sadržaj osnovnih finansijskih izvještaja 6.Obilježja, sadržaj i faze računovodstvenog procesa 7.Računovodstveno obuhvatanje tipičnih poslovnih događaja računovodstvenog procesa 8.Računovodstvo stalnih sredstava 9.Računovodstveno obuhvatanje tekućih stredstava 10.Računovodstveno obuhvatanje kapitala 11.Računovodstveno obuhvatanje obaveza 12.Računovodstvo troškova 13.Računovodstveno obuhvatanje prihoda 14.Računovodstveno obuhvatanje rashoda 15.Utvrđivanje rezultata poslovanja		
Ishodi učenja	Nakon položenog predmeta Računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu mnoge karakteristike koje treba da obezbjede globalnu perspektivu, relevantnost i autoritativnost korištenja MRS . 2. Demonstriraju osnove računovodstva i pisanja osnovnih finansijskih izvještaja i njihovu primjenu u stvarnom poslovnom okruženju u skladu sa MRS i važećim propisima. 3. Postanu inteligentni korisnici računovodstvenih informacija kod donošenja poslovnih odluka kao interni korisnici, ali i menadžmenta.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije gosti predavaći	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit-test Drugi parcijalni ispit-test Ffinalni ispit Kviz on-line Kviz on-line	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	

Literatura:	Obavezna: 1. Jadranka dr. Kapić: Računovodstvo, II izdanje Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2011. Dopunska: 1. Međunarodni standardi finansijskog uzvještavanja (MSFI), uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Savez računovođa revizora finansijskih radnika FBiH, Mostar, 2010. (prevod sa engleskog jezika). 2. Sidney J. Gray; Belverd E. Needles: Finansijsko računovodstvo opšti pristup, Savez računovođa i revizora, Banja Luka, 2002. (prevod sa engleskog jezika)		
Šifra predmeta: ECO203	**Naziv predmeta: EKONOMIJA RAZVOJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Steći potrebne vještine za pisano i oralno prezentiranje i argumentiranje određenih teorijskih i političkih stavova ekonomije razvoja. Steći znanja o pitanjima ekonomije razvoja (principi i koncepti, domaći i međunarodni problemi i politike). Steći sposobnost argumentiranja različitih stavova/tema ekonomije razvoja u 20tom i 21om stoljeću vezano za principe i koncepte ekonomije razvoja, domaće i međunarodne probleme i politike Steći sposobnost rješavanja razvojnih problema Bosne i Hercegovine, ali i drugih zemalja, na temelju znanja o principima i konceptima ekonomije razvoja, domaćim i međunarodnim problemima i politikama		
Sadržaj:	1. Principi i koncepti ekonomije razvoja 2. Teorije i modeli ekonomskog razvoja 3. Siromaštvo i nejejdnakost 4. Stanovništvo 5. Urbanizacija, migracije i neformalni urbani sektor 6. Ljudski kapital (obrazovanje i zdravlje) 7. Donošenje razvojnih politika 8. Metodologija strateškog planiranja razvoja 9. Trendovi u upravljanju i refrmama 10. Tranzicija 11. Trgovina i razvoj 12. Makorekonomska stabilizacija 13. Financiranje razvoja 14. Financijska i fiskalna politika 15. Bosna i Hercegovina		
Ishodi učenja:	1. Sposobnost uočavanja razvojnih problema i argumentiranja određenih mogućih razvojni h rješenja 2. Znanje vezano za projekcije razvoja na temelju poznavanja zakonitosti i praćenje relevantnih izvora i događaja 3. Znanje o principima i konceptima razvoja, domaćim i međunarodnim problemima i politikama razvoja orijentirano na rješavanje problema, kreiranju politika razvoja u funkciji rješavanja problema		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavaći timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Ispit u osmoj sedmici Finalni ispit Prezentacija	40% 40% 20%	
Literatura:	Obavezna 1. Todaro, P. M. i Smith, C. S. (2014). *Economic Development*, PEARSON, http://www.pearsonhighered.com/educator/academic/product/0,3110,0133406784,00.html 2. Todaro, R. M. i Smith, C. S. (2006). Ekonomki razvoj, Šahinpašić, Sarajevo Dopunska 1. Osmanković, J. (2006). Novi pristupi razvoju, Ekonomski fakultet Sarajevo, Sarajevo 2. Osmankovićć, J. i Nikolajev, A. (2010). Humani razvoj, Sarajevo: EFSA		

Šifra predmeta: ECO205	**Naziv predmeta: EKONOMIJA TRANZICIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste podrobno upoznati studente sa fenomenom ekonomske tranzicije u Evropi, te specifično sa ekonomskim zakonitostima tranzicije sa centralno planirane ekonomije na slobodno-tržišnu ekonomiju, efektima tranzicije i teorijskim implikacijama proisteklim iz iskustava tranzicijskog procesa. Posebna pažnja posvećena je izučavanju teorijske osnovanosti politika Washingtonskog konsenzusa kao esencijalnog pristupa ekonomskoj tranzciji u Evropi.		
Sadržaj:	1. Centalno planirane ekonomije: uvod u komandni ekonomski sistem 2. Tranzicijske ekonomije: kontekst (pregled ekomske istorije zemalja Sovjetskog bloka i ex-Jugoslavije) 3. Ekonomska tranzicija: koncept, problem i izazovi (Šok terapija vs. gradualizam) 4. Makroekonomska stabilizacija i liberalizacija 5. Privatizacija i korporativno restruktuiranje 6. Regulatorna i Institucionalna reforma 7. Međunarodna asistencija 8. Tranzicija i FDI 9. Ekonomska politika tranzicije: komparativna analiza 10. Ekonomska tranzicija: empirijski nalazi i implikacije 11. Ekonomska tranzicija zemalja Zapadnog Balkana 12. Ekonomska tranzicija Bosne i Hercegovine 13. Pregled ključnih pitanja i trenutnih izazova ekonomija u tranziciji		
Ishodi učenja:	Razumijevanje specifičnosti tranzicijskih ekonomija, kroz analizu historijskog evolutivnog diskursa reformi ekonomskog sistema. Razumjevanje validnosti ekonomskih teorija i zakonitosti vezanih za tranzicijske dileme/paradigme 'optimalne transformacije'. Osposoboljavanje studenta kritičkom sagledavanju problema i izazova tranzicije, kao i izgradnji sopstvenih pogleda na efekte tranzicije i različitost iskustava tranzicije.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavaći timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	dva testa timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Turley, G. & Luke, P. (2010). *Transition Economics: Two Decades On*. Rutledge. 2. Gros, D. & Steinherr, A. (2004). *Economic Transition in Central and Eastern Europe: Planting the Seeds*. Cambridge University Press. 3. Odabrani članci i poglavlja iz knjiga <u>Dopunska</u> 1. Stiglitz, J. (2002). *Globalisation and its Discontents*. London: The Penguin Press. 2. 2. Odabrani članci i poglavlja iz knjiga		

Šifra predmeta: ECO201	Naziv predmeta: MEĐUNARODNA EKONOMIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da upozna studente sa osnovnim pojmovima, teorijskim konceptima i politikama u oblasti međunarodne trgovine i međunarodnih finansija, te objasni važnost njihovog poznavanja u uslovima rastuće ekonomske međuzavisnosti i izrazite dinamike ekonomskih tokova. Sticanje osnovnih znanja iz međunarodne ekonomije preduslov je za sagledavanje i razumijevanje procesa, pojava i mehanizama koji čine međunarodno ekonomsko okruženje i utiču na položaj različitih subjekata u svjetskoj ekonomiji.		
Sadržaj:	1. Uvod u međunarodnu ekonomiju 2. Ricardov model i H-O-S model 3. Modeli međunarodne trgovine sa nesavršenom konkurencijom 4. Međunarodno kretanje faktora proizvodnje 5. Vanjskotrgovinska politika 6. Ekonomska integracija 7. Svjetska trgovinska organizacija (WTO) 8. Računovodstvo nacionalnog dohotka i platni bilans 9. Devizni kursevi i devizno tržište 10. Determinacija deviznih kurseva 11. Međunarodni monetarni sistem 12. Optimalno valutno područje i monetarna integracija 13. Globalno tržište kapitala 14. Finansijske krize 15. Ekonomski odnosi Bosne i Hercegovine sa inostranstvom		
Ishodi učenja:	▪ spoznati, objasniti i uporediti različite motive i načine uključivanja zemalja u međunarodne ekonomske odnose, povezujući ih sa odgovarajućim teorijskim konceptima; ▪ identifikovati i objasniti uzroke, zakonitosti i determinante savremenih međunarodnih ekonomskih procesa i tokova; ▪ analizirati ulogu različitih subjekata globalne ekonomije;		
Nastavne metode:	Predavanja ex cathedra Vježbe i studije slučaja Prezentacije i diskusije	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Prezentacija Finalni ispit Aktivnost in-class	40% 15% 40% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Krugman, P. i Obstfeld, M. (2009). *Međunarodna ekonomija: Teorija i ekonomska politika*. VII izdanje. Prevod. Zagreb: Mate <u>Dopunska</u> 1. Osmanković, J. i Hošo, J. (2010). *Međunarodni problemi i politike: trgovina, integracija, TNC*. Sarajevo: Ekonomski fakultet 2. Brkić, S. (2012). *Intra-industrijska trgovina: Teorijski i empirijski aspekti*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu		

Šifra predmeta: ECO210	**Naziv predmeta: JAVNE FINANSIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 4**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 60**
Cilj predmeta:	▪ upoznati studente sa osnovnim naznakama upravljanja javnim finansijama kao polugom upravljanja makroekonomskom politikom jedne zemlje ▪ upoznati se sa fiskalnim sistemom BiH		
Sadržaj:	1. Osnovne karakteristike fiskalne politike 2. Javni rashodi/Javna dobra 3. Osnovne karakteristike fiskalnih prihoda savremene države – Sistem direktnog oporezivanja – Sistem indirektnog oporezivanja 4. Politika javnog kredita/problematika javnog zaduživanja 5. Budžet i ekonomski aspekti budžetske politike 6. Finansijski odnosi u federativno uređenim zemljama		
Ishodi učenja:	Po uspješnom završetku, studenti bi trebali biti osposobljeni da: ▪ Identificiraju i analiziraju osnovne kategorije i vrste javnih dobara te različitih modela finansiranja istih ▪ Identificiraju osnove mehanizme funkcionisanja sistema direktnog i indirektnog oporezivanja ▪ Razumiju aktuelne probleme javnog zaduživanja države i posljedice budžetskog deficita ▪ Razumiju složenost finansiranja fiskalno složenih država sa posebnim fokusom na BiH		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije vježbe	40% 40% 20%	
Načini provjere znanja:	test 1 prezentacija finalni ispit	40% (VIII sedmica) 20% 40% (finalni ispitni rok)	
Literatura:	Osnovna literatura: 1. Rosen, H., Gayer, T., 2009, Javne finansije, izdanje CID Ekonomski fakultet Beograd 2. Kešetović I., Đonlagić Dž., Rička Ž. 2012, Javne finansije, EFSA, Sarajevo Dodatna literatura: 1. Stiglitz, J., 2013, Ekonomija javnog sektora, Ekonomski fakultet Beograd, Beograd 2. Antić, D. 2009, Makroekonomska stabilnost i fiskalni federalizam u Bosni i Hercegovini, Fircon, Mostar		

Šifra predmeta: MAN201	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta "Finansijsko računovodstvo" jeste da studentima omogući detaljan uvid u primjenu Kodeksa računovodstvenih načela i Računovodstvenih standarda sa ciljem da se osposobe za primjenu kontnih planova uz važeće zakonske propise.		
Sadržaj:	1. Uvod u finansijsko računovodstvo 2. Kodeks računovodstvenih načela i Računovodstveni standardi 3. Kontni plan za preduzeća 4. Računovodstvo stalnih sredstava 5. Računovodstvo zaliha 6. Računovodstvo trgovinskih preduzeća 7. Gotovina, kratkoročna potraživanja i ulaganja 8. Računovodstvo troškova 9. Računovodstvo kapitala i rezervi 10. Obaveze 11. Prihodi i rashodi 12. Računovodstvo dobiti i gubitka 13. Slobodna klasa kontnog plana i vanbilansna evidencija 14. Izrada finansijskih izvještaja i povezanih informacija i njihova prezentacija 15. Profesionalna etika računovođa		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Finansijsko računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti finansijskog računovodstva 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	
Literatura:	1. Jahić, M., Jahić, H. I Isaković-Kaplan, Š.(2012). *Finansijsko računovodstvo.* III dopunjeno izdanje. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS). 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: ECO211	**Naziv predmeta: EKONOMIJA EVROPE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: zajednički predmet predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da ukaže na razvoj evropskih integracionih procesa i njihovih modaliteta te položaj evropske ekonomije na globalnoj ekonomskoj pozornici. Poseban fokus učenja je Evropska unija kao model novog razvoja i proces prožirenja.		
Sadržaj:	1. Evropa – mit, historija pojma i utopijske koncepcije 2. Politička ekonomija Evrope 3. Integracioni procesi u Evropi 4. Zone slobodne trgovine i EU 5. EU – model novog razvoja 6. Ekonomske politike EU 7. EU i izazovi savremenog svijeta 8. Lisabonska strategija i Evropa 2020 9. EU i proces proširenja 10. SAP proces i Jugoistočna Evropa 2020 11. Bosna i Hercegovina i proces integracije u EU		
Ishodi učenja:	Studenti razumiju proces evropskih integracija, upoznati su sa motivima, kriterijima i efektima ekonomskog integrisanja i osposobljeni za angažman u procesu približavanja BiH članstvu u EU.		
Nastavne metode:	ex-katedra gosti predavači	70% 30%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa i jednu prezentaciju. Test 1 = 30% (VIII sedmica – minimum 55%) i Test 2 = 50% (finalni ispit – minimum 55%). Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene. Studenti na popravnom ispitnom terminu mogu polagati ponovo samo jedan od testova - Test 1 ili Test 2 - kojeg nisu položili u redovnim ispitnim terminima.		
Literatura:	Obavezna 1. Hadžiahmetović, A. (2011). *Ekonomija Evropske unije.* Sarajevo: University Press 2. Dyker, D., (1999). *The European Economy.* London: Longman Dopunska 1. Nello, S.S. (2009). *The European Union, Economics, Policies and History*, *2nd Ed*. New York: Mc Graw- Hill 2. Tsoukalis, L.(2003). *What kind of Europe.* Oxford: Oxford University Press		

Šifra predmeta: ECO208	Naziv predmeta: EKONOMIJA JAVNOG SEKTORA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: zajednički predmet predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta jeste izučavanje uloge javnog sektora u savremenom ekonomskom kontekstu. Pored izučavanja uloge države u ekonomiji, predmet se bavi analizom aktivnosti u kojima je država efikasniji akter na tržištu od privatnog sektora, uključujući i pitanje kako unaprijediti efikasnost javnog sektora u savremenim tržišnim ekonomijama. Predmet se fokusira i na ulogu javnog sektora u globalnom ekonomskom kontekstu, uključujući i osvrt na javni sektor u tranzicijskim ekonomijama i Bosni i Hercegovini.		
Sadržaj:	1. Ekonomija javnog sektora - uvod 2. Javni sektor u savremenoj ekonomiji 3. Tržišna efikasnost 4. Nesavršenost tržišta 5. Efikasnost i pravednost 6. Javna dobra i privatna dobra javnog sektora 7. Uloga institucija u ekonomiji 8. Javni izbor 9. Proizvodnja javnog sektora i javna birokratija 10. Eksterni efekti i životna sredina 11. Analiza politike javnih rashoda 12. Ekonomska evaluacija javnih projekata 13. Javni sektor i globalizacija 14. Javni sektor, tranzicija i BiH 15. Javni sektor i Evropska unija		
Ishodi učenja:	Studenti će biti osposobljeni da razumiju zašto se država uključuje u neke ekonomske aktivnosti na tržištu, kako se mijenjala uloga države kroz ekonomsku povijest i kako se može unaprijediti ekonomska efikasnost javnog sektora u savremenim tržišnim ekonomijama. Studenti će biti obučeni da kritički evaluiraju ulogu države u ekonomiji, analiziraju ekonomske efekte pojedinih strategija i projekata javnog sektora, kao i da problemski pristupe javnom sektoru u tranzicijskom kontekstu, a posebno kada je u pitanju BiH. Studenti će razumjeti i značaj neekonomskih institucija države za funkcioniranje ekonomskog sistema.		
Nastavne metode:	ex-katedra gosti predavači	80% 20%	
Načini provjere znanja:	Studenti rade dva testa, T1 sredinom semestra (obično VIII radna sedmica) i T2 koji je finalni ispit. Oba testa vrijede po 50% bodova i potrebno je osvojiti minimum 55% bodova da bi test bio položen. Na popravnom ispitu/ispitima student polaže onaj test na kojem nije zadovoljio minimalnih 55% bodova. Ako nije položio niti jedan test, onda polaže redoslijedom T1 a zatim T2.		
Literatura:	Obavezna: 1. Stiglitz, J. E. (2008). *Ekonomija javnog sektora - drugo izdanje*. Beograd: Ekonomski fakultet u Beogradu (prevod) Dopunska: 1. Stiglitz, J. E. and Rosengard, J. K. (2015). *Economics of the Public Sector 4th Edition*. New York: Norton & Company 2. Dodatni materijali koji se dobijaju na kursu		

Šifra predmeta: ECO212	**Naziv predmeta: GLOBALNA EKONOMIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: zajednički predmet predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	U okviru ovog predmeta izaučavaju se esencijalni ekonomski koncepti koji se neminovno vezuju za proces globalizacije, sa fokusom na prije svega makroekonomsku i internacionalnu prirodu istih. Posebna pažnja posvećena je izučavanju 'globalne proizvodnje' te ulozi transnacionalnih korporacija u izmjenama strukture svjetske proizvodnje, kao i faktore privlačenja stranih direktnih investicija u novom globalnom okruženju.		
Sadržaj:	1. Globalizacija: poimanje i značenje, globalizacijske debate 2. Evolucija globalne ekonomije i savremena globalizacija 3. Globalizacijski procesi I: Faktori, nivoi i mjerenje 4. Globalizacijski procesi II: ekonomske performanse u doba globalizacije 5. Globalna ekonomija: teorijski osvrt 6. Globalna ekonomija: tehnološki progres, mogućnosti i izazovi 7. Globalizacija: korporativni pokretači 8. Globalizacija i strane finansije 9. Globalizacija proizvodnje 10. Industrijska politika u doba globalizacije 11. Globalne međuzavisnosti u kontekstu održivog razvoja: etička i okolišna pitanja 12. Globalizacija i budućnost u perspektivi		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje globalizacije kao fenomena, karakteristika i razvojnih implikacija istog procesa, te razumjevanje principa i mehanizama međunarodnog ekonomskog povezivanja. ▪ razumijevanje ekonomskih teorija, principa i zakonitosti koji se neminovno vezuju za proces globalne ekonomske integracije, te kritički pregled istih. ▪ kritičko sagledavanje prednosti i nedostataka različitih dimenzija globalizacije (tehnoloski progres, FDI, trgovina, ljudski kapital i znanja).		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Ćulahović, B. (2008). *Ekonomija svijeta*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. 2. Dunning, J. H. & Lundan, S. M. (2008). *Multinational Enterprises and the Global Economy*. Edward Elgar, Cheltenham. <u>Dopunska</u> 1. Stiglitz, J. (2002). *Globalisation and its Discontents*. London: The Penguin Press.		

Šifra predmeta: ECO204	**Nazivpredmeta: MONETARNE FINANSIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: zajednički obavezni predmet			**Ukupanbroj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovama upravljanja monetarnom politikom kao polugom upravljanja makroekonomskom politikom jedne zemlje		
Sadržaj:	1. Historijski razvoj novca 2. Monetarni agregati 3. Inflacija i monetarne teorije 4. Instrumenti monetarne politike (tradicionalni i "nekonvencionalni" instrumenti) 5. Sekundarna emisija novca 6. Monetarni sistem BiH 7. Monetarna politika i politika deviznog kursa		
Ishodi učenja:	Upoznati studente sa: ▪ Osnovnim pojmovima iz oblasti monetarne politike ▪ Pojmom i uzrocima inflacije ▪ Osnovnim instrumentima monetarne politike u razvijenim zemljama svijeta kao i zemljama u tranziciji kao i načinom funkcionisanja centralnih banaka istih ▪ Osnovama procesa depozitne multipliakcije i kreditne ekspanzije		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije vježbe	40% 40% 20%	
Načini provjere znanja:	test 1 prezentacija finalniispit	40% (VIII sedmica) 20% 40% (finalniispitnirok)	
Literatura	▪ Lovrinović Ivan, Ivanov, Marijana (2010) *Monetarna politika*, RRIF - plus, Zagreb ▪ Perišin, Ivo, Šokman, Antun, Lovrinović, Ivan (2001) *Monetarna politika*, Sveučilište u rijeci, Ekonomski fakultet ekonomije i turizma Pula ▪ Đonlagić Dženan (2006) *Evropska monetarna unija i BiH*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo ▪ Materijali dostupni na courseware-u predmeta		

Šifra predmeta: ECO209	Naziv predmeta: MEĐUNARODNE FINANSIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni cilj izučavanja predmeta "Međunarodne finansije" je osposobljavanje studenata da razumiju temeljne determinante koje utiču na formiranje platnobilansnih pozicija zemalja, načine otklanjanja platnobilansnih neravnoteža i osnovne međuzavisnosti monetarne, fiskalne i devizne politike na nacionalnom nivou, kao i njihovu uslovljenost međunarodnim tokovima kapitala.		
Sadržaj:	1. Platni bilans 2. Metode korekcije deficita platnog bilansa 3. Sistemi deviznih kurseva 4. Teorije deviznih kurseva 5. Devizno tržište i konvertibilnost 6. Novac, kamatne stope i devizni kursevi 7. Razvoj međunarodnog monetarnog sistema 8. Problemi međunarodne likvidnosti 9. Finansijska liberalizacija 10. Međunarodni monetarni mediji 11. Regionalna međunarodna monetarna politika 12. Globalizacija i međunarodne finansije		
Ishodi učenja:	Nakon završetka ovog kursa studenti će biti u mogućnosti razumijeti i analizirati protekla i tekuća kretanja na finansijskim tržištima, uticaj različitih sistema deviznih kurseva na platni bilans; prednosti i nedostatke različitih sistema deviznih kurseva; načine finansiranja i prilagođavanja platnobilansnih neravnoteža; međuzavisnosti monetarne, fiskalne i politike deviznog kursa; uticaj kretanja deviznih kurseva i kamatnih stopa na spot i terminskim tržištima na ekonomsku ravnotežu/neravnotežu; i uticaj strukture međunarodnog finansijskog sistema na efikasnost ekonomske politike.		
Nastavne metode	ex katedra diskusije vježbe	60% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Prvi test Prvi kviz Drugi test Drugi kviz Završni usmeni ispit – za ocjenu višu od ocjene 6	40% 10% 40% 10%	
Literatura:	<u>Osnovna literatura:</u> ▪ Fikret Čaušević, *Međunarodne finansije*, Materijal za pripremu ispita u akademskoj 2014/2015, Ekonomski fakultet Sarajevo, 2015. ▪ Dragoljub Stojanov, *Međunarodne finansije u globalnoj ekonomiji*, Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo 2000. ▪ Fikret Čaušević, *Osnove ekonomije, drugi dio – Osnove makroekonomije u zatvorenoj i otvorenoj ekonomiji*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2012. (poglavlje 7) ▪ Fikret Čaušević, *Ekonomski suverenitet i globalni tokovi kapitala*, Međunarodni forum Bosna, Sarajevo 2005. (dijelovi I i II) <u>Dopunska literatura:</u> ▪ Keith Pilbeam, *International Finance*, Third Edition, Palgrave Macmillan, 2006. ▪ Laurence Copeland, Exchange Rates and International Finance, Fifth Edition, FT Prentice Hall, 2008. (Poglavlja 2,3,7,8,11) ▪ Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld, *International Economics - Theory and Policy*, Addison Wesley, 2003. (poglavlja 12-17)		

II GODINA
OBLAST MENADŽMENT

Šifra predmeta: ECO202	Naziv predmeta: KVANTITATIVNE METODE U EKONOMIJI I MENADŽMENTU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente se sa nekim osnovnim kvantitativnim metodama koji se koriste u ekonomskoj analizi te savladavanje modeliranja i programiranja mjerljivih ekonomskih pojava. Osposobiti studente da analizom kvantitativnih podataka organizuju, razumiju te primjene odgovarajuće modele koji omogućava donošenje dobrih poslovnih odluka.		
Sadržaj:	1. Uvod u osnovne ekonometrijske funkcije. Funkcija tražnje, 2. Ekonometrijske funkcije: prihod, troškovi, dobit. 3. Funkcija ponude i tržišna ravnoteža. 4. Funkcija proizvodnje. Ekonometrijska ocjena i analiza funkcija 5. Tehnike mrežnog planiranja: Analiza strukture i analiza vremena 6. Tehnike mrežnog planiranja: Analiza troškova i resursa 7. Uvod u linearno programiranje i primjeri modeliranja 8. Rješavanje problema linearnog programiranja: grafička metoda 9. Simplex metoda 10. Dualni modeli linearnog programiranja 11. Postoptimalna analiza u linearnom programiranju 12. Problemi "transporta" i "raspoređivanja" 13. Input-Output analiza količinskih odnosa 14. Input-Output analiza vrijednosnih veza i multiplikatori 15. Analiza strukture složenog ekonomskog sistema		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta studenti ćesavladati odabrane grupe kvantitativnih metoda i njihovu primjenu u ekonomiji i menadžment. Studenti će biti osposobljeni za: • ekonometrijsku ocjenu i analizu najznačajnijih ekonometrijskih funkcija • analizu i planiranje realizacije projekta sa aspektavremena, troškova i resursa. • optimizaciju ekonomskih problema modelima linearnog programiranja i senzitivnu analizu optimalnih odluka. • primjenu metoda input-output analize u istraživanju složenih ekonomskih sistema.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva primjenom odgovarajućeg softvera prezentacije diskusije	65% 20% 10% 5%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi on line Test 1 Test 2 Finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	<u>Osnovna</u>**:** 1. Somun-Kapetnović, R., Arnaut-Berilo, A. Šehić, E & Kahvić, E. (2009). *Kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu,* Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Vučković, Ž. (2003). *Matematske metode u ekonomiji*, I.-IV. dio; Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u>**:** 1. Render, B., Stair, M.R., Hanna, M.E., &Hale, T.S. (2014). *Quantitative Analysis for Managment, 12/e.* New Jersey: Pearson. 2. Andrijić, S. (2002). *Matematički modeli i metode programiranja u gospodarskom društvu*, Zagreb: Synopsis. 3. Alpha, C.C. (1996). O*snovne metode matematičke ekonomije,* Zagreb: MATE. 4. Backović M. & Vuleta J. (2008). *Ekonomsko-matematički metodi i modeli,* , Beograd: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN202	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita:5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste da studenti dođu do saznanja da je poznavanje osnovnih finansijskih izvještaja odnosno finansijskog izvještavanja u kontekstu Međunarodnih računovodstvenih standarda od suštinskog značaja za većinu studenata u svijetu koji se bave izučavanjem poslovanja preduzeća. Naš pristup ima slijedeće osnovne ciljeve da: 1. Obezbjedi globalnu perspektivu ,relevantnost i autoritativnost korištenja Međunarodnih računovodstvenih standarda 2. Studentima Ekonomije i menadžmenta i Visoke poslovne škole, pruži osnovne, ali potpune uvodne informacije iz oblasti računovodstva u pismenoj formi, sa naglaskom na ulogu računovodstvenih podataka u postupku donošenja odluka. 3. Naglasi teorijski, kao i praktični sadržaj, koji odražava stvarne situacije. 4. Obezbjedi pedagoški pristup sa jakim naglaskom na korištenje metoda samoučenja, putem okvirnih tematskih jedinica integrisanih u tekstu literature po ciljevima, putem materijala za praktičnu vježbu. 5. Razvije opširne i fleksibilne materijale za vježbanje i izradu zadataka.		
Sadržaj	1.Okvir računovodstva 2.Predmet računovodstvenog obuhvatanja 3.Elementi finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja 4.Računovodstvena načela i standardi kao okvir realnog finansijskog izvještavanja 5.Sadržaj osnovnih finansijskih izvještaja 6.Obilježja, sadržaj i faze računovodstvenog procesa 7.Računovodstveno obuhvatanje tipičnih poslovnih događaja računovodstvenog procesa 8.Računovodstvo stalnih sredstava 9.Računovodstveno obuhvatanje tekućih stredstava 10.Računovodstveno obuhvatanje kapitala 11.Računovodstveno obuhvatanje obaveza 12.Računovodstvo troškova 13.Računovodstveno obuhvatanje prihoda 14.Računovodstveno obuhvatanje rashoda 15.Utvrđivanje rezultata poslovanja		
Ishodi učenja	Nakon položenog predmeta Računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu mnoge karakteristike koje treba da obezbjede globalnu perspektivu, relevantnost i autoritativnost korištenja MRS . 2. Demonstriraju osnove računovodstva i pisanja osnovnih finansijskih izvještaja i njihovu primjenu u stvarnom poslovnom okruženju u skladu sa MRS i važećim propisima. 3. Postanu inteligentni korisnici računovodstvenih informacija kod donošenja poslovnih odluka kao interni korisnici, ali i menadžmenta.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije gosti predavaći	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit-test Drugi parcijalni ispit-test Ffinalni ispit Kviz on-line Kviz on-line	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	

Literatura:	Obavezna: 1. Jadranka dr. Kapić: Računovodstvo, II izdanje Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2011. Dopunska: 1. Međunarodni standardi finansijskog uzvještavanja (MSFI), uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Savez računovođa revizora finansijskih radnika FBiH, Mostar, 2010. (prevod sa engleskog jezika). 2. Sidney J. Gray; Belverd E. Needles: Finansijsko računovodstvo opšti pristup, Savez računovođa i revizora, Banja Luka, 2002. (prevod sa engleskog jezika)		
Šifra predmeta: MAN204	**Naziv predmeta: POSLOVNE FINANSIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 4**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 60**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa osnovnim instrumentima (tehnikama) poslovnih finansija, prihvatanje finansijske funkcije kao profitabilne djelatnosti privrednog subjekata.		
Sadržaj:	1. Aktivan pristup finansijama 2. Vremenska vrijednost novca 3. Finansijska funkcija 4. Instrumenti tržišta novca 5. Instrumenti tržišta kapitala 6. Rizik i neizvjesnost 7. Finansijsko planiranje 8. Investicije 9. Finansijska analiza 10. Izvori finansiranja 11. Pravila finansiranja 12. Dononšenje finansijskih odluka		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta studenti će: 1. Biti u mogućnosti da koriste savremene finansijske instrumente i tehnike na nivou preduzeća, 2. Prihvatiti aktivan pristup upravljanju finansijama, 3. Shvatiti finansijsku funkciju preduzeća kao profitabilnu djelatnost.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 25% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Rovčanin, A. (2010). *Upravljanje finansijama*. V dopunjeno izdanje. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 2. Abdić, A. i Abdić, A., redaktor Rovčanin, A. (2015). *Praktikum Poslovnih finansija i Finansijskog menadžmenta - Zbirka riješenih zadataka uz teorijska objašnjenja*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Dopunska 1. Ross, S. A., Westerfield, R. W. i Jaffe, J. (2013). *Corporate finance*. X izdanje. New York: McGraw-Hill Companies, Inc. 2. Troy, A. A. (2011). *Corporate finance demystified.* II izdanje. Chicago: McGraw-Hill Companies, Inc. 3. Brealey, R. A., Myers, S. C. and Marcus, A. J. (2011). *Principles of Corporate Finance*. X izdanje. New York: McGraw-Hill Companies, Inc.		

Šifra predmeta: ECO213	Naziv predmeta: KVANTITATIVNI MODELI U FINANSIJAMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti ovladaju teorijskim i praktičnim konceptima kvantitativnih modela u finansijama temeljenih na primjenjenim matematikama i principu ekvivalencije te složenom prirastu kod determinističkih i vjerovatnoći kod stohastičkih procesa. Cilj je da studenti ocijene efikasnost i efektivnost ponuđenih modela u cilju rješavanja poslovnih problema.		
Sadržaj:	1. Kamatni račun 2. Račun vezan za jednu glavnicu 3. Račun vezan za periodične uplate 4. Račun vezan za periodične isplate 5. Amortizacija zajmova otplatama 6. Amortizacija zajmova anuitetima 7. Ostale vrste zajmova 8. Konverzija zajmova 9. Modeli sa anticipativnim obračunom kamata 10. Tablice smrtnosti i račun vjerovatnoće 11. Modeli životnog osiguranja na osnovu uplate jednokratne premije: osiguranje rente i osiguranje kapitala 12. Modeli životnog osiguranja na osnovu uplate višekratne premije: osiguranje rente i osiguranje kapitala 13. Bruto premije 14. Matematička rezerva 15. Osiguranje više života i otkup		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ ocijeniti, preispitati i kritički promišljati o kvantitativnim modelima u finansijama ▪ identificirati i primijeniti adekvatne kvantitativne metode i modele s ciljem analize i rješavanja poslovnih problema i donošenja poslovnih odluka u realnim uvjetima ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme determinističkog karaktera ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme stohastičkog karaktera		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	70% 10% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	I test kviz seminarski rad II test projekat	35% 10% 10% 35% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Trklja, B. (2013). *Finansijska matematika.* Sarajevo*:* Ekonomski fakultet 2. Šain, Ž. (2010). *Aktuarski modeli životnih osiguranja I dio.* Sarajevo*:* Ekonomski fakultet <u>Dopunska</u> 1. Krčmar, M. (2013). *Finansijska matematika i metode investicionog odlučivanja*. Sarajevo: Kemigrafika 2. Kočović, J. (2014). *Aktuarska matematika*. Beograd: Ekonomski fakultet		

Šifra predmeta: ECO206	**Naziv predmeta: MONETARNE I JAVNE FINANSIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa osnovnim naznakama upravljanja monetarnom i fiskalnom politikom kao dvjema polugama makroekonomske politike jedne zemlje.		
Sadržaj:	I dio (Monetarne finansije) 1. Monetarne institucije u finansijskom sistemu 2. Kreditni novac 3. Ponuda novca 4. Instrumenti monetarne politike 5. Monetarni sistem Evropske unije - Evropska monetarna unija 6. Upravljanje monetarnom politikom putem currency board aranžmana u Bosni i Hercegovini II dio (Javne finansije) 7. Osnove fiskalne politike/Pojam finansija 8. Javni rashodi 9. Javni prihodi 10. Budžetska politika 11. Politika javnog duga 12. Fiskalni federalizam		
Ishodi učenja:	Svaki student stiče razumijevanje o evoluciji ekonomske misli sa posebnim osvrtom na monetarnu i fiskalnu politiku, te kritički evaluira njihovu primjenu u savremenim uslovima u razvijenim ekonomijama i u ekonomijama zemalja u tranziciji.		
Nastavne metode:	ex cathedra diskusije vježbe	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Test I Test II	50% 50%	
Literatura:	I DIO (KNJIGA 1): Lovrinović I., Ivanov M., „Monetarna politika“, RRiF, 2009. (1) I DIO (KNJIGA 2): Đonlagić Dž. : „Evropska Monetarna Unija i Bosna i Hercegovina“, EFSA, 2006. (2) II DIO (KNJIGA 2): Kešetović Izudin, Đonlagić Dženan, Rička Željko: „Javne finansije“, EFSA, 2012.		

Šifra predmeta: ECO207	Naziv predmeta: MEĐUNARODNA EKONOMIJA I POSLOVANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da upozna studente sa osnovnim pojmovima, teorijskim konceptima i politikama u oblasti međunarodne trgovine i međunarodnih finansija, te objasni važnost njihovog poznavanja u uslovima rastuće ekonomske međuzavisnosti i izrazite dinamike ekonomskih tokova. Sticanje osnovnih znanja iz međunarodne ekonomije i poslovanja preduslov je za sagledavanje i razumijevanje procesa, pojava i mehanizama koji čine međunarodno ekonomsko okruženje i utiču na položaj različitih subjekata u svjetskoj ekonomiji.		
Sadržaj:	1. Uvod u međunarodnu ekonomiju i poslovanje 2. Ricardov model i H-O-S model 3. Modeli međunarodne trgovine sa nesavršenom konkurencijom 4. Međunarodno kretanje faktora proizvodnje 5. Vanjskotrgovinska politika 6. Ekonomska integracija 7. Svjetska trgovinska organizacija (WTO) 8. Računovodstvo nacionalnog dohotka i platni bilans 9. Devizni kursevi i devizno tržište 10. Međunarodni monetarni sistem 11. Globalno tržište kapitala i finansijske krize 12. Ekonomski odnosi Bosne i Hercegovine sa inostranstvom 13. Učesnici u međunarodnom poslovanju 14. Poslovno okruženje u međunarodnom poslovanju 15. Ulazak i poslovanje na međunarodnim tržištima		
Ishodi učenja:	▪ spoznati, objasniti i uporediti različite motive i načine uključivanja zemalja u međunarodne ekonomske odnose, povezujući ih sa odgovarajućim teorijskim konceptima; ▪ identifikovati i objasniti uzroke, zakonitosti i determinante savremenih međunarodnih ekonomskih procesa i tokova; ▪ analizirati ulogu različitih subjekata globalne ekonomije; ▪ identifikovati učesnike u međunarodnom poslovanju i upoznati se sa različitim oblicima poslovanja na međunarodnim tržištima.		
Nastavne metode:	Predavanja ex cathedra Vježbe i studije slučaja Prezentacije i diskusije	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Prezentacija Finalni ispit Aktivnost *in-class*	40% 15% 40% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Krugman, P. i Obstfeld, M. (2009). *Međunarodna ekonomija: Teorija i ekonomska politika*. VII izdanje. Prevod. Zagreb: Mate 2. Cavusgil, S. T., Rammal, H., & Freeman, S. (2011). *International business: the new realities*. Pearson Higher Education AU. <u>Dopunska</u> 1. Osmanković, J. i Hošo, J. (2010). *Međunarodni problemi i politike: trgovina, integracija, TNC*. Sarajevo: Ekonomski fakultet		

Šifra predmeta: MAN201	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta "Finansijsko računovodstvo" jeste da studentima omogući detaljan uvid u primjenu Kodeksa računovodstvenih načela i Računovodstvenih standarda sa ciljem da se osposobe za primjenu kontnih planova uz važeće zakonske propise.		
Sadržaj:	1. Uvod u finansijsko računovodstvo 2. Kodeks računovodstvenih načela i Računovodstveni standardi 3. Kontni plan za preduzeća 4. Računovodstvo stalnih sredstava 5. Računovodstvo zaliha 6. Računovodstvo trgovinskih preduzeća 7. Gotovina, kratkoročna potraživanja i ulaganja 8. Računovodstvo troškova 9. Računovodstvo kapitala i rezervi 10. Obaveze 11. Prihodi i rashodi 12. Računovodstvo dobiti i gubitka 13. Slobodna klasa kontnog plana i vanbilansna evidencija 14. Izrada finansijskih izvještaja i povezanih informacija i njihova prezentacija 15. Profesionalna etika računovođa		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Finansijsko računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti finansijskog računovodstva 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	
Literatura:	1. Jahić, M., Jahić, H. I Isaković-Kaplan, Š.(2012). *Finansijsko računovodstvo.* III dopunjeno izdanje. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS). 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: MAN207	Naziv predmeta: FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da razumiju i prihvate osnovnu finansijsku logiku, tehnike i mogućnosti upravljanja finansijama. Studenti će biti sposobni donositi utemeljene odluke o finansiranju, ocjeni investicijskih projekata i upravljanju radnim kapitalom kompanije.		
Sadržaj:	1. Finansijski sistem kao okvir upravljanja finansijama 2. Instrumenti finansijskih tržišta: karakteristike i vrednovanje 3. Rizik i prinos u kontekstu optimizacije portfolija 4. Menadžment radnog kapitala: tehnike za upravljanje gotovinom, utrživim vrijednosnim papirima, potraživanjima i zalihama 5. Izvori i trošak finansiranja 6. Struktura kapitala 7. Operativna i finansijska poluga 8. EBIT/EPS analiza 9. Procjena novčanog toka i ocjena investicijskih projekata 10. Politika dividendi 11. Konvertibilni vrijednosni papiri, zamjenjivi vrijednosni papiri i varanti 12. Merdžeri i drugi oblici restrukturiranja korporacija 13. Dugoročni krediti i lizing		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: 1. Prepoznati i opisati relaciju kompanije sa finansijskim okruženjem 2. Primjeniti tehnike vrjednovanja instrumenata finansijskih tržišta 3. Napraviti odabir i primjeniti adekvatne tehnike upravljanja tekućim sredstvima - gotovinom, utrživim vrijednosnim papirima, potraživanjima i zalihama 4. Koristiti tehnike ocjene investicijskih projekata, te donositi optimalne finansijske odluke 5. Identificirati i objasniti strukturu i trošak izvora finansiranja kompanije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 35% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Van Horne, J. C. i Wachowicz, J. M. (2007). *Osnovi finansijskog menadžmenta*. XII izdanje. Beograd: DATA STATUS. 2. Rovčanin, A. (2010). *Upravljanje finansijama*. V dopunjeno izdanje. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 3. Abdić, A. i Abdić, A., redaktor Rovčanin, A. (2015). *Praktikum Poslovnih finansija i Finansijskog menadžmenta - Zbirka riješenih zadataka uz teorijska objašnjenja*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 4. Zaimović, A. i Alibegović, Dž. (2010). *Primijenjeni finansijski menadžment*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. <u>Dopunska</u> 1. Brigham, E. F. i Ehrhardt, M. C. (2010). *Financial Management: Theory & Practice*. XIII izdanje. Mason: South-Western Cengage Learning. 2. Brigham E. F., Daves, Ph. R. (2013), Intermediate Financial Management, 11th ed., South-Western Cengage Learning		

Šifra predmeta: MAN206	Naziv predmeta: MARKETING MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da: ▪ Razvije sposobnosti kod studenata da razumiju vezu između marketing menadžmenta i strateškog menadžment ▪ Pomogne studentima da razumiju ulogu marketinga u kooperativnom menadžmentu ▪ Da razvije vještine studenata u marketing analizi, istraživanju i kreiranju usluga ▪ Unaprijedi sposobnosti za upravljanje elementima i taktikama marketinga		
Sadržaj:	1. Strateški marketing vs. Strateški menadžment 2. Uloga marketing menadžmenta u procesu kreiranja korporativne strategije 3. Proces upravljanja marketing menadžmentom 4. Ciljevi učesnika i partnera u razmjeni i kreiranju nove vrijednosti 5. Marketing okruženje 6. MIS i istraživanje marketinga u marketing menadžmentu 7. Analiza konkurenata 8. Analiza tržišta kupaca i tržišta organizacija 9. Marketing strategije 10. Proizvodi i usluge u marketing miksu 11. Upravljanje cijenama 12. Upravljanje kanalima distribucije 13. Upravljanje marketing komunikacijom 14. Upravljanje dodatnim elementima marketing miksa 15. Organizacioni modeli i marketing kontrola		
Ishodi učenja:	Nakon završetka i polaganja ovog ispita studenti će biti osposobljeni da; ▪ Razviju analitičke sposobnosti za primjenu strateškog i operativnog marketinga, te za primjenu i unapređenje njihove pozicije u kontekstu korporativnog menadžmenta ▪ Pripremiti se za marketing problem sa kojima se menadžment suočava u praksi ▪ Unaprijediti svoje razumijevanje marketing koncepta i tehnika koje se koriste u upravljanju marketingom ▪ Razviti vještine i mogućnosti za primjenu marketing taktika u procesu implementacije marketing strategije		
Nastavne metode:	Predavanja Studije slučaja Radionice/Simulacija Prezentacije	Učešće pojedinih elemenata u ocjenjivanju zavisiće od tematske jedince. Predavanja će biti organizovano tako da studentima ponude maksimalno učešće u izvođenju.	
Načini provjere znanja:	Analiza slučaja Radionice/simulacija Ispiti/testovi	20% 20% 60%	
Literatura:	Osnovna literatura 1. Babić-Hodović, V., Šestić M., *Marketing menadžment*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2006. godina 2. Kotler, P. and Keller, L. K. (2012) Marketing Management, Prentice Hall Dodatna literatura 1. Slučajevi i tekstovi koji će studentima biti dostavljeni tokom semestra		

Šifra predmeta: MAN208	Naziv predmeta: MENADŽMENT INFORMACIONI SISTEMI		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita:5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumijevanje uloge informacionih tehnologija u poslovnom okruženju, te značaja poslovnih informacionih sistema u jačanju konkurentske pozicije kompanije.		
Sadržaj:	1. Informacione tehnologije u poslovanju 2. Arhitektura informacionih sistema 3. Poslovni informacioni sistemi 4. Ravoj; nabavka; outsourcing 5. Umreženost kao imperativ 6. Mrežna infrastruktura 7. Uvod u e-Poslovanje 8. Web 2.0 i društvene mreže 9. Menadžment informacionih resursa 10. Konkurentnost i IT 11. Životni ciklus tehnologija 12. Privatnost u umreženom/elektronskom dobu 13. Etičke dileme informacionog društva 14. Sigurnost informacionih resursa 15. Naredna generacija IT tehnologija		
Ishodi učenja:	a) Znanja: ulogu poslovnih informacionih sistema u poslovanju, uticaju informacionih tehnologija na izvore konkurentnosti kompanije, osnovno razumijevanje elektronskog poslovanja, te izazova vezanih za etiku i sigurnosti informacionih sistem b) Vještine: identifikacija IS/IT potreba organizacije, office aplikacije, moderna tehnološka rješenja c) Kompetencije: timski rad, korištenje IT-a, kritičko razmišljanje o ulozi IS-a u poslovanju		
Nastavne metode:	ex katedra gosti predavači iz prakse problemske sesije; vježbe; rad u računarskoj sali studije slučajeva prezentacije	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (dva testa tokom semestra) Ocjena sa vježbi Odbrana studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Pop-quiz (dva testa tokom semestra)	50% 20% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Grupa autora: *MIS – informacione tehnologije u poslovanju u 40 lekcija*(u pripremi), Katedra za MIT, EFSA, 2015 Dodatna: 1. Bidgoli H. (2011), *MIS*, Cengage Learning		

Šifra predmeta: ECO214	Naziv predmeta: OPERACIONA ISTRAŽIVANJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Primjena matematičkih i statističkih metoda i modela u kvantitativnom modeliranju i programiranju različitih ekonomskih problema u funkciji efikasnog poslovnog odlučivanja i upravljanja poslovnim sistemima.		
Sadržaj:	1. Uvod u teoriju igara. Matrične igre "suma nula" 2. Čiste i miješane matrične igre "suma nula" 3. Linearno programiranje matričnih igara 4. Modeli upravljanja zalihama - Deterministički modeli 5. Modeli upravljanja zalihama - Stohastički modeli 6. Modeli upravljanja zalihama - Slučaj "stimulirajućih cijena" 7. Dinamičko programiranje proizvodnje 8. Dinamičko programiranje zaliha 9. Dinamičko programiranje kupo-prodaje 10. Dinamičko programiranje raspoređivanja resursa 11. Teorija redova čekanja - Vjerovatnoće događaja u Sistemu usluživanja 12. Teorija redova čekanja - Modeli sistema usluživanja sa beskonačnom populacijom 13. Teorija redova čekanja - Modeli sistema usluživanjasa konačnom populacijom 14. Modeli za predviđanje tražnje (model pokretnih prosjeka, model trenda , model multiple regresije) 15. Simulacije		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita studenti će biti u mogućnosti:: ▪ odrediti optimalna rješenja konkretnih ekonomskih problemakoristeći sistematski pristup i kontinuirano kvantitativno istraživanje. ▪ primijeniti matematičke i statističke modele i metode u modeliranju i programiranju raznih ekonomskih problema u funkciji efikasnog donošenja odluka i upravljanja poslovnim sistemima. ▪ analizirati probleme iz oblasti matričnih igara, upravljanja zalihama, teorije redova i čekanja, dinamičkog programiranja, planiranja tražnje i simulacija.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva primjenom odgovarajućeg softwre-a prezentacije diskusije gostujući predavači		60% 20% 10% 5% 5%
Načini provjere znanja:	on line kvizovi test I test II finalni ispit		10% 20% 20% 50%
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. David, A.C, James R. E. (2010). *OM 2*. 2nd edition,. Mason: South Western. 2. Vučković, Ž. (2003). *Operaciona istraživanja.* Sarajevo:Ekonomski fakultet <u>Dopunska</u>: 1. Backović, M., Vuleta, J. (2008). *Ekonomsko matematički metodi i modeli*, Beograd: Ekonomski fakultet. 2. Hiller, Liberman, (1995). *Introduction to Operations Research*. McGraw-Hill, Inted. 3. Krčevinac, S., et al, (2006). *Operaciona istraživanja* 2. Beograd: FON. 4. Render, B., Stair, M.R,, Hanna, M.E., (2012). *Quantitative Analysis for Management.* New Jersey: Pearson Education Inc.		

Šifra predmeta: MAN209	Naziv predmeta: STRATEŠKİ MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita:5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Koncept predmeta Strateški menadžment bazira na stavu da je profitabilnost predominantno određena njegovim strateškim opredjeljenjem. Pri tome treba imati u vidu činjenicu da je izbor strategije preduzeća podjednako važno pitanje za svako preduzeće nezavisno da li se ono nalazi u profitabilnom ili gubitničkom poslu. Cilj predmeta Strateški menadžment jeste izučavanje procesa definisanja strategije preduzeća.		
Sadržaj:	1. Uvod u Strateški menadžment 2. Savremeni koncepti u strateškom menadžmentu 3. Uloga lidera u strateškom menadžmentu 4. Strateško planiranje 5. Adidžesova metodologija odlučivanja 6. Stakeholderi i misija preduzeća 7. Analiza vanjskog okruženja 8. Analiza internih faktora 9. Izgradnja konkurentnosti kroz funkcionalni nivo strategije 10. Strategije na nivou strateške poslovne jedinice 11. Strategije na nivou multidivizionog preduzeća 12. Koncept portfolio menadžmenta 13. Implementacija strategije 14. Dizajniranje organizacione strukture u funkciji implementacije strategije 15. Sistem strateške kontrole		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ kritički promišljati o značaju strateške orijentacije; ▪ analizirati i kritički promišljati o koncepciji temeljnih oslonaca konkurentskih prednosti i izvora konkurentskih prednosti; ▪ razumjeti i interpretirati vezu između temeljnih oslonaca konkurentskih prednosti, generičkih strategija troškovnog vodstva, diferencijacije i fokusiranja i korporativnih strategija; ▪ spoznati i analizirati interakciju između implementacije strateških opredjeljenja i organizacijske strukture; ▪ kreirati strateški plan za konkretnu kompaniju.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gostujući predavači vježbe	35% 25% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	pregled literature midterm test finalni test	15% 35% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Dževad Šehić: Strateški menadžment, Slovo, Mostar, 2002 <u>Dopunska</u> 1. Gary Hamel, „Budućnost menadžmenta“ MATE Zagreb, 2009. 2. Dževad Šehić i Adisa Delić „Strateški menadžment i organizacijska efektivnost, Off-Set Tuzla, 2012. 3. Michael Porter, „On Competition“, A Harvard Business Review Book, 1998. 4. Charles W. L. Hill, Gareth R. Jones i Melissa A. Schilling, „Strategic Management: Theory and Cases – An Integrated Approach“, Cengage Learning, 11th edition, 2014.		

II GODINA – III SEMESTAR
OBLAST VISOKA POSLOVNA ŠKOLA

Šifra predmeta: BUS 201	**Naziv predmeta: BANKARSTVO**		
Nivo: dodiplomski studij	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa nastankom, razvojem, ulogom i značajem koji bankarstvo i banke, kao najznačajniji finansijski posrednici, danas imaju u savremenoj ekonomiji i u domaćem finansijskom sistemu; Upoznavanje sa bankarskim sistemom u Bosni i Hercegovini, odnosno bankarskim sektorim u FBiH i RS; Izučavanje centralnog bankarstva, a u okviru toga, posebno instrumenata monetarne politike centralnih banaka; Izučavanje Centralne banke BiH kao značajnog subjekata koji doprinosi stabilnosti i razvoju domaćeg bankarskog sektora; Izučavanje osnovnih principa i aspekata bankarskog poslovanja, bankarskih depozitnih i nedepozitnih izvora i posebno kapitala banaka. Na ovom nastavnom predmetu izučavaće se i širok spektar tradicionalnih i savremenih bankarskih poslova. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati brojni praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata i prezentacija.		
Sadržaj:	1. Nastanak i razvoj banaka 2. Banke na finansijskom tržištu 3. Regulacija i supervizija banak 4. Komercijalno bankarstvo 5. Centralno bankarstvo 6. Bilansi komercijalnih banaka 7. Osnovni principi i pokazatelji bankarskog poslovanja 8. Depozitni i nedepozitni bankarski izvori 9. Bankarski poslovi 10. Kamatne stope i otplatni plan		
Ishodi učenja:	Studenti će steći znanja o nastanku i razvoju banaka, te njihovoj poziciji u okviru razvijenog, ali i domaćeg finansijskog sistema. Naučiće razlikovati pojedine instrumente monetarne politike centralnih banaka i njihovu praktičnu primjenu. Znaće osnovne principe bankarskog poslovanja, te dijelove strukture bankarskih izvora i sredstava. Biće svjesni značaja depozita i kapitala banaka, te naučiti kako se izračunava koeficijent adekvatnosti kapitala. Naučiće kako se odvija proces kreditiranja, te razlikovati pojedine bankarske poslove, proizvode i usluge.		
Nastavne metode:	ex katedra on-line gosti predavači	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	kviz 1 kviz 2 midterm test test (finalni)	10% 10% 30% 50%	
Literatura:	1. Hadžić, Fikret i Efendić, Velid: *Bankarstvo - vodič za predavanja i vježbe*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2006 2. Ćirović, Milutin: *Bankarstvo*, Bridge Company, Beograd, 2001. 3. Casu B, Girardone C. and Molyneux P. (2006): Introduction to Banking, Pearson Eduation Limited, England, 2006.		

Šifra predmeta: BUS205	Naziv predmeta: KVANTİTATİVNİ MODELİ U FİNANSİJAMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti ovladaju teorijskim i praktičnim konceptima kvantitativnih modela u finansijama temeljenih na primjenjenim matematikama i principu ekvivalencije te složenom prirastu kod determinističkih i vjerovatnoći kod stohastičkih procesa. Cilj je da studenti ocijene efikasnost i efektivnost ponuđenih modela u cilju rješavanja poslovnih problema.		
Sadržaj:	1. Kamatni račun 2. Račun vezan za jednu glavnicu 3. Račun vezan za periodične uplate 4. Račun vezan za periodične isplate 5. Amortizacija zajmova otplatama 6. Amortizacija zajmova anuitetima 7. Ostale vrste zajmova 8. Konverzija zajmova 9. Modeli sa anticipativnim obračunom kamata 10. Tablice smrtnosti i račun vjerovatnoće 11. Modeli životnog osiguranja na osnovu uplate jednokratne premije: osiguranje rente i osiguranje kapitala 12. Modeli životnog osiguranja na osnovu uplate višekratne premije: osiguranje rente i osiguranje kapitala 13. Bruto premije 14. Matematička rezerva 15. Osiguranje više života i otkup		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ ocijeniti, preispitati i kritički promišljati o kvantitativnim modelima u finansijama ▪ identificirati i primijeniti adekvatne kvantitativne metode i modele s ciljem analize i rješavanja poslovnih problema i donošenja poslovnih odluka u realnim uvjetima ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme determinističkog karaktera ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme stohastičkog karaktera		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	70% 10% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	I test kviz seminarski rad II test projekat	35% 10% 10% 35% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Trklja, B. (2013). *Finansijska matematika.* Sarajevo*:* Ekonomski fakultet 2. Šain, Ž. (2010). *Aktuarski modeli životnih osiguranja I dio.* Sarajevo*:* Ekonomski fakultet <u>Dopunska</u> 1. Krčmar, M. (2013). *Finansijska matematika i metode investicionog odlučivanja*. Sarajevo: Kemigrafika 2. Kočović, J. (2014). *Aktuarska matematika*. Beograd: Ekonomski fakultet		

Šifra predmeta: BUS202	Naziv predmeta: MARKETING MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da uvede studente u proces marketing odlučivanja u organizaciji i da ih usmjeri da razmišljaju kao marketari, te da spoznaju efekte i posljedice poslovnih odluka koje donose u oblasti marketinga.		
Sadržaj:	1. Uvod u marketing menadžment 2. Strateško upravljanje marketingom 3. Marketing okruženje 4. Analize u marketingu 5. Segmentacija, ciljanje i pozicioniranje 6. Analiza krajnjih kupaca 7. Analiza organizacionih kupaca 8. Upravljanje proizvodom 9. Upravljanje uslugama 10. Upravljanje cijenama 11. Upravljanje kanalima distribucije 12. Upravljanje marketing komuniciranjem 13. Organizacija marketinga u kompaniji 14. Kontrola upravaljanja marketingom 15. Izrada marketing plana		
Ishodi učenja:	Nakon izučavanja predmeta studenti bi trebali: 1. razumjeti stratešku ulogu marketinga u organizaciji, 2. analizirati tržišno okruženje i marketing strategije, 3. primijeniti marketinške alate za izradu odgovarajuće marketing strategije, 4. evaluirati izabranu marketing strategiju organizacije.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije radionice	40% 30% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	test I test II grupni projekat diskusija	35% 35% 20% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Husić-Mehmedović, M., Pavičić, J., Gnjidić V. i Drašković N. (2015): Osnove strateškog marketinga <u>Dopunska</u> 1. Kotler, P., Keller, K.L. i Martinović M. (2014): Marketing menadžment 14 izdanje, Naklada MATE, Neum 2. Babić-Hodović, V. i Šestić, M. (2006): *Marketing menadžment Praktikum,* Ekonomski fakultet u Sarajevu		

Šifra predmeta: BUS204	Naziv predmeta: MENADŽMENT INFORMACIONI SISTEMI		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita:5
Status: zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumijevanje uloge informacionih tehnologija u poslovnom okruženju, te značaja poslovnih informacionih sistema u jačanju konkurentske pozicije kompanije.		
Sadržaj:	1. Informacione tehnologije u poslovanju 2. Arhitektura informacionih sistema 3. Poslovni informacioni sistemi 4. Ravoj; nabavka; outsourcing 5. Umreženost kao imperativ 6. Mrežna infrastruktura 7. Uvod u e-Poslovanje 8. Web 2.0 i društvene mreže 9. Menadžment informacionih resursa 10. Konkurentnost i IT 11. Životni ciklus tehnologija 12. Privatnost u umreženom/elektronskom dobu 13. Etičke dileme informacionog društva 14. Sigurnost informacionih resursa 15. Naredna generacija IT tehnologija		
Ishodi učenja:	a) Znanja: ulogu poslovnih informacionih sistema u poslovanju, uticaju informacionih tehnologija na izvore konkurentnosti kompanije, osnovno razumijevanje elektronskog poslovanja, te izazova vezanih za etiku i sigurnosti informacionih sistem b) Vještine: identifikacija IS/IT potreba organizacije, office aplikacije, moderna tehnološka rješenja c) Kompetencije: timski rad, korištenje IT-a, kritičko razmišljanje o ulozi IS-a u poslovanju		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; vježbe; rad u računarskoj sali Studije slučajeva Prezentacije	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (dva testa tokom semestra) Ocjena sa vježbi Odbrana studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Pop-quiz (dva testa tokom semestra)	50% 20% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Grupa autora: *MIS – informacione tehnologije u poslovanju u 40 lekcija*(u pripremi), Katedra za MIT, EFSA, 2015 Dodatna: 1. Bidgoli H. (2011), *MIS*, Cengage Learning		

Šifra predmeta: BUS206	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita:5
Status: Zajednički obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste da studenti dođu do saznanja da je poznavanje osnovnih finansijskih izvještaja odnosno finansijskog izvještavanja u kontekstu Međunarodnih računovodstvenih standarda od suštinskog značaja za većinu studenata u svijetu koji se bave izučavanjem poslovanja preduzeća. Naš pristup ima slijedeće osnovne ciljeve da: 1. Obezbjedi globalnu perspektivu ,relevantnost i autoritativnost korištenja Međunarodnih računovodstvenih standarda 2. Studentima Ekonomije i menadžmenta i Visoke poslovne škole, pruži osnovne, ali potpune uvodne informacije iz oblasti računovodstva u pismenoj formi, sa naglaskom na ulogu računovodstvenih podataka u postupku donošenja odluka. 3. Naglasi teorijski, kao i praktični sadržaj, koji odražava stvarne situacije. 4. Obezbjedi pedagoški pristup sa jakim naglaskom na korištenje metoda samoučenja, putem okvirnih tematskih jedinica integrisanih u tekstu literature po ciljevima, putem materijala za praktičnu vježbu. 5. Razvije opširne i fleksibilne materijale za vježbanje i izradu zadataka.		
Sadržaj	1.Okvir računovodstva 2.Predmet računovodstvenog obuhvatanja 3.Elementi finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja 4.Računovodstvena načela i standardi kao okvir realnog finansijskog izvještavanja 5.Sadržaj osnovnih finansijskih izvještaja 6.Obilježja, sadržaj i faze računovodstvenog procesa 7.Računovodstveno obuhvatanje tipičnih poslovnih događaja računovodstvenog procesa 8.Računovodstvo stalnih sredstava 9.Računovodstveno obuhvatanje tekućih stredstava 10.Računovodstveno obuhvatanje kapitala 11.Računovodstveno obuhvatanje obaveza 12.Računovodstvo troškova 13.Računovodstveno obuhvatanje prihoda 14.Računovodstveno obuhvatanje rashoda 15.Utvrđivanje rezultata poslovanja		
Ishodi učenja	Nakon položenog predmeta Računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu mnoge karakteristike koje treba da obezbjede globalnu perspektivu, relevantnost i autoritativnost korištenja MRS . 2. Demonstriraju osnove računovodstva i pisanja osnovnih finansijskih izvještaja i njihovu primjenu u stvarnom poslovnom okruženju u skladu sa MRS i važećim propisima. 3. Postanu inteligentni korisnici računovodstvenih informacija kod donošenja poslovnih odluka kao interni korisnici, ali i menadžmenta.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije gosti predavaći	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit-test Drugi parcijalni ispit-test Ffinalni ispit Kviz on-line Kviz on-line	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	

Literatura:	Obavezna: 1. Jadranka dr. Kapić: Računovodstvo, II izdanje Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2011. Dopunska: 1. Međunarodni standardi finansijskog uzvještavanja (MSFI), uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Savez računovođa revizora finansijskih radnika FBiH, Mostar, 2010. (prevod sa engleskog jezika). 2. Sidney J. Gray; Belverd E. Needles: Finansijsko računovodstvo opšti pristup, Savez računovođa i revizora, Banja Luka, 2002. (prevod sa engleskog jezika)

Šifra predmeta: BUS203	**Naziv predmeta: STRATEŠKİ MENADŽMENT**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: zajednički obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Koncept predmeta Strateški menadžment bazira na stavu da je profitabilnost predominantno određena njegovim strateškim opredjeljenjem. Pri tome treba imati u vidu činjenicu da je izbor strategije preduzeća podjednako važno pitanje za svako preduzeće nezavisno da li se ono nalazi u profitabilnom ili gubitničkom poslu. Cilj predmeta Strateški menadžment jeste izučavanje procesa definisanja strategije preduzeća.		
Sadržaj:	1. Uvod u Strateški menadžment 2. Savremeni koncepti u strateškom menadžmentu 3. Uloga lidera u strateškom menadžmentu 4. Strateško planiranje 5. Adidžesova metodologija odlučivanja 6. Stakeholderi i misija preduzeća 7. Analiza vanjskog okruženja 8. Analiza internih faktora 9. Izgradnja konkurentnosti kroz funkcionalni nivo strategije 10. Strategije na nivou strateške poslovne jedinice 11. Strategije na nivou multidivizionog preduzeća 12. Koncept portfolio menadžmenta 13. Implementacija strategije 14. Dizajniranje organizacione strukture u funkciji implementacije strategije 15. Sistem strateške kontrole		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ kritički promišljati o značaju strateške orijentacije; ▪ analizirati i kritički promišljati o koncepciji temeljnih oslonaca konkurentskih prednosti i izvora konkurentskih prednosti; ▪ razumjeti i interpretirati vezu između temeljnih oslonaca konkurentskih prednosti, generičkih strategija troškovnog vodstva, diferencijacije i fokusiranja i korporativnih strategija; ▪ spoznati i analizirati interakciju između implementacije strateških opredjeljenja i organizacijske strukture; ▪ kreirati strateški plan za konkretnu kompaniju.		
Nastavne metode:	ex-katedra prezentacije gosti predavači vježbe	35% 25% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Pregled literature Midterm test Finalni test	15% 35% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Dževad Šehić: Strateški menadžment, Slovo, Mostar, 2002 Dopunska 1. Gary Hamel, „Budućnost menadžmenta“ MATE Zagreb, 2009. 2. Dževad Šehić i Adisa Delić „Strateški menadžment i organizacijska efektivnost, Off-Set Tuzla, 2012.		

	3. Michael Porter, „On Competition“, A Harvard Business Review Book, 1998. 4. Charles W. L. Hill, Gareth R. Jones i Melissa A. Schilling, „Strategic Management: Theory and Cases – An Integrated Approach“, Cengage Learning, 11th edition, 2014.

SMJEROVI NA ODSJEKU EKONOMIJA
III GODINA

1. Evropske integracije

Nakon završenog smjera, studenti su stekli znanje o teorijskim i praktičnim aspektima procesa ekonomskog integrisanja kao jednog od najaktuelnijih trendova u globalnoj ekonomiji, prevashodno kroz razumijevanje razvoja i funkcionisanjaekonomije Evropske unije, njenog ekonomskog sistema i ekonomskih politika. Studenti su upoznati sa izazovima koji očekuju Bosnu i Hercegovinu u pridruživanju Evropskoj uniji i osposobljeni da primijene stečena znanja u rješavanju konkretnih ekonomskih problema kako na makro nivou, tako i u poslovanju u okvirima jedinstvenog evropskog tržišta.

2. Makrofinancijski menadžment

Po završetku studijskog programa studenti će:

- razumjevati odluke monetarnih i fiskalnih vlasti i uticaj tih odluka na realni sector,
- steci znanje o ulogama razlicitih finansijskih institucija na finansijskom trzistu, te osnovnim zakonitostima funkcionisanja finansijskih tržišta,
- razumjeti funkcioniranje vanjskog sektora ekonomije i upravljanje finansijama u međunarodnim odnosima,
- upoznati se sa osnovama procjene investicijskih projekata, troška kapitala, te portfolio menadžmenta u međunarodnom finansijskom okruženju,
- razumjeti uticaj razvoja infrastrukturnih projekata na ekonomski razvoj.

ZAJEDNIČKI PREDMET NA V SEMESTRU ZA SVE SMJEROVE NA ODSJEKU EKONOMIJA I NA ODSJEKU MENADŽMENT

Šifra predmeta: EAM300	**Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 1**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 15**
Cilj predmeta:	Studenti trabju biti spremni da zadovolje uslove za polaganje testa Univerziteta u Cambridge-u Business English Certificate - Vantage		
Sadržaj:	1. Communication 2. Workplace 3. Customer service 4. Business eductaion and training 5. Managament issues 6. Mock-up test		
Ishodi učenja:	▪ Studenti će biti u stanju da raspravljaju o pitanjima vezanim za svoj posao i brane svoje stavove na engleskom jeziku ▪ Studenti će razumjeti komplikovanije članke iz poslovne štampe ▪ Studenti će moći pisati izvještaje, kao i svaku vrstu poslovne korespondencije potrebne u poslu		
Nastavne metode:	DL Konsultacije		
Načini provjere znanja:	Online aktivnosti Završni test	30% 70%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Business English Certificate Vantage Preparation Practice <u>Dopunska</u> 1. The Business 2. Business Vocabulary in Practice 3. Business Grammar in Use		

SMJER: EVROPSKE INTEGRACIJE

Šifra predmeta: ECO321	**Naziv predmeta: EKONOMETRİJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Savladavanje ekonometrijskog modeliranja ekonomskih pojava i procesa		
Sadržaj:	1. Metodologija ekonometrijskih istraživanja 2. Model jednostavne linearne rgresije 3. Model višestruke linearne regresije 4. Kvalitativne regresorske varijable 5. Specifikacija i ocjenjivanje modela 6. Hipoteze klasičnog modela 7. Odstupanja od osnovnih pretpostavki regresionog modela (autokorelacija, hetero-skedastičnost) 8. Odstupanja od osnovnih pretpostavki regresionog modela (multikolinearnost) 9. Regresioni model sa kvalitativnim varijablama 10. Nelinearni modeli 11. Modeli binarnog izbora: probit i logit modeli 12. Dinamički modeli 13. Model simultanih jednačina kao ekonometrijski model 14. Uvod u analizu vremenskih serija: trend modeli i testiranje stacionarnosti 15. Uvod u analizu panel podataka: modeli fiksnih i slučajnih efekata		
Ishodi učenja:	1. Proširiti znanje o osnovnim ekonometrijskim procesima, tehnikama i idejama koje se koriste za analizu i interpretaciju ekonomskih podataka. 2. Primijeniti prikladan ekonometrijski software, kao što je Stata ili EViews. 3. Dizajnirati i provesti jednostavan istrazivački projekat koji podrazumjeva primjenu metoda usvojenih tokom predavanja i interpretiranje dobijenih rezultata.		
Nastavne metode:	Predavanja Studije slučaja/rad na računaru Konsultacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi Test Finalni ispit	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Bahovec, V., i Erjavec, N. (2009). *Uvod u ekonometrijsku analizu*. Zagreb: Element. 2. Gujarati, D.N. (2003). *Basic Econometrics*, 4/e. New York: McGraw-Hill. Dopunska 1. Kennedy, P. (2004). *A Guide to Econometrics,* 5/e. Boston: MIT. 2. Wooldbridge, J.M.(2009). *Introductory Econometrics: A Modern Approach*, 4/e. Boston: Cengage Learning.		

Šifra predmeta: ECO316	Naziv predmeta: EKONOMSKI SISTEM EVROPSKE UNIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da upozna studente sa načinom funkcionisanja ekonomskog sistema Evropske unije. Fokus učenja usmjeren je na institucionalnu strukturu u EU, na kreiranje i realizaciju ekonomskih politika EU i procesa harmonizacije u EU, specifičnosti jedinstvenog tržišta, makroekonomske i mikroekonomske politike Evropske unije. Posebno se analiziraju različite inicijative koje nastoje integrirati tržište EU, naprimjer u domenu transporta, energije ili tržišta rada, sve kako bi se iskoristile prednosti ekonomije obima i poboljšala konkurentonost na svjetskom tržištu.		
Sadržaj:	1. Razvoj ekonomskog sistema EU 2. Institucionalna struktura EU 3. Kreiranje politika i regulacija jedinstvenog tržišta 4. Budžet EU i finansijske perspektive 5. Evropska monetarna unija 6. Trgovinski sistem EU i Zajednička trgovinska politika 7. Kohezija i redistribucija 8. Zajednička agrarna politika 9. Poreska harmonizacija u EU 10. Energija i okolinska politika EU 11. Politika konkurencije u EU 12. Preduzetništvo i SME u EU 13. Transportna politika i transevropske mreže EU 14. Evropsko informacijsko društvo 15. Evropska tržišta rada		
Ishodi učenja:	Studenti vladaju osnovnim informacijama bitnim za razumijevanje funkcioniranja ekonomskog sistema Evropske unije, poznaju ključne makroekonomske i mikroekonomske politike EU, razumiju institucionalno uređenje u kome funkcionira EU i osposobljeni su za angažman u procesu integracije BiH u EU.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Gosti predavači	70% 30%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa i jednu prezentaciju. Test 1 = 30% i Test 2 = 50%. Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene.		
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Hadžiahmetović, A. (2011). *Ekonomija Evropske unije.* Sarajevo: University Press 2. Nello, S. S. (2009). *The European Union, Economics, Policies and History*, *2nd Ed*. New York: Mc Graw-Hill 3. Debra Johnson, D. i Turner, C. (2015). *European Business*, UK: Routledge <u>Dopunska</u> 1. Kandžija, V.(2003). *Gospodarski sustavi EU*. Rijeka: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci		

Šifra predmeta: ECO302	**Naziv predmeta: REGIONALNI RAZVOJ I EVROPSKA UNIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Steći znanje o mjestu, ulozi, značaju i mogućnostima teorije i politike regionalnog razvoja u rješavanju razvojnih problema i kriza		
Sadržaj:	1. Regionalna znanost i ekonomija 2. Teorije regionalnog razvoja 3. Modeli regionalnog razvoja 4. Regionalna razvijenost, disproporcije i konvergencije 5. Regije 6. Regionalizacija 7. Regionalne ekonomske integracije 8. Institucije regionalnog razvoja 9. Regionalne razvojne agencije 10. Regionalna ekonomska politika – poimanje i historija 11. Metodologija, modeli i tehnike planiranja regionalnog razvoja 12. Iskustva 13. Utjecaj ekonomske i financijske krize na mjesto, ulogu i položaj regija 14. Financiranje regionalnog razvoja 15. Bosna i Hercegovina		
Ishodi učenja:	▪ Vještina i sposobnost da u verbalnoj i pisanoj formi argumentiraju određene stavove vezane za regionalni razvoj i regionalnu politiku ▪ Znanje/sposobnost da se uoči problem regionalnog razvoja i predloži rješenje problema ▪ Znanje vezano za ex ante i ex post evaluaciju regionalne politike u kontekstu rješavanja problema regionalnog razvoja		
Nastavne metode:	Predavanja Gost predavač Prezentacije I diskusije	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	Prezentacija Ispit u osmoj sedmici Finalni ispit	20% 40% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Bogunović, A. (2011). *Regionalna ekonomika i politika*, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb <u>Dopunska</u> 1. Osmanković, J. i Pejanović, M. (2006). *Euroregije i BiH*, FPN, Sarajevo 2. Osmanković, J. i Mulaomerović, J. (2010). *Lokalni razvoj i (speleo)turizam*, Ekonomski fakultet Sarajevo, Sarajevo		

Šifra predmeta: ECO301	Naziv predmeta: MEĐUNARODNA TRGOVINA I EVROPSKA UNIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da omogući detaljniji uvid u trgovinske aspekte međunarodne ekonomije, sa posebnim osvrtom na trgovinu Evropske unije. Predmet omogućava produbljavanje teorijske analize vanjske trgovine i politike, ovladavanje tehnikama analize vanjske trgovine, te upoznavanje sa međunarodnim trgovinskim tokovima i odnosima. U fokusu analize je trgovinska politika i praksa EU kao jednog od glavnih aktera u globalnoj ekonomiji.		
Sadržaj:	1. Istorijat, oblici i karakteristike međunarodne trgovine 2. Teorijske osnove inter- i intra-industrijske trgovine 3. Primijenjena analiza vanjske trgovine 4. Strategija i politika vanjske trgovine 5. Multilateralni trgovinski sistem (GATT/WTO) 6. Trgovinski aspekti ekonomske integracije 7. Regionalni integracioni procesi u savremenom svijetu 8. Razvoj zajedničkog tržišta EU 9. Trgovinska politika EU 10. EU i Svjetska trgovinska organizacija 11. EU preferencijalni trgovinski sporazumi 12. Intra-EU i extra-EU trgovina 13. Transatlantski trgovinski odnosi 14. Trgovinski odnosi EU sa Japanom, Kinom i Rusijom 15. Bosna i Hercegovina u međunarodnoj trgovini i integracijama		
Ishodi učenja:	razumjeti i znati objasniti teorijske aspekte međunarodne trgovine i politike; analizirati međunarodne trgovinske tokove, mehanizme i politike; primijeniti stečena znanja u analizi trgovinske politike i prakse EU, te sagledati mjesto i ulogu EU u međunarodnoj trgovini;		
Nastavne metode:	Predavanja ex cathedra Vježbe i studije slučaja Prezentacije i diskusije Gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Prezentacija /Studija slučaja Finalni ispit Aktivnost *in-class*	40% 15% 40% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Bjelić, P. (2011). *Međunarodna trgovina*. Treće izdanje. Beograd: Ekonomski fakultet Univeziteta u Beogradu. 2. Jovanović, M. (2006). *Evropska ekonomska integracija*. Beograd: Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu <u>Dopunska</u> 1. Grimwade, N. (2001). *International Trade: New Patterns of Trade, Production and Investment*. London: Routledge. 2. Brkić, S. (2012). *Intra-industrijska trgovina: Teorijski i empirijski aspekti*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu		

Šifra predmeta: ECO305	**Naziv predmeta: EKONOMSKA DIPLOMATIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studentima pruži neophodna znanja iz ugla novog ekonomskog instrumenta i nove naučne discipline – ekonomske diplomatije. Fokus učenja je na modalitetima ekonomske diplomatije i njenog korištenja u poboljšanju ekonomskih performansi i konkurentnosti nacionalne ekonomije.		
Sadržaj:	1. Medjunarodni odnosi i ekonomska diplomatija 2. Ekonomska diplomatija kao naučna disciplina 3. Uloga ekonomske diplomatije u ekonomskom razvoju zemlje 4. Državni i nedržavni akteri u ekonomskoj diplomatiji 5. Bilateralna ekonomska diplomatija – studije slučaja 6. Regionalna ekonomska diplomatija – EU 7. Multilateralna i plulateralna ekonomska diplomatija – globalne ekonomske institucije 8. Medjunarodno pregovaranje 9. Ekonomska špijunaža i ekonomsko ratovanje 10. Karakteristike modernog ekonomskog diplomate		
Ishodi učenja:	Postojeća i nova ekonomska znanja studenti će razumijeti u novom kontekstu – koristenja institucionalnih okvira i modaliteta ekonomske diplomatije u funkciji razvoja nacionalne ekonomije. Studenti će vladati i neophodnim znanjima o novim formama ekonomske diplomatije i potrebi drugačijeg pristupa u postizanju ciljeva vezanih za razvoj i konkurentnost nacionalne ekonomije.		
Nastavne metode:	ex-katedra gosti predavači	70% 30%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa i jednu prezentaciju. Test 1 = 30% (VIII sedmica – minimum 55%) i Test 2 = 50% (finalni ispit – minimum 55%). Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene. Studenti na popravnom ispitnom terminu mogu polagati ponovo samo jedan od testova - Test 1 ili Test 2 - kojeg nisu položili u redovnim ispitnim terminima.		
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Bayne, N., Woolcock, S. (2007). *The New Economic Diplomacy*. Farnham: Ashgate 2. Prvulović,V. (2006). *Ekonomska diplomatija, III izdanje*. Beograd: Megatrend <u>Dopunska</u> 1. Sadžak, M., Mujanović, E. i Tutnjević, M. (2008.). *Ekonomska diplomatija – menadžerski pristup*. Zagreb-Sarajevo: Synopsis		

Šifra predmeta: ECO306	Naziv predmeta: FINANSIJSKI SISTEM EVROPSKE UNIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni cilj izučavanja predmeta "Finansijski sistem Evropske unije" je osobljavanje studenata da razumiju ključne faktore koji određuju strukturu finansijskih sistema zemalja članica Evropske unije, mogućnosti, instrumente i mehanizme koji su na raspolaganju zemljama članicama u kontekstu pripadnosti regionalnom valutnom području za zemlje-članice euro-zone, osnovne međuzavisnosti monetarne, fiskalne i devizno-kursne politike na nacionalnom i supranacionalnom nivou, kao posljedice podijeljenosti ovlasti i odgovornosti za vođennje fiskalnih politika na nacionalnom nivou i monetarne politike na supranacionalnom nivou, te njihovu uslovljenost međunarodnim tokovima kapitala u uslovima liberaliziranih tokova kapitala.		
Sadržaj:	1. Evropski finansijski sistem: Euro-zona kao optimalno valutno područje 2. Evropski monetarni sistem i finansijska moć bankarskog sektora EU 3. Evropska monetarna unija 4. Fiskalna politika i Pakt za rast i stabilnost zemalja Evropske unije 5. Finansijska tržišta i euro 6. Kriza javnih dugova u euro-zoni i Evropski stabilizacioni mehanizam 7. Finansijski sistemi Njemačke, Francuske, Španije i Italije 8. Finansijski sistemi Velike Britanije i skandinavskih zemalja 9. Finansijski sistemi zemalja Beneluxa 10. Finansijski sitemi ostalih zemalja EU 11. Novi regulatorni sistem za nadzor i upravljanje bankarskim sektorom EU 12. Uticaj finansijskog sektora EU na finansijski sektor Zapadnog Balkana		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave na ovom predmetu studenti će biti u mogućnosti primijeniti teorijske okvirez analize optimalnog valutnog područja na prvi istorijski primjer regionalne valute za zemlje članice euro-zone, identifikovati ključne faktore koji utiču na pojavu finansijskih kriza i kriza javnih finansija kao njihovog vaažnog segmenta u zemlja euro-zone. Studenti će, također, biti u mogućnosti da analiziraju efekte primijenjenih mjera ekonomskih politika u zemljama euro-zone na finansijske sisteme ostalih članica Evropske unije koje ne pripadaju euro-zoni.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije vježbe		60% 10% 30%
Načini provjere znanja:	Prvi test Prvi kviz Drugi test Drugi kviz Završni usmeni ispit – za višu ocjenu iznad ocjene 6		40% 10% 40% 10%
Literatura:	<u>Osnovna literatura:</u> ▪ Richard Baldwin and Charles Wyplosz, *The Economics of European Integration, Third Edition*, McGraw-Hill Higher Education, 2009. – Poglavlja: 10, 11, 16, 17, 18 i 19. ▪ Fikret Čaušević, *Evropski finansijski sistem i euro-zona*, Materijal za pripremu ispita u akademskoj 2014/2015, Ekonomski fakultet Sarajevo, 2015. <u>Dopunska literatura:</u> ▪ Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld, *International Economics - Theory and Policy*, Addison Wesley, 2003. (Poglavlje 20) ▪ Thomas Piketty, *Capital in the Twenty-First Century*, The Belknap Press of Harvard University Press, 2014. (Poglavlje 16)		

Šifra predmeta: ECO309	Naziv predmeta: EKONOMIJA OKOLIŠA I EVROPSKA UNIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa esencijalnim teoretskim permisama koji pojašnjavaju vezu između ekonomije i okoliša sa specifičnim osvrtom na pitanje održivog ekonomskog rasta i ekonomije okoliša EU. Poseban fokus će biti na sagledavanju postojeće okolinske politike EU i njihovih ekonomskih efekata.		
Sadržaj:	1. Ekonomski rast i okoliš 2. Održivi razvoj: koncept i izazovi 3. Održivi razvoj: primjena principa i praksa u EU 4. Mjerenje održivog razvoja sa osvrtom na EU 5. Okolinska politika: teorijske osnove 6. Okolinska regulativa u EU 7. Mjere i instrumenti okolinske politike u EU 8. Transportna i energetska politika EU 9. Održiva industrijska politika u EU 10. Okolinska politika i trgovina 11. Okolinska politika: implikacije na poslovanje predzeća		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje veze između ekonomskog rasta i okoliša ▪ osnovno razumijevanje izazova provedbe i mjerenja koncepta održivog razvoja, uključujući dublje razumijevanje složenih pitanja u vezi integracije principa održivog razvoja u kreiranju javne politike, te provedbu i praćenje održivog razvoja u EU ▪ spoznavanje mjera i instrumenata okolinske politike u EU ▪ sagledavanje ekonomskih efekata okolinske politike.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Harris, J. M. (2006). *Environmental and Natural Resource Economics: A Contemporary Approach.* Boston: Houghton Mifflin Company. 2. Perman R., Common M., Mcgilvray J, i Ma, Y. (2003). *Natural Resource and Environmental Economic.* Financial Times, Prentice Hall. <u>Dopunska</u> 3. Tietenberg, T. (2003). *Environmental and Natural Resource Economics*. Addison-Wesley. 4. Izabrani članci		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: ECO317	**Naziv predmeta: EKONOMSKA SOCİOLOGİJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj je predstaviti osnovne sociološke koncepte i pristupe tumačenja različitih ekonomskih pojava. Ekonomska sociologija omogućava studentima da steknu širi uvid o uticaju koji društveni odnosi i društvene institucije imaju u određenim područjima ekonomskog života. Analizirat će se društvene, političke, kulturološke i ekonomske promjene, sa posebnim fokusom na implikacije tih promjena u tranzicijskom društvu.		
Sadržaj:	1. Uvod u ekonomsku sociologiju 2. Razvoj oblasti ekonomske sociologije 3. Savremena ekonomska sociologija 4. Institucije i društvena organizacija ekonomije 5. Tendencije razvoja savremenog kapitalizma 6. Transformacija rada i zaposlenosti 7. Karakteristike modernih organizacija 8. Klase, stratifikacija i nejednakost 9. Rod i ekonomija 10. Sociološki pristupi tržištima 11. Politika i ekonomija 12. Globalizacija i novi društveni pokreti 13. Etika i moral u ekonomskom životu 14. Kultura i ekonomski razvoj 15. Problemi i perspektive razvoja tranzicijskog društva		
Ishodi učenja:	▪ Prepoznati i objasniti društvene faktore (institucionalne, političke, kulturološke) koji utiču na ekonomsko djelovanje i ponašanje. ▪ Primjeniti različite sociološke perspektive u analizi ekonomskih pojava. ▪ Procjeniti i analizirati aktualne društvene probleme koji su vezani za društveni i ekonomski razvoj i promjene.		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije Analiza slučaja	50% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Finalni test Seminarski rad Prezentacije Analize slučajeva	35% 35% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Swedberg, R. (2006).*Načela ekonomske sociologije*. Zagreb: Mate, Zagrebačka škola ekonomije i managementa. 2. Smelser, N. J.& Swedberg, R. (Eds.) (2005). *The handbook of economic sociology*. 2nd ed. Princeton and Oxford: Princeton University Press; New York: Russell Sage Foundation. 3. Mesihović, N. (2005). *Teorijske osnove savremene sociologije*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. <u>Dopunska</u> 1. Portes, A. (2010). *Economic sociology: a systematic inquiry*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press. 2. Biggart, N. W. (Ed.) (2002). *Readings in Economic Sociology*. Malden,USA Oxford, UK: Blackwell Publishers.		

Šifra predmeta: ECO312	Naziv predmeta: EVROPSKO POSLOVNO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje sa osnovnim pravnim institutima Evropskog poslovnog prava. To obuhvata izučavanje pravnih instituta od značaja za Evropsko poslovno prava: temelji komunitarnog prava, primjena i važenje komunitarnog prava, evropsko kompanijsko pravo, ugovor o međunarodnoj prodaji robe, pravo međunarodnih plaćanja, pravo konkurencije i zaštita potrošača u EU, evropsko sudstvo i rješavanje sporova itd. U skladu sa tendencijama naše države da u dogledno vrijeme postane članica EU izučavanje osnovnih aspekata poslovnog prava EU je postalo nezaobilazno. Opravdana je pretpostavka da će se mlađe generacije u svom radu susretati sa primjenom osnovnih postulata ove značajne pravne discipline.		
Sadržaj:	1. Istorijski razvoj i obilježja EU i njenih institucija 2. Primjena i važenje komunitarnog prava 3. Evropsko kompanijsko pravo 4. Vrste poslovnih organizacija u EU i osnivanje 5. Upravljanje kompanijama i dionički kapital 6. Poslovni subjekti regulirani komunitarnim pravom (EEIG, EC itd.) 7. Elektronsko ugovorno pravo 8. Ugovor o prodaji robe kupcu iz EU 9. Prevoz robe kupcu iz EU 10. Carinski propisi i procedure unutar EU 11. Pravo međunarodnih plaćanja 12. Ulazak na tržište EU (prodaja preko zastupnika u EU, ugovori o franšizi, osnivanje kompanije) 13. Pravo konkurencije u EU 14. Zaštita potrošača u EU 15. Rješavanje sporova i sudstvo u EU		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Evropskog kompanijskog prava 2. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava sa naglaskom na pravo EU u ovoj oblasti 3. Razvijene sposobnosti tumačenja i primjene normi evropskog poslovnog prava		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	35% 20% 35% 10%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 30% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna (odgovarajući dijelovi knjiga)</u> 1. Misita, N. (2007) Osnovi prava Evropske unije, Sarajevo: Pravni fakultet. 2. Andenas, M. and Wooldridge, F. (2009) European Comparative Company Law, Cambridge University Press. 3. Bishop, B. (2009) European Union Law for International business: an introduction, Cambridge University Press. 4. Misita, N. (2012) Evropska unija – Pravo konkurencije, Sarajevo: Revicon.		

Šifra predmeta: ECO313	Naziv predmeta: EVROPSKO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje sa osnovnim pravnim institutima Evropskog prava. To obuhvata izučavanje posebnih pravnih instituta Evropskog prava: temelji komunitarnog prava, primjena i važenje komunitarnog prava, adopcija komunitarnog prava u pravne sisteme zemalja članica EU, značaj i domašaji direktiva, evropsko sudstvo i rješavanje sporova, pravo javnih nabavki, zaštita potrošača, evropska kompanija, evropska banka, institucije EU. U skladu sa tendencijama naše države da u dogledno vrijeme postane članica EU izučavanje osnovnih aspekata prava EU je postalo nezaobilazno. Opravdana je pretpostavka da će se mlađe generacije u svom radu susretati sa primjenom osnovnih postulata ove značajne pravne discipline.		
Sadržaj:	1. Osnove prava Evropske unije 2. Istorijski razvoj i obilježja EU i njenih institucija 3. Primjena i važenje komunitarnog prava 4. Adopcija komunitarnog prava i institucije EU 5. Donošenje pravnih akata (zakonodavni postupak) 6. Evropske direktive 7. Rješavanje sporova i sudstvo u EU 8. Evropska kompanija 9. Evropska banka 10. Pravo javnih nabavki u EU 11. Pravo konkurencije u EU 12. Zaštita potrošača u EU 13. Elektronsko poslovno pravo (zaštita domene, zaštita baza podataka, autorska prava na Internetu, cyber-delikti, zaštita privatnosti na Internetu) 14. Elektronsko ugovorno pravo (on-line ugovori, elektronski potpis i enkripcija, jurisdikcija i mjerodavno pravo, elektronski novac) 15. Ugovor o međunarodnoj prodaji robe		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Evropskog prava 2. Upoznavanje sa Evropskim institucijama i procesima donošenja odluka 3. Razvijene sposobnosti tumačenja i primjene normi Evropskog prava		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	35% 20% 35% 10%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 30% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Misita, N. (2007) Osnovi prava Evropske unije, Sarajevo: Pravni fakultet. 2. Steiner, J., Woods, L., i Twigg-Flesner, C. (2006) EU Law, Oxford University Press, UK 3. Misita, N. (2012) Evropska unija – Pravo konkurencije, Sarajevo: Revicon. <u>Dopunska</u> 1. Horspool, M. i Humphreys, M. (2006) European Union Law, Oxford University Press, UK 2. Christopher, B. (1997) Business Law in the European Union, Sweet and Maxwell London, UK		

Šifra predmeta: ECO323	Naziv predmeta: FINANSIRANJE JAVNIH DJELATNOSTI U EVROPSKOJ UNIJI		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta je upoznati studente sa definicijom, strukturom, ekonomskim karakteristikama, te izvorima i načinima finansiranja javnih djelatnosti u državama članicama EU.		
Sadržaj:	▪ Funkcije i obilježja javnih djelatnosti u EU ▪ Klasični izvori finansiranja javnih djelatnosti ▪ JPP u Evropskoj Uniji ▪ Socijalna i politika zapošljavanja EU ▪ Zdravstvena politika i finansiranje zdravstva u EU ▪ Politika i finansiranje obrazovanja u EU ▪ Finansiranje penzionog sistema u državama EU ▪ Politike u oblasti invalidnosti ▪ Okolinska i energetska politika EU ▪ Ostale politike EU i njihovo finansiranje ▪ Ekonomska evaluacija javnih programa ▪ Reforma javnih djelatnosti u Bosni i Hercegovini u kontekstu procesa priključivanja u EU		
Ishodi učenja:	Po završetku kursa studenti stiču potrebna znanja o specifičnostima funkcionisanja javnih djelatnosti u državama EU, upoznati su sa klasičnim i inovativnim metodama njihovog finansiranja te metodama evaluiranja javnih programa. Naročito važni rezultati učenja odnose se na dobro poznavanje regulative EU vezane za funkcionisanje javnih djelatnosti. Poslije završetka ovog kursa studenti će steći osnovna znanja koja im mogu poslužiti kao osnova za učešće na različitim projektima vezanim za reformu navedenih djelatnosti.		
Nastavne metode:	ex katedra seminarski rad/studije slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	parcijalni ispit prezentacija finalni ispit	45% 10% 45%	
Literatura:	1. Bovis C. (2012). *Public –Private Partnerships in the European Union*n. New York: Routledge Critical Studies in Public Management 2. Kraft E.M,. Furlong S.R. (2013). *Public Policy –politics, analysis and alternatives.* 4th edition. Sage Publication Ltd. 3. Studentima će biti obeznjeđeni materijali za svaku od navedenih nastavnih jedinica		

Šifra predmeta: ECO303	Naziv predmeta: INDUSTRIJSKA EKONOMIJA EVROPSKE UNIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Predmet se fokusira na razumljevanje zakonitosti industrijske ekonomije, te odnos ekonomske politike i industrijskog progresa u Europskom kontekstu. Poseban fokus jeste na interakciji industrijske politike, tehnološkog progresa i konkurentnosti, kroz analizu integrativne industrijske politike i politike inovacija EU. Ciljem predmeta jeste sagledati teorijske osnove konkurentnosti firmi i industrija, te razmotriti politike i instrumente izgradnje i jačanja konkurentnosti u EU.		
Sadržaj:	1. Osnove Industrijske ekonomije: firma i konkurentnost 2. Industrijalizacija i tehnološki progres: teorijske osnove 3. Tehnološke sposobnosti na nivou firme: proizvodne sposobnosti, investicione sposobnosti, inovativne sposobnosti 4. Tehnološke sposobnosti na makro nivou: difuzija tehnologije, absorptivni kapacitet i Nacionalni Sistem Inovacija (NSI) 5. Industrijska politika (IP) i praksa: izgradnja konkurentnosti 6. Industrijska politika i praksa u EU 7. Globalizacija i utjecaj globalizacije na konkurentnost EU: integrativna IP EU kao odgovor? 8. Industrijska organizacija i konkurentnost u EU 9. Uloga znanja u europskom kontekstu: Politika inovacija i tehnološkog progresa u EU (studije slučaja) 10. Iskustvo industrijskog prilagođavanja i izazovi 'supranacionalne' strategije EU 11. Lisabon agenda: implikacije na konkurentnosti EU		
Ishodi učenja:	Razumijevanja teorijskih postavki konkurentnosti među firmama, statičke i dinamičke imperfekcije tržišta, tehnološkog progresa i uloge industrijske politike u izgradnji i jačanju konkurentnosti. Razumijevanje instrumenata i mjera javne politike koje se koriste u ostvarivanju ciljeva konkurentnosti u evropskom kontekstu. Kritički osvrt na prednosti i nedostake IP EU u globalnom okruženju, te njene specifičnosti.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Belleflamme P. & Peitz, M. (2010). *Industrial organisation: markets and Strategies*. Cambrige: University Press. 2. Kim, L. & Nelson, R.R. (2000). *Technology, Learning and innovation. Experience of Newly-Industrialising Countries.* Cambridge Uni Press. <u>Dopunska</u> 1. Chalmers Johnson, C. (1998). The Idea of Industrial Policy. IN Johnson, C. (ed*). The Industrial Policy Debate*. 3-26. 2. Odabrani članci i poglavlja iz knjiga		

Šifra predmeta: ECO311	**Naziv predmeta: MAKROEKONOMSKO MODELIRANJE**		
Nivo: dodiplomski studij	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Savladati osnovne metode makroekonomskog modeliranja		
Sadržaj:	1. Parcijalni modeli za ocjenu doprinosa faktora privrednom rastu 2. Agregatni modeli za ocjenu doprinosa faktora privrednom rastu 3. Klasični modeli rasta (H-D model rasta) 4. Neoklasični modeli rasta I 5. Neoklasični modeli rasta II 6. Solow Swan –ov model rasta 7. Endogeni modeli rasta I 8. Endogeni modeli rasta II 9. Modeliranje nejednakosti 10. Modeliranje konvergencije I 11. Modeliranje konvergencije II 12. Primjena na empirijskim podacima I 13. Primjena na empirijskim podacima II 14. Primjena modela za analizu makroekomskih politika I 15. Primjena modela za analizu makroekomskih politika II		
Ishodi učenja:	Student će nakon položenog ispita moći: ▪ Savladati teorijske osnove odabranih makroekonomskih metoda modeliranja ▪ Primijeniti metode makroekonomskog modeliranja u istraživanju i analizi ekonomskih pojava i procesa, interpretirati dobivene rezultae i donijeti odluke.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva prezentacije gostujući predavači i diskusije	40% 40% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test I test II finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Barro, R.J. and Sala-i-Martin, X. (2004). *Economic growth*. Cambrige: The MIT Press. 2. Koop, G. (2013). *Analysis of Economic Data*. 4th Edition. Chichester: Wiley 3. Soldić Aleksić, J. (2011). *Primjenjena analiza podataka*. Beograd: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u>: 1. Acemoglu, D. (2007). *Introduction to Modern Economic Growth*.New Jersey: Princeton University Press. 2. Bertola, G., Foellmi, R., &Zweimüller, J. (2014). *Income distribution in macroeconomic models*. New Jersey: Princeton University Press. 3. Grossman, G. M. andHelpman, E. (1993). *Innovation and growth in the global economy*. Cambridge: MIT press. 4. Romer, D. (1996). *Advanced Macroeconomics*. New York: McGraw-Hill.		

Šifra predmeta: ECO326	Naziv predmeta: POLITIČKA EKONOMIJA TRANZICIJE		
Nivo: Prvi cıklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Svrha ovog predmeta jeste produbiti saznanja u vezi sa političkom ekonomijom tranzicije i integracije tranzicijskih zemalja Evrope, s posebnim osvrtom na razumijevanje faktora uspjeha i propusta te dilema vezanih za europeizaciju i proširenje EU. Posebna pažnja posvećena je izučavanju različitosti integrativnog pristupa zemljama Centralne i Istočne Evrope u odnosu na zemlje Zapadnog Balkana, te implikacijama globalne finansijske i ekonomske krize na perspektive i dinamiku proširenja zemalja Zapadnog Balkana.		
Sadržaj:	1. Uvod u političku ekonomiju tranzicije: od socializma ka demokratiji i slobodno tržišnoj ekonomiji 2. Uspon i pad socijalizma u Istočnoj Evropi: izvjesnost kolapsa 3. Izgradnja kapitalizma i demokracije u Istočnoj Evropi 4. Ekonomska tranzicija i polarizacija: iskustvo progresa 5. Integracija ekonomija tranzicije u evropski ekonomski sistem 6. Članstvo u Evropskoj Uniji: pristup integraciji zemalja Centralne i Istočne Evrope (CEE) 7. Proširenje EU: ekonomske implikacije i izazovi CEE zemalja 8. Perspektive članstva u Evropsku Uniju: pristup integraciji zemalja Zapadnog Balkana (ZB) 9. Neriješena pitanja i perspektive tranzicije i integracije zemalja ZB 10. Efekat finansijske i ekonomske krize na politiku proširenja EU 11. Izazovi izgradnje 'ekonomije blagostanja' u zemljama u tranziciji 12. Izazovi izgradnje 'konkurentnosti' u zemljama u tranziciji 13. Kad završava tranzicija: dileme i evaluacije?		
Ishodi učenja:	Razumijevanje historijskog i evolutivnog diskursa socializma i naslijeđa predmetne političke ideologije. Razumijevanje fenomena i specifičnosti intersekcije političke ideologije i ekonomske transformacije. Spoznavanje uloge političke ekonomije u integriranju i različitom pristupu integraciji zemalja u tranziciji. Razumijevanje i kritičko sagledavanje trenutnih problema i izazova tranzicije i integracije.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Frye, T.(2010). *Building States and Markets after Communism.* Cambridge: Cambridge University Press. 2. Orenstein, M. A.(2001). *Out of the Red: Building Capitalism and Democracy in Postcommunist Europe*. Ann Arbor, MI: Michigan Press. <u>Dopunska</u> 1. Grabbe, H. (2002). European Union Conditionality and the Acquis Communautaire. *International Political Science Review* 23 (3): 249-268. 2. Odabrani članci i poglavlja iz knjiga		

Šifra predmeta: ECO327	Naziv predmeta: POSLOVANJE U EVROPSKOJ UNİJİ		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Poslovanje unutar Evropske Unije ubrzano postaje svakodnevica sve većeg broja kompanija u Bosni i Hercegovini, ne samo velikih kompanija, nego takođe i malih i srednjih preduzeća. Cilj ovog kursa je kroz jedan multidisciplinaran pristup ponuditi studentima praktičan uvod kako kreirati, upravljati i razvijati poslovne prilike u Evropskoj uniji. Poseban fokus kursa je na vezi između biznisa i političkih institucija, politika i regulacija Evropske Unije.		
Sadržaj:	1. Razumijavanje konteksta evropskog poslovnog okruženja 2. Razvoj Evropske Unije i evropsko poslovno okruženje 3. Modeli kapitalizma u EU i veza između poslovnog sektora i vlasti 4. Politike pojedinih zemalja EU spram poslovnog sektora i globaliazcija 5. Evropeizacija poslovnog okruženja 6. Evropeizacija menadžmenta 7. Evropska ekonomija i finansije 8. Marketing u Evropskoj Uniji 9. Lobiranje u Evropskoj Uniji 10. Internacionalizacija EU biznisa		
Ishodi učenja:	Studenti razumiju vezu između Evropskog poslovnog okruženja i implikacija koje ono nosi za kompanije koje djeluju na ovom prostoru. Da razumiju izazove i prilike sa kojima se suočavaju oni koji posluju u Evropskoj Uniji. Pored generalnog evropskog poslovnog konteksta, studenti su upoznati sa specifičnostima pojedinih ekonomija, kao i politika pojedinih zemalja članica EU, posebno posmatrano u historijskom, političkom i kulturnom kontekstu.		
Nastavne metode:	ex-katedra gosti predavači prezentacije i studije slučaja	50% 20% 30%	
Načini provjere znanja:	Test 1 = 30% i Test 2 = 40% ocjene. Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene. Aktivno učešće u analizi studija slučaja nosi 10% ocjene.		
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Guay, R.T. (2014). *The Business Environment of Europe: Firms, Governments, and Institutions*, Cambridge University Press 2. Suder, G. (2012). *Doing Business in Europe*, London: SAGE Publication LtD <u>Dopunska</u> 1. Somers, F.J.L. (2010). *European Business Environment: Doing Business in Europe*. UK: Routledge		

Šifra predmeta: MAN337	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: ▪ Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu ▪ Analizirati moralne pretpostavke poslovanja ▪ Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira ▪ Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Učešće u ocjeni	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)		10% 20% 20% 50%
Literatura	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 2. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad <u>Dodatna literatura:</u> 1. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 2. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: ECO310	Naziv predmeta: SOCIJALNA POLITIKA I TRŽIŠTE RADA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da proširi i produbi razumijevanje tržišta rada i socijalnih politika. Kurs pokriva širok krug pitanja sa naglaskom na oba, i teorijski i empirijski aspekt.		
Sadržaj:	1. Ideja i porijeklo koncepta države blagostanja 2. Istorija i razvoj socijalne politike sa posebnim osvrtom na EU 3. Socijalni i ekonomski kontekst socijalne politike 4. Socijalne politike i razvoj: lokalne, nacionalne i globalne dimenzije 5. Socijalna sigurnost: programi i politike 6. Siromaštvo i socijalna isključenost u EU 7. Uloga međunarodnih organizacija u kreiranju socijalnih politika 8. Finansiranje socijalnih politika u EU 9. Razvoj tržišta rada 10. Ponuda rada 11. Tražnja rada 12. Diskriminacija na tržištu rada 13. Socijalna politika i tržište rada u EU 14. Socijalna politika i tržište rada u Bosni i Hercegovini		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave i polaganju ispita student će biti u mogućnosti shvatiti zakonitosti funkcionisanja tržišta rada, faktore koji utiču na ponudu i tražnju rada te način određivanja nadnica. Osim toga, ovaj predmet studentima omogućava razumijevanje značaja socijalnih politika u kontekstu ekonomskog razvoja. Studenti se kroz ovaj predmet upoznaju i sa različitim dimenzijama socijalne isključenosti te sa različitim socijalnim programima. Nakon što polože ovaj ispit studenti će biti u mogućnosti sagledati probleme vezne za socijalne politike i tržište rada u Bosni i Hercegovini te predložiti načine rješavanja tih problema.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusija prezentacije	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	parcijalni ispit prezentacija finalni ispit	45% 10% 45%	
Literatura:	Osnovna: 1. Blakemore K, Griggs E. (2007). *Social Policy: An introduction*. Berckhire. England : Open University Press. 2. Hall A, Midgley J (2004). *Social Policy for Development*. Sage Publications Ltd 3. Barr N.(2005). *Labor Markets and Social Policy in Central and Eastern Europe*. Washington DC: The World Bank. Dopunska: 1. Ervik R, Kindal N, Nilssen E, (2009). *The Role of International Organizations in Social Policy- Ideas, Actors and Impact.* Cheltenham.UK: Edward Elgar Publishing Limited 2. Europska komisija (2014). *Zapošljvanje, socijana pitanja i uključivanje*. Luksemburg: Ured za publikacije Evropske Unije		

SMJER: MAKROFINANSIJSKI MENADŽMENT

Šifra predmeta: ECO321	**Naziv predmeta: EKONOMETRIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Savladavanje ekonometrijskog modeliranja ekonomskih pojava i procesa		
Sadržaj:	1. Metodologija ekonometrijskih istraživanja 2. Model jednostavne linearne rgresije 3. Model višestruke linearne regresije 4. Kvalitativne regresorske varijable 5. Specifikacija i ocjenjivanje modela 6. Hipoteze klasičnog modela 7. Odstupanja od osnovnih pretpostavki regresionog modela (autokorelacija, hetero-skedastičnost) 8. Odstupanja od osnovnih pretpostavki regresionog modela (multikolinearnost) 9. Regresioni model sa kvalitativnim varijablama 10. Nelinearni modeli 11. Modeli binarnog izbora: probit i logit modeli 12. Dinamički modeli 13. Model simultanih jednačina kao ekonometrijski model 14. Uvod u analizu vremenskih serija: trend modeli i testiranje stacionarnosti 15. Uvod u analizu panel podataka: modeli fiksnih i slučajnih efekata		
Ishodi učenja:	1. Proširiti znanje o osnovnim ekonometrijskim procesima, tehnikama i idejama koje se koriste za analizu i interpretaciju ekonomskih podataka. 2. Primijeniti prikladan ekonometrijski software, kao što je Stata ili EViews. 3. Dizajnirati i provesti jednostavan istrazivački projekat koji podrazumjeva primjenu metoda usvojenih tokom predavanja i interpretiranje dobijenih rezultata.		
Nastavne metode:	Predavanja Studije slučaja/rad na računaru Konsultacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi Test Finalni ispit	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Bahovec, V., i Erjavec, N. (2009). *Uvod u ekonometrijsku analizu*. Zagreb: Element. 2. Gujarati, D.N. (2003). *Basic Econometrics*, 4/e. New York: McGraw-Hill. Dopunska 1. Kennedy, P. (2004). *A Guide to Econometrics,* 5/e. Boston: MIT. 2. Wooldbridge, J.M.(2009). *Introductory Econometrics: A Modern Approach*, 4/e. Boston: Cengage Learning.		

Šifra predmeta: ECO330	**Naziv predmeta: MONETARNA ANALIZA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati:75**
Cilj predmeta:	Osposobiti student da analiziraju o prate monetarne indikatore; upoznati student sa značajem i ulogom monetarne politike u finansijskim i realnim kretanjima.		
Sadržaj:	1. Analiza mehanizama promjene monetarnih agregata 2. Analiza bilansa monetarnih institucija 3. Analiza izbora između različitih tipova monetarnih režima u zavisnosti od karakteristika pojedinih zemalja i okolnosti u kojima monetarna politika jedne zemlje djeluje 4. Analiza uticaja monetarne politike na finansijski i realni sektor 5. Efekti monetarne politike u uslovima finansijke krize		
Ishodi učenja:	Razumijevanje uloge monetarnih institucija, monetarnih indikatora, te novčanih tokova putem kojih se ostvaruje interakcija monetarnog i realnog sektora.		
Nastavne metode:	ex katedra gosti predavači vježbe	60% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Zadaće i diskusije Test 1 Završni ispit	20% 40% 40%	
Literatura:	1. Frederic M. (2012) *Monetarna ekonomija, bankarstvo i finansijska tržišta*, Date Status VIII izdanje; Beograd 2. Dimitrijević D. (1981) *Monetarna analiza*, Niš 3. Materijali dostupni na courseware-u predmeta 4. Cecchetti, S., Schoenholtz, K. (2014) *Money, Banking and Financial Markets*, McGraw-Hill Education; Global Edition		

Šifra predmeta: ECO341	**Naziv predmeta: MONETARNI I FISKALNI SISTEMI EVROPSKE UNIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim naznakama upravljanja monetarnom i fiskalnom politikom EU. Sagledati evolutivni put nastanka i implementacije ideja Evropske monetarne unije, te problematiku razvoja potencijalne fiskalne integracije. Analizirati trenutnu poziciju i reformske procese koji predstoje BiH na putu ka integraciji u Evropsku uniju, a potom i Evropsku monetarnu uniju.		
Sadržaj:	I dio (Monetarna politika EU) 1. Teorija optimalnog valutnog područja 2. Razvoj EMS i RMU 3. Upravljanje monetarnom politikom EU 4. Funkcionisanje ECB 5. Proces integracije u EU i EMU II dio (Fiskalna politika EU) 6. Javne finansije i evropska integracija 7. Struktura fiskalnog sistema EU 8. Institucionalni okvir fiskalne politike EU 9. Budžet EU 10. Poreski sistem EU 11. Fiskalna pravila u EU i stabilizacija 12. Fiskalna politika BiH naspram EU		
Ishodi učenja:	Studenti dobijaju uvid u funkcionisanje mehanizama upravljanja monetarnom politikom na supranacionalnom nivou, te harmonizacije nacionalnih ekonomskih politika. Studenti stiću kritičko razmišljanje o prednostima i nedostacima integracionih procesa, te načina savladavanja prepreka na putu ka integraciji.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi Test 1 Završni ispit	20% 40% 40%	
Literatura:	MONETARNA POLITIKA EU 1. Đonlagić, Dženan: *„Evropska monetarna unija i Bosna i Hercegovina“*, Ekonomski fakultet Sarajevo, 2006., • Poglavlje 3.3. "*Upravljanje monetarnom politikom nakon uspostavljanja monetarne unije*" (str. 84 - 96) • Poglavlje 3.4. "*Funkcionisanje Evropske centralne banke*" (str. 96 - 121) • Poglavlje 8. "*Upravljanje monetarnom politikom putem currency board aranžmana u Bosni i Hercegovini*" (str. 243 - 278) • Poglavlje 9. "*Način pripreme za integrraciju monetarnog sistema Bosne i Hercegovine za EMU*" (str. 278 - 352) 2. R. Baldwin i C. Wyplosz (2010), „Ekonomika Monetarnih Integracija“, Datastatus Beograd • Poglavlje 11. „*Optimalna valutna područja*“ (str. 314-345) • Poglavlje 10. „*Pitanje deviznog kursa Evrope*“ (str. 288 – 310) • Poglavlje 16. „*Evropski monetarni sistem*“ (str. 469 – 485) • Poglavlje 17. „*Evropska monetarna unija*“ (str. 488 – 515) FISKALNA POLITIKA EU 3. Šimović, Jure i Šimović, Hrvoje (2006): „*Fiskalni sustav i fiskalna politika EU*“, Pravni fakultet u Zagrebu (zaključno sa 268 str.) 4. R. Baldwin i C. Wyplosz (2010), „Ekonomika Monetarnih Integracija“, Datastatus Beograd • Poglavlje 2. „*Činjenice, pravo, institucije i budžet*“ (str. 47 – 105) • Poglavlje 18. „*Fiskalna politika i Pakt staibilnosti*“ (str. 519 - 542) 5. Materijali sa predavanja i vježbi		

Šifra predmeta: MAN332	Naziv predmeta: FINANSIJSKA TRŽIŠTA I INSTITUCIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita:5
Status: Obavezan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studentima omogući razumjevanje finansijskih tržišta, instrumenata i institucija. Kurs pokriva širok krug pitanja sa naglaskom na teorijski i empirijski aspekt.		
Sadržaj:	1. Značaj i mjesto finansijskih tržišta i institucija u makroekonomskom okruženju 2. Uloga, značaj i determinante kamatne stope na finansijskom tržištu 3. Centralno bankarstvo i vođenje monetarne politike 4. Tržište novca razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 5. Tržište kapitala razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 6. Hipotekarna tržišta 7. Pojam i značaj deviznih tržišta 8. Međunarodni finansijski sistem 9. Finansijski derivati 10. Industrija finansijskih institucija 11. Vrste i značaj nebankarskih finansijskih institucija 12. Upravljanje rizikom u finansijskim institucijama 13. Konfiguracija tržišta novca i kapitala u BiH i razvojne perspektive		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave i polaganju ispita student će biti u mogućnosti shvatiti osnovne zakonitosti funkcionisanja finansijskih tržišta te razumjeti prirodu interakcije između glavnih sudionika te institucionalnog i regulatornog okruženja u kom djeluju. Studenti će, također, biti u mogućnosti da praktično primjene stečena znanja koja se odnose kako na osobine vrijednosnih papira i na način trgovine na tržištu novca i tržištu kapitala tako i na funkcioniranje bankarskih i nebankarskih institucija. Poseban značaj ovog predmeta ogleda se u činjenici da su u njemu sublimirana i prethodno stečena znanja iz makroekonomskih i mikroekonomskih disciplina što studentu daje mogućnost boljeg shvaćanja ekonomske stvarnosti.		
Nastavne metode:	ex cathedra prezentacije vježbe	40% 40% 20%	
Načini provjere znanja:	Test I Studentske prezentacije Test II	45% 10% 45%	
Literatura:	1. Jeff Madura (2014), "Financial markets and Institutions", 11th Edition, Thomson Learning,. 2. Mishkin F.S. & Eakins S. G.(2005), „Finansijska tržišta i institucije", 4. Izdanje, MATE Zagreb 3. Kreso S (2012) ,,Svjetska kapitalistčka privreda i svjetska inflacija", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo 4. Kreso S (2012), „Globalizacija i promjena fokusa makroekonomskog upravljanja", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo		

Šifra predmeta: ECO331	Naziv predmeta: SISTEM NACIONALNIH RAČUNA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa standardnim praksama računovodstva na nivou jedne ekonomije, glavnim principima nefinansijskih i finansijskih nacionalnih računa, računa države, računa odnosa sa inostranstvom, ekoloških, poljoprivrednih i drugih računa. Studentima će se također prezentirati veze između različitih računa, odnosno tokovi sredstava unutar nacionalne ekonomije. Navedeno je preduslov moderne ekonomske analize, odnosno kreiranja adekvatnih ekonomskih politika.		
Sadržaj:	1. Nacionalni računi: podloga za vođenje ekonomske politike 2. Principi i pravila nacionalnog računovodstva 3. Standardni redoslijed nefinansijskih i finansijskih računa: SNA 2008 i ESA 2010 4. Monetarna i finansijska statistika 5. Statistika državnih finansija 6. Računi odnosa sa inostranstvom 7. Mjerenje cijena i količina u SNA 8. Stanovništvo i inputi rada 9. Kvartalni i regionalni računi 10. Tabele ponude i upotrebe i input-output okvir 11. Neopažena ekonomija i sistemi nacionalnih računa		
Ishodi učenja:	Znanje stečeno u okviru ovog predmeta studentima će omogućiti da se aktivno koristite nacionalnim računima kao dokumentacionom podlogom moderne ekonomske analize. Po okončanju studija na ovom predmetu, studenti bi se također trabali osposobiti da rade na poslovima statistike nacionalnih računa.		
Nastavne metode:	ex cathedra prezentacije studenata gosti predavači	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa i jednu prezentaciju. Test 1 = 30% i Test 2 = 50%. Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene.		
Literatura:	Obavezna 1. Hadžiahmetović Azra ed. (2009). *Sistem nacionalnih računa*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. OECD (2009). *National Accounts at a Glance 2009*. Paris: OECD, Paris Dopunska 1. UN (2009). *System of National Accounts 2008. New York, UN* 2. European Commission (2010). European System of Accounts 2010. Eurostat		

Šifra predmeta: MAN302	Naziv predmeta: MEĐUNARODNI FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da identificiraju, razumiju i prihvate osnovne zakonitosti funkcionisanja međunarodnog finansijskog sistema, te osnovne odnose upravljanja finansijama u globalnim okvirima, kako sa stanovišta nacionalnih ekonomija, tako (posebno) sa stanovišta multinacionalnih i globalnih kompanija		
Sadržaj:	1. Poslovno i finansijsko okruženje u uslovima globalizacije 2. Metode međunarodne poslovne ekspanzije i organizacija poslovanja multinacionalnih korporacija (MNC) 3. Međunarodni finansijski tokovi, finansijski sistem i finansijska tržišta u kontekstu poslovanja MNC 4. Teorija deviznih kurseva, teorija pariteta i sistemi deviznih kurseva 5. Uticaj vlade na devizni kurs: značaj za poslovanje MNC 6. Izloženost MNC deviznom riziku: vrste izloženosti, mjerenje i zaštita 7. Predviđanje deviznih kurseva 8. Finansiranje i određivanje troška kapitala MNC 9. Procjena investicijskih projekata MNC 10. Globalni trendovi direktnih stranih investicija 11. Međunarodno diversificirano portfolio investiranje 12. „Country risk“ analiza 13. Upravljanje radnim kapitalom MNC 14. Međunarodno poslovno restrukturiranje		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ Objasniti i opisati mjesto i ulogu MNC u globalnom poslovnom okruženju; ▪ Identificirati relaciju i objasniti uticaj kretanja deviznih kurseva, deviznog rizika, kao i rizika zemlje na poslovanje MNC; ▪ Sagledati finansijsku strukturu MNC, te locirati specifičnosti u odnosu na domaću kompaniju; ▪ Procijeniti isplativost međunarodnih investicijskih projekata, te napraviti investicijski prijedlog.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Analiza slučaja Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Alibegović, Dž. (2015). *Međunarodni finansijski menadžment*. Sarajevo: Ekonomski fakultet; 2. Madura, J. (2014). *International financial management*. Stamford: Cengage Learning. <u>Dopunska</u> 1. Moffett. M.H., Stonehill, A.I., Eiteman, D.K. (2014). *Fundamentals of Multinational Finance*. Boston: Person-Prentice Hall; 2. Eun C, Resnick B. (2014). *International Financial Management*. New York: McGraw-Hill.		

Šifra predmeta: MAN301	Naziv predmeta: FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da razumiju i prihvate osnovnu finansijsku logiku, tehnike i mogućnosti upravljanja finansijama. Studenti će biti sposobni donositi utemeljene odluke o finansiranju, ocjeni investicijskih projekata i upravljanju radnim kapitalom kompanije.		
Sadržaj:	1. Finansijski sistem kao okvir upravljanja finansijama 2. Instrumenti finansijskih tržišta: karakteristike i vrednovanje 3. Rizik i prinos u kontekstu optimizacije portfolija 4. Menadžment radnog kapitala: tehnike za upravljanje gotovinom, utrživim vrijednosnim papirima, potraživanjima i zalihama 5. Izvori i trošak finansiranja 6. Struktura kapitala 7. Operativna i finansijska poluga 8. EBIT/EPS analiza 9. Procjena novčanog toka i ocjena investicijskih projekata 10. Politika dividendi 11. Konvertibilni vrijednosni papiri, zamjenjivi vrijednosni papiri i varanti 12. Merdžeri i drugi oblici restrukturiranja korporacija 13. Dugoročni krediti i lizing		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ Prepoznati i opisati relaciju kompanije sa finansijskim okruženjem ▪ Primjeniti tehnike vrjednovanja instrumenata finansijskih tržišta ▪ Napraviti odabir i primjeniti adekvatne tehnike upravljanja tekućim sredstvima - gotovinom, utrživim vrijednosnim papirima, potraživanjima i zalihama ▪ Koristiti tehnike ocjene investicijskih projekata, te donositi optimalne finansijske odluke ▪ Identificirati i objasniti strukturu i trošak izvora finansiranja kompanije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 35% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Van Horne, J. C. i Wachowicz, J. M. (2007). *Osnovi finansijskog menadžmenta*. XII izdanje. Beograd: DATA STATUS. 2. Rovčanin, A. (2010). *Upravljanje finansijama*. V dopunjeno izdanje. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 3. Abdić, A. i Abdić, A., redaktor Rovčanin, A. (2015). *Praktikum Poslovnih finansija i Finansijskog menadžmenta - Zbirka riješenih zadataka uz teorijska objašnjenja*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 4. Zaimović, A. i Alibegović, Dž. (2010). *Primijenjeni finansijski menadžment*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. <u>Dopunska</u> 1. Brigham, E. F. i Ehrhardt, M. C. (2010). *Financial Management: Theory & Practice*. XIII izdanje. Mason: South-Western Cengage Learning. 2. Brigham E. F., Daves, Ph. R. (2013), Intermediate Financial Management, 11th ed., South-Western Cengage Learning		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN303	**Naziv predmeta: BANKARSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa nastankom, razvojem, ulogom i značajem koji bankarstvo i banke, kao najznačajniji finansijski posrednici, danas imaju u savremenoj ekonomiji i u domaćem finansijskom sistemu; Upoznavanje sa bankarskim sistemom u Bosni i Hercegovini, odnosno bankarskim sektorim u FBiH i RS; Izučavanje centralnog bankarstva, a u okviru toga, posebno instrumenata monetarne politike centralnih banaka; Izučavanje Centralne banke BiH kao značajnog subjekata koji doprinosi stabilnosti i razvoju domaćeg bankarskog sektora; Izučavanje osnovnih principa i aspekata bankarskog poslovanja, bankarskih depozitnih i nedepozitnih izvora i posebno kapitala banaka. Na ovom nastavnom predmetu izučavaće se i širok spektar tradicionalnih i savremenih bankarskih poslova. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati brojni praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata i prezentacija.		
Sadržaj:	1. Nastanak i razvoj banaka 2. Banke na finansijskom tržištu 3. Regulacija i supervizija banak 4. Komercijalno bankarstvo 5. Centralno bankarstvo 6. Bilansi komercijalnih banaka 7. Osnovni principi i pokazatelji bankarskog poslovanja 8. Depozitni i nedepozitni bankarski izvori 9. Bankarski poslovi 10. Kamatne stope i otplatni plan		
Ishodi učenja	Studenti će steći znanja o nastanku i razvoju banaka, te njihovoj poziciji u okviru razvijenog, ali i domaćeg finansijskog sistema. Naučiće razlikovati pojedine instrumente monetarne politike centralnih banaka i njihovu praktičnu primjenu. Znaće osnovne principe bankarskog poslovanja, te dijelove strukture bankarskih izvora i sredstava. Biće svjesni značaja depozita i kapitala banaka, te naučiti kako se izračunava koeficijent adekvatnosti kapitala. Naučiće kako se odvija proces kreditiranja, te razlikovati pojedine bankarske poslove, proizvode i usluge.		
Nastavne metode:	ex katedra on-line gosti predavači	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	kviz 1 kviz 2 midterm test test (finalni)	10% 10% 30% 50%	
Literatura	1. Hadžić, Fikret i Efendić, Velid: *Bankarstvo - vodič za predavanja i vježbe*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2006 2. Ćirović, Milutin: *Bankarstvo*, Bridge Company, Beograd, 2001. 3. Casu B, Girardone C. and Molyneux P. (2006): Introduction to Banking, Pearson Eduation Limited, England, 2006.		

Šifra predmeta: MAN304	Naziv predmeta: EKONOMİKA OSİGURANJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Ekonomika osiguranja je da studenti ovladaju temeljnim teorijskim i praktičnim znanjima iz oblasti osiguranja i posebno ekonomike osiguranja. Svrha predmeta je sagledavanje cjeline i dijelova oblasti, djelatnosti i posebnosti industrije osiguranja sa znanstvenog, teorijskog i praktičnog stajališta, zakonske i stručne regulative; korelacione veze sa okruženjem i interaktivno djelovanje; trendovi u savremenom svijetu i BiH.		
Sadržaj:	1. Rizik i neizvjesnost 2. Rizik i osiguranje 3. Osnovni zakonski principi, ugovor o osiguranju 4. Utvrđivanje cijene u osiguranju 5. Izvori sredstava osiguravatelja 6. Ulaganje osiguravatelja 7. Životno osiguranje 8. Neživotno osiguranje 9. Socijalno osiguranje – penziono osiguranje 10. Socijalno osiguranje – zdravstveno osiguranje 11. Osiguranje od odgovornosti 12. Druge vrste osiguranja 13. Raspodjela rizika osiguravatelja 14. Regulacija osiguranja 15. Budućnost osiguranja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ ocijeniti, preispitati i kritički promišljati o važnosti funkcije osiguranja za društvenu zajednicu ▪ identificirati i mjeriti rizike u osiguranju ▪ razlikovati opće i specifične vrste osiguranja ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme u djelatnosti osiguranja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	60% 15% 10% 15%	
Načini provjere znanja:	I test kviz seminarski rad II test projekat	30% 10% 10% 35% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kozarević, S.. (2010). *Rizik menadžment i osiguranje.* Tuzla: CIP 2. Kočović, J.. (2010). *Osiguranje.* Beograd*:* Ekonomski fakultet <u>Dopunska</u> 1. Kozarević, S., Kovač, R. (2013). Ekonomika o*siguranja.* Tuzla: OFF-SET 2. Andrijašević, S., Petranović, VB. (1997). *Ekonomika osiguranja.* Zagreb: ALFA 3. Ćurak, M., Jakovčević, D. (2007). *Rizici i osiguranje.* Zagreb: RRIF		

Šifra predmeta: ECO335	Naziv predmeta: FINANSIRANJE LOKALNIH ZAJEDNICA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je detaljnjije upoznati studente sa problematikom i značajem finansiranja lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini te praksom razvijenih zemalja Evrope u ovoj oblasti		
Sadržaj:	1. Struktura javnog sektora 2. Ekonomika lokalnih jedinica vlasti 3. Evropska povelja o lokalnim jednicima vlasti 4. Raspodjela funkcija i nadležnosti između središnje i lokalnih jedinica vlasti 5. Izvori prihoda lokalnih jedinica vlasti 6. Fiskalno izravnanje 7. Dug i zaduživanje lokalnih jedinica vlasti 8. Ostali izvori financiranja 9. Finansijska analiza u lokalnim jednicama vlasti 10. Sistem kontrole lokalnih jedinica vlasti 11. Regionalna politika		
Ishodi učenja:	Nakon što uspješno savladaju ovaj predmet, studenti bi trebali: ▪ Razviti kritički osvrt u oblasti problematike finansiranja lokalnih zajednica ▪ Biti u stanju praktično analizirati i evaluirati rad lokalnih zajednica u BiH ▪ Biti u stanju dati praktične sugestije za unapređenje finansiranja lokalnih zajednica a na bazi primjera iz zemalja Evropske Unije		
Nastavne metode	ex katedra prezentacije studije slučaja	30% 50% 20%	
Način provjere znanja	testovi (2) pristupni rad	40% (80%) 20%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bajo A. Et al. (2008): Javne financije lokalnih jedinica vlasti, školska knjiga Zagreb 2. Zaklada Friedrich Ebert, Ured u Zagrebu, 2003. Financiranje lokalne samouprave : studije slučaja Njemačke, Slovenije i Hrvatske, Zagreb Dopunska: 1. Vigvari A et al. (2003): Osnovi teorije državnog budžeta i finansijski poslovi samouprava, Prometej, Novi Sad 2. Pripremljeni materijali od strane nastavnika		

Šifra predmeta: ECO333	Naziv predmeta: KOMPARATIVNI PORESKI SISTEMI		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa poreskim sistemima razvijenih zemalja kao i zemalja u tranziciji sa fokusom na poreske sisteme zemalja članica EU (EU15) u usporedbi sa poreskim sistemom BiH; Upoznati studente sa specifičnostima svakog poreskog sistema u okviru osnovnih poreskih oblika; Osposobiti studente za identificiranje i analizu poreskih opterećenja u zemljama članicama OECD-a i zemljama u tranziciji sa posebnim fokusom na zemlje Zapadnog Balkana		
Sadržaj:	1. Osnove poreskih sistema savremenih država 2. Faktori koji utiču na sistem oporezivanja 3. Oporezivati dohodak ili potrošnju? 4. Indirektni porezi: pojam poreza na promet 5. Poreska harmonizacija na nivou EU 6. Posebni porezi na promet (akcize) 7. Direktni porezi: porez na dobit i porez na dohodak 8. Imovinski porezi 9. Poreski sistem BiH		
Ishodi učenja:	Studenti bi po uspješnom završetku studija trebali biti osposobljeni za: ▪ identificiranje osnovnih razlika u poreskim sistemima u okviru dvije grupe zemalja: razvijenih (EU15)/OECD zemljala i zemalja u tranziciji ▪ analizirati kompleksan spektar različitih poreskih oblika u razvijenim i zemljama u tranziciji ▪ samostalno analizirati poreska opterećenja u dvije navedene grupe zemalja ▪ sintetizirati grupe zemalja u okviru razvijenih zemalja i zemalja u traziciji prema njihovim sličnostima u poreskim sistemima uzimajući u obzir poresku konkurenciju i poresku harmonizaciju		
Nastavne metode	ex katedra prezentacije vježbe	40% 40% 20%	
Način provjere znanja	test 1 prezentacija finalni ispit	30% (VIII sedmica) 30% 40% (finalni ispitni rok)	
Literatura:	<u>Osnovna literatura:</u> 1. Blažić, H., 2006, Usporedni porezni sustavi, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka 2. Jelčić, B. i B., 1998, Porezni sustav i porezna politika, Informator, Zagreb 3. Kešetović I., Đonlagić Dž., Rička Ž., 2012, Javne finansije, EFSA, Sarajevo 4. Rosen H., Gayer T., 2009, Javne finansije, CID Ekonomski fakultet Beograd <u>Dodatna literatura:</u> 1. Cullis, J., Jones, P., 2009, Public Finance And Public Choice: Analytical Perspectives, Oxford 2. Turley, G., 2006, Transition, taxation and the State, Ashgate Publishing Limited		

Šifra predmeta: ECO336	Naziv predmeta: MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Ova pravna disciplina obuhvata izučavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava, i to: osnove komunitarnog prava, direktna strana ulaganja, slobodne zone, ugovor o međunarodnoj prodaji, ugovor o zastupanju, ugovor o lizingu, ugovor o isključivoj distribuciji, ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji, sredstva međunarodnog plaćanja (bankarska garancija, dokumentarni akreditiv i ugovor o faktoringu), rješavanje međunarodnih sporova i pravo konkurencije. Međunarodno poslovno pravo u bitno izmijenjenim uslovima poslovanja nezaobilazan je element u edukaciji budućih ekonomista. Broj međunarodnih operacija se povećava iz dana u dan tako da nepoznavanje osnovnih postulata ove discipline može da predstavlja objektivnu poteškoću u sutrašnjem poslovnom angažovanju svakog ekonomiste.		
Sadržaj:	1. Pojam i izvori međunarodnog poslovnog prava 2. Države i međunarodne organizacije 3. Preduzeće kao subjekat međunarodnog poslovnog prava 4. Specifični subjekti međunarodnog poslovnog prava u BiH 5. Direktna strana ulaganja 6. Slobodne zone 7. Ugovor o međunarodnoj prodaji 8. Ugovor o zastupanju 9. Ugovor o lizingu 10. Ugovor o isključivoj distribuciji 11. Ugovor o dugoročnoj proizvodnoj saradnji 12. Ugovor o faktoringu 13. Dokumentarni akreditiv 14. Bankarska garancija 15. Rješavanje sporova iz međunarodnih poslovnih operacija		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava 2. Razlikovanje ugovora međunarodnog poslovnog prava 3. Razlikovanje instrumenata obezbjeđenja plaćanja 4. Sposobnost primjene normi i analiza slučajeva iz prakse		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	35% 20% 35% 10%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 30% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2009) Međunarodno poslovno pravo, Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Trifković, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2003) Praktikum međunarodnog poslovnog prava, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN320	Naziv predmeta: PORTFOLIO MENADŽMENT		
Nivo: prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je detaljno upoznavanje studenata s karakteristikama i analizom vrijednosnih papira, kao i teorijom te praktičnim aspektima optimalnog kombiniranja vrijednosnih papira u portfolije.		
Sadržaj:	1. Uvod u modernu portfolio teoriju 2. Vrijednosni instrumenti: instrumenti tržišta novca, instrumenti tržišta kapitala, izvedeni vrijednosni papiri 3. Dionički i obveznički tržišni indeksi 4. Mehnizam trgovanja na finansijskim tržištima, trgovanje na marginu, kratke prodaje 5. Rizik i prinos 6. Generični portfolio problemi 7. Određivanje efikasnih portfolija: efikasna linija sa i bez kratkih prodaja 8. Određivanje efikasnih portfolija: efikasna linija sa i bez nerizičnog posuđivanja i investiranja 9. Tehnike za računanje efikasne linije 10. Međunarodna diverzifikacija 11. Faktorski modeli ravnoteže na tržištu kapitala: Capital Asset Pricing Model 12. Arbitraže Pricing Theory		
Ishodi učenja:	Studenti će moći da: ▪ razumiju načela i principe moderne portfolio teorije ▪ odrede efikasna portfolija upotrebom softwareskih alata za linearno programiranje ▪ razumiju prednosti međunarodne diverzifikacije ▪ razumiju stanje ravnoteže, podcijenjenosti i precijenjenosti na tržištu kapitala ▪ prikupe i kritički analiziraju informacije koje utiču na cijene vrijednosnih papira ▪ donose investicione odluke na tržištu kapitala ▪ steknu iskustvo trgujući vrijednosnim papirima na vodećim tržištima kapitala u svijetu, putem virtuelne berze		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	ispiti stock Market Game beta Calculation portfolio project	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	1. Bodie Z., Kane A., Marcus A.J. (2006) Počela ulaganja, MATE, Zagreb 2. Zaimović A., Alibegović Dž. (2015) Primijenjeni finansijski menadžment, 2. izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu (u pripremi) 3. Zaimović A. (2009) Optimizacija portfolija finansijskih efekata kroz četiri generična portfolio problema, Zbornik radova br. 29, Ekonomski fakultet u Sarajevu 4. Zaimović A. (2008) Mjerenje riziko averzije, Zbornik radova br. 28, Ekonomski fakultet u Sarajevu 5. Elton E., Gruber M., BrownS., Goetzmann W. (2014) Modern Portfolio Theory and Investment Analysis, John Wiley & Sons, Inc., 9th ed.		

Šifra predmeta: MAN337	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: ▪ Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu ▪ Analizirati moralne pretpostavke poslovanja ▪ Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira ▪ Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača	50% 20% 15% 15%	
Učešće u ocjeni:	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 2. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad <u>Dodatna literatura:</u> 1. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 2. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: ECO304	**Naziv predmeta: REGIONALNI RAZVOJ**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Steći znanje o mjestu, ulozi, značaju i mogućnostima teorije i politike regionalnog razvoja u rješavanju razvojnih problema i kriza		
Sadržaj:	1. Regionalna znanost i ekonomija 2. Regionalna ekonomska politika 3. Regionalni rast, faktori i projekcije 4. Regionalna razvijenost 5. Regionalne disproporcije i konvergencije 6. Globalna i regionalna ekonomika 7. Regionalne ekonomske integracije 8. Institucije regionalnog razvoja 9. Utjecaj ekonomske i financijske krize na mjesto, ulogu i položaj regija 10. Financiranje regionalnog razvoja		
Ishodi učenja:	Vještina i sposobnost da u verbalnoj i pisanoj formi argumentiraju određene stavove vezane za regionalni razvoj i regionalnu politiku Znanje/sposobnost da se uoči problem regionalnog razvoja i predloži rješenje problema Znanje vezano za ex ante i ex post evaluaciju regionalne politike u kontekstu rješavanja problema regionalnog razvoja		
Nastavne metode:	Predavanja Gost predavač Prezentacije I diskusije	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	Prezentacija Ispit u osmoj sedmici Finalni ispitm	20% 40% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Bogunović, A. (2011). *Regionalna ekonomika i politika*, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb Dopunska 1. Osmanković, J. i Pejanović, M. (2006). *Euroregije i BiH*, FPN, Sarajevo 2. Osmanković, J. i Mulaomerović, J. (2010). *Lokalni razvoj i (speleo)turizam*, Ekonomski fakultet Sarajevo, Sarajevo Linkovi: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/investment-policy/; http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/what/investment-policy/ http://www.oecd.org/gov/regional-policy/regionaldevelopment.htm https://en.wikipedia.org/wiki/Regional_development		

Šifra predmeta: MAN308	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa izvedenim vrijednosnim papirima i tehnikama upravljanja rizicima (hedžing).		
Sadržaj:	1. Aktivan pristup upravljanju finansijskim rizicima 2. Sistemski i nesistemski rizici 3. Savremene metode mjerenja rizika 4. Stohastički procesi 5. Upravljanje portfolio rizikom 6. Valutni rizik 7. Rizik promjene kamatne stope 8. Rizik zemlje 9. Simulacija 10. Izvedeni vrijednosni papiri 11. Vrjednovanje izvedenica 12. Hedžing transakcije 13. Diverzifikacija 14. Realne opcije 15. Repo ugovori, faktoring.		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta, studenti će: 1. Naučiti tehnike i metode vrjednovanja rizika 2. Naučiti tehnike i metode hedging transakcija 3. Prihvatiti aktivan pristup upravljanju finansijskim rizicima		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 25% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Orsag, S. (2007). *Izvedenice*. Zagreb: HUFA. 2. Kozarević, E. (2009). *Analiza i upravljanje finansijskim rizicima*. Tuzla: CPA. 3. Cvetinović, M. (2008). *Upravljanje rizicima u finansijskom poslovanju.* Beograd: Univerzitet Singidunum. 4. Barjaktarović, L. (2013). *Upravljanje rizicima*. Beograd: Univerzitet Singidunum. <u>Dopunska</u> 1. Saunders, A. i Cornett, M. M. (2008). *Financial institutions management: a risk management approach.* VI izdanje. New York: McGraw-Hill. 2. Horcher, K. A. (2005). *Essentials of Financial Risk Management.* Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. 3. Chisholm, A. (2010). *Derivatives Demystified*. II izdanje. Chichester: John Wiley & Sons, Inc.		

Šifra predmeta: MAN306	Naziv predmeta: VREDNOVANJE PREDUZEĆA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim metodama vrednovanja preduzeća (imovine preduzeća), te dati vrlo detaljan prikaz svake od njih. Kroz praktične primjere pokazati kako se konkretno određuje vrijednost preduzeća.		
Sadržaj:	1. Osnovni i specifični koncepti vrijednosti 2. Metode vrednovanja preduzeća 3. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na imovini 4. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na njegovoj profitnoj snazi 5. Metoda sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova 6. Kombinirane metode vrednovanja preduzeća 7. Primjer kompleksnog vrednovanja preduzeća 8. Testiranje utemeljenih vrijednosti 9. Tastiranje opravdanosti kupovine 10. Izvještaj o procjeni preduzeća		
Ishodi učenja:	Rezultati učenja se ogledaju u tome da se studenti osposobe da znaju kada trebaju koju metodu koristiti prilikom procjene vrijednosti preduzeća, s obzirom da je odabir metode vrlo važan u procesu procjene, da mogu adekvatno i samostalno primijeniti svaku od prezentiranih metoda procjene, kao i izraditi adekvatan izvještaj o procjeni vrijednosti preduzeća.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test (parcijalni) test (finalni) prezentacija/usmeni	10% 40% 40% 10%	
Literatura:	1. Silvije Orsag: (1997) Vrednovanje poduzeća, Infoinvest, Zagreb. 2. Piter Howson: (2006) Due Diligence, Poslovni dnevnik, Zagreb. 3. Geiserich Eduard Tichy: (2002) Procjena vrijednosti poduzeća, Faber & Zgombić Plus LTD, Zagreb.		

SMJEROVI NA ODSJEKU MENADŽMENT III GODINA

1. Finansijski menadžment

Dakle, po uspješnom završetku programa studenti bi trebali biti u stanju pokazati sljedeće:
Znanje: Studenti će biti upoznati sa i stanju razumjeti globalni kontekst međunarodnog poslovanja, glavnim tržištima i trendovima.
Razmišljajući vještine: Studenti će moći kritički procijeniti najistaknutija akademska istraživanja, analizirati profesionalne situacije i rješavati problema u međunarodnom poslovnom kontekstu.
IT vještine: Studenti će moći provoditi istraživanja na specifičnim poslovnim i akademskim pitanjima, korištenjem informatičke tehnologije.
Komunikacijske vještine: Studenti će biti u mogućnosti da učinkovito komuniciraju s različitim učesnicima poštujući različite kulture i poslovne prakse u međunarodnom okruženju.
Etika, socijalna odgovornost i međunarodne perspektive: Studenti će biti u stanju razumjeti i primijeniti etička načela u poslovnom ponašanju, ponašati na odgovoran način u poslovnoj zajednici i društvu u cjelini, te razumjeti dimenziju međunarodnog poslovanja.

2. Marketing i menadžment u turizmu

Nakon završenog studija, studenti razumiju savremeni poslovni kontekst nacionalnog, regionalnog, međunarodnog i globalnog turističkog tržišta, te razumiju savremene koncepte menadžmenta u turizmu i menadžmenta događaja. Studenti su osposobljeni da stečena znanja upotrebljavaju za kreiranje optimalne strukture turističko uslužnog vrijednosnog lanca sa ciljem da se klijentima isporuči visoko kvalitetan turistički proizvod te organiziraju događaji kao što su konferencije, festivali i druge manifestacije. Na osnovu vještina usvojenih tokom studija bit će osposobljeni kreirati rješenja za problem sa kojima se mogu suočiti u razvoju teorije i biznisa u turizmu.

3. Marketing menadžment

Nakon položenih svih ispita i obrane diplomskog rada studenti razumiju i mogu primijeniti glavne ekonomska znanja, upravljanjem i marketing teorijama i primijeniti svoje znanje i vještine u različitim poslovnim kontekstima i područjima za određena lokalna, regionalna I međunarodna rješavanja problema, posebice u područjima marketinga.

4. Menadžment i organizacija

Nakon završenog studija, studenti razumiju osnovne principe analize organizacijskog konteksta, te logiku dizajniranja organizacije, odnosno upravljanja organizacijom kao cjelinom, slijedeći postulate teorije organizacije i savremenih praktičnih koncepata menadžmenta u kontekstu opstanka, rasta i razvoja organizacije kao poslovnog sistema. Studenti su osposobljeni da stečena znanja upotrebljavaju za formuliranje i implementaciju poslovne strategije organizacije kroz kreiranje optimalne organizacijske strukture i procesno sagledavanja svih poslovnih aktivnosti u organizaciji razumijevajući mjesto i ulogu svakog pojedinca unutar navedenog procesa.

5. Menadžment informacionih tehnologija

Po završetku smjera, student će:

- ovladati konceptima i tehnologijama savremenog e-businessa
- ovladati konceptima i tehnologijama savremene IT-podrške procesu upravljanja i donošenja odluka
- upravljati podacima u smislu savremenih backup i data recovery politika i procedura
- analizirati i modelirati poslovne procese
- analizarati postojeći IS („as-is“ analize)
- predlagati rješenja za poboljšanje IS-a/poslovnih procesa („to-be“ rješenja)
- učestvovati u izradi studija/tendera za implementaciju poslovnih (ERP) sistema
- kreirati reporting aplikacije za donošenje kvalitetnijih odluka

6. Poslovna analitika

Nakon završenog studija, studenti će biti u mogućnosti da razumiju i primjenjuju ključne ekonomske, poslovne, statističke i analitičke principe u rješavanju konkretnih problema u poslovanju, uz primjenu savremenih softverskih alata. Studenti će biti osposobljeni za strateško i analitičko razmišljanje i primjenu različitih kvantitativnih metoda, posebno osnovnih i naprednih metoda statističke analize, optimizacije i modeliranja, u funkciji naprednog izvještavanja, podrške odlučivanju i rješavanja realnih problema iz prakse.

7. Računovodstvo i revizija

Nakon završenog I cilkusa studija, Odsjek Menadžment, smjer Računovodstva i revizije, studenti su osposobljeni:

- da razmišljaju, govore i pišu o pojmovima koji se koriste u oblasti računovodstva i revizije,
- da razumijevaju, evaluiraju i primjenjuju širok raspon stečenih znanja o principima, dijelovima, vrstama i pravilima (standardima) koja primjenjuje računovodstvo i revizija
- za praćenje, evidenciju, kontrolu, analizu i reviziju poslovnih događaja, kao i za izradu i prezentaciju finansijskih izvještaja i njihovu reviziju
- za poznavanje i primjenu zakonskih propisa koji se dovode u vezu sa računovodstvom i revizijom
- da razviju sposobnost provođenja istraživanja i pisanja izvještaja o istraživanjima koristeći relevantne koncepte računovodstva i revizije
- da steknu znanja, vještine i lične kvalitete neophodne za daljnji razvoj karijere i interes za cjeloživotno učenje kao i za sticanje certificiranih zvanja Certificirani računovođa i Ovlašteni revizor
- da razmišljaju kritički o računovodstvu i reviziji

SMJER: FINANSIJSKI MENADŽMENT

Šifra predmeta: ECO341	**Naziv predmeta: MONETARNI I FISKALNI SISTEMI EVROPSKE UNIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim naznakama upravljanja monetarnom i fiskalnom politikom EU. Sagledati evolutivni put nastanka i implementacije ideja Evropske monetarne unije, te problematiku razvoja potencijalne fiskalne integracije. Analizirati trenutnu poziciju i reformske procese koji predstoje BiH na putu ka integraciji u Evropsku uniju, a potom i Evropsku monetarnu uniju.		
Sadržaj:	I dio (Monetarna politika EU) 1. Teorija optimalnog valutnog područja 2. Razvoj EMS i RMU 3. Upravljanje monetarnom politikom EU 4. Funkcionisanje ECB 5. Proces integracije u EU i EMU II dio (Fiskalna politika EU) 6. Javne finansije i evropska integracija 7. Struktura fiskalnog sistema EU 8. Institucionalni okvir fiskalne politike EU 9. Budžet EU 10. Poreski sistem EU 11. Fiskalna pravila u EU i stabilizacija 12. Fiskalna politika BiH naspram EU		
Ishodi učenja:	Studenti dobijaju uvid u funkcionisanje mehanizama upravljanja monetarnom politikom na supranacionalnom nivou, te harmonizacije nacionalnih ekonomskih politika. Studenti stiću kritičko razmišljanje o prednostima i nedostacima integracionih procesa, te načina savladavanja prepreka na putu ka integraciji.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi Test 1 Završni ispit	20% 40% 40%	
Literatura:	MONETARNA POLITIKA EU 1. Đonlagić, Dženan: *„Evropska monetarna unija i Bosna i Hercegovina“*, Ekonomski fakultet Sarajevo, 2006., • Poglavlje 3.3. "*Upravljanje monetarnom politikom nakon uspostavljanja monetarne unije*" (str. 84 - 96) • Poglavlje 3.4. "*Funkcionisanje Evropske centralne banke*" (str. 96 - 121) • Poglavlje 8. "*Upravljanje monetarnom politikom putem currency board aranžmana u Bosni i Hercegovini*" (str. 243 - 278) • Poglavlje 9. "*Način pripreme za integrraciju monetarnog sistema Bosne i Hercegovine za EMU*" (str. 278 - 352) 2. R. Baldwin i C. Wyplosz (2010), „Ekonomika Monetarnih Integracija“, Datastatus Beograd • Poglavlje 11. „*Optimalna valutna područja*“ (str. 314-345) • Poglavlje 10. „*Pitanje deviznog kursa Evrope*“ (str. 288 – 310) • Poglavlje 16. „*Evropski monetarni sistem*“ (str. 469 – 485) • Poglavlje 17. „*Evropska monetarna unija*“ (str. 488 – 515) FISKALNA POLITIKA EU 3. Šimović, Jure i Šimović, Hrvoje (2006): „*Fiskalni sustav i fiskalna politika EU*“, Pravni fakultet u Zagrebu (zaključno sa 268 str.) 4. R. Baldwin i C. Wyplosz (2010), „Ekonomika Monetarnih Integracija“, Datastatus Beograd • Poglavlje 2. „*Činjenice, pravo, institucije i budžet*“ (str. 47 – 105) • Poglavlje 18. „*Fiskalna politika i Pakt staibilnosti*“ (str. 519 - 542) 5. Materijali sa predavanja i vježbi		

Šifra predmeta: MAN308	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa izvedenim vrijednosnim papirima i tehnikama upravljanja rizicima (hedžing).		
Sadržaj:	1. Aktivan pristup upravljanju finansijskim rizicima 2. Sistemski i nesistemski rizici 3. Savremene metode mjerenja rizika 4. Stohastički procesi 5. Upravljanje portfolio rizikom 6. Valutni rizik 7. Rizik promjene kamatne stope 8. Rizik zemlje 9. Simulacija 10. Izvedeni vrijednosni papiri 11. Vrjednovanje izvedenica 12. Hedžing transakcije 13. Diverzifikacija 14. Realne opcije 15. Repo ugovori, faktoring.		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta, studenti će: 1. Naučiti tehnike i metode vrjednovanja rizika 2. Naučiti tehnike i metode hedging transakcija 3. Prihvatiti aktivan pristup upravljanju finansijskim rizicima		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 25% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Orsag, S. (2007). *Izvedenice*. Zagreb: HUFA. 2. Kozarević, E. (2009). *Analiza i upravljanje finansijskim rizicima*. Tuzla: CPA. 3. Cvetinović, M. (2008). *Upravljanje rizicima u finansijskom poslovanju.* Beograd: Univerzitet Singidunum. 4. Barjaktarović, L. (2013). *Upravljanje rizicima*. Beograd: Univerzitet Singidunum. <u>Dopunska</u> 1. Saunders, A. i Cornett, M. M. (2008). *Financial institutions management: a risk management approach.* VI izdanje. New York: McGraw-Hill. 2. Horcher, K. A. (2005). *Essentials of Financial Risk Management.* Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. 3. Chisholm, A. (2010). *Derivatives Demystified*. II izdanje. Chichester: John Wiley & Sons, Inc.		

Šifra predmeta: MAN303	Naziv predmeta: BANKARSTVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa nastankom, razvojem, ulogom i značajem koji bankarstvo i banke, kao najznačajniji finansijski posrednici, danas imaju u savremenoj ekonomiji i u domaćem finansijskom sistemu; Upoznavanje sa bankarskim sistemom u Bosni i Hercegovini, odnosno bankarskim sektorim u FBiH i RS; Izučavanje centralnog bankarstva, a u okviru toga, posebno instrumenata monetarne politike centralnih banaka; Izučavanje Centralne banke BiH kao značajnog subjekata koji doprinosi stabilnosti i razvoju domaćeg bankarskog sektora; Izučavanje osnovnih principa i aspekata bankarskog poslovanja, bankarskih depozitnih i nedepozitnih izvora i posebno kapitala banaka. Na ovom nastavnom predmetu izučavaće se i širok spektar tradicionalnih i savremenih bankarskih poslova. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati brojni praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata i prezentacija.		
Sadržaj:	1. Nastanak i razvoj banaka 2. Banke na finansijskom tržištu 3. Regulacija i supervizija banak 4. Komercijalno bankarstvo 5. Centralno bankarstvo 6. Bilansi komercijalnih banaka 7. Osnovni principi i pokazatelji bankarskog poslovanja 8. Depozitni i nedepozitni bankarski izvori 9. Bankarski poslovi 10. Kamatne stope i otplatni plan		
Ishodi učenja	Studenti će steći znanja o nastanku i razvoju banaka, te njihovoj poziciji u okviru razvijenog, ali i domaćeg finansijskog sistema. Naučiće razlikovati pojedine instrumente monetarne politike centralnih banaka i njihovu praktičnu primjenu. Znaće osnovne principe bankarskog poslovanja, te dijelove strukture bankarskih izvora i sredstava. Biće svjesni značaja depozita i kapitala banaka, te naučiti kako se izračunava koeficijent adekvatnosti kapitala. Naučiće kako se odvija proces kreditiranja, te razlikovati pojedine bankarske poslove, proizvode i usluge.		
Nastavne metode:	ex katedra on-line gosti predavači	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	kviz 1 kviz 2 midterm test test (finalni)	10% 10% 30% 50%	
Literatura	1. Hadžić, Fikret i Efendić, Velid: *Bankarstvo - vodič za predavanja i vježbe*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2006 2. Ćirović, Milutin: *Bankarstvo*, Bridge Company, Beograd, 2001. 3. Casu B, Girardone C. and Molyneux P. (2006): Introduction to Banking, Pearson Eduation Limited, England, 2006.		

Šifra predmeta: MAN332	Naziv predmeta: FINANSIJSKA TRŽIŠTA I INSTITUCIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita:5
Status: Obavezan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studentima omogući razumjevanje finansijskih tržišta, instrumenata i institucija. Kurs pokriva širok krug pitanja sa naglaskom na teorijski i empirijski aspekt.		
Sadržaj:	1. Značaj i mjesto finansijskih tržišta i institucija u makroekonomskom okruženju 2. Uloga, značaj i determinante kamatne stope na finansijskom tržištu 3. Centralno bankarstvo i vođenje monetarne politike 4. Tržište novca razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 5. Tržište kapitala razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 6. Hipotekarna tržišta 7. Pojam i značaj deviznih tržišta 8. Međunarodni finansijski sistem 9. Finansijski derivati 10. Industrija finansijskih institucija 11. Vrste i značaj nebankarskih finansijskih institucija 12. Upravljanje rizikom u finansijskim institucijama 13. Konfiguracija tržišta novca i kapitala u BiH i razvojne perspektive		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave i polaganju ispita student će biti u mogućnosti shvatiti osnovne zakonitosti funkcionisanja finansijskih tržišta te razumjeti prirodu interakcije između glavnih sudionika te institucionalnog i regulatornog okruženja u kom djeluju. Studenti će, također, biti u mogućnosti da praktično primjene stečena znanja koja se odnose kako na osobine vrijednosnih papira i na način trgovine na tržištu novca i tržištu kapitala tako i na funkcioniranje bankarskih i nebankarskih institucija. Poseban značaj ovog predmeta ogleda se u činjenici da su u njemu sublimirana i prethodno stečena znanja iz makroekonomskih i mikroekonomskih disciplina što studentu daje mogućnost boljeg shvaćanja ekonomske stvarnosti.		
Nastavne metode:	ex cathedra prezentacije vježbe	40% 40% 20%	
Načini provjere znanja:	Test I Studentske prezentacije Test II	45% 10% 45%	
Literatura:	1. Jeff Madura (2014), "Financial markets and Institutions", 11th Edition, Thomson Learning,. 2. Mishkin F.S. & Eakins S. G.(2005), „Finansijska tržišta i institucije", 4. Izdanje, MATE Zagreb 3. Kreso S (2012) ,,Svjetska kapitalistčka privreda i svjetska inflacija", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo 4. Kreso S (2012), „Globalizacija i promjena fokusa makroekonomskog upravljanja", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo		

Šifra predmeta: MAN312	Naziv predmeta: BANKARSKI MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa osnovnim trendovima i organizacionim strukturama u savremenom bankarstvu; Posebno će se fokusirati aspekt kreditiranja, te savremenih procedura i tehnika odobravanja poslovnih, potrošačkih i hipotekarnih kredita i upravljanja lošim zajmovima. Upoznaće se sa mehanizmima funkcionisanja osnovnih instrumenata plaćanja u unutrašnjem i međunarodnom platnom prometu. Izučavanje modela; Upoznavanje sa načinima upravljanje bankarskim rizicima (posebno kreditnim rizikom); Izučiće se osnovni aspekti bankarstva kao što su elektronsko, islamsko, investiciono, međunarodno I offshore bankarstvo. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata, prezentacija i razgovora sa gostima.		
Sadržaj:	1. Uvod u Bankarski menadžment 2. Poslovna politika banaka 3. Organizaciona struktura banke 4. Kreditiranje privrede 5. Kreditiranje stanovništva 6. Analiza kreditnih rizika 7. Domaći i međunarodni platni promet 8. Bankarski rizici i ALM 9. Islamsko bankarstvo 10. Investiciono bankarstvo i spajanje i preuzimanje banaka		
Ishodi učenja:	Studenti će steći znanja o upravljanju pojedinim segmentima bankarskog poslovanja. Naučiće proces kreditiranja stanovništva i kompanija; kako se realizuje unutrašnji i međunarodni platni promet sa njihovim osnovnim instrumentima; Biće u mogućnosti identifikovati pojedine bankarske rizike, te odabrati metode i modele upravljanja bankarskim rizicima. Steće znanja o posebnim aspektima bankarskog poslovanja kao što su: elektronsko, islamsko, investiciono, međunarodno bankarstvo, te offshore bankarstvo.		
Nastavne metode:	ex katedra on-line prezentacije gosti-predavači	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	seminar-Bank game midterm test test (finalni)	20% 30% 50%	
Literatura:	1. Rose, S. Peter, *Menadžment komercijalnih banaka*, MATE, Zagreb, 2005. 2. *Nastavni materijali*.		

Šifra predmeta: MAN302	Naziv predmeta: MEĐUNARODNI FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da identificiraju, razumiju i prihvate osnovne zakonitosti funkcionisanja međunarodnog finansijskog sistema, te osnovne odnose upravljanja finansijama u globalnim okvirima, kako sa stanovišta nacionalnih ekonomija, tako (posebno) sa stanovišta multinacionalnih i globalnih kompanija		
Sadržaj:	1. Poslovno i finansijsko okruženje u uslovima globalizacije 2. Metode međunarodne poslovne ekspanzije i organizacija poslovanja multinacionalnih korporacija (MNC) 3. Međunarodni finansijski tokovi, finansijski sistem i finansijska tržišta u kontekstu poslovanja MNC 4. Teorija deviznih kurseva, teorija pariteta i sistemi deviznih kurseva 5. Uticaj vlade na devizni kurs: značaj za poslovanje MNC 6. Izloženost MNC deviznom riziku: vrste izloženosti, mjerenje i zaštita 7. Predviđanje deviznih kurseva 8. Finansiranje i određivanje troška kapitala MNC 9. Procjena investicijskih projekata MNC 10. Globalni trendovi direktnih stranih investicija 11. Međunarodno diversificirano portfolio investiranje 12. „Country risk“ analiza 13. Upravljanje radnim kapitalom MNC 14. Međunarodno poslovno restrukturiranje		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ Objasniti i opisati mjesto i ulogu MNC u globalnom poslovnom okruženju; ▪ Identificirati relaciju i objasniti uticaj kretanja deviznih kurseva, deviznog rizika, kao i rizika zemlje na poslovanje MNC; ▪ Sagledati finansijsku strukturu MNC, te locirati specifičnosti u odnosu na domaću kompaniju; ▪ Procijeniti isplativost međunarodnih investicijskih projekata, te napraviti investicijski prijedlog.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Analiza slučaja Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Alibegović, Dž. (2015). *Međunarodni finansijski menadžment*. Sarajevo: Ekonomski fakultet; 2. Madura, J. (2014). *International financial management*. Stamford: Cengage Learning. <u>Dopunska</u> 1. Moffett. M.H., Stonehill, A.I., Eiteman, D.K. (2014). *Fundamentals of Multinational Finance*. Boston: Person-Prentice Hall; 2. Eun C, Resnick B. (2014). *International Financial Management*. New York: McGraw-Hill.		

Šifra predmeta: MAN304	Naziv predmeta: EKONOMİKA OSİGURANJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Ekonomika osiguranja je da studenti ovladaju temeljnim teorijskim i praktičnim znanjima iz oblasti osiguranja i posebno ekonomike osiguranja. Svrha predmeta je sagledavanje cjeline i dijelova oblasti, djelatnosti i posebnosti industrije osiguranja sa znanstvenog, teorijskog i praktičnog stajališta, zakonske i stručne regulative; korelacione veze sa okruženjem i interaktivno djelovanje; trendovi u savremenom svijetu i BiH.		
Sadržaj:	1. Rizik i neizvjesnost 2. Rizik i osiguranje 3. Osnovni zakonski principi, ugovor o osiguranju 4. Utvrđivanje cijene u osiguranju 5. Izvori sredstava osiguravatelja 6. Ulaganje osiguravatelja 7. Životno osiguranje 8. Neživotno osiguranje 9. Socijalno osiguranje – penziono osiguranje 10. Socijalno osiguranje – zdravstveno osiguranje 11. Osiguranje od odgovornosti 12. Druge vrste osiguranja 13. Raspodjela rizika osiguravatelja 14. Regulacija osiguranja 15. Budućnost osiguranja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ ocijeniti, preispitati i kritički promišljati o važnosti funkcije osiguranja za društvenu zajednicu ▪ identificirati i mjeriti rizike u osiguranju ▪ razlikovati opće i specifične vrste osiguranja ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme u djelatnosti osiguranja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	60% 15% 10% 15%	
Načini provjere znanja:	I test kviz seminarski rad II test projekat	30% 10% 10% 35% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kozarević, S.. (2010). *Rizik menadžment i osiguranje.* Tuzla: CIP 2. Kočović, J.. (2010). *Osiguranje.* Beograd*:* Ekonomski fakultet <u>Dopunska</u> 1. Kozarević, S., Kovač, R. (2013). Ekonomika o*siguranja.* Tuzla: OFF-SET 2. Andrijašević, S., Petranović, VB. (1997). *Ekonomika osiguranja.* Zagreb: ALFA 3. Ćurak, M., Jakovčević, D. (2007). *Rizici i osiguranje.* Zagreb: RRIF		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN313	**Naziv predmeta: ANALIZA REALNIH INVESTICIJA U BANKARSTVU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smijerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta jeste upoznati studente sa analizom realnih investicija te osnovnim metodama, tradicionalnog i modernog pristupa analizi realnih investicija. U okiru predmeta realizirat će se deset nastavnih cjelina koje će studentima pružiti spoznaje o: analizi investicija uopće; procesu planiranja i razvoja investicinih projekata od ideje do realizacije, procesu planiranja i razvoja investicionih projekata, analizi i ocjeni razvojnih potencijala investitora, procesu analize tržišnih aspekata realnih investicija, procesu i osnovnim pretpostavkama tehničko-tehnološke analize investicjia, lokacijskim i ekološkim aspektima investicija, osnovnim pretpostavkama i konceptu ekonomsko-finansijske analize investicija, analizama finansijskih izvještaja i analizi gotovinskog toka investitora, osnovnim metodama analize investicija, metodološkim pristupima izboru optimalnog projekta, osnovnim i najčešćim rizicima u analizi te realizaciji investicionih projekata, konačnoj ocjeni investitora i investicionih projekata, te o konceptu finansiranje investicionih projekata i izradi prijedloga koncepta finansiranja određene investicije.		
Sadržaj:	1. Analiza investicija - uvod, 2. Planiranje i razvoj investicionih projekata, 3. Analiza tržišnih aspekata investicije, 4. Tehničko-tehnološka analiza, 5. Analiza lokacije i ekološki aspekti investicije, 6. Ekonomsko-finansijska analiza, 7. Analiza gotovinskog toka, 8. Metode ocjene investicionih projekata 9. Izbor optimalnog projekta 10. Rizici u analizi i realizaciji investicionih projekata		
Ishodi učenja:	Nakon pohađanja ovog predmeta studenti će biti u mogućnosti da adekvatno razumiju proces analize realnih investicija od ideje do realizacije. Studenti će moće izvršiti analizu investitora u smislu njegovih razvojnih i finansijskih mogućnosti u realizaciji određene investicije, te da izvrše analize tržišta i tehničko-tehnoloških aspekata investicije. Pored navedenog, studenti će znati šta su osnovne pretpostavke za analizu lokacije projekta te kako uraditi kvalitetnu ekonomski-finansijsku analizu, kao i gdje nastaju najčešće greške i propusti ovih analiza. Također, studenti će biti u mogućnosti da se koriste osnovnim metodama analize investicija, da ih softverski uvežu u automatski mehanizam analize kao i da ih adekvatno razumiju, te na osnovu toga daju adekvatne kvalitativne ocjene i komentare dobijenih rezultata analize. Konačno, studenti će biti u mogućnosti da adekvatno analiziraju osnovne finansijske izvještaje investitora, koriste se osnovnim metodama ocjene investicionih projekata te izbora optimalnog projekta, kao i da prate i analiziraju osnovne rizike analize i realizacije investicionih projekata. Na osnovu svega prethodno navedenog, studenti će biti u mogućnosti i da daju adekvatnu ocjenu prihvatljivosti i isplativosti određenog investicionog projekta, te da definiraju optimalan koncept finansiranja za određenu investiciju.		
Nastavne metode:	ex katedra on-line prezentacije gosti-predavači	30% 20% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Studija slučaja Prezentacija Seminar Test (finalni)	20% 10% 20% 50%	
Literatura:	1. Orsag Silvije: *Budžetiranje kapitala – Procjena investicionih projekata*; Masmedia; Zagreb, 2002. godina 2. Nastavni materijali		

Šifra predmeta: MAN359	Naziv predmeta: FINANSIJSKI INŽENJERING		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa osnovnim tehnikama koje se koriste u Finansijskom inženjeringu, od procjene novčanih tokova do vrjednovanja sredstava u različitim tržišnim uslovima. Studenti će naučiti kako ove metode mogu biti primjenjene da kreiraju nove vrijednosne papire, uz željene karakteristike novčanih tokova.		
Sadržaj:	1. Uvod u finansijski inženjering 2. Finansijski inženjering i druge naučne discipline 3. Modeli i koeficijenti evaluacije rizika 4. Savremene metode evaluacije i upravljanja finansijskim rizicima 5. Finansijske inovacije 6. Kreiranje finansijskih inovacija u skladu sa poslovnom strategijom firme 7. Finansijske inovacije kao alati za realizaciju finansijskih politika firme 8. Statistički modeli u finansijskom inženjeringu 9. Kreiranje i (re)balansiranje portfolia korištenjem finansijskih inovacija 10. Modeli vrjednovanja finansijskih inovacija 11. Napredni pristup vrjednovanju opcija 12. Restrukturiranje korporacije korištenjem metoda finansijskog inženjeringa 13. Vrjednovanje efekata restrukturiranja 14. Praktični primjeri (cases) restrukturiranja (efekti)		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta, studenti će: 1. Spoznati različite tehnike finansijskog inženjeringa 2. Spoznati mogućnosti kreiranja finansijskih inovacija u okviru poslovne/finansijske strategije firme 3. Spoznati različite metode vrjednovanja materijalnih i nematerijalnih sredstava firme 4. Spoznati različite metode evaluacije efekata restrukturiranja firme		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10 % 15 % 25 % 50 %	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Hull, J. C. (2013). *Fundamentals of Futures and Options Markets*. VIII izdanje. New Jersey. Prentice Hall, Inc. <u>Dopunska</u> 1. McMillan, L. (2012). *Options as a Strategic Investment*. V izdanje. New Jersey. Prentice Hall, Inc.		

Šifra predmeta: MAN309	Naziv predmeta: FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se student bolje upozna sa osnovnom računovodstvenom logikom sa ciljem boljeg razumijevanja finansijskog izvještaja kao glavnog outputa računovodstvene funkcije.		
Sadržaj:	1. Okvir za prezentaciju finansijskih izvještaja 2. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH 3. Podjela privrednih subjekata i njihova obaveza kod finansijskog izvještavanja 4. Računovodstvena Direktiva EU (2013.g.) 5. Bilans stanja 6. Bilans uspjeha 7. Izvještaj o gotovinskom toku 8. Izvještaj o promjenama u kapitalu 9. Bilješke i računovodstvene politike 10. Godišnji izvještaj o poslovanju		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Finansijsko izvještavanje“, studenti će moći: 1. Izraditi finansijski izvještaj pravnog lica 2. Steći preduslove za kvalitetnu analizu finansijskih izvještaja 3. Znati prepoznati anomalije u finansijskim izvještajima kako ne bi donosili odluke na bazi informacija koje nisu tačne		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Jahić H., (2014.) Finansijsko izvještavanje, Sarajevo 2. Aktuelni MSFI i MRS, <u>Dopunska</u> 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH. 2. Podzakonski akti FMF		

Šifra predmeta: MAN305	**Naziv predmeta: INSTRUMENTI TRŽIŠTA KAPITALA**		
Nivo: prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Razumjeti fukcionisanje tržišta kapitala, razlike i vrednovanje različitih vrijednosnih papira, te steći praktična iskustva trgujući vrijednosnim papirima. Strukturirano vođenje portfolija i donošenje portfolio odluka.		
Sadržaj:	1. Finansijska tržišta 2. Tržište kapitala 3. Komisija za vrijednosne papire i Registar vrijednosnih papira 4. Berze, OTC tržišta i profesionalno posredovanje 5. Investitori na tržištu kapitala 6. Instrumenti tržišta kapitala 7. Emisija vrijednosnih papira 8. Analiza finansijskih izvještaja za potrebe vrednovanja kompanija 9. Fundamentalna i tehnička analiza 10. Portfolio menadžment 11. Izvještavanje o tržištu kapitala 12. Trgovanje vrijednosnim papirima		
Ishodi učenja:	Studenti će ▪ usvojiti osnovna znanja o načinu funkcionisanja berzi ▪ spoznati prirodu različitih vrsta finansijskih instrumenata ▪ steći praktična iskustva u domenu analize vrijednosnih papira ▪ kreirat će i upravljati portfolijem vrijednosnih papira na tržištu kapitala u BiH i globalno ▪ svakodnevno pratiti dešavanja na lokalnim i svjetskim berzama, te upotrebaljavati dostupne informacije u vođenju vlastitog portfolija ▪ korisititi i analizirati finansijske izvještaje i izvještaje berzi u svrhu donošenja investicionih odluka ▪ znati koristiti fundamentalnom i tehničkom analizom		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači praktični rad	20% 10% 20% 50%	
Načini provjere znanja:	upravljanje portfolijem analiza kompanije testovi zadaće: berzanskih indeksa i bete prezentacije i aktivnost	20% 20% 30% 20% 10%	
Literatura:	1. Orsag S., *Vrijednosni papiri: investicije i instrumenti financiranja*, Revicon, 2011. 2. Bodie Z., Kane A., Marcus A., *Počela ulaganja*, četvrto izdanje, MATE, 2006. 3. Zaimović A., Alibegović Dž., *Primijenjeni finansijski menadžment*, 2. izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2015. (u pripremi)		

Šifra predmeta: MAN388	Naziv predmeta: INTERNA REVIZIJA I KONTROLA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da razumije osnovne pojmove, sisteme, metode i instrumente Interne revizije. Da razumiju ulogu i načine primjene metoda i instrumenata interne revizije u svrhu obezbjeđivanja neophodnih podataka i informacija vezano za uspostavljanje i ocjenu sistema interne kontrole, kao i savjetodavne uloge u unapređenju procesa i poslovanja u preduzeću.		
Sadržaj:	1. Definicija interne revizije i kontrole, vrste interne kontrole i revizije, uloga i zadaci 2. Sistemi interne kontrole, odghovornosti , ekipiranje i načini provođenja i evaluacije interne kontrole 3. Međunarodni standardi interne revizije 4. Upravljanje funkcijom interne revizije 5. Kodeks etike internih revizora, načela i pravila 6. Interna revizija i interna kontrola 7. Razlike interne i eksterne revizije 8. Zakonski okvir interne revizije 9. Uspostavljanje i podrška funkciji interne revizije u preduzeću 10. Mjesto funkcije interne revizije u organizaciji preduzeća 11. Ekipiranost i struktura odjela interne revizije 12. Pravilnik o radu odjela interne revizije 13. Procjena rizika i planiranje interne revizije 14. Provođenje i evaluacija interne rezitije 15. Revizijsko okruženje		
Rezultati učenja:	Nakon položenog predmeta Interne revizije, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne kontrole 2. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne revizije 3. Koriste znanja i vještine za osnkvne elemente vezano za uspostavljanje interne revizije, njeno planiranje i sprovođenje		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case stady.	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study I aktivnosti na času seminarski rad Prvi parcijalni test Drugi parcijalni test Finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	Osnovna: ▪ "Priručnik za Internu reviziju" , prof.dr Meliha Bašić, Alma Malinović dipl.oec, Institut internih revizora Bosne i Hercegovine 2009. god, ▪ „Standardi interne revizije-Crvena knjiga",Institut internih revizora Bosne i Hercegovine, 2009.god. ▪ „Računovodstvo budžetskih organizacija", Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Benina Veledar, Livbertas , Sarajevo 2012. ; ▪ Važeći propisi u oblasti interne revizije ; Dopunska: Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: MAN311	Naziv predmeta: ISLAMSKO BANKARSTVO I FINANSIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj nastavnog predmeta je da studenti ovladaju osnovnim teorijskim i praktičnim znanjima iz oblasti islamskog ekonomije, bankarstva i finansija. U okviru nastavnog predmeta biće prezentirane osnove islamske ekonomske filozofije, te odnos prema kamati kroz historiju, od monoteističkih religija, preko antičkih filozofa do klasičnih, neoklasičnih i savremenih ekonomskih teoretičara. Posebno će biti obrađen odnos islama prema kamati i njena zabrana. Ukazaće se na razvoj islamskih finansija, biće prezentiran islamski ekonomski sistem, te pojašnjeni pojedini islamski finansijski instrumenti i modeli finansiranja. Takođe, studenti će biti upoznati i sa perspektivama razvoja islamskog bankarstva i islamskih finansija, te ograničenjima njegovog razvoja u BiH. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata i prezentacija, kao i komparacija konvencionalnog i islamskog bankarstva.		
Sadržaj:	1. Uvod u islamsko bankarstvo i finansije 2. Teorijske osnove islamskog bankarstva i finansija 3. Islamski finansijski sistem 4. Islamska finansijska tržišta i instrumenti 5. Ostale islamske finansijske institucije 6. Modeli finansiranja u islamskom bankarstvu 7. Modeli finansiranja bazirani na ulaganju 8. Modeli finansiranja bazirani na dugu 9. Depozitni poslovi islamskih banaka 10. Perspektiva razvoja islamskog bankarstva u svijetu i BiH		
Ishodi učenja:	Studenti će steći znanja iz oblasti islamske ekonomije, bankarstva i finansija, te metodologije istraživanja u ovoj naučnoj oblasti. Razlikovaće pojedine modele finansiranja koje u poslovnoj praksi koriste islamske banke i druge islamske finansijske institucije. Upoznaće se sa perspektivama, ali i ograničenjima razvoja islamskog bankarstva i finansija u svijetu i kod nas, te primjeni pojedinih modela islamskog bankarstva u poslovnoj praksi domaće islamske banke.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije – studije slučaja prezentacije gosti predavači	40% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacija midlterm test test (finalni)	20% 30% 50%	
Literatura:	1. Fikret Hadžić, (2014) *Islamsko bankarstvo u teoriji i praksi*, EUIEBF, Sarajevo, 2. Nastavni materijali		

Šifra predmeta: MAN320	Naziv predmeta: PORTFOLIO MENADŽMENT		
Nivo: prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je detaljno upoznavanje studenata s karakteristikama i analizom vrijednosnih papira, kao i teorijom te praktičnim aspektima optimalnog kombiniranja vrijednosnih papira u portfolije.		
Sadržaj:	1. Uvod u modernu portfolio teoriju 2. Vrijednosni instrumenti: instrumenti tržišta novca, instrumenti tržišta kapitala, izvedeni vrijednosni papiri 3. Dionički i obveznički tržišni indeksi 4. Mehnizam trgovanja na finansijskim tržištima, trgovanje na marginu, kratke prodaje 5. Rizik i prinos 6. Generični portfolio problemi 7. Određivanje efikasnih portfolija: efikasna linija sa i bez kratkih prodaja 8. Određivanje efikasnih portfolija: efikasna linija sa i bez nerizičnog posuđivanja i investiranja 9. Tehnike za računanje efikasne linije 10. Međunarodna diverzifikacija 11. Faktorski modeli ravnoteže na tržištu kapitala: Capital Asset Pricing Model 12. Arbitraže Pricing Theory		
Ishodi učenja:	Studenti će moći da: ▪ razumiju načela i principe moderne portfolio teorije ▪ odrede efikasna portfolija upotrebom softwareskih alata za linearno programiranje ▪ razumiju prednosti međunarodne diverzifikacije ▪ razumiju stanje ravnoteže, podcijenjenosti i precijenjenosti na tržištu kapitala ▪ prikupe i kritički analiziraju informacije koje utiču na cijene vrijednosnih papira ▪ donose investicione odluke na tržištu kapitala ▪ steknu iskustvo trgujući vrijednosnim papirima na vodećim tržištima kapitala u svijetu, putem virtuelne berze		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	ispiti stock Market Game beta Calculation portfolio project	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	1. Bodie Z., Kane A., Marcus A.J. (2006) Počela ulaganja, MATE, Zagreb 2. Zaimović A., Alibegović Dž. (2015) Primijenjeni finansijski menadžment, 2. izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu (u pripremi) 3. Zaimović A. (2009) Optimizacija portfolija finansijskih efekata kroz četiri generična portfolio problema, Zbornik radova br. 29, Ekonomski fakultet u Sarajevu 4. Zaimović A. (2008) Mjerenje riziko averzije, Zbornik radova br. 28, Ekonomski fakultet u Sarajevu 5. Elton E., Gruber M., BrownS., Goetzmann W. (2014) Modern Portfolio Theory and Investment Analysis, John Wiley & Sons, Inc., 9th ed.		

Šifra predmeta: MAN337	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: ▪ Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu ▪ Analizirati moralne pretpostavke poslovanja ▪ Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira ▪ Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača	50% 20% 15% 15%	
Učešće u ocjeni:	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 2. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad <u>Dodatna literatura:</u> 1. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 2. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAN310	Naziv predmeta: PRAVO VRIJEDNOSNIH PAPIRA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje osnova prava vrijednosnih papira obuhvata poznavanje: pojma i različitih vrsta vrijednosnih papira, izvora, predmeta i metoda prava vrijednosnih papira, pravnih aspekata emisije i prometa vrijednosnih papira, poslova sa vrijednosnim papirima, tržišta vrijednosnih papira i ovlaštenih učesnika na tržištu.		
Sadržaj:	1. Pojam i istorijat prava vrijednosnih papira 2. Izvori prava vrijednosnih papira 3. Vrste vrijednosnih papira 4. Dionice 5. Obveznice 6. Kratkoročni vrijednosni papiri 7. Emisija vrijednosnih papira 8. Promet vrijednosnih papira 9. Poslovi sa vrijednosnim papirima 10. Tržišta vrijednosnih papira 11. Ovlašteni učesnici na tržištu 12. Finansijski derivati 13. Zaštita investitora 14. Mjenica i ček 15. Robni vrijednosni papiri		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje pravnog i regulatornog okvira za vrijednosne papire u BiH 2. Sposobnost formulisanja i diskutovanja prava i obaveza vlasnika i emitenata vrijednosnih papira 3. Sposobnost analizirati i ocijeniti položaj manjinskih dioničara i nivo zaštite investitora 4. Sposobnost koristiti mjenicu, ček i robne vrijednosne papire u praksi		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	40% 20% 35% 5%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/prezentacija grupni rad, aktivnost, kviz test (parcijalni) test (finalni)	25% 15% 30% 30%	
Literatura:	1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2014) Poslovno pravo: uvod u pravo, osnovi obligacija i privredna društva, Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Simić, M. i Mrgud, M. (2014) Pravo vrijednosnih papira – materijal za pripremanje ispita, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN306	Naziv predmeta: VREDNOVANJE PREDUZEĆA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim metodama vrednovanja preduzeća (imovine preduzeća), te dati vrlo detaljan prikaz svake od njih. Kroz praktične primjere pokazati kako se konkretno određuje vrijednost preduzeća.		
Sadržaj:	1. Osnovni i specifični koncepti vrijednosti 2. Metode vrednovanja preduzeća 3. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na imovini 4. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na njegovoj profitnoj snazi 5. Metoda sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova 6. Kombinirane metode vrednovanja preduzeća 7. Primjer kompleksnog vrednovanja preduzeća 8. Testiranje utemeljenih vrijednosti 9. Tastiranje opravdanosti kupovine 10. Izvještaj o procjeni preduzeća		
Ishodi učenja:	Rezultati učenja se ogledaju u tome da se studenti osposobe da znaju kada trebaju koju metodu koristiti prilikom procjene vrijednosti preduzeća, s obzirom da je odabir metode vrlo važan u procesu procjene, da mogu adekvatno i samostalno primijeniti svaku od prezentiranih metoda procjene, kao i izraditi adekvatan izvještaj o procjeni vrijednosti preduzeća.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test (parcijalni) test (finalni) prezentacija/usmeni	10% 40% 40% 10%	
Literatura:	1. Silvije Orsag: (1997) Vrednovanje poduzeća, Infoinvest, Zagreb. 2. Piter Howson: (2006) Due Diligence, Poslovni dnevnik, Zagreb. 3. Geiserich Eduard Tichy: (2002) Procjena vrijednosti poduzeća, Faber & Zgombić Plus LTD, Zagreb.		

SMJER: MARKETING I MENADŽMENT U TURIZMU

Šifra predmeta: MAN328	**Naziv predmeta: TURISTIČKE USLUGE I PONAŠANJE POTROŠAČA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Obavezni smjerski			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja predmeta je omogućiti studentima da razumiju prirodu i dimenzije turističkih usluga, njihove specifičnosti i karakteristike u odnosu na druge vrste usluga i proizvoda. Priroda turističkih usluga determiniana je karakteristikama ciljnih tržišta, preferencijama potencijalnih turista i faktorima koji utiču na odlučivanje u procesu kupovine i korištenja turističkih usluga. U kontekstu toga cilj predmeta je i omogućiti studentima da spoznaju ulogu i značaj kupca u turizmu, njegove specifičnosti i važnost razumijevanja njegovih potreba. Potrošač se posmatra i analizira kao individua (njegovi motivi, percepcija, ličnost, stavovi i drugo) i kao član neke grupe (porodice, društvene klase, kulture i drugih referentnih grupa). Također, stavljen je naglasak na način kako potrošači donose odluke o izboru turističke destinacije i praćenje zadovoljstva isporučenom turističkom uslugom.		
Sadržaj:	1. Specifičnosti usluga i turističkih usluga 2. Vrse i dimenzije turističkih usluga 3. Kvalitet turističkih usluga i modeli mjerenja kvaliteta 4. Uvođenje turističkih usluga i životni ciklus turističkih usluga 5. Upravljanje turističkom ponudom na destinaciji 6. Brendiranje turističkih proizvoda i usluga 7. Elementi i uloga procesa pružanja turističkih usluga u strukturi turističke ponude 8. Uloga ponašanja potrošača u turizmu 9. Istraživanje i analiza ponašanja potrošača 10. Motivacija i percepcija potrošača u turizmu 11. Karakteristike ličnosti i stavovi potrošača u turizmu 12. Grupne karakteristike potrošača u turizmu (porodica, društvene klase) 13. Utjecaj životnog stila na ponašanje potrošača u turizmu 14. Utjecaj kulture i subkultura na ponašanje potrošača u turizmu 15. Proces donošenja odluke i analiza zadovoljstva potrošača turističkom uslugom		
Ishodi učenja:	Nakon izučavanja predmeta studenti bi trebali: ▪ Razumjeti specifičnosti turističkih usluga i ponude ▪ Usvojiti znanja i biti spremni za razvijanje turističke ponude u kontekstu turističke destinacije i konkurentskog okruženja ▪ Razviti vještine i sposobnosti za praćenje i mjerenje kvlaiteta usluga turističke ponude i primjenu različitih modela mjerenja kvaliteta ▪ Samostalno kreirati elemente i dimenzije brenda u turističkim uslugama ▪ Razumjeti kompleksnost i značaj stalne analize kupaca, ▪ Razumjeti ulogu potrošača u turizmu, ▪ Analizirati faktore koji utiču na potrošačevu odluku u turizmu, ▪ Evaluirati različite pristupe potrošača prilikom donošenja odluke u turizmu.		
Nastavne metode:	Ex catedra Radionice Diskusije Prezentacije Dodatne aktivnosti	30% 20% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test I Test II Projekat I Projekat II	30% 30% 20% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Babić-Hodović, V. (2010). *Marketing usluga*, Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Čičić, M., Husić, M. i Kukić, S. (2009): *Ponašanje potrošača,* Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru <u>Dopunska</u> 1. Bakić, O. (2010). *Marketing u turizmu*, Univerzitet Singidunum Beograd 2. Husić-Mehmedović, M., Kukić, S. i Čičić, M. (2012): *Consumer Behaviour,* Ekonomski		

	fakultet u Sarajevu 3. Shiffman L.G. i Kanuk, L.L. (2004): *Consumer Behaviour*, 7. izdanje, Prentice Hall, prijevod MATE Zagreb		
Šifra predmeta: MAN317	**Naziv predmeta: ISTRAŽIVANJE TURISTIČKOG TRŽIŠTA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Bez adekvatnih informacija o tržištu preduzeće ne može da kreira efikasnu marketing strategiju. Glavni smisao istraživanja turističkog tržišta, je prikupljanje valjanih i pouzdanih informacija koje pomažu prilikom odlučivanja u tržišnom poslovanju, planiranju aktivnosti, rješavanju konkretnih teškoća ili kontroli uspješnosti poslovanja. Cilj ovog kolegija je ukazati na glavne specifičnosti istraživanja za potrebe turizma.		
Sadržaj:	1. Specifičnosti turističkih tržišta 2. Značaj istraživanja turističkih tržišta 3. Planiranje istraživanja turističkih tržišta 4. Prikupljanje sekundarnih podataka o turističkim tržištima 5. Prikupljanje primarnih podataka o turističkim tržištima 6. Metode analize turističkih tržišta 7. Marketing informacioni sistemi u turizmu 8. Područja istraživanja u turizmu 9. Istraživanja inostranih tržišta u turizmu 10. Istraživanje za potrebe segmentacije turističkog tržišta 11. Istraživanje za potrebe ugostiteljskih poduzeća 12. Istraživanje za potrebe posrednika u organizaciji i prodaji turističkih usluga 13. Istraživanje za potrebe prevozničkih poduzeća 14. Istraživanje za potrebe održivog razvoja 15. Slučajevi iz prakse istraživanja turističkih tržišta		
1.2. Rezultati učenja	Osnovni rezultati učenja su usmjereni na: a) Razvijanje sposobnosti razumijevanja i analiziranja rezultata istraživačkih projekata, članaka i/ili drugih materijala nastalih kao rezultat nekog konkretnog istraživanja tržišta; b) Sticanje neophodnih znanja i vještina potrebnih za organizovanje i provođenje procesa istraživanja tržišta za potrebe turizma i c) Shvatanje uloge istraživanja tržišta kao oruđa menadžmenta u rješavanju problema na svim područjima tržišnog poslovanja, a posebno u turizmu.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva iz prakse prezentacije i rasprave na času gosti predavači diskusije		40% 20% 20% 10% 10%
Načini provjere znanja:	Mid-term test – test I Završni test – test II Prezentacija individualnih i grupnih istraživanja aktivnosti na vježbama (kvizovi, analiza slučajeva iz prakse i sl.)		30% 30% 20% 20%
Literatura:	<u>Osnovna literatura:</u> 1. Marušić, M. i Prebežec, D. (2004). *Istraživanje turističkih tržišta*, Zagreb: Adeco. 2. Tihi, B. i Kurtović, E. (2015). *Istraživanje marketinga*, VI izdanje, Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska literatura:</u> 1. Senečić, J. (1997), *Istraživanje turističkih tržišta,* Zagreb: mikrorad d.o.o. i Ekonomski fakultet Zagreb. 2. Finn, M. (2000). *Tourism and Leisure Research Methods: Data Collection, Analysis and Interpretation*, New York: Longman Pub. Group. 3. Veal, A.J. (1997). *Research Methods for Leisure and Tourism: a Practical Guide*, London: Pitman Publishing. 4. Časopisi (*Tourism and Hospitality Management, Journal of Travel Research, Tourism Management, Annals of Tourism Research, Turizam, Tourism Economics, Acta Turistica, Acta Turistica Nova, Tourism Review, Leisure Science, Journal of*		

	Sustainable Tourism i td.)

Šifra predmeta: MAN325	**Naziv predmeta: MENADŽMENT U TURİZMU İ UGOSTİTELJSTVU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumijevanje logike funkcioniranja industrije turizma i ugostiteljstva. Cilj predmeta je osposobiti studente za korištenje ekonomskih principa i kategorija u industriji turizma i ugostiteljstva odnosno biznis organizacijama koje se navedenim poslovima bave. Studenti će steći i osnovna znanja o turističkom tržištu i o kretanjima u međunarodnom turizmu i turizmu BiH.		
Sadržaj:	1. Karakteristike turizma kao privredne djelatnosti/industrije, 2. Ekonomski i okolišni značaj turizma, 3. Planiranje i implementiranje strategije turizma, 4. Organizacija turizma i osnove poslovne politike u industriji turizma, 5. Planiranje rasporeda i vremena u turizmu, 6. Savremeni koncepti menadžmenta i njihova primjena u turizmu, 7. Turističko tržište i njegove karakteristike, 8. Konkurentnost sektora/industrije turizma, 9. Odnos turizma i drugih privrednih grana/industrija, 10. Karakteristike i perspektive razvoja međunarodnog turizma,		
Ishodi učenja:	▪ Razumijevanje osnovnih procesa i odnosa u turizmu ▪ Korištenje kategorijalnog aparata i metodologije upravljanja organizacijama u turizmu ▪ Kompetencije implementacije strategije u organizacijama ugostiteljstva i turizma		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Michael, Olsen, Jinlin, Zhao, Abraham, Pizam, Hospitality Strategic Management, ELSEVIER, 2008. 2. Ford, Lumban, Gaol, Wyne, Mars, Hoga, Saragh, Management and Technology in Knowledge, Service, Tourism and Hospitality, CRC Press, 2014. <u>Dopunska</u> 1. Martin, G., Jagels, Michael, M., Coltman, Hospitality Management Accounting, John Wiley and Sons, 2004. 2. John C. Crotts, Dimitrios Buhalis, Roger March, Introduction: Global Alliances in Tourism and Hospitality Management, 2000.		

Šifra predmeta: MAN326	Naziv predmeta: PODUZETNIŠTVO U TURIZMU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumjevanje logike procesa uspostavljanja i funkcioniranja novih start up preduzetničkih kompanija i definiranje i implementaciju preduzetničkih poduhvata unutar već uspostavljenih kompanija. U okviru ovog predmeta će se analizirati i pitanja vezana za razvoj fenomena preduzetništva kao bitnog segmenta razvoja svake ekonomije kao i pitanja vezana za karakteristike osoba koje se žele baviti preduzetništvom u smislu njihovih znanja, vještina i kompetencija. Konačno, u okviru ovog predmeta će se osigurati upoznavanje studenata sa konceptualnim i strateškim načinom poimanja preduzetničkih aktivnosti uz podsticanje studenata na kretivan i proaktivan pristup preduzetništvu.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja preduzetništva 2. Filozofija preduzetništva u kontekstu ekonomske nauke 3. Definiranje preduzetništva i preduzetnika/Vrste preduzetništva 4. Karakteristike preduzetničke turističke organizacije 5. Pojmovno određenje malog biznisa 6. Evropska povelja o malim i srednjim preduzećima 7. Preduzetništvo i mali biznis u Sjedinjenim Američkim Državama 8. Stanje i uvjeti razvoja preduzetništva i malog biznisa u Bosni i Hercegovini 9. Institucionalni modaliteti razvoja preduzetništva u turizmu 10. Uloga i značaj obrazovnih i drugih institucija za dugoročni razvoj preduzetničkih poduhvata 11. BSC koncept kao poslovni okvir za preduzetničko djelovanje 12. Načini finansiranja preduzetničkih organizacija u turizmu 13. Strategije preduzetništva i strateški modeli procesa preduzetništva 14. Poslovni/Biznis-plan-Karakteristike i struktura biznis-plana 15. Pojmovno određenje i model strateškog preduzetništva		
Ishodi učenja:	1. Razumjevanje logike procesa preduzetništva u turizmu 2. Prihvatanje preduzetničkog načina promišljanja i ponašanja 3. Podizanje kompetencija studenata vezanih za samozapošljivost		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo-Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2012 2. Prof. dr. Milenko Dostić, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2005 <u>Dopunska</u> 1. Timmons, A., Jeffrey, Spinelli, Stephen; New Venture Creation, Enterpreneurship for the 21st Century – 7th edition, McGraw Hill int., 2007 2. Prof. dr. Jadranka Deželjin i dr. «Poduzetnički menadžment» ALINEA» HITA-consulting, MEP Consulting i Sveučilište u Rijeci, Zagreb, 1999		

Šifra predmeta: MAN319	**Naziv predmeta: MARKETING KOMUNICIRANJE U TURIZMU**		
Nivo: I ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Marketing komuniciranje u turizmu je da uvede studente u osnovne faze procesa planiranja marketing komuniciranja u turizmu, da im objasni značaj kreativnosti u marketingu, da im pruži saznanja o glavnim komunikacijskim sredstvima i medijima koje turistička preduzeća mogu koristiti za promociju svojih proizvoda i usluga. Poseban naglasak se daje na razumijevanje potrebe integriranja marketing komuniciranja – strategije koordiniranja i kombiniranja marketinških poruka kako bi se postigao maksimalan uticaj.		
Sadržaj:	1. Uvod u marketing komuniciranje (MK) u turizmu. 2. Integrirano marketing komuniciranje (IMK); MK strategija i planiranje. 3. Organizacija marketing komuniciranja i uloga agencija za MK. 4. Analiza ponašanje potrošača i modeliranje ponašanja ciljnog auditorija. 5. Proces i modeli marketing komuniciranja. 6. Određivanje marketing komunikacijskih ciljeva i budžeta. 7. Planiranje i kreiranje marketing komunikacijske poruke. 8. Mediji marketing komuniciranja i medijsko planiranje. 9. Oglašavanje. 10. Unapređenje prodaje. 11. Odnosi s javnošću i publicitet. 12. Lična prodaja. 13. Direktni i database marketing. 14. Online marketing; 15. Kontrola i evaluacija marketing komuniciranja.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: ▪ Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj marketing komuniciranja u turizmu. ▪ Objasniti osnovne karakteristike marketing komuniciranjau turizmu. ▪ Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente marketing komunikacijskog miksa u turizmu. ▪ Samostalno pripremiti plan kampanje marketinških komunikacija u turizmu.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Senečić, J., *Promocija u turizmu,* Mikrorad, Zagreb, 1998. <u>Dopunska literatura:</u> 1. Brkić, N., *Upravljanje marketing komuniciranjem,* Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2003. 2. *Vukonić, B., Turistička propaganda, Školska knjiga, Zagreb, 1973.*		

Šifra predmeta: MAN315	Naziv predmeta: E-MARKETING I DISTRIBUTIVNI KANALI U TURIZMU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Turizam je hiper-konkurentna industrija, a turističko poslovanje zahvaljujući razvoju informacionih i komunikacionih tehnologija (posebno Interneta) je u porastu u cijelom svijetu. Predmet se bavi praksom savremenog digitalnog marketinga i kanala distribucije u turizmu i studentima pruža osnovu za razumjevanje uticaja i načina primjene informacionih i komunikacionih tehnologija u industriji turizma. Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa inovativnim strategijama i taktikama koje organizacijama pomažu u kreiranju održivog rasta kroz digitalizaciju procesa i lanca vrijednosti u industriji turizma, putovanja, ugostiteljstva i restorana. Predmet je usmjeren ka praksi i od studenta se očekuje aktivno učešće u radu na analizi slučajeva iz prakse, radionicama, timskom radu i projektima.		
Sadržaj:	1. Uvod u integrisani digitalni marketing i strategije digitalnog marketinga u turizmu 2. Uloga, važnost i primjena društvenih medija u turizmu 3. Kreiranje sadržaja i marketing sadržaja; Korisnički generisani sadržaji 4. Marketing pretraživača – Search Engine Optimization (SEO), Search Engine Marketing (SEM); Kontekstualno oglašavanje; Mobilni marketing; E-mail marketing 5. Upravljanje odnosima s korisnicima – CRM i e-CRM 6. E-marketing analitika 7. Razvoj i osnovni poslovni modeli elektronske trgovine 8. Osnovni tipovi elektronske maloprodaje 9. Elektronska prodaja putem računara		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. kritički sagledati mogućnosti primjene digitalnog marketinga u savremenim turističkim organizacijama, 2. razvijati i implementirati strategije i planove integrisanog digitalnog marketinga i 3. povezati strategije digitalnog marketinga sa ukupnim marketinškim naporima i poslovnom strategijom turističke organizacije.		
Nastavne metode:	Ex katedra Analiza slučajeva Diskusija i radionice Projekti Gosti predavači	20% 30% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test/provjera znanja Studije slučaja Projekat Diskusije i individualne aktivnosti	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kaufman, I. i Horton, C. (2015). *Digital Marketing: Integrating Strategy and Tactics with Values*. Routledge. <u>Dopunska</u> 1. Peštek, A. (2011). E-marketing u turizmu. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu.		

Šifra predmeta: MAN323	Naziv predmeta: MENADŽMENT LJUDSKİH RESURSA U TURİZMU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	▪ Razumijevanje potrebe za planskim pristupom razvoja HRM-a ▪ Naglašavanje povezanosti HRM-a i strategije turističkih organizacija ▪ Upoznavanje sa elementima ulaznog, internog i izlaznog toka ▪ Prepoznavanje uloge HRM-a kroz prizmu turbulentnih promjena u sektoru turizma		
Sadržaj:	1. Pojam i značenja menadžmenta ljudskih resursa u turizmu 2. Specifičnosti ljudskih resursa i menadžmenta ljudskih resursa u turizmu 3. Historijski razvoj misli o menadžmentu ljudskih resursa 4. Integrisani koncepti HRM-a 5. Strateški menadžment ljudskih resursa u turizmu 6. Planiranje ljudskih resursa 7. Analiza i dizajn posla u turističkim organizacijama 8. Pristupi i dimenzije oblikovanja posla 9. Regrutovanje kandidata 10. Selekcija kandidata 11. Orijentacija i socijalizacija novozaposlenih 12. Praćenje i ocjenjivanje performansi i potencijala zaposlenih 13. Kompenzacije i nematerijalne strategije motivacije zaposlenih 14. Obrazovanje i razvoj zaposlenih 15. Fluktuacija i apsentizam zaposlenih u turističkom sektoru		
Ishodi učenja:	▪ Razumjeti ulogu ljudskih potencijala u organizacijama ▪ Formulirati i implementirati strategiju upravljanja ljudskim resursima ▪ Prepoznati značaj motivacije, obrazovanja i razvoja zaposlenika za postizanje dugoročno održivog uspjeha organizacije ▪ Razviti komunikacijske i prezentacijske vještine potrebne za uspješan razgovor za posao za potencijalnim poslodavcem		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Panel diskusije	55% 15% 30%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Analize stručnog članka iz oblasti HRM-a i prezentacija Studije slučaja iz prakse Metoda simulacije i igranja uloga (role play)	20% I 50% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Rahimić, Z. (2010). *Menadžment ljudskih resursa.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska 1. Baum, T. (2006). *Human Resource Management for the Tourism, Hospitality and Leisure Industries: An International Perspective.* Delmar Thomson Learning. 2. Nickson., D. (2007). *Human Resource Management for the Hospitality and Tourism Industries*. Butterworth-Heinemann. 3. Schuller, R.S. and Jackson, S.E. (2007). *Strategic Human Resource Management.* Oxford: Blackwell Publishing. 4. Swain Kumar, S. (2006). *Human resource **development** in tourism: principles and practices*. Delhi: Abhijeet Publications.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN314	**Naziv predmeta: BRENDIRANJE TURISTIČKE DESTINACIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da kod studenata razvije sveobuhvatno razumijevanje: kategorija brenda, brendiranja i upravljanja brendom turističke destinacije; identifikovanja karakteristika i specifičnosti procesa brendiranja turističke destinacije; korištenja marketing instrumenata u cilju pozicioniranja i građenja imidža brenda turisitčke destinacije; kategorije vrijednosti brenda, te procesa mjerenja i interpretiranja brend performansi turističke destinacije.		
Sadržaj:	1. Brendiranje turističkog proizvoda i turističke destinacije 2. Razlozi i motivi za brendiranje turističke destinacije i turističkog proizvoda/usluge 3. Vrijednost brenda individualnih ponuđača i organizacija u turizmu 4. Dimenzije vrijednosti brenda turističke destinacije 5. Imidž i pozicioniranje turističkog brenda 6. Pristupi za mjerenje vrijednosti brenda 7. Ekstenzija brenda 8. Strategije kobrendiranja na turističkoj destinaciji 9. Interno brendiranje u kontekstu brendiranja turističke destinacije 10. Uloga interesnih grupa u brendiranju turističke destinacije 11. Marketing strategije i strategije brendiranja u različitim fazama životnog ciklusa destinacije 12. Marketing aktivnosti na implementaciji strategije brendiranja turističkih destinacija 13. Globalni turistički brendovi 14. Izazovi brendiranja turističke destinacije 15. Perspektive brendiranja turističke destinacije		
Ishodi učenja:	Poslije završenog predmeta student bi trebali biti u mogućnosti: ▪ Analizirati elemente i dimenzije brenda turističkog proizvoda i usluge i brenda turističke destinacije ▪ Suočiti se sa kompleksnim problemima u brendiranju turističke destinacije i definisati prioritete u procesu brendiranja ▪ Primijeniti strategije brendiranja turističke destinacije ▪ Koristiti različite metode i instrumente za istraživanje percepcije brenda		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski radovi Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)		10% 15% 5% 70%
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kolb, B.M. (2006) *Tourism marketing for cities and towns: using branding and events to attract tourists*. Oxford: Elsevier 2. Morgan N., Pitchard, A. And Pride R. (1995) *Destination branding: creating the unique destination proposition*. London: New York Routledge <u>Dopunska</u> 1. Vranešević, T. (2007). *Upravljanje markama*, Accent, Zagreb 2. Tekstovi i članci koji će biti dostavljeni studentima		

Šifra predmeta: MAN316	Naziv predmeta: GLOBALIZACIJA I TURISTIČKI TRENDOVI		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da omogući studentima da spoznaju i razumiju globalizacijske trendove i njihov uticaj na turizam, ponašanje potencijalnih turista i turističku tražnju, s jedne i kreiranje i inoviranje turističke ponude sa druge strane. U tom kontekstu poseban fokus stavljen je na razumijevanje, praćenje, sistematizovanje i eventualnu mogućnost uticaja na savremene turističke trendove i izazove koji iz njih proizilaze, a sa kojima se suočavaju turističke destinacije i individualni ponuđači turističkih usluga.		
Sadržaj:	1. Globalizacija – istorijski razvoj i trendovi 2. Teorije globalizacije – imperijalizam, kolonijalizam, razvoj, amerikanizacija, neoliberalizam, neomarksizam 3. Globalni ekonomski tokovi – trgovina, konkurencija, bogatstvo sirovinama, *outsourcing*, finansijska globalizacija, potrošnja 4. Turizam u zemljama u razvoju 5. Globalna kutura i kulturni tokovi (kulturne razlike, konvergencija, svjetska kultura, „mekdonaldizacija“) 6. Kretanja ljudi – migracije i turizam 7. Globalizacija tržišta, konkurencije i tražnje 8. Konkurencija i opstanak ili kooperacija između globalnih kompanija i turističkih destinacija (regionalnih i lokalnih) 9. Izazovi globalizacije tržišta rada u turizmu 10. Uticaj globalizacije na poslovanje, korporativne i marketing strategije 11. Globalizacija i turistički sektor – integrisanje posrednika i ponuđača turističkih usluga 12. Globalna konkurencija turističkih destinacija 13. Faktori koji utiču na globalna i regionalna turistička kretanja 14. Savremeni trendovi u kretanjima međunarodnih turista 15. Budućnost globalizacije		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u mogućnosti: ▪ razumjeti efekte globalizacije na turističke aktivnosti razvijenih i zemalja u razvoju ▪ analizirati i procijeniti uticaj globalizacijskih trendova na otvaranje potencijalnih mogućnosti i blagovremeno uočavanje i reagovanje na potencijalne opasnosti i izazove ▪ planirati individualne strategije turističkih ponuđača kao osgovor na globaliizacijske trendove ▪ značaj i ulogu turističke djelatnosti u nacionalnoj ekonomiji		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača	50% 20% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski radovi Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)	10% 15% 5% 70%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Knowles, T., Diamantis, D. and El-Mourhabi, J. B. (2004). *Globalization of Tourism and Hospitality: A Strategic Perspective*. London, Thomson. 2. Telfer, D. and Sharpley, R. (2007). *Tourism Development in the Developing World*. New York, Routledge <u>Dopunska</u> 1. Najam, A., Runnalls, D. and Halle, M. (2007). Environment and Globalization – Five Propositions. Winnipeg, Canada, International Institute for Sustainable Development		

Šifra predmeta: MAN318	Naziv predmeta: KONTROLİNG U TURİSTİČKİM ORGANİZACİJAMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost razumijevanja poslovanja preduzeća u turbulentnom savremenom okruženju s ciljem kontinuranog praćenja svih aspekata poslovanja i njenog prilagođavanja novonastalim uvjetima da bi se ispunili poslovni ciljevi preduzeća. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj kontrolinga, te ovladavanjem znanjima potrebnim za uvođenje i razvoj kontrolinga.		
Sadržaj:	1. Pojam i sadržaj kontrolinga 2. Potrebe za kontrolingom 3. Odnos kontrolinga i srodnih finansijskih područja 4. Principi kontrolinga u uslužnim organizacijama 5. Objekti i instrumenti kontrolinga 6. Proces kontrolinga u uslužnim organizacijama 7. Balanced scorecard kao okosnica kontrolinga 8. Operativni kontroling 9. Strateški kontroling 10. Uloga kontrolinga u procesu planiranja 11. Uloga kontrolinga u analiziranja poslovnih rezultata 12. Analize odstupanja i izvještavanja 13. Koncepti i performanse mjerenje uspješnosti poslovanja 14. Institucionalni aspekti kontrolinga 15. Perspektive u razvoju kontrolinga u turističkim organizacijama		
Ishodi učenja:	▪ Stjecanje osnovnih spoznaja o filozofiji i konceptu kontrolinga kao poslovne funkcije ▪ Osposobljenost za identificiranje i analiziranje osnovnih pokazatelja efikasnosti i uspješnosti poslovanja ▪ Mogućnost primjene osnovnih teorijskih spoznaja na konkretnim ▪ primjerima poslovanja preduzeća		
Nastavne metode:	Ex katedra Diskusija Studije slučaja Druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi Prezentacije studenata Studije slučaja/zadaće Projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> ▪ Osmanagić Bedenik, N. (2007). *Kontroling abeceda poslovnog uspjeha,* Zagreb: Školska knjiga ▪ *Ziegenbein, K. (2008). Kontroling (prevod sa njemačkog),* Zagreb: RRIF - plus <u>Dopunska</u> ▪ Osmanagić Bedenik, N. & saradnici.(2010), *Kontroling između profita i održivog razvoja*, Zagreb: M.E.P.		

Šifra predmeta: MAN322	Naziv predmeta: MENADŽERSKE VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI U TURIZMU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski premet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa sposobnostima i vještinama koje čine učinkovite menadžere i pomoći im da rade na sebi u domenu ovih vještina.		
Sadržaj:	1. Emocionalna inteligencija 2. Navike uspješnih ljudi 3. Samosvijest 4. Stilovi učenja/učenje stranih jezika 5. Interaktivna komunikacija 6. Prezentacijske vještine – Uticajnost 7. Stres menadžment 8. Menadžment vremena 9. Konflikt menadžment 10. Vođenje sastanaka 11. Timski rad		
Ishodi učenja:	▪ Unapređenje emocionalne inteligencije – svih komponenti emocionalne inteligencije ▪ Usvajanje navika koje karakteriziraju uspješne ljude ▪ Podizanje samosvijesti ▪ Unapređenje sposobnosti interaktivne komunikacije ▪ Unapređenje sposobnosti ubjeđivanja, uticajnosti, i sposobnosti prezentiranja ▪ Izgradnja sopstvene strategije stres menadžmenta ▪ Efektivniji i efikasniji menadžment vremena ▪ Usješnije sučeljavanje sa konfliktnim situacijama ▪ Unapređenje sposobnosti vođenja sastanaka ▪ Unapređenje sposobnosti timskog djelovanja i timskog rada		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Panel diskusije	55% 15% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi Individualni rad Grupni rad	65% 15% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Covey Stephen (1998), Sedam navika uspješnih ljudi, Mozaik, Zagreb, 6. izdanje (i druga izdanja drugih izdavača) 2. Šunje A. (2003.), Top-menadžer: vizionar i strateg, drugo neizmjenjeno izdanje <u>Tirada,</u> Sarajevo – I dio (strana 9-43) 3. Set članaka dostupnih na predmetnoj web-stranici (po abecednom redu) a. Collins J., Porras J. I. (1996). *Building Your Company's Vision.* Harvard Business Review. b. Cryer B., McCraty R. , Childre D. (2003). *Pull the Plug on Stress.* Harvard Business Review. c. Drucker P. F. (1999). *Managing Oneself.* Harvard Business Review. d. Earley P.C., Mosakowski E. (2004). *Cultural Intelligence.* Harvard Business Review. e. Goleman D. (1998). *What Makes a Leader?.* Harvard Business Review. f. Goleman D., Boyatzis R. (2008). *Social Intelligence and the Biology of Leadership.* Harvard Business Review. g. Gosling J., Mintzberg H. (2003). *The Five Minds of a Manager.* Harvard Business Review. h. Khurana R., Nohria N. (2008). *It is time to make management a true profession.* Harvard Business Review. i. Mintzberg H. (1973). Manager's Job: Folklore and Facts. HBR. j. Mintzberg H., Westley F. (2001). Decision Making: It's Not What You Think. MIT Sloan Management Review. k. Rogers C.R., Roethlisberger F. J. (1991). *Barriers and Gateways to Communication.* Harvard Business Review. <u>Dopunska</u> 1. Whetten A. D., Cameron S. K., Developing Management Skills, Addison-Wesley (više izdanja, bilo koje izdanje) 2. Goleman Daniel (2008), Emocionalna inteligencija u poslu, Mozaik, Zagreb (i dr. izd.)		

Šifra predmeta: MAN324	Naziv predmeta: MENADŽMENT SPORTA U TURİZMU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: ızbornı smjerskı predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa fundamentalnim principima funkcionisanja organizacije u sportu i principima sportskog menadžmenta.		
Sadržaj:	1. Industrija sporta i globalno tržište 2. Menadžment u sportu u neprofitnom sektoru 3. Korporativno upravljanje i regulacija sporta 4. Organizaciona teorija i sportski menadžment 5. Strategija i planiranje u kontekstu sporta 6. Menadžment ljudskih resursa u sportskim organizacijama 7. Finansiranje sportskih organizacija 8. Sportski marketing i komunikacije 9. Pravna regulativa u sportu i sportskom menadžmentu 10. Turizam i sport 11. Informacione tehnologije u sportu i sportskom menadžmentu 12. Kros-kulturalni aspekti sportskog menadžmenta 13. *Facility* menadžment u sportu 14. *Event* menadžment u sportu 15. Društvena odgovornost sporta i sportskih organizacija		
Ishodi učenja:	Po završetku ovog kursa studenti će: 1. steći nova znanja o temeljnim principima sportskog menadžmenta 2. steći osnovno razumijevanje strukture i svrhe sportske industrije 3. biti u stanju primijeniti poslovne principe na menadžment sportskih objekata, događaja i organizacija 4. biti u stanju da razumiju i diskutuju o aktuelnom stanju i različitim izazovima rekreativnog, omladinskog i profesionalnog sporta, kako na lokalnom i regionalnom, tako i na svjetskom nivou		
Nastavne metode:	Ex cathedra predavanja Studentski radovi: priprema, izlaganja i diskusije Gosti predavači	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Individualni i grupni zadaci tokom semestra Midterm test Finalni ispit	25% 25% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Mark Nagel, Richard Southall (2015). Introduction to Sport Management: Theory and Practice. Dubuque: Kendall Hunt Publishing Company. ISBN:978-0-7575-7578-5 2. Linda Trenberth, David Hassan(2011) Managing Sport Business: An Introduction (Foundations of Sport Management) <u>Dopunska</u> 3. Irving Rein, Philip Kotler, and Ben Shields (2006), The Elusive Fan: Reinventing Sports in a Crowded Marketplace		

Šifra predmeta: MAN380	Naziv predmeta: OPERACİONİ MENADŽMENT U USLUGAMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost kvalitetne analize prirode i uloge operacijskog menadžmenta u proizvodnji roba i usluga i mogućnost razumijevanja značaja dizajniranja procesa, proizvoda i mreža snabdjevanja, kao i radnih mjesta i organizacije. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj planiranja kapaciteta, zaliha, resursa, poslovnih mreža i kvaliteta, te upoznati studente sa značajem i ulogom unapređenja u operacijskom menadžmenta sa ciljem jačanja konkurentskih sposobnosti organizacije uz razumijevanje izazova operacijskog menadžmenta u budućnosti.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja operacionog menadžmenta 2. Šta je opreracijski menadžment-definicija i elementi 3. Strateška uloga i ciljevi operacija 4. Dizajniranje procesa, dizajniranje proizvoda i usluga 5. Dizajniranje mreža snabdjevanja 6. Dizajniranje layout-a i toka operacija 7. Dizajniranje radnih mjesta i organizacije rada 8. Priroda planiranja i kontrole u operacionom menadžmentu 9. Planiranje i kontrola kapaciteta i zaliha 10. Planiranje resursa preduzeća (ERP) 11. Lean operacije i just-in-time 12. Planiranje i kontrola projekata 13. Planiranje i kontrola kvaliteta 14. Unapređenje operacija 15. Izazovi operacionog menadžmenta		
Ishodi učenja:	1. sposobnost oblikovanja sopstvenog pogleda na važnost operacionog menadžmenta za konkurentnost uslužnog preduzeća 2. kompetencije kritičke ocjene prednosti uvođenja operacijskog menadžmenta na sistemskim područjima kreiranja i isporuke usluga 3. pojačati sposobnost analitičkog razmišljanja, oblikovanja argumenata, sposobnosti aktivnog sudjelovanja u raspravama i interpretaciji podataka		
Nastavne metode:	Ex katedra Diskusija Studije slučaja Druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi Prezentacije studenata Studije slučaja/zadaće Projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Slack, Chambers & Johnston: Operations Management, 5/E, Prentice Hall, 2007 2. Naresh, Roy, Ram, A modern Approach to Operations Management, New Age International Limited, Publishers, 2005 <u>Dopunska</u> 1. Heizer & Render: Principles of Operations Management, 8/E, 2010, Prentice Hall 2. Krajewski, Ritzman & Malhotra: Operations Management, 9/E, 2010, Prentice Hall		

Šifra predmeta: MAN376	Naziv predmeta: ORGANİZACİJSKO PONAŠANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta: upoznavanje sa unutarnjim i vanjskim faktorima koji djeluju na ponašanje u organizaciji, razvijanje određenih aktivnosti na istraživanju ponašanja ljudi u organizaciji, od individualnog nivoa, preko grupnog do nivoa organizacije. Organizacijsko ponašanje, takođe, ima za cilj da objasni, predvidi i kontroliše ponašanje ljudi u organizaciji. Studenti treba da upoznaju i razumiju karakteristike i specifičnosti ljudskog ponašanja u organizaciji, sa posebnim akcentom na motivaciju, predviđanje i kontrolu ponašanja pojedinaca i grupa u organizaciji.		
Sadržaj:	1. Pojam i značaj organizacijskog ponašanja 2. Teorijski pristupi organizacijskog ponašanja 3. Modeli organizacijskog ponašanja 4. Pojedinac u organizaciji (ličnost, osobine i percepcija) 5. Vrijednosti, stavovi i zadovoljstvo poslom 6. Posvećenost i stres na poslu 7. Poslovni bonton 8. Menadžment vremena 9. Etika, društena odgovornost i organizaciono ponašanje 10. Motivacija 11. Grupni, timovi i interpersonalni procesi u organizaciji 12. Komuniciranje u organizaciji 13. Konflikt i pregovaranje 14. Moć i politika 15. Organizacijska kultura		
Ishodi učenja:	▪ Omogućavanje lakšeg razumijevanja uloge i začaja pojedinca, te usklađivanje ponašanja sa ponašanjem organizacije i obratno. ▪ Ovladavanjem tehnika i vještina koje omogućavaju veći doprinos i zadovoljstvo na poslu, kao i poboljšanja performansi organizacije, odnosno spoznaja veza između ponašanja i efikasnosti organizacije. ▪ Razviti vještine za identificiranje, postavljanje i rješavanje konkretnih problema u organizaciji		
Nastavne metode:	Ex katedra Diskusija Studije slučaja Druge nastavne aktivnosti	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi Seminarski rad Zadaće Prezentacije studenata	80% 10% 5% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Robbins, S.P. & Judge, T.A. (2010). *Organizacijsko ponašanje*, Zagreb: Mate 2. McShane, S. & Von Glinow, M. (2014). *Organizational Behavior, 7/E.* Boston: McGraw-Hill/Irwin <u>Dopunska</u> 3. Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž. (2007). *Organizacija - teorije, strukture, ponašanje i razvoj*. Sarajevo: Ekonomski fakultet 4. Robbins, S.P. (1992). *Bitni elementi organizacijskog ponašanja*. Zagreb: Mate		

Šifra predmeta: MAN337	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: ▪ Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu ▪ Analizirati moralne pretpostavke poslovanja ▪ Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira ▪ Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Učešće u ocjeni	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)		10% 20% 20% 50%
Literatura	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 2. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad <u>Dodatna literatura:</u> 1. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 2. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: ECO340	Naziv predmeta: PRAVO U TURIZMU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje osnova prava u turizmu obuhvata poznavanje: osnova ugovornog prava, osnova kompanijskog prava, osnovnih ugovora u turizmu, sredstava plaćanja te opštih i posebnih uslova poslovanja turističkih organizacija. Turizam se danas javlja kao značajan izvor prihoda svake nacionalne ekonomije. Naša država, na ovom planu, istina, čini pionirske korake koji, u dogledno vrijeme, treba da poluče i adekvatne ekonomske efekte. Upoznavanje sa osnovima prava u turizmu će za nove naraštaje dati adekvatnu osnovu kako bi se zahtjevni poslovi obavili pravovremeno i na pravi način. Poseban aspekt ove pravne discipline je njen međunarodni karakter što je dalo povoda da se vrši obavezno izučavanje i ino elemenata kod pojedinih pravnih instituta.		
Sadržaj:	1. Pojam prava u turizmu 2. Izvori prava 3. Turistička i ugostiteljska djelatnost i subjekti 4. Ugovori o hotelskim uslugama 5. Ugovori o smještaju u turističkim apartmanima i o uslugama kampiranja 6. Ugovor o uslugama prehrane i točenja pića 7. Ugovor o ugostiteljskoj ostavi 8. Ugovor o organizovanju putovanja 9. Ugovor o alotmanu 10. Ugovor o najmu ugostiteljskog objekta 11. Ugovori o prevozu lica 12. Ugovor o osiguranju 13. Ugovor o franšizingu 14. Timesharing 15. Sredstva plaćanja u turizmu		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje pravnog i regulatornog okvira za turističku i ugostiteljsku djelatnost u BiH 2. Sposobnost formulisanja i diskutovanja prava i obaveza strana kod ugovora u turizmu i ugostiteljstvu 3. Poznavanje prednosti/nedostataka i korištenja različitih sredstva plaćanja u turizmu		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	40% 20% 35% 5%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 40% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Gorenc, V. i Šmid, V. (1999) Poslovno pravo u turizmu i ugostiteljstvu, Zagreb: Školska knjiga. <u>Dopunska</u> 1. Gorenc, V. i Šmid, V. (2004) Posebne uzance u ugostiteljstvu s komentarom, Zagreb: RRiF plus d.o.o. 2. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2013) Poslovno pravo: ugovori, vrijednosni papiri i pravo konkurencije", Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN327	Naziv predmeta: RAZVOJ ODRŽIVOG TURIZMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je predstaviti studentima koncept održivog razvoja u turizmu. Fokus ovog predmeta će biti na izučavanju osnovnih smjernica za „održivo“ ponašanje subjekata u turizmu te razumijevanje ključnih elemenata potrebnih za kreiranje inovativnih i održivih turističkih proizvoda.		
Sadržaj:	1. Sistem turizma i njegovo okruženje 2. Ekonomsko, prirodno, kultorološko i društveno okruženje 3. Održivi pristup orijentisan integriranju turističkog razvoja i planiranja 4. Koncept održivog turizma 5. Učesnici u održivom turizmu 6. Instrumenti održivog turizma 7. Pokazatelji održivog turizma 8. Turističke destinacije i njihova atraktivnost: prostorne strategije za turističke destinacije 9. Sektori za podršku održivom turizmu 10. Upravljanje održivim turizmom 11. Marketing proces za održivi turizam u turističkim destinacijama 12. Vrste ekološki prihvatljivog turizma 13. Trendovi i problemi u ekoturizmu i održivom turizmu 14. Lokalno stanovništvo i razvoj održivog turizma		
Ishodi učenja:	Nakon polaganja ispita student će biti u stanju: • razumjeti koncept održivog turizam i razvoj koncepta održivog turizma • identificirati učesnike u održivom turizmu • razumjeti osnovne smjernicama za 'održivo' ponašanje pojedinih subjekata turizmu • analizirati vezu između turističke destinacije i održivosti • razumjeti ključne elemente potrebne za stvaranje inovativnih i održivih turističkih proizvoda.		
Nastavne metode:	ex katedra studije slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Weaver, D. (2006). Sustainable Tourism: Theory and Practice, Elsevier Butterworth – Heineman Oxford 2. Middleton,V.T.C., Hawkins, R. (1998). Sustainable Tourism: A Marketing Perspective. Oxford:Butterworth-Heinemann. <u>Dopunska</u> 1. Honey, M. (2008). Ecotourism and Sustainable Development: Who Owns Paradise? 2nd edition, Washington DC, Island Press. 2. Izabrani članci		

SMJER: MARKETING MENADŽMENT

Šifra predmeta: MAN340	**Naziv predmeta: ISTRAŽIVANJE MARKETINGA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Rezultat rada istraživača marketinga su isključivo informacije koje služe menadžerima kao podrška u odlučivanju. Da bi te informacije bile kvalitetne studenti moraju savladati metodologiju istraživanja i specifične metode koje se koriste u marketingu. Teoretski dio edukacije se dopunjava slučajevima iz prakse istraživanja marketinga u određenom poslovnom okruženju preduzeća. Na predmetu se takođe predviđa angažovanje i gostiju iz prakse, odnosno industrije istraživanja marketinga.		
Sadržaj:	1. Istraživanje marketinga kao podrška menadžerima u donošenju odluka. 2. Naučni metod kao osnov istraživanja marketinga. 3. Planiranje istraživanja marketinga. 4. Prikupljanje sekundarnih podataka. 5. Prikupljanje primarnih podataka – metode ispitivanje i posmatranja. 6. Metode mjerenja u istraživanju marketinga. 7. Primjena metoda uzorka i organizovanje prikupljanja primarnih podataka. 8. Organizacija prikupljanja primarnih podataka 9. Analiza prikupljenih podataka – priprema, deskriptivna analiza, definisanje hipoteza. 10. Analiza prikupljenih podataka – analiza jedne, dvije i više varijabli, interpretacija i pisanje izvještaja. 11. Marketing informacioni sistem – MIS. 12. Predviđanje prodaje i predinvesticiona istraživanja. 13. Istraživanje međunarodnog marketinga. 14. Istraživanje marketinga u turizmu 15. Online istraživanje marketinga		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon odslušanog predmeta biti u mogućnosti: 1. Razumjeti koncepta i metodologije istraživanja marketinga. 2. Primijeniti znanja i vještine u prikupljanju i analiziranju podataka. 3. Pisati finalne izvještaje i prezentovati ih klijentima.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva iz prakse prezentacije i rasprave na času gosti predavači diskusije	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test – test I Završni test – test II Prezentacija individualnih i grupnih istraživanja Aktivnosti na vježbama (kvizovi, analiza slučajeva i sl.)	30% 30% 20% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Tihi, B., Kurtović E. (2015). *Istraživanje marketinga*, VI izdanje u štampi. Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Marušić, M. i Vranešević, T. (2001). *Istraživanje tržišta*, V izdanje. Zagreb: Adeco. 2. Burns A.C., Bush R.F. (2010). *Marketing Research – Global Edition,* 6th edition. New Jersey: Pearson Education.		

Šifra predmeta: MAN342	Naziv predmeta: MARKETING USLUGA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Predmet je koncipiran tako da omogući studentima uočavanje i razumijevanje uslužnih dimenzija ponude i primjenu marketinškog koncepta u uslužnim kompanijama i proizvodnim kompanijama koje naglašavaju uslužnu ponudu. Primarni cilj predmeta je da pomogne studentima da budu uspješni u potencijalnoj ulozi pružaoca usluga i da odgovore izazovima koji se pred njih postavljaju, neovisno o tome da li se radi o pružanju usluga u direktnoj inerakciji ili elektronskim putem. Osim toga cilj je da se podrže studenti u preuzimanju aktivne uloge korisnika i kupaca u savremenom procesu usluživanja.		
Sadržaj:	1. Razumijevanje usluga – usluge i uslužni susret 2. Usluge i uslužni susret 3. Specifičnosti usluga koje utiču na marketing u uslužnim djelatnostima 4. Vrste i klasifikacije usluga 5. Marketing strategije u uslugama 6. Interni, eksterni i interaktivni marketing 7. Proces odlučivanja o kupovini usluga 8. MMIS i istraživanje u uslužnim kompanijama 9. Marketing miks uslužnih kompanija 10. Proaktivna usluga 11. Formiranje cijena u uslužnim kompanijama 12. Promocija i distribucija usluga 13. Osoblje (ljudi) kao element uslužnog marketing miksa 14. Fizičko okruženje 15. Relationshiip marketing i usluge		
Rezultati učenja:	Nakon završenog studija na predmetu studenti će biti u mogućnosti da: ▪ Upoređuju i uočavaju razlike između marketinga u proizvodnim i uslužnim organizacijama iz perspektive korisnika ▪ Analiziraju uticaje arakteristika uluga na marketing strategiju ▪ Da diskutuju i argumentuju ključne argumente za primijenu uslužnog marketing koncepta prilagođenog specifičnostima usluga ▪ Da kreiraju i dizajniraju koherentnu uslužnu marketing strategiju za različite tipove usluga i odabrane ciljne segmente ▪ Da provode istraživanja i primjenjuju istraživačke metode za praćenje i mjerenje kvaliteta usluga i percepcije korisnika usluga		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)		10% 15% 5% 70%
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Babić-Hodović, V., (2010), *Marketing usluga*, Ekonomski fakultet, Sarajevo, poglavlja 1-8; 11-16 <u>Dodatna literatura:</u> 1. Veljković, S. (2008), *Marketing usluga*, Beograd 2. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAN343	Naziv predmeta: PONAŠANJE POTROŠAČA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog interdisciplinarnog predmeta je pojasniti studentima ulogu i značaj kupca, njegove specifičnosti i važnost razumijevanja. Potrošač se posmatra i analizira kao individua (njegovi motivi, percepcija, ličnost, stavovi i drugo) i kao član neke grupe (porodice, društvene klase, kulture i drugih referentnih grupa). Također, stavljen je naglasak na analizu potrošača u svim fazama kupovnog procesa.		
Sadržaj:	1. Ponašanje potrošača i marketing 2. Istraživanje i analiza ponašanja potrošača 3. Motivi i motivacija 4. Percepcija 5. Ličnost 6. Proces učenja 7. Stavovi 8. Porodica 9. Društvene klase 10. Kultura i subkulture 11. Životni stil 12. Ponašanje u organizacionoj potrošnji 13. Kupovina i poslijekupovno ponašanje 14. Komunikacija i ponašanje potrošača 15. Proces odlučivanja u kupovini		
Ishodi učenja:	Nakon izučavanja predmeta studenti bi trebali: ▪ razumjeti kompleksnost i značaj stalne analize kupaca, ▪ razumjeti potrošačke potrebe i način njihovog zadovoljena, ▪ analizirati šta utiče na potrošačevu odluku, kako se ona formira, mijenja i manifestuje, ▪ evaluirati kompleksnost potrošačkog ponašanja i važnost praćenja i prilagođavanja njihovim potrebama i zahtjevima.		
Nastavne metode:	Ex catedra Radionice Diskusije Prezentacije Dodatne aktivnosti	30% 10% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test I Test II Grupni projekat Individualni projekat	30% 30% 30% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Husić-Mehmedović, M., Kukić, S. i Čičić, M. (2012): *Consumer Behaviour,* Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Čičić, M., Husić, M. i Kukić, S. (2009): *Ponašanje potrošača,* Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru <u>Dopunska</u> 1. Shiffman L.G. i Kanuk, L.L. (2004): *Consumer Behaviour*, 7. izdanje, Prentice Hall, prijevod MATE Zagreb 2. Kesić T. (2006): *Ponašanje potrošača*, Opinio, Zagreb		

Šifra predmeta: MAN344	Naziv predmeta: MARKETING KANALA DISTRIBUCIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa specifičnostima marketinga kanala distribucije i razumijevanje procesa marketinga trgovinskog subjekta. Sticanje temeljnih znanja o vođenju i implementaciji marketinga kanala distribucije.		
Sadržaj:	1. Teoretske osnove trgovinskog marketinga 2. Nastanak i razvoj trgovinskog marketinga 3. Sadržaj i specifičnosti trgovinskog marketinga 4. Strategije marketinga u savremenoj trgovini 5. Politika robnog asortimana 6. Politika trgovinske marke 7. Politika prodajnih usluga 8. Politika nabave 9. Politika cijena u trgovini 10. Politika lokacije 11. Politika marketing kanala 12. Logistika kao instrument trgovinskog marketinga 13. Instrumenti komuniciranja i prodaje u trgovini 14. Istraživanje marketinga u trgovini 15. Upravljanje trgovinskim marketingom		
Ishodi učenja:	▪ Ocjena, preispitivanje i kritičko promišljanje o ključnim kategorijama iz područje trgovine; ▪ Usvajanje najnovija saznanja iz oblasti teorije i prakse marketinga u trgovini; ▪ Upoznavanje se sa značajem trgovine u privrednoj strukturi i sticanje znanja potrebnih za razumijevanje i anticipiranje savremenih procesa koji se odvijaju u trgovinskim strukturama zemalja sa razvijenim tržišnim ekonomijama; ▪ Određivanje i procjena uticaja različitih faktora na izgradnju i organizaciju trgovine.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije studenata gosti predavači studije slučaja	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja kvizovi	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Lovreta, S i Petković, G. (2010). *Trgovinski marketing*. CID Ekonomskog fakulteta u Beogradu. 2. Segetlija, Z. (2006). *Trgovinsko poslovanje.* Ekonomski fakultet u Osijeku. <u>Dopunska</u> 1. Lovreta, S., Končar, J. i Petković, G. (2009). *Kanali marketinga*, CID Ekonomskog fakulteta u Beogradu. 2. Manning, G.L. & Reece, B.L. (2008).*Suvremena prodaja (Stvaranje vrijednosti za kupca)*, deseto izdanje. MATE, Zagreb.		

Šifra predmeta: MAN346	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE CIJENAMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Predmet izučava problematiku upravljanja cijenama proizvoda i/ili usluga u svrhu postizanja poslovnih ciljeva. Osnovni cilj predmeta je sticanje analitičkih vještina i sposobnosti iz područja upravljanja cjenovnom politikom.		
Sadržaj:	1. Raspon dobre cijene 2. Osjetljivost dobiti u odnosu na cijenu 3. Određivanje cijena na bazi kupčeve percepcije 4. Cijena i vrijednost 5. Psihološki uticaji na cjenovnu osjetljivost 6. Cjenovno segmentiranje 7. Cjenovno unapređenje prodaje 8. Upravljanje popustima 9. Cjenovne strukture i cijene iz više dijelova 10. Dodaci i komplementarni proizvodi 11. Verziranje i povezivanje 12. Pretplate i cjeloživotna vrijednost kupca 13. Upravljanje prinosom 14. Konkurencija i određivanje cijena 15. Određivanje cijena u životnom ciklusu proizvoda		
Ishodi učenja:	Studenti bi trebali razviti vještine i metode neophodne za primjenu osnovnih tehnika određivanja cijena, analizu cjenovnih odluka, uticaj na potrošačevu percepciju cijene i upravljanje unapređenjem prodaje.		
Nastavne metode:	Studije slučajeva Diskusije na času Predavanja	20% 20% 60%	
Načini provjere znanja:	Testovi Studije slučajeva Aktivnosti na času	40% (80%) 5% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Smith, T. J. (2012). *Pricing Strategy: Setting Price Levels, Managing Price Discounts, & Establishing Price Structures*, International Edition. Mason, USA: South-Western Cengage Learning, prevod. <u>Dopunska</u> 1. Monroe, K.B. (2002). *Pricing: Making Profitable Decisions*, 3rd edn. New York: McGraww-Hill.		

Šifra predmeta: MAN341	Naziv predmeta: MARKETING KOMUNICIRANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Marketing komuniciranje je da uvede studente u osnovne faze procesa planiranja marketing komuniciranja, da im objasni značaj kreativnosti u marketingu, da im pruži saznanja o glavnim komunikacijskim sredstvima i medijima koje preduzeća mogu koristiti za promociju svojih proizvoda i usluga. Poseban naglasak se daje na razumijevanje potrebe integriranja marketing komuniciranja – strategije koordiniranja i kombiniranja marketinških poruka kako bi se postigao maksimalan uticaj.		
Sadržaj:	1. Uvod u marketing komuniciranje (MK). 2. Integrirano marketing komuniciranje (IMK); MK strategija i planiranje. 3. Organizacija marketing komuniciranja i uloga agencija za MK. 4. Analiza ponašanje potrošača i modeliranje ponašanja ciljnog auditorija. 5. Proces i modeli marketing komuniciranja. 6. Određivanje marketing komunikacijskih ciljeva i budžeta. 7. Planiranje i kreiranje marketing komunikacijske poruke. 8. Mediji marketing komuniciranja i medijsko planiranje. 9. Oglašavanje. 10. Unapređenje prodaje, odnosi s javnošću i publicitet. 11. Lična prodaja. 12. Direktni i database marketing; Online marketing; 13. Kontrola i evaluacija marketing komuniciranja.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj marketing komuniciranja, 2. Objasniti osnovne karakteristike marketing komuniciranja. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente marketing komunikacijskog miksa. 4. Samostalno priprema plan kampanje marketinških komunikacija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Brkić, N., *Upravljanje marketing komuniciranjem*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2003. <u>Dopunska literatura:</u> 1. Kesić, T., *Integrirana marketinška komunikacija*, Opinio, Zagreb, 2003. 2. Sudar, J., Keller, G., *Promocija*, Informator, Zareb, 1991. 3. Vračar., D., *Strategije tržišnog komuniciranja*, Treće izdanje, Ekonomski fakultet Beograd, Beograd, 1999.		

Šifra predmeta: MAN345	**Naziv predmeta: GLOBALNI MARKETING**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Sticanje znanja i razumjevanje priorde i sadržaja globalnom marketinga, njegovog okruženja i procesa upravljanja globalnim marketingom		
Sadržaj:	1. Specifičnosti globalnog marketinga u odnosu na opći marketing 2. Globalno tržište i globalni marketing 3. Istraživanja za potrebe globalnog marketinga 4. Ekonomska okolina globalnog marketinga 5. Kulturološka okolina globalnog marketinga 6. Politička okolina globalnog marketinga 7. Pravna okolina globalnog marketinga 8. Izvozne strategije u globalnom marketingu 9. Strategije ulaska na međunarodno tržište prenosom proizvodnje u inozemstvo 10. Strategija ulaska na međunarodno tržište putem direktnih investicija 11. Proizvod i branding u globalnom marketingu 12. Cijene u globalnom marketingu 13. Distribucija u globalnom marketingu 14. Promocija u globalnom marketingu 15. Priprema plana globalnog marketinga		
Ishodi učenja:	Nakon kompletiranog studija na predmetu studenti će moći: 1. Primijeniti znanja o specifičnostima globalnog tržišta i globalnog okruženja i njihovom utjecaju na globalni marketing 2. Razumjeti razlike između općeg i globalnog marketinga 3. Prepoznati specifičnosti jednostavnijih problema u globalnom marketingu i faktora koji utječu na njihovo rješavanje		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Gosti predavači Diskusija	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Pismeni ispit Test Prezentacija studija Diskusije	50% 20% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Keegan, W.J., Green, ,M.C. (2011). *Global Marketing*, 6th edition, Pearson Education, New Jersey: Upper Saddle River. <u>Dopunska</u> 2. Domazet, A. et al. (2002). *Međunarodni marketing*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 3. Previšić, J., Došen, O. (1999). *Međunarodni marketing*, Zagreb: Massmedia.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN349	**Naziv predmeta: B2B MARKETING**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je da razvije razumijevanje principa marketinga primjenjivog na poslovnim tržištima. Predmet treba omogućiti izučavanje specifičnih pitanja i problema sa kojima se susreću preduzeća koja imaju organizacije kao kupce. Poseban fokus izučavanja će biti na alatima i konceptima koja preduzeća mogu koristiti kako bi analizirala i odgovorila na izazove u B2B okruženju.		
Sadržaj:	1. Uvod u B2B marketing 2. Karakteristike organizacionih kupaca 3. Ponašanje organizacionih kupaca 4. Analiza potražnje 5. Relationship marketing na poslovnim tržištima 6. E-commerce strategije za poslovna tržišta 7. Upravljanje lancem potražnje 8. Segmentiranje poslovnih tržišta 9. Planiranje B2B marketinga 10. Strategije za lokalna i međunarodna tržišta 11. Upravljanje proizvodima i uslugama 12. Upravljanje distribucijom 13. Upravljanje cijenama za poslovna tržišta 14. Komuniciranje sa organizacionim kupcima 15. Aktuelne teme u poslovnom marketingu		
Ishodi učenja:	Nakon polaganja predmeta student će moći: - uočiti različitosti u principima marketinga primjenjivog na tržištu krajnje potrošnje i marketinga poslovnih tržišta; - razumjeti koncepte i teorije vezane za aktivnosti organizacionih kupaca; - razumjeti ciljeve i svrhu razmjene vrijednosti na poslovnim tržištima; - primijeniti koncepte i teorije B2B marketinga i donese odgovarajuće odluke korištenjem strateške marketing perspektive;		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači case study	30% 20% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) analiza slučaja diskusije	35% (70%) 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> ▪ Gligorijević, dr. Mirjana (2009), Poslovni marketing, Centar za izdavačku djelatnost Ekonomskog fakutleta u Beogradu, Beograd. ▪ Studije slučaja i članci pripremljeni u toku semestra. <u>Dopunska</u> ▪ Hutt, M.D. i T.W. Speh (2004), Business Marketing Management: A Strategic View of Industrial and Organizational Markets. 8th ed., Orlando, FL: Harcourt.		

Šifra predmeta: MAN307	Naziv predmeta: BREND MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da kod studenata razvija sveobuhvatno razumijevanje kategorija brenda, brendiranja i brend menadžmenta, identifikovanja i provođenja brend pozicioniranja, planiranja i implementiranja marketing programa za građenje i jačanje brenda, mjerenja i interpretiranja brend performansi, sposobnost razvoja i očuvanja vrijednosti brenda..		
Sadržaj	1. Pojam i uloga brenda u marketingu 2. Osnove vrijednosti brenda – poznavanje brenda 3. Brendiranje: ključne vrijednosti i obećanje brenda 4. Brend kao odnos kupca i kompanije 5. Brendiranje proizvoda 6. Brendiranje usluga 7. Osnove vrijednosti brenda – lojalnost brendu 8. Pozicioniranje brenda 9. Uticaj brenda na elemente marketing miksa 10. Dizajniranje marketing programa za plasiranje brenda 11. Privatni brendovi 12. Uloga brendiranja u uvođenju novih proizvoda i usluga 13. Etičke dimenzije u brendiranju 14. Proces brendiranja 15. Strategije brendiranja		
Ishodi učenja:	Poslije završenog predmeta student bi trebali biti u mogućnosti: - Analizirati elemente i dimenzije brenda - Primijeniti strategije brendiranja u različitim tipovima proizvoda I usluga - Koristiti različite metode i instrumente za istraživanje percepcije brenda - Sarađivati u interdisciplinarnim timovima za razvoj brendova		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača	50% 20% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski radovi Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)	10% 15% 5% 70%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Vranešević, T., (2007), *Upravljanje markama*, Accent, Zagreb 2. Kotler, F. i Ferč, V. (2007) *B2B brend menadžment*, Asee books, Novi Sad <u>Dodatna literatura:</u> 1. Gad, T. (2005) *4-D Branding*, Differo, Zagreb 2. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAN347	**Naziv predmeta: E-MARKETING**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa razvojem novih poslovnih modela baziranih na primjeni Interneta i drugih informacionih i komunikacionih tehnologija. Primjena digitalnih marketing strategija i alata omogućava uspostavljanje i održavanje dijaloga sa kupcima, te uspostavljanje dugoročnih odnosa i isporuku visoke vrijednosti kupcima. Teorija i praksa e-marketinga će biti obrađena kroz predavanja, slučajeve, diskusije, gostovanje predavača i individualne i grupne zadatke.		
Sadržaj:	1. E-marketing – prošlost, sadašnjost i budućnost 2. Strateški e-marketing i mjerenje performansi 3. Plan e-marketinga 4. Okruženje e-marketinga 5. Etička i pravna pitanja 6. Istraživanje e-marketinga 7. Online ponašanje potrošača 8. Strategije segmentacije, odabira ciljnog tržišta, diferencijacije i pozicioniranja 9. Proizvod: online ponuda 10. Cijena: online vrijednost 11. Internet i distribucija 12. E-marketing komuniciranje 13. Društveni mediji i mreže 14. Customer Relationship Management (CRM) 15. Praktični aspekti e-marketinga		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. Definisati i objasniti ključne koncepte i alate e-marketinga, 2. Primjeniti e-marketing strategije u savremenim organizacijama i 3. Pripremiti plan e-marketinga.		
Nastavne metode:	1. Ex-katedra 2. Analiza slučajeva iz prakse 3. Prezentacije 4. Projekti 5. Gosti predavači	30% 30% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	1. Mid-term test 2. Finalni test 3. Grupni projekat 4. Aktivnosti na predavanjima 5. Aktivnosti na vježbama	25% 25% 20% 10% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Strauss. J. i Frost, R. (2013). *E-marketing.* 7th edition. Prentice Hall. 2. Peštek, A. (2011). *E-marketing u turizmu.* Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. <u>Dopunska</u> 1. Carmichael, C. (2013). *Effective E-marketing Strategies.* Milford, New Hampshire: HyperFusion LLC.		

Šifra predmeta: MAN348	Naziv predmeta: MARKETING NEPROFITNIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75 (3+2)
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razumjevanje teoretskih koncepta i praktičnih implikacija marketinga neprofitnih organizacija. Fokus kursa je na uticaju neprofitnog marketinga na društvo i društvene promjene. Predmet naglašava izazove koji se postavljaju pred marketing u neprofitnim organizacijama, a prije svega neophodnost uticaja na javnost kako bi se ostvario dugoročni uspjeh.		
Sadržaj:	1. Neprofitne organizacije i društvo 2. Razvoj neprofitnog marketinga 3. Planiranje neprofitnog marketinga, specifičnosti i metodologija 4. Marketing-informacijski sistem u neprofitnom marketingu i istraživanje marketinga 5. Analiza stanja i perspektiva, utvrđivanje misije i ciljeva 6. Segmentacija, odabir ciljnih grupa i pozicioniranje 7. Strategija proizvoda i cijene u marketingu neprofitnih organizacija 8. Brand u neprofitnom marketingu 9. Strategija distribucije i promocije u marketingu neprofitnih organizacija, izgradnja imidža 10. Uvođenje, primjena, kontrola i modifikacija strategije marketinga neprofitnih organizacija 11. Lobiranje i prikupljanje sredstava u neprofitnom marketingu 12. Organizacija posebnih događaja 13. Primjena Interneta u marketingu neprofitnih organizacija 14. Primjena marketinga neprofitnih organizacija u pojedinim djelatnostima 15. Neprofitne organizacije iz ugla donatora/sponzora/finansijera i iz ugla medija		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. razumjeti osnovne teoretske koncepte neprofitnog marketinga, 2. razvijati strategije marketinga u neprofitnim organizacijama i 3. pripremiti marketing plan za neprofitne organizacije.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Prezentacije Gosti predavači Analiza studija slučaja	50% 10% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test Finalni test Kvizovi Analiza slučaja i prezentacije Aktivnosti na vježbama	30% 30% 4% 12% 24%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Pavičić, J. (2003). Strategija marketinga neprofitnih organizacija. Zagreb: Masmedia <u>Dopunska</u> 1. Andreasen, A. i Kotler, P. (2007). Strategic Marketing for Non-Profit Organizations. 7th edition. New Jersey: Prentice Hall Inc.		

Šifra predmeta: MAN368	Naziv predmeta: MARKETING U MALOM I SREDNJEM BIZNISU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski premet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta je usmjeren na razumijevanje i upotrebu marketing koncepta u osnivanju i upravljanu malim i srednjim biznisom. Uspjeh u malom i srednjem biznisu je baziran na sposobnostima menadžera da efikasno razumiju i zadovolje potrošačke potrebe, i time generiraju adekvatan profit. Predmet također pruža praktične upute u kreiranju efikasnog marketing programa i praćenju marketing performansi u malim i srednjim preduzećima.		
Sadržaj:	1. Mali i srednji biznis i marketing koncept 2. Preduzetništvo u malom i srednjem biznisu 3. Savremene prakse razvoja malog i srednjeg biznisa 4. Izbor vrste malog i srednjeg biznisa 5. Marketing u MSP 6. Menadžment poslovnih funkcija u MSP 7. Planiranje i nadzor u MSP 8. Međuljudski odnosi u MSP 9. Specifični aspekti marketinga MSP 10. Globalna orijentacija MSP-a 11. Marketing plan MSP-a 12. Mjerenje uspješnosti MSP-a 13. Gerila marketing 14. Budućnosti preduzetništva u MSP 15. Inkubatori kao model razvoja MSP-a		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog predmeta, student će moći: ▪ Definisati, preispitivati i kritički promišljati o ključnim kategorijama iz oblasti malog i srednjeg biznisa; ▪ Identifikovati, postaviti i riješiti konkretne probleme iz oblasti malog i srednjeg biznisa; ▪ Kreativno poslovno promišljati i biti osposobljen za donošenje konkretnih, tržišno utemeljenih i profitno izglednih poslovnih odluka vezanih za marketinško upravljanje malim i srednjim preduzećima.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. diskusije 3. prezentacije studenata 4. gosti predavači 5. studije slučaja	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	1. testovi 2. prezentacije studenata 3. studije slučaja 4. kvizovi	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Renko, N. (2010). *Marketing malih i srednjih poduzeća*. Naklada Lijevak, Zagreb. 2. Goldstein, B. (2009). *Najbolji marketinški alati za male poduzetnik.* Algoritam, Zagreb. 3. Dostić, M. (2003). *Menadžment malih i srednjih preduzeća*, Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2003. <u>Dopunska</u> 1. Levinson, J.C. (1999). *Marketing gerila.* Naklada Edo, Samobor. 2. Buble, M. (2003). *Menadžment malog poduzeća*, prvi i drugi dio. Ekonomski fakultet, Split.		

Šifra predmeta: ECO336	Naziv predmeta: MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Ova pravna disciplina obuhvata izučavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava, i to: osnove komunitarnog prava, direktna strana ulaganja, slobodne zone, ugovor o međunarodnoj prodaji, ugovor o zastupanju, ugovor o lizingu, ugovor o isključivoj distribuciji, ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji, sredstva međunarodnog plaćanja (bankarska garancija, dokumentarni akreditiv i ugovor o faktoringu), rješavanje međunarodnih sporova i pravo konkurencije. Međunarodno poslovno pravo u bitno izmijenjenim uslovima poslovanja nezaobilazan je element u edukaciji budućih ekonomista. Broj međunarodnih operacija se povećava iz dana u dan tako da nepoznavanje osnovnih postulata ove discipline može da predstavlja objektivnu poteškoću u sutrašnjem poslovnom angažovanju svakog ekonomiste.		
Sadržaj:	1. Pojam i izvori međunarodnog poslovnog prava 2. Države i međunarodne organizacije 3. Preduzeće kao subjekat međunarodnog poslovnog prava 4. Specifični subjekti međunarodnog poslovnog prava u BiH 5. Direktna strana ulaganja 6. Slobodne zone 7. Ugovor o međunarodnoj prodaji 8. Ugovor o zastupanju 9. Ugovor o lizingu 10. Ugovor o isključivoj distribuciji 11. Ugovor o dugoročnoj proizvodnoj saradnji 12. Ugovor o faktoringu 13. Dokumentarni akreditiv 14. Bankarska garancija 15. Rješavanje sporova iz međunarodnih poslovnih operacija		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava 2. Razlikovanje ugovora međunarodnog poslovnog prava 3. Razlikovanje instrumenata obezbjeđenja plaćanja 4. Sposobnost primjene normi i analiza slučajeva iz prakse		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	35% 20% 35% 10%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 30% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2009) Međunarodno poslovno pravo, Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Trifković, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2003) Praktikum međunarodnog poslovnog prava, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN351	**Naziv predmeta: ODNOSI S JAVNOŠĆU I KORPORATIVNO KOMUNICIRANJE**		
Nivo: I ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Predmet "Odnosi s javnošću i korporativno komuniciranje" nastoji da izgradi razumijevanje funkcije odnosa s javnošću i korporativnog komuniciranja te da pokaže kako su oni povezani sa top menadžmentom kompanije i kako kompanija koristi komunikacije kod sprovođenja svoje poslovne strategije te uspostave odnosa sa različitih interesnim grupama.		
Sadržaj:	1. Uvod u korporativno komuniciranje i odnose s javnošću. 2. Teorije odnosa s javnošću: pregled 3. Stakeholder menadžment i komunikacija 4. Strategija i planiranje korporativnog komuniciranja i odnosa s javnošću. 5. Kreiranje identiteta, imidža i ugleda kompanije 6. Etika i profesionalizam u odnosima s javnošću 7. Korporativno (institucionalno) oglašavanje 8. Odnosi s medijima 9. Komuniciranje sa zaposlenim 10. Odnosi sa investitorima i finansijskom javnošću 11. Odnosi sa društvenom zajednicom 12. Korporativna društvena odgovornost 13. Upravljanje kriznim komuniciranjem 14. Međunarodni odnosi s javnošću 15. Alati i tehnike odnosa s javnošću		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija, 2. Objasniti osnovne karakteristike odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente komunikacijskog miksa. 4. Samostalno priprema plan kampanje odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Tomić, Z., *Odnosi s javnošću – teorija i praksa*, Synopsis, Zagreb-Sarajevo, 2008. <u>Dopunska literatura:</u> 1. Katlip, S.M., Senter, A.H., Brum, G.M., *Uspešni odnosi s javnošću,* prevod, deveto izdanje, Služeni glasnik, Beograd, 2006. 2. Tench, R., Yeomans, L., *Otkrivanje odnosa s javnošću*, prijevod, drugo izdanje, HUOJ, Zagreb, 2009. 3. Vilkoks, D.L., Kameron, G.T., Olt, F.H., Ejdži, V.K., *Odnosi s javnošću – strategije i taktike,* prevod, sedmo izdanje, Ekonomski fakultet Beograd, 2006. 4. Brkić, N., *Upravljanje marketing komuniciranjem,* Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2003.		

Šifra predmeta: MAN337	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: ▪ Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu ▪ Analizirati moralne pretpostavke poslovanja ▪ Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira ▪ Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Učešće u ocjeni	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)		10% 20% 20% 50%
Literatura	<u>Obavezna literatura:</u> 3. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 4. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad <u>Dodatna literatura:</u> 4. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 5. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 6. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAN387	Naziv predmeta: PRINCIPI PRODAJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razvijanje i stjecanje osnovnih ali pak relevantnih znanja i vještina vezanih za prodaju I prodajno pregovaranje kao neodvojiv dio prodajnog zanimanja. Primjena usvojenih znanja je moguća kako u prodajnim zanimanjima tako i u vrlo širokom rasponu ostalih zanimanja, ali i ličnim situacijama. Vještine i znanja koja studenti stiču kroz ovaj predmet su vrlo cijenjene poslovne sposobnosti, a pozitivni učinci prakticiranja prodajno-pregovaračkih vještina očituju se brzo, kod mnogih već pri prvom zapošljavanju.		
Sadržaj:	1. Uvodna razmatranja 2. Etička i pravna pitanja u ličnoj prodaji 3. Interpersonalna komunikacija 4. Elementi prodajnog procesa 5. Pronalaženje kupaca i priprema prodajne posjete 6. Prodajna posjeta i prodajne prezentacije 7. Priprema za pregovore i područja prodajnog pregovaranja 8. Proces prodajnog pregovaranja 9. Integrativno i distributivno pregovaranje 10. Odgovaranje na prigovore kupaca i konflikt menadžment 11. Zaključivanje prodaje 12. Postprodajno usluživanje 13. Pregovaranje u međunarodnom okruženju 14. Tehnike pregovaranja u složenim situacijama 15. Zaključna razmatranja		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju da: 1. Kritički sagledaju karakteristike i obilježja pojedinih faze prodajnog procesa, 2. Identificiraju ključne sposobnosti i vještine neophodna za prodajna zanimanja, 3. Evaluiraju prilike i izazove koje ima stavlja na raspolaganje pregovaračka poluga, 4. Upotrijebe praktične tehnike i vještine prodajnog pregovaranja.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva gosti predavači	50% 35% 15%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test Finalni test Grupni projekat: prodajna prezentacija Pregovaranje: Role play	25% 25% 25% 25%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Tomašević Lišanin, M. (2010). Profesionalna prodaja i pregovaranje, HUPUP, Zagreb <u>Dopunska literatura:</u> 2. Tomašević Lišanin, M. (2010) Poslovni slučajevi iz prodaje i pregovaranja, HUPUP, Zagreb 3. Lewicki R.J., Saunders, D.M., Barry, B., (2010) Pregovaranje, 5. izdanje, Mate, Zagreb 4. Jobber, D. (2008) Prodaja i upravljanje prodajom. Beograd: Clio,		

Šifra predmeta: MAN356	Naziv predmeta: VANJSKOTRGOVINSKO POSLOVANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je predstaviti studentima sveobuhvatan pregled poslovnih izazova i praksi poslovanja preduzeća u međunarodnom kontekstu. U okviru ovog predmeta studenti se upoznaju sa praktičnim aspektima međunarodnog poslovanja te ovladavaju tehnikama neophodnim u međunarodnim poslovnim aktivnostima.		
Sadržaj:	1. Uvod: Značaj međunarodnog poslovanja 2. Međunarodno poslovanje i poslovno okruženje: različiti aspekti 3. Internacionalizacija preduzeća: teoretski aspekti 4. Specifičnosti izranjajućih tržišta 5. Etika u međunarodnom poslovanju 6. Društveno odgovorno poslovanje 7. Učesnici u vanjskotrgovinskom poslovanju 8. Rizici i upravljanje rizicima u vanjskotrgovinskom poslovanju 9. Običaji, uzanse i termini u vanjskotrgovinskom poslovanju 10. Vrste vanjskotrgovinskih poslova 11. Tehnike i oblici vanjskotrgovinskih poslova 12. Izvozne i uvozne procedure i dokumenti 13. Finansiranje vanjskotrgovinskih poslova 14. Metode plaćanja 15. E-oblici međunarodnog poslovanja		
Ishodi učenja:	Nakon polaganja predmeta studenti trebaju da: ▪ razumiju koncept međunarodnog poslovnog okruženja, njegovo značenje, opseg i važnost, ▪ razumiju ključne međunarodne poslovne termine i koncepte ▪ analiziraju mogućnosti i rizike povezane sa aktivnosti u međunarodnom poslovanju, ▪ ovladaju vještinama u primjeni različitih oblika i tehnika u vanjskotrgovinskom poslovanju ▪ analiziraju i ovladaju sposobnošću primjene koncepta društveno odgovornog poslovanja.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Cavusgil, T., Knight, G. i Riesenberger, J. (2008). *International Business: Strategy, Management, and the New Realities*. Prentice Hall. 2. Wild, John J, Wild, Kenneth L. i Han, Jerry C. Y. (2008). *International Business: The Challenges of Globalization*. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ. 3. Backović, E. (2007). *Finansiranje spoljnotrgovinskih transakcija*. Ekonomski fakultet u Sarajevu. <u>Dopunska</u> 1. Andrijanić, I. (1999). *Vanjska trgovina: kako poslovati s inozemstvom*. Zagreb, Mikrorad. 2. Johnson, T.E., Bade, D.L. (2010). Export/Import Procedures and Documentation. Amacom.		

SMJER: MENADŽMENT I ORGANIZACIJA

Šifra predmeta: MAN333	**Naziv predmeta: LEADERSHİP**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	U okviru predmeta Leadership, sam pojam leadership će se tretirati kao kompleksan proces sa više dimenzija. Bazirajući sa na literaturi koja ponuđena, ali i drugoj najaktuelnijoj koja tretira ovu problematiku, u toku ovog kursa će se obrazložiti različiti pristupi leadership-u kao i njihova primjena. Naglasak će biti stavljen na način na koji teorija može oblikovati praksu leadershipa. Kurs leadershipa će biti fokusiran na objašnjenje nekoliko relevantnih teorija (pristupa) leadershipa, a potom uz aktivno učešće studenata biće pokazano kako se teorija može aplicirati u stvarnim situacijama.		
Sadržaj:	1. Uvod u leadership 2. Efektivnost lidera i leadershipa 3. Trait pristup 4. Stllski pristup leadreshipa 5. Situacijski pristup 6. LPC uvjetovani model 7. Teorija „Staza do cilja“ 8. LMX teorija 9. Ostali uvjetovani pristupi 10. Harizmatski leadership 11. Transformacijski leadership 12. Leadership i moć 13. Pitanje spola u leadershipu 14. Leadership se može naučiti 15. Kako se sami možemo izgraditi kao lideri		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: • razlikovati leadership kao proces od menadžmenta; • kritički promišljati o različitim teorijskim pristupima leadershipu; • koristiti spoznaje iz različitih teorijskih pristupa leadershipu radi donošenja konkretnih poslovnih odluka; • spoznati i unaprijediti vlastite sposobnosti kao lidera; • unaprijediti sposobnosti kritičkog promišljanja, analiziranja, rezonovanja i prezentiranja vlastitih ideja, bilo u usmenoj ili pismenoj formi.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe	35% 25% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Pregled literature Midterm test Finalni test	15% 35% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šehić i Suada Penava: Leadership, Izdavačka djelatnost Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, 2007. Dopunska: 2. Peter G. Northouse, „Leadership – Theory and Practice“, 6th edition, 2012, Sage Publications 3. James M. Kouzes i Barry Z. Posner, „The Leadership Challenge: How To Make Extraordinary Things Happen in Organizations“, 5th edition, 2012, Jossey-Bass		

Šifra predmeta: MAN374	Naziv predmeta: MENADŽMENT LJUDSKİH RESURSA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	▪ Razumijevanje potrebe za planskim pristupom razvoja HRM-a ▪ Naglašavanje povezanosti HRM-a i strategije preduzeća ▪ Upoznavanje sa elementima ulaznog, internog i izlaznog toka ▪ Prepoznavanje uloge HRM-a kroz prizmu turbulentnih promjena		
Sadržaj:	1. Pojam i značenja menadžmenta ljudskih resursa 2. Historijski razvoj misli o menadžmentu ljudskih resursa 3. Integrisani koncepti HRM-a 4. Strateška uloga menadžmenta ljudskih resursa 5. Planiranje ljudskih resursa 6. Pojam i metode analize posla 7. Pristupi i dimenzije oblikovanja posla 8. Regrutovanje kandidata 9. Selekcija kandidata 10. Orijentacija i socijalizacija novozaposlenih u organizacijama 11. Ocjenjivanje radne uspješnosti 12. Materijalne 13. Nematerijalne strategije motivisanja 14. Obrazovanje i razvoj zaposlenih 15. Fluktuacija i apsentizam zaposlenih		
Ishodi učenja:	▪ Razumjeti ulogu ljudskih potencijala u organizacijama ▪ Formulirati i implementirati strategiju upravljanja ljudskim resursima ▪ Prepoznati značaj motivacije, obrazovanja i razvoja zaposlenika za postizanje dugoročno održivog uspjeha organizacije ▪ Razviti komunikacijske i prezentacijske vještine potrebne za uspješan razgovor za posao za potencijalnim poslodavcem		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Panel diskusije	55% 15% 30%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Analize stručnog članka iz oblasti HRM-a i prezentacija Studije slučaja iz prakse Metoda simulacije i igranja uloga (role play)	20% I 50% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rahimić, Z. (2010). *Menadžment ljudskih resursa.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Bahtijarević –Šiber, F. (1999). *Menadžment ljudskih potencijala.* Zagreb: Golden marketing. 2. Torrington, D., Hall, L. i Taylor, S.(2004). *Menadžment ljudskih resursa.* Beograd: Data Status. 3. Hollenbeck, N., Wright, G. (2011). *Fundamentals of Human Resource Management.* New York: Irwin McGraw Hill, Inc.		

Šifra predmeta: MAN383	Naziv predmeta: MENADŽMENT MİKRO, MALİH İ SREDNJİH PREDUZEĆA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumijevanje logike upravljanja razvojem i rastom mikro, malih i srednjih preduzeća uključujući i pitanja vezana za indikatore koji ukazuju na rast i razvoj preduzeća, razlikovanje vrsta rasta preduzeća, strategije upravljanja rastom preduzeća, te faktore koji potiču rast preduzeća i faktore koji sputavaju rast preduzeća. Pored navedenog ciljevi ovog predmeta su usmjereni na razvoj spoznaje studenata vezano za faze životnog preduzeća, izradu biznis planova preduzeća i njihovu implementaciju.		
Sadržaj:	1. Značaj i uloga malih i srednjih preduzeća urazvijenim zemljama i BiH 2. Rast malih i srednjih preduzeća 3. Modeli rasta preduzeća 4. Strateško planiranje u mikro, malim i srednjim preduzećima 5. Organizovanje mikro, malih i srednjih preduzeća 6. Upravljanje ljudskim resursima, vođenje i kontrola 7. Finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća 8. Modeli kreiranja biznis/poslovnih planova 9. Upravljanje poslovnim funkcijama u malim i srednjim preduzećima 10. Inovativnost i preduzetništvo u funkciji razvoja novih proizvoda 11. Modeli razvoja novih proizvoda 12. Finansijsko-računovodstvene informacije za menadžere 13. Menadžment i menadžerske fukcije u malim i srednjim preduzećima 14. Kompetencije menadžera 15. Obrazovanje, razvijanje kompetentnosti i karijere menadžera		
Ishodi učenja:	1. Razumjevanje logike procesa upravljanja mikro, malim i srednjim preduzećima 2. Prihvatanje proaktivnog koncepta rješavanja poslovnih problema 3. Podizanje kompetencija studenata vezanih za oblikovanje provodivih biznis planova		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo-Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2012 2. Siropolis, C., Nicholas, Menadžment Malog Preduzeća, MATE Zagreb, 1995 <u>Dopunska</u> 1. Prof. dr. MilenkoDostić, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2005 2. Isaković, Suvad, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet-Univerzitet u Zenici, 2015.		

Šifra predmeta: MAN376	Naziv predmeta: ORGANİZACİJSKO PONAŠANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta: upoznavanje sa unutarnjim i vanjskim faktorima koji djeluju na ponašanje u organizaciji, razvijanje određenih aktivnosti na istraživanju ponašanja ljudi u organizaciji, od individualnog nivoa, preko grupnog do nivoa organizacije. Organizacijsko ponašanje, takođe, ima za cilj da objasni, predvidi i kontroliše ponašanje ljudi u organizaciji. Studenti treba da upoznaju i razumiju karakteristike i specifičnosti ljudskog ponašanja u organizaciji, sa posebnim akcentom na motivaciju, predviđanje i kontrolu ponašanja pojedinaca i grupa u organizaciji.		
Sadržaj:	1. Pojam i značaj organizacijskog ponašanja 2. Teorijski pristupi organizacijskog ponašanja 3. Modeli organizacijskog ponašanja 4. Pojedinac u organizaciji (ličnost, osobine i percepcija) 5. Vrijednosti, stavovi i zadovoljstvo poslom 6. Posvećenost i stres na poslu 7. Poslovni bonton 8. Menadžment vremena 9. Etika, društena odgovornost i organizaciono ponašanje 10. Motivacija 11. Grupni, timovi i interpersonalni procesi u organizaciji 12. Komuniciranje u organizaciji 13. Konflikt i pregovaranje 14. Moć i politika 15. Organizacijska kultura		
Ishodi učenja:	▪ Omogućavanje lakšeg razumijevanja uloge i začaja pojedinca, te usklađivanje ponašanja sa ponašanjem organizacije i obratno. ▪ Ovladavanjem tehnika i vještina koje omogućavaju veći doprinos i zadovoljstvo na poslu, kao i poboljšanja performansi organizacije, odnosno spoznaja veza između ponašanja i efikasnosti organizacije. ▪ Razviti vještine za identificiranje, postavljanje i rješavanje konkretnih problema u organizaciji		
Nastavne metode:	Ex katedra Diskusija Studije slučaja Druge nastavne aktivnosti	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi Seminarski rad Zadaće Prezentacije studenata	80% 10% 5% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Robbins, S.P. & Judge, T.A. (2010). *Organizacijsko ponašanje*, Zagreb: Mate 2. McShane, S. & Von Glinow, M. (2014). *Organizational Behavior, 7/E.* Boston: McGraw-Hill/Irwin <u>Dopunska</u> 1. Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž. (2007). *Organizacija - teorije, strukture, ponašanje i razvoj*. Sarajevo: Ekonomski fakultet 2. Robbins, S.P. (1992). *Bitni elementi organizacijskog ponašanja*. Zagreb: Mate		

Šifra predmeta: MAN377	**Naziv predmeta: KRİZNİ MENADŽMENT**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ciljizučavanjaovogpredmeta: definiranje poslovne krize i obilježja kriza preduzeća, upoznavanje sa tokovima i vrstama krize, simptomima i uzrocima krize. Pored toga, poseban dio je posvećen metodama prevencije krize i savladavanja krize poslovanja preduzeća koje je zadesila kriza, te komuniciranju i učenju iz krize.		
Sadržaj:	1. Pojam krize poslovanja 2. Karakteristike krize poslovanja 3. Tok krize poslovanja preduzeća 4. Vrste kriza poslovanja 5. Simptomi (znaci) krizeposlovanja 6. Uzrocikrize 7. Kriznimenadžment- pojam i vrste 8. Krizni menadžer - aktivnosti i sposobnosti 9. Ranaupozorenjanakrizu 10. Upravljanje rizicima 11. Koncept analiziranja i dijagnosticiranja krize preduzeća 12. Organizacija izlaska iz krize 13. Faze preokreta - procesa izlaska iz krize 14. Stečaj i likvidacija preduzeća 15. Komuniciranje u krizi		
Ishodi učenja:	• sposobnost koncentracije na probleme u poslovanju preduzeća, uz analiziranje najvažnijih parametara koji ukazuju na krizu preduzeća i markiranje uzroka krize • osposobljenost za primjenu preventivnih tehnika i metoda krize preduzeća i savladavanja krize preduzeća kada do nje dodje • studenti će biti osposobljeni za primjenu vještina kriznog menadžmenta, što podrazumijeva analitičke veštine, krizno komuniciranje i učenje iz krize		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi projekat -krizni plan studije slučaja/zadaće	80% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> ▪ Softić S.(2011). *Simptomi i uzroci krize preduzeća u Bosni i Hercegovini*. Sarajevo: Ekonomski fakulteta ▪ Osmanagić Bedenik, N.(2007) *Kriza kao šansa*, Zagreb: Školska knjiga <u>Dopunska</u> ▪ Luecke, R. (2005). *Upravljanje kriznim situacijama*. Zagreb: Zgombić&Partneri ▪ Muratović, H. (2005). *Organizacijski preokret*. Sarajevo: Ekonomski fakultet		

Šifra predmeta: MAN375	Naziv predmeta: MEĐUNARODNİ MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita:5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	▪ Identifikacija izazova sa kojima se današnji biznis i menadžment suočavaju u globalnoj tržišnoj utakmici ▪ Nadgradnja znanja o konceptima, principima, strategijama i vještinama upravljanja međunarodnim poslovnim procesima		
Sadržaj:	1. Globalizacija i međunarodni menadžment 2. Proces internacionalizacije i međunarodno preduzeće 3. Historijski razvoj međunarodnih preduzeća 4. Okruženje međunarodnog menadžmenta 5. Analiza atraktivnosti zemlje 6. Važnost nacionalne kulture u međunarodnom menadžmentu 7. Međunarodni strateški menadžment 8. Strateške opcije za lokalna preduzeća u poređenju sa međunarodnim preduzećima 9. Međunarodni menadžment ljudskih potencijala 10. Fenomen ekspatrijatizma i važnost repatrijacije 11. Izazovi organizovanja i kontrole u međunarodnom menadžmentu 12. Kontrolni mehanizmi u organizacijskim konfiguracijama multinacionalnih korporacija 13. Leadership i etički izazovi međunarodnog menadžmenta 14. Korporativna društvena odgovornost i međunarodni menadžment 15. Izazovi međukulturološke komunikacije i međunarodnog pregovaranja		
Ishodi učenja:	▪ Analizirati mogućnosti poslovanja preduzeća u različitom geografskom i kulturološkom ambijentu ▪ Formulirati i implementirati strategiju nastupa preduzeća na stranim tržištima ▪ Kominirati i prilagoditi različite leadership stilove kulturološkom profilu saradnika ▪ Razviti kros kulturalnu prilagodljivost		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Panel diskusije Analiza slučaja	55% 15% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Kviz Istraživački rad Analiza studije slučaja iz prakse	20% I 50% 5% 15% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rahimić, Z. i Podrug, N. (2013). *Međunarodni menadžment.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 3. Adler, N. J. (2002). *International Dimensions of Organizational Behavior.* Cincinnati, OH: South-Western College Publishing. 4. Hodgetts, R.M., Luthans, F. I Doh, J.P. (2006). *International Management: Culture, Strategy and Behavior.* Boston: McGraw-Hil/Irwin. 5. Mead, R. (2005). *International Management: Cross Cultural Dimensions.*Oxford: Blackwell Publishing. 6. Trompenaars, F. i Woolliams, P. (2004). *Business Across Cultures.* Chichester: Capstone Publishing Ltd.		

Šifra predmeta: MAN372	Naziv predmeta: POSLOVNO ODLUČIVANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita:5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumjevanje logike procesa odlučivanja koje je prisutno kako u profesionalnom, odnosno poslovnom, tako i u privatnom životu. Sve što ljudi rade danas jeste odlučivanje ili realizacija (implemenatcija) ranije donešenih odluka. Studenti će biti u mogućnosti da unaprijede svoj proces odlučivanja na način da će kroz nastavni proces biti osposobljeni da koriste različite napredne tehnike i modele poslovnog odlučivanja što će unaprijediti njihovu efektivnost i efikasnost, odnosno razvoj njihovih karijera.		
Sadržaj:	1. Uvod u poslovno odlučivanje 2. Pozicija poslovnog odlučivanja u organizaciji i menadžmentu 3. Stiloviitehnikeposlovnogodlučivanja 4. Ograničenjaiokolnostiposlovnogodlučivanja 5. Integralniprocesposlovnogodlučivanja 6. Tehnikeposlovnogodlučivanjasaaspektaneizvjesnosti 7. Tehnike za efektivno odlučivanje 8. Upravljanjezalihama i poslovnoodlučivanje 9. Stres i poslovno odlučivanje 10. Kreativnoriješavanjeproblemaiposlovnoodlučivanje 11. Poslovnoodlučivanje i menadžmentvremena 12. Poslovnoodlučivanje i PERT model 13. Poslovno odlučivanje PERT/Cost model 14. Poslovno odlučivanje iCPMmodel 15. Napredni sistemi poslovnog odlučivanja		
Ishodi učenja:	1. razumijevanje logike procesa poslovnog odlučivanja 2. kompetencije riješavanje poslovnih problema u organizaciji 3. sposobnost kreativnog i proaktivnog promišljanja 4. vještine praktičnog korištenja naprednih tehnika odlučivanja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće rad tokom semestra	60% 10% 10% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. P. Sikavica, i dr., Poslovno odlučivanje, Informator, Zagreb, 1999. 2. Manktelow, James, Mind tools-Essential skills for an excellent career, Mind tools ltd, United Kingdom, 2004. <u>Dopunska</u> 1. Render B., Stair R., Balakrishan N., Managerial Decision Modeling, Pretince Hall, New Jersey, 2003. 2. Bajramović R., Pašić M., Bašić H., Kadrić E., Analiza podataka, (odabrane teme), Univerzitetska knjiga, Sarajevo, 2005.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: ECO319	**Naziv predmeta: INDUSTRIJSKA SOCIOLOGIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Osnovni cilj je upoznati studente sa karakterom i značenjem promjena uzrokovanih razvojem industrijskih društava, kao i implikacijama tih promjena u kontekstu društvene podjele rada. Primjenom socioloških koncepata i analitičkih alata cilj je ispitati fenomen rada istovremeno natri nivoa: na makro nivou u odnosu prema širim društvenim procesima i strukturama, na mezzo nivou u kontekstu organizacije rada i upravljanja, i na mikro nivou u smislu socijalnih interakcija pojedinaca i grupa.		
Sadržaj:	1. Uvod u oblast industrijske sociologije 2. Sociološka tumačenja industrijskog društva 3. Društvene konsekvence industrijalizacije 4. Promjene značenja rada 5. Tehnologija i društveni razvoj 6. Karakteristike postindustrijskog društva 7. Informacijsko društvo i transformacija rada 8. Socijalna stratifikacija i mobilnost 9. Oblici društvene nejednakosti 10. Društveni aspekti modernih organizacija 11. Uloga i značaj neformalnih odnosa 12. Kultura, identiteti i radna etika 13. Konflikti i saradnja u sferi rada 14. Globalizacija i tranzicijska društva 15. Aktualne tendecije u sferi rada		
Ishodi učenja:	▪ Prepoznati i objasniti ključne aspekte društvenih procesa i struktura koje utiču na organizaciju rada. ▪ Analizirati različite vrste interakcijskih odnosa primjenom socioloških koncepata i analitičkih alata. ▪ Samostalno prosuđivanje, kreiranje i argumentovano iznošenje stavova o različitim društvenim problemima.		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije Analiza slučaja	50% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Finalni test Seminarski rad Prezentacije Analize slučajeva	35% 35% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Watson, Tony J. (2008). Sociology, Work and Industry, (5th ed.). Taylor &Francis e-Library. 2. Hodson, Randy & Sullivan, Teresa A. (2008)The Social Organization of Work.(Fourth Edition). USA: Thomson Wadsworth. <u>Dopunska</u> 3. The Social Organization of Work. (2011).(Ed.) Salem Press.California,New Jersey: Salem Press 4. Parker, S.R., Brown, R.K., Child, J., Smith, M.A. (1981).The Sociology of Industry.(Fourth edition).London: Unwin Hyman. 5. Mesihović, Nijaz. (2005) Teorijske osnove savremene sociologije. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu.		

Šifra predmeta: MAN379	Naziv predmeta: KONTROLİNG		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita:5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost razumijevanja poslovanja preduzeća u turbulentnom savremenom okruženju s ciljem kontinuranog praćenja svih aspekata poslovanja i njenog prilagođavanja novonastalim uvjetima da bi se ispunili poslovni ciljevi preduzeća. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj kontrolinga, te ovladavanjem znanjima potrebnim za uvođenje i razvoj kontrolinga.		
Sadržaj:	1. Pojam i sadržaj kontrolinga 2. Potrebe za kontrolingom 3. Odnos kontrolinga i srodnih finansijskih područja 4. Principi kontrolinga 5. Objekti i instrumenti kontrolinga 6. Proces kontrolinga 7. Balanced scorecard kao okosnica kontrolinga 8. Operativni kontroling 9. Strateški kontroling 10. Uloga kontrolinga u procesu planiranja 11. Uloga kontrolinga u analiziranja poslovnih rezultata 12. Analize odstupanja i izvještavanja 13. Koncepti i performanse mjerenje uspješnosti poslovanja 14. Institucionalni aspekti kontrolinga 15. Perspektive u razvoju kontrolinga		
Ishodi učenja:	• Stjecanje osnovnih spoznaja o filozofiji i konceptu kontrolinga kao poslovne funkcije • Osposobljenost za identificiranje i analiziranje osnovnih pokazatelja efikasnosti i uspješnosti poslovanja • Mogućnost primjene osnovnih teorijskih spoznaja na konkretnim primjerima poslovanja preduzeća		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> ▪ Osmanagić Bedenik, N. (2007). *Kontroling abeceda poslovnog uspjeha,* Zagreb: Školska knjiga ▪ *Ziegenbein, K. (2008). Kontroling (prevod sa njemačkog),* Zagreb: RRIF - plus <u>Dopunska</u> ▪ Osmanagić Bedenik, N. & saradnici.(2010), *Kontroling između profita i održivog razvoja*, Zagreb: M.E.P.		

Šifra predmeta: ECO336	Naziv predmeta: MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Ova pravna disciplina obuhvata izučavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava, i to: osnove komunitarnog prava, direktna strana ulaganja, slobodne zone, ugovor o međunarodnoj prodaji, ugovor o zastupanju, ugovor o lizingu, ugovor o isključivoj distribuciji, ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji, sredstva međunarodnog plaćanja (bankarska garancija, dokumentarni akreditiv i ugovor o faktoringu), rješavanje međunarodnih sporova i pravo konkurencije. Međunarodno poslovno pravo u bitno izmijenjenim uslovima poslovanja nezaobilazan je element u edukaciji budućih ekonomista. Broj međunarodnih operacija se povećava iz dana u dan tako da nepoznavanje osnovnih postulata ove discipline može da predstavlja objektivnu poteškoću u sutrašnjem poslovnom angažovanju svakog ekonomiste.		
Sadržaj:	1. Pojam i izvori međunarodnog poslovnog prava 2. Države i međunarodne organizacije 3. Preduzeće kao subjekat međunarodnog poslovnog prava 4. Specifični subjekti međunarodnog poslovnog prava u BiH 5. Direktna strana ulaganja 6. Slobodne zone 7. Ugovor o međunarodnoj prodaji 8. Ugovor o zastupanju 9. Ugovor o lizingu 10. Ugovor o isključivoj distribuciji 11. Ugovor o dugoročnoj proizvodnoj saradnji 12. Ugovor o faktoringu 13. Dokumentarni akreditiv 14. Bankarska garancija 15. Rješavanje sporova iz međunarodnih poslovnih operacija		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava 2. Razlikovanje ugovora međunarodnog poslovnog prava 3. Razlikovanje instrumenata obezbjeđenja plaćanja 4. Sposobnost primjene normi i analiza slučajeva iz prakse		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	35% 20% 35% 10%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 30% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2009) Međunarodno poslovno pravo, Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Trifković, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2003) Praktikum međunarodnog poslovnog prava, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN335	Naziv predmeta: MENADŽMENT I RAZVOJ NEKRETNINAMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Da istrazi module razvoja, investiranja i upravljanja nepokretnom imovinom (farme, zgrade, cetse, zeljeznica, parkovi, industrijska postrojenja, naftovodi ,plinovodi, itd) u cilju optimizacije povrata. Studenti će kroz ovaj predmet biti osposobljeni da kvalitetno finansijski projektiraju, promoviraju, pregovaraju, realiziraju prodaju ili korištenje nekretnina na rentabilan način.		
Sadržaj:	1. Pojam nekretnina (nepokretne imovine) 2. Korisnosti koje omogućuju nekretnine 3. Tržišta nekretnina i učesnici na tržištu nekretnina 4. Proces razvoja nekretnina 5. Identificiranje razvojnih mogućnosti investiranja u nekretnine 6. Principi investicione analize u nekretnine 7. Modeli ocjene efikasnosti investiranja u nekretnine 8. Principi finansiranja razvoja nekretnina 9. Kategorije finansiranja nekretnina 10. Vrste namjenskih kredita za nekretnine 11. Uvod u "Housing affordability" 12. Modeli izracuna "Housing affordability" 13. Ekonomski kontekst uticaja sektora nekretnina 14. Perspektive razvoja nekretnina i 15. Saradnja sa profesionalnim institucijama (agencijama, inspektorima, procjenjiteljima….)		
Ishodi učenja:	1. upoznavanje studenata sa teoretskim osnovama tržišta nekretnina 2. razumjevanje procesa razvoja nekretnina prema savremenim modelima 3. spoznaje studenata u vezi sa menadžmentom nekretnina (znanje, vještine, pozitivna iskustva i primjena u praksi) 4. upoznavanje studenata sa pojmom "housing affordability" i modelima izračuna 5. poticanje studenata da razmišljaju kritički i analitički glede perspektive razvoja nekretnina 6. unaprijeđenje usmene i pismene prezentacije (komunikacione vještine)		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	40% 30% 30%	
Načini provjere znanja:	finalni/završni test mid-term test seminarski rad i prezentacija participacija na predavanjima I vježbama	30% 30% 30% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Iscaac, D., O'Leary, J. and Daley,M. (2010) *Property Development*, Palgrave Macmillan. Chapters 1, 2, 5, 6, 7, 8. 2. Karamujic, M. H. (2013) *Housing Affordability: Importance, Measures and an Empirical Assessment*, Sarajevo BiH: Ekonomski Fakultet Sarajevo. Chapters 1,2,3,4 and 5. 3. Radni materijal pripremljen od strane nastavnog osoblja (biti će obezbjeđen u OL izdanju). <u>Dopunska</u> 1. Iscaac, D., O'Leary, J. and Daley,M. (2010) *Property Development*, Palgrave Macmillan. Chapters 3, 4, and 10. 2. Karamujic, M. H. (2009) *The Determination of Home Loan Interest Rates and an Empirical Assessment of their Cyclicality and Seasonality in Australia*, Saarbrucken Germany: VDM. 3. Karamujic, M. H. (2013) *Housing Affordability: Importance, Measures and an Empirical Assessment*, Sarajevo BiH: Ekonomski Fakultet Sarajevo.		

	Chapter 6.

Šifra predmeta: MAN382	Naziv predmeta: OPERACİONİ MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita:5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost kvalitetne analize prirode i uloge operacijskog menadžmenta u proizvodnji roba i usluga i mogućnost razumijevanja značaja dizajniranja procesa, proizvoda i mreža snabdjevanja, kao i radnih mjesta i organizacije. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj planiranja kapaciteta, zaliha, resursa, poslovnih mreža i kvaliteta, te upoznati studente sa značajem i ulogom unapređenja u operacijskom menadžmenta sa ciljem jačanja konkurentskih sposobnosti organizacije uz razumijevanje izazova operacijskog menadžmenta u budućnosti.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja operacionog menadžmenta 2. Šta je opreracijski menadžment-definicija i elementi 3. Strateška uloga i ciljevi operacija 4. Dizajniranje procesa, dizajniranje proizvoda i usluga 5. Dizajniranje mreža snabdjevanja 6. Dizajniranje layout-a i toka operacija 7. Dizajniranje radnih mjesta i organizacije rada 8. Priroda planiranja i kontrole u operacionom menadžmentu 9. Planiranje i kontrola kapaciteta i zaliha 10. Planiranje resursa preduzeća (ERP) 11. Lean operacije i just-in-timež 12. Planiranje i kontrola projekata 13. Planiranje i kontrola kvaliteta 14. Unapređenje operacija 15. Izazovi operacionog menadžmenta		
Ishodi učenja:	1. sposobnost oblikovanja sopstvenog pogleda na važnost operacionog menadžmenta za konkurentnost preduzeća 2. kompetencije kritičke ocjene prednosti uvođenja operacijskog menadžmenta na sistemskim područjima proizvodnje roba i usluga 3. pojačati sposobnost analitičkog razmišljanja, oblikovanja argumenata, sposobnosti aktivnog sudjelovanja u raspravama i interpretaciji podataka		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Slack, Chambers & Johnston: Operations Management, 5/E, Prentice Hall, 2007 2. Ćulahović & Brnjas: Operacijski menadžment, Beogradska bankarska akademija, 2009 Dopunska 1. Heizer & Render: Principles of Operations Management, 8/E, 2010, Prentice Hall 2. Krajewski, Ritzman & Malhotra: Operations Management, 9/E, 2010, Prentice Hall		

Šifra predmeta: MAN353	Naziv predmeta: SAVREMENE TEHNİKE U MENADŽMENTU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita:5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Predmet «Savremene tehnike u menadžmentu» je predmet, koji spada u domen biznisa, i tretira pretežno operativne aspekte menadžmenta. Sadržaj predmeta je usmjeren na poslovni subjekt (preduzeće), odnosno na aktivnosti vezane za operativno vođenje biznisa odnosno preduzeća. U tom kontekstu posmatrano, navedeni predmet je usmjeren na izučavanje tehnika i metoda praktičnog rukovođenja i postizanje efikasnosti u svakom segmentu poslovnih procesa. Predmet je dosta praktičan tako da studentima nudi mogućnost sticanja različitih vještina koje će im biti neophodne na bilo kojem radnom mjestu u okviru bilo kojeg bazičnog tipa organizacije. Naravno kroz predavanja i vježbe se očekuje proaktivan rad studenata kroz interaktivan pristup nastavnom procesu i analizu slučajeva.		
Sadržaj:	1. Uvodna predavanja 2. Principi rukovođenja 3. Izgradnja vlastite efikasnosti 4. Navike uspješnih menadžera 5. Akciono i performansno planiranje 6. Tehnike operativne kontrole 7. Priprema i vođenje poslovnih sastanaka 8. Pregovarački proces 9. Komuniciranje u organizaciji 10. Tehnike za povećanje individualne učinkovitosti 11. Alati za razumijevanje kompleksnih situacija 12. Efektivno upravljanje timovima 13. Izgradnja efektivne poslovne mreže 14. Etički aspekti rukovođenja 15. Rekapitulacija		
Ishodi učenja:	▪ razumjevanje logike procesa rukovođenja kao cjelovitog vodiča kroz poslovni proces sa pozicije menadžera na svim hijerarhijskim nivoima ▪ razumjevanje osnovnih zadataka i aktivnosti poslovnih subjekata i načina uspješne realizacije istih ▪ podizanje individualne učinkovitosti u realizaciji poslovnih aktivnosti		
Nastavne metode:	ex katedra praktičan rad/projekt studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Crnkić, Kenan, Sedam tajni uspjeha, Dobra knjiga, 2013 2. Manktelow, James, Mind tools-Essential skills for an excellent career, Mind tools ltd, United Kingdom, 2004 <u>Dopunska</u> 1. Operations Management for MBAs; John Wiley & Sons Inc., 1999 2. Poslovno komuniciranje i poslovni bonton; Zagreb; Naklada Edo; 1995		

Šifra predmeta: MAN371	**Naziv predmeta: TEORİJA ORGANİZACİJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ciljevi koji se žele ostvariti realizacijom nastavnog procesa usmjereni su na upoznavanje studenata sa osnovnim principima organizacijskog dizajna, počevši od organizacijske makrostrukture do dizajniranja radnog mjesta. Dodatni cilj ovog predmeta je usmjeren na izgradnju kompetencija studenata vezanih za metodologiju analize organizacijskog okruženja i analizu organizacije uz sposobnost provođenja procesa analize posla, izrade opisa radnih mjesta, specifikacije radnih mejsta i standardizacije radnih mjesta.		
Sadržaj:	1. Uvod u teoriju organizacije – historijski aspekti 2. Osnovni teorijski koncepti organizacije 3. Organizacijsko okruženje 4. Organizacijska kultura 5. Osnove planiranja, odlučivanja i kreiranja strategije u organizaciji 6. Mjerenje efikasnosti organizacije 7. Bazični elementi procesa organizovanja 8. Upravljanje organizacijskim dizajnom 9. Upravljanje organizacijskim promjenama i inovacijama 10. Osnove HRM-a i ponašanja u organizaciji 11. Lidership i motivacija u organizaciji 12. Komunikacija u organizaciji 13. Kontrolni procesi u organizaciji 14. Upravljanje timovima, kvalitetom i informacijama u organizaciji 15. Rekapitulacija		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje logike procesa funkcioniranja organizacije ▪ kompetencije za potpunu analizu organizacije ▪ rješavanje praktičnih problema organizacijske transformacije i reorganizacije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Richard L. Daft: Organization theory and design, West Publishing Company, USA, 2013. 2. Z. Hadžiahmetovic, S.Softic, Dž.Kulovic: Organizacija (teorije, strukture, ponašanje), Ekonomski fakultet Sarajevo, Sarajevo, 2008. <u>Dopunska</u> 1. Aziz Šunje: Top menadžer, vizionar i strateg, Tirada, 2002. + web stranica 2. Greenberg, Jerald, Baron, A., Robert, Behavior in Organizations, Pearson Education, Inc., Upper Saddle River, New Jersey, 2003.		

Šifra predmeta: MAN333	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE KVALİTETOM**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Upravljanje kvalitetom, kao jednog od veoma važnih predmeta iz domena biznisa, je osposobiti studente da razumiju šta je to kvalitet i na koji način se uvode sistemi kvaliteta u različite poslovne subjekte (preduzeća) posmatrano kako sa stanovišta top-menadžera tako i sa stanovišta svih zaposlenih. U okviru ovog predmeta će se osigurati da studenti razumiju kako strateški, odnosno dugoročni tako i operativni, odnosno kratkoročni kontekst upravljanja kvalitetom, uključujući postavku da je uvođenje sistema upravljanja kvalitetom u organizaciju i njegovo kontinuirano unapređenje investicija koja se veoma brzo isplati.		
Sadržaj:	1. Uvod u predmet Upravljanje kvalitetom -teorijski aspekti 2. Strategijski aspekti Upravljanja kvalitetom 3. Planiranje uvođenja sistema kvaliteta 4. Organizovanje i razvoj funkcije kvaliteta 5. Upravljanje totalnim kvalitetom-TQM 6. ISO standardi kvaliteta 7. Korporativni kvalitet i Balanced Scorecard 8. Implementacija-osiguranje kvaliteta 9. Standardni alati za praćenje kvaliteta 10. Six Sigma koncept kontroliranja kvaliteta 11. Procesne sposobnosti organizacije 12. Statistička kontrola kvaliteta 13. Kontinuitet upravljanja kvalitetom 14. Tehnike poboljšanja kvaliteta 15. Oblikovanje sistema za kontrolu kvaliteta		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje konceptualnog značenja pojma kvalitet ▪ usvajanje znanja vezanih za primjenu pojedinih alata za upravljanje kvalitetom u organizaciji ▪ Identificiranje ključnih pretpostavki za kontinuirano unapređenje vlastitiog kvaliteta rada i ukupnog kvaliteta u organizacijama.		
Nastavne metode:	ex katedra praktičan rad/projekt studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Elvir Čizmić, Adil Trgo, Savremeni Menadžerski Koncepti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2010 2. H. Gutošić/M. Gutošić, ISO standardi za sisteme poslovnog upravljanja, QMSI, Sarajevo, 2012, <u>Dopunska</u> 1. Meredith R. Jack; Shafer M. Scott; Operations Management for MBAs; John Wiley & Sons Inc., 1999. 2. Jae K. Shim; Joel G. Siegel; Operations Management; Barron s Educational Series Inc., 1999.		

Šifra predmeta: MAN378	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE PROJEKTIMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita:5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Predmet Upravljanje projektima ima za cilj da studente osoposobi da vode konkretan poslovni projekat u sklopu poslovne organizacije, ali i da razumiju način na koji se ostvaruje koordinacija većeg broja projekata unutar poslovne organizacije. Iako se predmet zvanično zove: Upravljanje projektima, mi, zbog naznačenih odrednica, preferiramo nešto drugačiji naziv predmeta: Menadžment projek(a)ta. Menadžment projekata kao jedna dimenzija ima za cilj da studenti razumiju na koji način se na razini poslovne organizacije identificira potreba za provođenjem projekata, te načini na koji se osigurava koordinacija svih projekata koji se realiziraju unutar poslovne organizacije.		
Sadržaj:	1. Mgmt projekata, 2. Projektni odbor, 3. Projektna organizacija i PMO 4. Mgmt (jednog) projekta: jedinstven metodološki okvir - faze projekta 5. Koncept, Definiranje, Planiranje 6. Projekat: Koncept - Okvirno određenje projekta/odobrenje projekta 7. Projekat: Identifikacija: Analiza problema/ciljevi projekta/ vizija-misija projekta (Projektni odbor) 8. Identifikacija: Analiza interesno-uticajnih skupina (Projektni odbor) 9. Projekat: Identifikacija: LFA matrica/ Matrica logičkog okvira 10. Projekat: Planiranje i budžetiranje projekta: Base-line – kompletiranje projektne dokumentacije 11. Budžetiranje, Mgmt rizika 12. Knjiga projekta: software-sko uokvirenje projekta 13. Implementacija projekta: Tim – funkcioniranje tima 14. Implementacija projekta: Kontrola/Zatvaranje 15. Naučene lekcije		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje načina na koji se identificira potreba za realizacijom projekata ▪ razumijevanje načina na koji se koordiniraju i prate projekti usvajanje jedinstvenog metodološkog pristupa u vođenju jednog konkretnog poslovnog projekta ▪ razumijevanje načina na koji se treba voditi projektni tim		
Nastavne metode:	ex katedra praktičan rad/projekt studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata Projekat Rad tokom nastave	40% 10% 40% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Omazić M.A., Baljkas S., Projektni menadžment, Sinergija, 2005 2. Elvir Čizmić, Adil Trgo, Savremeni Menadžerski Koncepti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2010 <u>Dopunska</u> 1. Ćulahović & Brnjas: Operacijski menadžment, Beogradska bankarska akademija, 2009 2. Harold, Kerzner, Advanced Project Management, Best Practices on Implementation, Second edition, John Wiley & Sons, New Jersey, 2004.		

Šifra predmeta: MAN381	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE PROMJENAMA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Osnovni cilj izučavanja ovog predmeta je razviti svijest i ukazati na potrebu za organizacionim promjenama u savremnom poslovnom okruženju. Studenti će se upoznati se sa: individualnim, timskim i organizacionim promjenama te ulozi menadžera i izvršioca u procesu promjene. Prezentiraće se koncepti strukturnih i kulturoloških promjena u organizacijama, kao i korisne metode, alati i tehnike za implementaciju promjene.		
Sadržaj:	1. Pojam organizacionih promjena 2. Razlozi za organizacionu promjenu 3. Nivoi i izvori organizacionjih promjena 4. Otpori promjena 5. Klasifikacija (vrste) organizacionih promjena 6. Koncepti organizacionih promjena 7. Životni ciklus organizacije 8. Organizacioni razvoj 9. Organizaciona transformacija 10. Koncepti organizacionih promjena 11. Modeli organizacionih promjena 12. Upravljanje promjenom 13. Proces organizacione promjene 14. Alati i tehnike za sprovođenje promjene 15. Učenje iz promjena		
Ishodi učenja:	• Sposobnost istraživanja i primjene ključnih teorija organizacionih promjena • Ovladavanje dijagnostičkim alatima u identificiranju promjena. • Razvijanje sposobnosti za predlaganje određenih rješenja u implementiranju promjena		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja - prezentacije gosti predavači	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi seminarski rad zadaće prezentacije	80% 10% 5% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Janićijević, N. (2007). *Upravljanje organizacionim promjenama*. Beograd: Ekonomski fakultet 2. John Hayes, J. (2010). *The Theory and Practice of Change Management, 3/E*. Palgrave Macmillan <u>Dopunska</u> 1. Kotter P.J. (2009). *Vođenje promjena*. Zagreb: Lider press 2. Jovanović, P. (2006). *Upravljanje promjenama*. Beograd: Junior		

SMJER: MENADŽMENT INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA

Šifra predmeta: MAN365	**Naziv predmeta: E-BUSİNESS**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Obavezan-smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je ponuditi sveobuhvatan pregled principa, strateških odrednica, te tehnologija za punu implementaciju elektronskog poslovanja u kompaniji. Predmet poseban akcenat stavlja na ulogu i modele transformacije sa klasičnog na e-business oblik poslovanja, uz definisanje jasne uloge e-business sistema u osiguranju bolje konkurentske pozicije kompanije.		
Sadržaj:	1. E-business 2. Tipovi i strategije e-business organizacija 3. Trendovi u e-poslovanju 4. Dizajn modela e-poslovanja 5. Arhitektura e-poslovanja 6. Menadžment e-business sistema 7. E-commerce: uvod i poslovni modeli 8. E-commerce i infrastruktura 9. E-commerce aplikacije 10. Sigurnost elektronskog poslovanja 11. Marketing komunikacija elektronskog poslovanja 12. Etička i društvena pitanja elektronske trgovine 13. Online prodaja i usluge 14. Društvene mreže, aukcije i portali 15. B2B elektronska trgovina		
Ishodi učenja:	Znanja, vještine i kompetencije koje student usvaja: - razumijevanje procesa elektronskog poslovanja I elektronske trgovine; - razumijevanje arhitekture, dizajna, upravljanja, kao I aspekt sigurnosti e-business i e-commerce sistema. - mogućnost planiranja i implementiranja transformacije klasičnog oblika poslovanja ka elektronskom poslovanju; - mogućnost kreiranja i implementiranje planova za dizajniranje e-business i e-commerce aplikacija, te prepoznavanje faktora (ne)sigunosti ovakvog poslovanja uz preventivno djelovanje u tom smislu; - mogućnosti iskorištavanja prednosti elektronskog poslovanja korištenjem najboljih praksi; - praktično znanje o elektronskoj trgovini i načinima pronalaska kupaca, kao i marketing aktivnostima elektronskog poslovanja.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe (problem sesije) Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	30% 30% 20% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kenneth C. Laudon i Carol Guercio Traver, E commerce, Pearson, 2012. 2. Chaffey, Greasley and Hickie, Business Information Systems, Bocij, , Prentice Hall. <u>Dopunska</u> 3. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: MAN360	Naziv predmeta: ANALİZA POSLOVNİH PROCESA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeupoznavanje studenata sa metodologijama i alatima za analizu, modeliranje i upravljanje poslovnim procesima naglašavajući glavnu ulogu IT sistema u procesima reinženjeringa poslovnih procesa.		
Sadržaj:	1. Poslovni procesi i važnost procesne orijentacije 2. Procesni menadžment i procesno orijentirana organizacija 3. Promjena poslovnih procesa kao strateški pristup promjeni poslovanja 4. Suvremene metode praćenja, analize i poboljšanja poslovanja 5. Upravljanje poslovnim procesima – BPM 6. Životni ciklus BPM-a 7. Softverski alati za upravljanje poslovnim procesima 8. Upravljanje poslovnim tokovima 9. Analiza i prikazivanje poslovnih procesa 10. Unapređivanje i mjerenje uspješnosti poslovnih procesa 11. Programski alati za analizu i modeliranje poslovnih procesa 12. Projektni pristup promjeni poslovnih procesa 13. Cjelovito upravljanje kvalitetom –TQM 14. Six sigma i upravljanje poslovnim procesima 15. Reinženjering poslovnih procesa		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta student će steći slijedeća: ▪ Znanja: o procesnoj paradigmi, poslovnim procesima, metodama praćenja, analize, redizajna i upravljanja poslovnim procesima. ▪ Vještine: studenti će odabirom ponuđenih metoda, alata i softverskih rješenja moći uspješno analizirati i redizajnirati poslovne procese u cilju rješavanja problema u funkcionisanju organizacijskih sistema. ▪ Kompetencije: Upravljanje projektima reinženjeringa poslovnih procesa.		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Problemske sesije; vježbe; Seminarski radovi Obrada case-ova Gosti iz prakse	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit (test) Seminarski rad Case study	20% 15% 5% 40% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bosilj Vukšić, V., Hernaus, T, (2008). Upravljanje poslovnim procesima – organizacijski i informacijski pristup, Školska knjiga d.d., Zagreb Dopunska: 1. Cingula M., Fabac R., (2009). Poslovni sustavi i poslovni procesi, Fakultet za organizaciju informatiku, Varaždin 2. Stuart, J., Haute, T., (2009).Guide to the Business Process Management Common Body of Knowledge (BPM CBOK) Version 2.0 –Second Release, Association of BPM Professionals, Indiana USA		

Šifra predmeta:MAN369	Naziv predmeta: MENADŽMENT INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumijevanje problematike upravljanja informacijskim resursima i tehnologijama kao poslovnim resursima u savremenom poslovanju, kao i uloge IT-a u unapređenju efikasnosti i efektivnosti poslovanja.		
Sadržaj:	1. Savremeni poslovni kompjuting 2. Upravljanje IT i informacijskim resursima: osnovni okvir 3. Informacijske arhitekture 4. Računarske konfiguracije 5. Serverske/OS platforme 6. Aplikacijske platforme 7. Mrežne platforme 8. Storage tehnologije 9. Sistemska i mrežna administracija 10. Upravljanje podacima; backup i recovery tehnologije 11. Upravljanje poslovnim kontinuitetom 12. Upravljanje IT kadrovima 13. Upravljanje sigurnošću IS-a 14. Upravljanje razvojem IS-a 15. Međunarodni standardi u upravljanju IT/IS		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Sagledati ulogu menadžmenta IT-a u savremenom poslovanju; analizirati faktore uspjeha u implementaciji i upravljanju IT. VJEŠTINE: Implementirati backup i recovery operacije, rješavati probleme sistemskog i mežnog upravljanja. KOMPETENCIJE: Raditi samostalno i u timu na poslovima upravljanja IT-om, demonstrirati poslove upravljanja IT.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe(problem sesije) Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Bajgorić., N. (2012). Menadžment informacijskih tehnologija, Ekonomski fakultet u Sarajevu <u>Dopunska</u> 1. Turban, E., Volonino, L. (2010). Information Technology for Management: Transforming Organizations in the Digital Economy, International Students Version, 7th Edition, Wiley 2. McNurlin, B.C., Sprague, R.H.Jr. (2006). Information Systems Management In Practice, Prentice Hall 3. Pearlson, K.E., Saunders, C.S. (2009). Managing and Using IS, Wiley		

Šifra predmeta: MAN358	Naziv predmeta: POSLOVNA İNTELİGENCİJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa pojmom Poslovne inteligencije i njenom ulogom menadžerskog alata za brže i kvalitenije donošenje poslovnih odluka; upoznavanje sa tehnikama, metodama i aklatima Poslovne inteligencije; predstavljanje osnovnih modela razvoja Poslovne inteligencije.		
Sadržaj:	1. Priroda, svrha, funkcije i vrijednosti Poslovne inteligencije 2. Komponente Poslovne inteligencije preduzeća 3. Razvoj koncepta Poslovne inteligencije 4. Skladište podataka (Data Warehouse) 5. Karakteristike podataka u Skladištu podataka 6. Karakteristike i razlike transakcionog i analitičkog procesiranja podataka 7. Rudarenje podataka (Data Mining) 8. Tehnike Data Mining-a 9. Metode otkrivanje znanja iz baza podataka 10. Analitička obrada podataka u realnom vremenu (OLAP) 11. Operativno skladište podataka 12. Izgradnja sistema Poslovne inteligencije 13. Metodološki aspekti razvoja Poslovne inteligencije 14. Područja primjene Poslovne inteligencije 15. Budućnost Poslovne inteligencije		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Podizanje svijesti o značaju Poslovne inteligencije za povećanje brzine i kvaliteta poslovnog odlučivanja, odnosno uspješnosti kompanije VJEŠTINE: Izbor i implemeniacija gotovih BI rješenja, pronalaženje područja poslovanja u kojima će se uspješno primjenjivati BI rješenja KOMPETENCIJE: Doprinositi uspješnoj timskoj izgradnji sistema Poslovne inteligencije primjenom naučenih znanja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe(problem sesije) Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Seminarski rad i prezentacija	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna: 1. Panian, Ž.; Klepac, G. *Poslovna inteligencija*. Masmedia, Zagreb, 2004. 2. Balaban, N.;Ristić, Ž. Poslovna inteligencija, Ekonomski fakultet Subotica, Subotica, 2006. Dopunska: 1. Panian, Ž.i suradnici. *Poslovna inteligencija – Studije slučajeva iz hrvatske prakse*. Narodne novine, Zagreb, 2007.		

Šifra predmeta: MSN355	**Naziv predmeta: POSLOVNI INFORMACIONI SISTEMI**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Usvajanje znanja strukturi, tipovima i arhitekturi poslovnih informacionih sistema, te najznačajnijim vendorima i raspoloživim informacionim rješenjima.		
Sadržaj:	1. Uvod u poslovne informacione sisteme 2. Poslovanje u umreženoj ekonomiji 3. Arhitektura PIS 4. SOA biznis model 5. Infrastruktura PIS 6. Poslovni informacioni sistemi u praksi 7. eBiznis modeli 8. Vendori; rješenja 9. Modeli implementacije 10. Poslovni informacioni sistemi za SME 11. Korporativno upravljanje PIS 12. Upravljanje rizikom PIS 13. PIS i ITSM 14. IT trošak 15. Savremeni koncepti PIS		
Ishodi učenja:	a) Znanja: karakteristike PIS, osnovne korake definisanja i implementacije poslovnih informacionih sistema, vodeće vendore i rješenja, te najznačajnije elemente korporativnog upravljanja PIS b) Vještine: prepoznavanje i definisanje osnovnih komponenti PIS; infrastrukturne zahtjeve, te modalitete upravljanja PIS c) Kompetencije: upotreba PIS u modernom poslovanju, menadžment i savremeni koncepti poslovnih informacioni sistema		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; vježbe; rad u računarskoj sali Studije slučajeva Prezentacije		40% 10% 20% 10% 20%
Načini provjere znanja:	Odbrana studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Ocjena sa vježbi Finalni ispit		20% 10% 20% 50%
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Li Da Xu (2014), *Enterprise Integration and Information Architecture*, Auerbach Publications		

Šifra predmeta: MAN357	Naziv predmeta: POSLOVNA PRIMJENA RAČUNARSKIH MREŽA I TELEKOMUNIKACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmeti			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Ovaj predmet predstavlja uvod u poslovnu primjenu kompjuterskih mreža. Obrađuju se teme koje omogućavaju shvatanje rada kompjuterskih komunikacija, Interneta elemenata neophodnih za povezivanje preduzeća, kao što su protokoli, hardver i softver te zakonska regulativa iz ove oblasti. Studenti će naučiti kako da povežu računare te kako da povežu svoju firmu na Internet.		
Sadržaj:	1. Telekomunikacijske tehnologije i njihova poslovna primjena 2. Elementi računarskih mreža 3. Standardi i protokoli, tipovi i tehnologije računarskih mreža 4. LAN mreže preduzeća 5. MAN-ovi mreže gradova 6. WAN-ovi korporativne mreže 7. Poslovni serveri i aplikacijska platforma 8. Internet/Web tehnologije i primjena Interneta u poslovne svrhe 9. Internet kao poslovna mreža, virtualne poslovne mreže 10. Wireless, IP telefonija 11. Extranet, Internet servis provajderi 12. E-tehnologije i njihova poslovna primjena 13. Mobilne komunikacije i njihova primjena 14. Satelitske komunikacije i njihova primjena u poslovne svrhe 15. Trendovi u ICT-u		
Ishodi učenja:	Nakonzavršetkapredmeta, student ćebitisposoban da: - razumijetemeljne strukture telekomunikacijskih tehnologija u poslovanju - razumije i objasni osnovne pojmove kao što su računarska mreža, klijent/server arhitekture, skalabilnost mreže, internet, intranet i extranet - opiše rutiranje, povezivanje u mreži opremljenim uređajima pomoću odgovarajućih protokola - planirati i poveže svoju firmu na ISP i odgovarajuće servise - prepozna, opiše i da primjere korištenja telekomunikacija u svakodnevnom poslovanju kao što su čitanje e-pošte ili pretraživanje weba		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti Zadaci	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Seminarski rad Projekat/Vježbe Prezentacije Finalni ispit	25% 20% 20% 35%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Business data communications, Behrouz, McGrow Hill 2. Computer networking, James Kurose, Adison Wesley <u>Dopunska</u> 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: MAN361	Naziv predmeta: SISTEMI ZA PODRŠKU ODLUČIVANJU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita:5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumijevanje značaja donošenja poslovnih odluka i uloge informacionih tehnologija u tržišnom okruženju, te značaja poslovnih informacionih sistema u kompleksnom procesu poslovnih analiza i donošenja odluka.		
Sadržaj:	1. Pregled IT za donošenje odluka 2. Tipovi IS za podršku odlučivanju 3. Vrste odluka i način odlučivanja 4. Modeli odlučivanja 5. Arhitektura IS za podršku odlučivanju 6. Koncept i karakteristike DSS-a 7. Osnovni tipovi DSS-a 8. Pristupi izgradnji DSS-a 9. Koncepti karakteristike MIS, GIS, EIS, ES 10. DSS i drugi sistemi 11. Ekspertni sistemi 12. Skladišta podataka 13. Poslovna inteligencija 14. Statističke analize i rudarenje podataka 15. Prediktivne analize		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije vezu između modernih informacionih tehnologija i donošenja odluka, • razumije ulogu i prednosti korištenja poslovnih informacionih sistema, kao i informacionih tehnologija u poslovanju uopće, • prikupi adekvatne informacije, • koristi softverske alate za pomoć pri odlučivanju (Pivot tabele, Solver, razvoj ekspertnog sistema), • samostalno i u grupama rad i na primjerima simulacije stvarnih poslovnih situacija i donošenja odluka.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti Zadaci	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacije (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 30% 30%	
Literatura:	Obavezna: 1. Lagumdžija Z., Zaimović T., Šabić Z., Kačapor K. i Grabovica E., (2008): Menadžment informacioni sistemi – Konkurentnost i IT, Ekonomski fakultet Sarajevo 2. Turban E., Volonino L., McLean E., Wetherbe J. (2009): Information Technology for Mana ement: Transforming Organizations in the Digital Economy, International Student Version, 7th Edition, Wiley Dodatna: 1. Panian, Ž. i suradnici (2007): Poslovna inteligencija, Narodne novine d.d, Zagreb 2. Sauter, V. (2010): Decision Support Systems for Business Inteligence, 2nd edition, Wiley		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN364	**Naziv predmeta: DR5UŠTVENE MREŽE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste steći znanje o cjelokupnom procesu izgradnje i primjene društvenih mreža u kompaniji/organiziciji, te njihove primjene u procesu upravljanja odnosom sa klijentima.		
Sadržaj:	1. Web 2.0 tehnologije 2. Uvod u društvene mreže 3. Tipovi društvenih mreža 4. Izazovi, trendovi i perspektive razvoja društvenih mreža 5. Razlozi uvođenja i mogućnosti primjene u kompanijama/organizacijama 6. Izgradnja društvenih mreža 7. Upravljanje promjenama u organizaciji uz pomoć društvenih mreža 8. Upravljanje odnosom sa klijentima pomoću društvenih mreža 9. Važnost društvenih mreža u prcesu upravljanja odnosom sa klijentima 10. Analiza društvenih mreža 11. Kreiranje i implementacije u kompaniji/organizaciji 12. Vođenje projekata implementacije 13. Modeli i metrike procjene uspješnosti primjene društvenih mreža 15. Primjeri iz prakse i studije slučaja		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije proces i metode razvoja društvenih mreža u kompanji/organizaciji • razumije važnost društvenih mreža u procesu upravljanja odnosom sa klijentima • koristi alate za analizu društvenih mreža		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti iz prakse Vježbe problem sesije)	40% 30% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacije (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 30% 30%	
Literatura:	Obavezna: 1. Prell, C. (2011). Social Network Analysis: History, Theory and Methodology. SAGE Publications. 2. Borgatti, S., Everett, M., Johnson, J. (2013). Analysing Social Networks. SAGE Publications. 3. Greenberg, Paul. (2010). *CRM at the Speed of Light, (4th Edition): Social CRM Strategies, Tools, and Technologies for Engaging Your Customers.* McGraw Hill Dodatna: 1. "*CRM and Social Networking: Engaging the Social Customer*". (2009). Microsoft white paper 2. Tichy, N. M., M. L. Tushman, and C. Fombrun, "Social Network Analysis for Organizations", Academy of Management Review, Vol. 4, No. 4, 1979, pp. 507-519 3. Simonite, T. (2012). What Facebook knows. MIT Technology Review		

Šifra predmeta: MAN330	Naziv predmeta: E-GOVERNMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste predstaviti najznačajnije koncepte e-Uprave uključujući najveće izazove upravljanja informacijama i uslugama javnog sektora.		
Sadržaj:	1. Osnovni koncepti e-Uprave 2. Modeli e-Uprave 3. Strategija e-Uprave 4. Procesna orijentacija i e-Uprava 5. Procjena spremnosti adminsitracije za e-gov incijativu 6. Implementacija e-UPRAVE 7. Povezivanje administracije 8. „Vlada bez papira“ 9. Samousluživanje – korisnički orijentirana uprava 10. Integrisana usluga i servisi 11. e-Uprava i Web 2.0 alati 12. Mobilno poslovanje u upravi 13. Najveći izazovi e-Uprave 14. Trendovi i perspektive razvoja e-Uprave 15. Najbolje prakse e-Uprave		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: • Definirati osnovne koncepte i modele e-Uprave • Razumjeti ulogu tehnologije u kreiranju korisnički-orijentirane Uprave • Prepoznati i definirati najveće izazove upravljanja e-gov incijativama • Primjeniti stečeno znanje i vještine u konkretnim lokalnim e-gov incijativama		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači laboratorijske vježbe	30% 20% 20% 30%	
Načini provjere znanja:	Test (Parcijalni 1) – VIII sedmica Prezentacija (Seminarski rad+ppt) Projekat (Case study + ppt) Test (Parcijalni 2.) - XIV	30% 20% 20% 30%	
Literatura:	Osnovna: 1. Otenyo. E. E., Lind N. S. (2011). e-Government: The Use of Information and Communication Technologies in Administration, Teneo Press 2. Radivojević M. (2007): e-Uprava od vizije do implementacije, Univerzitet za poslovne studije, Banja Luka. 3. Homburg V. (2008). Understanding E-Government: Information Systems in Public Administration, Routledge.		

Šifra predmeta: MAN367	Naziv predmeta: KOLABORACİJSKİ SİSTEMİ		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste predstaviti osnovne koncepte kolaborativnih sistema, te njihovu ulogu u savremenom poslovanju i kontinuirano promjenjivom okruženju u kojem znanje i vještine saradnje i timskog rada postaju ključne.		
Sadržaj:	1. Kolaboracijski sistemi – Uvod, definicije i vrste 2. Uloga kolaboracijskih sistema u savremenom poslovanju 3. Kolaboracijski sistemi i programska podrška 4. Virtualne organizacije i timovi 5. Kolaborativne EA 2.0 (Enterprise Architecture) prakse 6. Korporativni portali 7. Kolaboracijski sistemi/alati i interorganizacijska saradnja (kolaborativne mreže) 8. Kolaboracijski sistemi/alati i prenos informacija, znanja i tehnologija 9. Online kolaboracijski alati (blogs, wikis, instant messaging, virtual world, teleconferencing) 10. Mobilni kolaboracijski alati (koncept i aplikacije) 11. Društveni kolaboracijski alati (Social networking) 12. Kolaboracija i Cloud computing 13. Upravljanje kolaboracijskim sistemima/alatima 14. Najveći izazovi Kolaboracijskih sistema/alata 15. Globalni trendovi i budućnost kolaborativne tehnologije		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: • Definirati najznačajnije koncepte kolaborativnih sistema • Razumjeti i objasniti ulogu kolaborativnih sistema u savremenom poslovanju • Identificirati i primjeniti odgovarajuće kolaboracijske alate • Prepoznati najveće izazove i rizike primjene kolaborativnih sistema/alata		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači laboratorijske vježbe	40% 10% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	Test (Parcijalni 1) – VIII sedmica Prezentacija (Kolaboracijski alat) Test (Parcijalni 2.) - XV	30% 40% 30%	
Literatura:	Osnovna: 1. Neumann D., (2012): Collaborative Systems: A Systems Theoretical Approach to Interorganizational Collaborative Relationships, Peter Lang GmbH. 2. Bente S., Bombosch U., Langade SH. (2012): Collaborative Enterprise Architecture: Enriching EA with Lean, Agile, and Enterprise 2.0 practices, Morgan Kaufmann. Dodatna: 1. Okada K., Hoshi T., Inoue T. (2005): Communication and Collaboration Support Systems, IOS Press		

Šifra predmeta: MAN363	**Naziv predmeta: MENADŽMENT IT PROJEKATA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Usvajanje znanja i konkretnih tehnika u menadžmentu IT projekata.		
Sadržaj:	1. Principi upravljanja projektima 2. Projekt i projektne aktivnosti u organizacijskom kontekstu 3. Definiranje projekta 4. Planiranje projekata 5. Projekt menadžment metodologije (uvod u PMP, PRINCE2, itd.) 6. Specifikum IT projekata 7. Produktna struktura tipičnih IT projekata 8. Work-breakdown struktura; analiza ovisnosti; odnos ljudi i napora; kritični put i optimizacija 9. Definiranje budžeta 10. Specifičnosti IT budžeta 11. Analiza rizika 12. Vođenje projekta 13. Menadžment kvalitete; konfiguracijski menadžment 14. Monitoring; kontrola 15. Timski rad; motivacija; komunikacija		
Ishodi učenja:	a) Znanja: osnovni koraci u projekt menadžmentu , priprema i planiranje projekta, specifičnosti projekta, te menadžment budžeta i analiza rizika projekta b) Vještine: izrada i upotreba konkretnih metoda i tehnika za pripremu i vođenje IT projekata c) Kompetencije: upravljanje projektima, tim lider i rad u timu, korištenje IT u menadžmentu projekta		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; vježbe; rad u računarskoj sali Studije slučajeva Prezentacije	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Ocjena sa vježbi Odbrana studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 10% 10% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Kathy Schwalbe (2013), *Information Technology Project Management*, Cengage Learning, 7 edition		

Šifra predmeta: MAN370	Naziv predmeta: MREŽNA ADMINISTRACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Održavanje i implementacija računarskih sistema u intenzivno korištenim mrežnim okruženjima zahtijeva značajan napor i glavna odgovornost sistem administratora svodi se na uspješnu administraciju servera i korisnika u organizaciji. Ovaj predmet sumira iskustva i operativne principe koji se primjenjuju pri administraciji i upravljanju različitim operativnim sistemima i računarskim mrežama, obrađujući neke osnovne pojmove bitne za uspjeh i za izvođenje osnovnih administracijskih poslove, planiranje, projektiranje, instalacija, rad i rješavanje problema vezanih za Ethernet i TCP / IP mreže.		
Sadržaj:	1. Pregled i organizacija računarske mreže. 2. IP plan i IP adresiranje 3. Routiranje 4. Konfiguracija računarske mreže 5. Instalacija operativnih sistema 6. DHCP, DNS 7. FTP, HTTP 8. Administracija korisnika 9. Remote Access 10. Ažuriranje, otklanjanje problema 11. Sigurnosna politika 12. Dokumentiranje 13. Ostale relevantne teme 14. Trendovi u mrežnoj administraciji 15. Primjeri is prakse		
Ishodi učenja:	Nakonzavršetkapredmeta, student ćebitisposoban da: - Utvrdi i rješava jednostavne probleme (hardver, softver, mrežne postavke)radnih stanica u mreži - Opiše uređaje potrebne za izgradnju LAN - Opiše serverske funkcije i klasificira serverske usluge - Kreira i otkloniti osnovne probleme u jednostavnim LAN mrežama - Opiše osnovne vrste medija za umrežavanje - Uspostavi mrežne usluge (DNS, mail, WWW, ...) - Automatizira neke od administratorskih poslova (skripte).		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti Zadaci	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Seminarski rad Projekat/Vježbe Prezentacije Finalni ispit	25% 20% 20% 35%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Limoncelli, T. et al (2007): The Practice of System and Network Administration, 2nd edition,Addison- Wesley, 2. Dan DiNicolo (2003): Hands-on Microsoft Windows ServerAdministration Thomson Course Technology <u>Dopunska</u> 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: MAN337	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: ▪ Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu ▪ Analizirati moralne pretpostavke poslovanja ▪ Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira ▪ Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Učešće u ocjeni:	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)		10% 20% 20% 50%
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 2. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad <u>Dodatna literatura:</u> 1. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 2. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAN352	Naziv predmeta: SISTEMI ZA UPRAVLJANJE SADRŽAJEM		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	CIlj ovog predmeta jeste anlizirati probleme i dati preporuke iz području upravljanja velikih skupova sadržaja u organizacijskom kontekstu. Osnovni cilj predmeta jeste naučiti kako upravljati repozitorijem podataka i automatski ih klasificirati, a tokom rada će biti korištena kombinacije predavanja, studija slučaja, predavača iz prakse i diskusija unutar učionice.		
Sadržaj:	1. Upravljanje sadržajem 2. Tehnološka podrška za upravljanje sadržajem 3. Tipovi sistema za upravljanje sadržajem u kompaniji 4. Koristi od nestrukturiranog sadržaja 5. Metodologija i implementacija 6. Upravljanje dokumentima 7. Alati za pretragu i tekst analitika 8. Poslovna inteligencija 9. Upravljanje sadržajima na webu 10. Upravljanje zapisima 11. Digitalizacija dokumenata 12. Podrška poslovnoj saradnji 13. Upravljanje digitalnom imovinom 14. Sigurnost & pravni aspekti 15. Trendovi u oblasti upravljanja sadržajem		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • Razumije ulogu sistema za upravljanje sadržajem, kao i razloge za uvođenja unutar kompanija ili organizacija • razvije plan, tehničku specifikaciju, te da napravi komparaciju trenutno dostupnih alata i vendora iz ove oblasti • koristi softverske alate za upravljanje sadržajem • samostalno ili u grupama radi na poslovima izrade i integracije sistema za upravljanje sadržajem		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe (problem sesije) Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	20% 30% 20% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Vom Brocke, Jan i Simons, Alexander (2014): Enterprise Content Management in Information Systems Research 2. Thomas H. Davenport (2012): Enterprise Analytics: Optimize Performance, Process, and Decisions Through Big Data (FT Press Operations Management) <u>Dopunska</u> 3. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: MAN354	Naziv predmeta: SISTEMSKA ADMINISTRACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumijevanje problematike sistemske administracije, odnosno, uoravljanja serverskim i OS platformama.		
Sadržaj:	1. Upravljanje informacijskim resursima: osnovni okvir 2. Serverske platforme 3. Server operativni sistemi: osnove i biznis perspektiva 4. Osnovne SA-aktivnosti; uloga sistem administratora 5. Instaliranje; update, upgrade, patching 6. Upravljanje korisnicima 7. Upravljanje fajlovima, file sistemima, procesima 8. Backup i data recovery 9. Upravljanje mrežnim servisima 10. Upravljanje serverskim aplikacijama 11. Sistemska integracija; SMB, SAMBA, CIFS 12. SA na UNIX sistemima (HP-UX) 13. SA na Windows Serveru 14. SA na Linuxu (SUSE Linux) 15. Server OS: komparacija		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Sagledati ulogu serverskih platformi u savremenom kompjutingu i savremenom poslovanju VJEŠTINE: Upravljati serverskim i OS platformama, raditi sistemski troubleshooting KOMPETENCIJE: raditi samostalno i u timu na poslovima sistemske administracije (UNIX, Linux, Windows Server)		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Prezentacija	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Bajgorić., N. (2012). Menadžment informacijskih tehnologija, Ekonomski fakultet u Sarajevu (pogl. 3, 4, 8, 12) 2. Bajgorić, N. (2004), Server operativni sistemi, Univerzitetska knjiga, Mostar Dopunska 1. Silberschatz, A., Galvin, P.B., Gange, G. (2012), Operating System Concepts, 7th Ed., Wiley 2. Tanenbaum, A. S. (2009), Modern Operating Systems, Pearson/Prentice Hall 3. Burk, R. et al. (1999). UNIX za sistem administratora, SAMS		

Šifra predmeta: MAN331	Naziv predmeta: TEORİJA SİSTEMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavajući ovaj predmet studenti će biti upoznati sa osnovnim konceptima teorije sistema i informacija, kibernetike,sistemskim razmišljanjem i sistemskim pristupom rješavanja problema.		
Sadržaj:	1. Uvod u teoriju sistema i informacija 2. Sistem - pojam i analitička definicija 3. Sistemsko mišljenje i teorija sistema 4. Organizacijski I kibernetski sistemi 5. Osnovne metode kibernetike 6. Pristupi i metode teorije sistema 7. Sistemska analiza preduzeća 8. Odabrani koncepti i metode upravljanja 9. Entropija iinformacija 10. Osobine i dinamika ekonomskog sistema 11. Upravljanje u konceptu povratne veze 12. Strategija kibernetizacije i upravljanja 13. Kibernetizacija upravljanja u preduzeću 14. Kibernetizacija okoline preduzeća 15. Menadžment informacijski sistemi		
Ishodi učenja	Nakon završetka predmeta student će imati: ZNANJA: o sistemu, njegovim osobinama, strukturi, funkcijama, sistemskom razmišljanju, o značaju povratne sprege u upravljanju sistemom, konceptima i metodama upravljanja. TEHNIKE: korištenje sistemskog pristupa, sistemske analize, modeliranja i simulacije. KOMPETENCIJE: Sistemsko sagledavanje i rješavanje problema.		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Problemske sesije; vježbe Studije slučajeva Prezentacije Gosti predavači iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Odbrana studije slučaja Seminarski rad	20% 40% 20% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Habul,. A, Omanović, S, (2009). Teorija sistema i informacija; Ekonomski fakultet Sarajevo Dopunska: 1. Uzelac., J, (2002). Kibernetsko upravljanje poslovnim sustavom, Ekonomski fakultet u Rijeci 2. Srića., V, Spremić, M, (2000). Informacijskom tehnologijom doposlovnog uspjeha, Sinergijad.o.o., Zagreb 3. Veljović., A, (2003). Projektovanje informacionih sistema u praksi, Kompjuterska biblioteka Čačak		

Šifra predmeta: MAN334	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE ZNANJEM		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati:75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste upoznavanje studenata s nekim od ključnih pitanja i rasprava vezanih za kocept upravljanja znanjem, naglašavajući IT aspekt upravljanja znanjem, ali ne zanemarujući ljudske i poslovne aspekte.		
Sadržaj:	1. Podaci, informacije i znanje: osnovni pojmovi 2. Upravljanje podacima i data mining 3. Upravljanje informacijama 4. Upravljanje znanjem (KM): razvoj 5. Sticanje i kodifikacija informacija i znanja 6. Razmjena i primjena znanja: IT i komunikacija 7. Pristupi upravljanju znanjem 8. Uticaj KM na kompaniju i faktori koji utiču na KM 9. Korporativna kultura i KM 10. Procjena KM kompanije i repozitorij znanja kompanije 11. Tehnologije za upravljanje znanjem 12. Sistemi bazirani na znanju (KMS) 13. Arhitektura KMS 14. Uspjeh KMS 15. Izazovi KM		
Ishodi učenja:	Znanja, vještine i kompetencije koje student usvaja: - razumijevanje procesa sticanja, predstavljanja i procesuiranja informacija i znanja; - razumijevanje koncepata primjene informacija i znanja u poslovanju; - upoznavanje sa knowledge-based sistemima i tehnologijama za KM; - mogućnost identificiranja i odabira alata i tehnika KMa za faze stvaranja, sticanja, prenosa i upravljanja znanjem; - analiza i vrednovanje opipljivih i neopipljivih resursa znanja kompanije, te odabir adekvatne tehnologije za kreiranje repozitorija znanja kompanije.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe (problem sesije) Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	25% 40% 20% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Ronald Maier. Knowledge Management Systems. Springer. 2. Claire R.McInerney and Michael E.D.Koenig (2011). Knowledge Management Processes in Organization. Morgan & Claypool Publishers. <u>Dopunska</u> 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

SMJER: POSLOVNA ANALITIKA

Šifra predmeta: ECO321	**Naziv predmeta: EKONOMETRİJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Savladavanje ekonometrijskog modeliranja ekonomskih pojava i procesa		
Sadržaj:	1. Metodologija ekonometrijskih istraživanja 2. Model jednostavne linearne rgresije 3. Model višestruke linearne regresije 4. Kvalitativne regresorske varijable 5. Specifikacija i ocjenjivanje modela 6. Hipoteze klasičnog modela 7. Odstupanja od osnovnih pretpostavki regresionog modela (autokorelacija, hetero-skedastičnost) 8. Odstupanja od osnovnih pretpostavki regresionog modela (multikolinearnost) 9. Regresioni model sa kvalitativnim varijablama 10. Nelinearni modeli 11. Modeli binarnog izbora: probit i logit modeli 12. Dinamički modeli 13. Model simultanih jednačina kao ekonometrijski model 14. Uvod u analizu vremenskih serija: trend modeli i testiranje stacionarnosti 15. Uvod u analizu panel podataka: modeli fiksnih i slučajnih efekata		
Ishodi učenja:	1. Proširiti znanje o osnovnim ekonometrijskim procesima, tehnikama i idejama koje se koriste za analizu i interpretaciju ekonomskih podataka. 2. Primijeniti prikladan ekonometrijski software, kao što je Stata ili EViews. 3. Dizajnirati i provesti jednostavan istrazivački projekat koji podrazumjeva primjenu metoda usvojenih tokom predavanja i interpretiranje dobijenih rezultata.		
Nastavne metode:	Predavanja Studije slučaja/rad na računaru Konsultacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi Test Finalni ispit	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Bahovec, V., i Erjavec, N. (2009). *Uvod u ekonometrijsku analizu*. Zagreb: Element. 2. Gujarati, D.N. (2003). *Basic Econometrics*, 4/e. New York: McGraw-Hill. <u>Dopunska</u> 3. Kennedy, P. (2004). *A Guide to Econometrics,* 5/e. Boston: MIT. 4. Wooldbridge, J.M.(2009). *Introductory Econometrics: A Modern Approach*, 4/e. Boston: Cengage Learning.		

Šifra predmeta: MAN366	**Naziv predmeta: IT ALATI ZA POSLOVNE ANALIZE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ovladati IT-alatima za savremene poslovne analize		
Sadržaj:	1. Savremene IT platforme 2. Softver za ekonomske analize i modeliranje 3. Spreadsheet funkcije i alati 4. Finansijski kalkulatori 5. Personal productivity alati 6. Baze podataka/ Reporting alati 7. Matematički softver *8. Statistički softver* 9. Softver za optimizaciju-MS/OR softver 10. Simulacijski softver 11. Softver za analizu i modeliranje 12. Ekspertni sistemi *13. Neuralne mreže* *14. Data Mining/ OLAP metode i tehnike* *15. Integrirani Business Intelligence sistemi*		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: a) Znanja: procijeni ulogu kvant. metoda I tehnika i IT-alata u savremenom biznisu. b) Vještine: koristi savremene IT alate za mendažersku/poslovnu analitiku c) Kompetencije: timski rad, kritičko razmišljanje o ulozi IT-podržanih analitičkih metoda u poslovanju		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Problemske sesije; vježbe u kompjuterskoj sali Studije slučajeva Prezentacije	40% 40% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Ocjena sa vježbi Seminarski rad Projekat i prezentacije	30% 30% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Taylor, B.M.: Introduction to Management Science, Prentice-Hall, 2004. <u>Dopunska</u>: 1. Winston, W.L.: Albright, S.C., Practical Management Science, Duxbury – Thomson Lear, 2005. 2. Priručnici za navedene softvere (Excel, MathLab, Mathematica, SYSTAT, SPSS, SAS, LINDO, GAMS, CPLEX, Promodel, Stella, Vensim, Microsoft Project, DPro)		

Šifra predmeta: ECO334	**Naziv predmeta: PRIMIJENJENA STATISTIČKA ANALIZA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Primjena statističkih metoda u rješavanju konkretih problema u poslovnomodlučivanju		
Sadržaj:	1. Parametarske metode statističke analize 2. Analiza i ocjena očekivane vrijednosti, 1. dio 3. Analiza i ocjena očekivane vrijednosti, 2. dio 4. Analiza i ocjena varijanse 5. Istraživanje i ocjena proporcije 6. Ocjena totala osnovnog skupa 7. Ocjenaparametara regresionog modela 8. Primjena parametarskih metoda u SPSS 9. Neparametarske metode statističke analize 10. Neparametarski testovi za donošenje odluke o normalnosti distribucije istraživanih pojava 11. Neparametarski testovi za jedan uzorak 12. Neparametarske metode u donošenju odluke o srednjoj vrijednosti, 1. dio 13. Neparametarske metode u donošenju odluke o srednjoj vrijednosti, 2. dio 14. Neparametarske metode u donošenju odluke o međuzavisnosti 15. Primjena neparametarskih metoda u SPSS		
Ishodi učenja:	Student će nakon položenog ispita moći: • Primijeniti parametarske metode u istraživanju i analizi ekonomskih pojava i procesa, interpretirati dobivene rezultae i donijeti poslovne odluke. • Primijeniti neparametarske metode u analizi konkretnih poslovnim slučajeva i donošenju odluka		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva prezentacije gostujući predavači i diskusije	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test I test II finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Somun-Kapetanović, R. (2014).*Statistika u ekonomiji i menadžmentu*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Soldić Aleksić, J. (2011.). *Primjenjena analiza podataka*. Beograd: Ekonomski fakultet. 3. Resić, E. (2006).*Zbirka zadataka iz Statistike*.Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska: 1. Dumičić, K., Bahovec V., at al. (2011.). *Poslovna statistika*. Sveučilište u Zagrebu, Zagreb : Element. 2. Kraska-Miller, M. (2013). *Nonparametric Statistics for Social and Behavioral Science.,* CRC Press. 3. Šošić, I. (2004). *Primijenjena statistika.* Zagreb: Školska knjiga.		

Šifra predmeta: MAN361	Naziv predmeta: SISTEMI ZA PODRŠKU ODLUČIVANJU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita:5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumijevanje značaja donošenja poslovnih odluka i uloge informacionih tehnologija u tržišnom okruženju, te značaja poslovnih informacionih sistema u kompleksnom procesu poslovnih analiza i donošenja odluka.		
Sadržaj:	1. Pregled IT za donošenje odluka 2. Tipovi IS za podršku odlučivanju 3. Vrste odluka i način odlučivanja 4. Modeli odlučivanja 5. Arhitektura IS za podršku odlučivanju 6. Koncept i karakteristike DSS-a 7. Osnovni tipovi DSS-a 8. Pristupi izgradnji DSS-a 9. Koncepti karakteristike MIS, GIS, EIS, ES 10. DSS i drugi sistemi 11. Ekspertni sistemi 12. Skladišta podataka 13. Poslovna inteligencija 14. Statističke analize i rudarenje podataka 15. Prediktivne analize		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije vezu između modernih informacionih tehnologija i donošenja odluka, • razumije ulogu i prednosti korištenja poslovnih informacionih sistema, kao i informacionih tehnologija u poslovanju uopće, • prikupi adekvatne informacije, • koristi softverske alate za pomoć pri odlučivanju (Pivot tabele, Solver, razvoj ekspertnog sistema), • samostalno i u grupama rad i na primjerima simulacije stvarnih poslovnih situacija i donošenja odluka.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti Zadaci	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacije (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 30% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Lagumdžija Z., Zaimović T., Šabić Z., Kačapor K. i Grabovica E., (2008): Menadžment informacioni sistemi – Konkurentnost i IT, Ekonomski fakultet Sarajevo 2. Turban E., Volonino L., McLean E., Wetherbe J. (2009): Information Technology for Mana ement: Transforming Organizations in the Digital Economy, International Student Version, 7th Edition, Wiley <u>Dodatna</u>: 1. Panian, Ž. i suradnici (2007): Poslovna inteligencija, Narodne novine d.d, Zagreb 2. Sauter, V. (2010): Decision Support Systems for Business Inteligence, 2nd edition, Wiley		

Šifra predmeta: ECO328	Naziv predmeta: METODE I MODELI OPTIMIZACIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita:5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta	Osnovni cilj modela optimizacije je da se donosiocu odluka omogući dobijanje egzaktne informacije za izbor optimalnih rešenja poslovnih problema. Studenti će se upoznati sa primjenama metoda optimizacije na procese odlučivanja sa akcentom na rješavanje optimizacionih problema velikih dimenzija i ovladavanje optimizacionim softverskim paketima.		
Sadržaj	1. Pojam, problemi, postavka i klasifikacija zadataka optimizacije. Kvadratne forme, konveksne i konkavne funkcije, 2. Optimizacija bez ograničenja, jednodimenzionalna i višedimenzionalna optimizacija. 3. Optimizacija sa ograničenjima. Metode eliminacije promjenljivih i Lagranžovih množilaca. Metode kaznenih funkcija 4. Nelinearna jednodimenziona optimizacija. Metode zlatnog presjeka i aproksimacije polinomom. 5. Konveksno programiranje. Kuhn –Tuckerovi uslovi optimizacije 6. Modeliranje realnih problema matematičkim programiranjem. 7. Linearnoprogramiranjekaospecijalnislučaj NLP 8. Grafičkainterpretacijaproblema NLP-a. 9. Konveksnoprogramiranje 10. Kvadratnoprogramiranjeiprimjena 11. Ciljno programiranje i primjena 12. Cjelobrojno programiranje i primjena 13. Primena softverskih paketa na rješavanje odabranih problema matematičkog programiranja. 14. Primena softverskih paketa na rješavanje odabranih problema matematičkog programiranja. 15. Monte Carlo simulacija		
Ishodiučenja	▪ Sa znanjima stečenim na ovom predmetu student će biti u mogućnosti da sagleda ulogu i značaj optimizacije za proces donošenja odluka i koristi koje se njenom primjenom mogu ostvariti. ▪ Studenti se osposobljavaju za modeliranje optimizacionih problema korištenjem odgovarajućih metodologija u cilju rješavanja raznorodnih realnih problema uz pomoć računara.		
Načinizvođenjanastave	Interaktivna ekskatedra nastava. Vježbe bazirane na ilustrativnim i realnim primjerima.	50% 50%	
Sistem ocjenjivanja	Aktivnost u toku nastave Test I Test II Case study	10% 35% 35% 20%	
Literatura	<u>Obavezna</u>**:** 1. M., Vuleta J., Ekonomsko-matematički metodi i modeli, Ekonomski fakultet, Beograd, 2004. 2. Zlobec S., Petrić J., Nelinearno programiranje, Naučna knjiga, Beograd, 1989. <u>Dopunska</u>**:** 1. Nash S., Sofer A., Linear and Nonlinear Programming, McGraw-Hill Companies, Inc., 1996. 2. Williams H.P., Model building in Mathematical Programming, John Wiley&Sons, 2003. 3. Hiller, F.S and G.J. Lieberman (2001), *Introduction to operations research* , McGraw Hill, 2000. 4. Render, Barry, M. Stair JR, Ralph, E. Hanna, Michael, *Quantitative Analysis for Managment,* New Jersey, Pearson Education Inc., 2012 5. Winston, W., *Operations research: Applications and algorithms* , Duxbury Press, 2000.		

Šifra predmeta: ECO320	**Naziv predmeta: METODE MULTIVARIJACIONE ANALIZE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Usvajanje osnovnih znanja i principa metoda multivarijacione analize i njihove primjene u ekonomskim istraživanjima		
Sadržaj:	1. Definicija multivarijacione analize. Klasifikacija tehnika multivarijacione analize. 2. Modeli višestruke linearne regresije. Izbor varijabli i razvoj modela višestruke linearne regresije 3. Pretpostavke za primjenu modela višestruke linearne regresije, multipla korelacija, parcijalna korelacija 4. Dijagnostika, testiranje značajnosti modela i nezavisnih varijabli. 5. Logistička regresija. Logit i probit model. 6. Primjena modela višestruke linearne regresije. Interpretacija i analiza rezultata. 7. Cilj i zadaci faktorske analize. Ekploratorna i konfirmatorna faktorska analiza. 8. Analiza pretpostavki za primjenu faktorske analize. Prikladnost podatka. 9. Metoda glavnih komponenti. 10. Faktorska analiza zajedničkih faktora. 11. Vrste faktora i vrste varijansi u faktorskoj analizi. Kriteriji za određivanje broja faktora. Faktorski skorovi. Analitičke rotacije faktora. 12. Primjena modela faktorske analize. Interpretacija i analiza rezultata. 13. Klaster analiza, problem klasifikacije objekata. Mjere udaljenosti (mjere sličnosti). 14. Hijerarhijske metode klasterizacije. Nehijerarhijske metode klasterizacije. 15. Klasifikacija objekata uz pomoć klaster analize u konkretnim ekonomskim istraživanjima.		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog predmeta i položenog ispita, student će biti u stanju: identificirati multidimenzionalne fenomene za čiju analizu je neophodna primjena metoda i modela multivarijacione statističke analize, u skladu sa ciljem i prirodom istraživanja i podataka odabrati adekvatan model multivarijacione analize, ispitati pretpostavke i prikladnost podataka za primjenu najzastupljenijih metoda multivarijacione analize, ispitati međuzavisnost i prirodu veze varijabli u konkretnom istraživanju i dati ocjenu intenziteta njihove povezanosti, koristeći analizu međuzavisnosti varijabli u konkretnom istraživanju na adekvatan način, uz primjenu softvera za statističke analize, primjeniti planirane modele multivarijacione analize u istraživanju multidimenzionalnih fenomena i korektno interpretirati rezultate primjene navedenih metoda multivarijacione analize.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva uz primjenu softverskih rješenja		60% 40%
Načini provjere znanja:	Seminarski rad – case study Prvi (parcijalni) dio ispita Drugi (završni) dio ispita		20% 40% 40%
Literatura:	<u>Obavezna</u>**:** 1. Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. (2013). *Multivariate Data Analysis*. Pearson Education. <u>Dopunska</u>**:** 1. Fulgosi A. (1984). *Faktorska analiza*. Zagreb: Mladost. 2. Šošić, I. (2004).*Primijenjena statistika*. Zagreb: Školska knjiga. 3. Mijanović M. (2000).*Izbor statističkih metoda.*Podgorica:Univerzitet Crne Gore. 4. Johnson, R. A., Wichern, D. W. (1998).*Applied Multivariate Statistical Analysis.* New Jersey: Prentice-Hall International Edition.		

Šifra predmeta: MAN358	Naziv predmeta: POSLOVNA İNTELİGENCİJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa pojmom Poslovne inteligencije i njenom ulogom menadžerskog alata za brže i kvalitenije donošenje poslovnih odluka; upoznavanje sa tehnikama, metodama i aklatima Poslovne inteligencije; predstavljanje osnovnih modela razvoja Poslovne inteligencije.		
Sadržaj:	1. Priroda, svrha, funkcije i vrijednosti Poslovne inteligencije 2. Komponente Poslovne inteligencije preduzeća 3. Razvoj koncepta Poslovne inteligencije 4. Skladište podataka (Data Warehouse) 5. Karakteristike podataka u Skladištu podataka 6. Karakteristike i razlike transakcionog i analitičkog procesiranja podataka 7. Rudarenje podataka (Data Mining) 8. Tehnike Data Mining-a 9. Metode otkrivanje znanja iz baza podataka 10. Analitička obrada podataka u realnom vremenu (OLAP) 11. Operativno skladište podataka 12. Izgradnja sistema Poslovne inteligencije 13. Metodološki aspekti razvoja Poslovne inteligencije 14. Područja primjene Poslovne inteligencije 15. Budućnost Poslovne inteligencije		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Podizanje svijesti o značaju Poslovne inteligencije za povećanje brzine i kvaliteta poslovnog odlučivanja, odnosno uspješnosti kompanije VJEŠTINE: Izbor i implemeniacija gotovih BI rješenja, pronalaženje područja poslovanja u kojima će se uspješno primjenjivati BI rješenja KOMPETENCIJE: Doprinositi uspješnoj timskoj izgradnji sistema Poslovne inteligencije primjenom naučenih znanja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe(problem sesije) Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Seminarski rad i prezentacija	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Panian, Ž.; Klepac, G. *Poslovna inteligencija*. Masmedia, Zagreb, 2004. 2. Balaban, N.;Ristić, Ž. Poslovna inteligencija, Ekonomski fakultet Subotica, Subotica, 2006. <u>Dopunska</u>: 1. Panian, Ž.i suradnici. *Poslovna inteligencija – Studije slučajeva iz hrvatske prakse*. Narodne novine, Zagreb, 2007.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN360	**Naziv predmeta: ANALİZA POSLOVNİH PROCESA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeupoznavanje studenata sa metodologijama i alatima za analizu, modeliranje i upravljanje poslovnim procesima naglašavajući glavnu ulogu IT sistema u procesima reinženjeringa poslovnih procesa.		
Sadržaj:	1. Poslovni procesi i važnost procesne orijentacije 2. Procesni menadžment i procesno orijentirana organizacija 3. Promjena poslovnih procesa kao strateški pristup promjeni poslovanja 4. Suvremene metode praćenja, analize i poboljšanja poslovanja 5. Upravljanje poslovnim procesima – BPM 6. Životni ciklus BPM-a 7. Softverski alati za upravljanje poslovnim procesima 8. Upravljanje poslovnim tokovima 9. Analiza i prikazivanje poslovnih procesa 10. Unapređivanje i mjerenje uspješnosti poslovnih procesa 11. Programski alati za analizu i modeliranje poslovnih procesa 12. Projektni pristup promjeni poslovnih procesa 13. Cjelovito upravljanje kvalitetom –TQM 14. Six sigma i upravljanje poslovnim procesima 15. Reinženjering poslovnih procesa		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta student će steći slijedeća: ▪ Znanja: o procesnoj paradigmi, poslovnim procesima, metodama praćenja, analize, redizajna i upravljanja poslovnim procesima. ▪ Vještine: studenti će odabirom ponuđenih metoda, alata i softverskih rješenja moći uspješno analizirati i redizajnirati poslovne procese u cilju rješavanja problema u funkcionisanju organizacijskih sistema. ▪ Kompetencije: Upravljanje projektima reinženjeringa poslovnih procesa.		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Problemske sesije; vježbe; Seminarski radovi Obrada case-ova Gosti iz prakse	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit (test) Seminarski rad Case study	20% 15% 5% 40% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna:</u> 1. Bosilj Vukšić, V., Hernaus, T, (2008). Upravljanje poslovnim procesima – organizacijski i informacijski pristup, Školska knjiga d.d., Zagreb <u>Dopunska</u>: 1. Cingula M., Fabac R., (2009). Poslovni sustavi i poslovni procesi, Fakultet za organizaciju informatiku, Varaždin 2. Stuart, J., Haute, T., (2009).Guide to the Business Process Management Common Body of Knowledge (BPM CBOK) Version 2.0 –Second Release, Association of BPM Professionals, Indiana USA		

Šifra predmeta: ECO324	**Naziv predmeta: ANALIZA VREMENSKIH SERIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Savladavanje ekonometrijskog modeliranja vremenskih serija		
Sadržaj:	1. Osnove analize vremenskih serija 2. Osnovna deskriptivna statistika. Osnove transformacije podataka. Korelorgam 3. Trend modeli. Model determinističkog i stohahstičkogtrenda 4. Testiranje stacionarnosti 5. Pokretni prosjeci. Autoregresivni processi 6. Autoregresivni model pokretnog prosjeka (ARMA model) 7. *Autoregresioni* modeli *pokretnih prosjeka* za integrisane vremenske serije (ARIMA model) 8. Vektorski modeli vremenskih serija (VAR modeli) 9. Testiranje jediničnog korijena 10. Sezonalnost 11. Kointegracija 12. Vektorski modeli korekcije greške (VECM modeli) 13. Jednodimenzionalni modeli volatilnosti (ARCH modeli) 14. Jednodimenzionalni modeli volatilnosti (GARCH modeli) 15. Primjena analize vremenskih serija korištenjem programskih paketa kao što su STATA ili Eviews		
Ishodi učenja:	1. Razumjevanjekoncept aanalize vremenskih serija 2. Primijena prikladan ekonometrijski software, kao što je Stata ili Eviews. 3. Dizajniranje i provedba jednostavanog istrazivačkog projekata koji podrazumjeva primjenu metoda usvojenih tokom predavanja i interpretiranje dobijenih rezultata.		
Nastavne metode:	Predavanja Studije slučaja/rad na računaru Konsultacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Kvizovi Seminarska obrada teme Prvi (parcijalni) dio ispita Drugi (završni) dio ispita	10% 10% 40% 40%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bahovec, V., i Erjavec, N. (2009). *Uvod u ekonometrijsku analizu*. Zagreb: Element. 2. Enders, W. (2004). *Applied EconometricTime Series*.2/e. New York: Wiley. Dopunska: 1. Greene, W.H. (2003).*Econometric Analysis*, 5/e.New Jersey: Prentice Hall 2. Hamilton, J.D. (1994). *Time Series Analysis*. Princeton: Princeton University Press.		

Šifra predmeta: MAN362	**Naziv predmeta: DATA MINING**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ovladati tehnikama i alatima data mininga		
Sadržaj:	*1. Uvod u DM* 2. Osnovni koncepti 3. DM i Data Warehousing 4. Tradicionalne i napredne stat. metode 5. Heurističke metode 6. DM alati 7. Baze podataka i DBMS 8. Knowledge discovery 9. DM-algoritmi i metode 10. DM aplikacije 11. SEMMA metodologija 12. Analiza rizika 13. Sistemi preporučivanja 14. Fraud detection 15. Primjeri iz ekonomije i biznisa		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: a) Znanja: procijeni ulogu DM-alata u savremenom biznisu b) Vještine: koristi savremene DM alate za mendažersku/poslovnu analitiku c) Kompetencije: timski rad, kritičko razmišljanje o ulozi IT-podržanih analitičkih metoda u poslovanju		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Problemske sesije; vježbe u kompjuterskoj sali Studije slučajeva Prezentacije	40% 40% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Ocjena sa vježbi Seminarski rad Projekat i prezentacije	30% 30% 40%	
Literatura:	Osnovna: 1. Tan, P.N. et al. (2013), Introduction to Data Mining, Pearson Dopunska: 1. Han, J. et al. (2011), Data Mining: Concepts and Techniques, Morgan Kaufman		

Šifra predmeta: ECO318	Naziv predmeta: EKONOMSKA ANALIZA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita:5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Proširivanje i produbljivanje znanja o primjeni kvantitativnih metoda u ekonomskoj analizi i ocjena ekonometrijskih modela.		
Sadržaj:	1. Metodološke osnove ekonomske analize i modeliranja 2. Ekonomski i ekonometrijski modeli 3. Makroekonomski agregati u sistemu nacionalnih računa 4. Analiza multiplikatora 5. Modeli za ocjenu doprinosa faktora proizvodnje privrednom rastu 6. Funkcija proizvodnje 7. Oblici funkcije proizvodnje 8. Apstraktna tehnologija 9. Tehnički progres i funkcije proizvodnje 10. Ocjenjivanje parametara funkcija proizvodnje 11. Klasifikacija tehničkog progresa 12. Ocjenjivanje parametara funkcija proizvodnje sa uključenim tehničkim progresom 13. Harrod – Domar-ov model rasta 14. Neoklasični modeli rasta 15. Endogeni modeli rasta		
Ishodi učenja:	Nakon završenog kursa student će biti u mogućnosti: • kritički koristiti raspoložive domaće i međunarodne statističke izvore podataka u ekonomskim analizama; • primjeniti odgovarajuće metode i modele u analizi vremenskih serija za makroekonomske pokazatelje i donositi adekvatne zaključke; • razumjeti tehnički progres,njegov uticaj na ekonomski rast i značaj u modelima rasta; • primjeniti odgovarajuće metode regresiono-korelacione analize i donositi adekvatne zaključke; ▪ koristiti odgovarajuće softvere u ekonomskim analizama		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva primjenom programa na računaru prezentacije gostujući predavači	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarska obrada teme test I test II završni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Babić, M. (2004). *Makroekonomija*. Zagreb: Mate. 2. Babić, M. (1989). *Makroekonomski modeli*. Zagreb: Narodne novine 3. Horvat, B. (1972). *Ekonomska analiza - I. Proizvodnja i tehnološki progres*, Beograd: Oeconomica 4. Madžar, Lj. (2003). *Teorija proizvodnje i privrednog rasta*. Beograd: Savezni sekretarijat za razvoj i nauku Dopunska: 1. Barro, R.J. and Sala-i-Martin, X. (2004). *Economic growth*. Cambrige: The MIT Press 2. Todaro, M. P. i Smith, S. C. (2006). Ekonomski razvoj. Sarajevo: Šahinpašić, deveto izdanje (prevod) 3. Koop, G. (2013). *Analysis of Economic Data*. 4th Edition. Chichester: Wiley		

Šifra predmeta: ECO325	**Naziv predmeta: NEPARAMETARSKE METODE STATISTIČKE ANALIZE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Razumijevanje osnovnih principa neparametarske statistike, kako bi se tako stečena baza mogla primijeniti na u procesu donošenja odluka.		
Sadržaj:	1. Uvod u neparametaske testove 2. Metodologija za odabir odgovarajućeg statističkog testa 3. Klasifikacija neparametarskih testova 4. Neparametarski testovi za jedan uzorak 5. Testovi „normalnosti“ 6. Neparametarski testovi za dva nezavisna uzorka, I dio 7. Neparametarski testovi za dva nezavisna uzorka, II dio 8. Neparametarski testovi za dva zavisna uzorka, I dio 9. Neparametarski testovi za dva zavisna uzorka, II dio 10. Neparametarski testovi za K nezavisnih uzoraka, I dio 11. Neparametarski testovi za K nezavisnih uzoraka, II dio 12. Neparametarski testovi za K zavisna uzoraka, I dio 13. Neparametarski testovi za K zavisna uzoraka, II dio 14. Korelacije ranga 15. Rješavanje problema primjenom neparametarskih testova u SPSS softveru		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita studenti će moći: • razumjetimetode statističke inferencije koje nemaju kao pretpostavku zadan to jeste a priori poznat oblik distribucije parametara • pravilno primijeniti neparametarske tehnike i metode na konkretnom primjeru		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije analiza slučajeva	50% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad / prezentacija test I test II finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Gopal, K.K. (2006).*100 Statistical Tests*. London: Sage publication Dopunska: 1. Corder, G.W., Foreman, D.I. (2009).*Nonparametric Statistics for Non-Statisticians: A Step-by-Step Approach.* N.J: Wiley 2. Soldić Aleksić, J. (2011.).*Primjenjena analiza podataka*, Beograd: Ekonomski fakultet u Beogradu 3. Kraska-Miller, M. (2013).*Nonparametric Statistics for Social and Behavioral Sciences,* Alabama: CRC Press		

Šifra predmeta: MAN355	**Naziv predmeta: POSLOVNI INFORMACIONI SISTEMI**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Usvajanje znanja strukturi, tipovima i arhitekturi poslovnih informacionih sistema, te najznačajnijim vendorima i raspoloživim informacionim rješenjima.		
Sadržaj:	1. Uvod u poslovne informacione sisteme 2. Poslovanje u umreženoj ekonomiji 3. Arhitektura PIS 4. SOA biznis model 5. Infrastruktura PIS 6. Poslovni informacioni sistemi u praksi 7. eBiznis modeli 8. Vendori; rješenja 9. Modeli implementacije 10. Poslovni informacioni sistemi za SME 11. Korporativno upravljanje PIS 12. Upravljanje rizikom PIS 13. PIS i ITSM 14. IT trošak 15. Savremeni koncepti PIS		
Ishodi učenja:	a) Znanja: karakteristike PIS, osnovne korake definisanja i implementacije poslovnih informacionih sistema, vodeće vendore i rješenja, te najznačajnije elemente korporativnog upravljanja PIS b) Vještine: prepoznavanje i definisanje osnovnih komponenti PIS; infrastrukturne zahtjeve, te modalitete upravljanja PIS c) Kompetencije: upotreba PIS u modernom poslovanju, menadžment i savremeni koncepti poslovnih informacioni sistema		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; vježbe; rad u računarskoj sali Studije slučajeva Prezentacije		40% 10% 20% 10% 20%
Načini provjere znanja:	Odbrana studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Ocjena sa vježbi Finalni ispit		20% 10% 20% 50%
Literatura:	1. Li Da Xu (2014), *Enterprise Integration and Information Architecture*, Auerbach Publications		

Šifra predmeta: ECO338	**Naziv predmeta: STATISTIČKAKONTROLA KVALITETA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Razumijevanje osnovnih principa kontrole i monitoringa kvaliteta i statističkih metoda koje se u tu svrhu koriste, kako bi se tako stečena baza mogla primijeniti na proizvodne i uslužne djelatnosti.		
Sadržaj:	1. Slučajni procesi 2. Uvod u kontrolu kvaliteta 3. Kvalitet i produktivnost 4. Značajne teorije i njihov uticaj na kvalitet 5. Upravljanje kvalitetom i kontrola kvaliteta 6. Angažovanje menadžmenta i razvoj odjela za kvalitet 7. Prihvatljivo uzorkovanje 8. Temeljne metode statističke kontrole procesa I 9. Temeljne metode statističke kontrole procesa II 10. Kontrolne karte za kvantitativne karakteristike kvaliteta 11. Kontrolne karte za kvalitativne karakteristike kvaliteta 12. Analiza sposobnosti procesa 13. Praćenje višestrukih procesa 14. Dizajn za kvalitet proizvoda i procesa 15. Sistem potpunog kvaliteta TQM		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita studenti će moći: • razviti plan uzorkovanja adekvatan konkretnom problemu • konstruisati kontrolne karte te izračunati i interpretirati indekse sposobnosti procesa • aplicirati metode SPC i kontrolne karte u okviru monitoringa proizvodnih procesa.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije analiza slučajeva	50% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad / prezentacija test I test II finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Resić, E. (2009).*Statistički metodi i modeli za kontrolu kvaliteta i unapređenje proizvodnih procesa.* monografija. Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u>: 1. Juran, J.M., Gryna, F.M. (1999).*Planiranje i analiza kvalitete*. Zagreb: Mate. 2. Mitra, A. (2000).*Fundamentals of Quality Control and Improvement*. New Yersey:Paerson Education. 3. Montgomery, D.C. (2001).*Introduction to Statistical Quality Control*. New York: John Wiley & Sons, Inc. 4. Zimmerman, S.M., Icenogle, M.L. (1999).*Statistical Quality Control using Excel*. Milwaukee: ASQ Quality Press.		

Šifra predmeta: ECO322	Naziv predmeta: TEORIJA I PRIMJENA UZORAKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Savladavanje osnovnih teorijskih aspekata i primjene metode uzoraka u ekonomiji i menadžmentu		
Sadržaj:	1. Populacija. Uzorak. Okvir uzorka. Plan uzorka. Proces uzorkovanja. Praktični aspekti primjene metode uzoraka 2. Dizajn i vrsta uzorka. Slučajni i namjerni uzorci. 3. Nepristrasnost i reprezentativnost uzorka. Konzistentnost, efikasnost i egzostivnost ocjene. 4. Slučajni uzorci (jednostavni slučajni uzorak, sistematski uzorak, stratifikovani uzorak, uzorak skupina, višeetapni uzorak, višefazni uzorak) 5. Namjerni uzorci (prigodan uzorak, kvota uzorak, ekspertni uzorak, snowball uzorak) 6. Određivanje veličine uzorka. 7. Praktična primjena: određivanje veličine uzorka, kreiranje različitih vrsta uzoraka uz pomoć softvera za statističke analize, I dio. 8. Praktična primjena: određivanje veličine uzorka, kreiranje različitih vrsta uzoraka uz pomoć softvera za statističke analize, II dio. 9. Teorijske distribucije vjerovatnoća. 10. Procjene karakteristika populacije na bazi informacija iz uzorka (aritmetička sredina, varijansa, proporcija, total, koeficijent korelacije, parametri modela linearne regresije) 11. Procjene karakteristika populacije na bazi informacija iz uzorka – praktična primjena 12. Testiranje tvrdnji o parametrima populacije: parametarski testovi 13. Testiranje tvrdnji/pretpostavki o parametrima populacije: neparametarski testovi 14. Praktična primjena parametarskih testova 15. Praktična primjena neparametarskih testova		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog predmeta i položenog ispita, student će biti u stanju da: ispita potrebu uzorkovanja u konkretnim empirijskim istraživanjima, na osnovu karakteristika populacije i cilja istraživanja izabere odgovarajući dizajn i vrstu uzorka, kreira slučajne i namjerne uzorke, donese odluku o minimalnoj veličini uzorka na bazi relevantnih parametara, ocijeni interval povjerenja za odabrani parametar populacije na osnovu informacija dobijenih iz uzorka, testira pretpostavke za primjenu parametarskih i neparametarskih testova za testiranje tvrdnji i pretpostavki o parametrima iz populacije, na osnovu rezultata testiranja pretpostavki za primjenu statističkih testovaodabere adekvatan test za testiranje pretpostavki i tvrdnji o parametrima iz populacije.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva primjenom softverskih rješenja prezentacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Seminarski rad – case study Prvi (parcijalni) dio ispita Drugi (završni) dio ispita	20% 40% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Petrović, Lj. (2007). *Teorija uzoraka i planiranje eksperimenta*. Beograd: Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta. 2. Zečević,T., Kovačević,M., Kovačević,M.. (1991). *Teorija uzoraka i planiranje eksperimenta*. Beograd: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u>: 1. Somun-Kapetanović, R. (2014). *Statistika u ekonomiji i menadžmentu.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Lovrić, M., Komić, J., Stević, S. (2006). *Statistička analiza, metodi i primjena*. Banja Luka:Ekonomski fakultet. 3. Šošić, I. (2004).*Primijenjena statistika*. Zagreb: Školska knjiga.		

Šifra predmeta: MAN334	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE ZNANJEM		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati:75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste upoznavanje studenata s nekim od ključnih pitanja i rasprava vezanih za kocept upravljanja znanjem, naglašavajući IT aspekt upravljanja znanjem, ali ne zanemarujući ljudske i poslovne aspekte.		
Sadržaj:	1. Podaci, informacije i znanje: osnovni pojmovi 2. Upravljanje podacima i data mining 3. Upravljanje informacijama 4. Upravljanje znanjem (KM): razvoj 5. Sticanje i kodifikacija informacija i znanja 6. Razmjena i primjena znanja: IT i komunikacija 7. Pristupi upravljanju znanjem 8. Uticaj KM na kompaniju i faktori koji utiču na KM 9. Korporativna kultura i KM 10. Procjena KM kompanije i repozitorij znanja kompanije 11. Tehnologije za upravljanje znanjem 12. Sistemi bazirani na znanju (KMS) 13. Arhitektura KMS 14. Uspjeh KMS 15. Izazovi KM		
Ishodi učenja:	Znanja, vještine i kompetencije koje student usvaja: - razumijevanje procesa sticanja, predstavljanja i procesuiranja informacija i znanja; - razumijevanje koncepata primjene informacija i znanja u poslovanju; - upoznavanje sa knowledge-based sistemima i tehnologijama za KM; - mogućnost identificiranja i odabira alata i tehnika KMa za faze stvaranja, sticanja, prenosa i upravljanja znanjem; - analiza i vrednovanje opipljivih i neopipljivih resursa znanja kompanije, te odabir adekvatne tehnologije za kreiranje repozitorija znanja kompanije.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe (problem sesije) Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	25% 40% 20% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Ronald Maier. Knowledge Management Systems. Springer. 2. Claire R.McInerney and Michael E.D.Koenig (2011). Knowledge Management Processes in Organization. Morgan & Claypool Publishers. <u>Dopunska</u> 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: MAN336	**Naziv predmeta: WEB TEHNOLOGİJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste predstaviti najznačajnije pristupe i tehnike u kreiranju i implementaciji dinamičkih web/mobilnih aplikacija, s posebnim osvrtom na njihovu poslovnu primjenu.		
Sadržaj:	1. Web i mobilne aplikacije – uvod i osnovni pojmovi 2. Web/mobilna aplikacija kao poslovna aplikacija 3. Razvoj web/mobilne aplikacije (HTML, PHP, Java ME, Net Compact, MySQL) 4. Kompozicija i layout web/mobilne aplikacije 5. Web forme (CSS, HTML) 6. Slike i grafika (CSS, HTML) 7. Tabelarni prikazi (CSS, HTML) 8. Dizajn web/mobilne aplikacije (CSS, HTML, Java ME, Net Compact) 9. Boje i web/mobilne aplikacije (CSS, HTML, Java ME, Net Compact) 10. Tipografija web/mobilne aplikacije 11. Tekstura web/mobilne aplikacije 12. CSS tehnike (CSS) 13. Šta je to HTML5? 14. Interaktivna web/mobilna aplikacija (PHP, MySQL, Java ME, Net Compact) 15. Web pristup bazi (PHP, MySQL)		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: • Definirati ulogu web/mobilnih aplikacija kao poslovnih aplikacija • Razumjeti tehnologije i izazove u kreiranju web/mobilnih aplikacija • Razviti interaktivnu web/mobilnu aplikaciju (Android, iOS, Windows) koristeći programske jezike HTML, HTML 5 i PHP • Dizajnirati web/mobilnu aplikaciju aplikaciju (Android, iOS, Windows) koristeći napredne CSS tehnike		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači laboratorijske vježbe	40% 10% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	Test (Parcijalni 1) – VIII sedmica Prezentacija (Razvijena aplikacija) Test (Parcijalni 2) - XV	40% 40% 20%	
Literatura:	Osnovna: 1. Robbins, J. N. (2012). *Learning web design: A beginner's guide to HTML, CSS, JavaScript, and web graphics*. O'Reilly Media, Inc.. 2. Welling, L., Thomson, L. (2015). *PHP and MySQL Web Development*. Developer's Library. 3. Beaird, J., & George, J. (2010). *The principles of beautiful web design*. Sitepoint. Dodatna: 1. Shklar, L. & Rosen, R.,(2009). *Web Application Architecture: Principles, Protocols and Practices*. Wiley.		

SMJER: RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA

Šifra predmeta: MAN390	**Naziv predmeta: TROŠKOVNO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da razumije osnovne pojmove, sisteme, metode i instrumente Troškovnog računovodstva. Da razumiju ulogu i načine primjene metoda i instrumenata Troškovnog računovodstva u svrhu obezbjeđivanja menadžerima strateških podataka i informacija za planiranje, kontroling, i upravljanje troškovima proizvoda, usluga i kupaca.		
Sadržaj:	1.Uloga računovođe u savremenoj organizaciji, uvod u troškovne pojmove i svrhu 2.Osnovni elementi odnosa troškova, obima proizvodnje i dobiti 3.Obračun troškova prema narudžbi 4. Osnove obračuna troškova prema aktivnostima (ABC costing) 5.Budžetiranje, računovodstvo odgovornosti i menadžment kontrola 6.Troškovi proizvodnje i analiza kapaciteta 7. Osnovni elementi određivanja ponašanja troškova 8. Alokacija troškova 9.Raspoređivanje troškova na zajedničke i sporedne proizvode 10.Procesni obračun troškova 11.Škart, ponovnaobrada, otpad 12.Upravljanjezalihama (EOQmodel) 13. Justintime (JIT) sistemi i upravljanje troškovima 14. Backflushobračuntroškova 15.Troškovi cijena finalnih učinaka i kalkulacija prodajnih cijena		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Troškovnog računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Troškovnog računovodstva 2. Koriste znanja i vještine za: ▪ utvrđivanje po skraćenom postupku poslovnog rezultata uz različite nivoe obima proizvodnje i troškova , te korištenje istih u planiranju i kontroli, ▪ razlikovanje i obračun troškova prema naruđbi i procesu ▪ obračuni troškova proizvoda i usluga korištenjem osnovnih sistema obračuna troškova ▪ budžetiranje tj. sastavljanje fiksnog i fleksibilnog budžeta , ▪ alokaciju i realokaciju troškova koristeći kriterije za alokaciju,		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije, case study.	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study i aktivnosti na času seminarski rad Prvi parcijalni test Drugi parcijalni test Finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	Osnovna: 1. „Praktikum iz Troškovnog računovodstva“, M.Bašić., I.Popić, Š.Isaković-Kaplan, E.Resić 2. Troškovno računovodstvo-upravljački pristup“, Horngren, Foster, Datar; Poglavlja: 1, 2, 4, 9, 14, 17, 18, 20, Dio poglavlja: 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 16, Dopunska: 1. Troškovno računovodstvo“, Ralph S Polimeni, Sheila A.Handy, James A.Cashin, Faber Zgombić Plus, Revicon Zagreb, 1999. 2. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: MAN321	**Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO FINANSIJSKIH INSTITUCIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se studenti upoznaju sa vrstama finansijskih institucija, djelatnošću, knjiženjem poslovnih promjena vezanih za različite finansijske institucije, kao i sa izradom finansijskih izvještaja i njegovih specifičnosti		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo finansijskih institucija 2. Zakonska regulativa kojom se reguliše rad finansijskih institucija 3. Osnove računovodstva banaka 4. Osnove računovodstva mikrokreditnih organizacija 5. Osnove računovodstva osiguranja 6. Osnove računovodstva lizing društava 7. Osnove računovodstva investicionih fondova 8. Osnovne karakteristike MRS 39 9. Finansijski izvještaji finansijskih institucija 10. Analiza finansijskih izvještaja finansijskih institucija		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Računovodstvo finansijskih institucija“, studenti će moći: 1. Bolje razumjeti osnovne razlike u računovodstvenom procesu između finansijskih institucija i ostalih pravnih lica 2. Bolje upoznati se sa osnovnim finansijskim pokazateljima finansijskih institucija 3. Izraditi finansijske izvještaje finansijskih institucija		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Jahić M. i ostali, (2008.) Računovodstvo finansijskih institucija,Sarajevo 2. Jahić M. i ostali, (1999.) Računovodstvo banaka, Sarajevo <u>Dopunska</u> 1. Zakon o bankama FBiH. 2. Podzakonski akti FBA		

Šifra predmeta: MAN309	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se student bolje upozna sa osnovnom računovodstvenom logikom sa ciljem boljeg razumijevanja finansijskog izvještaja kao glavnog outputa računovodstvene funkcije.		
Sadržaj:	1. Okvir za prezentaciju finansijskih izvještaja 2. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH 3. Podjela privrednih subjekata i njihova obaveza kod finansijskog izvještavanja 4. Računovodstvena Direktiva EU (2013.g.) 5. Bilans stanja 6. Bilans uspjeha 7. Izvještaj o gotovinskom toku 8. Izvještaj o promjenama u kapitalu 9. Bilješke i računovodstvene politike 10. Godišnji izvještaj o poslovanju		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Finansijsko izvještavanje“, studenti će moći: 1. Izraditi finansijski izvještaj pravnog lica 2. Steći preduslove za kvalitetnu analizu finansijskih izvještaja 3. Znati prepoznati anomalije u finansijskim izvještajima kako ne bi donosili odluke na bazi informacija koje nisu tačne		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Jahić H., (2014.) Finansijsko izvještavanje, Sarajevo 2. Aktuelni MSFI i MRS, <u>Dopunska</u> 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH. 2. Podzakonski akti FMF		

Šifra predmeta: MAN393	Naziv predmeta: ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da studente upozna sa dodatnim znanjima o pojednim elementima finansijskih izvještaja, njihovim specifičnostima, kao i međusobnom odnosu između njih, a sve zbog bolje i kvalitetnije analize finansijskog položaja i finansijske uspješnosti pravnog lica		
Sadržaj:	1. Računovodstvena analiza kao dio računovodstva 2. Međuovisnost osnovnih dijelova računovodstva (knjigovodstvo, analiza, planiranje, kontrola i informisanje) 3. Elementi finansijskog izvještaja 4. Finansijski položaj i finansijska uspješnost 5. Horizontalna analiza 6. Vertikalna analiza 7. Finansijski pokazatelji 8. Sintetički pokazatelji u analizi finansijskih izvještaja 9. Uticaj računovodstvenih politika na analizu finansijskih izvještaja 10. Analiza poslovanja kao pretpostavka kvalitetnom upravljanju i odlučivanju		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Analiza finansijskih izvještaja“, studenti će moći: 1. Bolje razumjeti međuovisnost pojedinih dijelova finansijskih izvještaja 2. Bolje se upoznati sa osnovnim finansijskim pokazateljima poslovanja, kao i odnosima između njih 3. Upoznati se sa osnovnim metodama analize finansijskih izvještaja, kao i uticajem nefinansijskih pokazatelja na analizu finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Žager L. i ostali, (2008.) Analiza financijskih izvještaja, Zagreb 2. Bogetić P., (2000.) Analiza bilansa,*Podgorica* <u>Dopunska</u> 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH 2. Gibson Charles, (2012.) Financial reporting analysis, Cengage learnings		

Šifra predmeta: MAN392	Naziv predmeta: MENADŽERSKO RAČUNOVODSTVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da: čita i interpretira finansijske izvještaje, da razumije njihov koncept i tehnologiju sastavljanja i korištenja kao izvora podataka i informacija prije svega u svrhu donošenje odluka. Koristeći se internim i eksternim računovodstvenim informacijama, analizira efekte datih odluka na pokazatelje poslovanja preduzeća, te da na taj način dobije vrijedne osnove za računovodstvenu praksu.		
Sadržaj:	1. Uloga Menadžerskog računovodstva, pojam svrha i veza sa Troškovnim i Finansijskim računovodstvom 2. Finansijski izvještaji posmatrani i interpretirani sa stanovišta Menadžerskog računovodstva 3. Odnosi troškova i BSiBU sa stanovišta Menadžerskog računovodstva 4. Analiza pokazatelja uspješnosti poslovanja na osnovu podataka iz Finansijskih izvještaja u svrhu donošenja odluka 5. Analiza dodane vrijednosti 6. Analiza novčanih tokova 7. Standardni troškovi u planiranju i kontroli vezano za donošenje odluka 8. Analiza odnosa troškova i prihoda i CVP analiza u svrhu donošenja odluka 9. Analiza i mjere performansi zasnovane na kontribucijskoj marži 10. Donošenje odluka na osnovu informacija iz Menadžerskog računovodstva 11. Decentralizacija organizacije, računovodstvo odgovornosti i controlling		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Menadžerskog računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Menadžerskog računovodstva 2. Koriste znanja i vještine za: ▪ interpretaciju finansijskih izvještaja za potrebe menadžmenta prije svega u svrhu donošenja odluka ▪ analize kako finansijskih izvještaja tako i drugih relevantnih informacija u svrhu donošenja te kontrole i evakluacije odluka menadžmenta		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case study.	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study i aktivnosti na času seminarski rad prvi parcijalni test drugi parcijalni test finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	1. "Menadžersko računovodstvo" V.Belak, Računovodstvo,revizija i finansije, Zagreb 1997. 2. „Troškovno računovodstvo-upravljački pristup", Horngren,Foster,Datar;Poglavlje 11, 3. "Management Accounting", Anthony. A. Atkinson, Rajiv.D.Banker, Robert S.Kaplan, S.Mark Young, Prentice Hall NY 2001., 4. "Važeći Zakon o računovodstvu i reviziji", na nivou BiH i FBIH 5. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: MAN394	**Naziv predmeta: REVIZIJA POSLOVANJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje studenata sa pojmom, ciljom i postupcima revizije finansijskih izvještaja. Osim zakonskih odredbi koje se odnose iz Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, pažnja će se posvetiti i izučavanju Međunarodnih standarda revizije (ISA)		
Sadržaj:	1. Pojam i uloga revizije 2. Etički kodeks revizora 3. Planiranje revizije 4. Značajnost u reviziji 5. Revizorski rizik 6. Revizijski dokazi 7. Izvođenje revizijskih postupaka 8. Izvještaji revizora 9. Odgovornost u reviziji 10. Revizija pojedinih pozicija finansijskih izvještaja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Revizija poslovanja“, studenti će moći da: 1. Razumiju revizijske izvještaje i koriste svoja znanja u objašnjavanju revizorskih mišljenja drugim zainteresovanim stranama 2. Primjene svoja znanja kod angažiranja revizora u svojoj organizaciji 3. Sudjeluju u konkretnim revizijama kao asistenti revizora		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kurtanović S., Jahić H., Andrić M.,(2015), *Revizija*, Fojnica. 2. William Messier, (2000.) *Revizija, MATE Zagreb* <u>Dopunska</u> 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH. 2. Međunarodni revizijski standardi		

Šifra predmeta: MAN389	**Naziv predmeta: FORENZIČNO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: VI**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta „Forenzično računovodstvo“ jeste omogućiti studentima da razumiju i primjenjuju tehnike forenzičnog računovodstva za potrebe otkrivanja i sprječavanja prevara u društvima.		
Sadržaj:	1. Uvod u forenzično računovodstvo 2. Djelokrug forenzičnog računovodstva 3. Forenzični računovođa kao novo zvanje računovodstvene profesije 4. Pojam i klasifikacija prevara 5. Motivacioni faktori za činjenje prevara 6. Prevare u domenu priznavanja pozicija sredstava 7. Prevare u domenu priznavanja pozicija obaveza 8. Prevare u domenu priznavanja pozicija kapitala 9. Prevare u domenu priznavanja pozicija prihoda 10. Prevare u domenu priznavanja pozicija rashoda 11. Prevare u domenu obračuna finansijskog rezultata 12. Prevare zaposlenika 13. Tehnike forenzičnog računovodstva pri sprječavanju i otkrivanju prevara u društvu 14. Dokazi u forenzičnom računovodstvu 15. Izvještavanje forenzičnog računovođe o otkrivenim prevarama		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Forenzično računovodstvo“ studenti će biti osposobljeni da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju tehnika forenzičnog računovodstva pri sprječavanju računovodstvenih prevara 2. Opišu i evaluiraju aplikaciju tehnika forenzičnog računovodstva pri otkrivanju računovodstvenih prevara 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije izvještaja o počinjenim računovodstvenim prevarama.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Prezentacije Gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% 20% 50% 5% 5%	
Literatura:	1. Zabihollah, R. I Riley, R. (2014). *Prijevara u financijskim izvještajima – sprječavanje i otkrivanje*. II izdanje. Zagreb: Mate. 2. Jahić, M. (2008). Finansijsko *računovodstvo: MSFI-MRS-PDV.* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 3. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) 4. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN388	**Naziv predmeta: INTERNA REVIZIJA I KONTROLA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da razumije osnovne pojmove, sisteme, metode i instrumente Interne revizije. Da razumiju ulogu i načine primjene metoda i instrumenata interne revizije u svrhu obezbjeđivanja neophodnih podataka i informacija vezano za uspostavljanje i ocjenu sistema interne kontrole, kao i savjetodavne uloge u unapređenju procesa i poslovanja u preduzeću.		
Sadržaj:	1. Definicija interne revizije i kontrole, vrste interne kontrole i revizije, uloga i zadaci 2. Sistemi interne kontrole, odghovornosti , ekipiranje i načini provođenja i evaluacije interne kontrole 3. Međunarodni standardi interne revizije 4. Upravljanje funkcijom interne revizije 5. Kodeks etike internih revizora, načela i pravila 6. Interna revizija i interna kontrola 7. Razlike interne i eksterne revizije 8. Zakonski okvir interne revizije 9. Uspostavljanje i podrška funkciji interne revizije u preduzeću 10. Mjesto funkcije interne revizije u organizaciji preduzeća 11. Ekipiranost i struktura odjela interne revizije 12. Pravilnik o radu odjela interne revizije 13. Procjena rizika i planiranje interne revizije 14. Provođenje i evaluacija interne rezitije 15. Revizijsko okruženje		
Rezultati učenja:	Nakon položenog predmeta Interne revizije, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne kontrole 2. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne revizije 3. Koriste znanja i vještine za osnkvne elemente vezano za uspostavljanje interne revizije, njeno planiranje i sprovođenje		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case stady.	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study I aktivnosti na času seminarski rad Prvi parcijalni test Drugi parcijalni test Finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	<u>Osnovna</u>: 1. "Priručnik za Internu reviziju" , prof.dr Meliha Bašić, Alma Malinović dipl.oec, Institut internih revizora Bosne i Hercegovine 2009. god, 2. „Standardi interne revizije-Crvena knjiga",Institut internih revizora Bosne i Hercegovine, 2009.god. 3. „Računovodstvo budžetskih organizacija", Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Benina Veledar, Livbertas , Sarajevo 2012. ; 4. Važeći propisi u oblasti interne revizije ; <u>Dopunska</u>: Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: MAN395	**Naziv predmeta: PORESKO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da studente upozna sa odredbama poreskih zakona u FBiH i BiH. Osim teoretske obrade zakonskih odredbi studenti će biti upoznati i sa računovodstvenim tretmanom istih.		
Sadržaj:	1. Zakon o porezu na dobit FBiH 2. Uporedba Zakona o porezu na dobit FBIH sa RS i susjednim zemljama 3. Veza između bilansa uspjeha i Poreskog bilansa 4. Poreski nepriznati rashodi i prihodi 5. Kapitalni dobici i gubici i veza sa porezom na dobit 6. Porez na dodanu vrijednost 7. Struktura UIO 8. Zakon o porezu na dodanu vrijednost 9. Ulazni i izlazni PDV 10. Poreska prijava PDV		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Poresko računovodstvo“, studenti će moći: 1. Sastaviti porezni bilans (porez na dobit) 2. Sastaviti mjesečnu poreznu prijavu PDV 3. Biti osposobljeni u cjelosti za proces finansijskog i poreznog izvještavanja		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Zakon o porezu na dobit FBiH 2. Zakon o porezu na dodanu vrijednost BiH <u>Dopunska</u> 1. Jahić M. (2008.) Finansijsko računovodstvo, Sarajevo 2. Jahić H. (2014.) Finansijsko izvještavanje, Fojnica		

Šifra predmeta: MAN386	**Naziv predmeta: PROFESIONALNA ETIKA RAČUNOVĐA I REVIZORA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati:75**
Cilj predmeta:	Globalni program predmeta Profesionalna etika računovođa i revizora obrađuje problematiku strukture i sadržaja kodeksa profesionalne etike IFAC-a i AICPA.Krajnji cilj je osposobljavanje studenata za pravilnu primjenu kodeksa i razvoj svijesti o značaju i ulozi profesionalne etike u jačanju povjerenja javnosti posebice potencijalnih investitora a i menadžmenta u računovodstvenu (i) revizijsku profesiju i određeni nivo kvalitete finansijskog izvještavanja.		
Sadržaj:	1.Profesionalna etika 2.Kodeks profesionalna etike 3.Kodeks profesionalne etike Međunarodne federacije računovođa (IFAC) 4.Kodeks primjenljiv na sve profesionalne računovođe –dio A 5.Kodeks primjenljiv na profesionalne računovođe u javnoj praksi-dio B 6.Kodeks primjenljiv na zaposlene profesionalne računovođe – dio C 7.Kodeks profesionalne etike Američkog instituta ovlaštenih javnih računovođa AICPA 8.Računovodtvena i revirijska praksa u BiH.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Diskusije Gosti predavači	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad-prezentacije i aktivnosti na času prvi parcijalni ispit-test seminarski rad finalni ispit	20% 20% 10% 50%	
Literatura:	1. IFAC:Međunarodni standardi i saopštenja revizije,uvjeravanja i etike,Savez računovođa i revizora Srbije,Beograd, 2006. god. (prevod sa engleskog) 2. IFAC:Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor,Savez računovođa i revizora Srbije,Beograd,2004.god. (prevod sa engleskog) 3. William F. Messier Jr.:Revizija ,Priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka, II dopunjeno izdanje,Faber& Zgombić Plus,Zagreb,2000.god. (prevod sa engleskog) 4. Larry E. Rittenberg,Bradley J.Schwieger:Auditing Concepts for environment,The Dryden Press,New York , 1996. 5. Urednik Kristijan Krkač:Uvod u poslovnu etiku i korporacijsku društvenu odgovornost, Mate,Zagreb,2007.god.		

Šifra predmeta: MAN396	**Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO BANAKA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim karakteristikama poslovnih promjena koje su karakteristične za bankarski sektor, kao i njihovo evidentiranje u poslovnim knjigama.		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo banaka 2. Zakonska regulativa koja definiše principe poslovanja banaka 3. Računovodstveni standardi koji regulišu bankarsko poslovanje 4. Kontni plan banaka 5. Računovodstvo aktivnih bankarskih poslova 6. Računovodstvo pasivnih bankarskih poslova 7. Računovodstvo neutralnih bankarskih poslova 8. Izvještavanje o deviznom poslovanju 9. Rezerve i rezervisanja u bankarskom poslovanju 10. Finansijski izvještaji banaka 11. Formiranje i raspodjela rezultata i zrada finansijskih izvještaja banaka		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo banaka, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva banaka 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu banaka 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u banaka		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	1. 50% 2. 10% 3. 40%	
Načini provjere znanja:	obavezni dolazak (75% nastave) prvi parcijalni ispit drugi parcijalni ispit finalni ispit prezentacija esej-seminarski rad	uslov za izlazak na ispit 20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 30% (30 bodova) 10% (10 bodova) 20% (20 bodova)	
Literatura:	1. www.srr-fbih.org - *Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i Međunarodni računovodstveni stabdardi,* Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika FBiH (MSFI/MRS); 2. Prof. dr Mehmed Jahić, doc dr Hrvoje Šapina, van.prof.dr Jahić Haris drugi: Računovodstvo finansijkih institucija, Libertas 2008 god., Sarajevo, 2008. god.; 3. Zakonska regulativa vezana za bankarski sistem BiH; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta:MAN391	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti steknu teoretska, metodološka i praktična znanja o računovodstvu budžeta i računovodstvu nevladinih (nedržavnih) neprofitnih organizacija. Studenti će biti osposobljeni za razumijevanje računovodstvenih načela i standarda za izvještavanje u javnom i neprofitnom sektoru, zakonskog okvira obavljanja djelatnosti, kao i za razumijevanje financijskih izvještaja budžetskih i nevladinih neprofitnih organizacija.		
Sadržaj:	1. Pojam i obilježja neprofitnih organizacija i subjekata 2. Zakonski okvir računovodstva budžeta i računovodstva nevladinih organizacija. 3. Računovodstvene osnove iskazivanja poslovnih događaja 4. Temeljna obilježja računovodstvenog procesa u neprofitnim organizacijama 5. Osnovna obilježja budžeta i upoznavanje s budžetskim procesom (planiranje i donošenje, izvršenje, nadzor i revizija budžeta.) 6. Obilježja sustava trezora i upravljanja javnim izdacima. 7. Pravila evidencije poslovnih događaja u računovodstvu budžeta (priznavanje i mjerenje prihoda, primitaka, rashoda, izdataka, nabava dugotrajne imovine, evidencija javnog duga). 8. Pravila evidencije poslovnih događaja u računovodstvu nevladinih organizacija 9. MRSJS 10. Financijski izvještaji neprofitnih organizacija. 11. Okvir za finansijsko izvještavanje u javnom sektoru 12. Priprema elemenata finansijskog izvještaja za javni sektor u skladu sa MRSJS i zakonskim okvirom u BIH		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo neprofitnih organizacija, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstvo neprofitnih organizacija 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u neprofitnim organizacijama 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u neprofitnim organizacijama		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	50% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	obavezni dolazak (75% nastave) grupni rad - prezentacije i aktivnos na času seminarski rad Testovi u toku nastave (2 testa) Finalni test	uslov za izlazak na ispit 20% 10% 50% 20%	
Literatura:	1. Važeća zakonska regulativa koja se predočava svake školske godine 2. Međunarodni računovodstveni standardi javnog sektora 3. Računovodstvo budžetskih organizacija, Hrvoje Šapina, Meliha Bašić, Benina Veledar, Udruženje Libertas Sarajevo i BSC Sarajevo ,Sarajevo, 2012; 4. Računovodstvo udruženja i fondacija, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Lejla Jahić, Ekonomski fakultet Sarajevo 2014.god II izdanje; 5. MRSJS 6. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave		

Šifra predmeta: MAN384	**Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO OSIGURANJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se studenti upoznaju sa računovodstvom, djelatnošću, knjiženjem poslovnih promjena vezanih za poslovanje osiguravajućih društava, kao i sa izradom finansijskih izvještaja i njegovih specifičnosti		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo osiguranja 2. Zakonska regulativa koja definiše principe poslovanja banaka 3. Računovodstveni standardi koji regulišu poslovanje osiguravajućih društava 4. Kontni plan osiguranja 5. Zakonska regulativa koja definiše principe poslovanja osiguranja 6. Specifičnosti poslova i računovodstvenog evidentiranja u osiguranju 7. Nadzorni organi osiguranja i njihov uticaj na finansijsko izvještavanje osiguravajućih kuća 8. Primjena karakterističnih MRS i MSFI za oblast osiguranja 9. Specifičnosti izvještavanja u oblasti osiguranja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Računovodstvo osiguranja“, studenti će moći: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva osiguranja 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu osiguranja 3. 3Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja osiguranja		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	1. www.srr-fbih.org - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i Međunarodni računovodstveni stabdardi, Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika FBiH (MSFI/MRS); 2. Prof. dr Mehmed Jahić, doc dr Hrvoje Šapina, van.prof.dr Jahić Haris drugi: Računovodstvo finansijkih institucija, Libertas 2008 god., Sarajevo, 2008. god.; 3. Zakonska regulativa vezana za osiguravajuća društva u BiH; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: MAN398	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO TRGOVAČKIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta "Računovodstvo trgovačkih organizacija" jeste da studentima omogući detaljan uvid u primjenu Kodeksa računovodstvenih načela i Računovodstvenih standarda sa ciljem da se osposobe za primjenu kontnog plana uz važeće zakonske propise u trgovačkih organizacijama.		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo trgovačkih organizacija 2. Zakonska regulativa koja reguliše računovodstvo trgovačkih organizacija 3. Računovodstveni standardi koji regulišu poslovanje trgovačkih organizacija 4. Specifičnosti računovodstva trgovačkih organizacija u odnosu na računovodstvo proizvodnih organizacija 5. Kontni plan za trgovačke organizacije 6. Poslovni ciklus trgovačke organizacije 7. Računovodstvo nabavke i drugih oblika sticanja robe 8. Računovodstvo sticanja drugih sredstava 9. Računovodstvo prodaje i drugih oblika otuđivanja robe 10. Računovodstvo otuđivanja drugih sredstava 11. Poreski sistem kod trgovačkih organizacija 12. Formiranje i raspodjela finansijskog rezultata 13. Finansijski izvještaji trgovačkih organizacija 14. Nadzor, kontrola i revizija trgovačkog poslovanja 15. Profesionalna etika računovođa u trgovačkim organizacijama		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Računovodstvo trgovačkih organizacija", studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva trgovačkih organizacija 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu trgovačkih organizacija 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u trgovačkih organizacijama		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Prezentacije Gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% 20% 50% 5% 5%	
Literatura:	1. Jahić, M., Jahić, H. I Isaković-Kaplan, Š.(2012). *Finansijsko računovodstvo.* III dopunjeno izdanje. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS). 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta:MAN397	Naziv predmeta: REVIZIJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti steknu teoretska, metodološka i praktična znanja o računovodstvu budžeta i računovodstvu nevladinih (nedržavnih) neprofitnih organizacija. Studenti će biti osposobljeni za razumijevanje računovodstvenih načela i standarda za izvještavanje u javnom i neprofitnom sektoru, zakonskog okvira obavljanja djelatnosti, kao i za razumijevanje financijskih izvještaja budžetskih i nevladinih neprofitnih organizacija.		
Sadržaj:	Interni i eksterni nadzor u budžetskim i nevladinim neprofitnim organizacijama Zakonski okvir za reviziju neprofitnih organizacija Osnovne specifičnosti revizije neprofitnih organizacija Interna i eksterna revizija NPO Interna i eksterna revizija NPO Revizija projekata NPO Primjena tehnika revizije kod NPO Specifičnosti revizije naknadnih događaja i primjene on going koncepta kod NPO Interna kontrola i interna revizija kod NPO Pet komponenti interne kontrole i njihova provjera od strane interne i eksterne revizije (i) kontrolno okruženje (ii) postupak procjene rizika entiteta, (iii) informacionog sistema, uključujući i poslovne procese, relevantne za finansijsko izvještavanje, i komunikacija (iv) kontrolne aktivnosti relevantne za reviziju (v) praćenje kontrola Upotreba i evaluacije sistema interne kontrole od strane internih i eksternih revizora Testovi kontrole od strane revizora kod NPO Revizija učinka kod NPO		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo neprofitnih organizacija, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstvo neprofitnih organizacija 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u neprofitnim organizacijama 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u neprofitnim organizacijama		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	50% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	obavezni dolazak (75% nastave) grupni rad - prezentacije i aktivnos na času seminarski rad Testovi u toku nastave (2 testa) Finalni test	uslov za izlazak na ispit 20% 10% 50% 20%	
Literatura:	1. Važeća zakonska regulativa I MRS za javni sektor 2. Računovodstvo budžetskih organizacija, Hrvoje Šapina, Meliha Bašić, Benina Veledar, Udruženje Libertas Sarajevo i BSC Sarajevo ,Sarajevo, 2012; 3. Računovodstvo udruženja i fondacija, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Lejla Jahić, Ekonomski fakultet Sarajevo 2014.god II izdanje; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave 5. MRSJS		

Šifra predmeta: MAN338	Naziv predmeta: REVIZIJA PODUDARNOSTI		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje osnovnih karakteristika postupka revizije podudarnosti, razumijevanje međunarodnih standarda revizije koji se odnose na ovu oblast i specifičnosti reviziskog izvještavanja kod revizije podudarnosti. Poseban cilj izučavanja je upoznavanje sa značajem revizije podudarnosti kod javnog sektora i u internoj reviziji		
Sadržaj:	1. Pojam revizije podudarnosti (usklađenosti) 2. Ciljevi revizije podudarnosti 3. Međunarodni revizijski standardi i revizija podudarnosti 4. Materijalnost u reviziji podudarnosti 5. Rizik u reviziji podudarnosti 6. Dokazi u reviziji podudarnosti 7. Primjena uzorka u reviziji podudarnosti 8. Ocjena pouzdanosti sistema internih kontrola 9. Planiranje revizije podudarnosti 10. Izvođenje revizije podudarnosti 11. Izvještaji/mišljenja u reviziji podudarnosti 12. Revizija podudarnosti kod privrednih društava 13. Revizija podudarnosti u javnom sektoru 14. Revizija podudarnosti kod interne revizije 15. Profesionalna etika računovođa i revizora		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Revizija podudarnosti, studenti će moći da: 1. Sudjeluju u konkretnim revizijama podudarnosti kao asistenti revizora u okviru revizijskih timova 2. Razumiju revizijske izvještaje o podudarnosti i koriste svoja znanja za saradnju sa eksternim revizorom 3. Primjene svoja znanja kod angažiranja eksternog revizora za potrebe svoje organizacije		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% 20% 50% 5% 5%	
Literatura:	1. Kurtanović, S., Jahić, H., Andrić, M.,(2015), *Revizija*, Fojnica. 2. Jahić, M., Andrić, M., Šapina, H. i Jahić, H. (2010). *Revizija,* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 3. William F. Messier Jr. (2000). *Revizija – priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka.* II dopunjeno izdanje. Zagreb: Faber&Zgombić. 4. Andrić, M., Krsmanović, B., Čalija, N. i Kulina, D. (2007). *Revizija javnog sektora.* Subotica: Ekonomski fakultet. 5. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

Šifra predmeta: MAN339	**Naziv predmeta: REVIZIJA UČINKA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V/VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje osnovnih karakteristika postupka revizije učinka, razumijevanje međunarodnih standarda revizije koji se odnose na ovu oblast i specifičnosti reviziskog izvještavanja kod revizije učinka.		
Sadržaj:	1. Pojam revizije učinka 2. Ciljevi revizije učinka 3. Ekonomičnost, efikasnost i efektivnosti kao komponente revizije učinka 4. Revizorski standardi u reviziji učinka 5. Proces revizije učinka 6. Planiranje projekta revizije 7. Prikupljanje i analiza podataka 8. Materijalnost u reviziji učinka 9. Rizik u reviziji učinka 10. Dokazi u reviziji učinka 11. Izvođenje revizije učinka 12. Pisanje revizorskog izvještaja 13. Osnovne vještine za revizora učinka 14. Kontrola kvaliteta revizije učinka 15. Profesionalna etika računovođa i revizora		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Revizija učinka, studenti će moći da: 1. Sudjeluju u konkretnim revizijama učinka kao asistenti revizora u okviru revizijskih timova 2. Razumiju revizijske izvještaje o učinkovitosti i koriste svoja znanja za saradnju sa eksternim revizorom 3. Primjene svoja znanja kod angažiranja eksternog revizora za potrebe svoje organizacije		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% 20% 50% 5% 5%	
Literatura:	1. Kurtanović, S., Jahić, H., Andrić, M.,(2015), *Revizija*, Fojnica. 2. Jahić, M., Andrić, M., Šapina, H. i Jahić, H. (2010). *Revizija,* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 3. William F. Messier Jr. (2000). *Revizija – priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka.* II dopunjeno izdanje. Zagreb: Faber&Zgombić. 4. Andrić, M., Krsmanović, B., Čalija, N. i Kulina, D. (2007). *Revizija javnog sektora.* Subotica: Ekonomski fakultet. 5. Standardi INTOSAI 6. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

SMJEROVI NA ODSJEKU VISOKA POSLONA ŠKOLA (IV, V I VI SEMESTAR)

1. Industrija bankarstva i osiguranja

Po završetku studijskog programa studenti će:

- raspolagati naprednim znanjem o specifičinim ekonomskim djelatnostima bankarstva i osiguranja te će biti osposobljeni za: rad u bankama i drugim domaćim i međunarodnim finansijskim institucijama, obavljanje poslova u osiguravajućim i srodnim društvima, rad u penzionim, zdravstvenim i investicijskim fondovima kao i rad na ekonomskim poslovima u državnoj administraciji i nadzornim organima prvenstveno za industrije bankarstva i osiguranja.
- poznavati specifičnosti principa, tehnika i koncepata bankarskog i osiguravateljskog poslovanja sa posebnim naglaskom na znanje o rizicima prisutnim u ovim industrijama, savremenim metodama zaštite od rizika, značaju matematičke rezerve i adekvatnosti kapitala, domaćim i međunarodnim regulatornim zahtjevima i etičkim principima relevantnim za ove industrije
- raspolagati naprednim znanjem o elementima i primjeni principa korporativnog upravljanja u bankarstvu i osiguranju kao i specifičnim odgovornostima na rukovodećim i ostalim funkcijama u bankama, osiguravajućim društvima i drugim finansijskim institucijama.
- raspolagati vještinama primjene savremenih tehnika analize finansijskog, bankarskog i osiguravateljskog poslovanja, alata kreditne analize, testova na stres, izračuna premije, izloženosti, adekvatnosti kapitala i matematičke rezerve te primjeni različitih instrumenata kvantitativne i kvalitativne finansijske analize u cilju optimizacije odlučivanja u bankama, osiguravajućim društvima i drugim finansijskim institucijama
- raspolagati vještinama kritičkog promišljanja kao i sistematičnog i analitičkog pristupa rješavanju problema
- razviti sposobnosti rada u timu te vještine javnog prezentovanja

2. Marketing

Po završetku studij student raspolažu znanjem iz oblasti marketinga koje predstavlja nadogradnju već usvojenih znanja iz oblasti ekonomije i biznisa, sposobni su ova znanja aplicirati na probleme na koje će naići u marketinškoj praksi.

3. Međunarodna ekonomija i poslovanje

Nakon završenog smjera, studenti su stekli uvid u različite makro i mikro aspekte međunarodnog ekonomskog okruženja koji utiču na savremeno poslovanje i položaj subjekata (zemalja, industrija i kompanija) u lokalnoj i globalnoj ekonomiji. Studenti razumiju osnovne teorijske kategorije, politike i praksu iz oblasti međunarodne trgovine, međunarodnih finansija, međunarodne konkurentnosti, međunarodnog poslovnog prava, poznaju zakonitosti i specifičnosti međunarodnog tržišta i savremenog poslovanjana tom tržištu, te su pripremljeni na suočavanje sa izazovima u međunarodnim poslovnim poduhvatima.

4. Menadžment i organizacija

Nakon završenog studija, studenti razumiju osnovne principe menadžersko preduzetničke strane teorije organizacije u smislu razumijevanja pravila za uspostavljanje organizacijskog okvira i algoritma koji

osigurava efektivno i efikasno funkcioniranje organizacije, te kreiranja savremenih inovativno orijentiranih organizacijskih sistema koji se temelje na naprednim tehnologijama i kreativnim vještinama zaposlenih. Studenti su osposobljeni da stečena znanja upotrebljavaju za kreiranje i uspostavljanje sasvim novih start up biznisa i preduzetničko dinamiziranje već postojećih organizacija i biznisa.

5. Računovodstvo i revizija

Nakon završenog I cilkusa studija, Odsjek Visoka poslovna škola, smjer Računovodstva i revizije, studenti su osposobljeni:

- da opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti finansijskog računovodstva, računovodstva finansijskih institucija, trgovačkih i neprofitnih organizacija;
- da koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu pravnih subjekata;
- da koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja, privrednih subjekata, finansijskih institucija i neprofitnih organizacija;
- za izradu kvalitetne analize finansijskih izvještaja;
- da prepoznaju anomalije u finansijskim izvještajima kako ne bi donosili odluke na bazi informacija koje nisu tačne;
- da razumiju revizijske izvještaje i koriste svoja znanja u objašnjavanju revizorskih mišljenja drugim zainteresovanim stranama;
- da sudjeluju u konkretnim revizijama kao asistenti revizora;
- da obračunavaju troškove proizvoda i usluga korištenjem osnovnih sistema obračuna troškova;
- za sastavljanje fiksnog i fleksibilnog budžeta;
- da interpretiraju finansijske izvještaje za potrebe menadžmenta prije svega u svrhu donošenja odluka;
- da analiziraju kako finansijske izvještaje tako i druge relevantne informacije u svrhu donošenja poslovnih odluka;
- da koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije izvještaja o počinjenim računovodstvenim prevarama;
- da sastavljaju porezni bilans (porez na dobit) i mjesečnu poreznu prijavu PDV, kao i za proces finansijskog i poreznog izvještavanja;
- da razumiju revizijske izvještaje o podudarnosti i koriste svoja znanja za saradnju sa eksternim revizorom kao i da primjene svoja znanja kod angažiranja eksternog revizora za potrebe svoje organizacije;
- da steknu znanja, vještine i lične kvalitete neophodne za daljnji razvoj karijere i interes za cjeloživotno učenje kao i za sticanje certificiranih zvanja Certificirani računovođa i Ovlašteni revizor.

6. Razvoj poslovnih informacionih sistema

Po završetku smjera, student će:

- ovladati tehnologijama savremenog e-businessa
- upravljati podacima u smislu backupa i recovery-a
- administrirati serverske i mrežne platforme
- analizirati i modelirati poslovne procese
- analizarati postojeći IS (as-is)
- predlagati rješenja za poboljšanje IS-a/poslovnih procesa (to-be)
- učestvovati u izradi studija/tendera za implementaciju poslovnih (ERP) sistema
- kreirati reporting aplikacije za donošenje kvalitetnijih odluka
- učestvovati u izradi poslovnih aplikacija
- kreirati i administrirati Web stranice
- učestvovati u postupku implementacije poslovnih (ERP, CRM, SCM, BI) sistema
- kreirati i implementirati e-learning aplikacije

7. Turizam

Nakon završetka tudija na smjeru Turizam student su usvojili temeljna znanja i principe u oblasti turizma i biznisa u turizmu, te su spremni suočiti se sa različitim vrstama problema u turističkoj praksi i uspješno ih rješavati.

ZAJEDNIČKI PREDMET U PETOM SEMESTRU

Šifra predmeta: BUS300	**Naziv predmeta: BUSINESS ENGLISH CERTIFICATE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 4**
Status: obavezni			**Ukupan broj sati: 60**
Nivo znanja:	**Viši srednji nivo**		**Vantage**
Cilj predmeta:	Studenti trebaju ovladati terminologijom i strukturama potrebnim za poznavanje engleskog na višem srednjem nivou		Studenti trabju biti spremni da zadovolje uslove za polaganje testa Univerziteta u Cambridge-u Business English Certificate - Vantage
Sadržaj:	Marketing Building relationships Logistics Stress Innovation Counterfeiting Raising finance Management styles Mergers and takeovers The future of business		Communication Workplace Customer service Business eductaion and training Managament issues Mock-up test
Ishodi učenja:	- Studenti će znati dati detaljne informacije o pitanju vezanom za njihov posao - Studenti će razumjeti poslovnu korespondenciju pisanu ne-standardnim jezikom - Studenti će biti u stanju da napišu jednostavnije izvještaje		- Studenti će biti u stanju da raspravljaju o pitanjima vezanim za svoj posao i brane svoje stavove na engleskom jeziku - Studenti će razumjeti komplikovanije članke iz poslovne štampe - Studenti će moći pisati izvještaje, kao i svaku vrstu poslovne korespondencije potrebne u poslu
Nastavne metode:	DL konsultacije		
Načini provjere znanja:	Online aktivnosti Završni test		30% 70%
Literatura:	Obavezna 1. Market Leader Upper-Intermediate Dopunska 1. New International Business English 2. Business English Grammar and Usage		Obavezna 2. Business English Certificate Vantage Preparation Practice Dopunska 4. The Business 5. Business Vocabulary in Practice 6. Business Grammar in Use

SMJER: INDUSTRIJA BANKARSTVA I OSIGURANJA

Šifra predmeta: BUS211	**Naziv predmeta: BANKARSKI MENADŽMENT**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa osnovnim trendovima i organizacionim strukturama u savremenom bankarstvu; Posebno će se fokusirati aspekt kreditiranja, te savremenih procedura i tehnika odobravanja poslovnih, potrošačkih i hipotekarnih kredita i upravljanja lošim zajmovima. Upoznaće se sa mehanizmima funkcionisanja osnovnih instrumenata plaćanja u unutrašnjem i međunarodnom platnom prometu. Izučavanje modela; Upoznavanje sa načinima upravljanje bankarskim rizicima (posebno kreditnim rizikom); Izučiće se osnovni aspekti bankarstva kao što su elektronsko, islamsko, investiciono, međunarodno I offshore bankarstvo. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata, prezentacija i razgovora sa gostima.		
Sadržaj:	1. Uvod u Bankarski menadžment 2. Poslovna politika banaka 3. Organizaciona struktura banke 4. Kreditiranje privrede 5. Kreditiranje stanovništva 6. Analiza kreditnih rizika 7. Domaći i međunarodni platni promet 8. Bankarski rizici i ALM 9. Islamsko bankarstvo 10. Investiciono bankarstvo i spajanje i preuzimanje banaka		
Ishodi učenja:	Studenti će steći znanja o upravljanju pojedinim segmentima bankarskog poslovanja. Naučiće proces kreditiranja stanovništva i kompanija; kako se realizuje unutrašnji i međunarodni platni promet sa njihovim osnovnim instrumentima; Biće u mogućnosti identifikovati pojedine bankarske rizike, te odabrati metode i modele upravljanja bankarskim rizicima. Steće znanja o posebnim aspektima bankarskog poslovanja kao što su: elektronsko, islamsko, investiciono, međunarodno bankarstvo, te offshore bankarstvo.		
Nastavne metode:	ex katedra on-line prezentacije gosti-predavači	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	seminar-Bank game midterm test test (finalni)	20% 30% 50%	
Literatura:	1. Rose, S. Peter, *Menadžment komercijalnih banaka*, MATE, Zagreb, 2005. 2. *Nastavni materijali*.		

Šifra predmeta: BUS214	Naziv predmeta: EKONOMİKA OSİGURANJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 75	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Ekonomika osiguranja je da studenti ovladaju temeljnim teorijskim i praktičnim znanjima iz oblasti osiguranja i posebno ekonomike osiguranja. Svrha predmeta je sagledavanje cjeline i dijelova oblasti, djelatnosti i posebnosti industrije osiguranja sa znanstvenog, teorijskog i praktičnog stajališta, zakonske i stručne regulative; korelacione veze sa okruženjem i interaktivno djelovanje; trendovi u savremenom svijetu i BiH.		
Sadržaj:	1. Rizik i neizvjesnost 2. Rizik i osiguranje 3. Osnovni zakonski principi, ugovor o osiguranju 4. Utvrđivanje cijene u osiguranju 5. Izvori sredstava osiguravatelja 6. Ulaganje osiguravatelja 7. Životno osiguranje 8. Neživotno osiguranje 9. Socijalno osiguranje – penziono osiguranje 10. Socijalno osiguranje – zdravstveno osiguranje 11. Osiguranje od odgovornosti 12. Druge vrste osiguranja 13. Raspodjela rizika osiguravatelja 14. Regulacija osiguranja 15. Budućnost osiguranja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ ocijeniti, preispitati i kritički promišljati o važnosti funkcije osiguranja za društvenu zajednicu ▪ identificirati i mjeriti rizike u osiguranju ▪ razlikovati opće i specifične vrste osiguranja ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme u djelatnosti osiguranja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	60% 15% 10% 15%	
Načini provjere znanja:	I test Kviz seminarski rad II test projekat	30% 10% 10% 35% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Kozarević, S.. (2010). *Rizik menadžment i osiguranje.* Tuzla: CIP 2. Kočović, J.. (2010). *Osiguranje.* Beograd*:* Ekonomski fakultet Dopunska 1. Kozarević, S., Kovač, R. (2013). Ekonomika o*siguranja.* Tuzla: OFF-SET 2. Andrijašević, S., Petranović, VB. (1997). *Ekonomika osiguranja.* Zagreb: ALFA 3. Ćurak, M., Jakovčević, D. (2007). *Rizici i osiguranje.* Zagreb: RRIF		

Šifra predmeta: BUS222	Naziv predmeta: FINANSIJSKA TRŽIŠTA I INSTITUCIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina:II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita:5
Status: Obavezan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studentima omogući razumjevanje finansijskih tržišta, instrumenata i institucija. Kurs pokriva širok krug pitanja sa naglaskom na teorijski i empirijski aspekt.		
Sadržaj:	1. Značaj i mjesto finansijskih tržišta i institucija u makroekonomskom okruženju 2. Uloga, značaj i determinante kamatne stope na finansijskom tržištu 3. Centralno bankarstvo i vođenje monetarne politike 4. Tržište novca razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 5. Tržište kapitala razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 6. Hipotekarna tržišta 7. Pojam i značaj deviznih tržišta 8. Međunarodni finansijski sistem 9. Finansijski derivati 10. Industrija finansijskih institucija 11. Vrste i značaj nebankarskih finansijskih institucija 12. Upravljanje rizikom u finansijskim institucijama 13. Konfiguracija tržišta novca i kapitala u BiH i razvojne perspektive		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave i polaganju ispita student će biti u mogućnosti shvatiti osnovne zakonitosti funkcionisanja finansijskih tržišta te razumjeti prirodu interakcije između glavnih sudionika te institucionalnog i regulatornog okruženja u kom djeluju. Studenti će, također, biti u mogućnosti da praktično primjene stečena znanja koja se odnose kako na osobine vrijednosnih papira i na način trgovine na tržištu novca i tržištu kapitala tako i na funkcioniranje bankarskih i nebankarskih institucija. Poseban značaj ovog predmeta ogleda se u činjenici da su u njemu sublimirana i prethodno stečena znanja iz makroekonomskih i mikroekonomskih disciplina što studentu daje mogućnost boljeg shvaćanja ekonomske stvarnosti.		
Nastavne metode:	ex cathedra prezentacije vježbe	40% 40% 20%	
Načini provjere znanja:	Test I Studentske prezentacije Test II	45% 10% 45%	
Literatura:	1. Jeff Madura (2014), "Financial markets and Institutions", 11th Edition, Thomson Learning,. 2. Mishkin F.S. & Eakins S. G.(2005), „Finansijska tržišta i institucije", 4. Izdanje, MATE Zagreb 3. Kreso S (2012) ,,Svjetska kapitalistčka privreda i svjetska inflacija", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo 4. Kreso S (2012), „Globalizacija i promjena fokusa makroekonomskog upravljanja", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo		

Šifra predmeta: BUS213	Naziv predmeta: FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da razumiju i prihvate osnovnu finansijsku logiku, tehnike i mogućnosti upravljanja finansijama. Studenti će biti sposobni donositi utemeljene odluke o finansiranju, ocjeni investicijskih projekata i upravljanju radnim kapitalom kompanije.		
Sadržaj:	1. Finansijski sistem kao okvir upravljanja finansijama 2. Instrumenti finansijskih tržišta: karakteristike i vrednovanje 3. Rizik i prinos u kontekstu optimizacije portfolija 4. Menadžment radnog kapitala: tehnike za upravljanje gotovinom, utrživim vrijednosnim papirima, potraživanjima i zalihama 5. Izvori i trošak finansiranja 6. Struktura kapitala 7. Operativna i finansijska poluga 8. EBIT/EPS analiza 9. Procjena novčanog toka i ocjena investicijskih projekata 10. Politika dividendi 11. Konvertibilni vrijednosni papiri, zamjenjivi vrijednosni papiri i varanti 12. Merdžeri i drugi oblici restrukturiranja korporacija 13. Dugoročni krediti i lizing		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: 1. Prepoznati i opisati relaciju kompanije sa finansijskim okruženjem 2. Primjeniti tehnike vrjednovanja instrumenata finansijskih tržišta 3. Napraviti odabir i primjeniti adekvatne tehnike upravljanja tekućim sredstvima - gotovinom, utrživim vrijednosnim papirima, potraživanjima i zalihama 4. Koristiti tehnike ocjene investicijskih projekata, te donositi optimalne finansijske odluke 5. Identificirati i objasniti strukturu i trošak izvora finansiranja kompanije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 35% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Van Horne, J. C. i Wachowicz, J. M. (2007). *Osnovi finansijskog menadžmenta*. XII izdanje. Beograd: DATA STATUS. 2. Rovčanin, A. (2010). *Upravljanje finansijama*. V dopunjeno izdanje. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 3. Abdić, A. i Abdić, A., redaktor Rovčanin, A. (2015). *Praktikum Poslovnih finansija i Finansijskog menadžmenta - Zbirka riješenih zadataka uz teorijska objašnjenja*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 4. Zaimović, A. i Alibegović, Dž. (2010). *Primijenjeni finansijski menadžment*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Dopunska 1. Brigham, E. F. i Ehrhardt, M. C. (2010). *Financial Management: Theory & Practice*. XIII izdanje. Mason: South-Western Cengage Learning. 2. Brigham E. F., Daves, Ph. R. (2013), Intermediate Financial Management, 11th ed., South-Western Cengage Learning		

Šifra predmeta: BUS212	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa izvedenim vrijednosnim papirima i tehnikama upravljanja rizicima (hedžing).		
Sadržaj:	1. Aktivan pristup upravljanju finansijskim rizicima 2. Sistemski i nesistemski rizici 3. Savremene metode mjerenja rizika 4. Stohastički procesi 5. Upravljanje portfolio rizikom 6. Valutni rizik 7. Rizik promjene kamatne stope 8. Rizik zemlje 9. Simulacija 10. Izvedeni vrijednosni papiri 11. Vrjednovanje izvedenica 12. Hedžing transakcije 13. Diverzifikacija 14. Realne opcije 15. Repo ugovori, faktoring.		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta, studenti će: ▪ Naučiti tehnike i metode vrjednovanja rizika ▪ Naučiti tehnike i metode hedging transakcija ▪ Prihvatiti aktivan pristup upravljanju finansijskim rizicima		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 25% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Orsag, S. (2007). *Izvedenice*. Zagreb: HUFA. 2. Kozarević, E. (2009). Analiza i upravljanje finansijskim rizicima. Tuzla: CPA. 3. Cvetinović, M. (2008). Upravljanje rizicima u finansijskom poslovanju. Beograd: Univerzitet Singidunum. 4. Barjaktarović, L. (2013). Upravljanje rizicima. Beograd: Univerzitet Singidunum. <u>Dopunska</u> 1. Saunders, A. i Cornett, M. M. (2008). Financial institutions management: a risk management approach. VI izdanje. New York: McGraw-Hill. 2. Horcher, K. A. (2005). Essentials of Financial Risk Management. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. 3. Chisholm, A. (2010). Derivatives Demystified. II izdanje. Chichester: John Wiley & Sons, Inc.		

Šifra predmeta: BUS310	Naziv predmeta: PORTFOLIO MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je detaljno upoznavanje studenata s karakteristikama i analizom vrijednosnih papira, kao i teorijom te praktičnim aspektima optimalnog kombiniranja vrijednosnih papira u portfolije.		
Sadržaj:	1. Uvod u modernu portfolio teoriju 2. Vrijednosni instrumenti: instrumenti tržišta novca, instrumenti tržišta kapitala, izvedeni vrijednosni papiri 3. Dionički i obveznički tržišni indeksi 4. Mehnizam trgovanja na finansijskim tržištima, trgovanje na marginu, kratke prodaje 5. Rizik i prinos 6. Generični portfolio problemi 7. Određivanje efikasnih portfolija: efikasna linija sa i bez kratkih prodaja 8. Određivanje efikasnih portfolija: efikasna linija sa i bez nerizičnog posuđivanja i investiranja 9. Tehnike za računanje efikasne linije 10. Međunarodna diverzifikacija 11. Faktorski modeli ravnoteže na tržištu kapitala: Capital Asset Pricing Model 12. Arbitraže Pricing Theory		
Ishodi učenja:	Studenti će moći da: ▪ razumiju načela i principe moderne portfolio teorije ▪ odrede efikasna portfolija upotrebom softwareskih alata za linearno programiranje ▪ razumiju prednosti međunarodne diverzifikacije ▪ razumiju stanje ravnoteže, podcijenjenosti i precijenjenosti na tržištu kapitala ▪ prikupe i kritički analiziraju informacije koje utiču na cijene vrijednosnih papira ▪ donose investicione odluke na tržištu kapitala ▪ steknu iskustvo trgujući vrijednosnim papirima na vodećim tržištima kapitala u svijetu, putem virtuelne berze		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Ispiti Stock Market Game Beta Calculation Portfolio project	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	1. Bodie Z., Kane A., Marcus A.J. (2006) Počela ulaganja, MATE, Zagreb 2. Zaimović A., Alibegović Dž. (2015) Primijenjeni finansijski menadžment, 2. izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu (u pripremi) 3. Zaimović A. (2009) Optimizacija portfolija finansijskih efekata kroz četiri generična portfolio problema, Zbornik radova br. 29, Ekonomski fakultet u Sarajevu 4. Zaimović A. (2008) Mjerenje riziko averzije, Zbornik radova br. 28, Ekonomski fakultet u Sarajevu 5. Elton E., Gruber M., BrownS., Goetzmann W. (2014) Modern Portfolio Theory and Investment Analysis, John Wiley & Sons, Inc., 9th ed.		

Šifra predmeta: BUS301	Naziv predmeta: ISLAMSKO BANKARSTVO I FINANSIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Cilj nastavnog predmeta je da studenti ovladaju osnovnim teorijskim i praktičnim znanjima iz oblasti islamskog ekonomije, bankarstva i finansija. U okviru nastavnog predmeta biće prezentirane osnove islamske ekonomske filozofije, te odnos prema kamati kroz historiju, od monoteističkih religija, preko antičkih filozofa do klasičnih, neoklasičnih i savremenih ekonomskih teoretičara. Posebno će biti obrađen odnos islama prema kamati i njena zabrana. Ukazaće se na razvoj islamskih finansija, biće prezentiran islamski ekonomski sistem, te pojašnjeni pojedini islamski finansijski instrumenti i modeli finansiranja. Takođe, studenti će biti upoznati i sa perspektivama razvoja islamskog bankarstva i islamskih finansija, te ograničenjima njegovog razvoja u BiH. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata i prezentacija, kao i komparacija konvencionalnog i islamskog bankarstva.		
Sadržaj:	1. Uvod u islamsko bankarstvo i finansije 2. Teorijske osnove islamskog bankarstva i finansija 3. Islamski finansijski sistem 4. Islamska finansijska tržišta i instrumenti 5. Ostale islamske finansijske institucije 6. Modeli finansiranja u islamskom bankarstvu 7. Modeli finansiranja bazirani na ulaganju 8. Modeli finansiranja bazirani na dugu 9. Depozitni poslovi islamskih banaka 10. Perspektiva razvoja islamskog bankarstva u svijetu i BiH		
Ishodi učenja:	Studenti će steći znanja iz oblasti islamske ekonomije, bankarstva i finansija, te metodologije istraživanja u ovoj naučnoj oblasti. Razlikovaće pojedine modele finansiranja koje u poslovnoj praksi koriste islamske banke i druge islamske finansijske institucije. Upoznaće se sa perspektivama, ali i ograničenjima razvoja islamskog bankarstva i finansija u svijetu i kod nas, te primjeni pojedinih modela islamskog bankarstva u poslovnoj praksi domaće islamske banke.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije – studije slučaja prezentacije gosti predavači	40% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacija midlterm test test (finalni)	20% 30% 50%	
Literatura:	1. Fikret Hadžić, (2014) *Islamsko bankarstvo u teoriji i praksi*, EUIEBF, Sarajevo, 2. Nastavni materijali		

Šifra predmeta: BUS308	Naziv predmeta: FINANSIJSKI INŽENJERING		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa osnovnim tehnikama koje se koriste u Finansijskom inženjeringu, od procjene novčanih tokova do vrjednovanja sredstava u različitim tržišnim uslovima. Studenti će naučiti kako ove metode mogu biti primjenjene da kreiraju nove vrijednosne papire, uz željene karakteristike novčanih tokova.		
Sadržaj:	1. Uvod u finansijski inženjering 2. Finansijski inženjering i druge naučne discipline 3. Modeli i koeficijenti evaluacije rizika 4. Savremene metode evaluacije i upravljanja finansijskim rizicima 5. Finansijske inovacije 6. Kreiranje finansijskih inovacija u skladu sa poslovnom strategijom firme 7. Finansijske inovacije kao alati za realizaciju finansijskih politika firme 8. Statistički modeli u finansijskom inženjeringu 9. Kreiranje i (re)balansiranje portfolia korištenjem finansijskih inovacija 10. Modeli vrjednovanja finansijskih inovacija 11. Napredni pristup vrjednovanju opcija 12. Restrukturiranje korporacije korištenjem metoda finansijskog inženjeringa 13. Vrjednovanje efekata restrukturiranja 14. Praktični primjeri (cases) restrukturiranja (efekti)		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta, studenti će: 1. Spoznati različite tehnike finansijskog inženjeringa 2. Spoznati mogućnosti kreiranja finansijskih inovacija u okviru poslovne/finansijske strategije firme 3. Spoznati različite metode vrjednovanja materijalnih i nematerijalnih sredstava firme 4. Spoznati različite metode evaluacije efekata restrukturiranja firme		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	kvizovi grupni rad midterm test finalni ispit	10% 15% 25% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Hull, J. C. (2013). *Fundamentals of Futures and Options Markets*. VIII izdanje. New Jersey. Prentice Hall, Inc. Dopunska 1. McMillan, L. (2012). *Options as a Strategic Investment*. V izdanje. New Jersey. Prentice Hall, Inc.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: BUS305	**Naziv predmeta: ANALIZA REALNIH INVESTICIJA U BANKARSTVU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta jeste upoznati studente sa analizom realnih investicija te osnovnim metodama, tradicionalnog i modernog pristupa analizi realnih investicija. U okiru predmeta realizirat će se deset nastavnih cjelina koje će studentima pružiti spoznaje o: analizi investicija uopće; procesu planiranja i razvoja investicinih projekata od ideje do realizacije, procesu planiranja i razvoja investicionih projekata, analizi i ocjeni razvojnih potencijala investitora, procesu analize tržišnih aspekata realnih investicija, procesu i osnovnim pretpostavkama tehničko-tehnološke analize investicija, lokacijskim i ekološkim aspektima investicija, osnovnim pretpostavkama i konceptu ekonomsko-finansijske analize investicija, analizama finansijskih izvještaja i analizi gotovinskog toka investitora, osnovnim metodama analize investicija, metodološkim pristupima izboru optimalnog projekta, osnovnim i najčešćim rizicima u analizi te realizaciji investicionih projekata, konačnoj ocjeni investitora i investicionih projekata, te o konceptu finansiranje investicionih projekata i izradi prijedloga koncepta finansiranja određene investicije.		
Sadržaj:	1. Analiza investicija - uvod, 2. Planiranje i razvoj investicionih projekata, 3. Analiza tržišnih aspekata investicije, 4. Tehničko-tehnološka analiza, 5. Analiza lokacije i ekološki aspekti investicije, 6. Ekonomsko-finansijska analiza, 7. Analiza gotovinskog toka, 8. Metode ocjene investicionih projekata 9. Izbor optimalnog projekta 10. Rizici u analizi i realizaciji investicionih projekata		
Ishodi učenja:	Nakon pohađanja ovog predmeta studenti će biti u mogućnosti da adekvatno razumiju proces analize realnih investicija od ideje do realizacije. Studenti će moće izvršiti analizu investitora u smislu njegovih razvojnih i finansijskih mogućnosti u realizaciji određene investicije, te da izvrše analize tržišta i tehničko-tehnoloških aspekata investicije. Pored navedenog, studenti će znati šta su osnovne pretpostavke za analizu lokacije projekta te kako uraditi kvalitetnu ekonomski-finansijsku analizu, kao i gdje nastaju najčešće greške i propusti ovih analiza. Također, studenti će biti u mogućnosti da se koriste osnovnim metodama analize investicija, da ih softverski uvežu u automatski mehanizam analize kao i da ih adekvatno razumiju, te na osnovu toga daju adekvatne kvalitativne ocjene i komentare dobijenih rezultata analize. Konačno, studenti će biti u mogućnosti da adekvatno analiziraju osnovne finansijske izvještaje investitora, koriste se osnovnim metodama ocjene investicionih projekata te izbora optimalnog projekta, kao i da prate i analiziraju osnovne rizike analize i realizacije investicionih projekata. Na osnovu svega prethodno navedenog, studenti će biti u mogućnosti i da daju adekvatnu ocjenu prihvatljivosti i isplativosti određenog investicionog projekta, te da definiraju optimalan koncept finansiranja za određenu investiciju.		
Nastavne metode:	ex katedra on-line prezentacije gosti-predavači	30% 20% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Studija slučaja Prezentacija Seminar Test (finalni)	20% 10% 20% 50%	
Literatura:	1. Orsag Silvije: *Budžetiranje kapitala – Procjena investicionih projekata*; Masmedia; Zagreb, 2002. godina 2. Nastavni materijali		

Šifra predmeta: BUS315	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni predmet predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se student bolje upozna sa osnovnom računovodstvenom logikom sa ciljem boljeg razumijevanja finansijskog izvještaja kao glavnog outputa računovodstvene funkcije.		
Sadržaj:	1. Okvir za prezentaciju finansijskih izvještaja 2. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH 3. Podjela privrednih subjekata i njihova obaveza kod finansijskog izvještavanja 4. Računovodstvena Direktiva EU (2013.g.) 5. Bilans stanja 6. Bilans uspjeha 7. Izvještaj o gotovinskom toku 8. Izvještaj o promjenama u kapitalu 9. Bilješke i računovodstvene politike 10. Godišnji izvještaj o poslovanju		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Finansijsko izvještavanje“, studenti će moći: 1. Izraditi finansijski izvještaj pravnog lica 2. Steći preduslove za kvalitetnu analizu finansijskih izvještaja 3. Znati prepoznati anomalije u finansijskim izvještajima kako ne bi donosili odluke na bazi informacija koje nisu tačne		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Jahić H., (2014.) Finansijsko izvještavanje, Sarajevo 2. Aktuelni MSFI i MRS, Dopunska 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH. 2. Podzakonski akti FMF		

Šifra predmeta: BUS309	Naziv predmeta: INSTRUMENTI TRŽIŠTA KAPITALA		
Nivo: prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumjeti fukcionisanje tržišta kapitala, razlike i vrednovanje različitih vrijednosnih papira, te steći praktična iskustva trgujući vrijednosnim papirima. Strukturirano vođenje portfolija i donošenje portfolio odluka.		
Sadržaj:	1. Finansijska tržišta 2. Tržište kapitala 3. Komisija za vrijednosne papire i Registar vrijednosnih papira 4. Berze, OTC tržišta i profesionalno posredovanje 5. Investitori na tržištu kapitala 6. Instrumenti tržišta kapitala 7. Emisija vrijednosnih papira 8. Analiza finansijskih izvještaja za potrebe vrednovanja kompanija 9. Fundamentalna i tehnička analiza 10. Portfolio menadžment 11. Izvještavanje o tržištu kapitala 12. Trgovanje vrijednosnim papirima		
Ishodi učenja:	Studenti će - usvojiti osnovna znanja o načinu funkcionisanja berzi - spoznati prirodu različitih vrsta finansijskih instrumenata - steći praktična iskustva u domenu analize vrijednosnih papira - kreirat će i upravljati portfolijem vrijednosnih papira na tržištu kapitala u BiH i globalno - svakodnevno pratiti dešavanja na lokalnim i svjetskim berzama, te upotrebaljavati dostupne informacije u vođenju vlastitog portfolija - korisititi i analizirati finansijske izvještaje i izvještaje berzi u svrhu donošenja investicionih odluka - znati koristiti fundamentalnom i tehničkom analizom		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači praktični rad	20% 10% 20% 50%	
Načini provjere znanja:	upravljanje portfolijem analiza kompanije testovi zadaće: berzanskih indeksa i bete prezentacije i aktivnost	20% 20% 30% 20% 10%	
Literatura:	1. Orsag S., *Vrijednosni papiri: investicije i instrumenti financiranja*, Revicon, 2011. 2. Bodie Z., Kane A., Marcus A., *Počela ulaganja*, četvrto izdanje, MATE, 2006. 3. Zaimović A., Alibegović Dž., *Primijenjeni finansijski menadžment*, 2. izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2015. (u pripremi)		

Šifra predmeta: BUS320	Naziv predmeta: MARKETING USLUGA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta	Cilj predmeta je da: - Razvije vještine studenata u izučavanju i primjeni marketing teorije i prakse u uslugama - Pomogne studentima da razviju vještine za istraživanje i analizu u oblasti usluga, te kreiranje uslužne marketing strategije - Pripremi studente za izazove u procesu pružanja usluga u realnom i virtuelnom okruženju - Razvije vještine studenata u dizajniranju i implementaciji uslužnih procesa u različitim tipovima usluga		
Sadržaj	1. Razumijevanje usluga – usluge i uslužni susret 2. Usluge i uslužni susret 3. Specifičnosti usluga koje utiču na marketing u uslužnim djelatnostima 4. Vrste i klasifikacije usluga 5. Marketing strategije u uslugama 6. Interni, eksterni i interaktivni marketing 7. Proces odlučivanja o kupovini usluga 8. MMIS i istraživanje u uslužnim kompanijama 9. Marketing miks uslužnih kompanija 10. Proaktivna usluga 11. Formiranje cijena u uslužnim kompanijama 12. Promocija i distribucija usluga 13. Osoblje (ljudi) kao element uslužnog marketing miksa 14. Fizičko okruženje 15. Relationshiip marketing i usluge		
Rezultati učenja	Nakon završenog studija na predmetu studenti će biti u mogućnosti da: - Upoređuju i uočavaju razlike između marketinga u proizvodnim i uslužnim organizacijama iz perspektive korisnika - Analiziraju uticaje arakteristika uluga na marketing strategiju - Da diskutuju i argumentuju ključne argumente za primijenu uslužnog marketing koncepta prilagođenog specifičnostima usluga - Da kreiraju i dizajniraju koherentnu uslužnu marketing strategiju za različite tipove usluga i odabrane ciljne segmente - Da provode istraživanja i primjenjuju istraživačke metode za praćenje i mjerenje kvaliteta usluga i percepcije korisnika usluga		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)		10% 15% 5% 70%
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Babić-Hodović, V. (2012), Marketing u bankarstvu, Ekonomski fakultet, Sarajevo 2. Babić-Hodović, V., (2010), *Marketing usluga*, Ekonomski fakultet, Sarajevo, poglavlja 1-8; 11-16 Dopunska literatura: 1. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: BUS307	Naziv predmeta: MEĐUNARODNI FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da identificiraju, razumiju i prihvate osnovne zakonitosti funkcionisanja međunarodnog finansijskog sistema, te osnovne odnose upravljanja finansijama u globalnim okvirima, kako sa stanovišta nacionalnih ekonomija, tako (posebno) sa stanovišta multinacionalnih i globalnih kompanija		
Sadržaj:	1. Poslovno i finansijsko okruženje u uslovima globalizacije 2. Metode međunarodne poslovne ekspanzije i organizacija poslovanja multinacionalnih korporacija (MNC) 3. Međunarodni finansijski tokovi, finansijski sistem i finansijska tržišta u kontekstu poslovanja MNC 4. Teorija deviznih kurseva, teorija pariteta i sistemi deviznih kurseva 5. Uticaj vlade na devizni kurs: značaj za poslovanje MNC 6. Izloženost MNC deviznom riziku: vrste izloženosti, mjerenje i zaštita 7. Predviđanje deviznih kurseva 8. Finansiranje i određivanje troška kapitala MNC 9. Procjena investicijskih projekata MNC 10. Globalni trendovi direktnih stranih investicija 11. Međunarodno diversificirano portfolio investiranje 12. „Country risk“ analiza 13. Upravljanje radnim kapitalom MNC 14. Međunarodno poslovno restrukturiranje		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: - Objasniti i opisati mjesto i ulogu MNC u globalnom poslovnom okruženju; - Identificirati relaciju i objasniti uticaj kretanja deviznih kurseva, deviznog rizika, kao i rizika zemlje na poslovanje MNC; - Sagledati finansijsku strukturu MNC, te locirati specifičnosti u odnosu na domaću kompaniju; - Procijeniti isplativost međunarodnih investicijskih projekata, te napraviti investicijski prijedlog.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Analiza slučaja Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Alibegović, Dž. (2015). *Međunarodni finansijski menadžment*. Sarajevo: Ekonomski fakultet; 2. Madura, J. (2014). *International financial management*. Stamford: Cengage Learning. Dopunska 1. Moffett. M.H., Stonehill, A.I., Eiteman, D.K. (2014). *Fundamentals of Multinational Finance*. Boston: Person-Prentice Hall; 2. Eun C, Resnick B. (2014). *International Financial Management*. New York: McGraw-Hill.		

Šifra predmeta: BUS311	Naziv predmeta: PRAVO BANKARSTVA I OSIGURANJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je da studenti steknu osnovnu spoznaju o organizovanju bankarskog sektora i sektora osiguranja u pravu BiH. Pored ovoga, cilj kursa je da se ukaže ne samo na domaća nego i na uporednopravna rješenja te da se pored organizacionih aspekata steknu saznanja i o osnovnim instrumentima sa kojim rade poslovne banke i sektor osiguranja. Pored ovoga kao posebne oblasti izučavaju se najprisutniji ugovori u ova dva sektora kao i režim hartija od vrijednosti.		
Sadržaj:	1. Pojam i izvori prava bankarstva i osiguranja 2. Subjekti u bankarstvu i osiguranju 3. Bankarski poslovi 4. Aktivni bankarski poslovi 5. Ugovor o kreditu 6. Pasivni bankarski poslovi 7. Neutralni bankarski poslovi 8. Dokumentarni akreditiv 9. Bankarske garancije 10. Pravna teorija osiguranja i opšta pravila o osiguranju 11. Osiguranje imovine 12. Ugovori o imovinskom osiguranju 13. Osiguranje lica 14. Ugovori o osiguranju lica 15. Reosiguranje		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta prava bankarstva i osiguranja 2. Sposobnost tumačenja odredbi ugovora 3. Sposobnost primjene normi i analiza slučajeva iz prakse		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	40% 20% 35% 5%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/prezentacija grupni rad, aktivnost, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 40% 30%	
Literatura:	Obavezna 1. Šogorov, S. (2004) Bankarsko pravo, Novi Sad: Poslovni biro SB. 2. Mrškić, D., Petrović, Z. i Ivančević, K. (2005) Pravo osiguranja, Beograd: DIS Public. Dopunska 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2009) Međunarodno poslovno pravo, Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Ellinger, E.P., Lomnicka, E. i Hooley, R.J.A. (2006) Ellinger's Modern Banking Law, Fourth Edition, Oxford University Press.		

Šifra predmeta: BUS306	**Naziv predmeta: PRAVO VRIJEDNOSNIH PAPIRA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Izučavanje osnova prava vrijednosnih papira obuhvata poznavanje: pojma i različitih vrsta vrijednosnih papira, izvora, predmeta i metoda prava vrijednosnih papira, pravnih aspekata emisije i prometa vrijednosnih papira, poslova sa vrijednosnim papirima, tržišta vrijednosnih papira i ovlaštenih učesnika na tržištu.		
Sadržaj:	1. Pojam i istorijat prava vrijednosnih papira 2. Izvori prava vrijednosnih papira 3. Vrste vrijednosnih papira 4. Dionice 5. Obveznice 6. Kratkoročni vrijednosni papiri 7. Emisija vrijednosnih papira 8. Promet vrijednosnih papira 9. Poslovi sa vrijednosnim papirima 10. Tržišta vrijednosnih papira 11. Ovlašteni učesnici na tržištu 12. Finansijski derivati 13. Zaštita investitora 14. Mjenica i ček 15. Robni vrijednosni papiri		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje pravnog i regulatornog okvira za vrijednosne papire u BiH 2. Sposobnost formulisanja i diskutovanja prava i obaveza vlasnika i emitenata vrijednosnih papira 3. Sposobnost analizirati i ocijeniti položaj manjinskih dioničara i nivo zaštite investitora 4. Sposobnost koristiti mjenicu, ček i robne vrijednosne papire u praksi		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	40% 20% 35% 5%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/prezentacija grupni rad, aktivnost, kviz test (parcijalni) test (finalni)	25% 15% 30% 30%	
Literatura:	Obavezna 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2014) Poslovno pravo: uvod u pravo, osnovi obligacija i privredna društva, Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Simić, M. i Mrgud, M. (2014) Pravo vrijednosnih papira – materijal za pripremanje ispita, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: BUS304	Naziv predmeta: VREDNOVANJE PREDUZEĆA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim metodama vrednovanja preduzeća (imovine preduzeća), te dati vrlo detaljan prikaz svake od njih. Kroz praktične primjere pokazati kako se konkretno određuje vrijednost preduzeća.		
Sadržaj:	1. Osnovni i specifični koncepti vrijednosti 2. Metode vrednovanja preduzeća 3. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na imovini 4. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na njegovoj profitnoj snazi 5. Metoda sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova 6. Kombinirane metode vrednovanja preduzeća 7. Primjer kompleksnog vrednovanja preduzeća 8. Testiranje utemeljenih vrijednosti 9. Tastiranje opravdanosti kupovine 10. Izvještaj o procjeni preduzeća		
Ishodi učenja:	Rezultati učenja se ogledaju u tome da se studenti osposobe da znaju kada trebaju koju metodu koristiti prilikom procjene vrijednosti preduzeća, s obzirom da je odabir metode vrlo važan u procesu procjene, da mogu adekvatno i samostalno primijeniti svaku od prezentiranih metoda procjene, kao i izraditi adekvatan izvještaj o procjeni vrijednosti preduzeća.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test (parcijalni) test (finalni) prezentacija/usmeni	10% 40% 40% 10%	
Literatura:	1. Silvije Orsag: (1997) Vrednovanje poduzeća, Infoinvest, Zagreb. 2. Piter Howson: (2006) Due Diligence, Poslovni dnevnik, Zagreb. 3. Geiserich Eduard Tichy: (2002) Procjena vrijednosti poduzeća, Faber & Zgombić Plus LTD, Zagreb.		

SMJER: MARKETING

Šifra predmeta: BUS221	**Naziv predmeta: ISTRAŽIVANJE MARKETINGA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Rezultat rada istraživača marketinga su isključivo informacije koje služe menadžerima kao podrška u odlučivanju. Da bi te informacije bile kvalitetne studenti moraju savladati metodologiju istraživanja i specifične metode koje se koriste u marketingu. Teoretski dio edukacije se dopunjava slučajevima iz prakse istraživanja marketinga u određenom poslovnom okruženju preduzeća. Na predmetu se takođe predviđa angažovanje i gostiju iz prakse, odnosno industrije istraživanja marketinga.		
Sadržaj:	1. Istraživanje marketinga kao podrška menadžerima u donošenju odluka. 2. Naučni metod kao osnov istraživanja marketinga. 3. Planiranje istraživanja marketinga. 4. Prikupljanje sekundarnih podataka. 5. Prikupljanje primarnih podataka – metode ispitivanje i posmatranja. 6. Metode mjerenja u istraživanju marketinga. 7. Primjena metoda uzorka i organizovanje prikupljanja primarnih podataka. 8. Analiza prikupljenih podataka – priprema, deskriptivna analiza, definisanje hipoteza. 9. Analiza prikupljenih podataka – analiza jedne, dvije i više varijabli, interpretacija i pisanje izvještaja. 10. Marketing informacioni sistem – MIS. 11. Predviđanje prodaje i predinvesticiona istraživanja. 12. Istraživanje međunarodnog marketinga. 13. Uticaj nove ekonomije i novih tehnologija na istraživanje marketing.		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog predmeta, studenti će moći: ▪ Razumjeti koncept i metodologiju istraživanja marketinga. ▪ Primijeniti znanja i vještine u prikupljanju i analiziranju podataka. ▪ Pisati finalne izvještaje i prezentirati ih klijentima.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva iz prakse prezentacije i rasprave na času gosti predavači diskusije	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test – test I Završni test – test II Prezentacija individualnih i grupnih istraživanja Aktivnosti na vježbama (kvizovi, analiza slučajeva i sl.)	35% 35% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Tihi, B., Kurtović E. (2015). *Istraživanje marketinga*, VI izdanje u štampi. Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska 1. Marušić, M. i Vranešević, T. (2001). *Istraživanje tržišta*, V izdanje. Zagreb: Adeco. 2. Malhotra N.K. (2004). *Marketing Research-An Applied Orientation*, fourth edition. Prentice Hall-Pearson Education International.		

Šifra predmeta: BUS224	Naziv predmeta: MARKETING USLUGA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta	Predmet je koncipiran tako da omogući studentima uočavanje i razumijevanje uslužnih dimenzija ponude i primjenu marketinškog koncepta u uslužnim kompanijama i proizvodnim kompanijama koje naglašavaju uslužnu ponudu. Primarni cilj predmeta je da pomogne studentima da budu uspješni u potencijalnoj ulozi pružaoca usluga i da odgovore izazovima koji se pred njih postavljaju, neovisno o tome da li se radi o pružanju usluga u direktnoj inerakciji ili elektronskim putem. Osim toga cilj je da se podrže studenti u preuzimanju aktivne uloge korisnika i kupaca u savremenom procesu usluživanja.		
Sadržaj	1. Razumijevanje usluga – usluge i uslužni susret 2. Usluge i uslužni susret 3. Specifičnosti usluga koje utiču na marketing u uslužnim djelatnostima 4. Vrste i klasifikacije usluga 5. Marketing strategije u uslugama 6. Interni, eksterni i interaktivni marketing 7. Proces odlučivanja o kupovini usluga 8. MMIS i istraživanje u uslužnim kompanijama 9. Marketing miks uslužnih kompanija 10. Proaktivna usluga 11. Formiranje cijena u uslužnim kompanijama 12. Promocija i distribucija usluga 13. Osoblje (ljudi) kao element uslužnog marketing miksa 14. Fizičko okruženje 15. Relationshiip marketing i usluge		
Rezultati učenja	Nakon završenog studija na predmetu studenti će biti u mogućnosti da: - Upoređuju i uočavaju razlike između marketinga u proizvodnim i uslužnim organizacijama iz perspektive korisnika - Analiziraju uticaje arakteristika uluga na marketing strategiju - Da diskutuju i argumentuju ključne argumente za primijenu uslužnog marketing koncepta prilagođenog specifičnostima usluga - Da kreiraju i dizajniraju koherentnu uslužnu marketing strategiju za različite tipove usluga i odabrane ciljne segmente - Da provode istraživanja i primjenjuju istraživačke metode za praćenje i mjerenje kvaliteta usluga i percepcije korisnika usluga		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača	50% 20% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)	10% 15% 5% 70%	
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Babić-Hodović, V., (2010), *Marketing usluga*, Ekonomski fakultet, Sarajevo, poglavlja 1-8; 11-16 Dodatna literatura: 1. Veljković, S. (2008), *Marketing usluga*, Beograd 2. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: BUS223	Naziv predmeta: MARKETING KOMUNICIRANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Marketing komuniciranje je da uvede studente u osnovne faze procesa planiranja marketing komuniciranja, da im objasni značaj kreativnosti u marketingu, da im pruži saznanja o glavnim komunikacijskim sredstvima i medijima koje preduzeća mogu koristiti za promociju svojih proizvoda i usluga. Poseban naglasak se daje na razumijevanje potrebe integriranja marketing komuniciranja – strategije koordiniranja i kombiniranja marketinških poruka kako bi se postigao maksimalan uticaj.		
Sadržaj:	1. Uvod u marketing komuniciranje (MK). 2. Integrirano marketing komuniciranje (IMK); MK strategija i planiranje. 3. Organizacija marketing komuniciranja i uloga agencija za MK. 4. Analiza ponašanje potrošača i modeliranje ponašanja ciljnog auditorija. 5. Proces i modeli marketing komuniciranja. 6. Određivanje marketing komunikacijskih ciljeva i budžeta. 7. Planiranje i kreiranje marketing komunikacijske poruke. 8. Mediji marketing komuniciranja i medijsko planiranje. 9. Oglašavanje. 10. Unapređenje prodaje, odnosi s javnošću i publicitet. 11. Lična prodaja. 12. Direktni i database marketing; Online marketing; 13. Kontrola i evaluacija marketing komuniciranja.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj marketing komuniciranja, 2. Objasniti osnovne karakteristike marketing komuniciranja. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente marketing komunikacijskog miksa. 4. Samostalno priprema plan kampanje marketinških komunikacija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Brkić, N., *Upravljanje marketing komuniciranjem*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2003. Dopunska literatura: 1. Kesić, T., *Integrirana marketinška komunikacija*, Opinio, Zagreb, 2003. 2. Sudar, J., Keller, G., *Promocija*, Informator, Zareb, 1991. 3. Vračar., D., *Strategije tržišnog komuniciranja*, Treće izdanje, Ekonomski fakultet Beograd, Beograd, 1999.		

Šifra predmeta: BUS225	Naziv predmeta: MARKETING KANALA DISTRIBUCIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa specifičnostima marketinga kanala distribucije i razumijevanje procesa marketinga trgovinskog subjekta. Sticanje temeljnih znanja o vođenju i implementaciji marketinga kanala distribucije.		
Sadržaj:	1. Teoretske osnove trgovinskog marketinga 2. Nastanak i razvoj trgovinskog marketinga 3. Sadržaj i specifičnosti trgovinskog marketinga 4. Strategije marketinga u savremenoj trgovini 5. Politika robnog asortimana 6. Politika trgovinske marke 7. Politika prodajnih usluga 8. Politika nabave 9. Politika cijena u trgovini 10. Politika lokacije 11. Politika marketing kanala 12. Logistika kao instrument trgovinskog marketinga 13. Instrumenti komuniciranja i prodaje u trgovini 14. Istraživanje marketinga u trgovini 15. Upravljanje trgovinskim marketingom		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog predmeta studenti će moći: • Ocijeniti, preispitati i kritički promišljati o ključnim kategorijama iz područje trgovine; • Usvojiti najnovija saznanja iz oblasti teorije i prakse marketinga u trgovini; • Upoznati se sa značajem trgovine u privrednoj strukturi i sticanje znanja potrebnih za razumijevanje i anticipiranje savremenih procesa koji se odvijaju u trgovinskim strukturama zemalja sa razvijenim tržišnim ekonomijama; • Odrediti i procijeniti uticaje različitih faktora na izgradnju i organizaciju trgovine.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije studenata gosti predavači studije slučaja	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja kvizovi	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Lovreta, S i Petković, G. (2010). *Trgovinski marketing*. CID Ekonomskog fakulteta u Beogradu. 2. Segetlija, Z. (2006). *Trgovinsko poslovanje.* Ekonomski fakultet u Osijeku. Dopunska 1. Lovreta, S., Končar, J. i Petković, G. (2009). *Kanali marketinga*, CID Ekonomskog fakulteta u Beogradu. 2. Manning, G.L. & Reece, B.L. (2008).*Suvremena prodaja (Stvaranje vrijednosti za kupca)*, deseto izdanje. MATE, Zagreb.		

Šifra predmeta: BUS222	**Naziv predmeta: GLOBALNİ MARKETİNG**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Sticanje znanja i razumijevanje prirode i sadržaja globalnom marketinga, njegovog okruženja i procesa upravljanja globalnim marketingom		
Sadržaj:	1. Specifičnosti globalnog marketinga u odnosu na opći marketing 2. Globalno tržište i globalni marketing 3. Istraživanja za potrebe globalnog marketinga 4. Ekonomska okolina globalnog marketinga 5. Kulturološka okolina globalnog marketinga 6. Politička okolina globalnog marketinga 7. Pravna okolina globalnog marketinga 8. Izvozne strategije u globalnom marketingu 9. Strategije ulaska na međunarodno tržište prenosom proizvodnje u inozemstvo 10. Strategija ulaska na međunarodno tržište putem direktnih investicija 11. Proizvod i branding u globalnom marketingu 12. Cijene u globalnom marketingu 13. Distribucija u globalnom marketingu 14. Promocija u globalnom marketingu 15. Priprema plana globalnog marketinga		
Ishodi učenja:	1. Usvajanje znanja o specifičnostima globalnog tržišta i globalnog okruženja i njihovom utjecaju na globalni marketing 2. Razumijevanje razlika između općeg i globalnog marketinga 3. Prepoznavanje specifičnosti jednostavnijih problema u globalnom marketingu i faktora koji utječu na njihovo rješavanje		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Gosti predavači Diskusija	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Pismeni ispit Test Prezentacija studija Diskusije	50% 20% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Domazet, A. et al. (2002). *Međunarodni marketing*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska 1. Previšić, J., Došen, O. (1999). *Međunarodni marketing*. Zagreb: Massmedia.		

Šifra predmeta: BUS314	Naziv predmeta: E-MARKETING		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je sticanje znanja o razvoju i primjeni novih modela poslovanja baziranih na primjeni Interneta i drugih informacionih i komunikacionih tehnologija. Kroz primjenu digitalnih marketinških strategija i digitalnih marketinških alata uspostavlja se dvosmjerni dijalog sa kupcima, razvija dugoročni odnos sa njima, te im se isporučuje dodatna visoka vrijednost. Teorijski dio edukacije se dopunjava relevantnim slučajevima iz prakse i praktičnim radom studenata.		
Sadržaj:	1. Uvod u e-marketing 2. Strateški e-marketing i mjerenje uspješnosti 3. E-marketing plan 4. Okruženje e-marketinga 5. Etička i pravna pitanja 6. Istraživanje e-marketinga 7. Online ponašanje potrošača 8. Segmentacija, odabir ciljnih tržišta, diferencijacija i strategije pozicioniranja 9. Proizvod i online ponuda 10. Cijena i online vrijednost 11. Internet i distribucija 12. E-marketing komuniciranje 13. Društveni mediji i umrežavanje 14. Upravljanje odnosima s kupcima (CRM) 15. Praktični aspekti e-marketinga		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. definisati i objasniti ključne koncepte i alate e-marketinga, 2. razvijati strategije e-marketinga u savremenim organizacijama i 3. pripremiti e-marketing plan		
Nastavne metode:	Ex-katedra Analiza slučajeva iz prakse Prezentacije Projekti Gosti predavači	30% 30% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test Finalni test Grupni projekat Aktivnosti na predavanjima Aktivnosti na vježbama	25% 25% 20% 10% 20%	
Literatura:	Obavezna 1. Strauss. J. i Frost, R. (2013). *E-marketing.* 7th edition. Prentice Hall. 2. Peštek, A. (2011). *E-marketing u turizmu.* Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. Dopunska 1. Carmichael, C. (2013). *Effective E-marketing Strategies.* Milford, New Hampshire: HyperFusion LLC.		

Šifra predmeta: BUS313	Naziv predmeta: PONAŠANJE POTROŠAČA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Primarni cilj izučavanja ovog interdisciplinarnog predmeta je omogućavanje studentima uvid u menadžersko razumijevanje oblasti ponašanja potrošača. Potrošač se posmatra i analizira kao individua (njegovi motivi, percepcija, ličnost, stavovi i drugo) i kao član neke grupe (porodice, društvene klase, kulture i drugih referentnih grupa).		
Sadržaj:	1. Uvod u ponašanje potrošača 2. Ponašanje potrošača i marketing 3. Trendovi u okruženju 4. Motivi i motivacija 5. Percepcija 6. Ličnost kao faktor ponašanja potrošača 7. Proces učenja 8. Stavovi 9. Porodica 10. Društvene klase 11. Kultura 12. Subkulture 13. Kupovina i poslijekupovno ponašanje 14. Komunikacija i ponašanje potrošača 15. Proces odlučivanja u kupovini		
Ishodi učenja:	Nakon izučavanja predmeta studenti bi trebali: - razumjeti potrošačke potrebe i način njihovog zadovoljena, - primijeniti različite metode analize potrošača, - analizirati šta utiče na potrošačevu odluku, kako se ona formira, mijenja i manifestuje.		
Nastavne metode:	Ex catedra Radionice Diskusije Prezentacije Dodatne aktivnosti	30% 10% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test I Test II Grupni projekat Individualni projekat	30% 30% 30% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Čičić, M., Husić, M. i Kukić, S. (2009): *Ponašanje potrošača,* Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru Dopunska 1. Husić-Mehmedović, M., Kukić, S. i Čičić, M. (2012): *Consumer Behaviour,* Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Shiffman L.G. i L.L. Kanuk, *Consumer Behaviour*, 7. izdanje, Prentice Hall, prijevod MATE Zagreb 2004. 3. Kesić T. (2006): *Ponašanje potrošača*, Opinio, Zagreb		

Šifra predmeta: BUS312	Naziv predmeta: VANJSKOTRGOVINSKO POSLOVANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 90	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je predstaviti studentima sveobuhvatan pregled poslovnih izazova i praksi poslovanja preduzeća u međunarodnom kontekstu. U okviru ovog predmeta studenti se upoznaju sa praktičnim aspektima međunarodnog poslovanja te ovladavaju tehnikama neophodnim u međunarodnim poslovnim aktivnostima.		
Sadržaj:	1. Uvod: Značaj međunarodnog poslovanja 2. Međunarodno poslovanje i poslovno okruženje: različiti aspekti 3. Internacionalizacija preduzeća: teoretski aspekti 4. Specifičnosti izranjajućih tržišta 5. Etika u međunarodnom poslovanju 6. Društveno odgovorno poslovanje 7. Učesnici u vanjskotrgovinskom poslovanju 8. Rizici i upravljanje rizicima u vanjskotrgovinskom poslovanju 9. Običaji, uzanse i termini u vanjskotrgovinskom poslovanju 10. Vrste vanjskotrgovinskih poslova 11. Tehnike i oblici vanjskotrgovinskih poslova 12. Izvozne i uvozne procedure i dokumenti 13. Finansiranje vanjskotrgovinskih poslova 14. Metode plaćanja 15. E-oblici međunarodnog poslovanja		
Ishodi učenja:	Nakon polaganja predmeta studenti trebaju da: ▪ razumiju koncept međunarodnog poslovnog okruženja, njegovo značenje, opseg i važnost, ▪ razumiju ključne međunarodne poslovne termine i koncepte ▪ analiziraju mogućnosti i rizike povezane sa aktivnosti u međunarodnom poslovanju, ▪ ovladaju vještinama u primjeni različitih oblika i tehnika u vanjskotrgovinskom poslovanju i ▪ analiziraju i ovladaju sposobnošću primjene koncepta društveno odgovornog poslovanja.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije i prezentacije gosti predavači case study	30% 30% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	testovi timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Cavusgil, T., Knight, G. i Riesenberger, J. (2008). *International Business: Strategy, Management, and the New Realities*. Prentice Hall. 2. Wild, John J, Wild, Kenneth L. i Han, Jerry C. Y. (2008). *International Business: The Challenges of Globalization*. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ. 3. Backović, E. (2007). *Finansiranje spoljnotrgovinskih transakcija*. Ekonomski fakultet u Sarajevu. Dopunska 1. Andrijanić, I. (1999). *Vanjska trgovina: kako poslovati s inozemstvom*. Zagreb, Mikrorad. 2. Johnson, T.E., Bade, D.L. (2010). Export/Import Procedures and Documentation. Amacom.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: BUS379	**Naziv predmeta: B2B MARKETING**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je da razvije razumijevanje principa marketinga primjenjivog na poslovnim tržištima. Predmet treba omogućiti izučavanje specifičnih pitanja i problema sa kojima se susreću preduzeća koja imaju organizacije kao kupce. Poseban fokus izučavanja će biti na alatima i konceptima koja preduzeća mogu koristiti kako bi analizirala i odgovorila na izazove u B2B okruženju.		
Sadržaj:	1. Uvod u B2B marketing 2. Karakteristike organizacionih kupaca 3. Ponašanje organizacionih kupaca 4. Analiza potražnje 5. Relationship marketing 6. E-commerce strategije za poslovna tržišta 7. Upravljanje lancem potražnje 8. Segmentiranje poslovnih tržišta 9. Planiranje B2B marketinga 10. Strategije za lokalna i međunarodna tržišta 11. Upravljanje proizvodima i uslugama 12. Upravljanje distribucijom 13. Upravljanje cijenama za poslovna tržišta 14. Komuniciranje sa organizacionim kupcima 15. Aktuelne teme u poslovnom marketingu		
Ishodi učenja:	Nakon polaganja predmeta studenti će moći - Uočiti različitosti u principima marketinga primjenjivog na tržištu krajnje potrošnje i marketinga poslovnih tržišta; - Razumjeti koncepte i teorije vezane za aktivnosti organizacionih kupaca; - Razumjeti ciljeve i svrhu razmjene vrijednosti na poslovnim tržištima; - Primjeniti koncepte i teorije B2B marketinga i donese odgovarajuće odluke korištenjem strateške marketing perspektive		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači case study	30% 20% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Testovi analiza slučaja diskusije	35% (70%) 20% 10%	
Literatura:	Obavezna ▪ Gligorijević, dr. Mirjana (2009), Poslovni marketing, Centar za izdavačku djelatnost Ekonomskog fakutleta u Beogradu, Beograd. ▪ Studije slučaja i članci pripremljeni u toku semestra. Dopunska ▪ Hutt, M.D. i T.W. Speh (2004), Business Marketing Management: A Strategic View of Industrial and Organizational Markets. 8th ed., Orlando, FL: Harcourt.		

Šifra predmeta: BUS323	Naziv predmeta:CRM I RELATIONSHIP MARKETING		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da uoče upravljanja odnosima s kupcima, zadržavanja i građenja lojalnosti kupaca. U tom kontekstu cilj predmeta je da uvede studente u specifičnosti marketinga međusobnih odnosa – relationship marketinga. Pri tome je potrebno izvršiti određene promjene u načinu kreiranja marketing strategija i primjene koncepta marketinga u subjektima koji se odluče na primjenu ovog koncepta, ali i razvoj oblasti koje će biti podloga kreiranju koncepta CRM-a		
Sadržaj:	1. Odnosi u marketingu i ekonomski odnosi 2. Transakcijski vs. Relationship marketing 3. Ključni faktori razvoja odnosa sa kupcima i upravljanje odnosima s kupcima 4. Interna i eksterna partnerstva u lancu vrijednosti 5. Razvoj sistema za istraživanje i praćenje odnosa sa kupcima 6. Životni ciklus kupaca u kontekstu životnog ciklusa turističke destinacije 7. Upravljanje neprofitabilnim kupcima 8. Uloga zaposlenih u upravljanju odnosima s kupcima 9. Korištenje novih medija za komunikaciju sa kupcima 10. Rekationship marketing u uslugama 11. Relationship marketing na tržištu lične potrošnje 12. Informacione tehnologije kao podloga za razvoj partnerstva 13. Organizacioni elementi i CRM 14. Vrste CRM-a 15. Prednosti i nedostaci u implementaciji CRM programa		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: - Diskutovati i argumentovati ključne razlike između tradicionalnog i relationship marketinga - Identifikovati segmente kupaca na kojima je racionalno primjenjivati koncept relationship marketinga - Kreirati strategije relationship marketinga prilagođene biznisu i kupcima sa kojima sarađuju - Razviti elemente i instrumente za kreiranje sistema za upravljanje odnosima s kupcima (CRM-a) - Primijeniti različite modele i nivoe CRM-a u zavisnosti od tržišta, kupaca i ponude.		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)		10% 20% 20% 50%
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Buttle, F., (2009), *Customer Relationship Management*, Butterworth-Heinemann 2. Egan, J., (2004), *Rrelationship Marketing*, Prentice Hall Dodatna literatura: 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: BUS325	Naziv predmeta: MARKETING LUKSUZNIH I MODNIH PROIZVODA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta jeste razumijevanje specifičnosti tržišta modne industrije i drugih luksuznih proizvoda. Navedene teme su izuzetno aktuelne, jer ova tržišta bilježe konstantan rast uprkos svjetskoj ekonomskoj krizi i drugim globalnim dešavanjima. Stoga je ova oblast postala i neizostavan predmet izučavanja na univerzitetima na svim nivoima. Kroz predmet će se izučavati luksuzni proizvodi u različitim sektorima: turizam, gastronomija, automobilizam, nekretnine i drugo.		
Sadržaj:	1. Promjene globalnom na tržištu 2. Razumijevanje modnih proizvoda 3. Razumijevanje luksuznog brenda 4. Istorijski razvoj pojma luksuza 5. Razumijevanje trendova potrošnje 6. Izbor i analiza ciljnih tržišta 7. Kreiranje proizvoda 8. Izgradnja luksuznog brenda 9. Upravljanje luksuznim brendom 10. Definisanje premium cijene 11. Distribucija luksuznih proizvoda 12. Komunikacija i promocija luksuznih proizvoda 13. Stvaranje iskustva i iskustveni marketing 14. Utjecaj kulture na luksuzno i modno tržište 15. Analiza specifičnih tržišnih segmenata luksuznih i modnih proizvoda		
Ishodi učenja:	Nakon izučavanja predmeta studenti bi trebali: - razumjeti marketing miks i njegove specifičnosti kada su u pitanju luksuzni i modni proizvodi, - analizirati industriju luksuznih proizvoda u regionu i svijetu, - primijeniti način kreiranja dodatne vrijednosti koju posjeduju luksuzni proizvodi i kako ih učiniti popularnim da bi prošli kroz životni vijek modnog proizvoda, - evaluirati izazove globalnog, dinamičnog i inovativnog tržišta luksuznih proizvoda na izuzetno konkurentnom tržištu.		
Nastavne metode:	Radionice Diskusije Prezentacije Gosti predavači Dodatne aktivnosti	10% 50% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Test I Test II Grupni projekat Analiza	30% 30% 30% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Husić-Mehmedović, M. i Mikulčić, M. (2016), *Luksuzno tržište Balkana*, u izradi Dopunska 1. Kapferer, J.N. i V. Bastien (2009), *The luxury strategy*, Kogan Page Limited 2. Posner, H. (2011), *Fashion Marketing,* Laurence King Publishing 3. Danziger, P.N. (2005), *Let them eat cake : marketing luxury to the masses—as well as the classes,* Dearborn Trade Publishing 4. Chadha R. i P. Husband (2006) *The cult of the luxury brand : inside Asia's love affair with luxury*, Nicholas Brealey International		

Šifra predmeta: BUS316	Naziv predmeta: MARKETING NEPROFITNIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razumjevanje teoretskih koncepta i praktičnih implikacija marketinga neprofitnih organizacija. Fokus kursa je na uticaju neprofitnog marketinga na društvo i društvene promjene. Predmet naglašava izazove koji se postavljaju pred marketing u neprofitnim organizacijama, a prije svega neophodnost uticaja na javnost kako bi se ostvario dugoročni uspjeh.		
Sadržaj:	1. Neprofitne organizacije i društvo 2. Razvoj neprofitnog marketinga 3. Planiranje neprofitnog marketinga, specifičnosti i metodologija 4. Marketing-informacijski sistem u neprofitnom marketingu i istraživanje marketinga 5. Analiza stanja i perspektiva, utvrđivanje misije i ciljeva 6. Segmentacija, odabir ciljnih grupa i pozicioniranje 7. Strategija proizvoda i cijene u marketingu neprofitnih organizacija 8. Brand u neprofitnom marketingu 9. Strategija distribucije i promocije u marketingu neprofitnih organizacija, izgradnja imidža 10. Uvođenje, primjena, kontrola i modifikacija strategije marketinga neprofitnih organizacija 11. Lobiranje i prikupljanje sredstava u neprofitnom marketingu 12. Organizacija posebnih događaja 13. Primjena Interneta u marketingu neprofitnih organizacija 14. Primjena marketinga neprofitnih organizacija u pojedinim djelatnostima 15. Neprofitne organizacije iz ugla donatora/sponzora/finansijera i iz ugla medija		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. razumjeti osnovne teoretske koncepte neprofitnog marketinga, 2. razvijati strategije marketinga u neprofitnim organizacijama i 3. pripremiti marketing plan za neprofitne organizacije.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Prezentacije Gosti predavači Analiza studija slučaja	50% 10% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test Finalni test Kvizovi Analiza slučaja i prezentacije Aktivnosti na vježbama	30% 30% 4% 12% 24%	
Literatura:	Obavezna 1. Pavičić, J. (2003). Strategija marketinga neprofitnih organizacija. Zagreb: Masmedia Dopunska 1. Andreasen, A. i Kotler, P. (2007). Strategic Marketing for Non-Profit Organizations. 7th edition. New Jersey: Prentice Hall Inc.		

Šifra predmeta: BUS318	Naziv predmeta: MARKETING U MALOM I SREDNJEM BIZNISU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta je usmjeren na razumijevanje i upotrebu marketing koncepta u osnivanju i upravljanu malim i srednjim biznisom. Uspjeh u malom i srednjem biznisu je baziran na sposobnostima menadžera da efikasno razumiju i zadovolje potrošačke potrebe, i time generiraju adekvatan profit. Predmet također pruža praktične upute u kreiranju efikasnog marketing programa i praćenju marketing performansi u malim i srednjim preduzećima.		
Sadržaj:	1. Mali i srednji biznis i marketing koncept 2. Preduzetništvo u malom i srednjem biznisu 3. Savremene prakse razvoja malog i srednjeg biznisa 4. Izbor vrste malog i srednjeg biznisa 5. Marketing u MSP 6. Menadžment poslovnih funkcija u MSP 7. Planiranje i nadzor u MSP 8. Međuljudski odnosi u MSP 9. Specifični aspekti marketinga MSP 10. Globalna orijentacija MSP-a 11. Marketing plan MSP-a 12. Mjerenje uspješnosti MSP-a 13. Gerila marketing 14. Budućnosti preduzetništva u MSP 15. Inkubatori kao model razvoja MSP-a		
Ishodi učenja:	• Definisanje, preispitivanje i kritičko promišljanje o ključnim kategorijama iz oblasti malog i srednjeg biznisa; • Identifikacija, postavljanje i rješavanje konkretnih problema iz oblasti malog i srednjeg biznisa; • Poticanje kreativnog poslovnog promišljanja i osposobljavanje za donošenje konkretnih, tržišno utemeljenih i profitno izglednih poslovnih odluka vezanih za marketinško upravljanje malim i srednjim preduzećima.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije studenata gosti predavači studije slučaja	40% 10% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja kvizovi	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Renko, N. (2010). *Marketing malih i srednjih poduzeća*. Naklada Lijevak, Zagreb. 2. Goldstein, B. (2009). *Najbolji marketinški alati za male poduzetnik.* Algoritam, Zagreb. 3. Dostić, M. (2003). *Menadžment malih i srednjih preduzeća*, Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2003. Dopunska 1. Levinson, J.C. (1999). Marketing gerila. Naklada Edo, Samobor. 2. Buble, M. (2003). Menadžment malog poduzeća, prvi i drugi dio. Ekonomski fakultet, Split.		

Šifra predmeta: BUS321	Naziv predmeta: ODNOSI S JAVNOŠĆU I KORPORATIVNO KOMUNICIRANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Predmet "Odnosi s javnošću i korporativno komuniciranje" nastoji da izgradi razumijevanje funkcije odnosa s javnošću i korporativnog komuniciranja te da pokaže kako su oni povezani sa top menadžmentom kompanije i kako kompanija koristi komunikacije kod sprovođenja svoje poslovne strategije te uspostave odnosa sa različitih interesnim grupama.		
Sadržaj:	1. Uvod u korporativno komuniciranje i odnose s javnošću. 2. Teorije odnosa s javnošću: pregled 3. Stakeholder menadžment i komunikacija 4. Strategija i planiranje korporativnog komuniciranja i odnosa s javnošću. 5. Kreiranje identiteta, imidža i ugleda kompanije 6. Etika i profesionalizam u odnosima s javnošću 7. Korporativno (institucionalno) oglašavanje 8. Odnosi s medijima 9. Komuniciranje sa zaposlenim 10. Odnosi sa investitorima i finansijskom javnošću 11. Odnosi sa društvenom zajednicom 12. Korporativna društvena odgovornost 13. Upravljanje kriznim komuniciranjem 14. Međunarodni odnosi s javnošću 15. Alati i tehnike odnosa s javnošću		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija, 2. Objasniti osnovne karakteristike odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente komunikacijskog miksa. 4. Samostalno priprema plan kampanje odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Tomić, Z., *Odnosi s javnošću – teorija i praksa*, Synopsis, Zagreb-Sarajevo, 2008. Dopunska literatura: 1. Katlip, S.M., Senter, A.H., Brum, G.M., *Uspešni odnosi s javnošću,* prevod, deveto izdanje, Služeni glasnik, Beograd, 2006. 2. Tench, R., Yeomans, L., *Otkrivanje odnosa s javnošću*, prijevod, drugo izdanje, HUOJ, Zagreb, 2009. 3. Vilkoks, D.L., Kameron, G.T., Olt, F.H., Ejdži, V.K., *Odnosi s javnošću – strategije i taktike,* prevod, sedmo izdanje, Ekonomski fakultet Beograd, 2006. 4. Brkić, N., *Upravljanje marketing komuniciranjem,* Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2003.		

Šifra predmeta: BUS317	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: - Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu - Analizirati moralne pretpostavke poslovanja - Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira - Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)		10% 20% 20% 50%
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 2. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad Dodatna literatura: 1. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 2. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: BUS322	Naziv predmeta: POSLOVNO KOMUNICIRANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog kursa je da: 1. objasni koncepte komunikacijskog procesa i načine efikasnog komuniciranja u organizaciji, 2. razvije komunikacijske vještine studenata u kontekstu savremenog poslovnog okruženja, 3. pruži mogućnost studentima da demonstriraju komunikacijske vještine potrebne savremenim organizacijama i 4. razvije interpersonalne i timske vještine potrebne za lični i profesionalni razvoj studenata.		
Sadržaj:	1. Osnove efektivnog poslovnog komuniciranja 2. Komuniciranje u timovima 3. Neverbalna komunikacija 4. Korištenje tehnologije za unapređenje poslovnog komuniciranja 5. Planiranje, kreiranje i kompletiranje poslovnih poruka 6. Pisanje pozitivnih i negativnih poruka i poruka za ubjeđivanje 7. Planiranje i pisanje izvještaja 8. Planiranje i pisanje prijedloga i ponuda 9. Kreiranje i uspješno izvođenje prezentacije 10. Unapređenje prezentacija sa vizuelnim sredstvima 11. Pisanje biografije (CV) 12. Prijava za zaposlenje 13. Priprema za intervju za zaposlenje 14. Pisanje literature review 15. Harvard Referencing Guide		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. steći neophodna znanja o važnosti i načinima uspješne komunikacije u organizaciji, 2. razviti i unaprijediti vještine verbalne i neverbalne komunikacije, 3. razviti i unaprijediti vještine pisane komunikacije i 4. pripremiti i izvršiti usmenu prezentaciju.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Individualne prezentacije i zadaci Grupne prezentacije Projekti i izvještaji	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Mid -term test Finalni test Individualne aktivnosti Grupne prezentacije Projekti	25% 25% 20% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Bovee, C.L. i Thill, J.V. (2013). *Business Communication Essentials 6th edition*. Prentice Hall Dopunska 1. McClave, H. (2008). *Communication for Business 4th edition*. Gill and MacMillan. 2. Munter, M. i Russell, L. (2008). *Guide to Presentations 2nd edition*. Prentice Hall		

Šifra predmeta: BUS370	Naziv predmeta: PRINCIPI PRODAJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razvijanje i stjecanje osnovnih ali pak relevantnih znanja i vještina vezanih za prodaju I prodajno pregovaranje kao neodvojiv dio prodajnog zanimanja. Primjena usvojenih znanja je moguća kako u prodajnim zanimanjima tako i u vrlo širokom rasponu ostalih zanimanja, ali i ličnim situacijama. Vještine i znanja koja studenti stiču kroz ovaj predmet su vrlo cijenjene poslovne sposobnosti, a pozitivni učinci prakticiranja prodajno-pregovaračkih vještina očituju se brzo, kod mnogih već pri prvom zapošljavanju.		
Sadržaj:	1. Uvodna razmatranja 2. Etička i pravna pitanja u ličnoj prodaji 3. Interpersonalna komunikacija 4. Elementi prodajnog procesa 5. Pronalaženje kupaca i priprema prodajne posjete 6. Prodajna posjeta i prodajne prezentacije 7. Priprema za pregovore i područja prodajnog pregovaranja 8. Proces prodajnog pregovaranja 9. Integrativno i distributivno pregovaranje 10. Odgovaranje na prigovore kupaca i konflikt menadžment 11. Zaključivanje prodaje 12. Postprodajno usluživanje 13. Pregovaranje u međunarodnom okruženju 14. Tehnike pregovaranja u složenim situacijama 15. Zaključna razmatranja		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju da: 1. Kritički sagledaju karakteristike i obilježja pojedinih faze prodajnog procesa, 2. Identificiraju ključne sposobnosti i vještine neophodna za prodajna zanimanja, 3. Evaluiraju prilike i izazove koje ima stavlja na raspolaganje pregovaračka poluga, 4. Upotrijebe praktične tehnike i vještine prodajnog pregovaranja.		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva gosti predavači	50% 35% 15%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test Finalni test Grupni projekat: prodajna prezentacija Pregovaranje: Role play	25% 25% 25% 25%	
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Tomašević Lišanin, M. (2010). Profesionalna prodaja i pregovaranje, HUPUP, Zagreb 2. Kadić-Maglajlić S. (u pripremi). Upravljanje prodajnim ponašanjem i uspješnošću, Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu Dopunska literatura: 1. Tomašević Lišanin, M. (2010) Poslovni slučajevi iz prodaje i pregovaranja, HUPUP, Zagreb 2. Lewicki R.J., Saunders, D.M., Barry, B., (2010) Pregovaranje, 5. izdanje, Mate, Zagreb 3. Jobber, D. (2008) Prodaja i upravljanje prodajom. Beograd: Clio,		

Šifra predmeta: BUS324	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE BRENDOM		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da kod studenata razvija sveobuhvatno razumijevanje kategorija brenda, brendiranja i brend menadžmenta, identifikovanja i provođenja brend pozicioniranja, planiranja i implementiranja marketing programa za građenje i jačanje brenda, mjerenja i interpretiranja brend performansi, sposobnost razvoja i očuvanja vrijednosti brenda..		
Sadržaj:	1. Pojam i uloga brenda u marketingu 2. Osnove vrijednosti brenda – poznavanje brenda 3. Brendiranje: ključne vrijednosti i obećanje brenda 4. Brend kao odnos kupca i kompanije 5. Brendiranje proizvoda 6. Brendiranje usluga 7. Osnove vrijednosti brenda – lojalnost brendu 8. Pozicioniranje brenda 9. Uticaj brenda na elemente marketing miksa 10. Dizajniranje marketing programa za plasiranje brenda 11. Privatni brendovi 12. Uloga brendiranja u uvođenju novih proizvoda i usluga 13. Etičke dimenzije u brendiranju 14. Proces brendiranja 15. Strategije brendiranja		
Ishodi učenja:	Poslije završenog predmeta student bi trebali biti u mogućnosti: - Analizirati elemente i dimenzije brenda - Primijeniti strategije brendiranja u različitim tipovima proizvoda I usluga - Koristiti različite metode i instrumente za istraživanje percepcije brenda - Sarađivati u interdisciplinarnim timovima za razvoj brendova		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski radovi Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)		10% 15% 5% 70%
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Vranešević, T., (2007), *Upravljanje markama*, Accent, Zagreb 2. Kotler, F. i Ferč, V. (2007) *B2B brend menadžment*, Asee books, Novi Sad Dodatna literatura: 1. Gad, T. (2005) *4-D Branding*, Differo, Zagreb 2. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

SMJER: MEĐUNARODNA EKONOMIJA I POSLOVANJE

Šifra predmeta: BUS216	**Naziv predmeta: MEĐUNARODNA EKONOMIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da upozna studente sa osnovnim pojmovima, teorijskim konceptima i politikama u oblasti međunarodne trgovine i međunarodnih finansija, te objasni važnost njihovog poznavanja u uslovima rastuće ekonomske međuzavisnosti i izrazite dinamike ekonomskih tokova. Sticanje osnovnih znanja iz međunarodne ekonomije preduslov je za sagledavanje i razumijevanje procesa, pojava i mehanizama koji čine međunarodno ekonomsko okruženje i utiču na položaj različitih subjekata u svjetskoj ekonomiji.		
Sadržaj:	1. Uvod u međunarodnu ekonomiju 2. Ricardov model i H-O-S model 3. Modeli međunarodne trgovine sa nesavršenom konkurencijom 4. Međunarodno kretanje faktora proizvodnje 5. Vanjskotrgovinska politika 6. Ekonomska integracija 7. Svjetska trgovinska organizacija (WTO) 8. Računovodstvo nacionalnog dohotka i platni bilans 9. Devizni kursevi i devizno tržište 10. Determinacija deviznih kurseva 11. Međunarodni monetarni sistem 12. Optimalno valutno područje i monetarna integracija 13. Globalno tržište kapitala 14. Finansijske krize 15. Ekonomski odnosi Bosne i Hercegovine sa inostranstvom		
Ishodi učenja:	▪ spoznati, objasniti i uporediti različite motive i načine uključivanja zemalja u međunarodne ekonomske odnose, povezujući ih sa odgovarajućim teorijskim konceptima; ▪ identifikovati i objasniti uzroke, zakonitosti i determinante savremenih međunarodnih ekonomskih procesa i tokova; ▪ analizirati ulogu različitih subjekata globalne ekonomije;		
Nastavne metode:	Predavanja ex cathedra Vježbe i studije slučaja Prezentacije i diskusije	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Prezentacija Finalni ispit Aktivnost *in-class*	40% 15% 40% 5%	
Literatura:	Obavezna 1. Krugman, P. i Obstfeld, M. (2009). *Međunarodna ekonomija: Teorija i ekonomska politika*. VII izdanje. Prevod. Zagreb: Mate Dopunska 1. Osmanković, J. i Hošo, J. (2010). *Međunarodni problemi i politike: trgovina, integracija, TNC*. Sarajevo: Ekonomski fakultet 2. Brkić, S. (2012). *Intra-industrijska trgovina: Teorijski i empirijski aspekti*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu		

Šifra predmeta: BUS219	Naziv predmeta: MEĐUNARODNE FINANSIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Osnovni cilj izučavanja predmeta "Međunarodne finansije" je osposobljavanje studenata da razumiju temeljne determinante koje utiču na formiranje platnobilansnih pozicija zemalja, načine otklanjanja platnobilansnih neravnoteža i osnovne međuzavisnosti monetarne, fiskalne i devizne politike na nacionalnom nivou, kao i njihovu uslovljenost međunarodnim tokovima kapitala.		
Sadržaj:	1. Platni bilans; 2. Teorije platnobilansnog prilagođavanja; 3. Sistemi deviznih kurseva 4. Modeli formiranja deviznih kurseva; 5. Institucionalni i praktični aspekti funkcionisanja deviznog tržišta; 6. Osnovni poticaji za međunarodno kretanje kapitala – nepokriveni i pokriveni kamatni paritet; 7. Međunarodno bankarstvo i njegova uloga u globalnim tokovima kapitala; 8. Značaj i uloga tržišta finansijskim derivatima u međunarodnim finansijama; 9. Razvoj međunarodnog monetarnog sistema; 10. Problemi međunarodne likvidnosti; 11. Efekti finansijske liberalizacije na globalne finansijske tokove; 12. Uloga I značaj međunarodnih finansijskih institucija u svjetskoj finansijskoj arhitekturi; 13. Američki dolar kao glavna svjetska rezervna valuta; 14. Optimalno valutno područje, Evropska monetarna unija i značaj eura u svjetskim finansijskim tokovima; 15.Globalizacija i međunarodne finansije		
Ishodi učenja:	Nakon završetka ovog kursa studenti će biti u mogućnosti razumijeti i analizirati protekla i tekuća kretanja na finansijskim tržištima, uticaj različitih sistema deviznih kurseva na platni bilans; prednosti i nedostatke različitih sistema deviznih kurseva; načine finansiranja i prilagođavanja platnobilansnih neravnoteža; međuzavisnosti monetarne, fiskalne i politike deviznog kursa; uticaj kretanja deviznih kurseva i kamatnih stopa na spot i terminskim tržištima na ekonomsku ravnotežu/neravnotežu; i uticaj strukture međunarodnog finansijskog sistema na efikasnost ekonomske politike.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije vježbe	60% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Dva testa po Dva kviza po Završni usmeni ispit – za ocjenu višu od ocjene 6	40% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Stojanov, D. (2000). *Međunarodne finansije u globalnoj ekonomiji*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Čaušević, F. (2005). *Ekonomski suverenitet i globalni tokovi kapitala*. Sarajevo: Međunarodni forum Bosna (dijelovi I i II). Dopunska: 1. Pilbeam, K. (2006). *International Finance*, *Third Edition*. Hampshire: Palgrave Macmillan. 2. Copeland, L. (2008). *Exchange Rates and International Finance, Fifth Edition*, Harlow Essex: FT Prentice Hall (Poglavlja 2,3,7,8,11).		

Šifra predmeta: BUS218	Naziv predmeta: MEĐUNARODNA TRGOVINA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da omogući detaljan uvid u trgovinske aspekte međunarodne ekonomije. Predmet omogućava ovladavanje specifičnim pojmovima vezanim za međunarodnu trgovinsku politiku i praksu, proučavanje međunarodnih kretanja robe, usluga i faktora proizvodnje, kao i pravila i institucija koje ih regulišu, te ovladavanje tehnikama analize konkretnih trgovinskih tokova pojedinih zemalja i grupacija.		
Sadržaj:	1. Pojam, vrste i subjekti međunarodne trgovine 2. Istorijat razvoja i karakteristike međunarodne trgovine 3. Međunarodna trgovina robom, uslugama i pravima intelektualne svojine 4. Teorije međunarodne trgovine 5. Vanjskotrgovinska politika: Pojam i instrumenti 6. Strategije vanjske trgovine 7. Međunarodna tržišta i tržišne institucije 8. Multilateralni trgovinski sistem (GATT/WTO) 9. Transnacionalizacija međunarodne trgovine 10. Uloga međunarodnih organizacija u svjetskoj trgovini 11. Regionalno ekonomsko integrisanje: teorijski i praktični aspekti 12. Primijenjena analiza vanjske trgovine 13. Trgovinska politika i praksa Evropske unije 14. Trgovinska liberalizacija u Jugoistočnoj Evropi: CEFTA 15. BiH u međunarodnoj trgovini		
Ishodi učenja:	▪ analizirati i objasniti savremene pojave i procese u međunarodnoj trgovini u kontekstu istorijskog razvoja međunarodne trgovine; ▪ identifikovati trgovinske barijere i podsticaje, te objasniti njihove efekte na različite učesnike u trgovini; ▪ sagledati ulogu institucija koje utiču na međunarodnu trgovinu; ▪ primijeniti stečena znanja u analizi trgovinske politike i prakse;		
Nastavne metode:	Predavanja ex cathedra Vježbe i studije slučaja Prezentacije i diskusije Gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Prezentacija /Studija slučaja Finalni ispit Aktivnost *in-class*	40% 15% 40% 5%	
Literatura:	Obavezna 1. Bjelić, P. (2011). *Međunarodna trgovina*. Treće izdanje. Beograd: Ekonomski fakultet Univeziteta u Beogradu Dopunska 1. Brkić, S. (2012). *Intra-industrijska trgovina: Teorijski i empirijski aspekti*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Kovačević, M. (2002). *Međunarodna trgovina*. Beograd: Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu		

Šifra predmeta: BUS215	**Naziv predmeta: EKONOMIJA EVROPE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da ukaže na razvoj evropskih integracionih procesa i njihovih modaliteta te položaj evropske ekonomije na globalnoj ekonomskoj pozornici. Poseban fokus učenja je Evropska unija kao model novog razvoja i proces prožirenja.		
Sadržaj:	1. Evropa – mit, historija pojma i utopijske koncepcije 2. Politička ekonomija Evrope 3. Integracioni procesi u Evropi 4. Zone slobodne trgovine i EU 5. EU – model novog razvoja 6. Ekonomske politike EU 7. EU i izazovi savremenog svijeta 8. Lisabonska strategija i Evropa 2020 9. EU i proces proširenja 10. SAP proces i Jugoistočna Evropa 2020 11. Bosna i Hercegovina i proces integracije u EU		
Ishodi učenja:	Studenti razumiju proces evropskih integracija, upoznati su sa motivima, kriterijima i efektima ekonomskog integrisanja i osposobljeni za angažman u procesu približavanja BiH članstvu u EU.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Gosti predavači	70% 30%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa i jednu prezentaciju. Test 1 = 30% (VIII sedmica – minimum 55%) i Test 2 = 50% (finalni ispit – minimum 55%). Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene. Studenti na popravnom ispitnom terminu mogu polagati ponovo samo jedan od testova - Test 1 ili Test 2 - kojeg nisu položili u redovnim ispitnim terminima.		
Literatura:	Obavezna 1. Hadžiahmetović, A. (2011). *Ekonomija Evropske unije.* Sarajevo: University Press 2. Dyker, D., (1999). *The European Economy.* London: Longman Dopunska 1. Nello, S.S. (2009). *The European Union, Economics, Policies and History*, *2nd Ed*. New York: Mc Graw- Hill 2. Tsoukalis, L.(2003). *What kind of Europe.* Oxford: Oxford University Press		

Šifra predmeta: BUS217	Naziv predmeta: MEĐUNARODNA KONKURENTNOST		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Istražiti determinante nacionalne i regionalne konkurentnosti posmatrano iz perspektive firmi, klastera, subnacionalnih jedinica, zemalja i grupa susjednih zemalja. Pored analize politika državnih organa, cilj je također prezentirati i ulogu firmi, industrijskih asocijacija, obrazovnih i drugih institucija u promoviranju konkurentnosti.		
Sadržaj:	1. Definisanje i evolucija koncepta konkurentnosti 2. Determinante konkurentnosti 3. Klasteri i konkurentnost 4. Strane direktne investicije i konkurentnost 5. Inovacije i inovativni kapacitet 6. Konkurentnost u sektoru usluga 7. Faze razvoja konkurentnosti 8. Mjerenje konkuretnosti 9. Analiza konkurentnosti Bosne i Hercegovine 10. Strategije i politike konkurentnosti		
Ishodi učenja:	Studentima bi znanje stečeno u okviru ovog predmeta trebalo pomoći razumjeti osnovne varijable koje determiniraju konkurentnost, razlučiti različite nivoa konkurentnosti i njihove međusobne odnose, identificirati karakteristike poslovnog okruženja koje pridonose podizanju produktivnosti, efikasnosti i socijalnim performansama, te definirati strategije za poboljšanje konkurentnosti preduzeća, regionalnih i nacionalnih ekonomija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni zejednički seminarski rad i prezentacija aktivnosti na predavanjima i vježbama finalni ispit	30% 20% 10% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Porter, M. E. (2008). *On Competition*. Boston MA: Harvard Business School Pub. 2. Halilbašić, M. (2015). *Klasteri i konkurentnost*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. Dopunska 1. Porter, M. E. (1990). *The Competitive Adventage of Nations*. New York: Free Press. 2. World Economic Forum (2014). *Global Competitiveness Report 2014-2015*. Geneva, Switzerland: World Economic Forum. 3. Pitelis, C., Sugden, R. i Wilson, J.R, e.d. (2006): *Clusters and Globalisation*. Cheltenham, UK: Edward Elgar.		

Šifra predmeta: BUS339	**Naziv predmeta: EKONOMIJA TRANZICIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste podrobno upoznati studente sa fenomenom ekonomske tranzicije u Evropi, te specifično sa ekonomskim zakonitostima tranzicije sa centralno planirane ekonomije na slobodno-tržišnu ekonomiju, efektima tranzicije i teorijskim implikacijama proisteklim iz iskustava tranzicijskog procesa. Posebna pažnja posvećena je izučavanju teorijske osnovanosti politika Washingtonskog konsenzusa kao esencijalnog pristupa ekonomskoj tranzciji u Evropi.		
Sadržaj:	1. Centalno planirane ekonomije: uvod u komandni ekonomski sistem 2. Tranzicijske ekonomije: kontekst (pregled ekomske istorije zemalja Sovjetskog bloka i ex-Jugoslavije) 3. Ekonomska tranzicija: koncept, problem i izazovi (Šok terapija vs. gradualizam) 4. Makroekonomska stabilizacija i liberalizacija 5. Privatizacija i korporativno restruktuiranje 6. Regulatorna i Institucionalna reforma 7. Međunarodna asistencija 8. Tranzicija i FDI 9. Ekonomska politika tranzicije: komparativna analiza 10. Ekonomska tranzicija: empirijski nalazi i implikacije 11. Ekonomska tranzicija zemalja Zapadnog Balkana 12. Ekonomska tranzicija Bosne i Hercegovine 13. Pregled ključnih pitanja i trenutnih izazova ekonomija u tranziciji		
Ishodi učenja:	Razumijevanje specifičnosti tranzicijskih ekonomija, kroz analizu historijskog evolutivnog diskursa reformi ekonomskog sistema. Razumjevanje validnosti ekonomskih teorija i zakonitosti vezanih za tranzicijske dileme/paradigme 'optimalne transformacije'. Osposoboljavanje studenta kritičkom sagledavanju problema i izazova tranzicije, kao i izgradnji sopstvenih pogleda na efekte tranzicije i različitost iskustava tranzicije.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Turley, G. & Luke, P. (2010). *Transition Economics: Two Decades On.* Rutledge. 2. Gros, D. & Steinherr, A. (2004). *Economic Transition in Central and Eastern Europe: Planting the Seeds*. Cambridge University Press. 3. Odabrani članci i poglavlja iz knjiga Dopunska 1. Stiglitz, J. (2002). *Globalisation and its Discontents*. London: The Penguin Press. 2. Odabrani članci i poglavlja iz knjiga		

Šifra predmeta: BUS347	Naziv predmeta: MEĐUNARODNO POSLOVANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je predstaviti studentima barijere koje nastaju u međunarodnom poslovanju, kao i teoretske aspekte i terminologiju bitnu za proces provođenja uspješnog poslovanja u inostranstvu. Dodatno, fokus ovog predmeta će biti i na upoznavanju studenata sa praktičnim aspektima međunarodnog poslovanja te ovladavanju tehnikama neophodnim u međunarodnim poslovnim aktivnostima.		
Sadržaj:	1. Međunarodno poslovanje: pojam, uloga i značaj 2. Međunarodno poslovanje i poslovno okruženje 3. Međunarodno poslovanje: izazovi globalizacije 4. Teorije i institucije: trgovina i investicije 5. Cross kulturalno poslovanje 6. Finansijsko okruženje 7. Etika u međunarodnom poslovanju 8. Društveno odgovorno poslovanje 9. Analiza šansi i rizika za internacionalizaciju preduzeća 10. Ocjena strateških odluka i poslovnih prilika 11. Ulazak na ino tržišta 12. Upravljanje operacijama na ino tržištima 13. Oblici finansiranja preduzeća u međunarodnom poslovanju		
Ishodi učenja:	• razumiju koncept međunarodnog poslovnog okruženja, njegovo značenje, opseg i važnost, • analiziraju mogućnosti i rizike povezane sa aktivnostima u međunarodnom poslovanju, • ovladaju vještinama u primjeni različitih oblika i tehnika u međunarodnom poslovanju • primjenenjuju koncept društveno odgovornog poslovanja.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. studija slučaja 3. gosti predavači 4. timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi timski projekat zadatak	2x35% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Wild, J. J, & Wild K. L. (2015). *International Business: The Challenges of Globalization*. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River. 2. Cavusgil, T., Knight, G. i Riesenberger, J. (2008). International Business: Strategy, Management, and the New Realities. Prentice Hall. Dopunska 1. Backović, E. (2007). *Finansiranje spoljnotrgovinskih transakcija*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu.		

Šifra predmeta: BUS349	Naziv predmeta: MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Ova pravna disciplina obuhvata izučavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava, i to: osnove komunitarnog prava, direktna strana ulaganja, slobodne zone, ugovor o međunarodnoj prodaji, ugovor o zastupanju, ugovor o lizingu, ugovor o isključivoj distribuciji, ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji, sredstva međunarodnog plaćanja (bankarska garancija, dokumentarni akreditiv i ugovor o faktoringu), rješavanje međunarodnih sporova i pravo konkurencije. Međunarodno poslovno pravo u bitno izmijenjenim uslovima poslovanja nezaobilazan je element u edukaciji budućih ekonomista. Broj međunarodnih operacija se povećava iz dana u dan tako da nepoznavanje osnovnih postulata ove discipline može da predstavlja objektivnu poteškoću u sutrašnjem poslovnom angažovanju svakog ekonomiste.		
Sadržaj:	1. Pojam i izvori međunarodnog poslovnog prava 2. Države i međunarodne organizacije 3. Preduzeće kao subjekat međunarodnog poslovnog prava 4. Specifični subjekti međunarodnog poslovnog prava u BiH 5. Direktna strana ulaganja 6. Slobodne zone 7. Ugovor o međunarodnoj prodaji 8. Ugovor o zastupanju 9. Ugovor o lizingu 10. Ugovor o isključivoj distribuciji 11. Ugovor o dugoročnoj proizvodnoj saradnji 12. Ugovor o faktoringu 13. Dokumentarni akreditiv 14. Bankarska garancija 15. Rješavanje sporova iz međunarodnih poslovnih operacija		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Međunarodnog poslovnog prava 2. Razlikovanje ugovora međunarodnog poslovnog prava 3. Razlikovanje instrumenata obezbjeđenja plaćanja 4. Sposobnost primjene normi i analiza slučajeva iz prakse		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	35% 20% 35% 10%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 30% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2009) Međunarodno poslovno pravo, Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska 1. Trifković, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2003) Praktikum međunarodnog poslovnog prava, Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: BUS338	**Naziv predmeta: EKONOMIJA JAVNIH DJELATNOSTI EVROPSKE UNIJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta je upoznati studente sa definicijom, strukturom, ekonomskim karakteristikama, te izvorima i načinima finansiranja javnih djelatnosti u državama članicama EU.		
Sadržaj:	1. Funkcije i obilježja javnih djelatnosti u EU 2. Klasični izvori finansiranja javnih djelatnosti 3. JPP u Evropskoj Uniji 4. Socijalna i politika zapošljavanja EU 5. Zdravstvena politika i finansiranje zdravstva u EU 6. Politika i finansiranje obrazovanja u EU 7. Finansiranje penzionog sistema u državama EU 8. Politike u oblasti invalidnosti 9. Okolinska i energetska politika EU 10. Ostale politike EU i njihovo finansiranje 11. Ekonomska evaluacija javnih programa 12. Reforma javnih djelatnosti u Bosni i Hercegovini u kontekstu procesa priključivanja u EU		
Ishodi učenja:	Po završetku kursa studenti stiču potrebna znanja o specifičnostima funkcionisanja javnih djelatnosti u državama EU, upoznati su sa klasičnim i inovativnim metodama njihovog finansiranja te metodama evaluiranja javnih programa. Naročito važni rezultati učenja odnose se na dobro poznavanje regulative EU vezane za funkcionisanje javnih djelatnosti. Poslije završetka ovog kursa studenti će steći osnovna znanja koja im mogu poslužiti kao osnova za učešće na različitim projektima vezanim za reformu navedenih djelatnosti.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. diskusija 3. prezentacije	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	parcijalni ispit prezentacija finalni ispit	45% 10% 45%	
Literatura:	1. Bovis C. (2012). *Public –Private Partnerships in the European Union*n. New York: Routledge Critical Studies in Public Management 2. Kraft E.M,. Furlong S.R. (2013). *Public Policy –politics, analysis and alternatives.* 4th edition. Sage Publication Ltd. 3. Studentima će biti obeznjeđeni materijali za svaku od navedenih nastavnih jedinica		

Šifra predmeta: BUS340	**Naziv predmeta: EKONOMIKA RADA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje studenata sa tradicionalnim temama vezanim za ekonomiku rada te poticanje razvoja istraživačkih interesa studenata u ovoj oblasti. Ovaj predmet pokriva niz tema kao što su: razvoj teorije ponude i tražnje rada, determinante zaposlenosti i plata, ulogu države i sindikata na tržištu rada te diskriminaciju, politike zapošljavanja i sl.		
Sadržaj:	1.Pojam i značaj ekonomike rada kao zasebne naučne discipline 2. Teorija individualne ponuda rada 3. Potražnja za radom 4. Ljudski kapital 5. Uloga države na tržištu rada 6. Ekonomski utjecaj sindikata i kolektivno pregovaranje 7. Determinante i struktura nadnica i potražnja za radom 8. Distribucija nadnica 9. Pokretljivost, migracije i efikasnost 10. Diskriminacija na tržištu rada 11. Zaposlenost i nezaposlenost 12. Politike zapošljavanja 13. Tržište rada u Bosni i Hercegovini		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave i polaganju ispita student će biti u mogućnosti shvatiti osnovne zakonitosti funkcionisanja tržišta rada. Studenti će, također, biti u mogućnosti da praktično primjene stečena znanja koja se odnose na proces kolektivnog pregovaranja, primjenu aktivnih politika zapošljavanja, načine određivanja nadnica i ostala pitanja iz domena ekonomike rada.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. diskusija 3. prezentacije	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	parcijalni ispit prezentacija finalni ispit	45% 10% 45%	
Literatura:	Osnovna: 1. McConell C.R, Brue S.L., Macpherson D.A. (2013).*Contemporary Labor Economics.* McGraw-Hill Dopunska: 1. Hiclak T, Johnes G, Thornton R. (2013). Fundamentals of Labor Economics. Massen.USA: South –Western Cengage Learning 2. McConell C.R, Brue S.L. Savremena ekonomija rada. Zagreb: MATE, sva dosadašnja izdanja 3. Studentima će biti obezbjeđeni i dodatni materijali		

Šifra predmeta: BUS341	**Naziv predmeta: EKONOMSKA DIPLOMATIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studentima pruži neophodna znanja iz ugla novog ekonomskog instrumenta i nove naučne discipline – ekonomske diplomatije. Fokus učenja je na modalitetima ekonomske diplomatije i njenog korištenja u poboljšanju ekonomskih performansi i konkurentnosti nacionalne ekonomije.		
Sadržaj:	1. Medjunarodni odnosi i ekonomska diplomatija 2. Ekonomska diplomatija kao naučna disciplina 3. Uloga ekonomske diplomatije u ekonomskom razvoju zemlje 4. Državni i nedržavni akteri u ekonomskoj diplomatiji 5. Bilateralna ekonomska diplomatija – studije slučaja 6. Regionalna ekonomska diplomatija – EU 7. Multilateralna i plulateralna ekonomska diplomatija – globalne ekonomske institucije 8. Medjunarodno pregovaranje 9. Ekonomska špijunaža i ekonomsko ratovanje 10. Karakteristike modernog ekonomskog diplomate		
Ishodi učenja:	Postojeća i nova ekonomska znanja studenti će razumijeti u novom kontekstu – koristenja institucionalnih okvira i modaliteta ekonomske diplomatije u funkciji razvoja nacionalne ekonomije. Studenti će vladati i neophodnim znanjima o novim formama ekonomske diplomatije i potrebi drugačijeg pristupa u postizanju ciljeva vezanih za razvoj i konkurentnost nacionalne ekonomije.		
	Ex-katedra Gosti predavači	70% 30%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa i jednu prezentaciju. Test 1 = 30% (VIII sedmica – minimum 55%) i Test 2 = 50% (finalni ispit – minimum 55%). Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene. Studenti na popravnom ispitnom terminu mogu polagati ponovo samo jedan od testova - Test 1 ili Test 2 - kojeg nisu položili u redovnim ispitnim terminima.		
Literatura:	Obavezna 1. Bayne, N., Woolcock, S. (2007). *The New Economic Diplomacy*. Farnham: Ashgate 2. Prvulović,V. (2006). *Ekonomska diplomatija, III izdanje*. Beograd: Megatrend Dopunska 1. Sadžak, M., Mujanović, E. i Tutnjević, M. (2008.). *Ekonomska diplomatija – menadžerski pristup*. Zagreb-Sarajevo: Synopsis		

Šifra predmeta: BUS342	Naziv predmeta: EKONOMSKA SOCİOLOGİJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj je predstaviti osnovne sociološke koncepte i pristupe tumačenja različitih ekonomskih pojava. Ekonomska sociologija omogućava studentima da steknu širi uvid o uticaju koji društveni odnosi i društvene institucije imaju u određenim područjima ekonomskog života. Analizirat će se društvene, političke, kulturološke i ekonomske promjene, sa posebnim fokusom na implikacije tih promjena u tranzicijskom društvu.		
Sadržaj:	1. Uvod u ekonomsku sociologiju 2. Razvoj oblasti ekonomske sociologije 3. Savremena ekonomska sociologija 4. Institucije i društvena organizacija ekonomije 5. Tendencije razvoja savremenog kapitalizma 6. Transformacija rada i zaposlenosti 7. Karakteristike modernih organizacija 8. Klase, stratifikacija i nejednakost 9. Rod i ekonomija 10. Sociološki pristupi tržištima 11. Politika i ekonomija 12. Globalizacija i novi društveni pokreti 13. Etika i moral u ekonomskom životu 14. Kultura i ekonomski razvoj 15. Problemi i perspektive razvoja tranzicijskog društva		
Ishodi učenja:	▪ Prepoznati i objasniti društvene faktore (institucionalne, političke, kulturološke) koji utiču na ekonomsko djelovanje i ponašanje. ▪ Primjeniti različite sociološke perspektive u analizi ekonomskih pojava. ▪ Procjeniti i analizirati aktualne društvene probleme koji su vezani za društveni i ekonomski razvoj i promjene.		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije Analiza slučaja	50% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Finalni test Seminarski rad Prezentacije Analize slučajeva	35% 35% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Swedberg, R. (2006).*Načela ekonomske sociologije*. Zagreb: Mate, Zagrebačka škola ekonomije i managementa. 2. Smelser, N. J.& Swedberg, R. (Eds.) (2005). *The handbook of economic sociology*. 2nd ed. Princeton and Oxford: Princeton University Press; New York: Russell Sage Foundation. 3. Mesihović, N. (2005). *Teorijske osnove savremene sociologije*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. Dopunska 1. Portes, A. (2010). *Economic sociology: a systematic inquiry*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press. 2. Biggart, N. W. (Ed.) (2002). *Readings in Economic Sociology*. Malden,USA Oxford, UK: Blackwell Publishers.		

Šifra predmeta: BUS343	Naziv predmeta: EVROPSKO PRAVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 75	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje sa osnovnim pravnim institutima Evropskog prava. To obuhvata izučavanje posebnih pravnih instituta Evropskog prava: temelji komunitarnog prava, primjena i važenje komunitarnog prava, adopcija komunitarnog prava u pravne sisteme zemalja članica EU, značaj i domašaji direktiva, evropsko sudstvo i rješavanje sporova, pravo javnih nabavki, zaštita potrošača, evropska kompanija, evropska banka, institucije EU. U skladu sa tendencijama naše države da u dogledno vrijeme postane članica EU izučavanje osnovnih aspekata prava EU je postalo nezaobilazno. Opravdana je pretpostavka da će se mlađe generacije u svom radu susretati sa primjenom osnovnih postulata ove značajne pravne discipline.		
Sadržaj:	1. Osnove prava Evropske unije 2. Istorijski razvoj i obilježja EU i njenih institucija 3. Primjena i važenje komunitarnog prava 4. Adopcija komunitarnog prava i institucije EU 5. Donošenje pravnih akata (zakonodavni postupak) 6. Evropske direktive 7. Rješavanje sporova i sudstvo u EU 8. Evropska kompanija 9. Evropska banka 10. Pravo javnih nabavki u EU 11. Pravo konkurencije u EU 12. Zaštita potrošača u EU 13. Elektronsko poslovno pravo (zaštita domene, zaštita baza podataka, autorska prava na Internetu, cyber-delikti, zaštita privatnosti na Internetu) 14. Elektronsko ugovorno pravo (on-line ugovori, elektronski potpis i enkripcija, jurisdikcija i mjerodavno pravo, elektronski novac) 15. Ugovor o međunarodnoj prodaji robe		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje osnovnih pravnih instituta Evropskog prava 2. Upoznavanje sa Evropskim institucijama i procesima donošenja odluka 3. Razvijene sposobnosti tumačenja i primjene normi Evropskog prava		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	35% 20% 35% 10%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 30% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Misita, N. (2007) Osnovi prava Evropske unije, Sarajevo: Pravni fakultet. 2. Steiner, J., Woods, L., i Twigg-Flesner, C. (2006) EU Law, Oxford University Press, UK 3. Misita, N. (2012) Evropska unija – Pravo konkurencije, Sarajevo: Revicon. Dopunska 1. Horspool, M. i Humphreys, M. (2006) European Union Law, Oxford University Press, UK 2. Christopher, B. (1997) Business Law in the European Union, Sweet and Maxwell London, UK		

Šifra predmeta: BUS 302	Naziv predmeta: FINANSIJSKA TRŽIŠTA I INSTITUCIJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studentima omogući razumjevanje finansijskih tržišta, instrumenata i institucija. Kurs pokriva širok krug pitanja sa naglaskom na teorijski i empirijski aspekt.		
Sadržaj:	1. Značaj i mjesto finansijskih tržišta i institucija u makroekonomskom okruženju 2. Uloga, značaj i determinante kamatne stope na finansijskom tržištu 3. Centralno bankarstvo i vođenje monetarne politike 4. Tržište novca razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 5. Tržište kapitala razvijenih i tranzicijskih država (primjeri) 6. Hipotekarna tržišta 7. Pojam i značaj deviznih tržišta 8. Međunarodni finansijski sistem 9. Finansijski derivati 10. Industrija finansijskih institucija 11. Vrste i značaj nebankarskih finansijskih institucija 12. Upravljanje rizikom u finansijskim institucijama 13. Konfiguracija tržišta novca i kapitala u BiH i razvojne perspektive		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave i polaganju ispita student će biti u mogućnosti shvatiti osnovne zakonitosti funkcionisanja finansijskih tržišta te razumjeti prirodu interakcije između glavnih sudionika te institucionalnog i regulatornog okruženja u kom djeluju. Studenti će, također, biti u mogućnosti da praktično primjene stečena znanja koja se odnose kako na osobine vrijednosnih papira i na način trgovine na tržištu novca i tržištu kapitala tako i na funkcioniranje bankarskih i nebankarskih institucija. Poseban značaj ovog predmeta ogleda se u činjenici da su u njemu sublimirana i prethodno stečena znanja iz makroekonomskih i mikroekonomskih disciplina što studentu daje mogućnost boljeg shvaćanja ekonomske stvarnosti.		
Nastavne metode:	ex cathedra prezentacije vježbe		40% 40% 20%
Načini provjere znanja:	Test I Studentske prezentacije Test II		45% 10% 45%
Literatura:	1. Jeff Madura (2014), "Financial markets and Institutions", 11th Edition, Thomson Learning,. 2. Mishkin F.S. & Eakins S. G.(2005), „Finansijska tržišta i institucije", 4. Izdanje, MATE Zagreb 3. Kreso S (2012) ,,Svjetska kapitalistčka privreda i svjetska inflacija", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo 4. Kreso S (2012), „Globalizacija i promjena fokusa makroekonomskog upravljanja", 1. Izdanje, Ekonomski fakultet Sarajevo		

Šifra predmeta: BUS346	Naziv predmeta: INTERNACIONALIZACIJA POSLOVANJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa esencijalnim ekonomske konceptima koji se vezuju za različite aspekte internacionalizacije preduzeća. U okviru ovog predmeta studenti izučavaju faktore koji utječu na internacionalizaciju preduzeća, ključne teorije koje objašnjavaju ovaj fenomen te strategije i procese internacionalizacije preduzeća.		
Sadržaj:	1. Internacionalizacija: definicija i značenje 2. Koncepti i mjere internacionalizacije 3. Faktori i motivi za internacionalizaciju preduzeća 4. Različite perspektive internacionalizacije / globalizacijski pristup 5. Upravljanje rizicima 6. Upravljanje kulturološkim razlikama 7. Internacionalizacija preduzeća: teoretski aspekti 8. Metodi internacionalizacije preduzeća: vrste i karakteristike 9. Metodi internacionalizacije preduzeća: zahtjevi, mogućnosti i problemi 10. Kooperativni pristupi internacionalizaciji: vrste i karakteristike 11. Strategije internacionalizacije poslovanja na izranjajućim tržištima 12. Internacionalizacija poslovanja u perspektivi		
Ishodi učenja:	• razumjeti koncept i faktore koji utječu na internacionalizaciju poslovanja. • razumjeti ključne teorije koje objašnjavaju internacionalizaciju preduzeća. • prepoznati različite strategije internacionalizacije preduzeća (vrste, karakteristike, prednosti i nedostatke pojedinih strategija), njihove međusobne povezanosti i menadžerske implikacije s posebnim fokusom na strategije internacionalizacije preduzeća na izranjajućim tržištima.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi timski projekat zadatak	2x35% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Welch, L. S., Benito, Gabriel, R.G., i Petersen, B. (2007). *Foreign Operation Methods: Theory, Analysis, Strategy*. Cheltenham: Edward Elgar. 2. Dunning, J. H. & Lundan, S. M. (2008). *Multinational Enterprises and the Global Economy*. Cheltenham: Edward Elgar. Dopunska 1. Dunning, J. H. (1995). Trade, Location of Economic Activity and the Multinational Enterprise: A Search for an Eclectic Approach. IN: Buckley, Peter J. & Ghauri, Pervez N. (1999). The Internationalization of the Firm, pp. 61-79.		

Šifra predmeta: BUS348	Naziv predmeta: MEĐUNARODNO POSLOVNO OKRUŽENJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 75	
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa izazovima s kojima se suočavaju menadžeri u međunarodnom okruženju. Poseban naglasak ovog predmeta odnosi se na analizi poslovnog okruženja u tranzicijskim ekonomijama uključujući i Bosnu i Hercegovinu.		
Sadržaj:	1. Uvod u međunarodno poslovno okruženje: koncept i izazovi 2. Proces globalizacije 3. Poslovno okruženje: specifičnosti izranjajućih tržišta 4. Ekonomsko okruženje 5. Regulacije i uloge nacionalnih država 6. Kulturni relativizam i međunarodno poslovanje 7. Upravljanje političkim rizicima 8. Formalne i neformalne institucije 9. Tehnološko okruženje 10. Globalni okolinski problemi 11. Etika i društveno odgovorno poslovanje u međunarodnom kontekstu 12. Pravo intelektualne svojine 13. Izazovi za efikasno poslovno upravljanje u međunarodnom okruženju		
Ishodi učenja:	• razumjeti složene interakcijama koje djeluju između mešunarodnog poslovanja i njegove okoline. • razumjeti važnost poslovnog okruženja i objasniti obilježja poslovnog okruženja. • razumjeti specifičnosti vezane za poslovno okruženje u tranzicijskim ekonomijama. • diskutovati o različitim načinima analize poslovnog okruženja. • razumjeti potrebu za državnom intervencijom u kreiranju poslovnog okruženja.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. studija slučaja 3. gosti predavači 4. timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi timski projekat zadatak	2x35% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Baron, D. (2005). *Business and Its Environment*. London: Prentice Hall. 2. Cavusgil, T., Knight, G. i Riesenberger, J. (2008). *International Business: Strategy, Management, and the New Realities.* Prentice Hall. Dopunska 1. Wild, J. et al. (2008). International Business: The Challenges of Globalization. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.		

Šifra predmeta: BUS319	Naziv predmeta: POSLOVNO OKRUŽENJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa izazovima s kojima se suočavaju menadžeri u lokalnom i međunarodnom okruženju. Poseban naglasak ovog predmeta odnosi se na analizu poslovnog okruženja u tranzicijskim ekonomijama uključujući i Bosnu i Hercegovinu.		
Sadržaj:	1. Uvod u poslovno okruženje 2. Poslovno okruženje: specifičnosti izranjajučih tržišta 3. Ekonomsko okruženje 4. Regulacije i uloga države 5. Političko, institucionalno i pravno okruženje 6. Tehnološko okruženje 7. Socio-ekonomsko okruženje: značaj lokalnog ekonomskog okruženja 8. Okolinski aspekti okruženja 9. Etika i društveno odgovorno poslovanje 10. Uvod u međunarodno okruženje 11. Poslovno okruženje u tranzicijskim ekonomijama		
Ishodi učenja:	▪ razumjeti složene interakcijama koje djeluju između poslovanja i njegove okoline. ▪ razumjeti važnost poslovnog okruženja i objasniti obilježja poslovnog okruženja. ▪ razumjeti specifičnosti vezane za poslovno okruženje u tranzicijskim ekonomijama. ▪ diskutovati o različitim načinima analize poslovnog okruženja. ▪ razumjeti potrebu za državnom intervencijom u kreiranju poslovnog okruženja.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. studija slučaja 3. gosti predavači 4. timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	1. testovi 2. timski projekat 3. zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Baron, D. (2005). Business and Its Environment. London: Prentice Hall. 2. Cavusgil, T., Knight, G. i Riesenberger, J. (2008). International Business: Strategy, Management, and the New Realities. Prentice Hall. Dopunska 1. 2. Wild, J., Wild, K. L. i Han, J. C. Y. (2008). International Business: The Challenges of Globalization. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.		

Šifra predmeta: BUS383	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE OKOLIŠEM		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa značajem i ulogom upravljanja okolišem u poslovanju uključujući ključne principe, alate, strategije i politike. U okviru predmeta razmatraju se motivi, troškovi i rizici koji utječu na donošenje odluke preduzeća o usvajanju i provedbi održivog upravljanja okolišem. Poseban fokus će biti na primjeni okolinske orijentacije preduzeća i okolinskih management sistema u praksi.		
Sadržaj:	1. Okoliš i ekonomija 2. Koncept održivog razvoja 3. Tržišni mehanizam i ekološki problemi 4. Okolinske strategije i performanse preduzeća 5. Okolinski aspekti društveno odgovornog poslovanja 6. Zagađenje: analiza i politike 7. Upravljanje otpadom 8. Ekonomika zaštite okoliša i računovodstvo okoliša 9. Okolinski management sistemi 10. Okolinska regulativa i trgovina 11. Implikacije okolinske politike na poslovanje predzeća		
Ishodi učenja:	• razumijevanje veze između ekonomskog rasta i okoliša. • razumijevanje osnovnih determinanti koji utječu na primjenu društveno odgovornog poslovanja. • razumijevanje implikacija okolinskih politika na poslovanje preduzeća • primjena okolinskih management sistema u praksi.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. studija slučaja 3. gosti predavači 4. timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi timski projekat zadatak	2x35% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Barrow, C. (2006). *Environmental Management for Sustainable Development*. Routledge Introductions to Environment, Paperback. 2. Harris J. M. (2006). *Environmental and Natural Resource Economics: A Contemporary Approach*. Boston: Houghton Mifflin Company. Dopunska 1. Perman R., Common M., Mcgilvray J, i Ma, Y. (2003). *Natural Resource and Environmental Economics*.Financial Times Prentice Hall.		

SMJER: MENADŽMENT I ORGANIZACIJA

Šifra predmeta: BUS234	**Naziv predmeta: KRİZNİ MENADŽMENT**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ciljizučavanjaovogpredmeta: definiranje poslovne krize i obilježja kriza preduzeća, upoznavanje sa tokovima i vrstama krize, simptomima i uzrocima krize. Pored toga, poseban dio je posvećen metodama prevencije krize i savladavanja krize poslovanja preduzeća koje je zadesila kriza, te komuniciranju i učenju iz krize.		
Sadržaj:	1. Pojam krize poslovanja 2. Karakteristike krize poslovanja 3. Tok krize poslovanja preduzeća 4. Vrste kriza poslovanja 5. Simptomi (znaci) krizeposlovanja 6. Uzrocikrize 7. Kriznimenadžment- pojam i vrste 8. Krizni menadžer - aktivnosti i sposobnosti 9. Ranaupozorenjanakrizu 10. Upravljanje rizicima 11. Koncept analiziranja i dijagnosticiranja krize preduzeća 12. Organizacija izlaska iz krize 13. Faze preokreta - procesa izlaska iz krize 14. Stečaj i likvidacija preduzeća 15. Komuniciranje u krizi		
Ishodi učenja:	• sposobnost koncentracije na probleme u poslovanju preduzeća, uz analiziranje najvažnijih parametara koji ukazuju na krizu preduzeća i markiranje uzroka krize • osposobljenost za primjenu preventivnih tehnika i metoda krize preduzeća i savladavanja krize preduzeća kada do nje dodje • studenti će biti osposobljeni za primjenu vještina kriznog menadžmenta, što podrazumijeva analitičke veštine, krizno komuniciranje i učenje iz krize		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi projekat -krizni plan studije slučaja/zadaće	80% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna ▪ Softić S.(2011). *Simptomi i uzroci krize preduzeća u Bosni i Hercegovini*. Sarajevo: Ekonomski fakulteta ▪ Osmanagić Bedenik, N.(2007) *Kriza kao šansa*, Zagreb: Školska knjiga Dopunska ▪ Luecke, R. (2005). *Upravljanje kriznim situacijama*. Zagreb: Zgombić&Partneri ▪ Muratović, H. (2005). *Organizacijski preokret*. Sarajevo: Ekonomski fakultet		

Šifra predmeta: BUS233	Naziv predmeta: LEADERSHİP		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	U okviru predmeta Leadership, sam pojam leadership će se tretirati kao kompleksan proces sa više dimenzija. Bazirajući sa na literaturi koja ponuđena, ali i drugoj najaktuelnijoj koja tretira ovu problematiku, u toku ovog kursa će se obrazložiti različiti pristupi leadership-u kao i njihova primjena. Naglasak će biti stavljen na način na koji teorija može oblikovati praksu leadershipa. Kurs leadershipa će biti fokusiran na objašnjenje nekoliko relevantnih teorija (pristupa) leadershipa, a potom uz aktivno učešće studenata biće pokazano kako se teorija može aplicirati u stvarnim situacijama.		
Sadržaj:	1. Uvod u leadership 2. Efektivnost lidera i leadershipa 3. Trait pristup 4. Stllski pristup leadreshipa 5. Situacijski pristup 6. LPC uvjetovani model 7. Teorija „Staza do cilja“ 8. LMX teorija 9. Ostali uvjetovani pristupi 10. Harizmatski leadership 11. Transformacijski leadership 12. Leadership i moć 13. Pitanje spola u leadershipu 14. Leadership se može naučiti 15. Kako se sami možemo izgraditi kao lideri		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: • razlikovati leadership kao proces od menadžmenta; • kritički promišljati o različitim teorijskim pristupima leadershipu; • koristiti spoznaje iz različitih teorijskih pristupa leadershipu radi donošenja konkretnih poslovnih odluka; • spoznati i unaprijediti vlastite sposobnosti kao lidera; • unaprijediti sposobnosti kritičkog promišljanja, analiziranja, rezonovanja i prezentiranja vlastitih ideja, bilo u usmenoj ili pismenoj formi.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe	35% 25% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Pregled literature Midterm test Finalni test	15% 35% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šehić i Suada Penava: Leadership, Izdavačka djelatnost Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, 2007. Dopunska: 1. Peter G. Northouse, „Leadership – Theory and Practice“, 6th edition, 2012, Sage Publications 2. James M. Kouzes i Barry Z. Posner, „The Leadership Challenge: How To Make Extraordinary Things Happen in Organizations“, 5th edition, 2012, Jossey-Bass		

Šifra predmeta: BUS235	Naziv predmeta: MEĐUNARODNİ MENADŽMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita:5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	▪ Identifikacija izazova sa kojima se današnji biznis i menadžment suočavaju u globalnoj tržišnoj utakmici ▪ Nadgradnja znanja o konceptima, principima, strategijama i vještinama upravljanja međunarodnim poslovnim procesima		
Sadržaj:	1. Globalizacija i međunarodni menadžment 2. Proces internacionalizacije i međunarodno preduzeće 3. Historijski razvoj međunarodnih preduzeća 4. Okruženje međunarodnog menadžmenta 5. Analiza atraktivnosti zemlje 6. Važnost nacionalne kulture u međunarodnom menadžmentu 7. Međunarodni strateški menadžment 8. Strateške opcije za lokalna preduzeća u poređenju sa međunarodnim preduzećima 9. Međunarodni menadžment ljudskih potencijala 10. Fenomen ekspatrijatizma i važnost repatrijacije 11. Izazovi organizovanja i kontrole u međunarodnom menadžmentu 12. Kontrolni mehanizmi u organizacijskim konfiguracijama multinacionalnih korporacija 13. Leadership i etički izazovi međunarodnog menadžmenta 14. Korporativna društvena odgovornost i međunarodni menadžment 15. Izazovi međukulturološke komunikacije i međunarodnog pregovaranja		
Ishodi učenja:	▪ Analizirati mogućnosti poslovanja preduzeća u različitom geografskom i kulturološkom ambijentu ▪ Formulirati i implementirati strategiju nastupa preduzeća na stranim tržištima ▪ Kominirati i prilagoditi različite leadership stilove kulturološkom profilu saradnika ▪ Razviti kros kulturalnu prilagodljivost		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Panel diskusije Analiza slučaja	55% 15% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Kviz Istraživački rad Analiza studije slučaja iz prakse	20% I 50% 5% 15% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rahimić, Z. i Podrug, N. (2013). *Međunarodni menadžment.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Adler, N. J. (2002). *International Dimensions of Organizational Behavior.* Cincinnati, OH: South-Western College Publishing. 2. Hodgetts, R.M., Luthans, F. I Doh, J.P. (2006). *International Management: Culture, Strategy and Behavior.* Boston: McGraw-Hil/Irwin. 3. Mead, R. (2005). *International Management: Cross Cultural Dimensions.*Oxford: Blackwell Publishing. 4. Trompenaars, F. i Woolliams, P. (2004). *Business Across Cultures.* Chichester: Capstone Publishing Ltd.		

Šifra predmeta: BUS232	Naziv predmeta: POSLOVNO ODLUČIVANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumjevanje logike procesa odlučivanja koje je prisutno kako u profesionalnom, odnosno poslovnom, tako i u privatnom životu. Sve što ljudi rade danas jeste odlučivanje ili realizacija (implemenatcija) ranije donešenih odluka. Studenti će biti u mogućnosti da unaprijede svoj proces odlučivanja na način da će kroz nastavni proces biti osposobljeni da koriste različite napredne tehnike i modele poslovnog odlučivanja što će unaprijediti njihovu efektivnost i efikasnost, odnosno razvoj njihovih karijera.		
Sadržaj:	1. Uvod u poslovno odlučivanje 2. Pozicija poslovnog odlučivanja u organizaciji i menadžmentu 3. Stiloviitehnikeposlovnogodlučivanja 4. Ograničenjaiokolnostiposlovnogodlučivanja 5. Integralniprocesposlovnogodlučivanja 6. Tehnikeposlovnogodlučivanjasaaspektaneizvjesnosti 7. Tehnike za efektivno odlučivanje 8. Upravljanjezalihama i poslovnoodlučivanje 9. Stres i poslovno odlučivanje 10. Kreativnoriješavanjeproblemaiposlovnoodlučivanje 11. Poslovnoodlučivanje i menadžmentvremena 12. Poslovnoodlučivanje i PERT model 13. Poslovno odlučivanje PERT/Cost model 14. Poslovno odlučivanje iCPMmodel 15. Napredni sistemi poslovnog odlučivanja		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje logike procesa poslovnog odlučivanja ▪ kompetencije riješavanje poslovnih problema u organizaciji ▪ sposobnost kreativnog i proaktivnog promišljanja ▪ vještine praktičnog korištenja naprednih tehnika odlučivanja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće rad tokom semestra	60% 10% 10% 20%	
Literatura:	Obavezna 1. P. Sikavica, i dr., Poslovno odlučivanje, Informator, Zagreb, 1999. 2. Manktelow, James, Mind tools-Essential skills for an excellent career, Mind tools ltd, United Kingdom, 2004. Dopunska 1. Render B., Stair R., Balakrishan N., Managerial Decision Modeling, Pretince Hall, New Jersey, 2003. 2. Bajramović R., Pašić M., Bašić H., Kadrić E., Analiza podataka, (odabrane teme), Univerzitetska knjiga, Sarajevo, 2005.		

Šifra predmeta: BUS231	**Naziv predmeta: TEORİJA ORGANİZACİJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ciljevi koji se žele ostvariti realizacijom nastavnog procesa usmjereni su na upoznavanje studenata sa osnovnim principima organizacijskog dizajna, počevši od organizacijske makrostrukture do dizajniranja radnog mjesta. Dodatni cilj ovog predmeta je usmjeren na izgradnju kompetencija studenata vezanih za metodologiju analize organizacijskog okruženja i analizu organizacije uz sposobnost provođenja procesa analize posla, izrade opisa radnih mjesta, specifikacije radnih mejsta i standardizacije radnih mjesta.		
Sadržaj:	1. Uvod u teoriju organizacije – historijski aspekti 2. Osnovni teorijski koncepti organizacije 3. Organizacijsko okruženje 4. Organizacijska kultura 5. Osnove planiranja, odlučivanja i kreiranja strategije u organizaciji 6. Mjerenje efikasnosti organizacije 7. Bazični elementi procesa organizovanja 8. Upravljanje organizacijskim dizajnom 9. Upravljanje organizacijskim promjenama i inovacijama 10. Osnove HRM-a i ponašanja u organizaciji 11. Lidership i motivacija u organizaciji 12. Komunikacija u organizaciji 13. Kontrolni procesi u organizaciji 14. Upravljanje timovima, kvalitetom i informacijama u organizaciji 15. Rekapitulacija		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje logike procesa funkcioniranja organizacije ▪ kompetencije za potpunu analizu organizacije ▪ rješavanje praktičnih problema organizacijske transformacije i reorganizacije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Richard L. Daft: Organization theory and design, West Publishing Company, USA, 2013. 2. Z. Hadžiahmetovic, S.Softic, Dž.Kulovic: Organizacija (teorije, strukture, ponašanje), Ekonomski fakultet Sarajevo, Sarajevo, 2008. Dopunska 1. Aziz Šunje: Top menadžer, vizionar i strateg, Tirada, 2002. + web stranica 2. Greenberg, Jerald, Baron, A., Robert, Behavior in Organizations, Pearson Education, Inc., Upper Saddle River, New Jersey, 2003.		

Šifra predmeta: BUS372	Naziv predmeta: MENADŽMENT LJUDSKİH RESURSA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	▪ Razumijevanje potrebe za planskim pristupom razvoja HRM-a ▪ Naglašavanje povezanosti HRM-a i strategije preduzeća ▪ Upoznavanje sa elementima ulaznog, internog i izlaznog toka ▪ Prepoznavanje uloge HRM-a kroz prizmu turbulentnih promjena		
Sadržaj:	1. Pojam i značenja menadžmenta ljudskih resursa 2. Historijski razvoj misli o menadžmentu ljudskih resursa 3. Integrisani koncepti HRM-a 4. Strateška uloga menadžmenta ljudskih resursa 5. Planiranje ljudskih resursa 6. Pojam i metode analize posla 7. Pristupi i dimenzije oblikovanja posla 8. Regrutovanje kandidata 9. Selekcija kandidata 10. Orijentacija i socijalizacija novozaposlenih u organizacijama 11. Ocjenjivanje radne uspješnosti 12. Materijalne 13. Nematerijalne strategije motivisanja 14. Obrazovanje i razvoj zaposlenih 15. Fluktuacija i apsentizam zaposlenih		
Ishodi učenja:	▪ Razumjeti ulogu ljudskih potencijala u organizacijama ▪ Formulirati i implementirati strategiju upravljanja ljudskim resursima ▪ Prepoznati značaj motivacije, obrazovanja i razvoja zaposlenika za postizanje dugoročno održivog uspjeha organizacije ▪ Razviti komunikacijske i prezentacijske vještine potrebne za uspješan razgovor za posao za potencijalnim poslodavcem		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Panel diskusije	55% 15% 30%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Analize stručnog članka iz oblasti HRM-a i prezentacija Studije slučaja iz prakse Metoda simulacije i igranja uloga (role play)	20% I 50% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rahimić, Z. (2010). *Menadžment ljudskih resursa.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Bahtijarević –Šiber, F. (1999). *Menadžment ljudskih potencijala.* Zagreb: Golden marketing. 2. Torrington, D., Hall, L. i Taylor, S.(2004). *Menadžment ljudskih resursa.* Beograd: Data Status. 3. Hollenbeck, N., Wright, G. (2011). *Fundamentals of Human Resource Management.* New York: Irwin McGraw Hill, Inc.		

Šifra predmeta: BUS328	Naziv predmeta: MENADŽMENT MİKRO, MALİH İ SREDNJİH PREDUZEĆA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumijevanje logike upravljanja razvojem i rastom mikro, malih i srednjih preduzeća uključujući i pitanja vezana za indikatore koji ukazuju na rast i razvoj preduzeća, razlikovanje vrsta rasta preduzeća, strategije upravljanja rastom preduzeća, te faktore koji potiču rast preduzeća I faktore koji sputavaju rast preduzeća. Pored navedenog ciljevi ovog predmeta su usmjereni na razvoj spoznaje studenata vezano za faze životnog preduzeća, izradu biznis planova preduzeća i njihovu implementaciju.		
Sadržaj:	1. Značaj i uloga malih i srednjih preduzeća urazvijenim zemljama i BiH 2. Rast malih I srednjih preduzeća 3. Modeli rasta preduzeća 4. Strateško planiranje u mikro, malim I srednjim preduzećima 5. Organizovanje mikro, malih I srednjih preduzeća 6. Upravljanje ljudskim resursima, vođenje I kontrola 7. Finansiranje mikro, malih I srednjih preduzeća 8. Modeli kreiranja biznis/poslovnih planova 9. Upravljanje poslovnim funkcijama u malim I srednjim preduzećima 10. Inovativnost I preduzetništvo u funkciji razvoja novih proizvoda 11. Modeli razvoja novih proizvoda 12. Finansijsko-računovodstvene Informacije za menadžere 13. Menadžment i menadžerske fukcije u malim I srednjim preduzećima 14. Kompetencije menadžera 15. Obrazovanje, razvijanje kompetentnosti I karijere menadžera		
Ishodi učenja:	1. Razumjevanje logike procesa upravljanja mikro, malim i srednjim preduzećima 2. Prihvatanje proaktivnog koncepta rješavanja poslovnih problema 3. Podizanje kompetencija studenata vezanih za oblikovanje provodivih biznis planova		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo-Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2012 2. Siropolis, C., Nicholas, Menadžment Malog Preduzeća, MATE Zagreb, 1995 Dopunska 1. Prof. dr. MilenkoDostić, Menadžmentmalihisrednjihpreduzeća, Ekonomskifakultet, Sarajevo, 2005 2. Isaković, Suvad, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet-Univerzitet u Zenici, 2015.		

Šifra predmeta: BUS326	Naziv predmeta: ORGANİZACİJSKO PONAŠANJE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta: upoznavanje sa unutarnjim i vanjskim faktorima koji djeluju na ponašanje u organizaciji, razvijanje određenih aktivnosti na istraživanju ponašanja ljudi u organizaciji, od individualnog nivoa, preko grupnog do nivoa organizacije. Organizacijsko ponašanje, takođe, ima za cilj da objasni, predvidi i kontroliše ponašanje ljudi u organizaciji. Studenti treba da upoznaju i razumiju karakteristike i specifičnosti ljudskog ponašanja u organizaciji, sa posebnim akcentom na motivaciju, predviđanje i kontrolu ponašanja pojedinaca i grupa u organizaciji.		
Sadržaj:	1. Pojam i značaj organizacijskog ponašanja 2. Teorijski pristupi organizacijskog ponašanja 3. Modeli organizacijskog ponašanja 4. Pojedinac u organizaciji (ličnost, osobine i percepcija) 5. Vrijednosti, stavovi i zadovoljstvo poslom 6. Posvećenost i stres na poslu 7. Poslovni bonton 8. Menadžment vremena 9. Etika, društena odgovornost i organizaciono ponašanje 10. Motivacija 11. Grupni, timovi i interpersonalni procesi u organizaciji 12. Komuniciranje u organizaciji 13. Konflikt i pregovaranje 14. Moć i politika 15. Organizacijska kultura		
Ishodi učenja:	• Omogućavanje lakšeg razumijevanja uloge i začaja pojedinca, te usklađivanje ponašanja sa ponašanjem organizacije i obratno. • Ovladavanjem tehnika i vještina koje omogućavaju veći doprinos i zadovoljstvo na poslu, kao i poboljšanja performansi organizacije, odnosno spoznaja veza između ponašanja i efikasnosti organizacije. • Razviti vještine za identificiranje, postavljanje i rješavanje konkretnih problema u organizaciji		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi seminarski rad zadaće prezentacije	80% 10% 5% 5%	
Literatura:	Obavezna 1. Robbins, S.P. & Judge, T.A. (2010). *Organizacijsko ponašanje*, Zagreb: Mate 2. McShane, S. & Von Glinow, M. (2014). *Organizational Behavior, 7/E.* Boston: McGraw-Hill/Irwin Dopunska 1. Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž. (2007). Organizacija - teorije, strukture, ponašanje i razvoj. Sarajevo: Ekonomski fakultet 2. Robbins, S.P. (1992). Bitni elementi organizacijskog ponašanja. Zagreb: Mate		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: BUS345	**Naziv predmeta: INDUSTRIJSKA SOCIOLOGIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Osnovni cilj je upoznati studente sa karakterom i značenjem promjena uzrokovanih razvojem industrijskih društava, kao i implikacijama tih promjena u kontekstu društvene podjele rada. Primjenom socioloških koncepata i analitičkih alata cilj je ispitati fenomen rada istovremeno natri nivoa: na makro nivou u odnosu prema širim društvenim procesima i strukturama, na mezzo nivou u kontekstu organizacije rada i upravljanja, i na mikro nivou u smislu socijalnih interakcija pojedinaca i grupa.		
Sadržaj:	1. Uvod u oblast industrijske sociologije 2. Sociološka tumačenja industrijskog društva 3. Društvene konsekvence industrijalizacije 4. Promjene značenja rada 5. Tehnologija i društveni razvoj 6. Karakteristike postindustrijskog društva 7. Informacijsko društvo i transformacija rada 8. Socijalna stratifikacija i mobilnost 9. Oblici društvene nejednakosti 10. Društveni aspekti modernih organizacija 11. Uloga i značaj neformalnih odnosa 12. Kultura, identiteti i radna etika 13. Konflikti i saradnja u sferi rada 14. Globalizacija i tranzicijska društva 15. Aktualne tendecije u sferi rada		
Ishodi učenja:	▪ Prepoznati i objasniti ključne aspekte društvenih procesa i struktura koje utiču na organizaciju rada. ▪ Analizirati različite vrste interakcijskih odnosa primjenom socioloških koncepata i analitičkih alata. ▪ Samostalno prosuđivanje, kreiranje i argumentovano iznošenje stavova o različitim društvenim problemima.		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije Analiza slučaja	50% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Finalni test Seminarski rad Prezentacije Analize slučajeva	35% 35% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Watson, Tony J. (2008). Sociology, Work and Industry, (5th ed.). Taylor &Francis e-Library. 2. Hodson, Randy & Sullivan, Teresa A. (2008)The Social Organization of Work.(Fourth Edition). USA: Thomson Wadsworth. Dopunska 1. The Social Organization of Work. (2011).(Ed.) Salem Press.California,New Jersey: Salem Press 2. Parker, S.R., Brown, R.K., Child, J., Smith, M.A. (1981).The Sociology of Industry.(Fourth edition).London: Unwin Hyman. 3. Mesihović, Nijaz. (2005) Teorijske osnove savremene sociologije. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu.		

Šifra predmeta: BUS330	Naziv predmeta: KONTROLİNG		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost razumijevanja poslovanja preduzeća u turbulentnom savremenom okruženju s ciljem kontinuranog praćenja svih aspekata poslovanja i njenog prilagođavanja novonastalim uvjetima da bi se ispunili poslovni ciljevi preduzeća. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj kontrolinga, te ovladavanjem znanjima potrebnim za uvođenje i razvoj kontrolinga.		
Sadržaj:	1. Pojam i sadržaj kontrolinga 2. Potrebe za kontrolingom 3. Odnos kontrolinga i srodnih finansijskih područja 4. Principi kontrolinga 5. Objekti i instrumenti kontrolinga 6. Proces kontrolinga 7. Balanced scorecard kao okosnica kontrolinga 8. Operativni kontroling 9. Strateški kontroling 10. Uloga kontrolinga u procesu planiranja 11. Uloga kontrolinga u analiziranja poslovnih rezultata 12. Analize odstupanja i izvještavanja 13. Koncepti i performanse mjerenje uspješnosti poslovanja 14. Institucionalni aspekti kontrolinga 15. Perspektive u razvoju kontrolinga		
Ishodi učenja:	• Stjecanje osnovnih spoznaja o filozofiji i konceptu kontrolinga kao poslovne funkcije • Osposobljenost za identificiranje i analiziranje osnovnih pokazatelja efikasnosti i uspješnosti poslovanja • Mogućnost primjene osnovnih teorijskih spoznaja na konkretnim primjerima poslovanja preduzeća		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna ▪ OsmanagićBedenik, N. (2007).*Kontroling abeceda poslovnog uspjeha,*Zagreb: Školska knjiga ▪ *Ziegenbein, K. (2008). Kontroling (prevod sa njemačkog),* Zagreb: RRIF - plus Dopunska ▪ Osmanagić Bedenik, N. & saradnici.(2010), *Kontroling između profita i održivog razvoja*, Zagreb: M.E.P.		

Šifra predmeta: BUS337	Naziv predmeta: MENADŽMENT I RAZVOJ NEKRETNINAMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V/VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Da istrazi module razvoja, investiranja i upravljanja nepokretnom imovinom (farme, zgrade, cetse, zeljeznica, parkovi, industrijska postrojenja, naftovodi ,plinovodi, itd) u cilju optimizacije povrata. Studenti će kroz ovaj predmet biti osposobljeni da kvalitetno finansijski projektiraju, promoviraju, pregovaraju, realiziraju prodaju ili korištenje nekretnina na rentabilan način.		
Sadržaj:	1. Pojam nekretnina (nepokretne imovine) 2. Korisnosti koje omogućuju nekretnine 3. Tržišta nekretnina i učesnici na tržištu nekretnina 4. Proces razvoja nekretnina 5. Identificiranje razvojnih mogućnosti investiranja u nekretnine 6. Principi investicione analize u nekretnine 7. Modeli ocjene efikasnosti investiranja u nekretnine 8. Principi finansiranja razvoja nekretnina 9. Kategorije finansiranja nekretnina 10. Vrste namjenskih kredita za nekretnine 11. Uvod u "Housing affordability" 12. Modeli izracuna "Housing affordability" 13. Ekonomski kontekst uticaja sektora nekretnina 14. Perspektive razvoja nekretnina i 15. Saradnja sa profesionalnim institucijama (agencijama, inspektorima, procjenjiteljima….)		
Ishodi učenja:	1. upoznavanje studenata sa teoretskim osnovama tržišta nekretnina 2. razumjevanje procesa razvoja nekretnina prema savremenim modelima 3. spoznaje studenata u vezi sa menadžmentom nekretnina (znanje, vještine, pozitivna iskustva i primjena u praksi) 4. upoznavanje studenata sa pojmom "housing affordability" i modelima izračuna 5. poticanje studenata da razmišljaju kritički i analitički glede perspektive razvoja nekretnina 6. unaprijeđenje usmene i pismene prezentacije (komunikacione vještine)		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	40% 30% 30%	
Načini provjere znanja:	finalni/završni test mid-term test seminarski rad i prezentacija participacija na predavanjima I vježbama	30% 30% 30% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Iscaac, D., O'Leary, J. and Daley,M. (2010) *Property Development*, Palgrave Macmillan. Chapters 1, 2, 5, 6, 7, 8. 2. Karamujic, M. H. (2013) *Housing Affordability: Importance, Measures and an Empirical Assessment*, Sarajevo BiH: Ekonomski Fakultet Sarajevo. Chapters 1,2,3,4 and 5. 3. Radni materijal pripremljen od strane nastavnog osoblja (biti će obezbjeđen u OL izdanju). <u>Dopunska</u> 1. Iscaac, D., O'Leary, J. and Daley,M. (2010) *Property Development*, Palgrave Macmillan. Chapters 3, 4, and 10. 2. Karamujic, M. H. (2009) *The Determination of Home Loan Interest Rates and an Empirical Assessment of their Cyclicality and Seasonality in Australia*, Saarbrucken Germany: VDM. 3. Karamujic, M. H. (2013) *Housing Affordability: Importance, Measures and an Empirical Assessment*, Sarajevo BiH: Ekonomski Fakultet Sarajevo. Chapter 6.		

Šifra predmeta: BUS332	**Naziv predmeta: MENADŽMENT U SPORTU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Izborni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa fundamentalnim principima funkcionisanja organizacije u sportu i principima sportskog menadžmenta.		
Sadržaj:	1. Industrija sporta i globalno tržište 2. Menadžment u sportu u neprofitnom sektoru 3. Korporativno upravljanje i regulacija sporta 4. Organizaciona teorija i sportski menadžment 5. Strategija i planiranje u kontekstu sporta 6. Menadžment ljudskih resursa u sportskim organizacijama 7. Finansiranje sportskih organizacija 8. Sportski marketing i komunikacije 9. Pravna regulativa u sportu i sportskom menadžmentu 10. Mediji i sport 11. Informacione tehnologije u sportu i sportskom menadžmentu 12. Kros-kulturalni aspekti sportskog menadžmenta 13. *Facility* menadžment u sportu 14. *Event* menadžment u sportu 15. Društvena odgovornost sporta i sportskih organizacija		
Ishodi učenja:	Po završetku ovog kursa studenti će: 1. steći nova znanja o temeljnim principima sportskog menadžmenta 2. steći osnovno razumijevanje strukture i svrhe sportske industrije 3. biti u stanju primijeniti poslovne principe na menadžment sportskih objekata, događaja i organizacija 4. biti u stanju da razumiju i diskutuju o aktuelnom stanju i različitim izazovima rekreativnog, omladinskog i profesionalnog sporta, kako na lokalnom i regionalnom, tako i na svjetskom nivou		
Nastavne metode:	Ex cathedra predavanja Studentski radovi: priprema, izlaganja i diskusije Gosti predavači	50% 30% 20%	
	Individualni i grupni zadaci tokom semestra Midterm test Finalni ispit	25% 25% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Mark Nagel, Richard Southall (2015). Introduction to Sport Management: Theory and Practice. Dubuque: Kendall Hunt Publishing Company. ISBN:978-0-7575-7578-5 2. Linda Trenberth, David Hassan(2011) Managing Sport Business: An Introduction (Foundations of Sport Management) Dopunska 1. Irving Rein, Philip Kotler, and Ben Shields (2006), The Elusive Fan: Reinventing Sports in a Crowded Marketplace		

Šifra predmeta: BUS334	**Naziv predmeta: Operacioni menadžment**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost kvalitetne analize prirode i uloge operacijskog menadžmenta u proizvodnji roba i usluga i mogućnost razumijevanja značaja dizajniranja procesa, proizvoda i mreža snabdjevanja, kao i radnih mjesta i organizacije. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj planiranja kapaciteta, zaliha, resursa, poslovnih mreža i kvaliteta, te upoznati studente sa značajem i ulogom unapređenja u operacijskom menadžmenta sa ciljem jačanja konkurentskih sposobnosti organizacije uz razumijevanje izazova operacijskog menadžmenta u budućnosti.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja operacionog menadžmenta 2. Šta je opreracijski menadžment-definicija i elementi 3. Strateška uloga i ciljevi operacija 4. Dizajniranje procesa, dizajniranje proizvoda i usluga 5. Dizajniranje mreža snabdjevanja 6. Dizajniranje layout-a i toka operacija 7. Dizajniranje radnih mjesta i organizacije rada 8. Priroda planiranja i kontrole u operacionom menadžmentu 9. Planiranje i kontrola kapaciteta i zaliha 10. Planiranje resursa preduzeća (ERP) 11. Lean operacije i just-in-timež 12. Planiranje i kontrola projekata 13. Planiranje i kontrola kvaliteta 14. Unapređenje operacija 15. Izazovi operacionog menadžmenta		
Ishodi učenja:	▪ sposobnost oblikovanja sopstvenog pogleda na važnost operacionog menadžmenta za konkurentnost preduzeća ▪ kompetencije kritičke ocjene prednosti uvođenja operacijskog menadžmenta na sistemskim područjima proizvodnje roba i usluga ▪ pojačati sposobnost analitičkog razmišljanja, oblikovanja argumenata, sposobnosti aktivnog sudjelovanja u raspravama i interpretaciji podataka		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Slack, Chambers & Johnston: Operations Management, 5/E, Prentice Hall, 2007 2. Ćulahović & Brnjas: Operacijski menadžment, Beogradska bankarska akademija, 2009 Dopunska 1. Heizer & Render: Principles of Operations Management, 8/E, 2010, Prentice Hall 2. Krajewski, Ritzman & Malhotra: Operations Management, 9/E, 2010, Prentice Hall		

Šifra predmeta: BUS336	Naziv predmeta: RAZVOJ MENADŽERSKİH VJEŠTİNA İ SPOSOBNOSTİ		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa sposobnostima i vještinama koje čine učinkovite menadžere i pomoći im da rade na sebi u domenu ovih vještina.		
Sadržaj:	1. Emocionalna inteligencija 2. Navike uspješnih ljudi 3. Samosvijest 4. Stilovi učenja 5. Interaktivna komunikacija 6. Prezentacijske vještine – Uticajnost 7. Stres menadžment 8. Menadžment vremena 9. Konflikt menadžment 10. Vođenje sastanaka 11. Timski rad		
Ishodi učenja:	• Unapređenje emocionalne inteligencije – svih komponenti emocionalne inteligencije • Usvajanje navika koje karakteriziraju uspješne ljude • Podizanje samosvijesti • Unapređenje sposobnosti interaktivne komunikacije • Unapređenje sposobnosti ubjeđivanja, uticajnosti, i sposobnosti prezentiranja • Izgradnja sopstvene strategije stres menadžmenta • Efektivniji i efikasniji menadžment vremena • Usješnije sučeljavanje sa konfliktnim situacijama • Unapređenje sposobnosti vođenja sastanaka • Unapređenje sposobnosti timskog djelovanja i timskog rada		
Nastavne metode:	Ex-katedra predavanja Studentske prezentacije Grupne diskusije i interakcija Studije slučaja	40% 20% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi Individualni rad Grupni rad	65% 15% 20%	
Literatura:	Obavezna 1. Covey Stephen (1998), Sedam navika uspješnih ljudi, Mozaik, Zagreb, 6. izdanje (i druga izdanja drugih izdavača) 2. Šunje A. (2003.), Top-menadžer: vizionar i strateg, drugo neizmjenjeno izdanje Tirada, Sarajevo – I dio (strana 9-43) 3. Set članaka dostupnih na predmetnoj web-stranici (po abecednom redu) a. Collins J., Porras J. I. (1996). *Building Your Company's Vision.* Harvard Business Review. b. Cryer B., McCraty R. , Childre D (2003). *Pull the Plug on Stress.* Harvard Business Review. c. Drucker P. F. (1999). *Managing Oneself.* Harvard Business Review. d. Earley P.C., Mosakowski E. (2004). *Cultural Intelligence.* Harvard Business Review. e. Goleman D. (1998). *What Makes a Leader?.* Harvard Business Review. f. Goleman D., Boyatzis R. (2008). *Social Intelligence and the Biology of Leadership.* Harvard Business Review. g. Gosling J., Mintzberg H. (2003). *The Five Minds of a Manager.* Harvard Business Review. h. Khurana R., Nohria N. (2008). *It is time to make management a true profession.* Harvard Business Review. i. Mintzberg H. (1973). Manager's Job: Folklore and Facts. HBR. j. Mintzberg H., Westley F. (2001). Decision Making: It's Not What You Think. MIT Sloan Management Review. k. Rogers C.R., Roethlisberger F. J. (1991). *Barriers and Gateways to Communication.* Harvard Business Review. Dopunska 1. Whetten A. D., Cameron S. K., Developing Management Skills, Addison-Wesley (više izdanja, bilo koje izdanje)		

	2. Goleman Daniel (2008), Emocionalna inteligencija u poslu, Mozaik, Zagreb (i dr. izd.)		
Šifra predmeta: BUS329	**Naziv predmeta: SAVREMENE TEHNİKE U MENADŽMENTU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Predmet «Savremene tehnike u menadžmentu» je predmet, koji spada u domen biznisa, i tretira pretežno operativne aspekte menadžmenta. Sadržaj predmeta je usmjeren na poslovni subjekt (preduzeće), odnosno na aktivnosti vezane za operativno vođenje biznisa odnosno preduzeća. U tom kontekstu posmatrano, navedeni predmet je usmjeren na izučavanje tehnika i metoda praktičnog rukovođenja i postizanje efikasnosti u svakom segmentu poslovnih procesa. Predmet je dosta praktičan tako da studentima nudi mogućnost sticanja različitih vještina koje će im biti neophodne na bilo kojem radnom mjestu u okviru bilo kojeg bazičnog tipa organizacije. Naravno kroz predavanja i vježbe se očekuje proaktivan rad studenata kroz interaktivan pristup nastavnom procesu i analizu slučajeva.		
Sadržaj:	1. Uvodna predavanja 2. Principi rukovođenja 3. Izgradnja vlastite efikasnosti 4. Navike uspješnih menadžera 5. Akciono i performansno planiranje 6. Tehnike operativne kontrole 7. Priprema i vođenje poslovnih sastanaka 8. Pregovarački proces 9. Komuniciranje u organizaciji 10. Tehnike za povećanje individualne učinkovitosti 11. Alati za razumijevanje kompleksnih situacija 12. Efektivno upravljanje timovima 13. Izgradnja efektivne poslovne mreže 14. Etički aspekti rukovođenja 15. Rekapitulacija		
Ishodi učenja:	▪ Razumjevanje logike procesa rukovođenja kao cjelovitog vodiča kroz poslovni proces sa pozicije menadžera na svim hijerarhijskim nivoima ▪ Razumjevanje osnovnih zadataka i aktivnosti poslovnih subjekata i načina uspješne realizacije istih ▪ Podizanje individualne učinkovitosti u realizaciji poslovnih aktivnosti		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Crnkić, Kenan, Sedam tajni uspjeha, Dobra knjiga, 2013 2. Manktelow, James, Mind tools-Essential skills for an excellent career, Mind tools ltd, United Kingdom, 2004 Dopunska 1. Operations Management for MBAs; John Wiley & Sons Inc., 1999 2. Poslovno komuniciranje i poslovni bonton; Zagreb; Naklada Edo; 1995		

Šifra predmeta: BUS335	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE KVALİTETOM		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Upravljanje kvalitetom, kao jednog od veoma važnih predmeta iz domena biznisa, je osposobiti studente da razumiju šta je to kvalitet i na koji način se uvode sistemi kvaliteta u različite poslovne subjekte (preduzeća) posmatrano kako sa stanovišta top-menadžera tako i sa stanovišta svih zaposlenih. U okviru ovog predmeta će se osigurati da studenti razumiju kako strateški, odnosno dugoročni tako i operativni, odnosno kratkoročni kontekst upravljanja kvalitetom, uključujući postavku da je uvođenje sistema upravljanja kvalitetom u organizaciju i njegovo kontinuirano unapređenje investicija koja se veoma brzo isplati.		
Sadržaj:	1. Uvod u predmet Upravljanje kvalitetom -teorijski aspekti 2. Strategijski aspekti Upravljanja kvalitetom 3. Planiranje uvođenja sistema kvaliteta 4. Organizovanje i razvoj funkcije kvaliteta 5. Upravljanje totalnim kvalitetom-TQM 6. ISO standardi kvaliteta 7. Korporativni kvalitet i Balanced Scorecard 8. Implementacija-osiguranje kvaliteta 9. Standardni alati za praćenje kvaliteta 10. Six Sigma koncept kontroliranja kvaliteta 11. Procesne sposobnosti organizacije 12. Statistička kontrola kvaliteta 13. Kontinuitet upravljanja kvalitetom 14. Tehnike poboljšanja kvaliteta 15. Oblikovanje sistema za kontrolu kvaliteta		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje konceptualnog značenja pojma kvalitet ▪ usvajanje znanja vezanih za primjenu pojedinih alata za upravljanje kvalitetom u organizaciji ▪ Identificiranje ključnih pretpostavki za kontinuirano unapređenje vlastitiog kvaliteta rada i ukupnog kvaliteta u organizacijama.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Elvir Čizmić, Adil Trgo, Savremeni Menadžerski Koncepti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2010 2. H. Gutošić/M. Gutošić, ISO standardi za sisteme poslovnog upravljanja, QMSI, Sarajevo, 2012, Dopunska 1. Meredith R. Jack; Shafer M. Scott; Operations Management for MBAs; John Wiley & Sons Inc., 1999. 2. Jae K. Shim; Joel G. Siegel; Operations Management; Barron s Educational Series Inc., 1999.		

Šifra predmeta: BUS331	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE PROJEKTİMA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Predmet Upravljanje projektima ima za cilj da studente osoposobi da vode konkretan poslovni projekat u sklopu poslovne organizacije, ali i da razumiju način na koji se ostvaruje koordinacija većeg broja projekata unutar poslovne organizacije. Iako se predmet zvanično zove: Upravljanje projektima, mi, zbog naznačenih odrednica, preferiramo nešto drugačiji naziv predmeta: Menadžment projek(a)ta. Menadžment projekata kao jedna dimenzija ima za cilj da studenti razumiju na koji način se na razini poslovne organizacije identificira potreba za provođenjem projekata, te načini na koji se osigurava koordinacija svih projekata koji se realiziraju unutar poslovne organizacije.		
Sadržaj:	1. Mgmt projekata, 2. Projektni odbor, 3. Projektna organizacija i PMO 4. Mgmt (jednog) projekta: jedinstven metodološki okvir - faze projekta 5. Koncept, Definiranje, Planiranje 6. Projekat: Koncept - Okvirno određenje projekta/odobrenje projekta 7. Projekat: Identifikacija: Analiza problema/ciljevi projekta/ vizija-misija projekta (Projektni odbor) 8. Identifikacija: Analiza interesno-uticajnih skupina (Projektni odbor) 9. Projekat: Identifikacija: LFA matrica/ Matrica logičkog okvira 10. Projekat: Planiranje i budžetiranje projekta: Base-line – kompletiranje projektne dokumentacije 11. Budžetiranje, Mgmt rizika 12. Knjiga projekta: software-sko uokvirenje projekta 13. Implementacija projekta: Tim – funkcioniranje tima 14. Implementacija projekta: Kontrola/Zatvaranje 15. Naučene lekcije		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje načina na koji se identificira potreba za realizacijom projekata ▪ razumijevanje načina na koji se koordiniraju i prate projekti usvajanje jedinstvenog metodološkog pristupa u vođenju jednog konkretnog poslovnog projekta ▪ razumijevanje načina na koji se treba voditi projektni tim		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije projekata projekat rad tokom nastave	40% 10% 40% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Omazić M.A., Baljkas S., Projektni menadžment, Sinergija, 2005 2. Elvir Čizmić, Adil Trgo, Savremeni Menadžerski Koncepti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2010 Dopunska 1. Ćulahović & Brnjas: Operacijski menadžment, Beogradska bankarska akademija, 2009 2. Harold, Kerzner, Advanced Project Management, Best Practices on Implementation, Second edition, John Wiley & Sons, New Jersey, 2004.		

Šifra predmeta: BUS327	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE PROMJENAMA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Osnovni cilj izučavanja ovog predmeta je razviti svijest i ukazati na potrebu za organizacionim promjenama u savremnom poslovnom okruženju. Studenti će se upoznati se sa: individualnim, timskim i organizacionim promjenama te ulozi menadžera i izvršioca u procesu promjene. Prezentiraće se koncepti strukturnih i kulturoloških promjena u organizacijama, kao i korisne metode, alati i tehnike za implementaciju promjene.		
Sadržaj:	1. Pojam organizacionih promjena 2. Razlozi za organizacionu promjenu 3. Nivoi i izvori organizacionjih promjena 4. Otpori promjena 5. Klasifikacija (vrste) organizacionih promjena 6. Koncepti organizacionih promjena 7. Životni ciklus organizacije 8. Organizacioni razvoj 9. Organizaciona transformacija 10. Koncepti organizacionih promjena 11. Modeli organizacionih promjena 12. Upravljanje promjenom 13. Proces organizacione promjene 14. Alati i tehnike za sprovođenje promjene 15. Učenje iz promjena		
Ishodi učenja:	• Sposobnost istraživanja i primjene ključnih teorija organizacionih promjena • Ovladavanje dijagnostičkim alatima u identificiranju promjena. • Razvijanje sposobnosti za predlaganje određenih rješenja u implementiranju promjena		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja - prezentacije gosti predavači	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi Seminarski radovi Zadaće Prezentacije	80% 10% 5% 5%	
Literatura:	Obavezna 1. Janićijević, N. (2007). *Upravljanje organizacionim promjenama*. Beograd: Ekonomski fakultet 2. John Hayes, J. (2010). *The Theory and Practice of Change Management, 3/E*. Palgrave Macmillan Dopunska 1. Kotter P.J. (2009). *Vođenje promjena*. Zagreb: Lider press 2. Jovanović, P. (2006). *Upravljanje promjenama*. Beograd: Junior		

SMJER: RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA

Šifra predmeta: BUS253	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se student bolje upozna sa osnovnom računovodstvenom logikom sa ciljem boljeg razumijevanja finansijskog izvještaja kao glavnog outputa računovodstvene funkcije.		
Sadržaj:	1. Okvir za prezentaciju finansijskih izvještaja 2. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH 3. Podjela privrednih subjekata i njihova obaveza kod finansijskog izvještavanja 4. Računovodstvena Direktiva EU (2013.g.) 5. Bilans stanja 6. Bilans uspjeha 7. Izvještaj o gotovinskom toku 8. Izvještaj o promjenama u kapitalu 9. Bilješke i računovodstvene politike 10. Godišnji izvještaj o poslovanju		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Finansijsko izvještavanje“, studenti će moći: ▪ Izraditi finansijski izvještaj pravnog lica ▪ Steći preduslove za kvalitetnu analizu finansijskih izvještaja ▪ Znati prepoznati anomalije u finansijskim izvještajima kako ne bi donosili odluke na bazi informacija koje nisu tačne		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Jahić H., (2014.) Finansijsko izvještavanje, Sarajevo 2. Aktuelni MSFI i MRS, Dopunska 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH. 2. Podzakonski akti FMF		

Šifra predmeta: BUS250	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta "Finansijsko računovodstvo" jeste da studentima omogući detaljan uvid u primjenu Kodeksa računovodstvenih načela i Računovodstvenih standarda sa ciljem da se osposobe za primjenu kontnih planova uz važeće zakonske propise.		
Sadržaj:	1. Uvod u finansijsko računovodstvo 2. Kodeks računovodstvenih načela i Računovodstveni standardi 3. Kontni plan za preduzeća 4. Računovodstvo stalnih sredstava 5. Računovodstvo zaliha 6. Računovodstvo trgovinskih preduzeća 7. Gotovina, kratkoročna potraživanja i ulaganja 8. Računovodstvo troškova 9. Računovodstvo kapitala i rezervi 10. Obaveze 11. Prihodi i rashodi 12. Računovodstvo dobiti i gubitka 13. Slobodna klasa kontnog plana i vanbilansna evidencija 14. Izrada finansijskih izvještaja i povezanih informacija i njihova prezentacija 15. Profesionalna etika računovođa		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Finansijsko računovodstvo, studenti će moći da: ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti finansijskog računovodstva ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% 20% 50% 5% 5%	
Literatura:	1. Jahić, M., Jahić, H. I Isaković-Kaplan, Š.(2012). *Finansijsko računovodstvo.* III dopunjeno izdanje. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS). 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: BUS252	**Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO FINANSIJSKIH INSTITUCIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se studenti upoznaju sa vrstama finansijskih institucija, djelatnošću, knjiženjem poslovnih promjena vezanih za različite finansijske institucije, kao i sa izradom finansijskih izvještaja i njegovih specifičnosti		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo finansijskih institucija 2. Zakonska regulativa kojom se reguliše rad finansijskih institucija 3. Osnove računovodstva banaka 4. Osnove računovodstva mikrokreditnih organizacija 5. Osnove računovodstva osiguranja 6. Osnove računovodstva lizing društava 7. Osnove računovodstva investicionih fondova 8. Osnovne karakteristike MRS 39 9. Finansijski izvještaji finansijskih institucija 10. Analiza finansijskih izvještaja finansijskih institucija		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Računovodstvo finansijskih institucija“, studenti će moći: ▪ Bolje razumjeti osnovne razlike u računovodstvenom procesu između finansijskih institucija i ostalih pravnih lica ▪ Bolje upoznati se sa osnovnim finansijskim pokazateljima finansijskih institucija ▪ Izraditi finansijske izvještaje finansijskih institucija		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Jahić M. i ostali, (2008.) Računovodstvo finansijskih institucija,Sarajevo 2. Jahić M. i ostali, (1999.) Računovodstvo banaka, Sarajevo Dopunska 1. Zakon o bankama FBiH. 2. Podzakonski akti FBA		

Šifra predmeta: BUS254	**Naziv predmeta: REVIZIJA POSLOVANJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje studenata sa pojmom, ciljom i postupcima revizije finansijskih izvještaja. Osim zakonskih odredbi koje se odnose iz Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, pažnja će se posvetiti i izučavanju Međunarodnih standarda revizije (ISA)		
Sadržaj:	1. Pojam i uloga revizije 2. Etički kodeks revizora 3. Planiranje revizije 4. Značajnost u reviziji 5. Revizorski rizik 6. Revizijski dokazi 7. Izvođenje revizijskih postupaka 8. Izvještaji revizora 9. Odgovornost u reviziji 10. Revizija pojedinih pozicija finansijskih izvještaja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Revizija poslovanja“, studenti će moći da: ▪ Razumiju revizijske izvještaje i koriste svoja znanja u objašnjavanju revizorskih mišljenja drugim zainteresovanim stranama ▪ Primjene svoja znanja kod angažiranja revizora u svojoj organizaciji ▪ Sudjeluju u konkretnim revizijama kao asistenti revizora		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Kurtanović S., Jahić H., Andrić M.,(2015), *Revizija*, Fojnica. 2. William Messier, (2000.) *Revizija, MATE Zagreb* Dopunska 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH. 2. Međunarodni revizijski standardi		

Šifra predmeta: BUS251	**Naziv predmeta: TROŠKOVNO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da razumije osnovne pojmove, sisteme, metode i instrumente Troškovnog računovodstva. Da razumiju ulogu i načine primjene metoda i instrumenata Troškovnog računovodstva u svrhu obezbjeđivanja menadžerima strateških podataka i informacija za planiranje, kontroling, i upravljanje troškovima proizvoda, usluga i kupaca.		
Sadržaj:	1.Uloga računovođe u savremenoj organizaciji, uvod u troškovne pojmove i svrhu 2.Osnovni elementi odnosa troškova, obima proizvodnje i dobiti 3.Obračun troškova prema narudžbi 4. Osnove obračuna troškova prema aktivnostima (ABC costing) 5.Budžetiranje, računovodstvo odgovornosti i menadžment kontrola 6.Troškovi proizvodnje i analiza kapaciteta 7. Osnovni elementi određivanja ponašanja troškova 8. Alokacija troškova 9.Raspoređivanje troškova na zajedničke i sporedne proizvode 10.Procesni obračun troškova 11.Škart, ponovnaobrada, otpad 12.Upravljanjezalihama (EOQmodel) 13. Justintime (JIT) sistemi i upravljanje troškovima 14. Backflushobračuntroškova 15.Troškovi cijena finalnih učinaka i kalkulacija prodajnih cijena		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Troškovnog računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Troškovnog računovodstva 2. Koriste znanja i vještine za: ▪ utvrđivanje po skraćenom postupku poslovnog rezultata uz različite nivoe obima proizvodnje i troškova , te korištenje istih u planiranju i kontroli, ▪ -razlikovanje i obračun troškova prema naruđbi i procesu ▪ obračuni troškova proizvoda i usluga korištenjem osnovnih sistema obračuna troškova ▪ budžetiranje tj. sastavljanje fiksnog i fleksibilnog budžeta , ▪ - alokaciju i realokaciju troškova koristeći kriterije za alokaciju,		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije, case study	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study i aktivnosti na času seminarski rad prvi parcijalni test drugi parcijalni test finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	Osnovna: 1. Praktikum iz Troškovnog računovodstva, M. Bašić., I. Popić, Š. Isaković - Kaplan, E. Resić 2. Troškovno računovodstvo - upravljački pristup“, Horngren, Foster, Datar; Poglavlja: 1,2,4,9,14,17,18,20, Dio poglavlja: 3,5,6,7,8,10,12,15,16, Dopunska: 1. Troškovno računovodstvo“, Ralph S Polimeni, Sheila A.Handy, James A.Cashin, Faber Zgombić Plus, Revicon Zagreb, 1999. 2. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: BUS350	Naziv predmeta: MENADŽERSKO RAČUNOVODSTVO		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 90
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da: čita i interpretira finansijske izvještaje, da razumije njihov koncept i tehnologiju sastavljanja i korištenja kao izvora podataka i informacija prije svega u svrhu donošenje odluka. Koristeći se internim i eksternim računovodstvenim informacijama, analizira efekte datih odluka na pokazatelje poslovanja preduzeća, te da na taj način dobije vrijedne osnove za računovodstvenu praksu.		
Sadržaj:	1. Uloga Menadžerskog računovodstva, pojam svrha i veza sa Troškovnim i Finansijskim računovodstvom 2. Finansijski izvještaji posmatrani i interpretirani sa stanovišta Menadžerskog računovodstva 3. Odnosi troškova i BSIBU sa stanovišta Menadžerskog računovodstva 4. Analiza pokazatelja uspješnosti poslovanja na osnovu podataka iz Finansijskih izvještaja u svrhu donošenja odluka 5. Analiza dodane vrijednosti 6. Analiza novčanih tokova 7. Standardni troškovi u planiranju i kontroli vezano za donošenje odluka 8. Analiza odnosa troškova i prihoda i CVP analiza u svrhu donošenja odluka 9. Analiza i mjere performansi zasnovane na kontribucijskoj marži 10. Donošenje odluka na osnovu informacija iz Menadžerskog računovodstva 11. Decentralizacija organizacije, računovodstvo odgovornosti i controlling		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Menadžerskog računovodstvo, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Menadžerskog računovodstva 2. Koriste znanja i vještine za: - interpretaciju finansijskih izvještaja za potrebe menadžmenta prije svega u svrhu donošenja odluka - -analize kako finansijskih izvještaja tako i drugih relevantnih informacija u svrhu donošenja te kontrole i evakluacije odluka menadžmenta		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case stady.	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study I aktivnosti na času seminarski rad Prvi parcijalni test Drugi parcijalni test Finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	1. "Menadžersko računovodstvo" V.Belak, Računovodstvo,revizija i finansije, Zagreb 1997. 2. „Troškovno računovodstvo-upravljački pristup", Horngren,Foster,Datar;Poglavlje 11, 3. "Management Accounting", Anthony. A. Atkinson, Rajiv.D.Banker, Robert S.Kaplan, S.Mark Young, Prentice Hall NY 2001., 4. "Važeći Zakon o računovodstvu i reviziji", na nivou BiH i FBIH 5. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: BUS303	**Naziv predmeta: ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da studente upozna sa dodatnim znanjima o pojednim elementima finansijskih izvještaja, njihovim specifičnostima, kao i međusobnom odnosu između njih, a sve zbog bolje i kvalitetnije analize finansijskog položaja i finansijske uspješnosti pravnog lica		
Sadržaj:	1. Računovodstvena analiza kao dio računovodstva 2. Međuovisnost osnovnih dijelova računovodstva (knjigovodstvo, analiza, planiranje, kontrola i informisanje) 3. Elementi finansijskog izvještaja 4. Finansijski položaj i finansijska uspješnost 5. Horizontalna analiza 6. Vertikalna analiza 7. Finansijski pokazatelji 8. Sintetički pokazatelji u analizi finansijskih izvještaja 9. Uticaj računovodstvenih politika na analizu finansijskih izvještaja 10. Analiza poslovanja kao pretpostavka kvalitetnom upravljanju i odlučivanju		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Analiza finansijskih izvještaja“, studenti će moći: 1. Bolje razumjeti međuovisnost pojedinih dijelova finansijskih izvještaja 2. Bolje se upoznati sa osnovnim finansijskim pokazateljima poslovanja, kao i odnosima između njih 3. Upoznati se sa osnovnim metodama analize finansijskih izvještaja, kao i uticajem nefinansijskih pokazatelja na analizu finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Žager L. i ostali, (2008.) Analiza financijskih izvještaja, Zagreb 2. Bogetić P., (2000.) Analiza bilansa,*Podgorica* Dopunska 1. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH 2. Gibson Charles, (2012.) Financial reporting analysis, Cengage learnings		

Šifra predmeta:BUS351	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti steknu teoretska, metodološka i praktična znanja o računovodstvu budžeta i računovodstvu nevladinih (nedržavnih) neprofitnih organizacija. Studenti će biti osposobljeni za razumijevanje računovodstvenih načela i standarda za izvještavanje u javnom i neprofitnom sektoru, zakonskog okvira obavljanja djelatnosti, kao i za razumijevanje financijskih izvještaja budžetskih i nevladinih neprofitnih organizacija.		
Sadržaj:	1. Pojam i obilježja neprofitnih organizacija i subjekata 2. Zakonski okvir računovodstva budžeta i računovodstva nevladinih organizacija. 3. Računovodstvene osnove iskazivanja poslovnih događaja 4. Temeljna obilježja računovodstvenog procesa u neprofitnim organizacijama 5. Osnovna obilježja budžeta i upoznavanje s budžetskim procesom (planiranje i donošenje , izvršenje, nadzor i revizija budžeta.) 6. Obilježja sustava trezora i upravljanja javnim izdacima. 7. Pravila evidencije poslovnih događaja u računovodstvu budžeta (priznavanje i mjerenje prihoda, primitaka, rashoda, izdataka, nabava dugotrajne imovine, evidencija javnog duga). 8. Pravila evidencije poslovnih događaja u računovodstvu nevladinih organizacija 9. MRSJS 10. Financijski izvještaji neprofitnih organizacija. 11. Okvir za finansijsko izvještavanje u javnom sektoru 12. Priprema elemenata finansijskog izvještaja za javni sektor u skladu sa MRSJS i zakonskim okvirom u BIH		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo neprofitnih organizacija, studenti će moći da: ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstvo neprofitnih organizacija ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u neprofitnim organizacijama ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u neprofitnim organizacijama		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	50% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	obavezni dolazak (75% nastave) grupni rad - prezentacije i aktivnos na času seminarski rad testovi u toku nastave (2 testa) finalni test	uslov za izlazak na ispit 20% 10% 50% 20%	
Literatura:	1. Važeća zakonska regulativa koja se predočava svake školske godine 2. Međunarodni računovodstveni standardi javnog sektora 3. Računovodstvo budžetskih organizacija, Hrvoje Šapina, Meliha Bašić, Benina Veledar, Udruženje Libertas Sarajevo i BSC Sarajevo ,Sarajevo, 2012; 4. Računovodstvo udruženja i fondacija, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Lejla Jahić, Ekonomski fakultet Sarajevo 2014.god II izdanje; 5. MRSJS 6. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: BUS357	**Naziv predmeta: FORENZIČNO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita:** 75
Status: izborni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 5**	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta „Forenzično računovodstvo“ jeste omogućiti studentima da razumiju i primjenjuju tehnike forenzičnog računovodstva za potrebe otkrivanja i sprječavanja prevara u društvima.		
Sadržaj:	1. Uvod u forenzično računovodstvo 2. Djelokrug forenzičnog računovodstva 3. Forenzični računovođa kao novo zvanje računovodstvene profesije 4. Pojam i klasifikacija prevara 5. Motivacioni faktori za činjenje prevara 6. Prevare u domenu priznavanja pozicija sredstava 7. Prevare u domenu priznavanja pozicija obaveza 8. Prevare u domenu priznavanja pozicija kapitala 9. Prevare u domenu priznavanja pozicija prihoda 10. Prevare u domenu priznavanja pozicija rashoda 11. Prevare u domenu obračuna finansijskog rezultata 12. Prevare zaposlenika 13. Tehnike forenzičnog računovodstva pri sprječavanju i otkrivanju prevara u društvu 14. Dokazi u forenzičnom računovodstvu 15. Izvještavanje forenzičnog računovođe o otkrivenim prevarama		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Forenzično računovodstvo“ studenti će biti osposobljeni da: ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju tehnika forenzičnog računovodstva pri sprječavanju računovodstvenih prevara ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju tehnika forenzičnog računovodstva pri otkrivanju računovodstvenih prevara ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije izvještaja o počinjenim računovodstvenim prevarama.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Prezentacije Gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% 20% 50% 5% 5%	
Literatura:	1. Zabihollah, R. I Riley, R. (2014). *Prijevara u financijskim izvještajima – sprječavanje i otkrivanje*. II izdanje. Zagreb: Mate. 2. Jahić, M. (2008). Finansijsko *računovodstvo: MSFI-MRS-PDV.* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 3. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) 4. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

Šifra predmeta: BUS359	Naziv predmeta: INTERNA REVIZIJA I KONTROLA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da razumije osnovne pojmove, sisteme, metode i instrumente Interne revizije. Da razumiju ulogu i načine primjene metoda i instrumenata interne revizije u svrhu obezbjeđivanja neophodnih podataka i informacija vezano za uspostavljanje i ocjenu sistema interne kontrole, kao i savjetodavne uloge u unapređenju procesa i poslovanja u preduzeću.		
Sadržaj:	1. Definicija interne revizije i kontrole, vrste interne kontrole i revizije, uloga i zadaci 2. Sistemi interne kontrole, odghovornosti , ekipiranje i načini provođenja i evaluacije interne kontrole 3. Međunarodni standardi interne revizije 4. Upravljanje funkcijom interne revizije 5. Kodeks etike internih revizora, načela i pravila 6. Interna revizija i interna kontrola 7. Razlike interne i eksterne revizije 8. Zakonski okvir interne revizije 9. Uspostavljanje i podrška funkciji interne revizije u preduzeću 10. Mjesto funkcije interne revizije u organizaciji preduzeća 11. Ekipiranost i struktura odjela interne revizije 12. Pravilnik o radu odjela interne revizije 13. Procjena rizika i planiranje interne revizije 14. Provođenje i evaluacija interne rezitije 15. Revizijsko okruženje		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Interne revizije, studenti će moći da: ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne kontrole ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne revizije ▪ Koriste znanja i vještine za osnkvne elemente vezano za uspostavljanje interne revizije, njeno planiranje i sprovođenje		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case stady.	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study I aktivnosti na času seminarski rad Prvi parcijalni test Drugi parcijalni test Finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	Osnovna: 1. Priručnik za Internu reviziju, Meliha Bašić, Alma Malinović, Institut internih revizora Bosne i Hercegovine 2009. god, 2. Standardi interne revizije-Crvena knjiga, Institut internih revizora Bosne i Hercegovine, 2009.god. 3. Računovodstvo budžetskih organizacija, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Benina Veledar, Livbertas , Sarajevo 2012. ; 4. Važeći propisi u oblasti interne revizije ; Dopunska: 1. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: BUS352	**Naziv predmeta: PORESKO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da studente upozna sa odredbama poreskih zakona u FBiH i BiH. Osim teoretske obrade zakonskih odredbi studenti će biti upoznati i sa računovodstvenim tretmanom istih.		
Sadržaj:	1. Zakon o porezu na dobit FBiH 2. Uporedba Zakona o porezu na dobit FBIH sa RS i susjednim zemljama 3. Veza između bilansa uspjeha i Poreskog bilansa 4. Poreski nepriznati rashodi i prihodi 5. Kapitalni dobici i gubici i veza sa porezom na dobit 6. Porez na dodanu vrijednost 7. Struktura UIO 8. Zakon o porezu na dodanu vrijednost 9. Ulazni i izlazni PDV 10. Poreska prijava PDV		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Poresko računovodstvo“, studenti će moći: 1. Sastaviti porezni bilans (porez na dobit) 2. Sastaviti mjesečnu poreznu prijavu PDV 3. Biti osposobljeni u cjelosti za proces finansijskog i poreznog izvještavanja		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Zakon o porezu na dobit FBiH 2. Zakon o porezu na dodanu vrijednost BiH Dopunska 1. Jahić M. (2008.) Finansijsko računovodstvo, Sarajevo 2. Jahić H. (2014.) Finansijsko izvještavanje, Fojnica		

Šifra predmeta: BUS399	Naziv predmeta: PROFESIONALNA ETIKA RAČUNOVĐA I REVIZORA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Globalni program predmeta Profesionalna etika računovođa i revizora obrađuje problematiku strukture i sadržaja kodeksa profesionalne etike IFAC-a i AICPA.Krajnji cilj je osposobljavanje studenata za pravilnu primjenu kodeksa i razvoj svijesti o značaju i ulozi profesionalne etike u jačanju povjerenja javnosti posebice potencijalnih investitora a i menadžmenta u računovodstvenu (i) revizijsku profesiju i određeni nivo kvalitete finansijskog izvještavanja.		
Sadržaj:	1.Profesionalna etika 2.Kodeks profesionalna etike 3.Kodeks profesionalne etike Međunarodne federacije računovođa (IFAC) 4.Kodeks primjenljiv na sve profesionalne računovođe –dio A 5.Kodeks primjenljiv na profesionalne računovođe u javnoj praksi-dio B 6.Kodeks primjenljiv na zaposlene profesionalne računovođe – dio C 7.Kodeks profesionalne etike Američkog instituta ovlaštenih javnih računovođa AICPA 8.Računovodtvena i revirijska praksa u BiH.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Diskusije Gosti predavači	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad-prezentacije i aktivnosti na času prvi parcijalni ispit-test seminarski rad finalni ispit	20% 20% 10% 50%	
Literatura:	1. IFAC:Međunarodni standardi i saopštenja revizije,uvjeravanja i etike,Savez računovođa i revizora Srbije,Beograd, 2006. god. (prevod sa engleskog) 2. IFAC:Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor,Savez računovođa i revizora Srbije,Beograd,2004.god. (prevod sa engleskog) 3. William F. Messier Jr.:Revizija ,Priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka, II dopunjeno izdanje,Faber& Zgombić Plus,Zagreb,2000.god. (prevod sa engleskog) 4. Larry E. Rittenberg,Bradley J.Schwieger:Auditing Concepts for environment,The Dryden Press,New York , 1996. 5. Urednik Kristijan Krkač:Uvod u poslovnu etiku i korporacijsku društvenu odgovornost, Mate, Zagreb,2007.god.		

Šifra predmeta: BUS353	**Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO BANAKA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim karakteristikama poslovnih promjena koje su karakteristične za bankarski sektor, kao i njihovo evidentiranje u poslovnim knjigama.		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo banaka 2. Zakonska regulativa koja definiše principe poslovanja banaka 3. Računovodstveni standardi koji regulišu bankarsko poslovanje 4. Kontni plan banaka 5. Računovodstvo aktivnih bankarskih poslova 6. Računovodstvo pasivnih bankarskih poslova 7. Računovodstvo neutralnih bankarskih poslova 8. Izvještavanje o deviznom poslovanju 9. Rezerve i rezervisanja u bankarskom poslovanju 10. Finansijski izvještaji banaka 11. Formiranje i raspodjela rezultata i zrada finansijskih izvještaja banaka		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo banaka, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva banaka 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu banaka 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u banaka		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	50% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	obavezni dolazak (75% nastave) prvi parcijalni ispit drugi parcijalni ispit finalni ispit prezentacija esej-seminarski rad	uslov za izlazak na ispit 20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 30% (30 bodova) 10% (10 bodova) 20% (20 bodova)	
Literatura:	1. www.srr-fbih.org - *Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i Međunarodni računovodstveni stabdardi,* Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika FBiH (MSFI/MRS); 2. Prof. dr Mehmed Jahić, doc dr Hrvoje Šapina, van.prof.dr Jahić Haris drugi: Računovodstvo finansijkih institucija, Libertas 2008 god., Sarajevo, 2008. god.; 3. Zakonska regulativa vezana za bankarski sistem BiH; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: BUS354	**Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO OSIGURANJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se studenti upoznaju sa računovodstvom, djelatnošću, knjiženjem poslovnih promjena vezanih za poslovanje osiguravajućih društava, kao i sa izradom finansijskih izvještaja i njegovih specifičnosti		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo osiguranja 2. Zakonska regulativa koja definiše principe poslovanja banaka 3. Računovodstveni standardi koji regulišu poslovanje osiguravajućih društava 4. Kontni plan osiguranja 5. Zakonska regulativa koja definiše principe poslovanja osiguranja 6. Specifičnosti poslova i računovodstvenog evidentiranja u osiguranju 7. Nadzorni organi osiguranja i njihov uticaj na finansijsko izvještavanje osiguravajućih kuća 8. Primjena karakterističnih MRS i MSFI za oblast osiguranja 9. Specifičnosti izvještavanja u oblasti osiguranja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Računovodstvo osiguranja“, studenti će moći: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva osiguranja 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu osiguranja 3. 3Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja osiguranja		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	1. www.srr-fbih.org - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i Međunarodni računovodstveni stabdardi, Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika FBiH (MSFI/MRS); 2. Prof. dr Mehmed Jahić, doc dr Hrvoje Šapina, van.prof.dr Jahić Haris drugi: Računovodstvo finansijkih institucija, Libertas 2008 god., Sarajevo, 2008. god.; 3. Zakonska regulativa vezana za osiguravajuća društva u BiH; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: BUS355	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO TRGOVAČKIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta "Računovodstvo trgovačkih organizacija" jeste da studentima omogući detaljan uvid u primjenu Kodeksa računovodstvenih načela i Računovodstvenih standarda sa ciljem da se osposobe za primjenu kontnog plana uz važeće zakonske propise u trgovačkih organizacijama.		
Sadržaj:	1. Uvod u računovodstvo trgovačkih organizacija 2. Zakonska regulativa koja reguliše računovodstvo trgovačkih organizacija 3. Računovodstveni standardi koji regulišu poslovanje trgovačkih organizacija 4. Specifičnosti računovodstva trgovačkih organizacija u odnosu na računovodstvo proizvodnih organizacija 5. Kontni plan za trgovačke organizacije 6. Poslovni ciklus trgovačke organizacije 7. Računovodstvo nabavke i drugih oblika sticanja robe 8. Računovodstvo sticanja drugih sredstava 9. Računovodstvo prodaje i drugih oblika otuđivanja robe 10. Računovodstvo otuđivanja drugih sredstava 11. Poreski sistem kod trgovačkih organizacija 12. Formiranje i raspodjela finansijskog rezultata 13. Finansijski izvještaji trgovačkih organizacija 14. Nadzor, kontrola i revizija trgovačkog poslovanja 15. Profesionalna etika računovođa u trgovačkim organizacijama		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Računovodstvo trgovačkih organizacija", studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva trgovačkih organizacija 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu trgovačkih organizacija 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u trgovačkih organizacijama		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prvi parcijalni ispit drugi parcijalni ispit finalni ispit kviz prezentacija	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	
Literatura:	1. Jahić, M., Jahić, H. I Isaković-Kaplan, Š.(2012). *Finansijsko računovodstvo.* III dopunjeno izdanje. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS). 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: BUS361	Naziv predmeta: REVIZIJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti steknu teoretska, metodološka i praktična znanja o računovodstvu budžeta i računovodstvu nevladinih (nedržavnih) neprofitnih organizacija. Studenti će biti osposobljeni za razumijevanje računovodstvenih načela i standarda za izvještavanje u javnom i neprofitnom sektoru, zakonskog okvira obavljanja djelatnosti, kao i za razumijevanje financijskih izvještaja budžetskih i nevladinih neprofitnih organizacija.		
Sadržaj:	Interni i eksterni nadzor u budžetskim i nevladinim neprofitnim organizacijama Zakonski okvir za reviziju neprofitnih organizacija Osnovne specifičnosti revizije neprofitnih organizacija Interna i eksterna revizija NPO Interna i eksterna revizija NPO Revizija projekata NPO Primjena tehnika revizije kod NPO Specifičnosti revizije naknadnih događaja i primjene on going koncepta kod NPO Interna kontrola i interna revizija kod NPO Pet komponenti interne kontrole i njihova provjera od strane interne i eksterne revizije (i) kontrolno okruženje (ii) postupak procjene rizika entiteta, (iii) informacionog sistema, uključujući i poslovne procese, relevantne za finansijsko izvještavanje, i komunikacija (iv) kontrolne aktivnosti relevantne za reviziju (v) praćenje kontrola Upotreba i evaluacije sistema interne kontrole od strane internih i eksternih revizora Testovi kontrole od strane revizora kod NPO Revizija učinka kod NPO		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo neprofitnih organizacija, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstvo neprofitnih organizacija 2. Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u neprofitnim organizacijama 3. Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u neprofitnim organizacijama		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	50% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	obavezni dolazak (75% nastave) grupni rad - prezentacije i aktivnos na času seminarski rad Testovi u toku nastave (2 testa) Finalni test	uslov za izlazak na ispit 20% 10% 50% 20%	
Literatura:	1. Važeća zakonska regulativa I MRS za javni sektor 2. Računovodstvo budžetskih organizacija, Hrvoje Šapina, Meliha Bašić, Benina Veledar, Udruženje Libertas Sarajevo i BSC Sarajevo ,Sarajevo, 2012; 3. Računovodstvo udruženja i fondacija, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Lejla Jahić, Ekonomski fakultet Sarajevo 2014.god II izdanje; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave 5. MRSJS		

Šifra predmeta: BUS358	Naziv predmeta: REVIZIJA PODUDARNOSTI		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje osnovnih karakteristika postupka revizije podudarnosti, razumijevanje međunarodnih standarda revizije koji se odnose na ovu oblast i specifičnosti reviziskog izvještavanja kod revizije podudarnosti. Poseban cilj izučavanja je upoznavanje sa značajem revizije podudarnosti kod javnog sektora i u internoj reviziji		
Sadržaj:	1. Pojam revizije podudarnosti (usklađenosti) 2. Ciljevi revizije podudarnosti 3. Međunarodni revizijski standardi i revizija podudarnosti 4. Materijalnost u reviziji podudarnosti 5. Rizik u reviziji podudarnosti 6. Dokazi u reviziji podudarnosti 7. Primjena uzorka u reviziji podudarnosti 8. Ocjena pouzdanosti sistema internih kontrola 9. Planiranje revizije podudarnosti 10. Izvođenje revizije podudarnosti 11. Izvještaji/mišljenja u reviziji podudarnosti 12. Revizija podudarnosti kod privrednih društava 13. Revizija podudarnosti u javnom sektoru 14. Revizija podudarnosti kod interne revizije 15. Profesionalna etika računovođa i revizora		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Revizija podudarnosti, studenti će moći da: 1. Sudjeluju u konkretnim revizijama podudarnosti kao asistenti revizora u okviru revizijskih timova 2. Razumiju revizijske izvještaje o podudarnosti i koriste svoja znanja za saradnju sa eksternim revizorom 3. Primjene svoja znanja kod angažiranja eksternog revizora za potrebe svoje organizacije		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	
Literatura:	1. Kurtanović, S., Jahić, H., Andrić, M.,(2015), *Revizija*, Fojnica. 2. Jahić, M., Andrić, M., Šapina, H. i Jahić, H. (2010). *Revizija,* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 3. William F. Messier Jr. (2000). *Revizija – priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka.* II dopunjeno izdanje. Zagreb: Faber&Zgombić. 4. Andrić, M., Krsmanović, B., Čalija, N. i Kulina, D. (2007). *Revizija javnog sektora.* Subotica: Ekonomski fakultet. 5. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

Šifra predmeta: BUS356	Naziv predmeta: REVIZIJA UČINKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje osnovnih karakteristika postupka revizije učinka, razumijevanje međunarodnih standarda revizije koji se odnose na ovu oblast i specifičnosti reviziskog izvještavanja kod revizije učinka.		
Sadržaj:	1. Pojam revizije učinka 2. Ciljevi revizije učinka 3. Ekonomičnost, efikasnost i efektivnosti kao komponente revizije učinka 4. Revizorski standardi u reviziji učinka 5. Proces revizije učinka 6. Planiranje projekta revizije 7. Prikupljanje i analiza podataka 8. Materijalnost u reviziji učinka 9. Rizik u reviziji učinka 10. Dokazi u reviziji učinka 11. Izvođenje revizije učinka 12. Pisanje revizorskog izvještaja 13. Osnovne vještine za revizora učinka 14. Kontrola kvaliteta revizije učinka 15. Profesionalna etika računovođa i revizora		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Revizija učinka, studenti će moći da: 1. Sudjeluju u konkretnim revizijama učinka kao asistenti revizora u okviru revizijskih timova 2. Razumiju revizijske izvještaje o učinkovitosti i koriste svoja znanja za saradnju sa eksternim revizorom 3. Primjene svoja znanja kod angažiranja eksternog revizora za potrebe svoje organizacije		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit Kviz Prezentacija	20% (20 bodova) 20% (20 bodova) 50% (50 bodova) 5% (5 bodova) 5% (5 bodova)	
Literatura:	1. Kurtanović, S., Jahić, H., Andrić, M.,(2015), *Revizija*, Fojnica. 2. Jahić, M., Andrić, M., Šapina, H. i Jahić, H. (2010). *Revizija,* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 3. William F. Messier Jr. (2000). *Revizija – priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka.* II dopunjeno izdanje. Zagreb: Faber&Zgombić. 4. Andrić, M., Krsmanović, B., Čalija, N. i Kulina, D. (2007). *Revizija javnog sektora.* Subotica: Ekonomski fakultet. 5. Standardi INTOSAI 6. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

Šifra predmeta: BUS304	**Naziv predmeta: VREDNOVANJE PREDUZEĆA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim metodama vrednovanja preduzeća (imovine preduzeća), te dati vrlo detaljan prikaz svake od njih. Kroz praktične primjere pokazati kako se konkretno određuje vrijednost preduzeća.		
Sadržaj:	1. Osnovni i specifični koncepti vrijednosti 2. Metode vrednovanja preduzeća 3. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na imovini 4. Metode vrednovanja preduzeća temeljene na njegovoj profitnoj snazi 5. Metoda sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova 6. Kombinirane metode vrednovanja preduzeća 7. Primjer kompleksnog vrednovanja preduzeća 8. Testiranje utemeljenih vrijednosti 9. Tastiranje opravdanosti kupovine 10. Izvještaj o procjeni preduzeća		
Ishodi učenja:	Rezultati učenja se ogledaju u tome da se studenti osposobe da znaju kada trebaju koju metodu koristiti prilikom procjene vrijednosti preduzeća, s obzirom da je odabir metode vrlo važan u procesu procjene, da mogu adekvatno i samostalno primijeniti svaku od prezentiranih metoda procjene, kao i izraditi adekvatan izvještaj o procjeni vrijednosti preduzeća.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test (parcijalni) test (finalni) prezentacija/usmeni	10% 40% 40% 10%	
Literatura:	1. Silvije Orsag: (1997) Vrednovanje poduzeća, Infoinvest, Zagreb. 2. Piter Howson: (2006) Due Diligence, Poslovni dnevnik, Zagreb. 3. Geiserich Eduard Tichy: (2002) Procjena vrijednosti poduzeća, Faber & Zgombić Plus LTD, Zagreb.		

SMJER: RAZVOJ POSLOVNIH INFORMACIONIH SISTEMA

Šifra predmeta: BUS260	**Naziv predmeta: E-BUSİNESS**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je ponuditi sveobuhvatan pregled principa, strateških odrednica, te tehnologija za punu implementaciju elektronskog poslovanja u kompaniji. Predmet poseban akcenat stavlja na ulogu i modele transformacije sa klasičnog na e-business oblik poslovanja, uz definisanje jasne uloge e-business sistema u osiguranju bolje konkurentske pozicije kompanije.		
Sadržaj:	1. E-business 2. Tipovi i strategije e-business organizacija 3. Trendovi u e-poslovanju 4. Dizajn modela e-poslovanja 5. Arhitektura e-poslovanja 6. Menadžment e-business sistema 7. E-commerce: uvod i poslovni modeli 8. E-commerce i infrastruktura 9. E-commerce aplikacije 10. Sigurnost elektronskog poslovanja 11. Marketing komunikacija elektronskog poslovanja 12. Etička i društvena pitanja elektronske trgovine 13. Online prodaja i usluge 14. Društvene mreže, aukcije i portali 15. B2B elektronska trgovina		
Ishodi učenja:	Znanja, vještine i kompetencije koje student usvaja: - razumijevanje procesa elektronskog poslovanja I elektronske trgovine; - razumijevanje arhitekture, dizajna, upravljanja, kao I aspekt sigurnosti e-business i e-commerce sistema. - mogućnost planiranja i implementiranja transformacije klasičnog oblika poslovanja ka elektronskom poslovanju; - mogućnost kreiranja i implementiranje planova za dizajniranje e-business i e-commerce aplikacija, te prepoznavanje faktora (ne)sigunosti ovakvog poslovanja uz preventivno djelovanje u tom smislu; - mogućnosti iskorištavanja prednosti elektronskog poslovanja korištenjem najboljih praksi; - praktično znanje o elektronskoj trgovini i načinima pronalaska kupaca, kao i marketing aktivnostima elektronskog poslovanja.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe (problem sesije) Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	30% 30% 20% 20%	
Literatura:	Obavezna 1. Kenneth C. Laudon i Carol Guercio Traver, E commerce, Pearson, 2012. 2. Chaffey, Greasley and Hickie, Business Information Systems, Bocij, , Prentice Hall. Dopunska 3. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: BUS261	**Naziv predmeta: ANALİZA POSLOVNİH PROCESA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeupoznavanje studenata sa metodologijama i alatima za analizu, modeliranje i upravljanje poslovnim procesima naglašavajući glavnu ulogu IT sistema u procesima reinženjeringa poslovnih procesa.		
Sadržaj:	1. Poslovni procesi i važnost procesne orijentacije 2. Procesni menadžment i procesno orijentirana organizacija 3. Promjena poslovnih procesa kao strateški pristup promjeni poslovanja 4. Suvremene metode praćenja, analize i poboljšanja poslovanja 5. Upravljanje poslovnim procesima – BPM 6. Životni ciklus BPM-a 7. Softverski alati za upravljanje poslovnim procesima 8. Upravljanje poslovnim tokovima 9. Analiza i prikazivanje poslovnih procesa 10. Unapređivanje i mjerenje uspješnosti poslovnih procesa 11. Programski alati za analizu i modeliranje poslovnih procesa 12. Projektni pristup promjeni poslovnih procesa 13. Cjelovito upravljanje kvalitetom –TQM 14. Six sigma i upravljanje poslovnim procesima 15. Reinženjering poslovnih procesa		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta student će steći slijedeća: Znanja: o procesnoj paradigmi, poslovnim procesima, metodama praćenja, analize, redizajna i upravljanja poslovnim procesima. Vještine: studenti će odabirom ponuđenih metoda, alata i softverskih rješenja moći uspješno analizirati i redizajnirati poslovne procese u cilju rješavanja problema u funkcionisanju organizacijskih sistema. Kompetencije: Upravljanje projektima reinženjeringa poslovnih procesa.		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Problemske sesije; vježbe Seminarski radovi Obrada case-ova Gosti iz prakse	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit (test) Seminarski rad Case study	20% 15% 5% 40% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bosilj Vukšić, V., Hernaus, T, (2008). Upravljanje poslovnim procesima – organizacijski i informacijski pristup, Školska knjiga d.d., Zagreb Dopunska: 2. Cingula M., Fabac R., (2009). Poslovni sustavi i poslovni procesi, Fakultet za organizaciju informatiku, Varaždin 3. Stuart, J., Haute, T., (2009).Guide to the Business Process Management Common Body of Knowledge (BPM CBOK) Version 2.0 –Second Release, Association of BPM Professionals, Indiana USA		

Šifra predmeta: BUS265	Naziv predmeta: MENADŽMENT INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 75	
Cilj predmeta:	Razumijevanje problematike upravljanja informacijskim resursima i tehnologijama kao poslovnim resursima u savremenom poslovanju, kao i uloge IT-a u unapređenju efikasnosti i efektivnosti poslovanja.		
Sadržaj:	1. Savremeni poslovni kompjuting 2. Upravljanje IT i informacijskim resursima: osnovni okvir 3. Informacijske arhitekture 4. Računarske konfiguracije 5. Serverske/OS platforme 6. Aplikacijske platforme 7. Mrežne platforme 8. Storage tehnologije 9. Sistemska i mrežna administracija 10. Upravljanje podacima; backup i recovery tehnologije 11. Upravljanje poslovnim kontinuitetom 12. Upravljanje IT kadrovima 13. Upravljanje sigurnošću IS-a 14. Upravljanje razvojem IS-a 15. Međunarodni standardi u upravljanju IT/IS		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Sagledati ulogu menadžmenta IT-a u savremenom poslovanju; analizirati faktore uspjeha u implementaciji i upravljanju IT. VJEŠTINE: Implementirati backup i recovery operacije, rješavati probleme sistemskog i mežnog upravljanja. KOMPETENCIJE: Raditi samostalno i u timu na poslovima upravljanja IT-om, demonstrirati poslove upravljanja IT.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe (problem sesije) Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Bajgorić., N. (2012). Menadžment informacijskih tehnologija, Ekonomski fakultet u Sarajevu Dopunska 1. Turban, E., Volonino, L. (2010). Information Technology for Management: Transforming Organizations in the Digital Economy, International Students Version, 7th Edition, Wiley 2. McNurlin, B.C., Sprague, R.H.Jr. (2006). Information Systems Management In Practice, Prentice Hall 3. Pearlson, K.E., Saunders, C.S. (2009). Managing and Using IS, Wiley		

Šifra predmeta: BUS263	Naziv predmeta: PROGRAMİRANJE İ BAZE PODATAKA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 75	
Cilj predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim konceptima, principima i metodama programiranja; sticanje znanja potrebnih za realizaciju svih faza razvoja softvera; prepoznavanje problema u poslovnoj praksi koji se mogu riješiti algoritamskim načinom rješavanja problema; uvođenje u sisteme čuvanja, pristupa, manipulacije, analize i prikaza podataka, kao i modele baza podataka, softverske sisteme za upravljanje bazama podataka, arhitekture, analizu i dizajn baza podataka te osnovne naredbe programskih query jezika		
Sadržaj:	1. Uvod u C++ programiranje 2. Osnovni tipovi podataka 3. Kontrone strukture – iskazi, strukture izbora i strukture pponavljanja 4. Iskazi za promjenu toka izvršavanja petlji 5. Funkcije (osnovni i napredni koncepti) 6. Složeni tipovi podataka – nizovi 7. Osnovni i relacioni modeli podataka 8. Principi dizajna baza podataka 9. Uvod u SQL - SELECT 10. SQL funkcije 11. Podupiti i grupisanje 12. DDL i DML 13. Uslovi integriteta 14. Pogledi i indeksi 15. Nizovi, liste, stabla		
Ishodi učenja:	ZNANJA: o metodama i principima programiranja i razvoja softvera VJEŠTINE: rješavanje čvrsto strukturiranih problema uz pomoć algoritama i dijagrama toka podataka, te njihova transformacija u kompjuterske programe; dizajniranje baza podataka i postavljanje SQL upita KOMPETENCIJE: raditi samostalno i /ili timski na poslovima programiranja, te projektovanje i administriranja baze podataka		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe (problem sesije) Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna: 1. Jesse Liberty, Naučite za 21 dan C++ (prevod originala Teach Yourself C++ in 21 days, Second edition, Sams Publishing, 1997), Kompjuter biblioteka, 2002 2. Data structures by Shaum Series, McGraw Hills Dopunska: 1. Julijan Šribar i Boris Motik, Demistificirani C++, Element, 2001 2. Russell Dyer, MySQL in a Nutshell, O'Reilly 3. Materijali postavljeni na web stranici predmeta		

Šifra predmeta: BUS262	**Naziv predmeta: POSLOVNA PRIMJENA RAČUNARSKIH MREŽA I TELEKOMUNIKACIJA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Ovaj predmet predstavlja uvod u poslovnu primjenu kompjuterskih mreža. Obrađuju se teme koje omogućavaju shvatanje rada kompjuterskih komunikacija, Interneta elemenata neophodnih za povezivanje preduzeća, kao što su protokoli, hardver i softver te zakonska regulativa iz ove oblasti. Studenti će naučiti kako da povežu računare te kako da povežu svoju firmu na Internet.		
Sadržaj:	1. Telekomunikacijske tehnologije i njihova poslovna primjena 2. Elementi računarskih mreža 3. Standardi i protokoli, tipovi i tehnologije računarskih mreža 4. LAN mreže preduzeća 5. MAN-ovi mreže gradova 6. WAN-ovi korporativne mreže 7. Poslovni serveri i aplikacijska platforma 8. Internet/Web tehnologije i primjena Interneta u poslovne svrhe 9. Internet kao poslovna mreža, virtualne poslovne mreže 10. Wireless, IP telefonija 11. Extranet, Internet servis provajderi 12. E-tehnologije i njihova poslovna primjena 13. Mobilne komunikacije i njihova primjena 14. Satelitske komunikacije i njihova primjena u poslovne svrhe 15. Trendovi u ICT-u		
Ishodi učenja:	Nakonzavršetkapredmeta, student ćebitisposoban da: - razumijetemeljne strukture telekomunikacijskih tehnologija u poslovanju - razumije i objasni osnovne pojmove kao što su računarska mreža, klijent/server arhitekture, skalabilnost mreže, internet, intranet i extranet - opiše rutiranje, povezivanje u mreži opremljenim uređajima pomoću odgovarajućih protokola - planirati i poveže svoju firmu na ISP i odgovarajuće servise - prepozna, opiše i da primjere korištenja telekomunikacija u svakodnevnom poslovanju kao što su čitanje e-pošte ili pretraživanje weba		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti Zadaci	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Seminarski rad Projekat/Vježbe Prezentacije Finalni ispit	25% 20% 20% 35%	
Literatura:	Obavezna 1. Business data communications, Behrouz, McGrow Hill 2. Computer networking, James Kurose, Adison Wesley Dopunska 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: BUS362	Naziv predmeta: SISTEMI ZA PODRŠKU ODLUČIVANJU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita:6
Status: Obavezni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 90	

Cilj predmeta:	Razumijevanje značaja donošenja poslovnih odluka i uloge informacionih tehnologija u tržišnom okruženju, te značaja poslovnih informacionih sistema u kompleksnom procesu poslovnih analiza i donošenja odluka.
Sadržaj:	1. Pregled IT za donošenje odluka 2. Tipovi IS za podršku odlučivanju 3. Vrste odluka i način odlučivanja 4. Modeli odlučivanja 5. Arhitektura IS za podršku odlučivanju **6.** Koncept I karakteristike DSS-a 7. Osnovni tipovi DSS-a 8. Pristupi izgradnji DSS-a 9. Koncepti karakteristike MIS, GIS, EIS, ES 10. DSS i drugi sistemi 11. Ekspertni sistemi 12. Skladišta podataka 13. Poslovna inteligencija 14. Statističke analize i rudarenje podataka 15. Prediktivne analize
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije vezu između modernih informacionih tehnologija i donošenja odluka, • razumije ulogu i prednosti korištenja poslovnih informacionih sistema, kao iinformacionih tehnologija u poslovanju uopće, • prikupi adekvatne informacije, • koristi softverske alate za pomoć pri odlučivanju (Pivot tabele, Solver, razvoj ekspertnog sistema), • samostalno i u grupama radi na primjerima simulacije stvarnih poslovnih situacija i donošenja odluka.
Nastavne metode:	Ex-katedra 40% Prezentacije 20% Gosti predavači 10% Vježbe i aktivnosti 20% Zadaci 10%
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) 20% Ocjena sa vježbi 20% Prezentacija (rad u grupi) 30% Finalni ispit (test) 30%
Literatura:	Obavezna: 1. Lagumdžija Z., Zaimović T., Šabić Z., Kačapor K. i Grabovica E., (2008): Menadžment informacioni sistemi – Konkurentnost i IT, Ekonomski fakultet Sarajevo 2. Turban E., Volonino L., McLean E., Wetherbe J. (2009): Information Technology for Mana ement: Transforming Organizations in the Digital Economy, International Student Version, 7th Edition, Wiley Dodatna: 1. Panian, Ž. i suradnici (2007): Poslovna inteligencija, Narodne novine d.d, Zagreb 2. Sauter, V. (2010): Decision Support Systems for Business Inteligence, 2nd edition, Wiley

Šifra predmeta: BUS374	**Naziv predmeta: WEB TEHNOLOGİJE**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:**5
Status: Obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste predstaviti najznačajnije pristupe i tehnike u kreiranju i implementaciji dinamičkih web/mobilnih aplikacija, s posebnim osvrtom na njihovu poslovnu primjenu.		
Sadržaj:	1. Web i mobilne aplikacije – uvod i osnovni pojmovi 2. Web/mobilna aplikacija kao poslovna aplikacija 3. Razvoj web/mobilne aplikacije (HTML, PHP, Java ME, Net Compact, MySQL) 4. Kompozicija i layout web/mobilne aplikacije 5. Web forme (CSS, HTML) 6. Slike i grafika (CSS, HTML) 7. Tabelarni prikazi (CSS, HTML) 8. Dizajn web/mobilne aplikacije (CSS, HTML, Java ME, Net Compact) 9. Boje i web/mobilne aplikacije (CSS, HTML, Java ME, Net Compact) 10. Tipografija web/mobilne aplikacije 11. Tekstura web/mobilne aplikacije 12. CSS tehnike (CSS) 13. Šta je to HTML5? 14. Interaktivna web/mobilna aplikacija (PHP, MySQL, Java ME, Net Compact) 15. Web pristup bazi (PHP, MySQL)		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: • Definirati ulogu web/mobilnih aplikacija kao poslovnih aplikacija • Razumjeti tehnologije i izazove u kreiranju web/mobilnih aplikacija • Razviti interaktivnu web/mobilnu aplikaciju (Android, iOS, Windows) koristeći programske jezike HTML, HTML 5 i PHP • Dizajnirati web/mobilnu aplikaciju aplikaciju (Android, iOS, Windows) koristeći napredne CSS tehnike		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. prezentacije 3. gosti predavači 4. laboratorijske vježbe	40% 10% 10% 40 %	
Načini provjere znanja:	1. Test (Parcijalni 1) – VIII sedmica 2. Prezentacija (Razvijena aplikacija) 3. Test (Parcijalni 2) - XV	40% 40 % 20 %	
Literatura:	Osnovna: 1. Robbins, J. N. (2012). *Learning web design: A beginner's guide to HTML, CSS, JavaScript, and web graphics*. O'Reilly Media, Inc.. 2. Welling, L., Thomson, L. (2015). *PHP and MySQL Web Development*. Developer's Library. 3. Beaird, J., & George, J. (2010). *The principles of beautiful web design*. Sitepoint. Dodatna: 1. Shklar, L. & Rosen, R.,(2009). *Web Application Architecture: Principles, Protocols and Practices*. Wiley.		

Šifra predmeta: BUS369	**Naziv predmeta: POSLOVNI INFORMACIONI SISTEMI**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:**5
Status: Obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Usvajanje znanja strukturi, tipovima i arhitekturi poslovnih informacionih sistema, te najznačajnijim vendorima i raspoloživim informacionim rješenjima.		
Sadržaj:	1. Uvod u poslovne informacione sisteme 2. Poslovanje u umreženoj ekonomiji 3. Arhitektura PIS 4. SOA biznis model 5. Infrastruktura PIS 6. Poslovni informacioni sistemi u praksi 7. eBiznis modeli 8. Vendori; rješenja 9. Modeli implementacije 10. Poslovni informacioni sistemi za SME 11. Korporativno upravljanje PIS 12. Upravljanje rizikom PIS 13. PIS i ITSM 14. IT trošak 15. Savremeni koncepti PIS		
Ishodi učenja:	a) Znanja: karakteristike PIS, osnovne korake definisanja i implementacije poslovnih informacionih sistema, vodeće vendore i rješenja, te najznačajnije elemente korporativnog upravljanja PIS b) Vještine: prepoznavanje i definisanje osnovnih komponenti PIS; infrastrukturne zahtjeve, te modalitete upravljanja PIS c) Kompetencije: upotreba PIS u modernom poslovanju, menadžment i savremeni koncepti poslovnih informacioni sistema		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; vježbe; rad u računarskoj sali Studije slučajeva Prezentacije		40% 10% 20% 10% 20%
Načini provjere znanja:	Odbrana studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Ocjena sa vježbi Finalni ispit		20% 10% 20% 50%
Literatura:	Obavezna: 1. Li Da Xu (2014), *Enterprise Integration and Information Architecture*, Auerbach Publications		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: BUS360	**Naziv predmeta: ANALİZA İ DİZAJN İNFORMACİONİH SİSTEMA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Ovaj predmet nudi detaljan uvid u sveukupan proces razvoja informacionih sistema. Kurs stavlja naglasak na holistički pristup uvođenju organizacijskih promjena i na metode specificiranja i dizajna informacionih sistema unutar okvira koji korisničke zahtjeve posmatra fundamentalnim za razvoj informacionog sistema.		
Sadržaj:	1. Uvod u sistemsku analizu i dizajn 2. Strukturni razvoj sistema 3. Sistemski pristup rješavanja problema 4. Životni ciklus razvoj asistema - SDLC 5. Metodologije u razvoju informacionih sistema 6. Alternativni pravci i strategije razvoja sistema 7. Zahtjevi korisnika i inicijalna analiza 8. Studija izvodljivosti i Cost-benefit analiza 9. Alati za razvoj informacionih sistema 10. Analizasistema 11. Fundamentalni principi analize 12. Dizajn sistema 13. Dizajn ulaza i dizajn izlaza 14. Dizajn hardvera i softvera 15. Projekt menadžment		
Ishodiučenja:	Nakon završetka predmeta student će imati: Znanja: potrebna za razvoj i uvođenje informacionih sistema u organizaciju, odabir pristupa i metodologija razvoja IS-a, analizu postojećeg i prijedlog novog sistema. Tehnike: Sistemskog rješavanja problema u razvoju i funkcionisanju informacionih sistema, korištenja dijagrama toka podataka i opisa procesa kao i drugih alata za razvoj IS-a. Kompetencije: Izbor vlastitog okvira, metoda i tehnika razvoja IS.		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Problemske sesije; vježbe Seminarski radovi Obrada case-ova Gosti iz prakse	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalniispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacija (rad u grupi) Finalniispit (test) Seminarski rad Case study	20% 15% 5% 40% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Habul., A., Muratović, H. (2004). Analizainformacionihsistema, Ekonomskifakultet u Sarajevu Dopunska: 2. Whitten, J., Bentley, L.,Dittman, K.,(2004). SYSTEMS ANALYSIS AND DESIGN METHODS, Mc.Graw Hill Irwin, N.Y. 3. Cockburn A., (2002). AGILE SOFTWARE DEVELOPMENT Addison Wesley Pearson Education, USA 4. Kimball, R., Ross, M. (2002). THE DATA WAREHOUSE TOOLKIT Willey Computer Publishing, USA,		

Šifra predmeta: BUS363	Naziv predmeta: DRUŠTVENE MREŽE		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste steći znanje o cjelokupnom procesu izgradnje i primjene društvenih mreža u kompaniji/organiziciji, te njihove primjene u procesu upravljanja odnosom sa klijentima.		
Sadržaj:	1. Web 2.0 tehnologije 2. Uvod u društvene mreže 3. Tipovi društvenih mreža 4. Izazovi, trendovi i perspektive razvoja društvenih mreža 5. Razlozi uvođenja i mogućnosti primjene u kompanijama/organizacijama 6. Izgradnja društvenih mreža 7. Upravljanje promjenama u organizaciji uz pomoć društvenih mreža 8. Upravljanje odnosom sa klijentima pomoću društvenih mreža 9. Važnost društvenih mreža u prcesu upravljanja odnosom sa klijentima 10. Analiza društvenih mreža 11. Kreiranje i implementacije u kompaniji/organizaciji 12. Vođenje projekata implementacije 13. Modeli i metrike procjene uspješnosti primjene društvenih mreža 15. Primjeri iz prakse i studije slučaja		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije proces i metode razvoja društvenih mreža u kompanji/organizaciji • razumije važnost društvenih mreža u procesu upravljanja odnosom sa klijentima • koristi alate za analizu društvenih mreža		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti iz prakse Vježbe problem sesije)	40% 30% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Ocjena sa vježbi Prezentacije (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 30% 30%	
Literatura:	Obavezna: 1. Prell, C. (2011). Social Network Analysis: History, Theory and Methodology. SAGE Publications. 2. Borgatti, S., Everett, M., Johnson, J. (2013). Analysing Social Networks. SAGE Publications. 3. Greenberg, Paul. (2010). *CRM at the Speed of Light, (4th Edition): Social CRM Strategies, Tools, and Technologies for Engaging Your Customers.* McGraw Hill Dodatna: 1. "*CRM and Social Networking: Engaging the Social Customer*". (2009). Microsoft white paper 2. Tichy, N. M., M. L. Tushman, and C. Fombrun, "Social Network Analysis for Organizations", Academy of Management Review, Vol. 4, No. 4, 1979, pp. 507-519 3. Simonite, T. (2012). What Facebook knows. MIT Technology Review		

Šifra predmeta: BUS371	Naziv predmeta: E-GOVERNMENT		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste predstaviti najznačajnije koncepte e-Uprave uključujući najveće izazove upravljanja informacijama i uslugama javnog sektora.		
Sadržaj:	1. Osnovni koncepti e-Uprave 2. Modeli e-Uprave 3. Strategija e-Uprave 4. Procesna orijentacija i e-Uprava 5. Procjena spremnosti adminsitracije za e-gov incijativu 6. Implementacija e-UPRAVE 7. Povezivanje administracije 8. „Vlada bez papira“ 9. Samousluživanje – korisnički orijentirana uprava 10. Integrisana usluga i servisi 11. e-Uprava i Web 2.0 alati 12. Mobilno poslovanje u upravi 13. Najveći izazovi e-Uprave 14. Trendovi i perspektive razvoja e-Uprave 15. Najbolje prakse e-Uprave		
Ishodiučenja:	Studenti će moći: • Definirati osnovne koncepte i modele e-Uprave • Razumjeti ulogu tehnologije u kreiranju korisnički-orijentirane Uprave • Prepoznati i definirati najveće izazove upravljanja e-gov incijativama • Primjeniti stečeno znanje i vještine u konkretnim lokalnim e-gov incijativama		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači laboratorijske vježbe	30% 20% 20% 30 %	
Načini provjere znanja:	Test (Parcijalni 1) – VIII sedmica Prezentacija (Seminarski rad+ppt) Projekat (Case study + ppt) Test (Parcijalni 2.) - XIV	30% 20 % 20% 30 %	
Literatura:	Osnovna: 1. Otenyo. E. E., Lind N. S. (2011). e-Government: The Use of Information and Communication Technologies in Administration, Teneo Press 2. Radivojević M. (2007): e-Uprava od vizije do implementacije, Univerzitet za poslovne studije, Banja Luka. 3. Homburg V. (2008). Understanding E-Government: Information Systems in Public Administration, Routledge.		

Šifra predmeta: BUS373	**Naziv predmeta: MENADŽMENT IT PROJEKATA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Usvajanje znanja i konkretnih tehnika u menadžmentu IT projekata.		
Sadržaj:	1. Principi upravljanja projektima 2. Projekt i projektne aktivnosti u organizacijskom kontekstu 3. Definiranje projekta 4. Planiranje projekata 5. Projekt menadžment metodologije (uvod u PMP, PRINCE2, itd.) 6. Specifikum IT projekata 7. Produktna struktura tipičnih IT projekata 8. Work-breakdown struktura; analiza ovisnosti; odnos ljudi i napora; kritični put i optimizacija 9. Definiranje budžeta 10. Specifičnosti IT budžeta 11. Analiza rizika 12. Vođenje projekta 13. Menadžment kvalitete; konfiguracijski menadžment 14. Monitoring; kontrola 15. Timski rad; motivacija; komunikacija		
Ishodi učenja:	a) Znanja: osnovni koraci u projekt menadžmentu , priprema i planiranje projekta, specifičnosti projekta, te menadžment budžeta i analiza rizika projekta b) Vještine: izrada i upotreba konkretnih metoda i tehnika za pripremu i vođenje IT projekata c) Kompetencije: upravljanje projektima, tim lider i rad u timu, korištenje IT u menadžmentu projekta		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; vježbe; rad u računarskoj sali Studije slučajeva Prezentacije	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Ocjena sa vježbi Odbrana studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 10% 10% 40%	
Literatura:	Obavezna: 1. Kathy Schwalbe (2013), *Information Technology Project Management* , Cengage Learning, 7 edition		

Šifra predmeta: BUS368	Naziv predmeta: MREŽNA ADMINISTRACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Održavanje i implementacija računarskih sistema u intenzivno korištenim mrežnim okruženjima zahtijeva značajan napor i glavna odgovornost sistem administratora svodi se na uspješnu administraciju servera i korisnika u organizaciji. Ovaj predmet sumira iskustva i operativne principe koji se primjenjuju pri administraciji i upravljanju različitim operativnim sistemima i računarskim mrežama, obrađujući neke osnovne pojmove bitne za uspjeh i za izvođenje osnovnih administracijskih poslove, planiranje, projektiranje, instalacija, rad i rješavanje problema vezanih za Ethernet i TCP / IP mreže.		
Sadržaj:	1. Pregled i organizacija računarske mreže. 2. IP plan i IP adresiranje 3. Routiranje 4. Konfiguracija računarske mreže 5. Instalacija operativnih sistema 6. DHCP, DNS 7. FTP, HTTP 8. Administracija korisnika 9. Remote Access 10. Ažuriranje, otklanjanje problema 11. Sigurnosna politika 12. Dokumentiranje 13. Ostale relevantne teme 14. Trendovi u mrežnoj administraciji 15. Primjeri is prakse		
Ishodi učenja:	Nakonzavršetkapredmeta, student ćebitisposoban da: - Utvrdi i rješava jednostavne probleme (hardver, softver, mrežne postavke)radnih stanica u mreži - Opiše uređaje potrebne za izgradnju LAN - Opiše serverske funkcije i klasificira serverske usluge - Kreira i otkloniti osnovne probleme u jednostavnim LAN mrežama - Opiše osnovne vrste medija za umrežavanje - Uspostavi mrežne usluge (DNS, mail, WWW, ...) - Automatizira neke od administratorskih poslova (skripte).		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti Zadaci	40% 20% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Seminarski rad Projekat/Vježbe Prezentacije Finalni ispit	25% 20% 20% 35%	
Literatura:	Obavezna 1. Limoncelli, T. et al (2007): The Practice of System and Network Administration, 2nd edition,Addison- Wesley, 2. Dan DiNicolo (2003): Hands-on Microsoft Windows ServerAdministration Thomson Course Technology Dopunska 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: BUS364	Naziv predmeta: POSLOVNA İNTELİGENCİJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa pojmom Poslovne inteligencije i njenom ulogom menadžerskog alata za brže i kvalitenije donošenje poslovnih odluka; upoznavanje sa tehnikama, metodama i aklatima Poslovne inteligencije; predstavljanje osnovnih modela razvoja Poslovne inteligencije.		
Sadržaj:	1. Priroda, svrha, funkcije i vrijednosti Poslovne inteligencije 2. Komponente Poslovne inteligencije preduzeća 3. Razvoj koncepta Poslovne inteligencije 4. Skladište podataka (Data Warehouse) 5. Karakteristike podataka u Skladištu podataka 6. Karakteristike i razlike transakcionog i analitičkog procesiranja podataka 7. Rudarenje podataka (Data Mining) 8. Tehnike Data Mining-a 9. Metode otkrivanje znanja iz baza podataka 10. Analitička obrada podataka u realnom vremenu (OLAP) 11. Operativno skladište podataka 12. Izgradnja sistema Poslovne inteligencije 13. Metodološki aspekti razvoja Poslovne inteligencije 14. Područja primjene Poslovne inteligencije 15. Budućnost Poslovne inteligencije		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Podizanje svijesti o značaju Poslovne inteligencije za povećanje brzine i kvaliteta poslovnog odlučivanja, odnosno uspješnosti kompanije VJEŠTINE: Izbor i implemeniacija gotovih BI rješenja, pronalaženje područja poslovanja u kojima će se uspješno primjenjivati BI rješenja KOMPETENCIJE: Doprinositi uspješnoj timskoj izgradnji sistema Poslovne inteligencije primjenom naučenih znanja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Seminarski rad i prezentacija	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	**Obavezna**: 1. Panian, Ž.; Klepac, G. *Poslovna inteligencija*. Masmedia, Zagreb, 2004. 2. Balaban, N.;Ristić, Ž. Poslovna inteligencija, Ekonomski fakultet Subotica, Subotica, 2006. **Dopunska**: 1. Panian, Ž.i suradnici. *Poslovna inteligencija – Studije slučajeva iz hrvatske prakse*. Narodne novine, Zagreb, 2007.		

Šifra predmeta: BUS366	**Naziv predmeta: SIGURNOST IS-A**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Ovaj predmet fokusira se na uvodne koncepte, principe, tehnike i metodologije potrebne za dizajn i procjenu sigurnosti razmjene informacija preko kompleksnih mreža, informacionih sistema i aplikacije.		
Sadržaj:	1. Sigurnost informacionih sistema – rizici, prijetnje i ranjivost sistema 2. Sigurnosne prijetnje: identifikacija, analiza, procjena i djelovanje 3. Metode identifikacije, verifikacije i autorizacije korisnika 4. Osnove kriptografije 5. Sigurnost aplikacija 6. Malicious code: virusi, trojanski konji, crvi 7. Sigurnost u konvencionalnim operativnim sistemima 8. Sigurnost database sistema 9. Sigurnost mreže 10. Upravljanje sigurnošću. Sigurnosti politika 11. Analiza rizika. Fizičke prijetnje i kontrole 12. Pristupi izgradnje sigurnosnog plana u organizaciji 13. Razvijanje sigurnosnog plana i politike 14. Standardi informacijske sigurnosti 15. Pravni aspekte sigurnosti (Privatnost i etika)		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: - Prepozna pojam simetričnog ključa i asimetrične kriptografije - Opiše različite algoritme šifriranja i dešifriranja kao i korištene tehnologije - Prepozna sigurnosne zahtjeve informacijskog sistema - Opiše funkcionalnost kriptografskih protokola - Identificira i sigurnosne uslove operativnih sistema, baza podataka i aplikacija - Opiše postojeća sigurnosna rješenja u otvorenim mrežnim okruženjima - Dizajnira osnovne elemente sigurnosne politike u organizaciji		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti	40% 20% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Seminarski rad Projekat/Vježbe Prezentacije Finalni ispit	25% 20% 20% 35%	
Literatura:	Obavezna 1. Kim, D. & Solomon, M.G. (2013). Fundamentals of Information System Security. Jones & Bartlett Learning; 2 edition 2. Gibson, D. (2014).Managing Risk In Information Systems. Jones & Bartlett Learning; 2 edition Dopunska 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: BUS367	Naziv predmeta: SISTEMSKA ADMINISTRACIJA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Razumijevanje problematike sistemske administracije, odnosno, uoravljanja serverskim i OS platformama.		
Sadržaj:	1. Upravljanje informacijskim resursima: osnovni okvir 2. Serverske platforme 3. Server operativni sistemi: osnove i biznis perspektiva 4. Osnovne SA-aktivnosti; uloga sistem administratora 5. Instaliranje; update, upgrade, patching 6. Upravljanje korisnicima 7. Upravljanje fajlovima, file sistemima, procesima 8. Backup i data recovery 9. Upravljanje mrežnim servisima 10. Upravljanje serverskim aplikacijama 11. Sistemska integracija; SMB, SAMBA, CIFS 12. SA na UNIX sistemima (HP-UX) 13. SA na Windows Serveru 14. SA na Linuxu (SUSE Linux) 15. Server OS: komparacija		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Sagledati ulogu serverskih platformi u savremenom kompjutingu i savremenom poslovanju VJEŠTINE: Upravljati serverskim i OS platformama, raditi sistemski troubleshooting KOMPETENCIJE: raditi samostalno i u timu na poslovima sistemske administracije (UNIX, Linux, Windows Server)		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Prezentacija	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Bajgorić., N. (2012). Menadžment informacijskih tehnologija, Ekonomski fakultet u Sarajevu (pogl. 3, 4, 8, 12) 2. Bajgorić, N. (2004), Server operativni sistemi, Univerzitetska knjiga, Mostar Dopunska 1. Silberschatz, A., Galvin, P.B., Gange, G. (2012), Operating System Concepts, 7th Ed., Wiley 2. Tanenbaum, A. S. (2009), Modern Operating Systems, Pearson/Prentice Hall 3. Burk, R. et al. (1999). UNIX za sistem administratora, SAMS		

Šifra predmeta: BUS365	**Naziv predmeta: SOFTVERSKİ İNŽİNJERİNG**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste steći znanje o cjelokupnom procesu i samomrazvoju aplikacija primjenom savremenih metoda razvoja softvera.		
Sadržaj:	1. Uvod u softverski inžinjering 2. Upravljanje softverskim projektima 3. Razvijanje softverskih aplikacija - tradicionalni pristupi 4. Razvijanje softverskih aplikacija- savremeni pristupi 5. Vrste softverskih arhitektura (web aplikacije, mobilne aplikacije…) 6. Identifikacija, analiza i definiranje zahtjeva 7. Oblikovanje procesa 8. Razvojna okruženja (Android, iOS, Windows) 9. Tehnike razvoja aplikacija 10. Izrada projektne dokumentacije 11. Testiranje, verifikacija i validacija 12. Implementacija i održavanje programskih rješenja 13. Metrike uspješnosti softverskih rješenja 14. Modeli procjene uspješnosti softverskih rješenja 15. Studije slučaja odabranih softverskih rješenja		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije proces i metode razvoja aplikacija kroz procesde finiranja zahtjeva, oblikovanja aplikacije primjenom UML-a, implementacija i testiranja, • razvije aplikacije primjenom savremenih metoda razvoja softvera • koristi alate za razvoj aplikacija, raditi samostalno ili u timu na razvoju aplikacija		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Ocjena sa vježbi Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 30% 30%	
Literatura:	Obavezna 1. Obavezna: Stepens, R. (2015): Beginning Software Engineering, John Wiley & Sons Dodatna: 1. Sommerville, I. (2010): Software Engineering, 9. izdanje, Pearson 2. Booch, G., Rumbaugh, J., Jacobson, I. (2005):The Unified Modeling Language User Guide, 2.izdanje, Addison-Wesley		

Šifra predmeta: BUS385	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE ZNANJEM		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste upoznavanje studenata s nekim od ključnih pitanja i rasprava vezanih za kocept upravljanja znanjem, naglašavajući IT aspekt upravljanja znanjem, ali ne zanemarujući ljudske i poslovne aspekte.		
Sadržaj:	1. Podaci, informacije i znanje: osnovni pojmovi 2. Upravljanje podacima i data mining 3. Upravljanje informacijama 4. Upravljanje znanjem (KM): razvoj 5. Sticanje i kodifikacija informacija i znanja 6. Razmjena i primjena znanja: IT i komunikacija 7. Pristupi upravljanju znanjem 8. Uticaj KM na kompaniju i faktori koji utiču na KM 9. Korporativna kultura i KM 10. Procjena KM kompanije i repozitorij znanja kompanije 11. Tehnologije za upravljanje znanjem 12. Sistemi bazirani na znanju (KMS) 13. Arhitektura KMS 14. Uspjeh KMS 15. Izazovi KM		
Ishodi učenja:	Znanja, vještine i kompetencije koje student usvaja: - razumijevanje procesa sticanja, predstavljanja i procesuiranja informacija i znanja; - razumijevanje koncepata primjene informacija i znanja u poslovanju; - upoznavanje sa knowledge-based sistemima i tehnologijama za KM; - mogućnost identificiranja i odabira alata i tehnika KMa za faze stvaranja, sticanja, prenosa i upravljanja znanjem; - analiza i vrednovanje opipljivih i neopipljivih resursa znanja kompanije, te odabir adekvatne tehnologije za kreiranje repozitorija znanja kompanije.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe Obrada case-ova Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Projekat	25% 40% 20% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Ronald Maier. Knowledge Management Systems. Springer. 2. Claire R.McInerney and Michael E.D.Koenig (2011). Knowledge Management Processes in Organization. Morgan & Claypool Publishers. Dopunska 3. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

SMJER: TURIZAM

Šifra predmeta: BUS272	**Naziv predmeta: TURISTIČKE USLUGE I PONAŠANJE POTROŠAČA**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja predmeta je omogućiti studentima da razumiju prirodu i dimenzije turističkih usluga, njihove specifičnosti i karakteristike u odnosu na druge vrste usluga i proizvoda. Priroda turističkih usluga determiniana je karakteristikama ciljnih tržišta, preferencijama potencijalnih turista i faktorima koji utiču na odlučivanje u procesu kupovine i korištenja turističkih usluga. U kontekstu toga cilj predmeta je i omogućiti studentima da spoznaju ulogu i značaj kupca u turizmu, njegove specifičnosti i važnost razumijevanja njegovih potreba. Potrošač se posmatra i analizira kao individua (njegovi motivi, percepcija, ličnost, stavovi i drugo) i kao član neke grupe (porodice, društvene klase, kulture i drugih referentnih grupa). Također, stavljen je naglasak na način kako potrošači donose odluke o izboru turističke destinacije i praćenje zadovoljstva isporučenom turističkom uslugom.		
Sadržaj:	1. Specifičnosti usluga i turističkih usluga 2. Vrse i dimenzije turističkih usluga 3. Kvalitet turističkih usluga i modeli mjerenja kvaliteta 4. Uvođenje turističkih usluga i životni ciklus turističkih usluga 5. Upravljanje turističkom ponudom na destinaciji 6. Brendiranje turističkih proizvoda i usluga 7. Elementi i uloga procesa pružanja turističkih usluga u strukturi turističke ponude 8. Uloga ponašanja potrošača u turizmu 9. Istraživanje i analiza ponašanja potrošača 10. Motivacija i percepcija potrošača u turizmu 11. Karakteristike ličnosti i stavovi potrošača u turizmu 12. Grupne karakteristike potrošača u turizmu (porodica, društvene klase) 13. Utjecaj životnog stila na ponašanje potrošača u turizmu 14. Utjecaj kulture i subkultura na ponašanje potrošača u turizmu 15. Proces donošenja odluke i analiza zadovoljstva potrošača turističkom uslugom		
Ishodi učenja:	Nakon izučavanja predmeta studenti bi trebali: - Razumjeti specifičnosti turističkih usluga i ponude - Usvojiti znanja i biti spremni za razvijanje turističke ponude u kontekstu turističke destinacije i konkurentskog okruženja - Razviti vještine i sposobnosti za praćenje i mjerenje kvlaiteta usluga turističke ponude i primjenu različitih modela mjerenja kvaliteta - Samostalno kreirati elemente i dimenzije brenda u turističkim uslugama - Razumjeti kompleksnost i značaj stalne analize kupaca, - Razumjeti ulogu potrošača u turizmu, - Analizirati faktore koji utiču na potrošačevu odluku u turizmu, - Evaluirati različite pristupe potrošača prilikom donošenja odluke u turizmu.		
Nastavne metode:	Ex catedra Radionice Diskusije Prezentacije Dodatne aktivnosti	30% 10% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test I Test II Projekat I Projekat II	30% 30% 20% 20%	
Literatura:	Obavezna 1. Babić-Hodović, V. (2010). *Marketing usluga*, Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Čičić, M., Husić, M. i Kukić, S. (2009): *Ponašanje potrošača,* Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru Dopunska 4. Bakić, O. (2010). *Marketing u turizmu*, Univerzitet Singidunum Beograd 5. Husić-Mehmedović, M., Kukić, S. i Čičić, M. (2012): *Consumer Behaviour,* Ekonomski fakultet u Sarajevu 6. Shiffman L.G. i Kanuk, L.L. (2004): *Consumer Behaviour*, 7. izdanje, Prentice Hall, prijevod MATE Zagreb		

Šifra predmeta: BUS273	Naziv predmeta: ISTRAŽIVANJE TURISTIČKOG TRŽIŠTA		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Bez adekvatnih informacija o tržištu preduzeće ne može da kreira efikasnu marketing strategiju. Informacije su od kritične važnosti, bilo da preduzeće tek stupa na tržište, širi svoje operacije, ili namjerava da racionalizuje svoje globalne aktivnosti. Istraživanje marketinga se sprovodi u cilju obezbjeđenja informacija koje su neophodne marketing menadžerima u donošenju poslovnih odluka. Glavni smisao istraživanja turističkog tržišta, je prikupljanje valjanih i pouzdanih informacija koje pomažu prilikom odlučivanja u tržišnom poslovanju, planiranju aktivnosti, rješavanju konkretnih teškoća ili kontroli uspješnisti poslovanja.		
Sadržaj:	1. Specifičnosti turističkih tržišta 2. Značaj istraživanja turističkih tržišta 3. Planiranje istraživanja turističkih tržišta 4. Prikupljanje sekundarnih podataka o turističkim tržištima 5. Prikupljanje primarnih podataka o turističkim tržištima 6. Metode analize turističkih tržišta 7. GIS tehnike u turizmu i planiranje rekreacionih aktivnosti 8. Istraživanje za potrebe segmentacije turističkog tržišta 9. Istraživanja prakse u turizmu i turistička geografija 10. Istraživanje za potrebe posrednika u organizaciji i prodaji turističkih usluga 11. Istraživanje za potrebe prevozničkih preduzeća 12. Istraživanje za potrebe održivog razvoja 13. Etnografija i korištenje metode posmatranja učesnika 14. Etika u istraživanju turizma 15. Budućnost istraživanja u turizmu		
Ishodi učenja:	Osnovni rezultati učenja su usmjereni na: a) Razvijanje sposobnosti razumijevanja i analiziranja rezultata istraživačkih projekata, članaka i/ili drugih materijala nastalih kao rezultat nekog konkretnog istraživanja tržišta; b) Sticanje neophodnih znanja i vještina potrebnih za organizovanje i provođenje procesa istraživanja tržišta za potrebe turizma i c) Shvatanje uloge istraživanja tržišta kao oruđa menadžmenta u rješavanju problema na svim područjima tržišnog poslovanja, a posebno u turizmu.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. analiza slučajeva iz prakse 3. prezentacije i rasprave na času 4. gosti predavači 5. diskusije		1. 40% 2. 20% 3. 20% 4. 10% 5. 10%
Načini provjere znanja:	1. Mid-term test – test I 2. Završni test – test II 3. Prezentacija individualnih i grupnih istraživanja 4. aktivnosti na vježbama (kvizovi, analiza slučajeva iz prakse i sl.)		1. 30% 2. 30% 3. 20% 4. 20%
Literatura:	**Osnovna literatura:** 3. Marušić, M. i Prebežec, D. (2004). *Istraživanje turističkih tržišta*, Zagreb: Adeco. 4. Tihi, B. i Kurtović, E. (2015). *Istraživanje marketinga*, VI izdanje, Sarajevo: Ekonomski fakultet. **Dopunska literatura:** 5. Senečić, J. (1997), *Istraživanje turističkih tržišta,* Zagreb: mikrorad d.o.o. i Ekonomski fakultet Zagreb. 6. Ritchie, B.W., Burns, P., Palmer, C. (2005). *Tourism Research Methods: Integrating Theory With Practice*, Cambridge: CABI Pub. 7. Veal, A.J. (1997). *Research Methods for Leisure and Tourism: a Practical Guide*, London: Pitman Publishing. 8. Časopisi (*Tourism and Hospitality Management, Journal of Travel Research, Tourism Management, Annals of Tourism Research, Turizam, Tourism Economics, Acta*		

	Turistica, Acta Turistica Nova, Tourism Review, Leisure Science, Journal of Sustainable Tourism i td.)

Šifra predmeta: BUS275	**Naziv predmeta: MARKETING KOMUNICIRANJE U TURIZMU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Marketing komuniciranje u turizmu je da uvede studente u osnovne faze procesa planiranja marketing komuniciranja u turizmu, da im objasni značaj kreativnosti u marketingu, da im pruži saznanja o glavnim komunikacijskim sredstvima i medijima koje turistička preduzeća mogu koristiti za promociju svojih proizvoda i usluga. Poseban naglasak se daje na razumijevanje potrebe integriranja marketing komuniciranja – strategije koordiniranja i kombiniranja marketinških poruka kako bi se postigao maksimalan uticaj.		
Sadržaj:	1. Uvod u marketing komuniciranje (MK) u turizmu. 2. Integrirano marketing komuniciranje (IMK); MK strategija i planiranje. 3. Organizacija marketing komuniciranja i uloga agencija za MK. 4. Analiza ponašanje potrošača i modeliranje ponašanja ciljnog auditorija. 5. Proces i modeli marketing komuniciranja. 6. Određivanje marketing komunikacijskih ciljeva i budžeta. 7. Planiranje i kreiranje marketing komunikacijske poruke. 8. Mediji marketing komuniciranja i medijsko planiranje. 9. Oglašavanje. 10. Unapređenje prodaje. 11. Odnosi s javnošću i publicitet. 12. Lična prodaja. 13. Direktni i database marketing. 14. Online marketing; 15. Kontrola i evaluacija marketing komuniciranja.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj marketing komuniciranja u turizmu. 2. Objasniti osnovne karakteristike marketing komuniciranjau turizmu. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente marketing komunikacijskog miksa u turizmu. 4. Samostalno pripremiti plan kampanje marketinških komunikacija u turizmu.		
Nastavne metode:	1. ex katedra 2. diskusije 3. prezentacije 4. gosti predavači 5. analiza slučajeva	1. 40% 2. 10% 3. 20% 4. 10% 5. 20%	
Načini provjere znanja:	1. Test 1 2. Test 2 3. Tematska prezentacija 4. Analiza slučaja iz prakse	1. 30% 2. 40% 3. 20% 4. 10%	
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Senečić, J., *Promocija u turizmu,* Mikrorad, Zagreb, 1998. Dopunska literatura: 1. Brkić, N., *Upravljanje marketing komuniciranjem,* Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2003. 2. *Vukonić, B., Turistička propaganda, Školska knjiga, Zagreb, 1973.*		

Šifra predmeta: BUS270	**Naziv predmeta: MENADŽMENT U TURİZMU İ UGOSTİTELJSTVU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: IV**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumijevanje logike funkcioniranja industrije turizma i ugostiteljstva. Cilj predmeta je osposobiti studente za korištenje ekonomskih principa i kategorija u industriji turizma i ugostiteljstva odnosno biznis organizacijama koje se navedenim poslovima bave. Studenti će steći i osnovna znanja o turističkom tržištu i o kretanjima u međunarodnom turizmu i turizmu BiH.		
Sadržaj:	1. Karakteristike turizma kao privredne djelatnosti/industrije, 2. Ekonomski i okolišni značaj turizma, 3. Planiranje i implementiranje strategije turizma, 4. Organizacija turizma i osnove poslovne politike u industriji turizma, 5. Planiranje rasporeda i vremena u turizmu, 6. Savremeni koncepti menadžmenta i njihova primjena u turizmu, 7. Turističko tržište i njegove karakteristike, 8. Konkurentnost sektora/industrije turizma, 9. Odnos turizma i drugih privrednih grana/industrija, 10. Karakteristike i perspektive razvoja međunarodnog turizma,		
Ishodi učenja:	1. Razumijevanje osnovnih procesa i odnosa u turizmu 2. Korištenje kategorijalnog aparata i metodologije upravljanja organizacijama u turizmu 3. Kompetencije implementacije strategije u organizacijama ugostiteljstva i turizma		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Michael, Olsen, Jinlin, Zhao, Abraham, Pizam, Hospitality Strategic Management, ELSEVIER, 2008. 2. Ford, Lumban, Gaol, Wyne, Mars, Hoga, Saragh, Management and Technology in Knowledge, Service, Tourism and Hospitality, CRC Press, 2014. Dopunska 1. Martin, G., Jagels, Michael, M., Coltman, Hospitality Management Accounting, John Wiley and Sons, 2004. 2. John C. Crotts, Dimitrios Buhalis, Roger March, Introduction: Global Alliances in Tourism and Hospitality Management, 2000.		

Šifra predmeta: BUS271	Naziv predmeta: PODUZETNIŠTVO U TURIZMU		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumjevanje logike procesa uspostavljanja i funkcioniranja novih start up preduzetničkih kompanija i definiranje i implementaciju preduzetničkih poduhvata unutar već uspostavljenih kompanija. U okviru ovog predmeta će se analizirati i pitanja vezana za razvoj fenomena preduzetništva kao bitnog segmenta razvoja svake ekonomije kao i pitanja vezana za karakteristike osoba koje se žele baviti preduzetništvom u smislu njihovih znanja, vještina i kompetencija. Konačno, u okviru ovog predmeta će se osigurati upoznavanje studenata sa konceptualnim i strateškim načinom poimanja preduzetničkih aktivnosti uz podsticanje studenata na kretivan i proaktivan pristup preduzetništvu.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja preduzetništva 2. Filozofija preduzetništva u kontekstu ekonomske nauke 3. Definiranje preduzetništva i preduzetnika/Vrste preduzetništva 4. Karakteristike preduzetničke turističke organizacije 5. Pojmovno određenje malog biznisa 6. Evropska povelja o malim i srednjim preduzećima 7. Preduzetništvo i mali biznis u Sjedinjenim Američkim Državama 8. Stanje i uvjeti razvoja preduzetništva i malog biznisa u Bosni i Hercegovini 9. Institucionalni modaliteti razvoja preduzetništva u turizmu 10. Uloga i značaj obrazovnih i drugih institucija za dugoročni razvoj preduzetničkih poduhvata 11. BSC koncept kao poslovni okvir za preduzetničko djelovanje 12. Načini finansiranja preduzetničkih organizacija u turizmu 13. Strategije preduzetništva i strateški modeli procesa preduzetništva 14. Poslovni/Biznis-plan-Karakteristike i struktura biznis-plana 15. Pojmovno određenje i model strateškog preduzetništva		
Ishodi učenja:	1. Razumjevanje logike procesa preduzetništva u turizmu 2. Prihvatanje preduzetničkog načina promišljanja i ponašanja 3. Podizanje kompetencija studenata vezanih za samozapošljivost		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo-Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2012 2. Prof. dr. Milenko Dostić, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet, Sarajevo, 2005 Dopunska 1. Timmons, A., Jeffrey, Spinelli, Stephen; New Venture Creation, Enterpreneurship for the 21st Century – 7th edition, McGraw Hill int., 2007 2. Prof. dr. Jadranka Deželjin i dr. «Poduzetnički menadžment» ALINEA» HITA-consulting, MEP Consulting i Sveučilište u Rijeci, Zagreb, 1999		

Šifra predmeta: BUS381	**Naziv predmeta: E-MARKETING I DISTRIBUTIVNI KANALI U TURIZMU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:** 5
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Turizam je hiper-konkurentna industrija, a turističko poslovanje zahvaljujući razvoju informacionih i komunikacionih tehnologija (posebno Interneta) je u porastu u cijelom svijetu. Predmet se bavi praksom savremenog digitalnog marketinga i kanala distribucije u turizmu i studentima pruža osnovu za razumjevanje uticaja i načina primjene informacionih i komunikacionih tehnologija u industriji turizma. Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa inovativnim strategijama i taktikama koje organizacijama pomažu u kreiranju održivog rasta kroz digitalizaciju procesa i lanca vrijednosti u industriji turizma, putovanja, ugostiteljstva i restorana. Predmet je usmjeren ka praksi i od studenta se očekuje aktivno učešće u radu na analizi slučajeva iz prakse, radionicama, timskom radu i projektima.		
Sadržaj:	1. Uvod u integrisani digitalni marketing i strategije digitalnog marketinga u turizmu 2. Uloga, važnost i primjena društvenih medija u turizmu 3. Kreiranje sadržaja i marketing sadržaja; Korisnički generisani sadržaji 4. Marketing pretraživača – Search Engine Optimization (SEO), Search Engine Marketing (SEM); Kontekstualno oglašavanje; Mobilni marketing; E-mail marketing 5. Upravljanje odnosima s korisnicima – CRM i e-CRM 6. E-marketing analitika 7. Razvoj i osnovni poslovni modeli elektronske trgovine 8. Osnovni tipovi elektronske maloprodaje 9. Elektronska prodaja putem računara		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. kritički sagledati mogućnosti primjene digitalnog marketinga u savremenim turističkim organizacijama, 2. razvijati i implementirati strategije i planove integrisanog digitalnog marketinga i 3. povezati strategije digitalnog marketinga sa ukupnim marketinškim naporima i poslovnom strategijom turističke organizacije.		
Nastavne metode:	Ex katedra Analiza slučajeva Diskusija i radionice Projekti Gosti predavači	20% 30% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test/provjera znanja Studije slučaja Projekat Diskusije i individualne aktivnosti	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Kaufman, I. i Horton, C. (2015). *Digital Marketing: Integrating Strategy and Tactics with Values*. Routledge. Dopunska 1. Peštek, A. (2011). E-marketing u turizmu. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu.		

Šifra predmeta: BUS336	Naziv predmeta: RAZVOJ MENADŽERSKİH VJEŠTİNA İ SPOSOBNOSTİ		
Nivo: Prvi ciklus	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75

Cilj predmeta:	Upoznati studente sa sposobnostima i vještinama koje čine učinkovite menadžere i pomoći im da rade na sebi u domenu ovih vještina.
Sadržaj:	1. Emocionalna inteligencija 2. Navike uspješnih ljudi 3. Samosvijest 4. Stilovi učenja 5. Interaktivna komunikacija 6. Prezentacijske vještine – Uticajnost 7. Stres menadžment 8. Menadžment vremena 9. Konflikt menadžment 10. Vođenje sastanaka 11. Timski rad
Ishodi učenja:	• Unapređenje emocionalne inteligencije – svih komponenti emocionalne inteligencije • Usvajanje navika koje karakteriziraju uspješne ljude • Podizanje samosvijesti • Unapređenje sposobnosti interaktivne komunikacije • Unapređenje sposobnosti ubjeđivanja, uticajnosti, i sposobnosti prezentiranja • Izgradnja sopstvene strategije stres menadžmenta • Efektivniji i efikasniji menadžment vremena • Usješnije sučeljavanje sa konfliktnim situacijama • Unapređenje sposobnosti vođenja sastanaka • Unapređenje sposobnosti timskog djelovanja i timskog rada
Nastavne metode:	Ex-katedra predavanja 40% Studentske prezentacije 20% Grupne diskusije i interakcija 30% Studije slučaja 10%
Načini provjere znanja:	Testovi 65% Individualni rad 15% Grupni rad 20%
Literatura:	Obavezna 1. Covey Stephen (1998), Sedam navika uspješnih ljudi, Mozaik, Zagreb, 6. izdanje (i druga izdanja drugih izdavača) 2. Šunje A. (2003.), Top-menadžer: vizionar i strateg, drugo neizmjenjeno izdanje Tirada, Sarajevo – **I dio (strana 9-43)** 3. Set članaka dostupnih na predmetnoj web-stranici (po abecednom redu) a. Collins J., Porras J. I. (1996). *Building Your Company's Vision.* Harvard Business Review. b. Cryer B., McCraty R. , Childre D. (2003). *Pull the Plug on Stress.* Harvard Business Review. c. Drucker P. F. (1999). *Managing Oneself.* Harvard Business Review. d. Earley P.C., Mosakowski E. (2004). *Cultural Intelligence.* Harvard Business Review. e. Goleman D. (1998). *What Makes a Leader?.* Harvard Business Review. f. Goleman D., Boyatzis R. (2008). *Social Intelligence and the Biology of Leadership.* Harvard Business Review. g. Gosling J., Mintzberg H. (2003). *The Five Minds of a Manager.* Harvard Business Review. h. Khurana R., Nohria N. (2008). *It is time to make management a true profession.* Harvard Business Review. i. Mintzberg H. (1973). Manager's Job: Folklore and Facts. HBR. j. Mintzberg H., Westley F. (2001). Decision Making: It's Not What You Think. MIT Sloan Management Review. k. Rogers C.R., Roethlisberger F. J. (1991). *Barriers and Gateways to Communication.* Harvard Business Review. Dopunska

	1. Whetten A. D., Cameron S. K., Developing Management Skills, **Addison-Wesley (više izdanja, bilo koje izdanje)** 2. Goleman Daniel (2008), Emocionalna inteligencija u poslu, Mozaik, Zagreb (i dr. izd.)		
Šifra predmeta: BUS382	**Naziv predmeta: MENADŽMENT MIKRO, MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA U TURIZMU**		
Nivo: Prvi ciklus	**Godina: III**	**Semestar: V**	**Broj ECTS kredita:** 6
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 90**
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumijevanje logike upravljanja razvojem i rastom mikro, malih i srednjih preduzeća u turizmu i ugostiteljstvu, uključujući i pitanja vezana za indikatore koji ukazuju na rast i razvoj preduzeća, razlikovanje vrstarasta preduzeća, strategije upravljanja rastom preduzeća, te faktore koji potiču rast preduzeća i faktore koji sputavaju rast preduzeća. Cilje je upoznati studente sa širim kontekstom razumijevanja turističkog proizvoda i sa sa funkcijama i značajem turističkih agencija, hotela i drugih organizacija koje su u funkciji isporuke vrijednosti u industriji turizma.		
Sadržaj:	1. Značaj i uloga malih i srednjih preduzeća i preduzetništva 2. Tržišni uslovi nastanka turističkih organizacija, 3. Definicija i pravni status turističkih organizacija, 4. Vrsta i podjela turističkih organizacija, 5. Proces reprodukcije i poslovanja turističke organizacije, 6. Faze razvoja turističkih organizacija, 7. Mjerenje produktivnosti zaposlenika u industriji turizma, 8. Klasterizacija turističkih destinacija i održivost, 9. Organizacijska struktura turističke organizacije, 10. Rezultati poslovanja i mjerila uspješnosti poslovanja turističke organizacije.		
Ishodi učenja:	1. Razumjevanje logike procesa upravljanja mikro, malim i srednjim preduzećima 2. Prihvatanje proaktivnog koncepta rješavanja poslovnih problema 3. Sposobnost korištenja ekonomskih načela kod upravljanja organizacijama u okviru turističke industrije.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo-Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2012 2. Fabio, Cerina, Anil, Markandya, Michael, McAller, Economics of Sustainable Tourism, Routledge-Taylor and Francis Group, 2011. 3. Darren, Lee-Ross, Conrad, Lashley, Entrepreneurship and Small Business Management-in The Hospitality Industry, BH Elsevier, 2012. Dopunska 1. Isaković, Suvad, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet-Univerzitet u Zenici, 2015. 2. Charles R., Goeldner J.R., B. Ritchie: Tourism – Principles, Practices, Philosophies, John Wileyand Sons inc., New Jersey 2006.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: BUS378	**Naziv predmeta: BRENDIRANJE TURISTIČKE DESTINACIJE**		
Nivo: I ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 75**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da kod studenata razvije sveobuhvatno razumijevanje: kategorija brenda, brendiranja i upravljanja brendom turističke destinacije; identifikovanja karakteristika i specifičnosti procesa brendiranja turističke destinacije; korištenja marketing instrumenata u cilju pozicioniranja i građenja imidža brenda turisitčke destinacije; kategorije vrijednosti brenda, te procesa mjerenja i interpretiranja brend performansi turističke destinacije.		
Sadržaj:	1. Brendiranje turističkog proizvoda i turističke destinacije 2. Razlozi i motivi za brendiranje turističke destinacije i turističkog proizvoda/usluge 3. Vrijednost brenda individualnih ponuđača i organizacija u turizmu 4. Dimenzije vrijednosti brenda turističke destinacije 5. Imidž i pozicioniranje turističkog brenda 6. Pristupi za mjerenje vrijednosti brenda 7. Ekstenzija brenda 8. Strategije kobrendiranja na turističkoj destinaciji 9. Interno brendiranje u kontekstu brendiranja turističke destinacije 10. Uloga interesnih grupa u brendiranju turističke destinacije 11. Marketing strategije i strategije brendiranja u različitim fazama životnog ciklusa destinacije 12. Marketing aktivnosti na implementaciji strategije brendiranja turističkih destinacija 13. Globalni turistički brendovi 14. Izazovi brendiranja turističke destinacije 15. Perspektive brendiranja turističke destinacije		
Ishodi učenja:	Poslije završenog predmeta student bi trebali biti u mogućnosti: - Analizirati elemente i dimenzije brenda turističkog proizvoda i usluge i brenda turističke destinacije - Suočiti se sa kompleksnim problemima u brendiranju turističke destinacije i definisati prioritete u procesu brendiranja - Primijeniti strategije brendiranja turističke destinacije - Koristiti različite metode i instrumente za istraživanje percepcije brenda		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski radovi Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)		10% 15% 5% 70%
Literatura:	Obavezna 1. Kolb, B.M. (2006) *Tourism marketing for cities and towns: using branding and events to attract tourists*. Oxford: Elsevier 2. Morgan N., Pitchard, A. And Pride R. (1995) *Destination branding: creating the unique destination proposition*. London: New York Routledge Dopunska 1. Vranešević, T. (2007). *Upravljanje markama*, Accent, Zagreb 2. Tekstovi i članci koji će biti dostavljeni studentima		

Šifra predmeta: BUS344	Naziv predmeta: GLOBALIZACIJA I TURISTIČKI TRENDOVI		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da omogući studentima da spoznaju i razumiju globalizacijske trendove i njihov uticaj na turizam, ponašanje potencijalnih turista i turističku tražnju, s jedne i kreiranje i inoviranje turističke ponude sa druge strane. U tom kontekstu poseban fokus stavljen je na razumijevanje, praćenje, sistematizovanje i eventualnu mogućnost uticaja na savremene turističke trendove i izazove koji iz njih proizilaze, a sa kojima se suočavaju turističke destinacije i individualni ponuđači turističkih usluga.		
Sadržaj:	1. Globalizacija – istorijski razvoj i trendovi 2. Teorije globalizacije – imperijalizam, kolonijalizam, razvoj, amerikanizacija, neoliberalizam, neomarksizam 3. Globalni ekonomski tokovi – trgovina, konkurencija, bogatstvo sirovinama, *outsourcing*, finansijska globalizacija, potrošnja 4. Turizam u zemljama u razvoju 5. Globalna kutura i kulturni tokovi (kulturne razlike, konvergencija, svjetska kultura, „mekdonaldizacija“) 6. Kretanja ljudi – migracije i turizam 7. Globalizacija tržišta, konkurencije i tražnje 8. Konkurencija i opstanak ili kooperacija između globalnih kompanija i turističkih destinacija (regionalnih i lokalnih) 9. Izazovi globalizacije tržišta rada u turizmu 10. Uticaj globalizacije na poslovanje, korporativne i marketing strategije 11. Globalizacija i turistički sektor – integrisanje posrednika i ponuđača turističkih usluga 12. Globalna konkurencija turističkih destinacija 13. Faktori koji utiču na globalna i regionalna turistička kretanja 14. Savremeni trendovi u kretanjima međunarodnih turista 15. Budućnost globalizacije		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u mogućnosti: - razumjeti efekte globalizacije na turističke aktivnosti razvijenih i zemalja u razvoju - analizirati i procijeniti uticaj globalizacijskih trendova na otvaranje potencijalnih mogućnosti i blagovremeno uočavanje i reagovanje na potencijalne opasnosti i izazove - planirati individualne strategije turističkih ponuđača kao osgovor na globaliizacijske trendove - značaj i ulogu turističke djelatnosti u nacionalnoj ekonomiji		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača	50% 20% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Prezentacije i seminarski radovi Kvizovi (2x) Provjera znanja putem testova (2x)	10% 15% 5% 70%	
Literatura:	Obavezna 1. Knowles, T., Diamantis, D. and El-Mourhabi, J. B. (2004). *Globalization of Tourism and Hospitality: A Strategic Perspective*. London, Thomson. 2. Telfer, D. and Sharpley, R. (2007). *Tourism Development in the Developing World*. New York, Routledge Dopunska Najam, A., Runnalls, D. and Halle, M. (2007). *Environment and Globalization – Five Propositions*. Winnipeg, Canada, International Institute for Sustainable Development		

Šifra predmeta: BUS377	Naziv predmeta: KONTROLİNG U TURİSTİČKİM ORGANİZACİJAMA		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost razumijevanja poslovanja preduzeća u turbulentnom savremenom okruženju s ciljem kontinuranog praćenja svih aspekata poslovanja i njenog prilagođavanja novonastalim uvjetima da bi se ispunili poslovni ciljevi preduzeća. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj kontrolinga, te ovladavanjem znanjima potrebnim za uvođenje i razvoj kontrolinga.		
Sadržaj:	1. Pojam i sadržaj kontrolinga 2. Potrebe za kontrolingom 3. Odnos kontrolinga i srodnih finansijskih područja 4. Principi kontrolinga u uslužnim organizacijama 5. Objekti i instrumenti kontrolinga 6. Proces kontrolinga u uslužnim organizacijama 7. Balanced scorecard kao okosnica kontrolinga 8. Operativni kontroling 9. Strateški kontroling 10. Uloga kontrolinga u procesu planiranja 11. Uloga kontrolinga u analiziranja poslovnih rezultata 12. Analize odstupanja i izvještavanja 13. Koncepti i performanse mjerenje uspješnosti poslovanja 14. Institucionalni aspekti kontrolinga 15. Perspektive u razvoju kontrolinga u turističkim organizacijama		
Ishodi učenja:	• Stjecanje osnovnih spoznaja o filozofiji i konceptu kontrolinga kao poslovne funkcije • Osposobljenost za identificiranje i analiziranje osnovnih pokazatelja efikasnosti i uspješnosti poslovanja • Mogućnost primjene osnovnih teorijskih spoznaja na konkretnim primjerima poslovanja preduzeća		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna ▪ OsmanagićBedenik, N. (2007).*Kontroling abeceda poslovnog uspjeha,*Zagreb: Školska knjiga ▪ *Ziegenbein, K. (2008). Kontroling (prevod sa njemačkog),* Zagreb: RRIF - plus Dopunska ▪ Osmanagić Bedenik, N. & saradnici.(2010), *Kontroling između profita i održivog razvoja*, Zagreb: M.E.P.		

Šifra predmeta: BUS376	**Naziv predmeta: MENADŽMENT SPORTA U TURİZMU**		
Nivo: I ciklus	**Godina: II/III**	**Semestar: IV/V i VI**	**Broj ECTS kredita: 5**
Status: Izborni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 75**	
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa fundamentalnim principima funkcionisanja organizacije u sportu i principima sportskog menadžmenta.		
Sadržaj:	1. Industrija sporta i globalno tržište 2. Menadžment u sportu u neprofitnom sektoru 3. Korporativno upravljanje i regulacija sporta 4. Organizaciona teorija i sportski menadžment 5. Strategija i planiranje u kontekstu sporta 6. Menadžment ljudskih resursa u sportskim organizacijama 7. Finansiranje sportskih organizacija 8. Sportski marketing i komunikacije 9. Pravna regulativa u sportu i sportskom menadžmentu 10. Turizam i sport 11. Informacione tehnologije u sportu i sportskom menadžmentu 12. Kros-kulturalni aspekti sportskog menadžmenta 13. *Facility* menadžment u sportu 14. *Event* menadžment u sportu 15. Društvena odgovornost sporta i sportskih organizacija		
Ishodi učenja:	Po završetku ovog kursa studenti će: 1. steći nova znanja o temeljnim principima sportskog menadžmenta 2. steći osnovno razumijevanje strukture i svrhe sportske industrije 3. biti u stanju primijeniti poslovne principe na menadžment sportskih objekata, događaja i organizacija 4. biti u stanju da razumiju i diskutuju o aktuelnom stanju i različitim izazovima rekreativnog, omladinskog i profesionalnog sporta, kako na lokalnom i regionalnom, tako i na svjetskom nivou		
Nastavne metode:	Ex cathedra predavanja Studentski radovi: priprema, izlaganja i diskusije Gosti predavači	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Individualni i grupni zadaci tokom semestra Midterm test Finalni ispit	25% 25% 50%	
Literatura:	Obavezna 1. Mark Nagel, Richard Southall (2015). Introduction to Sport Management: Theory and Practice. Dubuque: Kendall Hunt Publishing Company. ISBN:978-0-7575-7578-5 2. Linda Trenberth, David Hassan(2011) Managing Sport Business: An Introduction (Foundations of Sport Management) Dopunska 1. Irving Rein, Philip Kotler, and Ben Shields (2006), The Elusive Fan: Reinventing Sports in a Crowded Marketplace...		

Šifra predmeta: BUS333	Naziv predmeta: OPERACİONİ MENADŽMENT U USLUGAMA		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost kvalitetne analize prirode i uloge operacijskog menadžmenta u proizvodnji roba i usluga i mogućnost razumijevanja značaja dizajniranja procesa, proizvoda i mreža snabdjevanja, kao i radnih mjesta i organizacije. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj planiranja kapaciteta, zaliha, resursa, poslovnih mreža i kvaliteta, te upoznati studente sa značajem i ulogom unapređenja u operacijskom menadžmenta sa ciljem jačanja konkurentskih sposobnosti organizacije uz razumijevanje izazova operacijskog menadžmenta u budućnosti.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja operacionog menadžmenta 2. Šta je opreracijski menadžment-definicija i elementi 3. Strateška uloga i ciljevi operacija 4. Dizajniranje procesa, dizajniranje proizvoda i usluga 5. Dizajniranje mreža snabdjevanja 6. Dizajniranje layout-a i toka operacija 7. Dizajniranje radnih mjesta i organizacije rada 8. Priroda planiranja i kontrole u operacionom menadžmentu 9. Planiranje i kontrola kapaciteta i zaliha 10. Planiranje resursa preduzeća (ERP) 11. Lean operacije i just-in-time 12. Planiranje i kontrola projekata 13. Planiranje i kontrola kvaliteta 14. Unapređenje operacija 15. Izazovi operacionog menadžmenta		
Ishodi učenja:	1. sposobnost oblikovanja sopstvenog pogleda na važnost operacionog menadžmenta za konkurentnost uslužnog preduzeća 2. kompetencije kritičke ocjene prednosti uvođenja operacijskog menadžmenta na sistemskim područjima kreiranja i isporuke usluga 3. pojačati sposobnost analitičkog razmišljanja, oblikovanja argumenata, sposobnosti aktivnog sudjelovanja u raspravama i interpretaciji podataka		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Slack, Chambers & Johnston: Operations Management, 5/E, Prentice Hall, 2007 2. Naresh, Roy, Ram, A modern Approach to Operations Management, New Age International Limited, Publishers, 2005 Dopunska 1. Heizer & Render: Principles of Operations Management, 8/E, 2010, Prentice Hall 2. Krajewski, Ritzman & Malhotra: Operations Management, 9/E, 2010, Prentice Hall		

Šifra predmeta: BUS375	Naziv predmeta: ORGANIZACIJSKO PONAŠANJE U TURIZMU		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta: upoznavanje sa unutarnjim i vanjskim faktorima koji utiču na ponašanje ljudi u organizaciji, razvijanje određenih aktivnosti na istraživanju ponašanja ljudi u organizaciji, od individualnog nivoa, preko grupnog do nivoa organizacije. Organizacijsko ponašanje, takođe, ima za cilj da objasni, predvidi i kontroliše ponašanje ljudi u organizaciji kroz razumijevanje i korištenje određenih naučnih spoznaja. Studenti treba da upoznaju i razumiju karakteristike i specifičnosti ljudskog ponašanja u organizaciji, sa posebnim akcentom na motivaciju, stimulaciju, predviđanje i kontrolu ponašanja pojedinaca i grupa u organizaciji.		
Sadržaj:	1. Pojam i značaj organizacijskog ponašanja za industriju turizma 2. Teorijski pristupi organizacijskog ponašanja 3. Modeli organizacijskog ponašanja i organizacijska kultura 4. Pojedinac u organizaciji (ličnost, osobine i percepcija) 5. Vrijednosti, stavovi i zadovoljstvo poslom 6. Poslovni bonton osoblja u turističkim organizacijama 7. Etika, društena odgovornost i organizaciono ponašanje 8. Motivacione teorije i njihova primjena u turizmu 9. Grupni, timski i interpersonalni procesi u organizaciji 10. Komuniciranje i konflikt u organizaciji		
Ishodi učenja:	• Razumijevanje uloge i začaja pojedinca u organizaciji, te usklađivanje ponašanja sa ponašanjem organizacije i vice cersa. • Ovladavanjem tehnika i vještina koje omogućavaju veći doprinos i zadovoljstvo na poslu zaposlenih u industriji turizma • Kompetencije za poboljšanje performansi organizacije, odnosno spoznaja veza između ponašanja ljudi i efikasnosti organizacije.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. Robbins, S.P. & Judge, T.A. (2010). *Organizacijsko ponašanje*, Zagreb: Mate 2. Bruno S. Frey, Economics as a Science of Human Behaviour, SPRINGER, 1999. Dopunska 1. Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž. (2007). *Organizacija - teorije, strukture, ponašanje i razvoj*. Sarajevo: Ekonomski fakultet 2. Robbins, S.P. (1992). *Bitni elementi organizacijskog ponašanja*. Zagreb: Mate		

Šifra predmeta: BUS317	Naziv predmeta:POSLOVNA ETIKA		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju aktivan i pozitivan stav prema etičkim dimenzijama u poslovanju i životu i osposobiti ih da odgovore izazovima sa kojima će se suočiti u profesionalnoj i poslovnoj praksi. Naglasak je na razvijanju društvene odgovornosti i odgovornosti prema širokoj paleti interesnih grupa, uključujući zaposlene, kupce i javnost. Etičke dimenzije odlučivanja i prakse u tretiranju personala, organizacionih i društvenih pitanja biće predmet izučavanja. Osim toga, angažman studenata u analizi i primjeni realne prakse biće od krljučnog značaja za njihovo razumijevanje ove oblasti.		
Sadržaj:	▪ Poslovna etika, upravljanje interesnim grupama i društvena odgovornost ▪ Značaj poslovne etike u praksi ▪ Etičke teorije ▪ Razvoj teorije i jačanje primjene elemenata poslovne etike ▪ Upravljanje korporacijom i eksterna odgovornost korporacije ▪ Integritet i interna odgovornost korporacije ▪ Kroporativna društvena odgovornost ▪ Etičko donošenje odluka i etičko liderstvo ▪ Etičke dileme u poslovanju ▪ Individualni odgovor na etičke dileme i izazove ▪ Individualni faktori koji utiču na prihvatanje principa i prakse poslovne etike: moralni principi i vrijednosti ▪ Uloga kulture etičnosti i etičkih odnosa na poslovanje i odgovornost organizacije ▪ Razvoj, upravljanje i kontrola etičkih programa ▪ Globalne i lokalne vrijednosti – internacionalizacija biznisa ▪ Globalizacija i etičko odlučivanje		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: - Razumjeti tehnike moralnog procjenjivanja i argumentovanja potrebnih za analizu moralnih dimenzija u biznisu - Analizirati moralne pretpostavke poslovanja - Ocijeniti individualne aktivnosti u ekonomskim i poslovnim transakcija unutar različitih morlanih okvira - Primjeniti opšte etičke principe na pojedinačnim slučajevima ili praksama u poslovanju		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača	50% 20% 15% 15%	
Učešće u ocjeni	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)	10% 20% 20% 50%	
Literatura	Obavezna literatura: 1. Bebek, B. i Kolumbić, A. (2000). Poslovna etika, Poslovni zbornik 2. Ratković Njegovan, B. (2008). Poslovna etika. Fakultet tehničkih nauka Novi Sad Dodatna literatura: 3. Fisher, K. (2012). *Business ethics and values*. Pearson 4. Elaković, S. (2011). Poslovna etika i komuniciranje. Univerzitet Singidunum Beograd 5. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: BUS386	Naziv predmeta: PRAVO U TURIZMU		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Izučavanje osnova prava u turizmu obuhvata poznavanje: osnova ugovornog prava, osnova kompanijskog prava, osnovnih ugovora u turizmu, sredstava plaćanja te opštih i posebnih uslova poslovanja turističkih organizacija. Turizam se danas javlja kao značajan izvor prihoda svake nacionalne ekonomije. Naša država, na ovom planu, istina, čini pionirske korake koji, u dogledno vrijeme, treba da poluče i adekvatne ekonomske efekte. Upoznavanje sa osnovima prava u turizmu će za nove naraštaje dati adekvatnu osnovu kako bi se zahtjevni poslovi obavili pravovremeno i na pravi način. Poseban aspekt ove pravne discipline je njen međunarodni karakter što je dalo povoda da se vrši obavezno izučavanje i ino elemenata kod pojedinih pravnih instituta.		
Sadržaj:	1. Pojam prava u turizmu 2. Izvori prava 3. Turistička i ugostiteljska djelatnost i subjekti 4. Ugovori o hotelskim uslugama 5. Ugovori o smještaju u turističkim apartmanima i o uslugama kampiranja 6. Ugovor o uslugama prehrane i točenja pića 7. Ugovor o ugostiteljskoj ostavi 8. Ugovor o organizovanju putovanja 9. Ugovor o alotmanu 10. Ugovor o najmu ugostiteljskog objekta 11. Ugovori o prevozu lica 12. Ugovor o osiguranju 13. Ugovor o franšizingu 14. Timesharing 15. Sredstva plaćanja u turizmu		
Ishodi učenja:	1. Poznavanje pravnog i regulatornog okvira za turističku i ugostiteljsku djelatnost u BiH 2. Sposobnost formulisanja i diskutovanja prava i obaveza strana kod ugovora u turizmu i ugostiteljstvu 3. Poznavanje prednosti/nedostataka i korištenja različitih sredstva plaćanja u turizmu		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja gosti predavači	40% 20% 35% 5%	
Načini provjere znanja:	studija slučaja/esej grupni rad, aktivnost, prezentacija, kviz test (parcijalni) test (finalni)	20% 10% 40% 30%	
Literatura:	Obavezna 1. Gorenc, V. i Šmid, V. (1999) Poslovno pravo u turizmu i ugostiteljstvu, Zagreb: Školska knjiga. Dopunska 1. Gorenc, V. i Šmid, V. (2004) Posebne uzance u ugostiteljstvu s komentarom, Zagreb: RRiF plus d.o.o. 2. Trifković, M., Simić, M., Trivun, V., Silajdžić, V. i Mahmutćehajić Novalija, F. (2013) Poslovno pravo: ugovori, vrijednosni papiri i pravo konkurencije", Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: BUS380	Naziv predmeta: RAZVOJ ODRŽIVOG TURIZMA		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je predstaviti studentima koncept održivog razvoja u turizmu. Fokus ovog predmeta će biti na izučavanju osnovnih smjernica za „održivo“ ponašanje subjekata u turizmu te razumijevanje ključnih elemenata potrebnih za kreiranje inovativnih i održivih turističkih proizvoda.		
Sadržaj:	1. Sistem turizma i njegovo okruženje 2. Ekonomsko, prirodno, kultorološko i društveno okruženje 3. Održivi pristup orijentisan integriranju turističkog razvoja i planiranja 4. Koncept održivog turizma 5. Učesnici u održivom turizmu 6. Instrumenti održivog turizma 7. Pokazatelji održivog turizma 8. Turističke destinacije i njihova atraktivnost: prostorne strategije za turističke destinacije 9. Sektori za podršku održivom turizmu 10. Upravljanje održivim turizmom 11. Marketing proces za održivi turizam u turističkim destinacijama 12. Vrste ekološki prihvatljivog turizma 13. Trendovi i problemi u ekoturizmu i održivom turizmu 14. Lokalno stanovništvo i razvoj održivog turizma		
Ishodi učenja:	Nakon polaganja ispita student će biti u stanju: • razumjeti koncept održivog turizam i razvoj koncepta održivog turizma • identificirati učesnike u održivom turizmu • razumjeti osnovne smjernicama za 'održivo' ponašanje pojedinih subjekata turizmu • analizirati vezu između turističke destinacije i održivosti • razumjeti ključne elemente potrebne za stvaranje inovativnih i održivih turističkih proizvoda.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi (2) timski projekat zadatak	70% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna 1. Weaver, D. (2006). Sustainable Tourism: Theory and Practice, Elsevier Butterworth – Heineman Oxford 2. Middleton,V.T.C., Hawkins, R. (1998). Sustainable Tourism: A Marketing Perspective. Oxford:Butterworth-Heinemann. Dopunska 1. Honey, M. (2008). Ecotourism and Sustainable Development: Who Owns Paradise? 2nd edition, Washington DC, Island Press. 2. Izabrani članci		

Šifra predmeta: BUS384	Naziv predmeta: SPECIFIČNE VRSTE TURIZMA		
Nivo: I ciklus	Godina: II/III	Semestar: IV/V i VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 75
Cilj predmeta:	Specifične vrste turizma, dizajnirane kako bi zadovoljile široki spektar interesa, za mnoge predstavljaju osnovu ekspanzije turizma u proteklih 20 godina. Cilj ovog predmeta je pružiti studentima osnove za identifikaciju raznolikosti specifičnih vrsta turizma i specifične turističke ponude, uzimajući u obzir socio-kulturni kontekst u okviru koga se ista razvija.		
Sadržaj:	1. Posebne vrste turizma: fokus je na pojedincu 2. Specifične vrste turizma i održivi razvoj 3. Prilike za preduzetništvo i mali biznis kod specifičnih vrsta turizma 4. Regionalni turizam 5. Kulturni turizam 6. Ruralni turizam 7. Urbani turizam 8. Obrazovni turizam 9. Aktivni turizam 10. Zdravstveni i wellness turizam 11. Eko turizam 12. Gastronomski turizam 13. Turizam događaja 14. Historijski turizam 15. Sportski turizam		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta, student će biti u mogućnosti: 1. Identificirati raznolikost posebnih vrsta turizma i turističkih proizvoda i povezati iste sa turističkom potražnjom 2. Razumjeti ključne elemente ponude za posebne vrste turizma, koje omogućavaju preduzetnicima i malim biznisima da iskoriste tržišne prilike 3. Analizirati vezu između posebnih vrsta turizma i masovnog turizma 4. Objasniti ulogu prirodnih i kulturnih resursa u razvoju posebnih vrsta turizma 5. Demonstrirati spektar različitih vještina koje su potrebne kako bi se evaluirali suvremeni trendovi kod posebnih vrsta turizma, koje uključuju komunikacijske vještine, rješavanje problema, nezavisan rad i učenje		
Nastavne metode:	ex catedra gosti predavači diskusije case study	20% 20% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Analize studija slučaja Projekat	30% 30% 20% 20%	
Literatura:	Obavezna 1. Douglas, N., & Derrett, R. (2001). Special interest tourism. John Wiley and Sons Australia, Ltd. 2. Weiler, B., & Hall, C. M. (1992). Special interest tourism. Belhaven Press. Dopunska 1. Trauer, B. (2006). Conceptualizing special interest tourism—frameworks for analysis. *Tourism Management*, *27*(2), 183-200. 2. Drugi materijali pripremljeni za studente.		

UNIVERZITET U SARAJEVU

Ekonomski fakultet
u Sarajevu

II CIKLUS STUDIJA

ODSJEK EKONOMIJA

SMJER: MEĐUNARODNA EKONOMIJA I EVROPSKE INTEGRACIJE

I GODINA

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada	6	30	RES400
2.	Evropska unija i ekonomska diplomatija	6	30	ECO411
3.	Napredna međunarodna ekonomija	6	30	ECO403
4.	Globalna ekonomija II	6	30	ECO402
5.	Svjetski finansijski sistem	6	30	ECO414

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Institucionalna ekonomija	6	30	ECO409
2.	Ekonomski rast i kohezija u Evropskoj uniji	6	30	ECO401
3.	Međunarodna konkurentnost II	6	30	ECO410
4.	Socijalna politika Evropske unije	6	30	ECO404
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES500

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Ekonomija i upravljanje okolišem	ECO501
Finansiranje razvoja i Evropska unija	ECO502
Primijenjena ekonomska istraživanja	QAN505
Regionalni razvoj i regionalna politika Evropske unije	ECO503
Svjetski trgovinski sistem	ECO504

SMJER: MAKROFINANSIJSKI MENADŽMENT

I GODINA

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada	6	30	RES400
2.	Monetarna strategija	6	30	FIN421
3.	Fiskalna strategija	6	30	FIN422
4.	Međunarodne finansije II	6	30	FIN423
5.	Napredni finansijski menadžment	6	30	FIN412

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Poreska sistem i politika	6	30	FIN424
2.	Finansijska tržišta i instrumenti	6	30	FIN411
3.	Finansiranje razvoja	6	30	FIN425
4.	Institucionalna ekonomija	6	30	ECO409
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES100

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Finansijsko modeliranje	FIN523
Finansiranje javnih djelatnosti	FIN522
Međunarodno bankarstvo	FIN503
Napredni međunarodni finansijski menadžment	FIN501
Računovodstvo finansijskih institucija II	ACC502
Računovodstvo neprofitnih organizacija II	ACC509
Revizija neprofitnih organizacija II	ACC503
Upravljanje javnim dugom	FIN521

ODSJEK MENADŽMENT

SMJER: FINANSIJSKI MENADŽMENT

I GODINA

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada	6	30	RES400
2.	Finansijska tržišta i instrumenti	6	30	FIN411
3.	Napredni finansijski menadžment	6	30	FIN412
4.	Komercijalno bankarstvo	6	30	FIN401
5.	Upravljanje finansijskim rizicima II	6	30	FIN413

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Modeli ulaganja i amortizacije	6	30	FIN403
2.	Investicije	6	30	FIN414
3.	Finansijska analiza	6	30	FIN415
4.	Industrija osiguranja	6	30	FIN406
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES100

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Aktuarski modeli životnih osiguranja	FIN502
Berzansko poslovanje	FIN513
Bihejvioralne finansije	FIN504
Investiciono bankarstvo	FIN505
Menadžment kapitalnih ulaganja	FIN506
Menadžment komercijalnih banaka	FIN508
Napredno finansijsko izvještavanje	ACC507
Napredno islamsku bankarstvo i finansije	FIN507
Strategije investiranja	FIN514
Tehnička analiza vrijednosnih papira	FIN515

SMJER: MARKETING MENADŽMENT

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada-a	6	30	RES400
2.	Strateško upravljanje marketingom	6	30	MAR402
3.	Analiza ponašanja potrošača	6	30	MAR404
4.	Upravljanje proizvodima i uslugama	6	30	MAR405
5.	Primjenjeno istraživanje marketinga	6	30	MAR411

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Globalni marketing	6	30	MAR408
2.	Marketing analitika	6	30	MAR401
3.	Upravljanje marketing komuniciranjem	6	30	MAR406
4.	Upravljane marketing kanalima	6	30	MAR407
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES500

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
B2B marketing menadžment	MAR501
Digitalni marketing i društveni mediji	MAR502
Interkulturalno komuniciranje i pregovaranje u marketing i prodaji	MAR503
Kvalitativna metodologija u marketingu	MAR510
Marketing planiranje	MAR505
Prodaja i prodajni menadžment	MAR508
Strateški brend menadžment	MAR509
Upravljanje marketingom u neprofitnim organizacijama	MAR506
Upravljanje marketingom usluga	MAR504
Upravljanje odnosima s javnošću i korporativnim komuniciranjem	MAR507

SMJER: MENADŽMENT I INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada-a	6	30	RES400
2.	Kompetitivnost i IT	6	30	MIT402
3.	Upravljanje IT projektima	6	30	MIT409
4.	Modeliranje poslovnih procesa	6	30	MIT403
5.	Upravljanje razvojem IS	6	30	MIT405

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Upravljanje kontinuitetom poslovanja	6	30	MIT406
2.	Poslovna inteligencija za menadžere	6	30	MIT407
3.	Informacioni sistemi za CRM	6	30	MIT404
4.	Kolaboracijski sistemi	6	30	MIT401
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES500

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Ekspertni sistemi u poslovanju	MIT506
E-learning	MIT502
Internet ekonomija	MIT507
IT i vođenje promjena	MIT501
Poslovanje u umreženoj ekonomiji	MIT509
Revizija informacijskih sistema	MIT508
Sigurnost informacionih sistema	MIT503
Teorija sistema	MIT510
Upravljanje Web tehnologijama	MIT511

SMJER: MENADŽMENT I ORGANIZACIJA

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada-a	6	30	RES400
2.	Strateška analiza preduzeća	6	30	MAN411
3.	Menadžment u globalnom okruženju	6	30	MAN402
4.	Korporativno upravljanje	6	30	MAN401
5.	Dizajniranje organizacije	6	30	MAN412

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Strateška udruživanja i akvizicije	6	30	MAN405
2.	Organizacijska kultura i leadership	6	30	MAN406
3.	Savremeni koncepti menadžmenta	6	30	MAN407
4.	Poslovno komuniciranje i pregovaranje	6	30	MAN415
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES500

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Kritičko promišljanje i akademsko izražavanje	MAN510
Krizni menadžment i konsolidacija kompanije	MAN511
Kros-kulturalni menadžment	MAN505
Međunarodni menadžment ljudskih potencijala	MAN501
Menadžment inovacija	MAN502
Menadžment kapitalnih ulaganja	FIN506
Poslovni konsalting	MAN513
Sociologija preduzetništva	MAN504
Strateško poduzetništvo	MAN517
Strateško upravljanje ljudskim resursima	MAN514

SMJER: MODELIRANJE I OPTIMIZACIJA U POSLOVNOM ODLUČIVANJU

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada-a	6	30	RES400
2.	Primijenjena multivarijaciona analiza	6	30	QAN404
3.	Napredno poslovno odlučivanje	6	30	MAN408
4.	Softveri za kvantitativne analize	6	30	MIT408
5.	Statistička kontrola i monitoring kvaliteta	6	30	QAN405

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Kvantitativne metode i modeli vrednovanja rizika	6	30	QAN402
2.	Metode upravljanja troškovima	6	30	QAN408
3.	Modeliranje finansijskih vremenskih serija	6	30	QAN401
4.	Primjenjena ekonometrija	6	30	QAN403
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES500

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Ekonometrijska analiza panel podataka	QAN502
Ekonometrijski modeli simultanih jednačina	QAN501
Matematički modeli finansijskih tržišta u diskretnom vremenu	QAN503
Matematički modeli finansijskih tržišta u neprekidnom vremenu	QAN504
Metode i modeli odlučivanja	MAN503
Stohastički procesi	QAN506
Teorija igara	QAN507

SMJER: RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada-a	6	30	RES400
2.	Finansijsko računovodstvo i MSFI	6	30	ACC404
3.	Napredno finansijsko izvještavanje	6	30	ACC401
4.	Napredno troškovno računovodstvo	6	30	ACC402
5.	Profesionalna etika računovođa i revizora	6	30	ACC403

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Revizija finansijskih izvještaja i MREVS	6	30	ACC405
2.	Analiza poslovanja	6	30	ACC409
3.	Napredno menadžersko računovodstvo	6	30	ACC408
4.	Budžetsko računovodstvo	6	30	ACC407
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES500

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

Lista izbornih smjerskih predmeta

NAZIV PREDMETA	KOD
Forenzično računovodstvo i istrage	ACC505
Interna revizija	ACC506
Napredno poresko računovodstvo	ACC504
Napredno računovodstvo finansijskih institucija	ACC501
Računovodstveno planiranje	ACC508

SMJER: TURIZAM

R.b.	I semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada-a	6	30	RES400
2.	Strateški marketing u turizmu	6	30	MAR421
3.	Kreiranje turističke ponude i upravljanje kvalitetom u turizmu	6	30	MAR422
4.	Poslovno komuniciranje i pregovaranje u turizmu	6	30	MAR409
5.	Organizacija u hotelijerstvu i turizmu	6	30	MAN404

R.b.	II semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Upravljanje kanalima distribucije i marketing komuniciranjem	6	30	MAR412
2.	Primijenjeno istraživanje u turizmu	6	30	MAR410
3.	Vođenje u turizmu	6	30	MAR423
4.	Operacioni menadžment u uslugama	6	30	MAN403
5.	Engleski jezik	6	30	ENG100

II GODINA

R.b.	III semestar	ECTS krediti	Sati	Kod
1.	Izborni smjerski predmet	6	30	
2.	Izborni smjerski predmet	6	30	
3.	Izborni predmet	6	30	
4.	Izborni predmet	6	30	
5.	Projekat	6	30	RES500

R.b.	IV semestar	ECTS krediti	Sati
1.	Završni rad	30	

LISTA IZBORNIH SMJERSKIH PREDMETA

NAZIV PREDMETA	KOD
CRM u turizmu	MAR522
Marketing turističke destinacije	MAR521
Međunarodne marketing strategije, politike i instrumenti	MAR523
Poslovna etika	MAN512
Savremeni koncepti menadžmenta	MAN515
Savremeni trendovi u ponašanju turista	MAR524
Strateško upravljanje ljudskim resursima u turizmu	MAN518
TQM u turizmu	MAN520
Upravljanje projektima u turizmu	MAN521

ZAJEDNIČKI PREDMETI ZA SVE SMJEROVE I ODSJEKE

Šifra predmeta: RES400	**Naziv predmeta: METODOLOGIJA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Savladavanje osnovnih principa i metoda naučno istraživačkog rada		
Sadržaj:	1. Metodološki okvir istraživanja u ekonomiji i menadžmentu 2. Osnovni oblici, faze i metode naučnog istraživanja 3. Metode prikupljanja i obrade podataka 4. Obrada statističkih podataka 5. Kvantitativne metode 6. Kvalitativne metode 7. Napredne metode analize podataka 8. Softverski alati – primjena u NIR-u 9. Struktuiranje Ma-rada; pisanje i objavljivanje naučnih radova 10. E-izvori i primjena IT-a u NIR-u		
Ishodi učenja:	Znanja: istraživački promišljati o rješavanju problema iz ekonomije i menadžmenta; ovladati savremenim istraživačkim metodama i tehnikama Vještine: primijenjivati kvantitativne i kvalitativne metode u NIR-u; koristiti online baze i IT-alate u NIR-u; struktuirati naučni rad Kompetencije: prikupljati podatke iz različitih izvora, analizirati podatke primjenom savremenih statističkih i IT metoda, tehnika i alata		
Nastavne metode:	Ex catedra Analiza članaka/Ma-PhD radova Prezentacije i diskusije	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit	50% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bajgorić, N., Somun-Kapetanović, R. (2012). Uvod u metodologiju naučno-istraživačkog rada, Ekonomski fakultet u Sarajevu Dopunska: 1. Saunders, M., Lewis, P., and Thornhill, A. (2009). Research Methods for Business Students, 3rd Ed. Harlow: Pearson 2. Somun-Kapetanović, R. (2006). Statistika u ekonomiji i menadžmentu, Sarajevo, Ekonomski fakultet 3. Kukić, S., Markić, B. (2006). Metodologija društvenih znanosti, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru 4. Šamić, M. (2003). Kako nastaje naučno djelo, Svjetlost, Sarajevo 5. Žugaj, M., Dumičić, K., Dušak, V. (2006). Temelji znanstvenoistraživačkog rada, FOI, Varaždin		

Šifra predmeta: ENG100	**Naziv predmeta: ENGLESKİ JEZIK**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Studenti trebaju dostići nivo znanja što bliži znanju maternjeg jezika		
Sadržaj:	1. Being international 2. Partnerships 3. Employment trends 4. Business ethics 5. Finance and banking 6. Strategy 7. Doing business online 8. New business 9. Project management 10. Business law		
Ishodi učenja:	▪ Studenti će moći čitati naučne radove napisane na engleskom jeziku ▪ Studenti će moći sa lakoćom usmeno komunicirati o poslovnim i općim temama na engleskom jeziku ▪ Studenti će biti u stanju da napišu sažetak naučnog rada, prijavu teme i sl. na engleskom jeziku		
Nastavne metode:	DL Konsultacije		
Načini provjere znanja:	Online aktivnosti Završni test	30% 70%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Market Leader Advanced 2. TOEFL Preparation <u>Dopunska</u> 1. Business Vocabulary in Practice 2. Business Grammar Builder		

ODSJEK EKONOMIJA

1. Međunarodna ekonomija i evropske integracije

Studenti su unaprijedili ranije stečena znanja iz oblasti međunarodne ekonomije i evropskih integracija, povezujući ove komplementarne koncepte sa dešavanjima u dinamičnom međunarodnom okruženju. Studenti su osposobljeni za kritičko sagledavanje i analizu ekonomskih tokova, procesa, pojava i aktera na globalnoj i regionalnoj razini, te načina na koji djeluju na položaj zemlje, njene ekonomske ciljeve i politike i ekonomski razvoj općenito. Ujedno su pripremljeni da odgovore izazovima savremenog upravljanja makroekonomskim politikama i institucijama, posebno u kontekstu rastuće ekonomske međuzavisnosti koja proizilazi iz integracionih procesa. Studenti su na kraju studija opremljeni teorijskim i primijenjenim znanjima neophodnim za nezavisne istraživačke aktivnosti i izradu disertacije.

2. Makrofinansijski menadžment

Po završetku studijskog programa studenti će:

- raspolagati znanjem o historijskim i tekucim makroekonomskim temama i razviti vještine koje će im omogućti da budu specijalisti u oblasti makro-finansija. Posebno, studenti će biti upoznati sa funkcioniranjem sistema u oblasti centralnog bankarstva, agencija za bankarstvo, direkcije za ekonomsko planiranje, direkcije za evropske integracije, ministarstava finansija, razvojnog bankarstva ili investicionog bankarstva, medjunarodnih finansijskih institucija, carinske službe, uprave za indirektno oporezivanje, i sl.
- raspolagati razumjevanjem kompleksnih monetarnih i fiskalnih pitanja i njihovog uticaja na realne ekonomske tokove, te unaprijediti analitičke sposobnosti razumjevanja aktuelne situacije iz oblasti monetarnih i javnih finansija i integracionih procesa na relaciji EU i BiH,
- studenti će razumjeti funkcionisanje mehanizama upravljanja monetarnom politikom na supranacionalnom nivou, te harmonizacije nacionalnih javnih politika. Studenti stiču kritičko razmišljanje o prednostima i nedostacima integracionih procesa, te načina savladavanja prepreka na putu ka integraciji,
- biće u mogućnosti da analiziraju osnove i napredne principe kreiranja poreske politike, te upravljanja poreskim sistemima i javnim dugom u dinamičkom okruženju, uz poseban osvrt na poresku politiku u zemljama u tranziciji,
- biće u mogućnosti da interpretiraju tekuća kretanja na finansijskim tržistima, te uticaj tih kretanja na realni sektor; razumjeće i biti u mogućnosti da analiziraju finansijski sistem jedne zemlje i njegove sastavne elemente,
- razviće sposobnos identificiranja strateških opcija, sposobnost evaluiranja uspjeha različitih strategija i makroekonomskih politika,
- raspolagaće vještinama kritičkog promišljanja kao i sistematičnog i analitičkog pristupa rješavanju problema, posebno iz predmetne oblasti.

SMJER: MAKROFINANSIJSKI MENADŽMENT

Šifra predmeta: FIN421	**Nazivpredmeta: MONETARNA STRATEGIJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupanbroj sati: 30**
Cilj predmeta:	Razviti analitičke sposobnosti kod studenata u upravljanju monetarnom politikom i njenom interakcijom sa ostalim makroekonomskim instrumentima. Razumjevanje interakcije između monetarne politike i kretanja u realnom sektoru.		
Sadržaj:	1. Uloga monetarne politike u ostvarivanju ciljeva i zadataka privredne politike 2. Transmisijski mehanizmi monetarne politike 3. Uticaj kretanja u finansijskomirealnom sektoru na upravljanje monetarnim politikama u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju 4. Analiza razlika u monetarnim režimima koji se primjenjuju u zemljama širom svijeta 5. Analiza djelotvornosti i efikasnosti mehanizama monetarne politike u različitim društveno - historijskim okolnostima 6. Monetarn i suverenitet u uslovima globalizacije 7. Analiza trendova u monetarnoj politici sa posebnim fokusom na politike FED-a, ECB-a i BOE, Bank of Japan 8. Analiza trendova u monetarnim politikama za vrijeme globalne finansijske krize 2008. 9. Analiza značaja supervizije i regulacije finansijskog sektora		
Ishodi učenja:	Studenti trebaju razviti kritičko mišljenje oodlukama unutar monetarnih politika u najvećim svjetskim ekonomijama, te zemljama u tranziciji, te biti u mogućnosti pratiti tekuće trendove u vođenju monetarne politike u razvijenim zemljama i u zemljama u tranziciji		
Nastavne metode:	ex katedra seminarski rad/studije slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad I prezentacija kratki osvrt na drugi seminarski rad završni ispit	30% 20% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Mishkin, F. (2012)*Monetarna ekonomija, bankarstvo i finansijska tržišta*; Date Status VIII izdanje; Beograd 2. Đukić, Đorđe (2006)*Centralna banka i finansijski sistem*, II izdanje, Litopapir, Čačak 3. Božina, Lovre (2003) *Novčana ekonomija - novac i bankarstvo*, Fakultet ekonomije I turizma "Dr.MijoMirković", Pula 4. Materijali dostupni na courseware-u predmeta <u>Dodatna</u> 1. Carlberg, M. (2014) *Monetary and Fiscal Strategies in the World Economy*, Springer 2. Bain and Howells (2009)*Monetary Economics: Policy and its Theoretical Basis*, Palgrave Macmillan; 2 edition, 2009 3. Mishkin, F., *Monetary Policy Strategy*, The MIT Press 4. Silvia, J. (2011)*Dynamic Economic Decision Making: Strategies for Financial Risk, Capital Markets, and Monetary Policy*, Wiley; 1 edition 5. Akerlof, G., Blanchard, O., Romer, D., Stiglitz, J (eds) (2014), *What Have We*		

	Learned?: Macroeconomic Policy after the Crisis, The MIT Press

Šifra predmeta: FIN422	Naziv predmeta: FISKALNA STRATEGIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Razviti analitičke sposobnosti kod studenata u upravljanju fiskalnom politikom i njenom interakcijom sa ostalim makroekonomskim instrumentima kao i uticaja fiskalne politike na ekonomski rast. Razviti kritičke sposobnosti kod studenata u razlučivanju adekvatnih fiskalnih strategija uzimajući u obzir okolnosti zemlje u doba globalizacije		
Sadržaj:	1. Analiza javnih potreba, javnih dobara i javnih rashoda u razvijenim zemljama/OECD i zemljama i tranziciji 2. Analiza izvora javnih prihoda u razvijenim zemljama/OECD i zemljama i tranziciji ▪ Analiza pojednih oblika direktnih poreza sa osvrtom na aspekte međunarodnog oporezivanja i probleme dvostrukog oporezivanja ▪ Analiza pojednih oblika indirektnih poreza sa osvrtom na Evropsku praksu/direktive 3. Analiza budžetskih pozicija i javne zaduženosti u razvijenim zemljama/OECD i zemljama i tranziciji 4. Povezanost monetarne i fiskalne politike u doba finansijske krize u zemljama OECD-a te adekvatnost primjenjenih politika (austerity strategy) u odnosu na ekonomski rast 5. Socijalni doprinosi i sistem socijalne zaštite u razvijenim/OECD zemljama i zemljama u tranziciji		
Ishodi učenja:	Studenti bi po uspješnom završetku studija trebali biti osposobljeni za: - Biti u mogućnosti pratiti tekuće trendove u vođenju fiskalne politike u razvijenim zemljama i u zemljama u tranziciji sa posebnim osvrtom na zemlje EU - Praktično analizirati i kreirati adekvatne fiskalne strategije u okviru javnih prihoda i rashoda - Dati kritički osvrt na aktuelne fiskalne strategije pojedinih razvijenih zemalja kao i zemalja u tranziciji u odnosu na ekonomski rast posebno u doba finansijske krize - Razumjeti kompleksnost BiH fiskalnog sistema te dati 'second best' sugestije u cilju unapređenja fiskalnog sistema BiH - Steći uvid kao i biti u stanju izračunati mjere efikasnosti sistema socijalne zaštite i socijalnih doprinosa u razvijenim zemljama i zemljama u tranziciji		
Nastavne metode:	ex katedra studije slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad I prezentacija kratki osvrt na drugi seminarski rad završni ispit	30% 20% 50%	
Literatura:	1. OECD, 2010, Tax policy reform and economic growth, OECD Publishing 2. Ristić, Ž. 2001, Fiskalna strategija, Ekonomski fakultet u Beogradu, Beograd 3. Sorensen, P., B., 1998, Public Finance in a Changing World, Plagrave Macmillan 4. Rosen H., Gayer T., 2009, Javne finansije, CID Ekonomski fakultet Beograd		

Šifra predmeta: FIN423	Naziv predmeta: MEĐUNARODNE FINANSIJE II		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni cilj nastave na predmetu Međunarodne finansije II jeste razvijanje sposobnosti studenata Drugog ciklusa studija da primjenjuju savremene teorijske koncepte formiranja devizinih kurseva i motiva za međunarodno kretanje kapitala, a prevashodno naprednih modela formiranja deviznih kurseva u uslovima predvidivih i nepredvidivih događaja na međunarodnim finansijskim tržištima, uticaj razvoja derivativnih tržišta na efikasnost vođenja ekonomskih politika razvijenih zemalja i zemalja u razvoju. Poseban fokus nastave na ovom predmetu su reperkusije finansijske liberalizacije i globalizacije u periodu 1980-2014. na efikasnost vođenja ekonomskih politika i teorijske odgovore na ove probleme.		
Sadržaj:	1. Globalni finansijski sistem u pretkriznom periodu i periodu krize 2008.-2014., kriza javnih finansija u Sjedinjenim Državama i zemljama euro-zone i njen uticaj na potencijale za rješavanje globalnih problema 2. Modeli formiranja deviznih kurseva: Monetarni model i Mundell-Flemingov model 3. Modeli formiranja deviznih kurseva: Dornbuschov model sa rigidnim cijenama 4. Modeli formiranja deviznih kurseva: Obstfeld-Rogoffov "Redux model" i opšta privredna ravnoteža 5. Deterministički modeli formiranja deviznih kurseva sa predvidivim i nepredvidivim posljedicama 6. Uticaj i značaj cijena finansijskih imovina na finansijsku i monetarnu stabilnost: transmisioni mehanizam finansijskih tržišta i problemi vođenja monetarnih politika najznačajnijih centralnih banaka u svijetu u periodu 2008.-2015. 7. Interakcije fiskalne, devizne i monetarne politike u uslovima pune mobilnosti kapitala 8. Finansijska globalizacija, liberalizacija i ekonomski rast: teorijski okvir i rezultati empirijskih istraživanja u razvijenim i zemljama u razvoju, osnovni paradoksi i teorijski odgovori na te paradokse 9. Struktura međunarodnog finansijskog sistema i prijedlozi za njegovu reformu 10. Teorija i praksa optimalnog valutnog područja: Euro-zona, problemi nesklada monetarne i fiskalnih politika, i efekti mjera ekonomskih politika zemalja euro-zone		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave na ovom predmetu studenti će biti osposobljeni da analiziraju prednosti i nedostatke teorija opšte ekonomske ravnoteže zasnovanih na pretpostavkama nove klasične makroekonomije, te na neokejnzijanskim i novim kejnzijanskim modelima, odnosno na efektima mjera ekonomske politike na poticaje za međunarodno kretanje u modelima zasnovanim na fiksnim cijenama, rigidnim cijenama u kratkom roku, i modelima sa fleksibilnim cijenama. Osnovni rezultat učenja je, stoga, sposobnost studenata da primijene teorijske pretpostavke i modele na analizu efekata praktičnih mjera ekonomske politike u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju, sa kritičkim osvrtom na ostvarene rezu1ltate.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije	65% 35%	
Načini provjere znanja:	Prvi test (esejska pitanja obavezna) Drugi test (esejska pitanja obavezna) Završni usmeni ispit – za ocjenu iznad 6	50% 50%	
Literatura:	<u>Osnovna literatura:</u> • Laurence Copeland, *Exchange Rates and International Finance*, Fifth Edition, Prentice Hall, Financial Times, Pearson Education Ltd, 2008. – poglavlja 6, 7, 8, 10, 12, 13 i 16. • Keith Pilbeam, International Finance, Third Edition, Palgrave Macmillan, 2006 – poglavlja 4, 5, 7 i 8. • Fikret Čaušević, *The Global Crisis of 2008 and Keynes's General Theory*, Springer, Cham-Heidelberg-New York, 2014. • Fikret Čaušević, *Ekonomski suverenitet i globalni tokovi kapitala*, Forum Bosnia, 2005. – prvi i treći dio. • Ayhan Kose, Eswar Prasad, Kenneth Rogoff, Shang-Jin Wei, "Financial Globalizaton: A Reappraisal", *NBER Working Papers*, August 2006. • Claudio, Borio and Philipp Lowe, "Asset prices, financial and monetary stability: exploring the nexus", *BIS Working Papers*, No 114, July 2002 • Maurice Obstfeld and Alan Taylor, "Globalization and Capital Markets", *NBER Working Papers*, April 2002 <u>Dodatna literatura:</u> • Maurice Obstfeld, Kenneth, Rogoff, *Foundations of International Macroeconomics*, The MIT Press, 2002, poglavlja 1,5,6,7,9. • Paul Krugman, Maurice, Obstfeld, *International Economics*, 2002., poglavlja: 16, 19 i 20. • Burda&Wyplosz, *Macroeconomics – A European Text*, Oxford University Press, 2005. – poglavlja 19 i 20.		

Šifra predmeta: FIN412	Naziv predmeta: NAPREDNI FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je studentima ukazati na ulogu i značaj finansijskog menadžmenta u procesu donošenja optimalnih finansijskih odluka. U okviru ovog predmeta studenti će, kroz praktične primjere iz prakse, savladati metode i tehnike donošenja optimalnih finansijskih odluka i usavršiti osnovne logike finansijskog menadžmenta.		
Sadržaj:	1. Finansije i finansijski menadžer 2. Finansijska tržišta 3. Instrumenti finansijskih tržišta 4. Temeljni koncepti upravljanja finansijama 5. Optimalni portfolio 6. Trošak kapitala 7. Optimalna struktura kapitala 8. Donošenje invsticionih odluka 9. Faktori vrjednovanja vrijednosnih papira 10. Budžetiranje kapitala 11. Merdžeri i akvizicije 12. Procjena rizičnosti finansijskih dluka		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta studenti će: ▪ Biti u mogućnosti donijeti optimalne finansijske odluke u firmi ▪ Prihvatiti aktivan pristup upravljanju finansijama ▪ Usavršiti finansijske logike i izgraditi svoj originalni pristup rješavanju finansijskih problema u firmi		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad midterm test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Van Horne, J. C. i Wachowicz, J. M. (2007). *Osnovi finansijskog menadžmenta*. XII izdanje. Beograd: DATA STATUS. 2. Brigham, E. F. i Ehrhardt, M. C. (2010). *Financial Management: Theory & Practice*. XIII izdanje. Mason: South-Western Cengage Learning. <u>Dopunska</u> 1. Moyer, R. C., McGuigan, J. R., Rao, R. P. i Kretlow, W. J. (2011). C*ontemporary Financial Management*. XII izdanje. Mason: South-Western Cengage Learning.		

Šifra predmeta: FIN424	Naziv predmeta: PORESKI SISTEM I POLITIKA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa naprednim teorijskim i praktičnim trendovima u domenu osnovnih koncepata javnih finansija, konkretnije, poreske politike kao dijela fiskalne politike. Predstaviti dominantne oblike poreza, sa svim osobenostima u smislu efikasnosti i pravičnosti pojedinog poreskog oblika, značaja pojedinog poreskog oblika u domaćim i međunarodnim transakcijama. Kritički preispitati odlike poreske politike i sistema u BiH, naročito u kontekstu integracionih procesa sa EU		
Sadržaj:	1. Osnovni poreski oblici i teorija optimalnog oporezivanja 2. Poresko opterećenje rada i kapitala 3. Oporezivanje i efikasnost 4. Oporezivanje i raspodjela dohotka – aspekti pravičnosti u oporezivanju 5. Direktni porezi – pojam i vrste – Porez na dohodak u razvijenim/OECD zemljama i zemljama u tranziciji – Porez na dobit u razvijenim/OECD zemljama i zemljama u tranziciji – Imovinski porezi u razvijenim/OECD zemljama i zemljama u tranziciji 6. Indirektni porezi – PDV u razvijenim/OECD zemljama i zemljama u tranziciji – Akcize u razvijenim/OECD zemljama i zemljama u tranziciji 7. Poreski sistem BiH – stanje i reformski pravci		
Ishodi učenja:	▪ Studenti stiču uvid u savremena dostignuća iz oblasti politike oporezivanja i dizajniranja poreskih sistema, a koja se aktivno nastavljaju na znanja usvojena iz oblasti osnova javnih finansija; ▪ Studenti bi trebali biti u stanju analitički i praktično izačunati poresko opterećenje rada, mjere efikasnosti kao i standardne mjere nejednakosti distribucije dohotka; ▪ Studenti bi trebali biti osposobljeni za analitičko i kritičko sagledavanje pojedinih vrsta poreza u smislu njihove efikasnosti u okviru poreskog sistema zemlje (razvijene ili tranzicijske); ▪ Studenti bi trebali biti osposobljeni za analitički i kritički osvrt stanja poreskog sistema u BiH te dati sugestije za unapređenje		
Nastavne metode:	ex katedra studije slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad I prezentacija kratki osvrt na drugi seminarski rad završni ispit	30% 20% 50%	
Literatura:	1. Myles G., Hindricks, J., 2006, Intermediate Public Economics, MIT press 2. Shome, P., 1995, Tax Policy Handbook, IMF, Washington 3. Gray, Ch., et al (Ed.), 2007, Fiscal Policy and Economic Growth, Lessons for Eastern Europe and Central Asia, The World Bank 4. Dodatni materijali koje pripremi nastavnik		

Šifra predmeta: FIN411	Naziv predmeta: FINANSIJSKA TRŽIŠTA I INSTRUMENTI		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da identificiraju, razumiju i analiziraju strukturu finansijskih tržišta, te relacije među učesnicima na tržištima. Razumijevajući osobine i poredeći različite finansijske instrumente, studenti će biti sposobni primjeniti metode finansijske analize i strategije investiranja na finansijskim tržištima.		
Sadržaj:	1. Teorijski pristupi funkcionisanju finansijskih tržišta: Učenje Grahama i Dodda 2. Teorijski pristupi funkcionisanju finansijskih tržišta: EMH, Random Walk i bihejvioralne finansije 3. Korporativna upotreba finansijskih instrumenata 4. Finansijska analiza: Fundamentalna analiza 5. Finansijska analiza: Tehnička analiza 6. Mikrostruktura finansijskih tržišta 7. Proces i generičke strategije investiranja 8. Kolektivne investicijske šeme 9. Etička dimenzija finansijskih tržišta: Regulacija i nadzor, tržišne manipulacije i zaštita investitora 10. Finansijsko tržište BiH u kontekstu EU integracija		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: - Interpretirati različite teorijske poglede na funkcionisanje finansijskih tržište, razlučiti njihove postavke, te u skladu sa time, dati kritički sud; - Analizirati složenu prirodu i kategorizirati svojstva različitih finansijskih instrumenata; - Raščlaniti, ispitati i istaknuti bitne elemente mikrostrukture finansijskih tržište, identificirati ulogu svakog od učesnika na tržištu, kao i relacije među njima; - Primjeniti strategije investiranja, kao i metode fundamentalne i tehničke analize vrijednosnih papira, u praktičnom okruženju.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Seminarski rad, esej Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Williams, R.T. (2011). *An Introduction to Trading in the Financial Markets SET*. Waltham: Elsevier-Academic Press 2. Odabrani tekstovi na stranici predmeta <u>Dopunska</u> 1. Graham, B., Dodd, D.L. (2013). *Fundamentalna analiza: Analiza vrijednosnih papira*. Zagreb: Masmedia; 2. Murphy, J.J. (2007). *Tehnička analiza financijskih tržišta*. Zagreb: Masmedia; 3. Rini, W.A. (2003). *Fundamentals of the Securities Industry*. New York: McGraw-Hill; 4. Loader, D. (2002). *Understanding the Markets*. Oxford: Butterworth-Heinemann; 5. Brown, D.L., Bentley, K. (2002). *All About Stock Market Strategies*. New York: McGraw-Hill; 6. Anderson, S.C., Born, J.A., Schnusenberg, O. (2010). *Closed-End Funds,*		

	Exchange-Traded Funds and Hedge Funds. New York: Springer.		
Šifra predmeta: FIN425	**Naziv predmeta: FINANSIRANJE RAZVOJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezan smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Informirati studente o različitim modalitetima financiranja razvoja sa fokusom na argumentiranje njihovih prednosti i nedostatka modela u kontekstu recentnih stavova o financiranja razvoja LDC, odnosno Bosnu i Hercegovinu		
Sadržaj:	1. Financiranje razvoje korištenjem FDI i privatnih portfeljnih investicija 2. Financiranje razvoja putem razvojne pomoći 3. Financiranje razvoja mobilizacijom domaćih resursa 4. Financiranje razvoja putem PPP i koncesija 5. Financiranje razvoja korištenjem fondova 6. Financiranje razvoja zaduživanjem 7. Projektno financiranje razvoja 8. Financijska i fiskalna razvojna politika 9. Alternativni modeli financiranja razvoja 10. Bosna i Hercegovina – financiranje razvoja		
Ishodi učenja:	▪ Steći potreba znanja, vještine i sposobnosti da se rješavaju problemi financiranja razvoja korištenjem različitih modela ▪ Sposobnost da se pronađu adekvatni modeli financiranja razvoja ▪ Sposobnost da se argumentiraju različiti modeli financiranja razvoja		
Nastavne metode:	Predavanja Gost predavač Prezentacije, diskusije I rad na slučajevima	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	Prezentacija Ispit u toku semestra Finalni ispit	30% 35% 35%	
Literatura:	Obavezno: ▪ World Bank (2013) Financing for Development post 2015, World Bank, pristup na: https://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Poverty%20documents/WB-PREM%20financing-for-development-pub-10-11-13web.pdf ▪ European Commission (2015) Financing for Development, Brussels, pristup na: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/eu-financing-for-development-accountability-report-2015-highlights_en.pdf Dopunska ▪ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/financing-development_en ▪ http://www.un.org/esa/ffd/; http://www.un.org/esa/ffd/ffd3/; ▪ Yescombe, R. E. (2010) Javno privatno-partnerstvo – načela politike i financiranja, MATE Zagreb ▪ Bajo, A. I Alibegović Jurilna, D. (2008) Javne financije lokalnih jedinica vlast, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb ▪ Todaro, P. M. & Smith, C. (2014) Economic development, Pearson Ed. Inc,		

Šifra predmeta: ECO409	Naziv predmeta: INSTITUCIONALNA EKONOMIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta jeste izučiti ulogu institucija u savremenom ekonomskom kontekstu, počev od pitanja promjene institucija, mehanizma implementacije, efekata institucija na troškove i ekonomske inicijative, i završno sa pitanjima kvantitativnog modeliranja institucija u ekonomskim modelima rasta i razvoja, s posebnim osvrtom na tranzicijski kontekst i BiH.		
Sadržaj:	1. Osnovni koncepti Nove institucionalne ekonomije 2. Uloga institucija u savremenoj ekonomiji 3. Stabilnost institucija i institucionalne promjene 4. Institucije, transakcijski troškovi i ekonomska efikasnost 5. Institucije, organizacije i mehanizmi implementacije 6. Institucije, ekonomski rast i razvoj 7. Direktni i indirektni efekti institucija u ekonomiji 8. Kvantifikacija efekata institucija u ekonomiji 9. Empirijsko modeliranje institucija u ekonomiji 10. Institucije i ekonomske performanse u tranziciji, BiH i EU		
Ishodi učenja:	Polaznici kursa će biti osposobljeni da razumiju ulogu institucija u savremenoj ekonomiji, procese promjena institucija, efekte institucija na ukupne troškove u ekonomiji, problem implementacije pojedinih institucija, direktne i indirektne utjecaje institucija na ekonomski rast i razvoj. Kurs će također obučiti kandidate kako da mjere efekte institucija u ekonomiji i empirijski analiziraju institucionalne doprinose u ekonomiji.		
Nastavne metode:	predavanja gosti	80% 20%	
Načini provjere znanja:	Studenti rade dva testa, T1 sredinom semestra (obično VIII radna sedmica) i T2 koji je finalni ispit. Oba testa vrijede po 50% bodova i potrebno je osvojiti minimum 55% bodova da bi test bio položen. Na popravnom ispitu/ispitima student polaže onaj test na kojem nije zadovoljio minimalnih 55% bodova. Ako nije položio niti jedan test, onda polaže redoslijedom T1 a zatim T2.		
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. North, C. D. (1990). *Institutions, institutional change and economic performance.* Cambridge: Cambridge University Press 2. Efendic, A. (2010). *Institutions and economic performance in transition countires – with special reference to Bosnia and Herzegovina*. Saarbrucken: Lambert Academic Publishing. <u>Dopunska</u> 1. Yeager, T. J. (1999). *Institutions, transition economies and economic development*. Oxford: Westview Press 2. Eicher, T. S. and Garcia-Penalosa, C. (eds.) (2006) *Institutions, Development, and Economic Growth*. Cambridge: MIT press. 3. Empirijski članci iz ove oblasti koji se dobijaju na kursu		

IZBORNI PREDMETI:

Šifra predmeta: FIN523	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO MODELIRANJE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima razumijevanje osnova i primjenu praktičnih modela finansijskog modeliranja, u različitim oblastima upravljanja finansijama. Uspostaviti relaciju između teorijskih znanja i softverskih rješenja u finansijskoj analizi.		
Sadržaj:	1. Osnovni principi finansijskog modeliranja 2. Matematičko-statistički instrumentarij 3. Metodologija modeliranja: - finansijskih izvještaja - diskontiranog novčanog toka - investicijskih projekata - vrednovanja kompanija - strukture i troške kapitala - rizika i portfolija vrijednosnih papira - opcija 4. Finansijski modeli u bankarstvu, osiguranju i lizingu 5. Primjena softverskih alata u finansijskom modeliranju		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: - Razumjeti teorijske osnove finansijskog modeliranja; - Uspostaviti relaciju između finansijske analize i finansijskih modela; - Samostalno kreirati finansijske modele, korištenjem savremenih softverskih paketa, - Promišljati odluke finansijskog menadžmenta u kontekstu finansijskog modeliranja.		
Nastavne metode:	Predavanja Praktični rad Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Case study – finansijski model Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Benninga, S. (2014). *Financial Modeling*. Cambridge: The MIT Press; 2. Stein-Fairhurst, D. (2012). *Using Excel for Business Analysis - A Guide to Financial Modelling Fundamentals*. Singapore: John Wiley and Sons. <u>Dopunska</u> 1. Pignataro, P. (2013). *Financial Modeling and Valuation*. Hoboken: John Wiley and Sons; 2. Proctor, S. (2010). *Building Financial Models with Microsoft Excel*. Hoboken: John Wiley and Sons		

Šifra predmeta: FIN522	Naziv predmeta: FINANSIRANJE JAVNIH DJELATNOSTI		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta je upoznati studente sa definicijom, strukturom, ekonomskim karakteristikama, te izvorima i načinima finansiranja javnih djelatnosti općenito i u Bosni i Hercegovini.		
Sadržaj:	1. Funkcije i obilježja javnih djelatnosti 2. Klasični izvori finansiranja javnih djelatnosti 3. Novi izvori finansiranja javnih djelatnosti 4. Partnerstvo privatnog i javnog sektora 5. Sistemski pristup budžetiranju u javnom sektoru 6. Osnovni modeli finansiranja zdravstva 7. Finansiranje obrazovanja 8. Finansiranje penzionog sistema 9. Politike u oblasti invalidnosti 10. Programi socijalne pomoći i preraspodjela nacionalnog dohotka 11. Okolinska i energetska politika 12. Ekonomska evaluacija javnih programa 13. Finansiranje javnih djelatnosti u Bosni i Hercegovini		
Ishodi učenja:	Po završetku kursa studenti stiču potrebna znanja o specifičnostima funkcionisanja javnih djelatnosti, upoznati su sa klasičnim i inovativnim metodama njihovog finansiranja te metodama evaluiranja javnih programa. Naročito važni rezultati učenja odnose se na dobro poznavanje finansiranja javnih djelatnosti u Bosni i Hercegovini.		
Nastavne metode:	ex katedra seminarski rad/studije slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	parcijalni ispit studije slučaja finalni ispit	40% 20% 40%	
Literatura:	1. Bailey J.S, Valkama P, Anttiroiko A. V (2010).*Innovations in Financing Public Services: Country Case Studies*. London: Palgrave Macmillan 2. Chen G.G, Weilkart L (2014).*Budget Tools: Financial methods in the Public Sector.* Washington DC:CQ Press 3. Za svaku od navedenih nastavnih jedinica nastavnik obezbjeđuje dodatne materijale		

Šifra predmeta: FIN503	Naziv predmeta: MEĐUNARODNO BANKARSTVO		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Međunarodno bankarstvo je upoznavanje studenata Drugog ciklusa studija sa efektima finansijske liberalizacije i globalizacije na strukturu međunarodnog bankarstva, sa načinima na koji je svjetski finansijski sistem bio regulisan, zahtjevima za izmjenom načina regulacije uslijed globalne finansijske krize, uticajem promjena cijena vrijednosnih papira na efikasnost monetarnih politika najrazvijenijih zemalja, upravljanjem aktivom i pasivom međunarodno aktivnih banaka, te uticajem finansijskih derivata na upravljanje rizicima i kapitalom.		
Sadržaj:	Upoznavanje sa glavnim međunarodnim finansijskim institucijama ▪ EBRD ▪ MMF ▪ Grupa Svjetske banke ▪ BIS Basel ▪ ECB ▪ BoE ▪ FED		
Ishodi učenja:	Očekuje se da studenti postdiplomskog studija steknu znanja o značaju, politikama i načinu funkcionisanju ključnih međunarodnih finansijskih institucija čije djelovanje značajno utiče na finansijski sektor svake države.		
Nastavne metode:	ex katedra Diskusija Prezentacije Gosti predavači	50% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Prisustvo Diskusija i aktivnost Prezentacija (pristupni rad) Završna provjera znanja	10% 10% 30% 50%	
Literatura:	1. Tarullo, Daniel, K.(2008) Banking on Basel – The Future of International Financial Regulation, Peterson Institute for International Economics, Washington. 2. Bessis, Joel (1998) Risk management in Banking, John Wiley & Sons, West Sussex, UK 3. Mandelbrot, Benoit (2004) The (Mis)Behaviour of Markets – A Fractal View of Risk, Ruin and Reward, Profile Books, London. 4. 4. Rose, Peter S., and Sylvia C. Hudgins (2005) Bankarski menadžment i finansijske usluge, Data Status, Beograd 5. Kozarić K., i Fabris N. (2012.), Monetarno kreditna politika, Štamparija Fojnica, d.d. Fojnica, 2012.		

Šifra predmeta: FIN501	Naziv predmeta: NAPREDNI MEĐUNARODNI FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: ızbornı smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Razviti istraživačke i analitičke sposobnosti studenata u svrhu punog razumijevanja kompleksne prirode, kreiranja planova i donošenja odluka finansijskog menadžmenta multinacionalnih korporacija u savremenom globalnom okruženju.		
Sadržaj:	1. Sistem korporativnog upravljanja u savremenom globalnom okruženju 2. Finansijsko tržište i međuzavisnost deviznog kursa, kamatnih stopa i inflacije 3. Deviznokursne intervencije kao sredstvo postizanja ciljeva u međunarodnim ekonomskim odnosima 4. Identifikacija i metode zaštite od izloženosti deviznim rizicima 5. Metode mjerenja izloženosti deviznim rizicima 6. Dizajniranje hedžing strategije 7. Globalno finansijsko vrednovanje i investiranje 8. Finansijski derivati 9. Poslovanje multinacionalnih korporacija na izranjajućim („emerging“) i rubnim („frontier“) tržištima 10. Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ Identificirati i evaluirati sistem korporativnog upravljanja MNC u globalnom poslovnom okruženju; ▪ Procijeniti vrstu i izmjeriti intenzitet izloženosti poslovnih operacije kompanije deviznom riziku; ▪ Dizajnirati hedžing strategiju kompanije; ▪ Vrednovati osnovne i derivativne finansijske instrumente; ▪ Prikupiti relevantne informacije i planirati poslovnu ekspanziju na „emerging“ i „frontier“ tržišta		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Seminarski rad, esej Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Shapiro, A.C. (2014). *Multinational Financial Management*. Hoboken: Wiley; 2. Jacque, L. (2014). *International Corporate Finance*. Hoboken: Wiley; 3. Odabrani tekstovi na stranici predmeta <u>Dopunska</u> 1. Madura, J. (2014). *International financial management*. Stamford: Cengage Learning; 2. Zimmermann, H., Drobetz W., Oertmann, P. (2003). *Global Asset Allocation: New Methods and Application*. Hoboken: Wiley;		

Šifra predmeta: ACC502	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO FINANSIJSKIH INSTITUCIJA II		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima da na naprednom nivou razumijevaju i primjenjuju širok raspon stečenih znanja o računovodstvenim principima i pravilima (standardima) koja se primjenjuju u računovodstvu finansijskih institucija.		
Sadržaj:	1. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standardi, 2. Zakonska regulativa kojom se reguliše računovodstvo finansijskih institucija 3. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u bankama 4. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u mikrokreditnim organizacijama 5. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u osiguravajućim društvima 6. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u fondovima 7. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u lizing društvima 8. Finansijsko izvještavanje finansijskih institucija 9. Interna i eksterna revizija poslovanja finansijskih institucija 10. Profesionalna etika računovođa u finansijskim institucijama		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo finansijskih institucija II, studenti će moći na naprednom nivou da: ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva finansijskih institucija ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu finansijskih institucija ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u finansijskim institucijama		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Prezentacije Gosti predavači	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Prezentacija Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	1. Jahić, M. (2008). *Finansijsko računovodstvo: MSFI-MRS-PDV*. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: ACC509	Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA II		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti na naprednom nivou steknu teoretska, metodološka i praktična znanja o računovodstvu budžeta i računovodstvu nevladinih (nedržavnih) neprofitnih organizacija.		
Sadržaj:	1. Zakonski okvir računovodstva budžeta i računovodstva nevladinih organizacija. 2. Obilježja računovodstvenog procesa u neprofitnim organizacijama 3. Obilježja budžeta i budžetskog procesa (planiranje i donošenje , izvršenje, nadzor i revizija budžeta.) 4. Obilježja sustava trezora i upravljanja javnim izdacima. 5. Evidencija poslovnih događaja u računovodstvu budžeta (priznavanje i mjerenje prihoda, primitaka, rashoda, izdataka, nabava dugotrajne imovine, evidencija javnog duga). 6. Evidencija poslovnih događaja u računovodstvu nevladinih organizacija 7. MRSJS 8. Financijski izvještaji neprofitnih organizacija. 9. Okvir za finansijsko izvještavanje u javnom sektoru 10. Priprema elemenata finansijskog izvještaja za javni sektor u skladu sa MRSJS i zakonskim okvirom u BIH		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo neprofitnih organizacija II, studenti će moći na naprednom nivou da: ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstvo neprofitnih organizacija ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u neprofitnim organizacijama ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u neprofitnim organizacijama		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije	50% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	grupni rad - prezentacije i aktivnost na času seminarski rad testovi u toku nastave (2 testa) finalni test obavezni dolazak (75% nastave) uslov za izlazak na ispit	20% 10% 50% 20%	
Literatura:	1. Važeća zakonska regulativa koja se predočava svake školske godine 2. Međunarodni računovodstveni standardi javnog sektora 3. Računovodstvo budžetskih organizacija, Hrvoje Šapina, Meliha Bašić, Benina Veledar, Udruženje Libertas Sarajevo i BSC Sarajevo, Sarajevo, 2012; 4. Računovodstvo udruženja i fondacija, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Lejla Jahić, Ekonomski fakultet Sarajevo 2014.god II izdanje; 5. MRSJS 6. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave		

Šifra predmeta: ACC503	**Naziv predmeta: REVIZIJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA II**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti na naprednom nivou steknu teoretska, metodološka i praktična znanja o reviziji neprofitnih organizacija.		
Sadržaj:	1. Zakonski okvir za reviziju neprofitnih organizacija 2. Obilježja revizije neprofitnih organizacija 3. Interna revizija neprofitnih organizacija 4. Eksterna revizija neprofitnih organizacija 5. Revizija projekata neprofitnih organizacija 6. Primjena tehnika revizije kod neprofitnih organizacija 7. Interna kontrola neprofitnih organizacija 8. Pet komponenti interne kontrole i njihova provjera od strane interne i eksterne revizije kod neprofitnih organizacija 9. Upotreba i evaluacije sistema interne kontrole od strane internih i eksternih revizora kod neprofitnih organizacija 10. Revizija učinka kod neprofitnih organizacija		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Revizija neprofitnih organizacija II, studenti će moći na naprednom nivou da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti revizije neprofitnih organizacija 2. Sudjeluju u konkretnim revizijama neprofitnih organizacija 3. Razumiju revizijske izvještaje za neprofitne organizacije i koriste svoja znanja u izradi nacrta revizijskih izvještaja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije		50% 10% 40%
Načini provjere znanja:	grupni rad - prezentacije i aktivnost na času seminarski rad testovi u toku nastave (2 testa) finalni test obavezni dolazak (75% nastave) uslov za izlazak na ispit		20% 10% 50% 20%
Literatura:	1. Važeća zakonska regulativa I MRS za javni sektor 2. Računovodstvo budžetskih organizacija, Hrvoje Šapina, Meliha Bašić, Benina Veledar, Udruženje Libertas Sarajevo i BSC Sarajevo ,Sarajevo, 2012; 3. Računovodstvo udruženja i fondacija, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Lejla Jahić, Ekonomski fakultet Sarajevo 2014.god II izdanje; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave 5. MRSJS		

Šifra predmeta: FIN521	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE JAVNIM DUGOM**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 30**	
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je analizirati osnovne karakteristike, jednog od najvažnijih pitanja javnih finansija i političkih debata i procesa u prethodnom i tekućem stoljeću - zadužvanja država. Fokus je stavljen na razumjevanje procesa u javnim finansijama i političkom procesu koji su najčešći povod za javno zaduživanje, a zatim analizu ocjene odluka o zaduživanju ili alternativnih načina finansiranja, te na koncu predstavljanje i analizu različitih modela zaduživanja i upravljanja javnim dugom.		
Sadržaj:	1. Razvoj javnog duga u praksi i teoriji javnih finansija 2. Priroda i struktura javnog duga 3. Neutralost javnog duga i efikasan dizajn javnog zaduživanja 4. Indeksacija i dospijeće državnih instrumenata duga 5. Kredibilitet, povjerenje javnosti i kreditora u modelu upravljanja javnim dugom – primjeri iz prakse 6. Modeli finansiranja javnim dugom 7. Finansiranje javnim dugom u kriznim periodima – stabilizaciona funkcija fiskalne politike 8. Veza između javnog duga i budžetskih deficita 9. Analiza rizika korištenja modela finansiranja deficitom 10. Unutrašnje naspram vanjskog zaduživanja – analiza prednosti i nedostataka 11. Analiza izdvojenih slučaja iz historije upravljanja javnim dugom Sjedinjenih američkih država 12. Analiza slučaja nacionalne konverzije javnog duga na primjeru Italije 13. Analiza dužničke krize Evropske unije 2009.- 14. Analiza javnog duga BiH		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz predmeta Upravljanje javnim dugom, studenti će razviti analitičko znanje o zaduživanju države, dugoročnim posljedicama koje takve odluke imaju na ekonomske performanse država i kvalitet života njenih građana. Studenti će dobiti adekvatan okvir i iskustvo za razumjevanje političko-ekonomskog okruženja u kojem se svakodnevno vode debate o svim ključnim pitanjima u vezi javnog zaduživanja. Na tom osnovu, razvoj njihovih analitičkih znanja i vještina moći će biti adekvatno primjenjen u menadžmentu javnog duga u relevantnim državnim organima, kao i nižim nivoima vlasti, ali i na nivou kompanija i individualnih investitora kao učesnika u procesu javnog zaduživanja.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja	40% 60%	
Načini provjere znanja:	parcijalni ispit studije slučaja finalni ispit	40% 20% 40%	
Literatura:	1.Dorbusch R, et. al. (2011).*Public Debt Management:Theory and History*,Cambridge: University Press 2.World bank (2007). *Managing Public Debt - From Diagnostics to Reform Implementation* 3.Međunarodni monetarni fond (2001).*Guidelines for Public Debt Management*, IMF staff		

SMJER: MEĐUNARODNA EKONOMIJA I EVROPSKE INTEGRACIJE

Šifra predmeta: ECO411	**Naziv predmeta: EVROPSKA UNIJA I EKONOMSKA DIPLOMATIJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je bolje razumijevanje ekonomske diplomatije EU, sistema donošenja odluka i pregovaranja u vanjskoekonomskim politikama EU. Pružena znanja daju i odgovore na pitanja kako funkcioniše ekonomska diplomatija EU – od donošenja odluka unutar EU do profiliranja EU politika na medjunarodnom planu, kakva je uloga EU u ekonomskoj diplomatiji i šta determinira efikasnost EU ekonomske diplomatije.		
Sadržaj:	1. EU u ekonomskoj diplomatiji 2. Ekonomska diplomatija EU – tipologija 3. Sektorski i državni interesi u EU ekonomskoj diplomatiji 4. Institucionalni faktori i sistem donošenja odluka 5. Pregovarački procesi i autonomija pregovarača 6. Trgovinska diplomatija EU 7. EU i WTO 8. Finansijska diplomatija EU 9. Energija i okoliš u EU ekonomskoj diplomatiji 10. Razvojna politika EU.		
Ishodi učenja:	Studenti će vladati adekvatnim znanjima o važnom segmentu EU – instrumentu postizanja ključnih ciljeva unutar EU i na medjunarodnom planu. Sticanje neophodnih znanja iz ove oblasti je i u funkciji prilagodjavanja u procesu integracije BiH u EU.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Gosti predavači	70% 30%	
Načini provjere znanja:	Provjera znanja se vrši u principu pismeno kroz dva testa i jednu prezentaciju. Test 1 = 30% (VIII sedmica – minimum 55%) i Test 2 = 50% (finalni ispit – minimum 55%). Tokom semestra studenti rade jednu prezentaciju ili istraživački projekat koji vrijedi 20% ocjene. Studenti na popravnom ispitnom terminu mogu polagati ponovo samo jedan od testova - Test 1 ili Test 2 - kojeg nisu položili u redovnim ispitnim terminima.		
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Woolcock, S. (2012). *European Union Economic Diplomacy*. Farnham: Ashgate 2. Bayne, N., Woolcock, S. (2007). *The New Economic Diplomacy*. Farnham: Ashgate <u>Dopunska</u> 1. Prvulović,V. (2006). Ekonomska diplomatija, III izdanje. Beograd: Megatrend 2. 2.Sadžak, M., Mujanović, E., i Tutnjević, M. (2008). *Ekonomska diplomatija – menadžerski pristup*. Zagreb-Sarajevo: Synopsis. 3. Plevnik, J. i Mesić, S. (2011). *Doba ekonomske diplomacije*. Zagreb: Plejada		

Šifra predmeta: ECO403	Naziv predmeta: NAPREDNA MEĐUNARODNA EKONOMIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razumijevanje globalnih ekonomskih procesa i trendova i makroekonomije otvorene privrede kroz unapređenje ranije stečenih znanja iz oblasti međunarodne ekonomije. U fokusu je izučavanje izabranih tema iz međunarodne trgovine i međunarodnih finansija, zasnovanih na savremenim debatama o problemima i izazovima dinamičnog globalnog okruženja.		
Sadržaj:	1. Novi koncepti u teoriji međunarodne trgovine: Modeli i determinante inter- i intra-industrijske trgovine 2. Savremeni trendovi u međunarodnoj trgovinskoj politici: Trgovinska liberalizacija vs. novi protekcionizam 3. Novi pravci u ekonomskom integrisanju: Otvoreni regionalizam 4. Slobodna trgovina ili pravedna trgovina 5. Devizni kursevi i makroekonomija otvorene privrede 6. Svjetske valute nakon Bretonvudskog sistema 7. Reforma međunarodnog monetarnog sistema i redefinisanje uloge međunarodnih organizacija 8. Globalno kretanje kapitala – novi trendovi 9. Ekonomske krize i drugi problemi u svjetskoj ekonomiji 10. Trgovinske performanse i strategije: Napredne ekonomije vs. BRICS		
Ishodi učenja:	▪ upoznati se sa novim teorijskim pristupima u međunarodnoj trgovini; ▪ razumjeti i objasniti globalne ekonomske procese i trendove, njihove istorijske korijene i razvoj; ▪ analizirati aktuelna pitanja i izazove savremene globalne ekonomije i diskutovati moguća rješenja; ▪ pripremiti se za samostalna istraživanja u oblasti međunarodne ekonomije;		
Nastavne metode:	Predavanja ex cathedra Prezentacije i diskusije Studije slučaja Gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Prezentacija /studija slučaja Finalni ispit Aktivnost *in-class*	40% 15% 40% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Grimwade, N. (2014). *International Trade: New Patterns of Trade, Production and Investment*. Routledge 2. Levi, M. D. (2005). *International Finance*. Fourth Revised Edition. Routledge <u>Dopunska</u> 1. Salvatore, D. (2009). *Međunarodna ekonomija*. IX izdanje. Prevod. Beograd: Ekonomski fakultet u Beogradu 2. Feenstra, R. C. (2003). *Advanced International Trade: Theory and Evidence*. Princeton University Press		

Šifra predmeta: ECO402	Naziv predmeta: GLOBALNA EKONOMIJA II		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je unaprijediti znanja studenata vezana za izučavanje 'globalne proizvodnje' i uloge multinacionalnih korporacija u izmjenama strukture svjetske proizvodnje, kao i faktorima privlačenja stranih direktnih investicija u novom globalnom okruženju. Poseban fokus je na izučavanju osnovnih subjekata i nosioca procesa globalizacije uključujući ulogu, karakteristike i utjecaj multinacionalnih korporacija i stranih direktnih investicija u zemljama u tranziciji.		
Sadržaj:	1. Globalizacija: teorijski aspekti i empirijske analize 2. Globalizacija: korporativni pokretači 3. Determinante aktivnosti multinacionalnih preduzeća: empirijska analiza 4. FDI i ekonomski rast 5. Veze, spillover efekti i udruživanje multinacionalnih preduzeća 6. Institucije i strana direktna ulaganja 7. Vlade i aktivnosti multinacionalnih preduzeća 8. Etički i okolinski aspekti multinacionalnih preduzeća 9. Modeli i strategije multinacionalnih preduzeća u zemljama u tranziciji 10. Perspektive i izazovi multinacionalnih preduzeća u globalnoj ekonomiji		
Ishodi učenja:	• unaprijediti razumijevanje globalizacije kao fenomena, karakteristika i razvojnih implikacija istog procesa, te razumjevanje principa i mehanizama međunarodnog ekonomskog povezivanja • unaprijediti razumijevanje uloge i karakteristika multinacionalnih preduzeća i FDI te njihovog utjecaja na zemlje u tranziciji • unaprijediti sposobnosti analize metoda istraživanja koje su korištene u empirijskoj literaturi.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	testovi timski projekat zadatak	50% 25% 25%	
Literatura:	Obavezna 1. Dunning, J. H. & Lundan, S. M. (2008). *Multinational Enterprises and the Global Economy*. UK: Edward Elgar. 2. Estrin et. al. (2009). Institutional distance and international business strategies in emerging economies.Journal of Management Studies. 46(7), 1171-1196. Dopunska 1. Dunning, J. H. & Lundan, S. (2008). Institutions and the OLI paradigm of the multinational enterprises. *Asia Pacific Journal of Management*, 25, 573-593.		

Šifra predmeta: ECO414	Naziv predmeta: SVJETSKI FINANSIJSKI SISTEM		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni cilj nastave na predmetu Svjetski finansijski sistem jeste razvijanje sposobnosti studenata da primjenjuju savremene teorijske koncepte međunarodne makroekonomije i međunarodnih finansija na analizu mogućnosti ostvarivanja održivih stopa ekonomskog rasta u okruženju međunarodnih finansijskih institucija utemeljenih Bretton-woodskim sporazumom iz 1944., a potom izmjenama institucionalne strukture međunarodnih finansija koja je uslijedila prelaskom na sistem fluktuirajućih deviznih kurseva 1973., liberalizacijom međunarodnih tokova kapitala u posljednje tri decenije i izgradnjom novog globalnog finansijskog poretka koji je proistekao iz tih izmjena.		
Sadržaj:	1.Svjetski finansijski sistem u periodu 1944.-1973.; 2.Teorijski modeli vođenja ekonomske politike u otvorenoj ekonomiji zasnovani na neokejnzijanskoj doktrini; 3. Svjetski finansijski sistem u prvim godinama nakon prelaska na fluktuirajuće devizne kurseve (1973.-1980); 4.Teorijska preispitivanja validnosti efekata ekonomske politike u otvorenim ekonomijama: nova klasična makroekonomija i monetarizam nasuprot kejnzijanizma; 5. Uticaj Reganomike i Tačerizma na svjetske finansijske tokove i ulogu dolara: globalni finansijski tokovi 1980.-1990.; 6.Teorijski odgovor novih kejnzijanaca: Obstfeld-Rogoffov "Redux model" i opšta ekonomska ravnoteža; 7.Relevantnost i značaj teorije kružnog toka novca i Minsky-jeve hipoteze o finansijskoj nestabilnosti za izučavanje finansijskih kriza; 8.Finansijska globalizacija, liberalizacija i ekonomski rast: rezultati istraživanja, osnovni paradoksi i teorijski odgovori; 9.Svjetski finansijski sistem u periodu 1990.-2008. – jačanje američkog dolara, uvođenje eura i nagli rast zemalja u razvoju; 10. Reakcije na Globalnu finansijsku krizu 2008-09 i reforma međunarodnih finansijskih institucija.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave na ovom predmetu studenti će biti osposobljeni da analiziraju prednosti i nedostatke međunarodnog finansijskog sistema zasnovanog na sistemu fiksnih deviznih kurseva, posljedice prelaska najznačajnijih svjetskih valuta na sistem fluktuirajućih deviznih kurseva i efekte finansijske liberalizacije na globalne finansijske tokove, te izmjenu međunarodne finansijske arhitekture. Poseban naglasak rezultata učenja ovog predmeta je na kritičkom sagledavanju praktičnih posljedica vođenja ekonomske politike zasnovane na teorijskim modelima nove klasične makroekonomije i novih kejnzijanskih modela u uslovima finansijske liberalizacije.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije	65% 35%	
Načini provjere znanja:	Test (2) Eseji	35% (70%) 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Blanchard, O., Romer, D., Spence, M., Stiglitz, J. Ed (2012). *In the Wake of the Crisis – Leading Economists Reassess Economic Policy*. Cambridge, Massachusetts, London: International Monetary Fund, The MIT Press. 2. Helleiner, E. & Kirshner, J. (2009). *The Future of the Dollar*. Ithaca and London: Cornell University Press. <u>Dopunska</u>: 1. Obstfeld, M. & Rogoff, K. (2002). *Foundations of International Macroeconomics*. Cambridge, Massachusetts, London: The MIT Press. 2. Odabrani članci referentnih autora publikovani u prethodnoj deceniji.		

Šifra predmeta: ECO409	Naziv predmeta: INSTITUCIONALNA EKONOMIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta jeste izučiti ulogu institucija u savremenom ekonomskom kontekstu, počev od pitanja promjene institucija, mehanizma implementacije, efekata institucija na troškove i ekonomske inicijative, i završno sa pitanjima kvantitativnog modeliranja institucija u ekonomskim modelima rasta i razvoja, s posebnim osvrtom na tranzicijski kontekst i BiH.		
Sadržaj:	1. Osnovni koncepti Nove institucionalne ekonomije 2. Uloga institucija u savremenoj ekonomiji 3. Stabilnost institucija i institucionalne promjene 4. Institucije, transakcijski troškovi i ekonomska efikasnost 5. Institucije, organizacije i mehanizmi implementacije 6. Institucije, ekonomski rast i razvoj 7. Direktni i indirektni efekti institucija u ekonomiji 8. Kvantifikacija efekata institucija u ekonomiji 9. Empirijsko modeliranje institucija u ekonomiji 10. Institucije i ekonomske performanse u tranziciji, BiH i EU		
Ishodi učenja:	Polaznici kursa će biti osposobljeni da razumiju ulogu institucija u savremenoj ekonomiji, procese promjena institucija, efekte institucija na ukupne troškove u ekonomiji, problem implementacije pojedinih institucija, direktne i indirektne utjecaje institucija na ekonomski rast i razvoj. Kurs će također obučiti kandidate kako da mjere efekte institucija u ekonomiji i empirijski analiziraju institucionalne doprinose u ekonomiji.		
Nastavne metode:	predavanja gosti	80% 20%	
Načini provjere znanja:	Studenti rade dva testa, T1 sredinom semestra (obično VIII radna sedmica) i T2 koji je finalni ispit. Oba testa vrijede po 50% bodova i potrebno je osvojiti minimum 55% bodova da bi test bio položen. Na popravnom ispitu/ispitima student polaže onaj test na kojem nije zadovoljio minimalnih 55% bodova. Ako nije položio niti jedan test, onda polaže redoslijedom T1 a zatim T2.		
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. North, C. D. (1990). *Institutions, institutional change and economic performance.* Cambridge: Cambridge University Press 2. Efendic, A. (2010). *Institutions and economic performance in transition countires – with special reference to Bosnia and Herzegovina*. Saarbrucken: Lambert Academic Publishing. <u>Dopunska</u> 1. Yeager, T. J. (1999). *Institutions, transition economies and economic development*. Oxford: Westview Press 2. Eicher, T. S. and Garcia-Penalosa, C. (eds.) (2006) *Institutions, Development, and Economic Growth*. Cambridge: MIT press. 3. Empirijski članci iz ove oblasti koji se dobijaju na kursu		

Šifra predmeta: ECO401	Naziv predmeta: EKONOMSKI RAST I KOHEZIJA U EVROPSKOJ UNIJI		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Fokus ovog predmeta jeste na izučavanju obrazaca ekonomskog rasta i karaktera razvojnog diskursa zemalja Evropske Unije (EU) odnosno proširene Evrope s početka 1990-tih na ovamo. Posebna pažnja posvećena je pitanjima 'kohezije' i 'konkurentnosti' u okvirima različitih procesa rasta na nacionalnom i regionalnom nivou, te različitim obrascima i dinamici integriranja kroz trgovinu, FDI i prekogranične proizvodne mreže i lance dodajne vrijednosti. Cilj predmeta jeste istražiti i sagledati faktore koji objašnjavaju različitie putanje održivog rasta, posebice heterogenost 'catching-up' procesa kohezionih i tranzicijskih ekonomija (TE) te implikacije globalne krize na TE.		
Sadržaj:	1. EU i globalna ekonomija: izazovi ekonomskog rasta i konkurentnosti u doba globalizacije 2. Obrasci rasta i konkurentnosti u proširenoj Evropi: regionalizam i globalno okruženje 3. Rast, dohodak i strukturalne promjene: iskustva kohezionih ekonomija (Grčka, Portugal, Španija, Irska) 4. Tranzicijske ekonomije i dinamika integriranja u EU 5. Diferencirani procesi 'catching up' i konvergencije 6. Ekonomski rast i de-/re-industrializacija TE 7. Determinante industrijskog restruktuiranja i konkurentnosti TE 8. Determinante ekonomskog rasta i međunarodne specializacije TE 9. (Nacionalne) Ekonomske politike i izazovi koordinacije 10. Postkrizni period: perspektive rasta i kohezije u EU		
Ishodi učenja:	Sposobnost kritičkog spoznavanja specifičnosti i izazova održivog rasta i konkurentnosti EU u svjetlu intenzivirajuće globalizacije. Razumijevanje značaja kohezije unutar EU, te sposobnost primjene znanja pri evaluaciji i analizi heterogenosti obrazaca rasta i dinamike integracija. Razumijevanje faktora (div)/kon-vergencije i 'catching-up' procesa tranzicijskih, i kohezionih ekonomija EU.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	testovi (2) timski projekat zadatak	35% (70%) 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Liebscher, K., Christl, J., Mooslechner, P. I Ritzberger-Grünwald, D. (2004). *The Economic Potential of a Larger Europe*. E. Elgar Publ. 2. Landesmann, M. & Woerz, J. (2006). CEEC's Competitiveness in the Global Context. *WIIW Research Report*, no 327, Vienna. 3. Odabrani članci i poglavlja iz knjiga <u>Dopunska</u> 1. Crespo-Cuaresma, J., Dimitz, M.A. i Ritzberger-Grünwald, D. (2002). Growth effects of European integration: implications for EU Enlargement; IN: *Focus on Transition*1. Austrian National Bank, Vienna.		

Šifra predmeta: ECO410	**Naziv predmeta: MEĐUNARODNA KONKURENTNOST II**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Istražiti determinante nacionalne i regionalne konkurentnosti posmatrano iz perspektive firmi, klastera, subnacionalnih jedinica, zemalja i grupa susjednih zemalja. Fokus predmeta je na izvorima nacionalne i regionalne produktivnosti, baziranoj na strategijama i operativnim praksama frimi na određenom lokalitetu, vitalnosti klastera i kvalitetu poslovnog okruženja. Pored analize politika državnih organa, cilj je također prezentirati i ulogu firmi, industrijskih asocijacija, obrazovnih i drugih institucija u promoviranju konkurentnosti.		
Sadržaj:	1. Konkurentnost: generalni okvir 2. Modeli konkurentosti 3. Klasteri i razvoj klastera 4. Strane direktne investicije i konkurentnost 5. Inovacije i inovativni kapacitet 6. Konkurentnost u sektoru usluga 7. Faze razvoja konkurentnosti 8. Različiti pristupi mjerenju konkurentnosti 9. Konkurentnoske prednosti i nedostaci BiH 10. Strategije konkurentnosti za razvijene i zemlje u razvoju		
Ishodi učenja:	Studentima bi znanje stečeno u okviru ovog predmeta trebalo pomoći razumjeti osnovne varijable koje determiniraju konkurentnost, razlučiti različite nivoa konkurentnosti i njihove međusobne odnose, identificirati karakteristike poslovnog okruženja koje pridonose podizanju produktivnosti, efikasnosti i socijalnim performansama, te definirati strategije za poboljšanje konkurentnosti preduzeća, regionalnih i nacionalnih ekonomija.		
Nastavne metode:	ex katedra studije slučaja gosti predavači	30% 50% 20%	
Načini provjere znanja:	parcijalni studije slučaja finalni ispit	30% 40% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Porter, M. E. (2008). *On Competition*. Boston MA: Harvard Business School Pub. 2. Halilbašić, M. (2015). *Klasteri i konkurentnost*. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. <u>Dopunska</u> 1. Porter, M. E. (1990). *The Competitive Adventage of Nations*. New York: Free Press. 2. World Economic Forum (2014). *Global Competitiveness Report 2014-2015*. Geneva, Switzerland: World Economic Forum. 3. Pitelis, C., Sugden, R. i Wilson, J.R. e.d. (2006). *Clusters and Globalisation*. Cheltenham, UK: Edward Elgar. 4. Studije slučaja Harvard poslovne škole		

Šifra predmeta: ECO404	Naziv predmeta: SOCIJALNA POLITIKA EVROPSKE UNIJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni cilj ovog predmeta je da studentima pruži osnovu za dublju analizu nastanka i razvoja socijalne politike na nivou Evropske Unije i njenih država članica. Prvi dio predmeta obrađuje teorijski okvir socijalne politike i socijalne inkluzije/isključenosti. Drugi dio predmeta obrađuje aktuelne reforme socijalne politike u EU.		
Sadržaj:	1. Razvoj evropske socijalne politike 2. Evropski socijalni model 3. Zdravstvena politika u EU 4. Obrazovanje, trening i zapošljavanje 5. Unapređenje uslova rada i života 6. Gender dimenzija socijalne politike u EU 7. Politike za stare i osobe sa invalidnošću 8. Siromaštvo i socijalna isključenost 9. Socijalna politika i mobilnost 10. Socijalno ulaganje 11. Evropska platforma protiv siromaštva i socijalne isključenosti		
Ishodi učenja:	Nakon što polože ovaj predmet studenti će biti u mogućnosti da; (i) razumiju pristup socijalnoj politici država članica EU, (ii) shvate osnovna sektorska pitanja socijalne politike (zapošljavanje, migracije, zdravstvo i sl), (iii) shvate sadašnje i buduće izazove države blagostanja te (iv) se upoznaju sa Evropskom platformom protiv siromaštva i socijalne isključenosti te izvorima finansiranje iste.		
Nastavne metode:	ex katedra studije slučaja gosti predavači	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	parcijalni ispit studije slučaja finalni ispit	40% 20% 40%	
Literatura:	1. Hantrais, L. (2007). *Social Policy in the European Union*. Third edition. London: Palgrave Macmillan 2. Buchs, M. (2007). *New Governance in European Social Policy: The Open Method of Coordination*. London: Palgrave Macmillan 3. Studentima će biti obezbjeđeni dodatni materijali		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: ECO501	**Naziv predmeta: EKONOMIJA I UPRAVLJANJE OKOLIŠEM**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je unaprijediti znanja studenata iz ekonomije i upravljanja okolišem sa posebnim fokusom na korištenje analitičkih alata za procjenu okolinskih problema i evaluaciju okolinskih politika. Dodatno, cilj predmeta je i naučiti studente kako koristiti i kritički evaluirati literaturu u oblasti ekonomije i upravljanja okolišem kako bi bili spremni na istraživački rad u ovoj oblasti.		
Sadržaj:	1. Modeliranje okolinskih problema 2. Modeliranje rješenja za okolinske probleme 3. Analitički alati za planiranje okoliša 4. Ekonomija okoliša i okolinske politike: tehnike kvantitativne procjene 5. Okolinska orijentacija i održivost 6. Okolinske performanse 7. Globalni okolinski management 8. Okolinska politika EU: perspektive i izazovi		
Ishodi učenja:	▪ unaprijediti razumijevanje teoretskih koncepata veze između ekonomskog rasta i okoliša. ▪ unaprijediti razumijevanje različitih solucija za rješavanja okolinskih problema ▪ unaprijediti korištenje analitičkih alata za procjenu okolinskih problema ▪ unaprijediti znanja u primjeni okolinskih management sistema ▪ naučiti studente kako koristiti i kritički evaluirati literaturu u oblasti ekonomije i upravljanja okolišem.		
Nastavne metode:	ex katedra studija slučaja gosti predavači timske aktivnosti	50% 10% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	test timski projekat zadatak	50% 25% 25%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Callan, S. J. (2010). *Environmental Economics and Management: Theory, Policy and Applications*. South-Western College. <u>Dodatna</u> 1. Barrow, C. (2006). *Environmental Management for Sustainable Development*. Routledge Introductions to Environment, Paperback. 2. Odabrani članci		

Šifra predmeta: ECO502	**Naziv predmeta: FINANSIRANJE RAZVOJA I EVROPSKA UNIJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta	Informirati studente o mogućnostima i modalitetima financiranja razvoja korištenjem programa, projekata i fondova EU, kao i drugih modela financiranja razvoja		
Sadržaj	1. Raspoloživa proračunska sredstva EU 2. Pristup financiranju u EU 3. Financijski instrumenti EU 4. Financijsko upravljanje u EU 5. Evropsko fond za regionalni razvoj 6. Kohezijski fond 7. Evropski socijalni fond 8. IPA 9. Posebni instrumenti potpore 10. BiH i mogućnosti financiranja razvoja sredstvima EU		
Ishodi učenja	Steći vještine identificiranja fondova/projekata ta financiranje određenih problema Steći znanja potrebna za aplikaciju, realizaciju, evaluaciju i monitoring Steći znanja rješavanja problema financiranja razvoja		
Nastavne metode	Predavanja Diskusije I prezentacije Gosti predavači	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Prezentacija Ispit u toku semestra Finalni ispit	30% 35% 35%	
Literatura:	Obavezna 1. Anon. (2014). *Guidance on European Structural and Investment Funds 2014-2020*, http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/hr/information/publications/brochures-factsheets/2014/integrated-territorial-investment Dopunska 1. Relevantni tekstovi, članci i drugi dokumenti sa stranice http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/hr/information/publications/, kao i sa http://www.efsa.unsa.ba/bic/ba/baze-podataka		

Šifra predmeta: QAN505	Naziv predmeta: PRIMIJENJENA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste podrobno upoznati studente sa tehnikama i metodama istraživanja ekonomskih fenomena, s posebnim osvrtom na razumjevanje specifičnih izazova ekonometrijskog modeliranja i ograničenja kroz analizu empirijskih istraživanja. Posebna pažnja posvećena je specifičnim ekonometrijskim problemima i izazovima koji su predmetom razmatranja u ekonomskim empirijskim studijama, sagledavajući primijenjene metode i modeliranje u odabranim empirijskim studijama.		
Sadržaj:	1. Uvod u primijenjena ekonomska istraživanja 2. Ekonomska teorija i metode istraživanja 3. Organizacija i operacionalizacija istraživanja u ekonomiji 4. Primijenjena istraživanja u Ekonomiji rasta 5. Primijenjena istraživanja u Agregatnim Investicionim funkcijama 6. Primijenjena istraživanja u Industrijskoj ekonomiji 7. Primijenjena istraživanja u Ekonomiji okoliša 8. Primijenjena istraživanja u Institucionalnoj ekonomiji 9. Izazovi i problemi modeliranja u ekonomiji		
Ishodi učenja:	Razumjevanja različitih metoda i tehnika u primjenjenoj ekonomiji, kao i specifičnosti i izazove modeliranja ekonomskih fenomena. Osposobljavanje studenta primjeni odgovarajućih metoda i tehnika istraživanja u različitim micro i macro postavkama, uz razumjevanje i implikacije teorijskih postavki i zahtjevnosti (uslovljavanja). Razumjevanje i evaluacije valjanosti i validnosti empirijskih rezultata i ograničenja istraživanja.		
Nastavne metode:	Ex katedra Gosti predavači Timske aktivnosti	50% 10% 40%	
Načini provjere znanja:	timski projekat zadatak	50% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Sowell, T. (2008). *Applied Economics: Thinking Beyond Stage One*. New York: Basic Boooks. 2. Odabrani članci: primjenjena istraživanja iz ekonomije 3. Mitchel, N.M. (2012) Interpreting and Visualizing Regression Models Using Stata, STATA Press. <u>Dodatna</u> 1. Wooldrige, J. (2010), Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data, Massachustest Institute of Technology. 2. Level Economics Titles), 5th Edition, Suth Wester Learning. 3. Baum, C. (2006), An Introduction to Modern Econometrics using Stata, STATA Press. 4. Odabrani članci i teme iz primjenjenih istraživanja u ekonomiji		

Šifra predmeta: ECO503	Naziv predmeta: REGIONALNI RAZVOJ I REGIONALNA POLITIKA EVROPSKE UNIJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta	Prezentirati mjesto, ulogu, značaj, mogućnosti i potencijale jedne od najznačajnijih EU politike. Samo za regionalni razvoj i politiku regionalnog razvoja je osigurano oko 352 milijardi EURa ili 1/3 budžeta EU za period 2014-2020..		
Sadržaj	1. Politika regionalnog razvoja EU 2014-2020 2. Teritorijalna kohezija 3. Povijest politike regionalnog razvoja EU 4. Prioriteti, faze, načela, teme politike regionalnog razvoja 2014-2020 5. Evaluacija i analize (Studije, izvještaji, informacije, dokumenti) 6. Financiranje regionalnog razvoja: 7. Proračunska sredstva, financijski instrumenti i financijsko upravljanje 8. Fondovi (EFRD, Kohezijski fond, ESF, IPA itd) i posebni instrumenti 9. Projekti 10. Bosna i Hercegovina i regionalna politika EU		
Ishodi učenja	▪ Pisane ii oralne vještine, te argumentiranja regionalnih problema i regionalne politika EU; ▪ Sposobnost uočavanja i artikuliranja problema regionalnog razvoja i regionalne politike, ▪ kao i kreiranja rješenja, na temelju analize teorijskih i empirijskih istraživanja ▪ Sposobnost pronalaženja sredstava za financiranje regionalnog razvoja, ▪ Znanja relevantna za korištenje politike regionalnog razvoja u rješavanju BH problema.		
Nastavne metode	Predavanja Gosti predavači Prezentacije i diskusije	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja	Rješavanje problema i diskusija Ispit u toku semestra Finalni ispit	30% 35% 35%	
Literatura	Obavezna 1. Anon. (2014). *Challenges for the New Cohesion Policy in 2014-2020*: An Academic and Policy Debate; http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/hr/information/publications?title=&themeId=0&typeId=15&countryId=0&periodId=0&fundId=0&policyId=0&languageCode=en 2. Armstrong, H. i Taylor, J. (2014). *Regional Economics and Policy*, Blackwell Publishing Dopunska 1. Relevantni materijali: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/hr/policy/what/investment-policy/ 2. Drugi naslovi i sadržaji sa: http://www.efsa.unsa.ba/bic/ba/baze-podataka; http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/hr/information/publications?title=&themeId=0&typeId=15&countryId=0&periodId=0&fundId=0&policyId=0&languageCode=en		

Šifra predmeta: ECO413	Naziv predmeta: SVJETSKI TRGOVINSKI SISTEM		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je detaljno upoznavanje sa pravilima, mehanizmima i organizacijama koje utiču na međunarodnu trgovinu robom, uslugama i pravima intelektualne svojine, kako bi se sagledala njihova uloga u razvoju svjetske trgovine i u pozicioniranju zemalja i drugih aktera na međunarodnom tržištu. Fokus je na zaključivanju, primjeni i implikacijama međunarodnih trgovinskih sporazuma, što uključuje dublji uvid u funkcionisanje Svjetske trgovinske organizacije, UNCTAD-a i drugih organizacija, te funkcionisanje mreže regionalnih trgovinskih aranžmana.		
Sadržaj:	1. Sporazumi i mehanizmi u okviru WTO sistema 2. Prednosti i nedostaci WTO sistema 3. Potencijalni efekti članstva u WTO 4. Trgovinski sporovi u okviru WTO 5. Doha razvojna runda 6. Zemlje u razvoju i međunarodna trgovina: Uloga UNCTAD-a 7. Novi regionalizam – karakteristike i implikacije 8. Multilateralizam vs. regionalizam 9. Komparativna analiza trgovinskih sistema i politika 10. Integracija BiH u svjetski trgovinski system		
Ishodi učenja:	▪ sagledati karakteristike savremenog svjetskog trgovinskog sistema; ▪ analizirati pravila i mehanizme u okviru WTO sistema, te identifikovati prednosti i nedostatke kao i potencijalne efekte; ▪ analizirati i objasniti motive, karakteristike i efekte regionalnih trgovinskih aranžmana; ▪ sagledati promjene i izazove u svjetskom trgovinskom sistemu i način na koji zemlje na njih reaguju;		
Nastavne metode:	Predavanja ex cathedra Prezentacije i diskusije Studije slučaja Gosti predavači	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Prezentacija / Studija slučaja Finalni ispit Aktivnost *in-class*	40% 15% 40% 5%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Bagwell, K. & Staiger, R.V. (2004). *The Economics of the World Trading System*. Cambridge MA: MIT Press 2. Bjelić, P. (2002). *Svetska trgovinska organizacija*. Beograd: IGP Prometej <u>Dopunska</u> 1. Gallagher, P. (2005). *The First Ten Years of the WTO: 1995-2005*. Cambridge: Cambridge University Press 2. Toye, J. (2014). *UNCTAD at 50: A Short History*. Geneva: UNCTAD		

ODSJEK MENADŽMENT

1. Finansijski menadžment

Po završetku studijskog programa studenti će:

- savladati i biti u mogućnosti da primjene savremene, sofisticirane tehnike, metode, modele i druge instrumente za upravljanje finansijama (vođenje finansijske funkcije) u privrednim subjektima, bankama, osiguravajućim društvima i drugim finansijskim institucijama
- biti u mogućnosti pratiti i analizirati finansijska tržišta i u skladu s tim donositi optimalne finansijske odluke u organizaciji u kojoj djeluju
- raspolagati znanjima i vještinama primjene principa korporativnog upravljanja u finansijama u različitim organizacijama/institucijama u kojima djeluju
- raspolagati vještinama kritičkog promišljanja kao i sistematičnog i analitičkog pristupa rješavanju različitih finansijskih problema
- razviti sposobnosti rada u timu, te vještine javnog prezentovanja
- savladati ključne finansijske logike za donošenje optimalnih, strateških finansijskih odluka, što predstavlja i najviši/krajnji cilj i ishod ovog učenja/smjera

2. Marketing menadžment

Nakon završetka II ciklusa studija na smjeru Marketing menadžment student su usvojili napredna znanja iz oblasti marketinga i marketing menadžmenta, razvili sposobnosti kritičkog promišljanja i individualnog razvijanja novih i inovativnih rješenja za problem sa kojima će se suočiti u oblasti marketing teorije i prakse: takođe su pripremljeni za različite uloge koje će obavljati u razvoju profesionalne karijere i obavljanju različitih funkcija, te individualni i timski rad.

3. Menadžment i informacione tehnologije

Po završetku smjera, student će:

a) Pre-experience model (za studente bez radnog iskustva, koji odmah nastavljaju +2)
   - predlagati rješenja za poboljšanje kompetitivnosti firme uz primjenu IT-a
   - implementirati BCP strategije i politike
   - implementirati IT auditing
   - implementirati ERP/CRM/BI rješenja
   - predlagati IT-inovativna rješenja

b) Post-experience model (za studente sa radnim iskustvom u IT-u)
   - upravljati projektima razvoja IS-a
   - upravljati IT-promjenama
   - upravljati projektima BCP-a, BPR-a, TQM-a
   - upravljati sistemom zaštite IT
   - upravljati IS-om u firmi (IS menadžer; CIO)

4. Menadžment i organizacija

Nakon završenog studija, studenti razumiju osnovne principe uspostavljanja optimalnog kompleksa elemenata i parametara dizajna organizacijske strukture uzimajući u obzir i statičku i dinamičku dimenziju navedenog sistema, te razumijevajući ovaj proces kao kontinuelnu kategoriju i organizacijsku strukturu kao živu kategoriju koja se kontinuirano preoblikuje u zavisnosti od karakteristika organizacijskog konteksta i potreba poslova koji se putem iste realiziraju. Studenti su osposobljeni da stečena znanja upotrebljavaju za upravljanje organizacijom kao cjelinom, njenim nižim organizacijskim jedinicama i samim sobom, te sagledavaju i eliminiraju sistemske greške i rasipanja u organizaciji i otklanjaju uska grla koja prepoznaju.

5. Modeliranje i optimizacija u poslovnom odlučivanju

Nakon završenog master studija, studenti će uz poznavanje najvažnijih koncepata poslovanja i ekonomije steći i specifična znanja iz oblasti modeliranja i optimizacije u poslovnom odlučivanju. Studenti će savladati određeni broj kvantitativnih multivarijacionih i ekonometrijskih modela i njihovu primjenu u donošenju odluka i nalaženju optimalnih rješenja u menadžmentu i poslovnom odlučivanju. Za primjenu metoda modeliranja i optimizacije studenti će biti osposobljeni da koriste odgovarajuće softvere kao potporu poslovnom odlučivanju. Na bazi stečenih znanja i vještina, kritičkim promišljanjem i zaključivanjem, studenti će moći kreirati konkretne prijedloge, modele i rješenja za probleme u poslovnoj praksi kako lokalnog tako i međunarodnog karaktera.

6. Računovodstvo i revizija

Nakon završenog master studija smjer Računovodstva i revizije, studenti su osposobljeni:

- da istraže prostor računovodstva i revizije mnogo detaljnije (zahtjevnije kako bi se dokazao viši nivo znanja),
- za praćenje, evidenciju, kontrolu, analizu i reviziju poslovnih događaja, kao i za izradu i prezentaciju finansijskih izvještaja i njihovu reviziju
- da u potpunosti ovladaju pravilima evidencije u primjeni kontnih planova različitih djelatnosti pravnih lica, primjenom zakona i osposobe se za samostalnu izradu završnih računa,
- da rade istraživanja i obrade master teza iz oblasti računovodstva i revizije,
- da steknu viši nivo samostalnosti u izučavanju računovodstva i revizije,
- da prepoznaju nedovoljno istražena ili neistražena područja iz navedene oblasti.

7. Turizam

Po završetku II ciklusa studija student razumiju i sposobni su primijeniti napredna teorijska znanja u poslovnoj praksi turizma sa ciljem identifikovanja i rješavanja aktuelnih problema te za razvijanje strategija razvoja u oblasti turizma, inovativnih rješenja i menadžment u turizmu.

SMJER: FINANSIJSKI MENADŽMENT

Šifra predmeta: FIN411	**Naziv predmeta: FINANSIJSKA TRŽIŠTA I INSTRUMENTI**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Osposobiti studente da identificiraju, razumiju i analiziraju strukturu finansijskih tržišta, te relacije među učesnicima na tržištima. Razumijevajući osobine i poredeći različite finansijske instrumente, studenti će biti sposobni primjeniti metode finansijske analize i strategije investiranja na finansijskim tržištima.		
Sadržaj:	1. Teorijski pristupi funkcionisanju finansijskih tržišta: Učenje Grahama i Dodda 2. Teorijski pristupi funkcionisanju finansijskih tržišta: EMH, Random Walk i bihejvioralne finansije 3. Korporativna upotreba finansijskih instrumenata 4. Finansijska analiza: Fundamentalna analiza 5. Finansijska analiza: Tehnička analiza 6. Mikrostruktura finansijskih tržišta 7. Proces i generičke strategije investiranja 8. Kolektivne investicijske šeme 9. Etička dimenzija finansijskih tržišta: Regulacija i nadzor, tržišne manipulacije i zaštita investitora 10. Finansijsko tržište BiH u kontekstu EU integracija		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: - Interpretirati različite teorijske poglede na funkcionisanje finansijskih tržište, razlučiti njihove postavke, te u skladu sa time, dati kritički sud; - Analizirati složenu prirodu i kategorizirati svojstva različitih finansijskih instrumenata; - Raščlaniti, ispitati i istaknuti bitne elemente mikrostrukture finansijskih tržište, identificirati ulogu svakog od učesnika na tržištu, kao i relacije među njima; - Primjeniti strategije investiranja, kao i metode fundamentalne i tehničke analize vrijednosnih papira, u praktičnom okruženju.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Seminarski rad, esej Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Williams, R.T. (2011). *An Introduction to Trading in the Financial Markets SET*. Waltham: Elsevier-Academic Press; 2. Odabrani tekstovi na stranici predmeta <u>Dopunska</u> 1. Graham, B., Dodd, D.L. (2013). *Fundamentalna analiza: Analiza vrijednosnih papira*. Zagreb: Masmedia; 2. Murphy, J.J. (2007). *Tehnička analiza financijskih tržišta*. Zagreb: Masmedia; 3. Rini, W.A. (2003). *Fundamentals of the Securities Industry*. New York: McGraw-Hill; 4. Loader, D. (2002). *Understanding the Markets*. Oxford: Butterworth-Heinemann; 5. Brown, D.L., Bentley, K. (2002). *All About Stock Market Strategies*. New York: McGraw-Hill; 6. Anderson, S.C., Born, J.A., Schnusenberg, O. (2010). *Closed-End Funds, Exchange-Traded Funds and Hedge Funds*. New York: Springer.		

Šifra predmeta: FIN412	Naziv predmeta: NAPREDNI FINANSIJSKI MENADŽMENT		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je studentima ukazati na ulogu i značaj finansijskog menadžmenta u procesu donošenja optimalnih finansijskih odluka. U okviru ovog predmeta studenti će, kroz praktične primjere iz prakse, savladati metode i tehnike donošenja optimalnih finansijskih odluka i usavršiti osnovne logike finansijskog menadžmenta.		
Sadržaj:	1. Finansije i finansijski menadžer 2. Finansijska tržišta 3. Instrumenti finansijskih tržišta 4. Temeljni koncepti upravljanja finansijama 5. Optimalni portfolio 6. Trošak kapitala 7. Optimalna struktura kapitala 8. Donošenje invsticionih odluka 9. Faktori vrjednovanja vrijednosnih papira 10. Budžetiranje kapitala 11. Merdžeri i akvizicije 12. Procjena rizičnosti finansijskih dluka		
Ishodi učenja:	Nakon ovog predmeta studenti će: ▪ Biti u mogućnosti donijeti optimalne finansijske odluke u firmi ▪ Prihvatiti aktivan pristup upravljanju finansijama ▪ Usavršiti finansijske logike i izgraditi svoj originalni pristup rješavanju finansijskih problema u firmi		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad midterm test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Van Horne, J. C. i Wachowicz, J. M. (2007). *Osnovi finansijskog menadžmenta*. XII izdanje. Beograd: DATA STATUS. 2. Brigham, E. F. i Ehrhardt, M. C. (2010). *Financial Management: Theory & Practice*. XIII izdanje. Mason: South-Western Cengage Learning. <u>Dopunska</u> 1. Moyer, R. C., McGuigan, J. R., Rao, R. P. i Kretlow, W. J. (2011). C*ontemporary Financial Management*. XII izdanje. Mason: South-Western Cengage Learning.		

Šifra predmeta: FIN401	Naziv predmeta: KOMERCIJALNO BANKARSTVO		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa savremenim trendovima razvoja bankarstva i posebno komercijalnog bankarstva sa pregledom regulatornog okvira komercijalnih banaka u BiH i položaja supervizije u tom procesu. Sagledavanje značaja i uloge depozita i depozitnih usluga u bankama, te načina određivanja cijena depozitnim uslugama u bankama. Upoznavanje sa politikama i procedurama kreditiranja u komercijalnim bankama, specifičnostima projektnog finansiranja, određivanja cijena kredita poslovnim subjektima, te samog procesa kreditiranja i postupcima ocjene i upravljanja kreditnim rizicima pravnih lica. Studenti će se, takođe, upoznati i sa politikama i procedurama potrošačkog i hipotekarnog kreditiranja fizičkih lica, politikama, procedurama, te modelima određivanja cijena potrošačkih i hipotekarnih kredita. Govoriće se i o kreditnom riziku sa kojim se suočavaju komercijalne banke pri kreditiranju fizičkih lica, kao i o načinima zaštite od njih. Posebna pažnja biće usmjerena na strategije restrukturiranja loših kredita. Studenti će se upoznati i sa scoring-modelima upravljanja kreditnom politikom komercijalnih banaka. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati i druge teme od strane gostiju predavača, te brojni praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija i debata.		
Sadržaj:	1. Komercijalna banka i njene usluge 2. Trendovi u razvoju bankarstva 3. Posebni aspekti regulacije poslovanja komercijalnih banaka u FBiH 4. Depoziti i određivanje cijena depozitnih usluga banaka 5. Projektno finansiranje poslovnih subjekata 6. Krediti i određivanje cijena kredita poslovnim subjektima 7. Upravljanje kreditnim rizikom - strategije restrukturiranja loših kredita 8. Određivanje cijena potrošačkih i hipotekarnih kredita 9. Scoring modeli upravljanja kreditnom politikom banaka 10. Islamsko komercijalno bankarstvo		
Ishodi učenja:	Studenti će biti upoznati sa trendovima u razvoju bankarstva, regulatornim okvirom banaka u FBiH, naučiće o procesu kreditiranja poslovnih subjekata i stanovništva, određivanjem cijena kako depozita, tako i kredita, upravljanjem rizicima u komercijalnom bankarstvu, modelima upravljanja kreditnom politikom banaka i drugim značajnim temama		
Nastavne metode:	predavanja diskusije gosti predavači	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Seminar Midterm test Test-finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	1. Rose, S. Peter, Menadžment komercijalnih banaka, MATE, Zagreb, 2005. 2. Kapor, Predrag, Bankarstvo sa osnovama bankarskog poslovanja i međunarodnim bankarstvom, Megatrend univerzitet primjenjenih nauka, Beograd, 2005. 3. Zakonski i podzakonski akti agencija za bankarstvo 4. Materijali sa nastave (sa prezentacijama)		

Šifra predmeta: FIN413	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA II		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente, kroz primjere iz prakse, sa savremenim tehnikama i metodama upravljanja finansijskim rizicima.		
Sadržaj:	1. Aktivan pristup upravljanju finansijskim rizicima 2. Vrste rizika 3. Tradicionalne i savremene metode evaluacije rizika 4. Portfolio rizik 5. Stohastički procesi 6. Diverzifikacija 7. Izvedeni vrijednosni papiri 8. Vrjednovanje izvedenica 9. Aktivan hedging 10. Strategije zaštite od rizika 11. Nacionalna i međunarodna diverzifikacija 12. Realne opcije		
Ishodi učenja:	Nakon što savladaju materiju ovog predmeta, studenti će: 1. Usavršiti svoja znanja iz oblasti evaluacije različitih vrsta rizika 2. Usavršiti primjenu instrumenata zaštite od rizika 3. Biti u mogućnosti pronaći optimalna rješenja zaštite firme od negativnih posljedica različitih rizika		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad midterm test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Orsag, S. (2007). *Izvedenice*. Zagreb: HUFA. 2. Ćirović, Z. (2003). *Finansijski derivati*. Beograd: Studentski kulturni centar. 3. Allen, S. (2013). *Financial Risk Management: A Practitioner's Guide to Managing Market and Credit Risk.* Hoboken: John Wiley & Sons, Inc 4. Alexander, C. i Sheedy, E. eds. (2004). *The Profesional Risk Managers Handbook*. Illinois: PRMIA Publications. <u>Dopunska</u> 1. Phadanis, A. i Dutta, B. (2007). *Financial Risk Management*. New Delhi: Tata McGraw-Hill Education. 2. Van Deventer, D. R., Imai, K.i Mesler, M. (2013). *Advanced Financial Risk Management: Tools and Techniques for Integrated Credit Risk and Interest Rate Risk Management*. II izdanje. Singapure: John Wiley & Sons Inc.		

Šifra predmeta: FIN403	Naziv predmeta: MODELİ ULAGANJA İ AMORTİZACİJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti ovladaju osnovnim i izvedenim modelima ulaganja i amortizacije utemeljenim na složenom prirastu uvažavajući determinističke procese. Osnovni i izvedeni modeli zajedno sa metodama su nerazdvojni dio svakog profesionalnog odlučivanja poslovnih subjekata, državnih i društvenih institucija.		
Sadržaj:	1. Cijena kapitala i njeni efekti kod složene kapitalizacije 2. Princip ekvivalencije determinističkih procesa 3. Financijski i/ili naturalni efekti kapitalizacije jednog iznosa 4. Financijski i/ili naturalni efekti kapitalizacije više jednakih i/ili promjenjivih iznosa 5. Modeli uplate/uplata za višekratne periodične isplate – rente 6. Klasični i kombinirani modeli otplate zajmova 7. Konverzija zajmova i njeni efekti 8. Klasični i kombinirani modeli otplate zajmova podijeljenih na obveznice 9. Modeli ugovaranja i zaključivanja zajmova – evaluacija zajmova 10. Algoritmi modela i metoda investicijskog odlučivanja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ modelirati inpute ulaganja u cilju optimizacije njihove amortizacije ▪ valorizirati relevantne inpute i njihove efekte u finansijskim konstrukcijama optimizacije efekata ulaganja ▪ valorizirati korelativne veze inputa i optimizacije njihove amortizacije ▪ kvantificirati cost-benefit analizu financijskih i naturalnih ulaganja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači vježbe	50% 10% 10% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	I test seminarski rad prezentacija II test usmeni ispit	30% 10% 10% 40% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Krčmar, M. (2013). *Finansijska matematika i metode investicionog odlučivanja*. Sarajevo: Kemigrafika 2. Jacques, I. (1999). *Mathematics for Economics and Business*. London: FT Prentice Hall 3. Babić, Z., Tomić Plazibat, N., Aljinović, Z. (2009). *Matematika u ekonomiji.* Split: EFST <u>Dopunska</u> 1. Barnett, A. R. And Ziegler, R. M. (1996). *College Mathematics for business, economics, life sciences and social sciences.* London: Prentice Hall 2. Cissel, R., Cissel H. And Flaspohler C. D. (1990). *Mathematics of Finance.* Boston: Houghton Mifflin Company 3. Trklja, B. (2013). *Finansijska matematika.* Sarajevo*:* Ekonomski fakultet		

Šifra predmeta: FIN414	Naziv predmeta: INVESTICIJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Steći znanja potrebna za naprednu analizu investicija u finansijsku imovinu, što uključuje upoznavanje s osnovama investiranja, modernom portfolio teorijom, faktorskim modelima vrednovanja, trajanjem kod obveznica, top-down analizom dionica, vrednovanjem opcija i ocjenom performansi portfolija.		
Sadržaj:	1. Osnove ulaganja, finansijska tržišta i instrumenti 2. Uzajamni fondovi 3. Rizik i prinos, efikasna diverzifikacija 4. Capital Asset Pricing Model i Arbitrage Pricing Model 5. The Efficient Market Hypothesis 6. Bihejvioralne finansije i tehnička analiza 7. Upravljanje portfolijem dužničkih instrumenata 8. Top-down analiza dionica 9. Tržište opcija i njihovo vrednovanje 10. Tržište fjučersa i risk management 11. Ocjena performansi portfolija 12. Globalizacija i međunarodno investiranje		
Ishodi učenja:	Studenti će moći da: - razlikuju realne i finansijske investicije, opišu najvažnije korake u konstrukciji investicionog portfolija, identifikuju glavne učesnike na finansijskim tržištima i razlikuju vrste finansijskih tržišta - koriste informacije o kovarijansi i korelaciji s ciljem redukcije portfolio rizika, konstruišu efikasna portfolija, odrede udjele ulaganja u optimalnom portfoliju, koriste faktorske modele za analizu rizika, ocjene performanse pasivne strategije ulaganja - koristiti implikacije teorije tržišta kapitala za procjenu riziko premije, konstruišu i koriste SML, prepoznaju pogrešno vrednovane instrumente - analiziraju karekteristike obveznica i kvantificirati njihov utjecaj na ravnotežni YTM na obveznice, analizirati faktore koji utječu na oblik krive prinosa, izračunaju trajanje i formuliraju strategije imunizacije - analiziraju dionice s obzirom na top-down pristup: od makroekomskog okruženja prema detaljnijoj analizi - razumiju, analiziraju i vrednuju opcije, te koriste izvedene vrijednosne papire u svrhu risk managementa - kompariraju i ocijene uspješnost portfolija vrijednosnih papira		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači diskusije	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test Finalni ispuit Pristupni rad i prezentacija Aktivnost	40% 40% 10% 10%	
Literatura:	1. Bodie, Zvi, Kane, Alexander, Marcus and Alana J., Essentials of Investments, 9th ed., McGrow-Hill, NY, 2012. 2. Bodie Z., Kane A., Marcus A.J. (2006) Počela ulaganja, 4. izdanje, MATE, Zagreb		

Šifra predmeta: FIN415	Naziv predmeta: FINANSIJSKA ANALIZA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Studentima ukazati na ulogu i značaj finansijske analize kao osnove za donošenje optimalnih finansijskih (poslovnih) odluka. U okviru ovog predmeta studenti će savladati metode i tehnike finansijske analize, ali i interpretiranje finansijskih pokazatelja (rezultata finansijske analize).		
Sadržaj:	1. Finansijsko izvještavanje 2. Finansijska analiza 3. Tradicionalne i savrmene metode finansijske analize 4. Due dligence preduzeća vs. finansijska analiza 5. Izvori podataka za finansijsku analizu 6. Metode i tehnike finansijske analize 7. Racio analiza 8. Finansijska analiza finansijskih institucija 9. Finansijska analiza firmi 10. Interpretiranje rezultata finansijske analize 11. Finansijska analiza kao basa za donošenje finansijskih i poslovnih odluka		
Ishodi učenja:	Nakon što savladaju ovaj predmet, studenti će biti u mogućnosti da: 1. Primjene različite (savremene) metode finansijske analize 2. Interpretiraju rezultate finansijske analize 3. Donijeti racionalne/optimalne finansijske odluke na osnovu rezultata finansijske analize		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad midterm test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Vujević, I. (2003). *Financijska analiza*. Split: Ekonomski fakultet u Splitu. 2. Knežević, G. (2008). *Analiza finansijskih izvještaja.* Beograd: Univerzitet Singidunum. 3. Žager, K., Mamić-Sačer, I., Sever, S. i Žager , L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. II dopunjeno izdanje. Zagreb: Mas media. <u>Dopunska</u> 1. Friedlob, G. T. i Schleifer, L. F. (2003). *Essentials of Financial* Analysis. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. 2. Fridson, M. i Alvarez, F. (2011). *Financial statement analysis - A Practitioner's Guide.* IV izdanje. New York: John Wiley & Sons Inc.		

Šifra predmeta: FIN406	Naziv predmeta: Industrija osiguranja		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti spoznaju cjelinu i sastavnice industrije osiguranja te njenu interaktivnu povezanost sa okruženjem. U tom okviru potrebno je znanstveno, zakonski, stručno i praktično ovladati svim bitnim elementima misije i vizije industrije osiguranja.		
Sadržaj:	1. Historijska geneza oblasti i djelatnosti osiguranja 2. Karakteristike suvremene oblasti i djelatnosti osiguranja i institucija 3. Uzroci i posljedice formiranja i djelovanja suvremene industrije osiguranja 4. Vizija i misija suvremene industrije osiguranja 5. Strateški pravci razvoja suvremene industrije osiguranja 6. Industrija osiguranja i makroekonomsko okruženje 7. Industrija osiguranja i mikroekonomsko okruženje 8. Industrija osiguranja u razvijenim zemljama 9. Industrija osiguranja u tranzicijskim zemljama 10. Industrija osiguranja u Bosni i Hercegovini		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ ocijeniti, preispitati i kritički promišljati o misiji industrije osiguranja ▪ identificirati i mjeriti rizike u osiguranju ▪ ocijeniti i kritički preispitati važnost pojedinih vrsta osiguranja ▪ identificirati, postavljati i rješavati konkretne poslovne probleme u djelatnosti osiguranja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	60% 15% 10% 15%	
Načini provjere znanja:	I test seminarski rad prezentacija II test usmeni ispit	30% 15% 5% 40% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Vaughan, E.&Vaughan, T. (2000). *Osnove osiguranja–Upravljanje rizicima*, Zagreb: Mate 2. Rejda, G., McNamara, M. (2014). *Principles of Risk Management and Insurance*. Pearson Dopunska 1. Kozarević, S., (2010). *Rizik menadžment i osiguranje.* Tuzla: CIP 2. Kočović, J., (2010). *Osiguranje.* Beograd*:* Ekonomski fakultet 3. Kozarević, S., Kovač, R. (2013). Ekonomika o*siguranja.* Tuzla: OFF-SET 4. Andrijašević, S., Petranović, VB. (1997). *Ekonomika osiguranja.* Zagreb: ALFA 5. Ćurak, M., Jakovčević, D. (2007). *Rizici i osiguranje.* Zagreb: RRIF		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: FIN502	**Naziv predmeta: AKTUARSKİ MODELİ ŽİVOTNİH OSİGURANJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti ovladaju aktuarskim modelima životnih osiguranja sa teorijske i praktične strane koja se izučava i primjenjuje prvenstveno u industriji osiguranja, ali i u drugim oblastima privrednog i društvenog života. Pored osnovnih modela cilj je ovladati i znanjima kombiniranih modela i njihove potrebne konverzije.		
Sadržaj:	1. Vjerojatnost u životnom i neživotnom osiguranju 2. Modeli životnih osiguranja periodičnih osobnih isplata/renti temeljem jednokratne i višekratnih premija 3. Modeli životnih osiguranja jednokratne isplate/kapitala temeljem jednokratne i višekratnih premija 4. Osiguranje više osoba 5. Izračunavanje bruto premija 6. Individualne i grupne metode obračuna premijske (matematičke) rezerve 7. Otkup i otpravnina 8. Promjena ugovorenih uvjeta osiguranja 9. Cjenovnik, tarifni sustav 10. Testiranje kombiniranih modela sa periodičnim konverzijama i financijskim reperkusijama		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, student/studentica će moći: ▪ ovladati nekonačnm brojem modela i metoda životnih osiguranja ▪ iznalaziti najracionalnija rješenja na osnovu zadatih permisa, parametara i varijabli u modelima životnih osiguranja ▪ kvantificirati financijske efekte kombiniranja pojedinačnih i grupnih modela osiguranja		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači vježbe	50% 10% 10% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	I test seminarski rad prezentacija II test usmeni ispit	30% 10% 10% 40% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Šain, Ž., (2010). *Aktuarski modeli životnih osiguranja, II dio*. Sarajevo: EFSA 2. Booth, P. M. Et al. (1999). *Modern Actuarial Theory and Practice.* London: Cham. & Hall Dopunska 1. Bowers, N. L., Gerber, H. U., Hickman, J. C., Jones, D. A., Nesbitt, C. J. (1997). *Actuarial Mathematics*. Illinois: The Society of Actuaries, Itasca 2. Gerber, H. U. (1990). *Life Insurance Mathematics*, Zurich: Springer 3. Kočović, J. (2000). *Aktuarske osnove formiranja tarifa u osiguranju lica*, Beograd: EF 4. Selimović, J. (2012). *Aktuarski modeli i mjerenja solventnosti u životnim osiguranjima.* Sarajevo: EFSA		

Šifra predmeta: FIN513	**Naziv predmeta: BERZANSKO POSLOVANJE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Osposobiti studente za razumijevanje institucionalnog i operativnog okruženja investiranja na berzi i berzanskog poslovanja. Studenti će moći samostalno čitati berzanske izvještaje, analizirati vrijednosne papire i investirati na berzama, koristeći punu funkcionalnost berzanskih trgovinskih sistema.		
Sadržaj:	1. Mjesto i uloga berze na finansijskom tržištu 2. Pravni i organizacijski aspekti poslovanja berze 3. Poslovi berze i poslovi na berzi 4. Profesionalni posrednici na berzi 5. Berzanska kotacija i drugi načini organizacije berzanskog poslovanja 6. Aktivno trgovanje na berzi 7. Berzanski sistemi trgovanja i sistemi obračuna i poravnanja 8. Fundamentalna i tehnička analiza vrijednosnih papira na berzi 9. Rizici u berzanskom poslovanju 10. Međunarodno i pan-globalno berzansko poslovanje		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: 1. Raščlaniti i interpretirati temeljne odrednici poslova berze i poslova na berzi; 2. Objasniti poziciju i značaj berze u finansijskom i ekonomskom sistemu; 3. Koristiti puni obim informacija koje nude berzanski sistemi izvještavanja; 4. Primjeniti finansijsku analizu i kreirati individualnu strategiju investiranja na berzi.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	60% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Studija slučaja: berzansko investiranje Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Becket, M., Esset, A. (2010). *How the Stock Market Works*. London: Kogan Page; 2. Fontanills, G.A., Gentile, T. (2001). *The Stock Market Course*. Hoboken: Wiley; 3. Odabrani tekstovi na web stranici predmeta. <u>Dopunska</u> 1. Gregoriou, G. (2010). *The Handbook of Trading*. New York: McGraw-Hill; 2. Scwartz, R.A., Byrne, J.A., Wheatley, L. (2015). The Economic Function of a Stock Exchange. New York: Springer.		

Šifra predmeta: FIN504	**Naziv predmeta: BIHEJVIORALNE FINANSIJE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima drugačiji pogled na funkcionisanje finansijskih tržišta, te ih osposobiti za kritičko promišljanje o finansijskoj analizi, finansijskom menadžmentu i investiranju, u kontekstu bihejvioralnih finansija.		
Sadržaj:	1. Efikasnost tržišta i temeljne postavke bihejvioralnih finansija 2. Konvencionalne nasuprot bihejvioralnih finansija: Racionalnost u procesu investiranja 3. Psihologija rizika 4. Kognitivne pristrasnosti u investiranju 5. Emotivne pristrasnosti u investiranju 6. Tipizacija investitora 7. Tržišne anomalije i bihejvioralne finansije 8. Primjena bihejvioralnih finansija u finansijskoj analizi i alokaciji imovine 9. Primjena bihejvioralnih principa u korporativnim finansijama 10. Bihejvioralne finansije i derivativni finansijski instrumenti		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ Interpretirati različite teorijske poglede na efikasnost finansijskih tržišta, racionalnost i sentiment investitora; ▪ Analizirati složenu prirodu rizika i investicijskog procesa u kontekstu ponašanja subracionalnog investitora; ▪ Kategorizirati različite tipove investitora; ▪ Primjeniti postavke bihejvioralnih finansija u finansijskoj analizi, finansijskom menadžmentu i investiranju.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Seminarski Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima rad, esej	30% 40% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Baker, H.K., Nofsinger, J.R. (2010). *Behavioral Finance: Investors, Corporations and Markets*. Hoboken: Wiley; 2. Pompian, M.M. (2012). *Behavioral Finance and Wealth Management*. Hoboken: Wiley. <u>Dopunska</u> 1. Pompian, M.M. (2012). *Behavioral Finance and Investor Types*. Hoboken: Wiley; 2. Ackert, L.F., Deaves, R. (2010). *Behavioral Finance: Psychology, Decision-Making and Markets*. Mason: South-Western Cangage Learning.		

Šifra predmeta: FIN505	**Naziv predmeta: INVESTICIONO BANKARSTVO**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Ukazati studentima na ulogu, značaj i osnovne aktivnosti investicionih banaka kao finansijskih institucija na primarnom i sekundarnom tržištu.		
Sadržaj:	1. Komercijalno vs. investiciono bankarstvo 2. Koncept investicionog bankarstva 3. Usluge investicionih banaka 4. Izdavanje vrijednosnih papira 5. Underwriting i distribucija 6. Aktivnosti na primarnom finansijskom tržištu 7. Aktivnosti na sekundarnom finansijskom tržištu 8. Sekjuritizacija 9. Finansijski inženjering 10. Investicione banke i upravljanje rizicima 11. Investiciono bankarstvo na razvijenim finansijskim tržištima 12. Investiciono bankarstvo na finansijskim tržištima zemalja u tranziciji		
Ishodi učenja:	Nakon što savladaju ovaj predmet, studenti će: 1. Biti u mogućnosti da shvate značaj investicionih banaka na finansijskim tržištima 2. Upoznati nove mogućnosti i usluge koje nude investicione banke 3. Usavršiti metode i tehnike finansiranja i hedging-a		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad midterm test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rovčanin, A. i Karalić, A. (2009). *Investiciono bankarstvo i tržište kapitala*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 2. Perović, V. M. (1997). *Poslovi investicionog bankarstva*. Podgorica: Ekonomski fakultet Podgorica. 3. Rosenbaum, J. i Pearl, J. (2013). *Investment Banking: Workbook.* Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. <u>Dopunska</u> 1. Rosenbaum, J. i Pearl, J. (2009). *Investment Banking: Valuation, Leveraged Buyouts, i Mergers & Acquisitions.* Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. 2. Grahm, B. (2005). *Intelligent Investor: The Classic Text on Value Investing*. New York: Harper Collins Publishers Inc. 3. Lott, T., Loosvelt, D. i Jarvis, W. (2007). *Vault Career Guide to Investment Banking*. New York: Vault inc.		

Šifra: FIN506	**Naziv predmeta: MENADŽMENT KAPITALNIH ULAGANJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa modelima evaluacije realnih i finansijskih investicionih projekata		
Sadržaj:	1. Strateške finansijske odluke 2. Budžetiranje kapitala 3. Portfolio strategija u procesu donošenja investicionih odluka 4. Izvori finansiranja investicionih priojekata 5. Tražena stopa povrata 6. Planiranje novčanih tokova projekta 7. Metode evaluacije investicionih projekata 8. Rizik i neizvjesnost i doošenje investicionih odluka 9. Tradicionalne DCF metode ocjene 10. Savremene metode ocjene 11. Investiranje u vrijednosne papire 12. Realne opcije 13. Vrijednovanje realnih opcija 14. Strategije sa realnim opcijama		
Ishodi učenja:	Nakon što savladaju materiju ovog pšredmeta, studenti će moći: 1. Primjeniti tradicionalne DCF metode u procesu evaluacije investicionih projekata 2. Primjeniti savremene metode evaluacije investicionih projekata 3. Donijeti odluku o optimalnoj sinansijskoj strukturi za konkretan investicioni projekat 4. Donijeti optimalne investicione odluke u različitim tržišnim uslovima		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad midterm test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Orsag, S. (2002). *Budžetiranje kapitala: procjena investicionih projekata*. Zagreb: Masmedia. 2. Rovčanin, A. (2000). *Savremene metode ocjene efikasnosti investicija*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 3. Peterson, P. P. i Fabozzi, F. J. (2004). *Capital Budgeting: Theory and Practice*. New York: John Wiley & Sons Inc. <u>Dopunska</u> 1. Baker, H. K. i English, P. (2011). *Capital Budgeting Valuation: Financial Analysis for Today's Investment Projects*. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. 2. Bierman, H. i Smidt, S. (2007). *Advanced Capital Budgeting: Refinements in the Economic Analysis of Investment Projects*. New York and London: Routledge Taylor & Francis Group.		

Šifra predmeta: FIN508	Naziv predmeta: MENADŽMENT KOMERCIJALNIH BANAKA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa osnovama bankarskog menadžmenta, te savremenim promjenama u finansijama i bankarstvu na primjeru razvijenih bankarskih sistema (SAD i EU), ali i banaka CEE, regije i BiH. Istraživanje različitih aspekata upravljanja komercijalnim bankama u kontekstu standarda Basel II, a po pitanju korporativnog upravljanja u banakama, upravljanja kapitalom banaka, komplajensa, sekjuritizacije i resekjuritizacije aktive banaka, upravljanja operativnim, te rizicima pranja novca i prevara u bankarstvu i menadžmenta elektronskog bankarstva. Posebna pažnja biće usmjerena ka upoznavanju sa stres-testovima i superviziji bankarskog poslovanja, te upravljanju rizicima u leasing i mikro-kreditnim organizacijama. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati brojni praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru prezentacija, diskusija i debata.		
Sadržaj:	1. Uvod u predmet „Menadžment komercijalnih banaka“ 2. Savremene promjene u finansijama i bankarstvu 3. Korporativno upravljanje u bankama u kontekstu Basela II 4. Upravljanje operativnim rizicima u bankama 5. Identifikacija i sprečavanje prevara u bankarstvu 6. Upravljanje ljudskim resursima u finansijskim institucijama 7. Supervizija banaka u kontekstu Basela II 8. Stres testovi komercijalnih banaka		
Ishodi učenja:	Studenti će steći znanja o bankarskom menadžmentu i posebno o različitim aspektima upravljanja rizicima banaka, leasing i mikro-kreditnih organizacija. Detaljno će se istražiti različiti aspekti međunarodih standarda koji se odnose na upravljanje poslovanjem komercijalnih banaka.		
Nastavne metode:	Ex katedra Diskusije-problemski pristup Gosti predavači Prezentacije	60% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Diskusija i aktivnost Prezentacija (Seminarski rad) Završna provjera znanja	20% 30% 50%	
Literatura:	1. Rose, S. Peter, Menadžment komercijalnih banaka, MATE, Zagreb, 2005. 2. Leroy Miller, R., VanHoose D., Moderni novac i bankarstvo, MATE, Zagreb 3. Aktuelni dokumenti Bazelskog komiteta koji se odnose na različite aspekte bankarskog poslovanja, www.bis.org 4. Živković A.,Stanković R.,Krstić B., Bankarsko poslovanje i platni promet, Ekonomski fakultet u Beogradu, Izdavačka djelatnost, Beograd, 2006. 5. Shah M., Clarke S., E-banking Management: Issues, Solutions and Strategies, Information Science Reference, Hershey-New York, 2009. 6. Gregoriou Greg., Operational Risk Toward Basel III, John Wiley & Sons, Inc., 2009. 7. Goldmann Peter, Anti-fraud Risk and Control Workbook, John Wiley & Sons, Inc., 2009. 8. Walker Eownsend, Managing Lease Portfolios, John Wiley & Sons, Inc., 2006. 9. Kozarić K., i Fabris N. (2012.), Monetarno kreditna politika, Štamparija Fojnica, d.d. Fojnica, 2012. 10. Sva ostala dostupna literatura		

Šifra predmeta: ACC507	Naziv predmeta: NAPREDNO FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima da na naprednom nivou razumijevaju i primjenjuju širok raspon stečenih znanja o računovodstvenim principima i pravilima (standardima) koja se primjenjuju u finansijskom izvještavanju.		
Sadržaj:	1. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standardi 2. Oblikovanje i prezentacija računovodstvenih politika 3. Računovodstvene zabilješke vezane za karakteristične odluke, pravilnike i zakonska rješenja 4. Izvještavanje o značajnim promjenama na sredstvima, obavezama i kapitalu 5. Izvještavanje o značajnim promjenama na prihodima, rashodima i finansijskom rezultatu 6. Finansijski izvještaj o promjenama novčanih tokova i razlozima promjena likvidnosti i solventnosti 7. Međusobna umreženost poslovnih promjena u skladu sa kontima važećeg kontnog plana 8. Katalog poslovnih promjena vezanih za pozicije primjene kontnog plana 9. Uloga internog i eksternog revizora u finansijskom izvještavanju 10. Kodeks profesionalne etike računovođa		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Napredno finansijsko izvještavanje“ studenti će moći da na naprednom nivou: 1. opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti finansijskog izvještavanja; 2. koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja; 3. koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	pismeni ispit usmeni ispit	50% 50%	
Literatura:	1. Jahić, M. (2008). *Finansijsko računovodstvo: MSFI-MRS-PDV*. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS). 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: FIN507	Naziv predmeta: NAPREDNO ISLAMSKO BANKARSTVO I FINANSIJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Islamsko ili beskamatno bankarstvo, posljednjih godina, zaokuplja pažnju brojnih ekonomskih teoretičara, ali i praktičara (bankara). Na ovom nastavnom predmetu upoznaćemo se sa metodologijom istraživanja u oblasti islamske ekonomije i teorijskim osnovama islamske ekonomije i finansija. Ukazaće se na razvoj islamskih finansija, biće prezentiran islamski ekonomski sistem, te pojašnjeni pojedini islamski finansijski instrumenti i modeli finansiranja. Govoriće se o finansijskoj intermedijaciji, te islamskom finansijskom sistemu u kojem islamske banke čine najznačajnije finansijske institucije. Izučavaće se islamsko tržište kapitala, njegovi instrumenti a posebno *Sukuk*, te finansijski inženjering. Posebna pažnja biće fokusirana na upravljanje rizikom IFI, te regulaciju IFI. Govoriće se o korporativnom upravljanju kod IFI, globalizaciji i perspektivama razvoja IFI. Na kraju ukazaće se na osnovna ograničenja primjene IB u BiH. U toku realizacije nastavnog sadržaja studentima će se prezentirati praktični primjeri, omogućiti razmjena mišljenja u okviru diskusija, debata i prezentacija, kao i komparacija konvencionalnog i islamskog bankarstva.		
Sadržaj:	1. Teorijske osnove islamske ekonomije 2. Osnove islamskih finansija 3. Razvoj islamskih finansija i islamski ekonomski sistem 4. Finansijski ugovori i modeli prikupljanja sredstava IB 5. Modeli finansiranja islamskih banaka 6. Finansijsko posredovanje i islamsko osiguranje (*Takaful*) 7. Islamski finansijski sistem i industrija islamskih finansijskih usluga 8. Islamsko tržište kapitala i *Sukuk* 9. Upravljanje rizicima islamskih finansijskih institucija 10. Ograničenja primjene IB u BiH		
Ishodi učenja:	Studenti će steći znanja o islamskom bankarstvu i pojedinim modelima finansiranja, ali i specifičnim aspektima upravljanja islamskim finansijskim institucijama, te rizicima koji se pojavljuju kod poslovanja islamskih banaka i drugih islamskih finansijskih institucija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije-problemski pristup prezentacije	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	prezentacija seminarski rad diskusija-debata finalni test	20% 20% 10% 50%	
Literatura:	1. Hadžić Fikret, *Islamsko bankarstvo u teoriji i praksi*, European Association for Islamic Economics, Banking and Finance, Sarajevo, 2014 2. Hadžić Fikret, *Islamsko finansijsko tržište*, European Association for Islamic Economics, Banking and Finance, Sarajevo, 2014 3. ISRA, *Islamic Financial System - Principles & Operations*, ISRA, KL, Malaysia, 2011 4. Iqbal Zamir, Mirakhor Abbas, *Uvod u islamske finansije, teorija i praksa*, MATE, Zagreb, 2009. 5. www.isdb.org; www.irti.org; www.irtipms.org; www.inceif.org; www.alhudacibe.com; www.islamicamagazine.com; www.failaka.com/downloads/		

Šifra predmeta: FIN514	Naziv predmeta: STRATEGIJE INVESTIRANJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Predstaviti važnost strategije kao ključnog faktora uspješnosti investiranja. Pomoći studentima da razumiju različite vrste strategija, da pronađu onu koja odgovara investitoru te da implementiraju odabranu strategiju.		
Sadržaj:	1. Finansijske institucije i instrumenti 2. Proces investiranja 3. Analiza vrijednosnih papira 4. Strategija investiranja usmjerena na rast (*growth* strategija) 5. Strategija investiranja usmjerena na vrijednost (*value* strategija) 6. Strategija investiranja usmjerena na promjenu (*momentum* strategija) 7. Strategija investiranja bazirana na tehničkim pokazateljima (*technical* strategija) 8. Strategija unutardnevnog investiranja (*day trading* strategija) 9. Ostale vrste strategija 10. Modeliranje strategija investiranja		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: ▪ prepoznati strategije koje odgovaraju potrebama različitih investitora te će znati implementirati iste ▪ kreirati portfolio investicija prateći definisanu strategiju i pratiti performanse investiranja ▪ prepoznati vlastite preferencije prema određenim strategijama, te će poznavajući njhovu prirodu, moći sistemski iskorisititi sve prednosti takve strategije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	test finalni ispit seminarski rad i prezentacija aktivnost	35% 35% 20% 10%	
Literatura:	1. Katz, Jeffrey O. and McCormick, Donna, *The Encyclopedia of Trading Strategies*, McGrow-Hill, New York, USA, 2003; 2. Brown, David and Bentley, Kassandra, *Stock Market Strategies*, McGraw-Hill, New York, USA, 2002; 3. Nassar, David S, *How to Get Started in Active Trading and Investing*, McGraw-Hill, New York, USA, 2004; 4. Reilly, Frank K. and Brown, Keith C., *Investment Analysis and Portfolio Management*, South-Western College Pub., Mason, USA, 2011; 5. Bodie, Zvi, Kane, Alexander and Marcus, Alan J., *Investments*, McGrow-Hill, New York, USA, 2013.		

Šifra predmeta: FIN515	**Naziv predmeta: TEHNIČKA ANALIZA VRIJEDNOSNIH PAPIRA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Osposobiti studente za samostalno korištenje osnovnih i dodatnih alata tehničke analize, u svrhu pripreme i formulisanja investicijskih odluka		
Sadržaj:	1. Osnovna načela tehničke analize 2. Finansijska tržišta i poslovni ciklusi 3. Konstrukcija dijagrama i trendova 4. Analiza uzoraka 5. Dodatni analitički alati: oscilatori i pokretni prosjeci 6. Procjena tržišne snage i tržišni indikatori 7. Profiliranje tržišta i priprema investicijske strategije 8. Upotreba računara u tehničkoj analizi 9. Međutržišna tehnička analiza 10. Kontroverzna priroda i kritike tehničke analize		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ Primjeniti osnovne i izvedene metode tehničke analize vrijednosnih papira; ▪ Uporediti nalaze i prosuditi o primjenjivosti tehničke analize u odnosu na druge analitičke metode; ▪ Koristiti računarske programe za tehničku analizu; ▪ Kreirati investicijsku strategiju baziranu na primjeni tehničke analize.		
Nastavne metode:	Predavanja Diskusija i debata Interaktivna sredstva, gosti predavači	60% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Završni ispit Seminarski rad, esej Interakcija u nastavi i grupnim aktivnostima	30% 40% 10% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Pring, M.J. (2014). *Technical Analysis Explained: The Successful Investor's Guide to Spotting Investment Trends and Turning Points*. New York: McGraw-Hill; 2. Grimes, A. (2012). *The Art and Science of Technical Analysis: Market Structure, Price Action and Trading Strategies*. Hoboken: Wiley; 3. Odabrani tekstovi na stranici predmeta. <u>Dopunska</u> 1. Kirkpatrick, C.D., Dahlquist, J.R. (2011). *Technical Analysis: The Complete Resource for Financial Market Technicians*. New Jersey: Pearson Education; 2. Edwards, R.D., Magee, J., Bassetti, W.H.C. (2012). *Technical Analysis of Stock Trends*. Boca Raton: CRC Press.		

SMJER: MARKETING MENADŽMENT

Šifra predmeta: MAR402	**Naziv predmeta: STRATEŠKO UPRAVLJANJE MARKETINGOM**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razvoj tržištu usmjerenih znanja i vještina potrebnih za donošenje efektivnih marketinških odluka, kreiranje marketing strategija i taktika, implementaciju i evaluaciju u širokom spektru institucionalnih i tržišnih situacija. Predmet naglašava značaj tržišne orijentacije i fokusa na kupca kao preduslove uspješnosti u dugom roku. Predmet je usmjeren ka praksi i od studenta se očekuje aktivno učešće u radu u analizi slučajeva iz prakse, timskom radu i projektima.		
Sadržaj:	1. Marketing u 21. vijeku 2. Razvoj marketing strategija i planova 3. Istraživanje marketinga i procjena tražnje 4. Kreiranje dugoročnih odnosa sa potrošačima 5. Analiza potrošača 6. Segmentacija tržišta i odabir ciljnih tržišta 7. Izgradnja brendova i pozicioniranje 8. Razvoj marketing miksa 9. Inovacije i primjena online alata u marketingu 10. Globalni marketing		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 4. kritički sagledati mogućnosti primjene marketinga u savremenim organizacijama, 5. razumjeti teoretski okvir povezan sa uspješnim marketing strategijama i taktikama, 6. razumjeti dinamičku povezanost između elemenata marketing miksa, 7. razvijati i implementirati strategije i planove marketinga i 8. povezati strategije marketinga sa poslovnom strategijom organizacije i objasniti kako marketing doprinosi performansama organizacije.		
Nastavne metode:	Ex katedra Analiza slučajeva Diskusija i radionice Projekti Gosti predavači	20% 30% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test/provjera znanja Studije slučaja Projekat Diskusije i individualne aktivnosti	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kotler, Ph. i Keller, K.L. (2008). *Marketing Menadžment*. 12 izdanje <u>Dopunska</u> 1. Ferrell, O. C., & Hartline, M. (2012). *Marketing Strategy, Text and Cases*. Cengage Learning.		

Šifra predmeta: MAR404	Naziv predmeta: ANALIZA PONAŠANJA POTROŠAČA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Izučavanja ovog predmeta omogućava studentima razumijevanje specifičnosti potrošačkog ponašanja u određenim industrijama, u posebnim prilikama i na globalnom tržištu. Predmet analizira trendove koji su prisutni u poslovanju i prilagođavanje kompanija da razumiju te trendove, te im se prilagode tako da zadovolje želje i potrebe svojih potrošača.		
Sadržaj:	1. Razumijevanje važnosti analize potrošača 2. Globalni trendovi i specifičnosti BiH 3. Segmentacija i izbor ciljnih tržišta 4. Životni stil 5. Kupovno odlučivanje i izgradnja brenda 6. Emocionalna kupovina 7. Kupovina i sreća 8. Posebne grupe kupaca 9. Potrošnja i okoliš 10. Ponašanje organizacionog potrošača		
Ishodi učenja:	Nakon kompletiranog predmeta studenti bi trebali: 1. razumjeti aktualno ponašanje na tržištu, promjene u okruženju i mogućnosti koje marketarima stoje na raspolaganju, 2. analizirati specifične karakteristike potrošača, 3. primijeniti adekvatnu segmentaciju tržišta i pozicioniranje na ciljnu skupinu, 4. evaluirati okruženje i promjena u trendovima koje prate promjene u ponašanju potrošača.		
Nastavne metode:	Ex catedra Prezentacije Studije slučaja Druge aktivnosti	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Test I Test II Grupne prezentacije Aktivnost i diskusija	30% 30% 30% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Cathrine V., Boyd, J. (2010): *Consumer Psychology*, McGraw-Hill (odabrana poglavlja) 2. Hultén, B., Broweus N. i van Dijk, M. (2009): *Sensory Marketing*, Palgrave Macmillan, UK (odabrana poglavlja) 3. Doole, I., Lancaster, P. i Lowe, R. (2005): *Understanding and Managing Customers,* Pearson Education Limited (odabrana poglavlja) 4. Husić-Mehmedović M., Kukić S., Čičić M. (2012): *Consumer Behaviour,* School of Economics and Business in Sarajevo (odabrana poglavlja)		

Šifra predmeta: MAR405	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE PROIZVODIMA I USLUGAMA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je identifikacija različitih varijanti i kombinacija ponude kompanije i u skladu s tim upravljanje elementima marketinga u cilju pozicioniranja proizvodno-uslužne ponude u odnosu na konkurenciju. U skladu s tim cilj je zaokružiti elemente životnog ciklusa ponude i uvođenje novih proizvoda i usluga, te analizu upravljanja kvalitetom proizvoda i usluga.		
Sadržaj:	1. Uvod – proizvodne i uslužne dimenzije ponude 2. Dimenzije proizvoda i usluga, obilježja proizvoda i obilježja usluga 3. Pozicija proizvoda i usluga kao osnovne ponude ili podrške osnovnoj ponudi 4. Upravljanje proizvodnim i uslužnim programom i odlučivanje o liniji proizvoda/usluga 5. Proces razvoja i lansiranja novih proizvoda i usluga 6. Difuzija/Širenje inovacija (uticaj inovacija na prihvatanje i uspjeh novih proizvoda) 7. Organizacione pretpostavke za uvođenje novih proizvoda i usluga 8. Strategije marke proizvoda i usluga (individualno vs. porodično ime) 9. Odluka o standardizaciji ili prilagođavanju u oblasti proizvoda i usluga 10. Marketing strategije i životni ciklus proizvoda i usluga 11. Upravljanje kvalitetom i modeli mjerenja kvaliteta proizvoda i usluga		
Ishodi učenja:	Nakon završenih predavanja i aktivnosti na predmetu studenti će biti spremni - Identifikovati u poslovnim odlukama među kompanijama sa dominantno proizvodnom u odnosu na one sa dominantno uslužnom ponudom, - Primijeniti različite strategije i instrumente u zavisnosti od pozicije ponude na kontinuumu proizvod-usluga - Koristiti različite modele za mjerenje kvaliteta proizvoda i usluga - Koristiti metode za mjerenje profitabilnosti pojedinih elemenata u ponudi kompanije		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije Analiza studije slučaja Angažovanje gosta predavača	35% 10% 40% 15%	
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Studije slučaja Grupni rad Mid-term projekat Završni projekat	10% 20% 15% 20% 35%	
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Avlonitis, G., Papastathopoulou, P., (2006), Product and Services Management, Sage Publication 2. Bacon, F. R. Jr. And Butler, T. W. Jr., (1998), Achieving Planned Innovation, Free Press Dodatna literatura: 1. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAR411	Naziv predmeta: PRIMJENJENO ISTRAŽIVANJE MARKETINGA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Primarni cilj predmeta je da studentima II ciklusa Master studija omogući sveobuhvatno razumijevanje procesa istraživanja marketinga. Ovo uključuje: a) procjenu potrebe i mogućnosti korištenja analitičkih oruđa, b) razvoj i jačanje vještina rješavanja tržišnih problema i odlučivanja i c) razvijanje pisanih i verbalnih komunikacionih vještina. Da bi se ovaj cilj ostvario na nivou studija, potrebno je kvalitetno spoznati sve aspekte metodologije istraživanja marketinga i steći sposobnosti individualnog i timskog rada analizom slučajeva iz prakse i vlastitim istraživanjima u realnom okruženju. Kvalitetan istraživač marketinga mora savladati tri komponente svojih znanja i sposobnosti. To su teoretska znanja, poznavanje makro i mikro okruženja u kojem se istraživanje obavlja i poznavanje kompanije o kojoj se u konkretnom istraživanju radi.		
Sadržaj:	1. Uvod (metod rada) 2. Menadžersko odlučivanje i istraživanje u marketingu 3. Planiranje istraživanja 4. Vrste podataka i metode prikupljanja podataka 5. Primjena uzorka i organizovanje prikupljanja primarnih podataka 6. Mjerenje u istraživanju marketinga 7. Analiza prikupljenih podataka 8. Marketing informacioni sistemi 9. Specifična područja istraživanja marketinga 10. Online Istraživanje marketinga		
Ishodi učenja:	▪ Definisanje potrebnih informacija za rješavanje problema istraživanja u formi plana istraživanja i identificiranje različitih izvora informacija. ▪ Prijedlog i kreiranje upitnika i plana uzorka ▪ Organizacija prikupljanja podataka i analiza ▪ Pisanje izvještaja i prezentacija rezultata istraživanja		
Nastavne metode:	ex katedra analiza slučajeva iz prakse prezentacije i rasprave na času diskusije	40% 20% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test – test I Završni test – test II Prezentacija individualnih i grupnih istraživanja Aktivnosti na vježbama (kvizovi, analiza slučajeva i sl.)	35% 35% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Tihi, B., Kurtović E. (2015). *Istraživanje marketinga*, VI izdanje u štampi. Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Bradley N. (2013). *Marketing Research, Tools & Techniques,* 3rd edition. Oxford: Oxford University Press. 2. Malhotra N.K. (2004). *Marketing Research-An Applied Orientation*, fourth edition. Prentice Hall-Pearson Education International. 3. Marušić, M. i Vranešević, T. (2001). *Istraživanje tržišta*, V izdanje. Zagreb: Adeco.		

Šifra predmeta: MAR408	**Naziv predmeta: GLOBALNI MARKETING**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 30**	
Cilj predmeta:	▪ Sticanje znanja i vještina o načinima kreiranja i implementacije koncepta međunarodnog marketinga u uvjetima globalnog tržišta ▪ Razvijanje sposobnosti planiranja i izrade planova međunarodnog marketinga za određena tržišta i proizvode		
Sadržaj:	1. Globalizacija tržišta 2. Okvir globalnog marketinga – koncepcije marketinga u globalom okruženju 3. Ekonomsko okruženje globalnog marketinga 4. Kulturološko okruženje globalnog marketinga 5. Političko-pravno okruženje globalnog marketinga 6. Strategije ulaska na globalno tržište – izvoz i prenos proizvodnje 7. Strategije ulaska na globalno tržište putem direktnog investiranja 8. Segmentacija, izbor ciljnih segmenata i pozicioniranje na globalnom tržištu 9. Marketing mix za globalno tržište 10. Priprema plana globalnog marketinga		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog predmeta studenti će moći: 1. Razumjeti faktore globalnog tržišta i globalnog okruženja koji utječu na koncept globalnog marketinga 2. Identificirati, analizirati i zaključivati o djelovanju faktora na odluku o načinu ulaska na globalno tržište 3. Pripremiti plan globalnog marketinga		
Nastavne metode:	Ex katedra Gosti predavači Studija slučaja Priprema plana globalnog marketinga	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Pismeni ispit sa testom Studija slučaja Plan globalnog marketinga	40% 20% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Domazet, A. et al. (2002). *Međunarodni marketing*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Previšić, J., Došen, O. (1999). *Međunarodni marketing.* Zagreb:Massmedia. <u>Dopunska</u> 1. Cateora, P.R., Gilly, M.C., Graham, J.L. (2009). *International Marketing*, 14th ed. New York: McGraw-Hill Co. 2. Albaum, G., Duerr, E., Strandskov, J. (2005). *International Marketing and Export Management.* New York: Prentice Hall. 3. Bradley, F. 1999). *International Marketing Strategy.* Hertfordshire: Prentice Hall. 4. Keegan, W., Green, M.C. (2005). *Global Marketing.* New York: Pearson Prentice Hall.		

Šifra predmeta: MAR401	**Naziv predmeta: MARKETING ANALITIKA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Osnovna svrha predmeta je ukazati na koristi/prednosti primjene analitike temeljene na podacima u procesu donošenja poslovnih odluka te pružiti studentima znanja i vještine koji su potrebni za provođenje te vrste analize. Tokom kursa studenti će učiti o osnovama analize podataka i različitim metodama njihovog modeliranja. Osnovni naglasak je na usvajanju konceptualnih znanja o tome kada i kako se koriste različite metode modeliranja podataka pri donošenju poslovnih odluka.		
Sadržaj:	1. Osnovni koraci u istraživačkom procesu 2. Priprema podataka za analizu 3. Univarijantni testovi za ispitivanje razlika 4. Linearno modeliranje 5. Primjena faktorske analize 6. Osnovi analize pouzdanosti i validnosti psihometrijskih skala 7. Tehnike izrade mapa percepcije 8. Određivanje preferencija potrošača upotrebom conjoint analize 9. Primjena analize latentnih klasa za potrebe segmentiranja tržišta		
Ishodi učenja:	Po uspješnom završetku ovog predmeta, studenti će biti u mogućnosti da (a) definiraju problem istraživanja, (b) odrede da li su i koje kvantitativne metode i tehnike prikladne za standardnu statističku analizu (c) provedu statističku analizu, (d) interpretiraju dobivene rezultate. Ove analitičke istraživačke vještine omogući će studentima da primjene analitički i kritički pristup u procesu donošenja poslovnih odluka kao i rješavanja poslovnih problema.		
Nastavne metode:	Predavanja Radionice	50% 50%	
Načini provjere znanja:	Ispiti Rješavanje zadataka	50% 50%	
Literatura:	1. Jank, Wolfgang. (2011). *Business Analytics for Managers*. Springer. 2. Hair, J. F. Jr., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., Tatham, R. L. (2006). *Multivariate Data Analysis*, Sixth Edition, Pearson Prentice Hall 3. Janssens, Wim, Wijnen, K., Pelsmacker, P. D., Kenhove, P. V, (2008). *Marketing Research with SPSS*, Prentice Hall. 4. Field, Andy. (2013). *Discovering Statistics using IBM SPSS Statistics*. SAGE Publications Ltd. 5. Pallan, Julie (2011). *SPSS: Priručnik za preživljavanje*, 4ed, Mikro knjiga, Beograd. 6. Dodatni materijali koji će studentima biti dostavljeni tokom semestra		

Šifra predmeta: MAR406	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE MARKETING KOMUNICIRANJEM		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 30	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da uvede studente u osnovne faze procesa planiranja marketing komuniciranja, da im objasni značaj kreativnosti u marketingu, da im pruži saznanja o glavnim komunikacijskim sredstvima i medijima koje preduzeća mogu koristiti za promociju svojih proizvoda i usluga. Poseban naglasak se daje na razumijevanje potrebe integriranja marketing komuniciranja – strategije koordiniranja i kombiniranja marketinških poruka kako bi se postigao maksimalan uticaj.		
Sadržaj:	1. Uvod u marketing komuniciranje (MK). 2. Strateško planiranje integriranog marketing komuniciranja 3. Organizacija marketing komuniciranja i uloga agencija za MK. 4. Analiza ponašanje potrošača i uticaj MK na ponašanja ciljnog auditorija. 5. Proces i modeli komuniciranja. 6. Određivanje marketing komunikacijskih ciljeva i budžeta. 7. Planiranje i kreiranje marketing komunikacijske poruke. 8. Mediji marketing komuniciranja i medijsko planiranje. 9. Oglašavanje. 10. Unapređenje prodaje, odnosi s javnošću i publicitet. 11. Lična prodaja. 12. Direktni marketing, database marketing i online marketing. 13. Kontrola i evaluacija marketing komuniciranja.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj marketing komuniciranja, 2. Objasniti osnovne karakteristike marketing komuniciranja. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente marketing komunikacijskog miksa. 4. Samostalno priprema plan kampanje marketinških komunikacija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test/Provjera znanja Projekat i/ili tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse Aktivnosti na nastavi	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Kesić, T., *Integrirana marketinška komunikacija,* Opinio, Zagreb, 2003. Dopunska literatura: 1. Belch, G.E. and Belch, M.A., *Advertising & Promotion,* Fifth Edition, McGraw-Hill, 2001. 2. Brkić, N., *Upravljanje marketing komuniciranjem*, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2003. 3. Percy, L., Rossiter, J.R., Elliott, R., *Strategic Advertising Management*, Oxford University Press, Oxford, UK, 2001.		

Šifra predmeta: MAR407	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE MARKETING KANALIMA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni ciljevi u proučavanju ovog predmeta fokusirani su na analizu okruženja kanala marketinga, planiranje i dizajniranje kanala marketinga, vođenje, analizu i kontrolu u kanalima marketinga. Cijeli proces upravljanja kanalima marketinga pokriven je u standardnom algoritmu strategijskog upravljanja, uz predstavljanje specifičnih metoda planiranja i mjera kontrole. Posebna pažnja se posvećuje strategijskim partnerstvima u marketing kanalima i daljoj evoluciji koncepta vertikalnog marketinga.		
Sadržaj:	1. Struktura, funkcija i odnosi u marketing kanalima 2. Direktni i indirektni kanali 3. Maloprodaja – strategija, struktura i trendovi 4. Veleprodaja – strategija, struktura i trendovi 5. Međunarodni marketing kanali 6. Fizička distribucija kroz marketing kanale 7. Upravljanje marketing kanalima 8. Planiranje, organiziranje i implementacija kanala 9. Kontrola rada i analiza efikasnosti kanala 10. Komuniciranje u kanalima i mogući konflikti		
Ishodi učenja:	▪ Sticanje znanja potrebnih za analizu kanala marketinga i uspješno razvijanje strateških planova trgovinskog preduzeća. ▪ Razumijevanje i analiziranje ključnih pitanja koja se odnose na funkcionisanje trgovine i ostalih kanala marketinga u razvijenim tržišnim privredama. ▪ Upoznavanje sa načinom uspostavljanja odnosa između trgovine i potrošaca, procesom marketing menadžmenta u kanalima marketinga, kao i međunarodnim aspektima marketing kanala.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije studenata gosti predavači studije slučaja	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja kvizovi	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Lovreta, S., Končar, J., Petković, G. (2011). *Kanali marketinga.* CID Ekonomskog fakulteta u Beogradu. 2. Segetlija, Z. (2006). *Distribucija.* Ekonomski fakultet , Osijek. <u>Dopunska</u> 1. Zentes J., Morschett D., Schramm-Klein H. (2007). *Strategic retail management*, Gabler, Germany. 2. Coughlan, A.T, E. Anderson, E, Stern, L.W., & El-Ansary, A.I. (2014). *Marketing channels*. Pearson Education Limited.		

IZBORNI PREDMET

Šifra predmeta: MAR501	**Naziv predmeta: B2B MARKETİNG MENADŽMENT**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Više od polovine poslovnih aktivnosti se odvijaju na B2B tržištu u skoro svim zemljama svijeta. Monetarne vrijednosti B2B operacija su neuporedivo veće od onih na tržištu individualnih kupaca. U skladu sa navedenim, cilj ovog predmeta je obezbijediti studentima alate za upravljanje poslovnim marketingom i odnosima na poslovnom tržištu uz razvijanje kritičkog mišljenja i aktivnu participaciju u okviru predmeta.		
Sadržaj:	1. Razumijevanje poslovnih odnosa 2. Poslovne dijade i poslovne mreže 3. Upravljanje procesima na poslovnim tržištima 4. Vrijednost kao osnova B2B marketinga 5. Metode za procjenu vrijednosti u B2B marketingu 6. Razumijevanje kompanija kao kupaca 7. Pridobijanje i zadržavanje poslovnih klijenata 8. Strategije na poslovnim tržištima 9. Upravljanje tržišnom ponudom i lanac vrijednosti u B2B marketingu 10. Finansijska odgovornost marketinga		
Ishodi učenja:	Nakon ovog kursa studenti će biti u mogućnosti: 1. Analizirati i prepoznati kompleksne situacije u praksi poslovnog marketinga 2. Upravljati vrijednošću u domeni poslovnog marketinga 3. Kritički pristupiti razumijevanju poslovnih kupaca 4. Identifikovati, razviti i operacionalizirati strategiju na poslovnim tržištima uz pomoć kreiranja tržišne ponude i upravljanja lancem vrijednosti 5. Razumjeti aktuelne trendove u poslovnom marketingu		
Nastavne metode:	Ex katedra Gosti predavači Diskusije i studije slučaja Eseji – kritički osvrt	20% 20% 30% 30%	
Načini provjere znanja:	Test Eseji Aktivnost	50% 40% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Anderson, J.C. i J. A. Narus (2004), Business Market Management: Understanding, Creating and Delivering Value. 2nd ed., Upper Saddle River, New Jersey: Pearson. 2. Selekcija naučnih članaka 3. Selekcija studija slučaja i aktuelnih tekstova <u>Dodatna</u> 1. McDonald, M., & Mouncey, P. (2011). *Marketing Accountability: A New Metrics Model to Measure Marketing Effectiveness. 2011*. London, UK: Kogan Page Ltd.		

Šifra predmeta: MAR502	Naziv predmeta: DIGITALNI MARKETING I DRUŠTVENI MEDIJI		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Predmet se bavi praksom savremenog digitalnog marketinga i društvenih mreža. Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa inovativnim digitalnim strategijama i taktikama koje organizacijama pomažu u kreiranju održivog rasta kroz digitalnu integraciju. Predmet pokriva važne digitalne platforme kao što su web, mobile marketing, društveni mediji i pretraživači, e-mail, itd. Predmet je usmjeren ka praksi i od studenta se očekuje aktivno učešće u radu na analizi slučajeva iz prakse, radionicama, timskom radu i projektima. Predmet se ne bavi pitanjima informacionih tehnologija ni tehničkim rješenjima nego isključivo marketinškim aspektima, stoga nije potrebno posebno predznanje o IT.		
Sadržaj:	1. Uvod – Tradicionalni i novi mediji; Konvergencija medija 2. Integrisani digitalni marketing i strategije digitalnog marketinga 3. Relationship marketing i izgradnja e-CRM 4. Kreiranje web stranica i generisanje prometa 5. Kreiranje sadržaja i marketing sadržaja 6. Marketing pretraživača – Search Engine Optimization (SEO), Search Engine Marketing (SEM); Kontekstualno oglašavanje 7. Web 2.0 – društveni mediji i marketing društvenih medija (Facebook, Twitter, YouTube, Instagram, Google Plus, itd); Korisnički generisani sadržaji i alati za kolaboraciju 8. Mobilni marketing; E-mail marketing 9. Analitika digitalnog marketinga i ROI 10. Pravna i etička pitanja; Sigurnost		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: ▪ kritički sagledati mogućnosti primjene digitalnog marketinga u savremenim organizacijama, ▪ razumjeti teoretski okvir povezan sa uspješnim digitalnim marketing strategijama i taktikama, ▪ razvijati i implementirati strategije i planove integrisanog digitalnog marketinga i ▪ povezati strategije digitalnog marketinga sa ukupnim marketinškim naporima i poslovnom strategijom organizacije.		
Nastavne metode:	Ex katedra Analiza slučajeva Diskusija i radionice Projekti Gosti predavači	20% 30% 20% 20% 10%	
	Test/provjera znanja Studije slučaja Projekat Diskusije i individualne aktivnosti	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kaufman, I. i Horton, C. (2015). *Digital Marketing: Integrating Strategy and Tactics with Values*. Routledge. <u>Dopunska</u> 1. Peštek, A. (2011). E-marketing u turizmu. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu. 2. Tuten, T.L. i Solomon, M.R. (2014). *Social Media Marketing*. 2nd edition, SAGE Publications Ltd		

Šifra predmeta: MAR503	Naziv predmeta: INTERKULTURALNO KOMUNICIRANJE I PREGOVARANJE U MARKETINGU I PRODAJI		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razvijanje i stjecanje relevantnih znanja i vještina vezanih za komuniciranje u poslovnom okruženju sa posebnim fokusom na poslovne kontakte u oblasti marketinga i prodaje u vremenu globalizacije. Kroz interaktivnu diskusiju u na času, simulaciju različitih uloga kao i zadatke, studenti će proširiti svoja znanja i steći vještine neophodne za interkulturalnu komunikaciju, pregovaranje u kontekstu marketinških i prodajnih zanimanja i javni nastup.		
Sadržaj:	1. Globalizacija i strateški pristupi komunikaciji 2. Vještine komuniciranja 3. Razumijevanje kulture 4. Hofstedove dimenzije kulture i njihova upotreba 5. Interkulturalna verbalna komunikacija 6. Interkulturalna neverbalna komunikacija 7. Pregovaranje u globalnom okruženju 8. Vještine javnog govora i medijskog nastupa 9. Planiranje i provedba interkulturalne promocije 10. Etički i drugi izazovi interkulturalne komunikacije u marketingu i prodaji		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju da: 1. Analiziraju specifičnosti različitih kultura kroz paradigme dimenzija kultura; 2. Primijene stečena znanja kako bi razumjeli specifičnosti interkulturalnih odnosa u marketingu i prodaji; 3. Poboljšaju uspješnost u vlastitim komunikacijskim vještinama i pregovaranju.		
Nastavne metode:	Ex katedra Analiza slučajeva Diskusije	50% 20% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi Projekat/prezentacija Simulacije	50% 30% 20%	
Literatura:	Obavezna: 1. Samovar, L.A., Porter, R.E., McDaniel, E. R. (2013) Komunikacija između kultura, Naklada Slap, Jastrebarsko (odabrana poglavlja) 2. Walker, D., Walker T. & Schmitz J. (2003). Cultural Competence in Marketing and Sales. In *Doing Business Internationally: The Guide to Cross-Cultural Success*. (3rd Ed.) Chicago, IL: McGraw- Hill Publishers (odabrana poglavlja) 3. Hall J. A., Knapp M.L. (2010) Neverbalna komunikacija u ljudskoj interakciji, Naklada Slap (odabrana poglavlja) Dopunska 1. Deresky, H. (2011). *International Management: Managing Across Borders and Cultures* (International Edition). Upper Saddle River, NJ, USA: Prentice Hall. 2. Ghemawat, P. & Reiche, S. (2011). National culture differences and multinational business. *Globalization Note Series.* William Davidson Institute at the University of Michigan.		

Šifra predmeta: MAR510	Naziv predmeta: KVALITATIVNA METODOLOGIJA U MARKETINGU		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 30	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je pomoći studentima da u budućnosti mogu identificirati marketinške pojave za koje je prikladna kvalitativna metodologija istraživanja. Sve faze kvalitativnog istraživačkog procesa biće objašnjenje kako bi studenti bili u poziciji da predlože vlastiti dizajn kvalitativnog istraživanja u marketingu, te evaluiraju postojeći dizajn istraživanja. Pored toga, prosuđivanjem drugih kvalitativnih istraživanja studenti će unaprijediti akademske vještine kritičkog razmišljanja i akademskog pisanja.		
Sadržaj:	1. Uvod 2. Istraživačke filozofije 3. Dizajn kvalitativnog istraživanja 4. Ciljevi kvalitativnog istraživanja 5. Kvalitativne metode prikupljanja podataka 6. Prikupljanje kvalitativnih podataka 7. Analiza kvalitativnih podataka 8. Izvještaj kvalitativnog istraživanja 9. Evaluacija kvalitativnog istraživanja 10. Zaključak		
Ishodi učenja:	▪ Identificirati kvalitativne istraživačke probleme u marketingu ▪ Predložiti dizajn kvalitativnog istraživanja u marketingu ▪ Evaluirati dizajn kvalitativnog istraživanja u marketingu ▪ Unaprijediti vještine kritičkog razmišljanja i akademskog pisanja		
Nastavne metode:	Ex katedra Diskusije Strategije aktivnog učenja	40% 40% 20%	
Načini provjere znanja:	Projekat Zadaća Test	50% 30% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Belk, R. W., Fischer, E. And Kozinets, R. V. (2013). *Qualitative Consumer and Marketing Research.* London: SAGE Publications. 2. Creswell, J. W. (2013). *Qualitative Inquiry & Research Design – Choosing Among Five Approaches.* Thousand Oaks: SAGE Publications. 3. Materijali sa predavanja. <u>Dopunska</u> 1. Maxwell, J. A. (2013). *Qualitative Research Design – An Interactive Approach.* Thousand Oaks: SAGE Publications.		

Šifra predmeta: MAR505	Naziv predmeta: MARKETING PLANIRANJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Naučiti studente kako se na temelju osnovnih vještina stečenih u predmetu osnovi marketinga, razvija marketing plan. Nadalje, cilj je razviti sposobnost za sistemski pristup planiranju marketinga. Voditi studente korak po korak od analize (Gdje smo?), preko ciljeva (Gdje želimo doći?), do strategije i taktike (kako ćemo tamo stići?). Obučiti studente za temeljitu analizu kao nezamjenjiv input za pripremu dobrog marketinškog plana.		
Sadržaj:	1. Razumijevanje procesa marketing planiranja 2. Provođenje revizije marketinga 2.1. Revizija tržišta i kupaca 2.2. Revizija proizvoda 3. Izbor marketing ciljeva i strategija 4. Plan prodaje 5. Plan integrisanog marketing komuniciranja 6. Plan cijena 7. Plan kanala distribucije 8. Plan upravljanja sa kupcima 9. Potrebna sredstva, raspored i odgovornosti 10. Praćenje provođenja marketinških planova		
Ishodi učenja:	Nakon izučavanja ovog predmeta na nivou II ciklusa studija, koji je fokusiran na kvalitetno upoznavanje sa svim aspektima metodologije marketing planiranja, studenti će razviti sposobnosti razumijevanja i analiziranja rezultata marketing planiranja, članaka i/ili drugih materijala nastalih kao rezultat nekog konkretnog istraživanja. Osim toga, studenti će steći sposobnosti individualnog i timskog rada analizom slučajeva iz prakse i vlastitim istraživanjima u realnom okruženju. Takođe, moći će da koriste stečena znanja u izvještavanju, interpretirajnu i analiziranju konkretnih podataka, te u pisanju finalnih marketing planova za rješavanje određenih marketing problema iz raznih grana i oblasti poslovanja.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije i rasprave na času gosti predavači analiza slučajeva iz prakse	50% 10% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Mid-term test – test I Završni test – test II Grupni projekat – konkretan marketing plan Aktivnosti na vježbama (kvizovi, analiza slučajeva i sl.)	25% 25% 30% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 2. Sorger S. (2011). *Marketing Planning, Where Strategy Meets Actions,* New Jersey: Prentice Hall <u>Dopunska</u> 1. Wood M.B. (2010). *The Marketing Plan Handbook,* third edition. Pearson Education, Prentice Hall. 2. McDonald, M. (2007). *Marketing planovi. Kako ih pripremiti, kako ih koristiti,* 6. ed. Oxford: Elsevier.		

Šifra predmeta: MAR508	Naziv predmeta: PRODAJA I PRODAJNI MENADŽMENT		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Osnovni cilj predmeta Prodaja i prodajni menadžment jeste bolje razumijevanje uloge i značaja prodaje i prodajnog menadžmenta u modernom poslovanju te praktično ovladavanje vještinama planiranja i rukovođenja funkcijom prodaje i prodajnog osoblja u organizaciji sa ciljem postizanja veće efikasnosti prodaje i prodavača te ostvarivanja boljih prodajnih rezultata u dugom roku.		
Sadržaj:	1. Osnove prodaje i prodajnog menadzmenta. 2. Trziste i prodaja. 3. Marketing i prodaja. 4. Prodaja i elementi marketing miksa. 5. Prodaja i prodajni menadzment. 6. Planiranje i organizacija prodaje. 7. Rukovodjenje prodajom i kadrovsko popunjavanje prodaje. 8. Kontrola prodaje. 9. Osobna prodaja. 10. Prodajni nastup i profesionalna prodaja (prodaja profesionalnim kupcima, B2B). 11. Proces prodaje (faze procesa prodaje). 12. Prodajne vjestine i sposobnosti.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj suvremene prodaje 2. Objasniti osnovne karakteristike prodajnog menadžmenta. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite aktivnosti prodajnog menadžmenta 4. Samostalno pripremiti plan prodaje i upravljanja prodajom.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test/Provjera znanja Projekat i/ili tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse Aktivnosti na nastavi	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Lovreta, S., Janićijević, N., Petković, G., *Prodaja i menadžment prodaje,* Beograd, Savremena administracija, 2001. <u>Dopunska literatura:</u> 1. Rolph E. Anderson i dr., *Profesionalni menadžment prodaje*, prevod, Beograd, 1998. 2. Grabovac, N., *Prodaja i prodajni menadžment,* ACA System, Sarajevo, 2005. 3. Manning, G.L., i Reece, B.L., *Suvremena prodaja,* prijevod 10-tog izdanja, Mate, Zagreb, 2008. 4. Tomašević-Lišanin, M., *Profesionalna prodaja i pregovaranje,* HUPUP, Zagreb, 2010		

Šifra predmeta: MAR509	Naziv predmeta: STRATEŠKI BREND MENADŽMENT		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Studenti bi trebalo da razviju razumijevanje kategorije brenda i upravljanja brendom koje su započeli na I ciklusu. U radu na ovom predmetu studenti treba da unaprijede znanje u oblasti strategija brendiranja, mjerenja vrijednosti brenda, pozicioniranja brenda i upravljanja brendom u cilju osiguranja održivosti brenda.		
Sadržaj:	1. Strateško brendiranje 2. Strateško upravljanje brendom – Identifikovanje vrijednosti brenda 3. Kreiranje i implementacija strategija brendiranja i dizajniranje marketing programa za kreiranje vrijednosti brenda 4. Mjerenje vrijednosti brenda i upravljanje vrijednošću brenda 5. Analiza i primjena modela za mjerenje vrijednosti brenda 6. Brend ekstenzije i arhitektura brenda 7. Upravljanje privatnim brendovima i strategije privatnih brendova 8. Saradnja proizvođača i distributera u procesu upravljanja privatnim brendovima 9. Dinamičko upravljanje brendovima na domaćim i međunarodnim tržištima, ten a različitim segmentima 10. Proces strateškog planiranja i strateški plan razvoja brend strategije		
Ishodi učenja:	Nakon završenog rada na predmetu studenti će biti osposobljeni da: - Razviju sveobuhvatno razumijevanje kategorija branda, brendiranja i upravljanja brendom, - Identifikuju mogućnosti za pozicioniranje brenda i da pozicioniraju brend u odnosu na konkurenciju i prema ciljnim segmentima, - Planiraju i implementiraju programe upravljanja brendom - Mjere i interpretiraju performanse brenda		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacija sa studentima Studije slučaja Angažovanje gosta predavača		25% 50% 20%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Studije slučaja (4x) Grupni rad Završni projekat		10% 40% 15% 35%
Literatura:	<u>Osnovna literatura:</u> 1. Keller, L. K., (2012) Strategic Brand Management, 4/E 2. Kapferer, J-N. (2008), *The New Strategic Brand Management: Creating and Sustaining Brand Equity Long Term,* 4th edition, Kogan Page <u>Dodatna literatura:</u> 1. Carlsson, C. and Linander, K., (2012), Positioning of a brand point of parity 2. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAR506	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE MARKETINGOM U NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 30	
Cilj predmeta:	Ciljevi predmeta se odnose na: 1. Upoznavanje studenata sa ulogom neprofitnih organizacija u društvu, te načinima zadovoljenja potreba ciljnih grupa neprofitnih organizacija, 2. Sticanje znanja vezanih za strateško upravljanje marketingom u neprofitnim organizacijama i 3. Obezbjeđenje izvora finansiranja i održivosti neprofitne organizacije.		
Sadržaj:	1. Razvoj marketinga u neprofitnim organizacijama 2. Planiranje marketinga neprofitnih organizacija 3. Finansiranje neprofitnih organizacija i prikupljanje sredstava 4. Segmentiranje, pozicioniranje i branding neprofitnih organizacija 5. Upravljanje ponudom neprofitnih organizacija 6. Upravljanje cijenama i distribucijom neprofitnih organizacija 7. Upravljanje integrisanim marketinškim komuniciranjem neprofitnih organizacija 8. Primjena Interneta u neprofitnim organizacijama 9. Društveni marketing 10. Društveno preduzetništvo		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. kritički sagledati primjenu marketinga u savremenim neprofitnim organizacijama, 2. razvijati i implementirati strategije i planove marketinga neprofitnih organizacija i 3. povezati strategije marketinga sa strategijom neprofitne organizacije.		
Nastavne metode:	Ex katedra Analiza slučajeva Diskusija i radionice Projekti Gosti predavači	20% 30% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test/provjera znanja Studije slučaja Projekat Diskusije i individualne aktivnosti	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Wymer, W. i Knowles, P.A. (2006). Nonprofit Marketing: Marketing Management for Charitable and Nongovernmental Organizations. <u>Dopunska</u> 1. Andreasen, A. i Kotler, P. (2007). Strategic Marketing for Non-Profit Organizations, 7th Ed., New Jersey: Prentice Hall Inc. 2. Pavičić, J. (2003). Strategija marketinga neprofitnih organizacija. Zagreb: Masmedia		

Šifra predmeta: MAR504	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE MARKETINGOM USLUGA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta	Cilj predmeta je da se nastavi razvoj specifičnog pristupa marketingu uslužnih kompanija započet na I ciklusu. U ovom predmetu namjera je osigurati pretpostavke, znanja i vještine koje će omogućiti upravljanje kritičnim procesima značajnim za uslužne kompanije, posebno onih izazvanih specifičnostima i karakteristikama usluga – upravljanje uslužnim susretom, ljudskim resursima, kvalitetom usluga, očekivanjima itd.		
Sadržaj	1. Uslužni koncept i upravljanje uslužnim susretom 2. Segmentiranje i pozicioniranje u uslugama, procjena tražnje za uslugama 3. Upravljanje očekivanjima i percepcijom kupaca 4. Upravljanje ljudskim resursima u uslužnim organizacijama 5. Upravljanje uslužnim procesom 6. Upravljanje kapacitetima i tražnjom usluga, izrada uslužnog blueprinta 7. Modeli mjerenja kvaliteta usluga 8. Mjerenje produktivnosti u uslugama 9. Tipovi organizacije uslužnih kompanija i kontrola u uslužnim organizacijama 10. Građenje uslužne klime orijentisane na zaposlene i korisnike		
Ishodi učenja:	Po završetku ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti ▪ Upravljati kritičnim uslužnim susretima tzv. momentima istine karakterističnim za uslužne procese i uslužnu djelatnost ▪ Upravljati očekivanjima potencijalnih korisnika ▪ Pratiti i mjeriti kvalitet usluga iz perspektive korisnika usluga ▪ Kreirati uslužni blueprint – pregled pojedinih aktivnosti na kojima može doći do nepotvrđivanja kupčevih očekivanja ▪ Graditi uslužnu klimu fokusiranu na zaposlene i korisnike.		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije Analiza studije slučaja Angažovanje gosta predavača		35% 10% 40% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Studije slučaja Mid-term projekat Završni projekat		10% 20% 30% 40%
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 1. Babić-Hodović, V., (2010), *Marketing usluga*, Ekonomski fakultet, Sarajevo, poglavlja 9-10, 17-22 2. Gronroos, Ch. (2007), Service Management and Marketing – Customer Management in Service Competition, Joh Wiley and Sons, LTD <u>Dodatna literatura:</u> 1. Lovelock, C. And Wirtz, J., (2011), Services Marketing – People, Technology Strategy, Pearson 2. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra: MAR507	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE ODNOSIMA S JAVNOŠĆU I KORPORATIVNIM KOMUNICIRANJEM**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Predmet "Upravljanje odnosima s javnošću i korporativnim komuniciranjem" nastoji da izgradi razumijevanje funkcije odnosa s javnošću i korporativnog komuniciranja te da pokaže kako su oni povezani sa top menadžmentom kompanije i kako kompanija koristi komunikacije kod sprovođenja svoje poslovne strategije te uspostave odnosa sa različitih interesnim grupama.		
Sadržaj:	1. Uvod u korporacijsko komuniciranje i odnose s javnošću. 2. Proces korporacijskog komuniciranja i odnosi sa stakeholderima. 3. Strategija i planiranje korporacijskog komuniciranja i odnosa s javnošću. 4. Organizacija i implementacija korporacijskog komuniciranja i odnosa s javnošću. 5. Profesionalizam, etički i pravni aspekti korporacijskog komuniciranja i PR-a 6. Kreiranje identiteta, imidža i ugleda kompanije 7. Korporacijsko (institucionalno) oglašavanje 8. Odnosi s medijima 9. Komuniciranje sa zaposlenim 10. Odnosi sa investitorima i finansijskom javnošću 11. Odnosi sa vladom i parlamentom 12. Odnosi sa društvenom zajednicom i korporacijska društvena odgovornost 13. Upravljanje kriznim komuniciranjem		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 1. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija, 2. Objasniti osnovne karakteristike odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija. 3. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente komunikacijskog miksa. 4. Samostalno priprema plan kampanje odnosa s javnošću i korporativnih komunikacija.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test/Provjera znanja Projekat i/ili tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse Aktivnosti na nastavi	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura:</u> 2. Katlip, S.M., Senter, A.H., Brum, G.M., *Uspešni odnosi s javnošću,* prevod, deveto izdanje, Služeni glasnik, Beograd, 2006. <u>Dopunska literatura</u>: 1. Argenti, P., *Corporate Communication*, Third edition, McGraw-Hill, Inc., 2003. 2. Reg, D., *Odnosi s medijima,* Prijevod, Clio, Beograd, SiCG, 1996Tench, R., Yeomans, L., *Otkrivanje odnosa s javnošću*, prijevod, drugo izdanje, HUOJ, Zagreb, 2009. 3. Vilkoks, D.L., Kameron, G.T., Olt, F.H., Ejdži, V.K., *Odnosi s javnošću – strategije i taktike,* prevod, sedmo izdanje, Ekonomski fakultet Beograd, 2006. 4. Tomić, Z., *Odnosi s javnošću – teorija i praksa*, Synopsis, Zagreb-Sarajevo, 2008.		

SMJER: MENADŽMENT I IT

Šifra predmeta: MIT402	**Naziv: KOMPETITIVNOST I IT**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 30**	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je ponuditi sveobuhvatan pregled tehnika analize, sticanja i održavanja konkurentske pozicije kompanije kao i omogućavanje boljeg razumijevanja pojma i uloge strateških IS, te mjerenja performansi IT u poslovanju kompanije. Predmet stavlja poseban akcenat na determinirajuću ulogu IT u osiguranju bolje konkurentske pozicije kompanije.		
Sadržaj:	1. Uvod u strateški menadžment IT-a 2. Analiza poslovnog okruženja 3. Tehnike interne analize kompanije 4. IT i konkurentsko okruženja 5. Strateška uloga IT 6. BPR i IT 7. IT i redefinisanje konkurentskih prednosti 8. e-commerce/e-business sistemi 9. Mjerenje cijene koštanja IT 10. IT added-value		
Ishodi učenja:	Znanja, vještine i kompetencije koje student usvaja: ▪ razumijevanje značaja i uloge IT u savremenom poslovanju; ▪ razumijevanje uloge informacionih tehnologija u osiguravanju konkurentske pozicije kompanije; ▪ razumijevanje osnovnih pojmove vezanih za interno i eksterno okruženje kompanije imajući u vidu konkuretsku poziciju; ▪ poznavanje tehnika interne analize kompanije, te analize eksternog okruženja u cilju razvoja strategija i akcionih planova u iskorištavanji prednosti IT u sticanju i održavanju konkurentnosti kompanije; ▪ prepoznavanje mogućnosti IT i njihovo iskorištavanje kroz redefiniranje konkurentskih prednosti; ▪ mjerenje performansi IT u kompaniji.		
Nastavne metode:	Ex catedra Analiza caseova/članaka Prezentacije Diskusije	50% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Grupni projekat Individualni zadatak In-class test	40% 20% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. "Strategy Management: building and sustaining competitive advantage ", Roberts A. Pitts and David Lei, Thomson Learning <u>Dopunska</u> 1. "IT performance management", Wiggers, Kok and De Boer-de Wit, Elsevier. 2. Izdvojeni naučni i istraživački članci - studentima će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: MIT409	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE IT PROJEKTIMA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Usvajanje znanja i konkretnih tehnika uupravljanju IT projektima.		
Sadržaj:	1. Principi upravljanja projektima 2. Projekt i projektne aktivnosti u organizacijskom kontekstu 3. Definiranje i planiranje projekata 4. Osnove PMP i PRINCE2 5. Specifikum IT projekata 6. Modeli upravljanja IT; struktura tipičnih IT projekata 7. Kritični put i optimizacija 8. Definiranje budžeta 9. Vođenje projekta; monitoring; kontrola 10. Timski rad; motivacija; komunikacija		
Ishodi učenja:	a) Znanja: osnovni koraci u projekt menadžmentu , priprema i planiranje projekta, specifičnosti IT projekta, menadžment budžeta te osnove upravljanja IT i metodologijama upravljanja projektima b) Vještine: izrada i upotreba konkretnih metoda i tehnika za pripremu i vođenje IT projekata c) Kompetencije: upravljanje projektima, tim lider i rad u timu, korištenje IT u menadžmentu projekta		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; studije slučajeva Prezentacije	50% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Projekat Obrada studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 20% 40%	
Literatura:	1. Kathy Schwalbe (2013), *Information Technology Project Management* , Cengage Learning, 7 edition 2. Project Management Institute (2013),*A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide),* Newtown Square: Project Management Institute 3. Colin Bentley (2009), *PRINCE2: A Practical Handbook*, Taylor&Francis; 3 edition		

Šifra predmeta: MIT403	Naziv predmeta: MODELİRANJE POSLOVNİH PROCESA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Studenti će se upoznati sa konceptima analize, redizajna, reinženjeringa i modeliranja poslovnih procesa kao i osnovnim metodama i alatima koji nam omogućuju sistemsko shvatanje modeliranja poslovnih procesa.		
Sadržaj:	1. Poslovni procesi i reinženjerstvo poslovnih procesa 2. Suvremene metode praćenja, analize i poboljšavanja poslovanja 3. Promjene poslovnih procesa kao strateški pristup promjeni poslovanja 4. Modeliranje poslovnih procesa – Business Process Modeling 5. Metode modeliranja poslovnih procesa i razvoj modela preduzeća 6. Alati za modeliranje poslovnihprocesa 7. Korištenje programa ArisExpressa u projektima promjene poslovnih procesa 8. Objektno orijentirani pristup analizi i modeliranju 9. Simulacijsko modeliranje poslovnih procesa 10. Korištenje Vensim PLE softver		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta studenti će ovladati potrebna: ▪ Znanja – o analizi, redizajnu, reinženjeringu poslovnih procesa, pristupima, standardima, tehnikama i alatima za modeliranje poslovnih procesa. ▪ Vještine- korištenja različitih alata i tehnika za modeliranje poslovnih procesa i proces nesimulacije. ▪ Kompetencije – Upravljanje reinženjeringom poslovnih procesa.		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Studije slučajeva Seminarski radovi Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Prvi parcijalni ispit (test) Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit (test) Seminarski rad Case study	25% 5% 40% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bosilj Vukšić,. V, Hernaus. T, Kovačić, A. (2008). Upravljanje poslovnim procesima – organizacijski i informacijski pristup, Školska knjiga d.d., Zagreb 2. Habul., A. (2015).Teorija sistema i informacija praktikum, Ekonomski fakultet Sarajevo, Dopunska: 1. Stuart, J., Haute, T., (2009). Guide to the Business Process Management Common Body of Knowledge (BPM CBOK) Version 2.0 –Second Release, Association of BPM Professionals, Indiana USA		

Šifra predmeta: MIT405	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE RAZVOJEM INFORMACIONIH SISTEMA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je usvajanje i produbljivanje znanja i naprednih tehnika o vođenju razvoja informacionih sistema.		
Sadržaj:	1. Uvod u upravljanje razvojem informacionog sistema (generički modeli razvoja informacionih sistema, aspekti razvoja informacionog sistema, softverski inženjering,uloga menadžera razvoja informacionog sistema) 2. Procesni model upravljanja razvojem IS 3. Specifičnosti razvoja informacionih sistema (problem kompleksnosti, tretiranje neizvjesnosti, problemi transfera i integracije znanja) 4. Planovi i planiranje prilagođeni neizvjesnosti i kompleksnosti. Simultano vođenje projekata. 5. Agilne metode vođenja razvoja informacionih sistema i konstrukcije softvera 6. Vođenje projekta agilnog razvoja softvera. 7. Extreme Programming i Crystal Clear agilne metode 8. Projektni timovi i vođenje tima. Komunikacija. 9. Profesionalizam u razvoju softvera (individualni, organizacijski i industrinski profesionalizam) 10. Primjer iz prakse		
Ishodi učenja:	Nakonzavršetkapredmeta, student ćebitisposoban da: ▪ usvoji znanja o napredmnim temama u vođenju procesa razvoja informacionog sistema, kao što su tretiranje neizvjesnosti i kompleksnosti ▪ usvajanje vještina za korištenje konkretnih metoda i tehnika agilne orjentacije, kao što su Crystal Clear i Extreme Programming. ▪ Usvoji znanja vezano za planiranje i vođenje projekata razvoja IS-a		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti	40% 20% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Testovi Projekat i zadaće	60% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Fairley E.R., (2009): Managing and Leading Software Projects, John Wiley & Sons, Inc., IEEE Computer Society 2. Laufer A., (1997): Simultaneous Management: Managing Projects in a Dynamic Environment,AMACOM, American Management Association 3. Holcombe M., (2008): Running an Agile Software Development Project, John Wiley & Sons, Inc. <u>Dopunska</u> 1. Cockburn A., (2002): Agile Software Development, The Agile Software Development Series, Pearson Education 2. Beck K., (2000): Extreme Programming Explained: Embrace Change, Addison-Wesley 3. Cockburn A., (2004): Crystal Clear: A Human-Powered Methodology for Small Teams, AddisonWesleyProfessional		

Šifra predmeta: MIT406	Naziv: UPRAVLJANJE KONTINUITETOM POSLOVANJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Upoznati se sa značajem koji IT imaju na kontinuitet poslovanja; definirati mjesto i ulogu tzv. tehnologija za kontinuirani kompjuting		
Sadržaj:	1. Uvod u BC 2. Principi i BC-tehnologije za Always-on Enterprise IS 3. Ekonomski aspekti downtime-a 4. Osnovni principi upravljanja kontinuitetom poslovanja 5. Tehnologije continuous computing-a 6. Uvod u Business continuity planiranje. 7. Business Impact Analysis 8. Recovery Point Objective (RPO) 9. Recovery Time Objective (RTO) 10. Disaster Recovery tehnologije		
Ishodi učenja:	Znanja: Procijeniti značaj poslovnog kompjutinga za kontinuitet modernog poslovanja. Vještine: Identificirati i primijeniti tzv. continuous computing tehnologije u funkciji poboljšanja dostupnosti sistema. Kompetencije: Raditi samostalno i u timu na implementaciji BCP strategija i politika.		
Nastavne metode:	Ex catedra Analiza caseova/članaka Prezentacije Diskusije	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Obrada case-a/Wp/članka In-class test Projekat	30% 40% 30%	
Literatura:	Obavezna 1. Bajgorić, N., Continuous Computing Technologies for Enhancing Business Continuity, IGI-Global, 2008 Dopunska 2. Schmidt, K., High Availability and Disaster Recovery: Concepts, Design, Implementation, Springer, 2006 3. Hiles, A., The definitive Handbook of Business Continuity Management, Wiley, 2007 4. Bowman, R.H., Business Continuity Planning for Data Centers and Systems: A Strategic Implementation Guide, Wiley, 2008		

Šifra predmeta: MIT407	Naziv predmeta: POSLOVNA İNTELİGENCİJA ZA MENADŽERE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa strateškim značajem Poslovne inteligencije, odnosno njenih metoda alata i tehnika za uspješno upravljanje kompanijom.		
Sadržaj:	1. Savremena shvatanja upravljanja organizacijom i Poslovna inteligencija 2. Poslovna inteligencija i strategijsko upravljanje 3. BSC i Poslovna inteligencija 4. Poslovna inteligencije u funkciji CRM-a 5. Poslovna inteligencija i upravljanje znanjem 6. Korporativni portali kao tehnologija izgradnje sistema Poslovne inteligencije 7. Metodologija životnog ciklusa – poslovni dimenzionalni ciklus 8. Pristupi dizajnu i načinu implementacije Data WareHouse 9. Dizajn integralne arhitekture DW organizacije (top-down) 10. Poslovna inteligencija u strategijskom upravljanju		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Spoznaja savremenih shvatanja upravljanja organizacijom koristeći sisteme Poslovne inteligencije VJEŠTINE: Upravljanje izgradnjom vlastitih , nabavkom ili implemeniacijom gotovih BI rješenja KOMPETENCIJE: Upravljati izgradnjom i korišćenjem sistema Poslovne inteligencije ; strateška upotreba sistema poslovne inteligencioje u ostvarivanju boljih rezultata poslovanja		
Nastavne metode:	Ex catedra Vježbe Analiza caseova/članaka Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Ocjena sa vježbi Seminarski rad i prezentacija	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	Obavezna: 1. Balaban, N.; Ristić, Ž. Poslovna inteligencija, Ekonomski fakultet Subotica, Subotica, 2006. Dopunska: 1. Panian, Ž.; Klepac, G. *Poslovna inteligencija*. Masmedia, Zagreb, 2004. 2. *Dhar, V.; Stein, R.: "Seven Methods for Transforming Corporate Data into Business Intelligence", Prentice Hall, Upper saddle River (NJ), 1997.* 3. *Han J., Kamber M.: "Data mining - concepts and techniques", Morgan Kaufmann Publishers, 2001.*		

Šifra predmeta: MIT404	**Naziv predmeta: INFORMACİONİ SİSTEMİ ZA CRM**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste predstaviti najznačajnije komponente CRM sistema, ali i njihovu ulogu u savremenom upravljanju odnosima s klijentima uključujući prednosti i najveće izazove te primjene.		
Sadržaj:	1. Zašto organizaciji treba CRM sistem? 2. Značaj klijenta u savremenom poslovanju 3. Koncept zadovoljstva klijenata 4. CRM strategije 5. Informacione tehnologije i CRM 6. CRM sistemi (Vrste, razvoj i implementacija) 7. Elektronsko poslovanje i upravljanje odnosima s klijentima (e-CRM) 8. Privatnost podataka o klijentima – najveći izazov savremenog CRM sistema 9. Društvene mreže u funkciji CRM-a (Social CRM) 10. Perspektive razvoja CRM strategija i sistema		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: • Definirati najznačajnije komponente i modele CRM sistema • Razumjeti ulogu tehnologije u upravljanju odnosima s klijentima i postizanju njihovog zadovoljstva • Identificirati najveće izazove implementacije CRM sistema • Prepoznati najznačajnije trendove razvoja CRM tehnologije		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači diskusije i analize slučaja	50% 20% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Test Analiza slučaja i prezentacija (Seminarski rad+ppt) Projekat (Mini projekat – CRM aplikacija)	40% 30% 30%	
Literatura:	*1.* Panian*, Ž. (*2003*). Odnosi s klijentima u e-poslovanju.* Zagreb*,* Sinergija. 2. Greenberg, P. (2009). CRM at the Speed of Light, Fourth Edition: Social CRM 2.0 Strategies, Tools, and Techniques for Engaging Your Customers, McGraw-Hill Osborne Media.		

Šifra predmeta: MIT401	**Naziv predmeta: KOLABORACİJSKİ SİSTEMİ**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet		**Ukupan broj sati: 30**	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste predstaviti osnovne koncepte kolaborativnih sistema, te njihovu ulogu u savremenom poslovanju i kontinuirano promjenjivom okruženju u kojem znanje i vještine saradnje i timskog rada postaju ključne.		
Sadržaj:	1. Kolaboracijski sistemi i njihova uloga u savremenom poslovanju 2. Virtualne organizacije i timovi 3. Kolaborativne EA 2.0 (Enterprise Architecture) prakse 4. Kolaboracijski sistemi/alati i interorganizacijska saradnja (kolaborativne mreže) 5. Online kolaboracijski alati (blogs, wikis, instant messaging, virtual world, teleconferencing) 6. Mobilni kolaboracijski alati (koncept i aplikacije) 7. Društveni kolaboracijski alati (Social networking) 8. Kolaboracija i Cloud computing 9. Upravljanje kolaboracijskim sistemima/alatima 10. Najveći izazovi i trendovi Kolaboracijskih sistema/alata		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: • Definirati najznačajnije koncepte kolaborativnih sistema • Razumjeti i objasniti ulogu kolaborativnih sistema u savremenom poslovanju • Identificirati i primjeniti odgovarajuće kolaboracijske alate • Prepoznati najveće izazove i rizike primjene kolaborativnih sistema/alata		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači diskusije i analize slučaja	50% 20% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Test Analiza slučaja Projekat	40% 30% 30%	
Literatura:	Osnovna: 1. Neumann D., (2012): Collaborative Systems: A Systems Theoretical Approach to Interorganizational Collaborative Relationships, Peter Lang GmbH. 2. Bente S., Bombosch U., Langade SH. (2012): Collaborative Enterprise Architecture: Enriching EA with Lean, Agile, and Enterprise 2.0 practices, Morgan Kaufmann. Dodatna: 1. Okada K., Hoshi T., Inoue T. (2005): Communication and Collaboration Support Systems, IOS Press.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MIT506	**Naziv predmeta: EKSPERTNI SISTEMI U POSLOVANJU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razumijevanje teorijskih osnova ekspertnih sistema i njihove primjene u rješavanju poslovnih problema. Ekspertni sistemi su inteligentni računarski programi, koji se koriste znanjima i procedurama zaključivanja, radi rješavanja problema, koji su dovoljno teški da njihovo rješavanje zahtijeva čovjekovu ekspertizu. To su programi, koji se koriste znanjima radi simuliranja ponašanja čovjeka-eksperta, zapravo programi čije funkcionisanje ima neke oblike ponašanja čovjeka-eksperta.		
Sadržaj:	1. Osnovni koncepti ekspertnih sistema 2. Struktura ekspertnih sistema 3. Inženjerstvo znanja 4. Izgradnja ekspertnih sistema 5. Benefiti ekspertnih sistema 6. Prednosti i nedostaci ekspertnih sistema 7. Tipovi ekspertnih sistema 8. Fuzzy ekspertni sistemi 9. Alati za razvoj ekspertnih sistema (primjer Doctus Shell Knowledge Base) 10. Područja primjene ekspertnih sistema		
Ishodi učenja:	ZNANJA: Studenti će se upoznati sa načinom akvizicije i strukturiranja znanja, te procesom zaključivanja u ekspertnim sistemima, kao i metodologijom izgradnje ekspertnih sistema i njihovom primjenom u donošenju odluka. VJEŠTINE: Studenti će naučiti kreirati jednostavnije ekspertne sisteme uz pomoć alata (ljuske) za generisanje ekspertnih sistema Doctus, te prepoznavati probleme u poslovanju i odlučivanju koji se mogu rješavati pomoću ekspertnih sistema. KOMPETENCIJE: sposobnost učešća u timovima za dizajniranje ekspertnih sistema: primjenjivanje stečenih znanja tako da se kontinuirano unapređuje proces izbora i implementacije gotovih rješenja.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Vježbe Gosti iz prakse	40% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit Finalni ispit Seminarski rad Prezentacija projekta	30% 40% 15% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Savo Stupar, Inteligentno odlučivanje, Izdavačka djelatnost Ekonomskog fakulteta, Sarajevo, 2013. <u>Dopunska</u>: 1. Efraim Turban: DECISION SUPPORT AND EXPERT SYSTEMS (Management Support Systems) Macmillan Publishing Company New York, 1993. 2. Efraim Turban, Jay E. Aronson, Ting-Peng Liang, Decision Support Systems and Inteligent Systems, 7th ed., Pearson Prentice Hall, New Jersey, 2005.		

Šifra predmeta: MIT502	**Naziv predmeta: E-LEARNING**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Predmet ima za cilj pružiti cjelovit pregled aktuelnih e-learning alata u modernom poslovnja, te njegovu ulogu i važnost u obrazovnom, vladinom i poslovnom sektoru. Pored toga, predmet nudi specifična znanja vezana za kreiranje strategije implementacije e-learninga.		
Sadržaj:	1. Uvod u e-learning 2. Uloga e-learininga u savremenom poslovanju 3. Benefiti implementacije 4. E-learning u obrazovanju 5. E-learning u poslovnom okruženju 6. E-learning u vladinom sektoru 7. M-learning 8. Proces implementacije 9. Barijare i strategije integracije e-learning sistema 10. Evaluacija kvaliteta		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije ulogu i značaj e-learninga u savremenom poslovanju, • razumije benefite i proces implementacije, kao i proces mjerenja kvaliteta e-learning-a, • izradi e-learning strategiju u organizaciji kroz identifikaciju ciljeva, odabir strategije i prijedlog realizacije, • samostalno ili u grupama radi na poslovima izrade i integracije e-learning-a		
Nastavne metode:	Ex catedra Prezentacije Gosti iz prakse Studije slučaja Projektni zadatak	40% 20% 10% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test Individualni zadatak Projekatni zadatak	25% 25% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Rogers, P et. al (2009): Encyclopedia of Distance Learning, Second Edition (4-Volumes), Information Science Reference (odabrana poglavlja) 2. Francois, N. (2014): Elearning: NOW! How To Create Successful Elearning Courses And Teach Online Today 3. Garrison, D. (2011): E-Learning in the 21st Century: A Framework for Research and Practice, Routledge <u>Dodatna</u>: 1. Izdvojeni relevantni članci i poglavlja koja će biti distribuirana putem predmetne stranice.		

Šifra predmeta: MIT507	**Naziv: INTERNET EKONOMIJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je da ispita kako su IT i Internet transformirali ekonomiju i poslovanje. Globalna digitalna ekonomija sve više postaje bez granica, kompanije su izložene različitim pritiscima i zahtjevima, a razvoj informacionih tehnologija doprinosi smanjenju troškova i stvaranju izazova za pojedinca, kompaniju i društvo,.		
Sadržaj:	1. Internet revolucija i globalizacija; razvoj informacijskog društva 2. Internet: razvoj 3. Uticaj Interneta i IT na pojedince, kompanije i društva 4. Koncept internet ekonomije 5. Poslovanje u uslovima Internet ekonomije 6. Poslovni modeli u uslovima Internet ekonomije 7. Internet tržišta 8. Big Data 9. Social Media 10. Internet i information overload i uticaj na odlučivanje		
Ishodi učenja:	Znanja, vještine i kompetencije koje student usvaja: ▪ mogućnost sagledavanja značaja i uloge globalizacije u savremenom poslovanju; ▪ razumijevanje uloge informacionih tehnologija i Interneta u stvaranju ekonomije bez granica; ▪ sposobnost identificiranja mogućnosti iskorištavanja kapaciteta Interneta i prednosti globalizacije za komunikaciju i poslovanje u specifičnim uslovima kompanije; ▪ sposobnost generiranja poslovnih modela i strategija u uslovima Internet ekonomije.		
Nastavne metode:	Ex catedra Analiza caseova/članaka Prezentacije Diskusije	50% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Obrada case-ova i članaka Grupni projekat Individualni zadatak In-class test	20% 20% 20% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Izdvojeni naučni i istraživački članci - studentima će biti dostupni putem courseware-a. <u>Dopunska</u> 1. Erik Brynjolfsson and Brian Kahin, Understanding the Digital Economy, The MIT Press, Cambridge.		

Šifra predmeta: MIT501	Naziv predmeta: IT I VOĐENJE PROMJENA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Predmet nudi cjelovit pregled uloge IT u modernom poslovnja, te veze IT i kompetitivnih strategija kompanije. Predmet stavlja poseban akcenat na analizu u elemente poslovanja vođenog IT kao i na ulogu ERP i SCM sistema u današnjem poslovnju. Pored toga, predmet nudi specifična znanja vezana za BPR kao i inventivni menadžment te liderstvo u informatičkim projektima.		
Sadržaj:	1. IT i vođene konkurentske strategije 2. Uloga IT u modernom poslovanju. 3. Analiza i elementi poslovanja vođenog tehnologijama. 4. Poslovni i nformacioni sistemi i konkurentnost 5. Inventivni menadžmenti informacijske tehnologije 6. Poslovni modeli digitalne ekonomije. 7. Leadership informatičkih projekata. 8. Situacijsko vođenje i delegiranje projektnih zadataka. 9. Redizajn i inovacija. 10. Kreativna prezentacija i "prodaja" rezultata projekta korisnicima.		
Ishodi učenja:	Nakon završetka predmeta, student će biti sposoban da: • razumije karakteristike i tipove konkurenstke strategije vođene IT, te koja je vaza između IT-a i kompetitivnosti, • stekne znanje o poslovnim modelima digitalne ekonomije, te inventivnom menadžmentu, leadershipu IT projekta kao i strategijskom vođenju promjena, • stekne vještine izrade profesionalnog izvještaja o pitanjima vođenja promjenama putem IT-a u organizaciji kroz identifikaciju ključnog problema, odabir strategije i prijedlog rješenja datog problema • samostalno i u grupama radi na primjerima simulacije poslovnih situacija i vođenja promjena uz IT.		
Nastavne metode:	Ex catedra Prezentacije Gosti iz prakse Studije slučaja Projektni zadatak	40% 20% 10% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test Individualni zadatak Projekatni zadatak	25% 25% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Alan R. Guibord: IT Leadership Manual: Roadmap to Becoming a Trusted Business Partner, 2012 2. John P. Kotter: A Sense of Urgency, 2008 3. Peter A. High: World Class IT: Why Businesses Succeed When IT Triumphs, 2009 4. Eric Schmidt and Jared Cohen The New Digital Age: Reshaping the Future of People, Nations and Business, 2013 Dodatna: 1. Turban, Leidner, McLean, Wetherbe: Information Technology for Management: Transforming Organizations in the Digital Economy, 2008. 2. Laudon, J.P., Laudon, K.C., Management Information Systems: Managing the Digital Firm, Prentice Hall, 3. Srića V., Spremić M., Informacijskom tehnologijom do poslovnog uspjeha, Sinergija, Zagreb, 2000. 4. Srića V., Inventivni menadžer u 100 lekcija, Znanje i Delfin, Zagreb, 2003.		

Šifra predmeta: MIT509	**Naziv predmeta: POSLOVANJE U UMREŽENOJ EKONOMIJI**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Predstaviti sveobuhvatan pregled uticaja koje "nova" ekonomijaima na moderno poslovanje, te osnovne karakteristike poslovanjau *"umreženoj"* ekonomiji.		
Sadržaj:	1. Evolucija uloge IT u poslovanju 2. Umreženost kao imperativ poslovanja 3. Savremeni oblici e-Biznismodela i rješenja 4. Uvod u mrežnu ekonomiju; mrežne industrije; mrežni efekat 5. Mrežne eksternalije; efekat pozitivnog "feadback-a" 6. Modeli prihvatanja tehnologije u *umrežnoj* ekonomiji 7. Uticaj na tržišnu ravnotežu 8. Standardi; kompatibilnost; "bandwagon" efekat 9. "Lock-in"; troškovi prelaska 10. IT trošak i alternative (TCO , cost-benefit,ROI model za IT,SLA, itd.)		
Ishodi učenja:	a) Znanja: osnovne principe poslovanja u *"umreženoj"* ekonomiji, različite aspekte mrežnih efekata, zatim ulogu standarda, efekta "zaključanosti", te vertikalne i horizontalne kompatibilnosti u modernom poslovanju i odnosima na tržištu b) Vještine: dizajn savremenih eBiznis rješenja,analiza mrežnih eksternalija, identifikacija parametara TCO i ROI za ulaganja u IT c) Kompetencije: razumijevanje principa poslovanja u umreženoj/ informacionoj ekonomiji		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Gosti predavači iz prakse Problemske sesije; studije slučajeva Prezentacije	50% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Projekat Obrada studije slučaja Prezentacija (rad u grupi) Finalni ispit	20% 20% 20% 40%	
Literatura:	Zaimović T., Lagumdžija Z. (2016), *Poslovanje u umreženoj ekonomiji* (u pripremi), EFSA		

Šifra predmeta: MIT508	**Naziv: REVIZIJA INFORMACIJSKIH SISTEMA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Upoznati se sa metodama, tehnikama, standardima i okvirima revizije informacijskih sistema		
Sadržaj:	1. Upravljanje IT resursima 2. Korporativno upravljanje IT 3. IT rizici i upravljanje rizicima 4. Business Impact Analysis 5. IT/IS kontrole 6. Metode i tehnike revizije 7. Okviri, standardi i regulacije 8. Faze revizije IS-a 9. Revizija na nivou OS-a, apl-servera, DBMS, storage-a, mreže 10. Programi i profili IT-Audit certifikacije		
Ishodi učenja:	Znanja: Sagledati značaj i ulogu revizije informacijskih sistema u savremenom poslovanju. Vještine: Primjenjivati kontrolne i analitičke metode i tehnike IT-revizije. Kompetencije: Generisati i analizirati podatke sa aplikacijskih servera u funkciji kontrole i revizije IS-a.		
Nastavne metode:	Ex catedra Analiza caseova/članaka Prezentacije Diskusije	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Obrada case-a/Wp/članka In-class test Projekat	30% 40% 30%	
Literatura:	Obavezna 1. Panian, Ž., Spremić, M. (2007): Korporativno upravljanje i revizija informacijskih sustava, Zgombić i partneri, Zagreb. Dopunska 1. Davis, C., Schiller, M., Wheeler, K. (2011), IT Auditing Using Controls to Protect Information Assets, McGrawwHill 2. Senft, S., Gallegos, F., Davis, A. (2012), Information Technology Control and Audit, CRC Press		

Šifra predmeta: MIT503	**Naziv predmeta: SIGURNOST INFORMACIONIH SISTEMA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Ovaj predmet fokusira se na uvodne koncepte, principe, tehnike i metodologije potrebne za dizajn i procjenu sigurnosti razmjene informacija preko kompleksnih mreža, informacionih sistema i aplikacije.		
Sadržaj:	1. Uvod i osnovni pojmovi 2. Osnove kriptografije 3. Sigurnost aplikacija 4. Malicious code: virusi, trojanski konji, crvi 5. Sigurnost u konvencionalnim operacijskim sistemima 6. Sigurnost database sistema 7. Sigurnost mreže 8. Upravljanje sigurnošću. Sigurnosti politika 9. Analiza rizika. Fizičke prijetnje i kontrole 10. Pravni aspekte sigurnosti (Privatnost i etika)		
Ishodi učenja:	Nakonzavršetkapredmeta, student ćebitisposoban da: ▪ Prepoznati pojam simetričnog ključa i asimetrične kriptografije ▪ Opisati različite algoritme šifriranja i dešifriranja kao i korištene tehnologije ▪ Prepoznati sigurnosne zahtjeve informacijskog sistema ▪ Opisati funkcionalnost kriptografskih protokola ▪ Identificirati i sigurnosne uslove operativnih sistema, baza podataka i aplikacija ▪ Opisati postojeća sigurnosna rješenja u otvorenim mrežnim okruženjima ▪ Dizajnirati osnovne elemente sigurnosne politike u organizaciji		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije Gosti predavači Vježbe i aktivnosti	40% 20% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Seminarski rad Projekat/Vježbe Prezentacije Finalni ispit	25% 20% 20% 35%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Charles P. Pfleeger, Security in Computing Fourth Edition, Prentice-Hall 2. Bruce Schneier, “Secrets and Lies: Digital Security in a Networked World,” Wiley <u>Dopunska</u> 1. Izdvojena relevantna poglavlja i članci koji će biti dostupni putem courseware-a.		

Šifra predmeta: MIT510	**Naziv predmeta: TEORİJA SİSTEMA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Izučavajući ovaj predmet studenti će biti upoznati sa osnovnim konceptima teorije sistema i informacija, kibernetike, sistemskim razmišljanjem i sistemskim pristupom rješavanja problema.		
Sadržaj:	1. Osnovni koncepti teorije sistema i informacija 2. Sistemski pristup rješavanja problema 3. Odabrani koncepti i metode kibernetike 4. Sistemska analiza preduzeća 5. Odabrani koncepti i metode upravljanja 6. Entropija i informacija 7. Upravljanje u konceptu povratne veze 8. Strategija kibernetizacije i upravljanja 9. Kibernetizacija upravljanja u preduzeću 10. Kibernetizacija okoline preduzeća		
Ishodi učenja	Nakon završetka predmeta student će imati: ▪ Znanja: o sistemu, njegovim osobinama, strukturi, funkcijama, sistemskom razmišljanju, o značaju povratne sprege u upravljanju sistemom, konceptima i metodama upravljanja. ▪ Tehnike: korištenje sistemskog pristupa, sistemske analize, modeliranja i simulacija. ▪ Kompetencije: Sistemsko sagledavanje i rješavanje problema.		
Nastavne metode:	Predavanja ex-katedra Seminarski radovi Studije slučajeva Prezentacije Gosti iz prakse	40% 20% 20% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni ispit (test) Finalni ispit (test) Case study Seminarski rad Projekat	20% 40% 15% 15% 10%	
Literatura:	Obavezna: 1. Habul,. A, Omanović, S, (2009). Teorija sistema i informacija; Ekonomski fakultet Sarajevo Dopunska: 1. Uzelac., J, (2002). Kibernetsko upravljanje poslovnim sustavom, Ekonomski fakultet u Rijeci 2. Srića., V, Spremić, M, (2000). Informacijskom tehnologijom do poslovnog uspjeha, Sinergija d.o.o., Zagreb 3. Veljović., A, (2003). Projektovanje informacionih sistema u praksi, Kompjuterska biblioteka Čačak		

Šifra predmeta: MIT511	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE WEB TEHNOLOGİJAMA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta jeste predstaviti najsavremenije Web tehnologije te omogućiti studentima da ih koriste u konkretnim poslovnim okolnostima samostalno razvijajući odgovarajuće web/mobilne aplikacije.		
Sadržaj:	1. Web tehnologije (vrste, modeli) i njihova uloga u savremenom poslovanju 2. Internet-bazirane aplikacije - Web i mobilne aplikacije 3. Razvoj web/mobilne aplikacije (HTML5, PHP, Java ME, Net Compact, MySQL) 4. Organizacija i dizajn web/mobilne aplikacije (CSS, HTML5, PHP,Java ME, Net Compact, MySQL) 5. Društvene aplikacije i kolaboracijski alati 6. Web tehnologije i poslovni procesi 7. Web tehnologije i cloud usluge 8. Upravljanje web tehnologijama 9. Najveći izazovi web tehnologija: performanse, skalabilnost, dostupnost i sigurnost 10. Evaluacija web tehnologija/aplikacija		
Ishodi učenja	Studenti će moći: • Razumjeti ulogu web tehnologija u savremenom poslovanju • Identificirati tehnološke i poslovne trendove koji utiču na web tehnologije/ aplikacije • Primjeniti sistemski pristup rješavanju poslovnih problema • Razviti aplikaciju za različite poslovne procese (finansije, prodaju, marketing, itd.) • Evaluirati aplikaciju i s aspekta korisnika i s aspekta developer-a • Prepoznati najveće izazove u kreiranju i implementaciji web/mobilnih aplikacija		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije gosti predavači diskusije i analize slučaja	50% 20% 10% 30%	
Načini provjere znanja:	Test (Parcijalni 1) – VIII sedmica Projekat (Razvijena web/mobilna aplikacija)	40% 60%	
Literatura:	Osnovna: 1. Booch G., Rumbaugh J., Jacobson I.(2005):The Unified Modeling Language User Guide, Addison-Wesley 2. Newsome, B. (2012): Beginning Visual Basic 2012, Wiley & Sons, IN, USA. Dodatna: 1. Kruchtten, Ph.(2000): The Rational Unified Process An Introduction, Addison-Wesley 2. Pfleeger S.L., Atlee, J.M. (2006): Software Engineering: Theory and Practice, Pearson, Prentice Hall, N.J.		

SMJER: MENADŽMENT I ORGANIZACIJA

Šifra predmeta: MAN411	**Naziv predmeta: STRATEŠKA ANALIZA PREDUZEĆA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavazan smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Strateška analiza preduzeća jeste da osposobi studente da mogu jasno razlikovati resursno usmjerni koncept od tržišnog koncepta u strateškom menadžmentu. Tržišno orijentisani koncept je usmjeren na objašnjenje konkurentskih prednosti preduzeća preko eksternih tržišnih uslova i ponašanja poslovnog subjekta u tom okruženju. Prema resursno usmjernom konceptu, konkurentske prednosti i dugoročni uspjeh preduzeća nisu determinisani tržišnom strukturom već raspoloživošću specifičnih resursa i sposobnošću preduzeća da te resurse koristi. Otuda je nužno u moderni menadžment uvesti novu paradigmu menadžmenta. Moderni menadžment nije samo niz korisnih alata i tehnika on je mnogo više. To je nov način razmišljanja, kao nova paradigma menadžmenta. Nisu dovoljni samo inovacijski projekti i organizacione jedinice koje se bave inovacijama, potrebne su organizacije koje su inovativne od vrha do dna. Inovacije u praksi menadžmenta, uglavnom, vode do značajnih promjena u konkurentskoj poziciji preduzeća dodjeljujući mu dugotrajnu stratešku prednost. Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa novim paradigmama u menadžmentu i ukazati im kako način novi način razmišljanja o strateškim opredjeljenjima u konačnici vodi unapređenju konkurentskih prednosti.		
Sadržaj:	1. Uvod u predmet Strateška analiza preduzeća 2. Priroda konkurentskih prednosti preduzeća 3. Proces strateškog menadžmenta 4. Inovacija u menadžmentu u funkciji rasta konkurentskih prednosti preduzeća 5. Inovacija menadžmenta u praksi 6. Oslobađanje od okova konvecionalnog menadžmenta 7. Prihvatanje novih načela menadžmenta 8. Učenje lekcija od marginalnih grupa 9. Kako postati inovator strateškog menadžmenta 10. Nova paradigma menadžmenta		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: • spoznati kako uskladiti napore zaposlenih u predlaganju inovacija u menadžmentu bez stvaranje tegobne hijerahije njihovih nadređenih, • kako držati troškove pod kontrolom, a da se istovremno ne guši ljudska inovativnost, • kako stvoriti organizacije u kojima disciplina ne isključuje slobodu i obrnuto, a sve u cilju povećanja konkurentske sposobnosti kompanije.		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe	35% 20% 10% 35%	
Načini provjere znanja:	Midterm Aktvno uključivanje u nastavu Studij slučaja Finalni ispit	20% 10% 20% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Gary Hamel, Bill Breen: The Future of Management, Harvard Business Press, 2007 (Prevod: Gary Hamel, Bill Breen: Budućnost menadžmenta, Mate, d.o.o. Zagreb, 2009.) 2. Robert D. Atkinson & Stiphen J. Ezell: Inovation Economics - The Race For Global Advantage, Yale University Press, 2012. (Prevod: EKONIMIKA INOVACIJA, Utrka za globalnu prednost, Mate, d.o.o. Zagreb, 2014.) Dopunska: 1. Dževad Šehić, Adisa Delić: Strateški menadžment i organizacijska efektivnost, Off-Set, Tuzla, 2012. 2. Gareth R. Jones, Cherles W. L. Hill: Theory of Startegic Management: With Cases, South-Western, Cengage Learning, 2010. (Chapter 9 -10, 283 - 343 strana) 3. Richard Lynch: Strategic Management, Fifth Edition, Prentice Hall, 2009. (Ch. 9, 341 – 371 strana) 4. Michael E. Porter: Competitive Adventage, The Free Press, New York, 1985. (Prevod: Michael E. Porter, Konkurentska prednost, Asee, Novi Sad, 2007.) 5. Michael E. Porter: Competitive Strategy, The Free Press, New York, 1990.		

	6. David J. Collis & Cytnhia A. Montgomery: CORPORATE STRATEGY, Resources and the Scope of the FIrm, IRWIN, 1997

Šifra predmeta: MAN402	**Naziv predmeta: MENADŽMENT U GLOBALNOM OKRUŽENJU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavazan smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	▪ Upoznavanje sa teorijskim konceptima izlaska kompanija na inostrana tržišta ▪ Predstavljanje praktične primjene različitih strategija izlaska na inostrano tržište ▪ Nadgradnja znanja iz oblasti međunarodnih poslovnih politika, strategija i poslovanja		
Sadržaj:	1. Globalizacija, regionalizacija i proces internacionalizacije 2. Konceptualizacija međunarodne konkurentske prednosti 3. Teorije međunarodnih konkurentskih prednosti (vanjskotrgovinske teorije, teorije međunarodnih direktnih investicija: teorija životnog ciklusa proizvoda, teorija učenja, teorija ponašanja, model dijamanta nacionalnih konkurentskih prednosti; teorija globalne konkurencije i resursni pristup međunarodnom menadžmentu) 4. Analiza različitih pogleda na strategiju (Ansoff, Porter, Mintzberg) 5. Primjena strateških koncepata od Wernerfelt-a, Barney-a, Peteraf i Grant u međunarodno aktivnim kompanijama 6. Strateške alternative međunarodnih preduzeća 7. Strategije izlaska na inostrano tržište 8. Strategije izlaska proizvodnih i uslužnih kompanija na inostranim tržištima 9. Strategije izlaska SMEs, start-up i born-global firmi 10. Nastup na tržištima zemalja u tranziciji		
Ishodi učenja:	▪ Razumjeti logiku međunarodnog biznisa ▪ Prepoznati mogućnosti saradnje sa poslovno i kulturološki različitim kompanijama ▪ Razviti sposobnosti kritičkog promišljanja i pokretanja inicijative za širenje poslovanja domaćih kompanija na inostranim tržištima		
Nastavne metode:	Ex katedra Studije slučaja Prezentacije i diskusije Radionice	55% 15% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Istraživački rad i prezentacija Analiza slučaja iz prakse	20% I 50% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Ball, D., McCulloh, W., Frantz, P., Geringer, M. and Minor, M. (2004). *International Business – The challenge of global competition.* New York: McGrawHill. 2. Rakita, B. (2006). *Međunarodni biznis i menadžment.* Beograd: Ekonomski fakultet. 3. Rahimić, Z., Podrug, N. (2013). *Međunarodni menadžment.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Daniels, J.D., Radebaugh, L. H. and Sullivan, D. P. (2004). *International Business – Environments and Operations.* 10th Ed. New Jersey: Pearson Education. 2. Ghemawat, P. (2010). *Redefiniranje globalne strategije* Zagreb: MATE. 3. Hodgetts, R. M., Luthans, F. and Doh, J. P. (2006). *International Management – Culture, Strategy, and Culture.* 6 th Ed. New York: The McGraw-Hill Companies.		

Šifra predmeta: MAN401	Naziv predmeta: KORPORATİVNO UPRAVLJANJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavazan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa teoretskim i praktičnim osnovama korporativnog upravljanja i principima funkcionisanja moderne korporacije.		
Sadržaj:	Korporacija, korporativna moć, pojam i karakteristike korporacije Pojam i razvoj korporativnog upravljanja OECD principi i EU direktive Mehanizmi, sistemi, teorije korporativnog upravljanja Nadzorni odbor i Uprava - dva ključna korporacijska organa Nadzorni odbor – ključni korporacijski organ Zadaci nadzornog odbora Korporativno upravljanje u BiH i regiji (SEE) Loše prakse korporativnog upravljanja		
Ishodi učenja:	▪ upoznati studente sa teoretskim osnovama korporativnog upravljanja ▪ razviti svijest o praktičnim problema povezanim s interakcijom između nadzornog odbora, direktora (uprave), dioničara i drugih interesnih grupa korporacija ▪ prepoznati mehanizme i principe korporativnog upravljanja ▪ razumijevanje značaja korporativnog upravljanja za korporacije i ekonomsko-društveni razvoj zemlje u cjelini ▪ razviti tehničke vještine potrebne za procjenu upravljanja korporacija iz perspektive investitora ili pojedinih interesnih grupa ▪ potaknuti studente da razmišljaju kritički i analitički ▪ usmena prezentacija i komunikacione vještine, unapređenje vještina usmene prezentacije ▪ pisana prezentacija, unapređenje vještine pisanog prezentiranja		
Nastavne metode:	Ex-katedra predavanja Studije slučaja Grupone diskusije i interakcije Studentske prezentacije	40% 30% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi Projekat Studentske prezentacije Individualni rad tokom semestra:	30% 50% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Babić M, Simić M., Šunje A., Puljić M.: „Korporativno upravljanje: principi i mehanizmi“, Revikon, Sarajevo, 2008.(prvi i treći dio knjige) 2. OECD principi korporativnog upravljanja www.oecd.org Dopunska 1. Tipurić D. i suradnici (2008): Korporativno upravljanje, Sinergija, Zagreb 2. Prof.dr.Darko Tipurić: Nadzorni odbor i korporativno upravljanj; Sinergija nakladništvo d.o.o. Zagreb 3. Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union - A Plan to Move Forward		

Šifra predmeta: MAN412	Naziv predmeta: DIZAJNIRANJE ORGANIZACIJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavazan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da upozna studente i ukaze im na značaj faktora organizacije kao i načinima dizajniranja organizacije. U predmetu će se izučavati specifičnosti organizacijskih struktura različitih domaćih (i ino) preduzeća i drugih organizacija, uključujući različitosti po njihovoj veličini, djelatnosti i dr. Studenti će se detaljno upoznati i s načinom dizajniranja posla i organizacijske strukture.		
Sadržaj:	1. Osnove organizacije 2. Osnove dizajniranja organizacije 3. Savremeni trendovi u organizaciji 4. Faktori i determinante organizacije 5. Organizacijske strukture 6. Principi organizacijskog dizajna 7. Podela nadležnosti i odgovornosti u organizaciji 8. Mikroorganizaciona analiza–analiza i dizajn radnog mjesta (posla) 9. Mezoorganizaciona analiza–dizajn organizacionih jedinica (funkcija, dijelova) 10. Makroorganizaciona analiza–strategijska organizaciona dijagnoza i dizajn bazičnog modela strukture		
Ishodi učenja:	▪ sposobnost analiziranja svih relevantnih pitanja i faktora dizajna organizacije. ▪ osposobljenost za primjenu tehnika i metoda dizajniranja jednostavnih i složenih organizacijskih struktura. ▪ studenti će biti osposobljeni za uočavanje značaja pojednica u organizaciji , te na analizu, oblikovanje i sistematizaciju posla koji on obavlja unutar organizacije.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije studije slučaja gostujući predavač	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi seminarski rad i prezentacije studije slučaja/zadaće	70% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Sikavica, P., Hernaus, T. (2011). *Dizajniranje organizacije: strukture, procesi, poslovi.* Zagreb: Novi informator. Dopunska 1. Stanford, N.(2007). *Guide to Organisation Design*. London: Profile Books. 2. Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž.(2007). *Organizacija - teorije, strukture, ponašanje i razvoj.* Sarajevo: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN405	Naziv predmeta: STRATEŠKA UDRUŽIVANJA I AKVIZICIJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavazan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	▪ Razumijevanje specifičnosti i izazova savremenog poslovnog okruženja ▪ Upoznavanje sa različitim vidovima poslovnih kombinacija s ciljem diversifikacije preduzeća		
Sadržaj:	1. Pojam i osnovne vrste poslovnih kombinacija 2. Eksterni vs. interni rast 3. Konkurentska sposobnost i strateški savezi 4. Izgradnja vrijednosti u savezima 5. Vrste strateških saveza 6. Razvoj strateškog saveza 7. Upravljanje strateškim savezima 8. Sukobi u strateškim savezima i njihovo prevladavanje 9. Učenje u strateškim savezima 10. Koncepti fuzija i akvizicija		
Ishodi učenja:	▪ Razviti sposobnosti kritičkog promišljanja, sposobnosti pokretanja inicijative i davanja prijedloga u pogledu donošenja odluka o internom ili eksternom rastu kompanije, kao i načinima eksternog rasta ▪ Razumjeti prednosti i nedostatke različitih oblika poslovnih kombinacija ▪ Prepoznati ograničenja i zamke koje sa sobom nose strateška partnerstva i/ili akvizicije, te poznavati načine njihovog prevazilaženja		
Nastavne metode:	Ex katedra Studije slučaja Prezentacije i diskusije Radionice	55% 15% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Istraživački rad i prezentacija Analiza slučaja iz prakse	20% I 50% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Tipurić, D. i Markulin, G. (2002). *Strateški savezi: Suradnjom poduzeća do konkurentske prednosti.* Zagreb: Sinergija. 2. Orsag, S. i Gulin, D. (1996). *Poslovne kombinacije.* Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika. 3. Ćirović, M. (2004). *Fuzije i akvizicije.* Novi Sad: Prometej. <u>Dopunska</u> 1. Gogan, A. P. (2004). *Integracije, akvizicije i restrukturiranje korporacija.* Novi Sad: Prometej. 2. Justus, A. (1999). *Wissenstransfer in Strategischen Allianzen.* Frankfurt am Main: Peter Lang Publishing Group. 3. Rahimić, Z. i Podrug, N. (2013): *Međunarodni menadžment.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. 4. Rakita, B. (2006). *Međunarodni biznis i menadžment.* Beograd: Ekonomski fakultet.		

Šifra predmeta: MAN406	Naziv predmeta: ORGANIZACIJSKA KULTURA I LEADERSHIP		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavazan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Interakcijska veza između leadershipa i kulture je najočitija u organizacijskom kontekstu. U organizacijama, kultura biva oblikovana od strane lidera ali u isto vrijeme oblikuje liderska ponašanja. Lider aktivno utiče na njeno evoluiranje i upravlja njome. Oni prenose vlastite vrijednosti i utjelovljuju organizacijsku kulturu putem intencionalnog učenja saradnika o kulturi, organizacijskih treninga, oblikovanja uloga, sistema motivacije i nagrađivanja, regrutovanja, selekcije, promocije i drugih organizacijskih mehanizama. Cilj ovog predmeta je prezentirati najvažnije i savremene pristupe organizacijskoj kulturi kao i upoznati studente sa dijagnostičkim alatima za bolju procjenu i razumijevanje organizacijske kulture, njeno oblikovanje, upravljanje i upravljanje promjenama u kulturi iz perspektive leadershipa.		
Sadržaj:	1. Značaj izučavanja organizacijske kulture 2. Razvoj teorijske misli o organizacijskoj kulturi 3. Scheinova teorija organizacijske kulture 4. Tipologije organizacijske kulture 5. Uloga leadershipa u oblikovanju, upravljanju i promjenama organizacijske kulture 6. Konceptualni modeli za upravljanje kulturološkim promjenama u organizaciji 7. Organizacijska dinamika i okvir suprotstavljenih vrijednosti 8. Profiliranje organizacijske kulture 9. Dizajniranje procesa promjena organizacijske kulture 10. Promjene na individualnom nivou kao ključ kulturoloških promjena u organizaciji		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: ▪ proniknuti u značaj organizacijske kulture kao jedne od krucijalnih varijabli za uspješno poslovanje organizacije; ▪ bolje razumjeti kontekst, pojavne oblike i tipologije organizacijske kulture; ▪ steći odgovarajući nivo teorijskog i praktičnog znanja o teorijskim okvirima i alatima za oblikovanje, upravljanje organizacijskom kulturom i upravljanje kulturološkim promjenama u kontekstu leadershipa;		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Gosti predavači Vježbe	35% 20% 10% 35%	
Načini provjere znanja:	Midterm Aktivno uključivanje u nastavu Studij slučaja – profiliranje org. kulture Finalni ispit	20% 10% 20% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Edgar H. Schein „Organizational culture and leadership“, 4th edition, Jossey-Bass 2. Kim S. Cameron i Robert E. Quinn „Diagnosing and changing organizational culture“, 3rd edition, Jossey-Bass <u>Dopunska</u> 1. Nebojša Janićijević „Organizaciona kultura i menadžment, Ekonomski fakultet u Beogradu 2. Mats Alvesson, „Understanding organizational culture“, Sage Publications, 2002		

Šifra predmeta: MAN407	Naziv predmeta: SAVREMENİ KONCEPTİ MENADŽMENTA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavazan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Ciljevikojise želeostvaritirealizacijomnastavnogprocesamogusesagledatikroz upoznavanje studenata sa osnovama savremenih menadžerskih koncepata i načinima njihove primjene. Posebna pažnja je usmjerena na ovladavanje principima strateški fokusirane organizacije i menadžmenta znanja. Upoznavanje studenata sa modernim strateškim alatom koji nosi naziv strateška mapa uz razumijevanje uzročno posljedičnih veza između aktivnosti u organizaciji, prepoznavanje relevantnih indikatora za praćenje razvoja organizacije i uspostavljanje balansa između organizacije i okruženja.		
Sadržaj:	1. Savremeni menadžerski koncepti 2. Balanced scorecard koncept-BSC 3. Formuliranje i implementacija poslovne strategije i BSC 4. Principi strateški fokusirane organizacije i strateška mapa 5. Menadžment znanja i CRM (Customer Relationship Management) 6. Koncepti upravljanja kvalitetom 7. VBM (Value Based Management) i ABC (Activity Based Costing) 8. Upravljanje vremenom i stresom 9. Kreativno rjesavanje problema i emocionalna inteligencija 10. Efektivne metode poslovnog odlučivanja i upravljanje zalihama		
Ishodi učenja:	1. Razumijevanje velike slike biznisa i sposobnosti upravljanja organizacijom, nižim organizacijskim jedinicama i samim sobom 2. Kompetencije za uspostavljanje sistemima kritičnih mjera za kontrolu poslovanja organizacije 3. Kompetencije za formuliranje i implementaciju poslovne strategije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja projekat	50% 10% 10% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Elvir Čizmić, Adil Trgo, Savremeni Menadžerski Koncepti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2010 2. Niven, R., Paul, Balanced scorecard Diagnostics-Maintaining Maximum Performance, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2005Bengt, 3. Kaliski, S., Burton, Encyclopedia of Business and Finance, Second edition, MacMillan Reference USA, 2007 <u>Dopunska</u>: 1. Kaplan, S., Robert, Norton, P., David, The Strategy Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive In The New Business Environment, Harvard Business School Press, Boston, Massachusetts, 2001 2. Niven, R., Paul, Balanced scorecard-step by step (Maximizing Performance and Maintaining Results), John Wiley & Sons, Inc., New York, 2004 3. Karlöf, Lövingsson H. Fredrik, (2005) The A-Z of Management Concepts and Models, British Library, 2005		

Šifra predmeta: MAN415	Naziv predmeta: POSLOVNO KOMUNİCİRANJE İ PREGOVARANJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavazan smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Usvajanje općih znanja potrebnih za uspješniju poslovnu (usmenu i pismenu) komunikaciju. Stjecanje potrebnih znanja i vještina iz primijenjenih područja poslovnog komuniciranja, kao što su izvođenje prezentacija, pregovaranja, vođenje sastanaka, intervjuiranje, rješavanje konfliktnih situacija itd.		
Sadržaj:	1. Pojam i značaj komuniciranja 2. Modeli (proces) i oblici komuniciranja 3. Kultura organizacije i komuniciranje 4. Strateški pristup komunikaciji 5. Asertivnost 6. Pismeno komuniciranje 7. Usmene i vizuelne prezentacije 8. Poslovni sastanci 9. Pojam i vrste pregovaranja 10. Proces pregovaranja		
Ishodi učenja:	▪ stečena znanja iz ovog predmeta će omogućiti lakše razumijevanje uloge i začaja interpersonalnog komuniciranja u i izvan oprganizacije. ▪ Studenti će savladati određenje tehnike i vještine koje će im omogućiti lakše i efikasnije komuniciranje, kao što su prezentacije i vođenje sastanaka. ▪ Mogućnost primjene ključnih vještina i tehnika u praktičnom poslovnom pregovaranju.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije studije slučaja gostujući predavač	60% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi seminarski rad i prezentacije studije slučaja/zadaće	70% 20% 10%	
Literatura:	1. Rouse,J.M., Rouse, S. (2005). *Poslovne komunikacije*. Zagreb: Masmedia. 2. Lewicki R.J., Saunders D.M., Barry B. (2009). Pregovaranje. Zagreb: Mate.		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAN510	**Naziv predmeta: KRİTİČKO PROMİŠLJANJE İ AKADEMSKO İZRAŽAVANJE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	U vremenu masovne produkcije informacija, neophodno je ustanoviti istine od neistina, te spoznati činjenice na osnovu kojih se donose konkretne životne i/ili profesionalne odluke. Stoga je od izuzetne važnosti znati prosuđivati o kvaliteti informacija sa kojima dolazimo u doticaj, kreirati argumente, oblikovati vlastite stavove i jasno ih prezentirati bilo u pisanoj ili verbalnoj formi. Kritičko promišljanje je jedna od izuzetno važnih kompetencija u ekonomiji i biznisu. Proizilazi da je za studente ekonomije i biznisa neophodno znati kritički promišljati, argumentovati i jasno prezentirati vlastite spoznaje i ideje. Cilj ovog predmeta je fokusirati se na značaj kritičkog promišljanja i izražavanja, istaknuti značaj akademski korektnog izražavanja (u pisanoj i verbalnoj formi) i upoznati studente sa zamkama plagijarizma, kao neetičnog ponašanja u naučnom, obrazovnom i društvenom kontekstu.		
Sadržaj:	1. Uvod u kritičko promišljanje 2. Prepoznavanje argumenata 3. Bazični logički koncepti 4. Deduktivno rezonovanje 5. Induktivno rezonovanje 6. Važnost ispravnog izražavanja i preciznosti 7. Logičke pogreške 8. Analiziranje argumenata 9. Evaluacija argumenata 10. Pronalaženje, evaluacija i upotreba izvora informacija 11. Argumentovano pisanje 12. Kritičko i analitičko pisanje 13. Evaluacija kritičkog pisanja 14. Referenciranje 15. Plagijarizam		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka studijskog programa, student/studentica će moći: • demonstrirati sposobnost razlikovanja relevantnih od irelevantnih informacija u procesu rješavanja konkretnih problema; • artikulirati probleme te dati logične i razumne argumente za rješavanje problema koristeći se informacijama iz adekvatnih i relevantnih izvora; • razumjeti kauzalne veze u rješavanju konkretnih problema te vršiti analizu, sintezu i prezentaciju informacija iz izvora; • kritički promišljati i pisati na akademski prihvatljiv način.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Vježbe	35% 15% 50%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Esej	25% 25% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Gregory Bassham et al. „Critical thinking – A student's introduction“, 4th edition, McGraw Hill, 2011 2. Stella Cottrell, „Critical thinking skills – Developing effective analysis and argument, Palgrave McMillan 2005. <u>Dopunska</u> 1. Natilene Bowker, (ed). „Academic writing: A guide to tertiary level writing“, Massey University, Student Life Palmerson North, 2007 2. M. Neil Browne i Stuart M. Keeley, „Asking the right questions – A guide to critical thinking, 8th edition, 2007, Pearson Prentice Hall 3. James Hartley, „Academic writing and publishing – A practical handbook“, Routledge, 2008 4. Merrilee H. Salmon, „Introduction to logic and critical thinking, 6th edition, Wadsworth Cengage		

	Learning, 2013		
Šifra predmeta: MAN511	**Naziv predmeta: KRİZNİ MENADŽMENT İ KONSOLİDACİJA KOMPANİJE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Studenti treba da razumiju krizu poslovanja kao jednu od faza razvoja preduzeća. Stjecanje znanja o vrstama, simptomima i procesu poslovne krize. Stjecanje specifičnih znanja o instrumentima preventivnog djelovanja, identifikacije te reaktivnog upravljanja poslovnom krizom. Upoznavanje sa mogućnostima operativnog i strategijskog konsolidiranja preduzeća.		
Sadržaj:	1. Pojam, tipologija i tok krize preduzeća 2. Simptomi, uzroci i dejstva krize poslovanja 3. Pojam i vrste kriznog menadžmenta 4. Karakteristike kriznog menadžera 5. Aktivni krizni menadžment 6. Reaktivni krizni menadžment 7. Strategije sanacija 8. Konsolidacija preduzeća 9. Izrada i implementacija poslovnog plana 10. Organizacioni aspekti kriznog menadžmenta		
Ishodi učenja:	▪ sposobnost analiziranja najvažnijih parametara koji ukazuju na krizu preduzeća i markiranje uzroka krize ▪ osposobljenost za primjenu tehnika i metoda u savladavanja krize preduzeća kada do nje dodje ▪ studenti će biti osposobljeni za upravljanje promjenom smjera poslovanja, tj. ovladati tehnikama i metodama dijagnosticiranja krize u poslovanju preduzeća, kao i načina njihove konsolidacije i povratka ka normalnom poslovanju.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja i prezentacije gostujući predavač	50% 10% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi projekat -krizni plan studije slučaja/zadaće	70% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Softić S.(2011). *Simptomi i uzroci krize preduzeća u Bosni i Hercegovini*. Sarajevo: Ekonomski fakulteta 2. Slatter, S. Lovett, D. (2011) *Kako tvrtku izvući iz krize?* Zagreb: Mozaik <u>Dopunska</u> 1. Osmanagić Bedenik, N. (2007) *Kriza kao šansa*, Zagreb: Školska knjiga 2. Luecke, R. (2005). *Upravljanje kriznim situacijama*. Zagreb: Zgombić&Partneri		

Šifra predmeta: MAN505	**Naziv predmeta: KROS-KULTURALNİ MENADŽMENT**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Danas globalni biznis dominiraju svjetskom ekonomijom. Globalizirano poslovno okrueženje zahtijeva od zaposlenika, posebno odmenadžera, da posjeduju i razvijaju kros-kulturalne kompetencije respektirajući sve kulturalne različitosti i osobenosti kako uposlenika, tako i klijenata. Predmet je dizajniran na način da studente upozna sa svim odrednicama kros-kulturalnog menadžmenta u globaliziranom poslovnom okruženju. Poseban naglasak stavljen je na razvoj i unapređenje kros-kulturalne inteligencije studenata, kao i na unapređenje njihov kros-kulturlanih vještina. Jedan od fokusa je i sagledavanje načina na koji kulturalna senzitivnost transformira način ponašanja globaliziranih biznisa.		
Sadržaj:	1. Kulture, Kros-kulturalni menadžment 2. Nacionalne kulture: Hofstede, Trompenaars, GLOBE projekat i ostali 3. Usporedba kultura: mapiranje kultura i kulturalni stereotipi 4. Kulturalna samosvijest: kako postati kulturalno samosvjestan? 5. Kulturalna, kontekstualna i emocionalna inteligencija 6. Kulture i multinacionalna korporativna evolucija (četiri stadija: Adler N. pristup) 7. Nacionalne i korporativne (organizacione) kulture 8. Korporativna društvena odgovornost 9. Kros-kulturalne vještine: komunikacija, pregovaranje, multikulturalni timovi, motivacija, odlučivanje, ... 10. Globalne karijere 11. Globalni menadžeri		
Ishodi učenja:	1. Razumijevanje koncpeta nacionalnih kultura 2. Razumijevanje kako nacionalne kulture utiču na biznis u globaliziranom svijetu 3. Unapređenje sopstvene kros-kulturalne inteligencije 4. Razumijevanje kako kulture utiču na ponašanje globaliziranih biznisa 5. Razumijevanje kako graditi globalnu karijeru		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Adler N (with Gunderson A.), 2007, International Dimesions of Organizational Behavior, <u>5th edition, Thompson South-Western</u> 2. Hofstede G. Hofstede G.J., Minkov M (2010), Cultures and Organizations: Software of the Mind, <u>3th edition, McGraw Hill</u> 3. Set odabranih članaka 4. Set odabranih slučajeva		

Šifra predmeta: MAN501	**Naziv predmeta: MEĐUNARODNİ MENADŽMENT LJUDSKİH POTENCİJALA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	▪ Upoznavanje sa osobinama i konkurentskim značajem ljudskih potencijala u međunarodnom poslovanju ▪ Predstavljanje specifičnosti aktivnosti međunarodnog menadžmenta ljudskih potencijala ▪ Naglašavanje uticaja nacionalne kulture na uspješnost ekspatrijata		
Sadržaj:	1. Definiranje i razvoj međunarodnog menadžmenta ljudskih potencijala 2. Strateški međunarodni menadžment ljudskih potencijala 3. Planiranje ljudskih potencijala u međunarodnim preduzećima 4. Pribavljanje i selekcija ljudskih potencijala u međunarodnim preduzećima 5. Upravljanje radnom uspješnosti u međunarodnim preduzećima 6. Motiviranje i nagrađivanje u međunarodnim preduzećima 7. Obrazovanje, razvoj i upravljanje znanjem u međunarodnim preduzećima 8. Kulturološka adaptacija (proces i modeli) 9. Uloga međunarodnog HRM-a u uspješnoj repatrijaciji 10. Komparativni menadžment ljudskih potencijala		
Ishodi učenja:	▪ Razumjeti razvoj i značaj međunarodnog menadžmenta ljudskih potencijala ▪ Proširiti bazična znanja i vještine upravljanja ljudskim resursima u svakodnevnom poslovanju ▪ Upoznati se sa procesima ekspatrijacije i repatrijacije menadžerskog osoblja		
Nastavne metode:	Ex katedra Studije slučaja Prezentacije i diskusije Radionice	55% 15% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Istraživački rad i prezentacija Analiza slučaja iz praeks	20% I 50% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rahimić, Z., Podrug, N. i Vrdoljak-Raguž, I. (2015). *Međunarodni menadžment ljudskih potencijala*. Zagreb: Ekonomski fakultet (u izradi). 2. Harzing, A-W. and Pinnington, A.H. (2015). *International Human Resource Management. Los* Angeles: SAGE. <u>Dopunska</u> 1. Rahimić, Z. i Podrug, N. (2013). *Međunarodni menadžment.* Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Thomas, D.C. and Lazarova, M.B. (2014) *Essentials of International Human Resource Management.*Los Angeles: SAGE.		

Šifra predmeta: MAN502	Naziv predmeta: MENADŽMENT INOVACIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Menadžment inovacija ima za cilj da upozna studente sa teorijskim i praktičnim aspektima upravljanja inovativnim kompanijama, operacijama, procesima i tehnologijama kroz kreiranje kulture inovativnosti koja osigurava kompaniji da unaprijedi poslovne performanse. Studenti će naučiti kako se u okviru inovativnog procesa kreira dodana ekonomska vrijednost za sve interesne skupine kroz razvoj novih biznis modela, inkrementalnu inovativnost, reinženjering tehnologija, proizvoda i usluga i novih poslovnih poduhvata. Studentima će biti predočen konceptualni okvir koji polazi od postavke da se inovativnost u savremenim uvjetima poslovanja može jedino desiti kroz interaktivan odnos bitnijih interesnih skupina kroz strateški definiran metodološki okvir.		
Sadržaj:	1. Definiranje menadžmenta inovacija – konceptualno određenje 2. Poslovna strategija i inovativnost 3. Inventivnost, inovativnost i mali biznis 4. Ekonomski dodana vrijednost i teorija inovacija 5. Razvoj kulture inovativnosti u organizaciji 6. Razvoj inovativnih biznis modela 7. Indikatori inovacione učinkovitosti 8. Upravljanje procesom razvoja novih proizvoda i usluga 9. Funkcija istraživanja i razvoja (R&D) u organizaciji 10. Finansiranje inovacija i New Venture Capital		
Ishodi učenja:	1. Razumijevanje veze između inovacija, ekonomije znanja i ekonomske konkurentnosti 2. Upravljanje korporativnom strukturom inovativnih firmi i specifičnom načinu finansiranja preduzetničkih ideja u okolnostima asimetričnih informacija 3. Elementima upravljanja procesom inovacija u ciklusu rizičnog kapitala od nastanka firme do njene prodaje ili izlaska na tržište kapitala putem javne inicijalne ponude dionica		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja projekat	50% 10% 10% 30%	
Literatura:	Obavezna: 1. Gerard H. (Gus) Gaynor, Fostering an Innovation Culture: Doing Innovation: Creating Economic Value Published by IEEE-USA, 2009 2. Brychan, Thomas, Miller, Christopher, Lyndon, Murphy, Innovation and Small Business, Ventus Publishing ApS, 2011 Dopunska: 1. Valérie,Chanal,edited by,Rethinking Business Modelsfor innovation: Lessons from entrepreneurial projects, 2011 2. Langdon,Morris, Permanent Innovation, The Definitive Guide to the Principles, Strategies, and Methods of Successful Innovators, Aspen Institute 2006		

Šifra: FIN506	**Naziv predmeta: MENADŽMENT KAPITALNIH ULAGANJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa modelima evaluacije realnih i finansijskih investicionih projekata		
Sadržaj:	1. Strateške finansijske odluke 2. Budžetiranje kapitala 3. Portfolio strategija u procesu donošenja investicionih odluka 4. Izvori finansiranja investicionih priojekata 5. Tražena stopa povrata 6. Planiranje novčanih tokova projekta 7. Metode evaluacije investicionih projekata 8. Rizik i neizvjesnost i doošenje investicionih odluka 9. Tradicionalne DCF metode ocjene 10. Savremene metode ocjene 11. Investiranje u vrijednosne papire 12. Realne opcije 13. Vrijednovanje realnih opcija 14. Strategije sa realnim opcijama		
Ishodi učenja:	Nakon što savladaju materiju ovog pšredmeta, studenti će moći: 1. Primjeniti tradicionalne DCF metode u procesu evaluacije investicionih projekata 2. Primjeniti savremene metode evaluacije investicionih projekata 3. Donijeti odluku o optimalnoj sinansijskoj strukturi za konkretan investicioni projekat 4. Donijeti optimalne investicione odluke u različitim tržišnim uslovima		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad midterm test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Orsag, S. (2002). *Budžetiranje kapitala: procjena investicionih projekata*. Zagreb: Masmedia. 2. Rovčanin, A. (2000). *Savremene metode ocjene efikasnosti investicija*. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. 3. Peterson, P. P. i Fabozzi, F. J. (2004). *Capital Budgeting: Theory and Practice*. New York: John Wiley & Sons Inc. <u>Dopunska</u> 1. Baker, H. K. i English, P. (2011). *Capital Budgeting Valuation: Financial Analysis for Today's Investment Projects*. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. 2. Bierman, H. i Smidt, S. (2007). *Advanced Capital Budgeting: Refinements in the Economic Analysis of Investment Projects*. New York and London: Routledge Taylor & Francis Group.		

Šifra predmeta: MAN513	**Naziv predmeta: POSLOVNİ KONSALTİNG**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa osnovama poslovnog konsaltinga.		
Sadržaj:	▪ Konsultant i konsultantski projekat ▪ Konsultant, konsultantski projekat i konsultantska kuća: operaciona adhokracija ▪ Profil menadžment konsultanta: karijera konsultanta ▪ Profil menadžment konsultanta: kreativnost, emocionalna inteligencija ▪ Projektni menadžment: Microsft Project Office ▪ Očekivani output projekta		
Ishodi učenja:	▪ Razumjeti kako se odvija proces pružanja konsultantskih usluga ▪ Razumijevanje funkcioniranje organizacije koja se bavi pružanjem konsultantskih usluga (inovativna organizacija – operaciona adhokracija) ▪ razmišljati kreativno, kritički i analitički ▪ razviti sposobnost pružanja konsultantskih usluga ▪ unaprijediti komunikacione vještine, kao i vještina usmene prezentacije		
Nastavne metode:	Ex-katedra predavanja Studije slučaja Grupne diskusije i interakcije Studentske prezentacije	30% 40% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Testovi Projekat Studentske prezentacije Individualni rad tokom semestra	30% 50% 10% 10%	
Literatura:	1. Stroh K.L., Johnson H.H. (2006), The Basic Principles of Effective Consulting, Lawrence Erlbaum Associates, Inc.		

Šifra predmeta: MAN504	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA PREDUZETNIŠTVA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Glavni cilj predmeta je ispitati društveni i kulturalni kontekst koji omogućava ili ometa proces inovacija u poslovanju i ulogu preduzetnika u tom procesu. Kroz ovaj predmet istražujemo karakteristike poslovanja i preduzetništva na mikro nivo u njihovim institucionalnim oblicima, kao i na makro nivou, u okviru širih društvenih, ekonomskih i kulturalnih sistema. Ovaj kurs daje primjenjenu sociološku analizu glavnih trendova koji oblikuju sadašnje i buduće poslovanje i preduzetničko ponašanje.		
Sadržaj:	1. Sociološke teorije: inovacije i preduzetništvo 2. Savremeni sociološki pristupi u preduzetništvu i biznisu 3. Socio-kulturalni kontekst i preduzetništvo: nove realnosti tranzicijskog društva 4. Globalizacija i različiti oblici kapitalizma 5. Socijalna stratifikacija i društveni status preduzetnika 6. Socijalni identitet i preduzetništvo 7. Društvene mreže 8. Socijalni kapital i preduzetništvo 9. Kultura i organizacije 10. Poslovna etika i odgovornost		
Ishodi učenja:	▪ Razumijevanje društvene strukture i procesa koji oblikuju poslovanje i preduzetničke aktivnosti. ▪ Razvijanje vještina i sposobnosti analitičkog razmatranja funkcinoranja preduzetničkog djelovanja u društvenom kontekstu. ▪ Primjena razvijenih kritičko-analitičkih promišljanja o preduzetničkom djelovanju u svijetu poslovanja.		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije Analiza slučaja	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Parcijalni test Finalni test Analiza slučaja Seminarski rad Prezentacije	25% 30% 10% 20% 15%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Smelser,Neil J. &Swedberg,Richard. (2005). The Handbook of Economic Sociology. Second Edition.New York:Russell Sage Foundation, 2. Ruef,Martin&Lounsbury,Michael (2007). Introduction: The Sociology of Entrepreneurship, in Martin Ruef, Michael Lounsbury (Ed.) *The Sociology of Entrepreneurship (Research in the Sociology of Organizations, Volume 25)*, Emerald Group Publishing Limited, pp.1-29 3. Thornton, P. (1999) The sociology of entrepreneurship. Annual Review of Sociology, 25, 19–46. <u>Dopunska</u> 1. Ralph Fevre (2003) The New Sociology of Economic Behaviour. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications.		

Šifra predmeta: MAN517	Naziv predmeta: STRATEŠKO PODUZETNIŠTVO		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Ciljevi predmeta su usmjereni na proces unapređenja preduzetničke kulture bosanskoercegovačkog društva kroz prezentiranje spektra pozitivnih reperkusija za nacionalnu ekonomiju u smislu rasta njene kompetitivnosti i standarda građana i njihovog statusa u regionalnoj i globalnoj razdiobi znanja, kompetencija i vještina i općenito rezultata njihovog rada. Širenje preduzetničke kulture unutar bosanskohercegovačkog društva zasnovane na principima preduzetničkog promišljanja, zasnovanog na kreativnosti i inovacijama, i principima preduzetničkog ponašanja, zasnovanog na visokim etičkim standadima, visokom stepenu posvećenosti, kontinuiranom učenju i promptnoj aplikaciji naučenog u praksi, će osigurati viši stepen preduzetničkih poduhvata unutar bosanskohercegovačke ekonomije i viši stepen demokratizacije bosanskohercegovačkog društva.		
Sadržaj:	1. Priroda preduzetništva, tipovi preduzetnika i personaliti 2. Preduzetničko odlučivanje 3. Timmons-ov model procesa preduzetništva 4. Ekonomska funkcija preduzetništva 5. Preduzetništvo i ekonomski razvoj 6. Proces preduzetništva i kreiranje novih kompanija 7. Resursi i prilike u procesu preduzetništva 8. Karakteristike preduzetničke organizacije 9. Vizija i misija preduzetnika i preduzetnički biznis plan 10. Analitički pristup kreiranja novih kompanija		
Ishodi učenja:	▪ Razumijevanje procesa preduzetništva i njegovih osnovnih faza ▪ Sposobnost upravljanja preduzetničkom organizacijom ili projektom ▪ Kompetencije kreiranja preduzetničkog razvojnog poslovnog plana.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja projekat	50% 10% 10% 30%	
Literatura:	Obavezna: 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo-Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2012 2. Timmons, A., Jeffrey, Spinelli, Stephen; New Venture Creation, Enterpreneurship for the 21st Century – 7th edition, McGraw Hill int., 2007 3. Wickham A. Philp, Strategic Entrepreneurship-Fourth Edition, Pretince Hall, 2006. Dopunska: 1. Birley, Sue, Muzyka, F., Daniel; Mastering Enterpreneurship, Financial times and Prentice Hall, 2000 2. Dostić, Milenko; Menadžment malih i srednjih preduzeća, drugo izdanje, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2003 3. Šunje, Aziz; Top-Menadžer, vizionar i strateg, Sarajevo, 2003		

Šifra predmeta: MAN514	Naziv predmeta: MEĐUNARODNI MENADŽMENT LJUDSKIH POTENCIJALA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	▪ Proširenje bazičnih znanja iz oblasti upravljanja ljudskim resursima ▪ Naglašavanje sve značajnije uloge ljudskih resursa u savremenim organizacijama ▪ Upoznavanje sa različitim strategijama koje organizacije trebaju koristiti prilikom planiranja, regrutovanja, obuke, motiviranja i nagrađivanja svojih uposlenika		
Sadržaj:	1. Strateško upravljanje ljudskim resursima: osnovni koncepti i procesi 2. HR strategije: kriteriji za izbor strategije i vrste strategija 3. Formulisanje i implementacija HR strategija 4. Unapređenje poslovnih performansi kroz primjenu HR strategija 5. Strateško upravljanje tokovima ljudskih resursa 6. Strateški razvoj ljudskih resursa i učeća organizacija 7. Uloga HRM-a u upravljanju talentima i upravljanju znanjem 8. Upravljanje raznolikostima 9. Uloga HRM-a u procesima organizacione transformacije 10. Suprorganizacioni sistem menadžmenta ljudskih resursa		
Ishodi učenja:	▪ Shvatiti značaj strateškog pristupa upravljanja ljudskim resursima u kontekstu promjena ▪ Proširiti bazična znanja i vještine upravljanja ljudskim resursima u svakodnevnom poslovanju ▪ Razumjeti koncept poslovanja po kojem poslovna funkcija upravljanja ljudskim resursima treba da bude na razini top menadžmenta svake organizacije		
Nastavne metode:	Ex katedra Studije slučaja Prezentacije i diskusije Radionice	55% 15% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Istraživački rad i prezentacija Analiza slučaja iz prakse	20% I 50% 20% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Rahimić, Z. (2010). *Menadžment ljudskih resursa*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 2. Analoui, F. (2007). *Strategic Human Resource Management.* London: Thomson Learning. Dopunska 1. Staats, B.R. & Upton, D.M. (2011). Lean Knowledge Work. Harvard Business Review, October, 100-110. 2. Wright, P.M., Snell, S.A. & Dyer, L. (2005) New models of strategic HRM in a global context. International Journal of Human Resource Management, Vol. 16 No. 6, 875-881. 3. Kaufman, B.E. (2012). Strategic Human Resource Management Research in the United States: A failing grade after 30 years? Academy of Management Perspectives. Vol. 26 Issue 2, 12-36. 4. Schuller, R.S. and Jackson, S.E. (2007). Strategic Human Resource Management. Oxford: Blackwell Publishing.		

SMJER: MODELIRANJE I OPTIMIZACIJA U POSLOVNOM ODLUČIVANJU

Šifra predmeta: QAN404	**Naziv predmeta: PRIMIJENJENA MULTIVARIJACIONA ANALIZA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Primjena naprednih metoda multivarijacione statistike u ekonomskim istraživanjima		
Sadržaj:	1. Faktorska analiza (metoda glavnih komponenti, vrste varijansi i matrica u faktorskoj analizi, metode ekstrakcije faktora, faktorska analiza zajedničkih faktora: image analiza, faktorska analiza maksimalne vjerodostojnosti) 2. Faktorska analiza – primjena u empirijskim istraživanjima korištenjem softvera za statističke analize 3. Klaster analiza (mjere sličnosti, hijerarhijske metode (jednostavno povezivanje, kompletno povezivanje, prosječna veza između i unutar grupa), nehijerarhijske metode (K-means), multidimenzionalno skaliranje) 4. Klaster analiza – primjena u empirijskim istraživanjima korištenjem softvera za statističke analize 5. Diskriminaciona analiza (Fisherova diskriminaciona funkcija, diskriminacije 2 populacije, diskriminacije više populacija) 6. Diskriminaciona analiza – primjena u empirijskim istraživanja korištenjem softvera za statističke analize 7. Modeli simultanih jednačina (simultanost, strukturne jednačine, problem identifikacije, metode ocjenjivanja) 8. Modeli simultanih jednačina – primjena u empirijskim istraživanjima korištenjem softvera za statističke analize 9. Kanonička korelaciona analiza (povezanost dva skupa varijabli, koeficijenti kanoničke korelacije, kanoničke determinacije, strukture, krosstrukture, redundanse, kanonički koeficijenti, svojstvena vrijednost, objašnjena varijansa) 10. Kanonička korelaciona analiza – primjena u empirijskim istraživanjima korištenjem softvera za statističke analize		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog predmeta i položenog ispita, student će biti u stanju: identificirati multidimenzionalne fenomene za čiju analizu je neophodna primjena metoda i modela multivarijacione statističke analize, u skladu sa ciljem i prirodom istraživanja i podataka odabrati adekvatan model multivarijacione analize, ispitati pretpostavke i prikladnost podataka za primjenu naprednih metoda multivarijacione analize, ispitati međuzavisnost i prirodu veze između pojedinačnih varijabli te između skupova varijabli u konkretnom istraživanju i dati ocjenu intenziteta njihove povezanosti, koristeći analizu međuzavisnosti varijabli u konkretnom istraživanju na adekvatan način, uz primjenu softvera za statističke analize, primjeniti napredne modele multivarijacione analize u istraživanju multidimenzionalnih fenomena te korektno interpretirati rezultate primjene navedenih metoda.		
Nastavne metode:	predavanja studije slučajeva prezentacije	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	Pristupni rad - projekat Prvi (parcijalni) dio ispita Drugi (završni) dio ispita	40% 30% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Kovačić Z. (1994). *Multivarijaciona analiza.* Beograd: Ekonomski fakultet. 2. Greene, W.H. (2007). *Econometric Analysis*. Prentice Hall. 3. Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. (2013). *Multivariate Data Analysis*. Pearson Education 4. Gujarati, D. (2009). *Basic Econometrics*. McGraw Hill Higher Education <u>Dodatna</u>: 1. Johnson, R. A., Wichern, D. W. (1998). *Applied Multivariate Statistical Analysis.* New Jersey: Prentice-Hall International Edition. 2. Mardia, K. V., Kent, J. T., Bibby, J. M. (1982). Multivariate Analysis. London: Academic Press Inc.		

Šifra predmeta: MAN408	**Naziv predmeta: NAPREDNO POSLOVNO ODLUČIVANJE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Poslovno odlučivanje je u bliskoj vezi sa procesom strateškog i operativnog planiranja, uključujući i aspekt implementacije navedenih planova. Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumjevanje logike procesa odlučivanja kako u kontekstu ograničenja u procesu poslovnog odlučivanja, tako i u kontekstu optimizacije rješenja vezanih za određene poslovne probleme. Sve što ljudi operativno rade u ovom trenutku jeste odlučivanje ili realizacija (implemenatcija) ranije donešenih odluka. Studenti će biti u mogućnosti da unaprijede kompetencije poslovnog odlučivanja na način da će kroz nastavni proces biti osposobljeni da strateški promišljaju, te koriste različite napredne tehnike i modele poslovnog odlučivanja za operacionalizaciju različitih odluka.		
Sadržaj:	1. Uvod u napredno poslovno odlučivanje 2. Strateški aspekti poslovnog odlučivanja 3. Poslovno odlučivanje kao dinamička dimenzija organizacijske strukture 4. Scenario planiranja i poslovno odlučivanje 5. Stilovi i tehnike poslovnog odlučivanja 6. Ograničenja i okolnosti poslovnog odlučivanja 7. Integralni proces polsovnog odlučivanja 8. Tehnike za efektivno odlučivanje 9. Kreativno riješavanje problema i poslovno odlučivanje 10. Poslovno odlučivanje i menadžment vremena		
Ishodi učenja:	1. Razumijevanje velike slike biznisa i sposobnosti donošenja strateških odluka u organizaciji unutar specifičnog organizacijskog konteksta 2. Sposobnost kreativnog i proaktivnog promišljanja u kontekstu ograničenja i optimizacije ishoda poslovnog odlučivanja 3. Vještine praktičnog korištenja naprednih tehnika poslovnog odlučivanja u savremenom poslovnom kontekstu		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja projekat	50% 10% 10% 30%	
Literatura:	1. Manktelow, James, Mind tools-Essential skills for an excellent career, Mind tools ltd, United Kingdom, 2004. 2. Kourdi, Jeremy, BUSINESS STRATEGY-A Guide to Effective Decision-Making, The Economist, 2003. 3. Heizer & Render: Principles of Operations Management, 8/E, 2010, Prentice Hall 4. Render B., Stair R., Balakrishan N., Managerial Decision Modeling, Pretince Hall, New Jersey, 2003. 5. Krajewski, Ritzman & Malhotra: Operations Management, 9/E, 2010, Dopunska 6. Bajramović R., Pašić M., Bašić H., Kadrić E., Analiza podataka, UNSA, 2005.		

Šifra predmeta: MIT408	**Naziv predmeta: SOFTVERI ZA KVANTITATIVNE ANALIZE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Upoznavanje sa odabranim softverima za kvantitativne analize i njihova primjena na empirijskim podacima o istraživanim ekonomskim pojavama i procesi		
Sadržaj:	1. Značaj primjene softverskih programa u ekonomskim istraživanjima 2. Teorijski i praktični aspekti primjene Excela 3. Primjena makro funkcija Excela 4. Teorijski i praktični aspekti primjene SPSS 5. Primjena SPSS-a na empirijskim podacima 6. QM for Windows – softver prilagođen za rješavanje i bolje razumijevanje problema iz područja matematskih metoda u ekonomiji 7. Prezentacija baznog koncepta i mogućnosti primjene STATA 8. Primjena STATA-e na empirijskim podacima 9. Prezentacija baznog koncepta i mogućnosti primjene Eviews 10. Primjena EViews-a na empirijskim podacima		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita studenti će moći: • Odabrati odgovarajući softver za kvantitativne analize u zavisnosti od metoda koje treba primijeniti i raspoloživih empirijskih podataka • Izvršiti istraživanje ekonomskih pojava i procesa na empirijskim podacima primjenom odabranog softvera		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije analiza slučajeva	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad / prezentacija test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bahovec, V., i Erjavec, N. (2009). *Uvod u ekonometrijsku analizu*. Zagreb: Element 2. Gujarati, D. (2009). *Basic Econometrics*. New York: McGraw Hill Higher Education 3. Render B., Stair Jr. R. M, Hanna, M.E. (2012). *Quantitative Analysis for Managment,* New Jersey, Pearson Education Inc Dopunska: 1. Različiti dokumenti i priručnici o korištenju odabranih softvera		

Šifra predmeta: QAN405	**Naziv predmeta: STATISTIČKAKONTROLA I MONITORING KVALITETA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Razumjevanje i implementacija principa kontrole i monitoringa kvaliteta i statističkih metoda koje se u tu svrhu koriste u cilju unaprjeđenja poslovanja..		
Sadržaj:	1. Kontrola i monitoring kvaliteta 2. Teorije koje u fokusu imaju kvalitet 3. Upravljanje kvalitetom i kontrola kvaliteta kroz odjel za kvalitet 4. Statistička kontrola procesa kontrolnim kartama i monitoringom sposobnosti procesa 5. Monitoring višestrukih procesa 6. Napredne statističke metode i tehnike za monitoring i kontrolu procesa 7. Model povratnog usaglašavanja 8. Eksperimentalni dizajn za kvalitet proizvoda i procesa 9. Planiranje i kontrola u brzoreagujućim kompanijama 10. Kvalitet i njegovo praćenje u segmentu usluga		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita studenti će moći: ▪ aplicirati metode SPC i kontrolne karte u okviru monitoringa proizvodnih procesa. ▪ konstruisati kontrolne karte te izračunati i interpretirati indekse sposobnosti procesa, te razviti model sa povratnim usaglašavanjem. ▪ primjenom kvantitativnih modela u monitoringu proizvodnih i drugih poslovnih procesa minimizirati greške i gubitke, te time postići efikasnije poslovanje.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije analiza slučajeva	50% 10% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad / prezentacija test I testII finalni ispit	20% 20% 20% 40%	
Literatura:	Obavezna: 1. Resić, E. (2009). *Statistički metodi i modeli za kontrolu kvaliteta i unapređenje proizvodnih procesa.* monografija. Sarajevo: Ekonomski fakultet. Dopunska: 1. Juran, J.M., Gryna, F.M. (1999). *Planiranje i analiza kvalitete*. Zagreb: Mate. 2. Mitra, A. (2000). *Fundamentals of Quality Control and Improvement*. New Yersey: Paerson Education. 3. Montgomery, D.C. (2001). *Introduction to Statistical Quality Control*. New York: John Wiley & Sons, Inc. 4. Ryan, T.P. (2000). Statistical Methods for Quality. New York : John Wiley & Sons, Inc. 5. Zimmerman, S.M., Icenogle, M.L. (1999). *Statistical Quality Control using Excel*. Milwaukee: ASQ Quality Press. 6. Wadsworth, M.H., Stephens, K.S., Godfrey, A.B. (2002). Modern Methods for Quality Control and Improvement, New York: John Wiley & Sons, Inc.		

Šifra predmeta: QAN402	Naziv predmeta: KVANTITATIVNE METODE I MODELI VREDNOVANJA RIZIKA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Pomoći studentima da razumiju rizik i da steknu znanja o metodama i modelima ocjene finansijskih rizika.		
Sadržaj:	1. Pojam i vrste rizika 2. Rizik menadžment proces (koncept upravljanja rizikom) 3. Analiza izloženosti riziku i stavovi donositelja odluke prema riziku 4. Statistički alati u procesu kvantificiranja rizika 5. Metoda rizične vrijednosti (Value at risk - VaR) 6. Pojam i modeliranje volatilnosti (MA, EVMA, GARCH) 7. Osnovne karakteristike i modeliranje implicirane volatilnosti 8. Dekompozicija rizika u faktorskim modelima 9. Metode testiranja otpornosti na stres (Metod Choleskog, PCA metode) 10. Prognoziranje		
Ishodi učenja:	Nakon uspješno savladanog programa predmeta studenti će moći: ▪ razumjeti i primijeniti osnovne metode i modele vrednovanja finansijskih rizikaimajući u vidu prednosti i ograničenja izabranih metoda; ▪ procijeniti vrijednost rizika i pravilno protumačiti dobijene rezultate; ▪ donijeti korektne zaključke u vezi upravljanja rizicima.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije gostujući predavači	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacija pristupni rad test I test II	10% 20% 30% 40%	
Literatura:	Obavezna 1. McNeil, A., Frey, R.& Embrechts, P. (2005).*Quantitative risk management: Concepts, Techniques and Tools*.Oxford:Princeton University Press 2. Alexander, C. (2008). *Value at Risk models*. Chichester: John Wiley & Sons Inc. Dopunska 1. Barjaktarović, L. (2013). *Upravljanje rizicima*. Beograd: Univerzitet Singidunum. 2. Alexander, C. & Sheedy, E. eds. (2004). *The Profesional Risk Managers Handbook*. Illinois: PRMIA Publications. 3. Bessis, J. (2002). *Risk Management in Banking.* 2. izdanje. Chichester: John Wiley & Sons Inc. 4. Hopkin, P. (2010). *Fundamentals of Risk Management – Understanding, evaluating and implementing effective risk management*. London: Kogan Page Ltd. 5. Marisson, C. (2002). *The fundamentals of risk measurement*. New York: McGraw-Hill. 6. Rocquigny, E. (2012). *Modelling Under Risk and Uncertainty: An Introduction to Statistical, Phenomenological and Computational Methods*. Chichester: Wiley		

Šifra predmeta: QAN408	**Naziv predmeta: METODE UPRAVLJANJA TROŠKOVIMA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Savladavanje primjene savremenih korporativnih metoda upravljanja troškovima		
Sadržaj:	1. Analitički pristup upravljanju troškovima 2. Tradicionalni proizvodni troškovi (*Traditional ProductCosting – TPC*) 3. Troškovi temeljeni na procesima (*Procesess Based Costing –PBC*) 4. Troškovi temeljeni na aktivnostima (*Activity Based Costing – ABC*) 5. Ciljni troškovi (*Target Costing – TC*) 6. Budžetiranje bazirano na aktivnostima (*Activity BasedBudgeting – ABB*) 7. Bilans postignuća (*Balanced Score Card – BSC*) 8. "Kaizen" troškovi (*"Kaizen" Costing – KC*) 9. Analiza vrijednosti (*Value Engineering – VE*) 10. Model upravljanja troškovima kvalitete (*Quality CostManagement – QCM)*		
Ishodi učenja:	1. Prikupljati primarne i sekundarne podatke relevantne za poslovno odlučivanje, odgovarajućim kvantitativnim metodama i vršiti njihovu obradu te interpretirati rezultate te obrade. 2. Identificirati i primijeniti adekvatne kvantitativne metode i modele s ciljem analize i rješavanja poslovnih problema i donošenja poslovnih odluka u realnim uvjetima. 3. Identificirati i koristiti odgovarajuće softvere za potporu poslovnom odlučivanju.		
Nastavne metode:	Predavanja Rasprava Konsultacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	Aktivno učešće na predavanjima Studija slučaja i prezentacija Završni ispit	30% 40% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Blocher, E.J. (2008). *Cost Management, 4/e (student ed.)*. New York: McGraw-Hill. 2. Hilton, R.W. (2008). *Cost Management: Strategies for Business Decisions, 4/e.* New York: McGraw-Hill. <u>Dopunska</u> 1. Babić, M. (2000). *Mikroekonomska analiza*, 5/e. Zagreb: Mate.		

Šifra predmeta: QAN401	Naziv predmeta: MODELIRANJE FINANSIJSKIH VREMENSKIH SERIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Primjena statističke metodologije u analizama finansijskih vremenskih serija s naglaskom na izgradnju modela i predviđanje.		
Sadržaj:	1. Uvod u osnovne statističke metode (descriptivna statistika, grafička prezentacija, prost ai višestruka regresija i dijagnostički testovi) 2. Uvod u analizu podataka pomoću statističkog software paketa Stata 3. Finansijski prinosi i njihove empirijske katakteristike 4. Linearni modeli vremenskih serija (AR, MA, ARMA, ARIMA) 5. Uslovni heteroskedastični modeli za modeliranje volatilnosti (ARCH, GARCH, EARCH) 6. Analiza podataka visokih frekvencija 7. Value at Risk (VaR) 8. Backtesting 9. Multivarijacioni modeli vremenskih serija (Vector AR, Vector ARMA, multivarijacioni GARCH) 10. Multivarijaciona analiza finansijskih prinosa		
Ishodi učenja:	Nakon uspješno savladanog programa predmeta studenti će biti sposobni: ▪ da pristupe analizi finansijskih vremenskih serija; ▪ da razlikuju različite modele u analizama finansijskih vremenskih serija; ▪ da rade validaciju razvijenih modela; ▪ da predviđaju buduća opažanja finansijskih vremenskih serija; ▪ da koriste odgovarajuće software u analizama finansijskih vremenskih serija.		
Nastavne metode:	ex katedra studije slučaja/rad na računaru diskusija	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	pristupni rad test I test II	20% 40% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Tasy, R.S. (2010). *Analysis of Financial Time Series.* 3rd Edition. New Jersey: John Wiley&Sons Inc. <u>Dopunska</u> 1. Harris, R. &Sollis, R. (2003). *Appled Time Series Modelling and Forecasting.* Chicherster: John Wiley&Sons Inc. 2. Kovačić, Z. (1995). *Analiza vremenskih serija*. Beograd:Ekonomski fakultet 3. Chan, N.H. (2002). *Time Series Applications to Finance*. New Jersey: John Wiley&Sons Inc.		

Šifra predmeta: QAN403	**Naziv predmeta: PRIMIJENJENA EKONOMETRIJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Primjena ekonometrijskih metoda i modela na empirijske podatke o istraživanim ekonomskim pojavama i procesima.		
Sadržaj:	▪ Specifikacija regresionog modela i dijagnostički testovi ▪ Autoregresivni modeli (ARIMA modeli) ▪ Jednodimenzionalni modeli volatilnosti: ARCH model ▪ Jednodimenzionalni modeli volatilnosti: GARCH model ▪ Vektorski autoregresivni modeli (VAR modeli) ▪ Kointegracija u vektorskim modelima ▪ Ekonometrijski modeli sa kvalitativnim varijablama ▪ Ekonometrijski modeli sa panel podacima ▪ Testovi homogenosti ▪ Primjena ekonometrijskih metoda i modela na empirijskim podacima u programima STATA ili EViews.		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita studenti će moći da: ▪ Formuliše ekonometrijski model za podatke vremenskih serija i panel podatke i uoči njegove prednosti i nedostatke ▪ Primijeni prikladne ekonometrijske software za ocjenu parametara modela (STATA, EViews). ▪ Realizuje istraživački projekat u kojem će primijeniti ekonometrijske modele i korektno interpretirati dobivene rezultate.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije analiza slučajeva	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad / prezentacija test I finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	Obavezna: 1. Bahovec, V., Erjavec, N. (2009). *Uvod u ekonometrijsku analizu*. Zagreb: Element. 2. Bourbonnais, R.(2011). *Econometrie*. 8e ed. Paris: Dunod 3. Gujarati, D.N., Porter, D.C. (2009). *Basic Econometrics*. 5 th ed.New York: McGraw Hill Higher Education Dopunska: 1. Greene, W.H. (2003). *Econometric Analysis*. 5th ed. Prentice Hall 2. Kmenta, J. (1997). *Počela ekonometrije.* 2. izdanje Zagreb:Mate		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: QAN502	**Naziv predmeta: EKONOMETRIJSKA ANALIZA PANEL PODATAKA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Savladavanje osnovnih teorijskih aspekata i primjene metoda i modela u ekonometrijskoj analizi panel podataka		
Sadržaj:	1. Pretpostavke klasičnog linearnog višestrukog modela i posljedice narušavanja tih pretpostavki 2. Analiza reziduala: test odstupanja od normalnosti, testovi autokorelacije i heteroskedastičnosti; multikolinearnost i posljedice 3. Metode ocjenjivanja; testovi dobijenih ocjena i poželjne osobine ocjena 4. Nelinearna regresija i identifikovanje nelinearnosti 5. *Dummy* varijable; modeli kvalitativnih varijabli; analiza interakcije 6. Dijagnostičko testiranje specifikacije 7. Modeli sa diskretnom zavisnom varijablom 8. Modeli binarnog izbora: probit i logit modeli 9. Modeli fiksnih i slučajnih efekata; Hausman-ov test 10. Testovi identifikacije i metode instrumentalnih varijabli		
Ishodi učenja:	▪ Savladati ekonometrijske metode kojima se omogućuje, sistematičan način povezivanja postavki ekonomske teorije sa izučavanjem stvarnih ekonomskih pojava i sistema. ▪ Prikupljati primarne i sekundarne podatke relevantne za poslovno odlučivanje, odgovarajućim ekonometrijskim metodama i vršiti njihovu obradu te interpretirati rezultate te obrade. ▪ Identificirati i primijeniti adekvatne ekonometrijske metode i modele s ciljem analize i rješavanja poslovnih problema i donošenja poslovnih odluka u realnim uvjetima. ▪ Identificirati i koristiti odgovarajuće softvere za potporu poslovnom odlučivanju.		
Nastavne metode:	Predavanja Studije slučaja/rad na računaru Konsultacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kennedy, P. (2004). *A Guide to Econometrics,* 5/e. Boston: The MIT Press. 2. Wooldbridge, J.M.(2010). *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data*. Boston: The MIT Press. <u>Dopunska</u> 1. Baltagi, B.H. (2008).*Econometric Analysis of Panel Data*, 4/e. New York: Wiley. 2. Hansen, B.E. (2009). *Econometrics*. Madison: University of Wisconsin.		

Šifra predmeta: QAN501	**Naziv predmeta: EKONOMETRİJSKİ MODELI SIMULTANIH JEDNAČINA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Savladavanje ekonometrijske analize sistema simultanih jednačina		
Sadržaj:	1. Pojam simultanog ekonometrijskog modela 2. Specifikacija sistema simultanih jednačina 3. Izbor varijabli 4. Strukturni oblik modela simultanih jednačina 5. Reducirani oblik modela simultanih jednačina 6. Rekurzivni modeli simultanih jednačina 7. Metode ocjenjivanja parametara 8. Metoda instrumentalnih varijabli 9. Dvoetapna metoda najmanjih kvadrata 10. Troetapna metoda najmanjih kvadrata		
Ishodi učenja:	▪ Savladati ekonometrijske metode kojima se omogućuje, sistematičan način povezivanja postavki ekonomske teorije sa izučavanjem stvarnih ekonomskih pojava i sistema. ▪ Prikupljati primarne i sekundarne podatke relevantne za poslovno odlučivanje, odgovarajućim ekonometrijskim metodama i vršiti njihovu obradu te interpretirati rezultate te obrade. ▪ Identificirati i primijeniti adekvatne ekonometrijske metode i modele s ciljem analize i rješavanja poslovnih problema i donošenja poslovnih odluka u realnim uvjetima. ▪ Identificirati i koristiti odgovarajuće softvere za potporu poslovnom odlučivanju.		
Nastavne metode:	Predavanja Studije slučaja/rad na računaru Konsultacije	50% 40% 10%	
Načini provjere znanja:	seminarski rad test finalni ispit	20% 30% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Hsiao, C. (2003). *Analysis of Panel Data, 2/e*. Cambridge: Cambridge University Press. 2. Kennedy, P. (2004). *A Guide to Econometrics,* 5/e. Boston: The MIT Press. 3. Wooldbridge, J.M.(2010). *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data*. Boston: The MIT Press. <u>Dopunska</u> 1. Baltagi, B.H. (2008). *Econometric Analysis of Panel Data*, 4/e. New York: Wiley. 2. Hansen, B.E. (2009). *Econometrics*. Madison: University of Wisconsin.		

Šifra predmeta: QAN503	**Naziv predmeta: MATEMATIČKI MODELI FINANSIJSKIH TRŽIŠTA U DISKRETNOM VREMENU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa tzv. Binomnim modelom tržišta, odnosno matematičkim modelom finsnsijskog tržišta koji je najrasprostranjeniji u praksi. Namjera je studente upoznati sa matematičkim osnovama tehnika upravljanja rizicima u ovom modelu i specijalno sa Cox-Ross-Rubinsteinovom formulom koja je analogon Black-Scholes-Martinove formulom za određivanje cijena izvedenica u ovom modelu.		
Sadržaj:	1. Uslovno očekivanje i diskretni Markovljevi procesi. 2. Promjena vjerovatnosne mjere i Radon-Nykodimova derivacija 3. Jednoperiodni no-arbirtage binomni model tržišta. 4. Hedžing u jednoperiodnom modelu. 5. Višeperiodni no-arbirtage binomni model tržišta. 6. Replikacija portfolia u višeperiodnom binomnom modelu. 7. Hedžing u višeperiodnom modelu. 8. Određivanje optimalne investicije (problem optimizacije u binomnom modelu tržišta) 9. Evropske i američke call i put opcije 10. Hedžing strategije (delta hedžing, delta-gamma hedžing).		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, studenti će biti osposobljeni da: 1. Razumiju diskretan model tržišta 2. Odrede optimalam portfolio u višeperiodnom binomnom modelu tržišta 3. Odrede optimalnu strategiju ulaganja 4. Odrede no-arbitrage cijenu američkih i evropskih call i put opcija 5. Koriste neke od hedžing strategija za minimizaciju rizika		
Nastavne metode:	Predavanja ex katedra grupni projekti vježbe	50% 25% 25%	
Načini provjere znanja:	test 1 završni ispit grupni projekat	25% 50% 25%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. M. Carpinski, T. Zastawniak, Mathematics for Finance: An Introduction to Financial Engineering, Springer Undergraduate Mathematics Series, Springer-Verlag London, 2003. 2. S. E. Shreve, Stohastic Calculus for Finance I: The Binomial Asset Pricing Model, Springer Finance Textbook, Springer-Verlag New York, 2005. <u>Dopunska</u>: 1. M. Baxter, A. Rennie, Financial Calculus: An Introduction to Derivative Pricing, Cambridge University Press, Cambridge, 2007..		

Šifra predmeta: QAN504	**Naziv predmeta: MATEMATIČKIMODELI FINANSIJSKIH TRŽIŠTA U NEPREKIDNOM VREMENU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa Black-Scholes modelom tržišta baziranom na geometrijskom Wienerovom procesu kao i njegovim modifikacijama u zavisnosti od karakteristika vrijednosnih papira.		
Sadržaj:	1. Neprekidni procesi. Wienerov proces i njegove modifikacije. 2. Stohastički i Ito kalkulus. 3. Promjena mjere. Cameron_martin_Girsanov teorem. 4. Osnovni Black-Scholesov model tržišta. 5. Replicirajuće i samofinansirajuće strategije u osnovnom Black-Scholesovom modelu. 6. Određivanje cijena izvedenica i hedžing strategije. 7. Black-Scholesov model na valutnom tržištu i replicirajuća strategija. 8. Black-Scholesov model za vrijednosne papire sa periodičnom dividendom i replicirajuća strategija. 9. Black-Scholesov model za tržište obveznica i odgovarajuće strategije ulaganja. 10. Strategije ulaganja u više vrsta vrijednosnih papira.		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, studenti će biti osposobljeni da: ▪ Razumiju Wienerov proces i geometrijski Wienerov proces, te njihovu ulogu u modeliranju tržišta. ▪ Primjenjuju osobine stohastičkog i Ito računa. ▪ Razumiju Black-Scholesovmodel tržišta. ▪ Odrede replicirajuću strategiju ulaganja u Black-Scholesovom modelu za različite vrste vrijednosnica. ▪ Koriste neke od hedžing strategija za minimizaciju rizika.		
Nastavne metode:	Predavanja ex katedra grupni projekti vježbe	50% 25% 25%	
Načini provjere znanja:	test 1 završni ispit grupni projekat	25% 50% 25%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. M. Baxter, A. Rennie, Financial Calculus: An Introduction to Derivative Pricing, Cambridge University Press, Cambridge, 2007. 2. S. E. Shreve, Stohastic Calculus for Finance II: Continuous-Time Models, Springer Finance Textbook, Springer-Verlag New York, 2004. <u>Dopunska</u>: 1. M. Carpinski, T. Zastawniak, Mathematics for Finance: An Introduction to Financial Engineering, Springer Undergraduate Mathematics Series, Springer-Verlag London, 2003.		

Šifra predmeta: MAN503	**Naziv predmeta: METODE I MODELI ODLUČIVANJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti ovladaju odabranim kvantitativnim metodama sa teorijskog aspekta i da ih primjene u rješavanju konkretnih slučajeva.		
Sadržaj:	1. Problemi i metodi odlučivanja 2. Odlučivanje u uslovima nesigurnosti 3. Tablica odlučivanja 4. Pravila klasične teorije odlučivanja 5. Stablo odlučivanja 6. Rangiranje po udaljenosti od idealnog rješenja (alternative) 7. Rangiranje po udaljenosti od pozitivno-idealnog rješenja i negativno- idealnog rješenja (TOPSIS) 8. Metode višekriterijumskog odlučivanja (ELECTRA, PROMETHEE) 9. Analitički hijerarhijski proces (AHP) 10. Metode za grupno odlučivanje.		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, studenti će: ▪ savladatoi određeni broj metoda i modela odlučivanja ▪ primijeniti različite metode i modele u donošenju odluka ▪ primjenom odabranih metoda nalaziti optimalnih rješenja		
Nastavne metode:	predavanja prezentacije studije slučajeva	40% 20% 40%	
Načini provjere znanja:	prezentacija pristupni rad finalni ispit	20% 50% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Čupić, M., Tummala, W. M. Rao, Suknović, M. (2003), *Odlučivanje: Formalni pristup*, FON, Beograd. 2. Pavličić, Dubravka (2004), *Teorija odlučivanja*, Centar za izdavačku djelatnost, Ekonomski fakultet Beograd. <u>Dopunska</u> 1. *Moutinho L.: Quantitative Analysis in Marketing Management, Wiley, New York, 1998.* 2. *Triantaphyllou E.: Multi-Criteria Decision Making Methods, A Comparative Study, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, 2000.* 3. Klein M. R., Methlie L. B.: Knowledge-based Decision Support Systems, W&Sons, 1995.		

Šifra predmeta: QAN506	**Naziv predmeta: STOHASTIČKI PROCESI**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da studenti ovladaju korisnim i praktičnim modelima i metodama stohastičkih procesa i stohastičkog računa (kalkulusa) sa posebnim naglaskom na primjene u finansijama i aktuarstvu.		
Sadržaj:	1. Pojam vjerovatnosne i apsolutno neprekidne mjere. Theorem Radon-Nykodima. Pojam i osobine uslovne vjerovatnoće, uslovnog očekivanja i martingala. Osobine matringala. 2. Pojam i klasifikacija stohastičkih procesa. Procesi u neprekidnom i diskretnom vremenu. Procesi sa neprekidnim trajektorijama. 3. Markovljevi lanci i procesi. Matrice prelaza. 4. Poissonov proces i primjena na redove čekanja u osiguranju. 5. Monte-Carlo proces i model. 6. Brownovo kretanje (Wienerov proces). Osobine Wienerovog procesa. Klasična definicija Ito integrala u odnosu na Wienerov proces. 7. Gaussovi procesi, procesi sa nezavisnim priraštajima i beskonačno djeljivi procesi, njihove osobine i primjena. 8. Stohastičke diferencijalne jednačine i Itoova lema. Ornstein-Uhlenbeckov proces. 9. Stohastički procesi u životnim osiguranjima 10. Stohastički procesi u neživotnim osiguranjima		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita, studenti će biti osposobljeni da: 1. Razumiju ponašanje različitih stohastičkih procesa 2. Koriste odgovarajuće modele i metode stohastičkih procesa u ekonomskoj analizi 3. Koriste sohastičke procese u finansijskom modeliranju 4. Razumiju i koriste stohastičke procese u osiguranju.		
Nastavne metode:	Predavanja grupni projekti modeliranje na računaru	40% 30% 30%	
Načini provjere znanja:	test 1 test 2 grupni projekat usmeni razgovor	30% 30% 30% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. T. Mikosch, Elementary Stochastic Calculus With Finance in View (Advanced Series on Statistical Science & Applied Probability, Vol 6), World Scientific, 1999. 2. Papouls, A.: Probability, Random Variables and Stohastic Processes, McGraw Hill, Boston, 2001. 3. D. Williams, Probability with Martingales, Cambridge University Press 1991. Dopunska: 1. S. Ross, Stohastic Processes, J. Wiley, New York, 1996.		

Šifra predmeta: QAN507	**Naziv predmeta: TEORIJA IGARA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim konceptima, principima, modelima i tehnikama teorije igara i mogućnostima njihove primjene u modeliranju i analazi strateških interakcija u kompleksnom poslovnom okruženju.		
Sadržaj:	1. Osnovni pojmovi teorije igara. 2. Istraživanje ekvilibrijuma. 3. Koncepti i tehnike: Statičke igre. Koncept dominacije. 4. Mješovite strategije i nepredvidivost. Našov ekvilibrijum. 5. Dinamičke igre. Mješovite igre. 6. Opšte klase igara i strategija: Kooperativne i nekooperativne igre. Karakteristične igre. 7. Primjene teorije igara u ekonomiji, marketingu, finansijama, informatici.		

	8. Karakteristične igre. Analogija karakterističnih igara sa realnim situacijama kroz primjere. 9. Softver za rješavanje i simulaciju statičkih i dinamičkih igara. 10. Studije slučaja: rat cijenama, ulazak na tržište, strateško investiranje, pregovaranje, aukcije.	
Ishodi učenja:	▪ Strateško i analitičko razmišljanje ▪ Primjena osnovnih koncepata teorije igara u modeliranju i rešavanju realnih problema iz prakse ▪ Donošenje odluka na osnovu rezultata dobivenih primjenom odgovarajućeg tipa igre.	
Nastavne metode:	Predavanja praćena odgovarajućim prezentacijama i multimedijalnim sadržajima. Vježbe bazirane na ilustrativnim i realnim primjerima. Kreativne radionice bazirane na interaktivnom radu sa studentima kroz analizu studija slučajeva, eksperimentalne igre i simulaciju.	50% 50%
Načini provjere znanja:	aktivnost u toku nastave test I test II (finalni ispit) Studija slučaja	10% 30% 30% 30%
Literatura:	<u>Osnovna</u>: 1. Krčevinac, S. Čangalović, M., Kovačević-Vujčić, V., Martić, M., Vujošević, M., Operaciona istraživanja 1, FON, Beograd, 2006. 2. Dixit A., and Skeath S., Games of Strategy, 2nd edition, Norton, New York, 2004. <u>Dopunska</u> 1. Backović M., Vuleta J., Ekonomsko-matematički metodi i modeli, Ekonomski fakultet, Beograd, 2004. 2. Harinngton J. E. (2014). *Games, Strategies, and Decision Making*. Worth Publishers 3. Owen G., *Game Theory, 2d ed.,* New York, Academic Press,1982.	

SMJER: RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA

Šifra predmeta: ACC404	**Naziv predmeta: FINANSIJSKO RAČUNOVODSTVO I MSFI**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima da na naprednom nivou razumijevaju i primjenjuju širok raspon stečenih znanja o računovodstvenim principima i pravilima (standardima) koja se primjenjuju u finansijskom računovodstvu.		
Sadržaj:	1. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standardi, Međunarodni standardi revizije i srodnih usluga 2. Računovodstvo stalnih sredstava i finansijsko izvještavanje – napredni kurs 3. Specifičnosti računovodstva tekućih sredstava sa posebnim osvrtom na zalihe 4. Računovodstvo trgovinskih preduzeća i izvještavanje i specifičnosti koje ga odvajaju od ostalih djelatnosti 5. Računovodstvo ulaganja sa posebnim osvrtom na dionice i udjele i specifičnosti u izvještavanju 6. Računovodstvo troškova kao osnova računovodstvenog izvještavanja 7. Kapital, rezerve i obaveze – način izvještavanja i korisnici informacija 8. Finansijski rezultat i politika raspodjele, način usvajanja izvještaja i procedure prezentacije 9. Uloga nezavisnog revizora u finansijskom izvještavanju 10. Kodeks profesionalne etike računovođa i revizora		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Finansijsko računovodstvo i MSFI“ studenti će moći da na naprednom nivou: 1. opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti finansijskog računovodstva; 2. koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja 3. koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	pismeni ispit usmeni ispit	50% 50%	
Literatura:	1. Jahić, M. (2008). *Finansijsko računovodstvo: MSFI-MRS-PDV*. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: ACC401	Naziv predmeta: NAPREDNO FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima da na naprednom nivou razumijevaju i primjenjuju širok raspon stečenih znanja o računovodstvenim principima i pravilima (standardima) koja se primjenjuju u finansijskom izvještavanju.		
Sadržaj:	1. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standardi 2. Oblikovanje i prezentacija računovodstvenih politika 3. Računovodstvene zabilješke vezane za karakteristične odluke, pravilnike i zakonska rješenja 4. Izvještavanje o značajnim promjenama na sredstvima, obavezama i kapitalu 5. Izvještavanje o značajnim promjenama na prihodima, rashodima i finansijskom rezultatu 6. Finansijski izvještaj o promjenama novčanih tokova i razlozima promjena likvidnosti i solventnosti 7. Međusobna umreženost poslovnih promjena u skladu sa kontima važećeg kontnog plana 8. Katalog poslovnih promjena vezanih za pozicije primjene kontnog plana 9. Uloga internog i eksternog revizora u finansijskom izvještavanju 10. Kodeks profesionalne etike računovođa		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Napredno finansijsko izvještavanje“ studenti će moći da na naprednom nivou: 1. opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti finansijskog izvještavanja; 2. koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja; 3. koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	pismeni ispit usmeni ispit	50% 50%	
Literatura:	1. Jahić, M. (2008). *Finansijsko računovodstvo: MSFI-MRS-PDV*. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS). 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: ACC402	Naziv predmeta: NAPREDNO TROŠKOVNO RAČUNOVODSTVO II		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima da ovladaju:Osnovama, principima i različitim aspektima aplikacije Troškovnog računovodstva , Savladavanje bitnih karakteristika savremenog menadžerskog i strateškog pristupa Troškovnom računovodstvu, kao i mogućnostima njegove primjene,Uspješno riješavanje konkretnih praktičnih problema koji se postavljaju prred menadžere ,a koje riješava adekvatna primjena Troškovnog računovodstva Razumjeti specifičnosti Troškovnog računovodstva u odnosu na Finansijsko i MenadžerskoPrepoznati doprinos, značaj i ulogu poznavanja Troškovnog računovodstva radi lakše uspješne primjene kao jednog od bitnih instrumenata uspješnog menadžmenta		
Sadržaj:	1. Troškovno, menadžersko i finansijsko računovodstvo i njihova ulogu u savremenom upravljanju preduzećem 2. Troškovi u odnosu na rashode i primjena MRS/MSFI 3. Praćenje i mjerenje troškova zaliha 4. Odluke o cijenama i upravljanje troškovima 5. Sistemi obračuna troškova i njihova primjena 6. Savremene metode kalkulacije i obračuni troškova za životni vijek proizvoda 7. Amortizacija kao posebna vrsta troška 8. Implementacija procesa budžetiranja i upravljanje troškovima 9. Praćenje i vrednovanje preduzeća u informacijskom i društvu znanja 10. Računovodstvo aktivnosti i njegova primjena 11. Upravljački kontrolni sistem i transferne cijene 12. Troškovno računovodstvo i računovodstvo odgovornosti 13. Upravljanje troškovima 14. mjerenje troškova kapaciteta 15. Mjerenje troškova upravljanja stalnim sredstvima		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Troškovnog računovodstvo II, studenti će moći da apliciraju ključne koncepte iz oblasti Troškovnog računovodstva, te da koriste znanja i vještine za upravljanje troškovima, primjenu savremenih sistema obračuna troškova te prepoznaju troškove živptnog vijeka proizvoda, kvaliteta vremena , uskih grla i sl.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case stady.	30% 40% 30%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study I aktivnosti na času seminarski rad Finalni ispit- test Drugi parcijalni test Finalni test	20% 20% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	<u>Osnovna</u>: 1. Troškovno računovodstvo - upravljački pristup, Horngren, Foster, Datar; Poglavlja: 13, 19, 21, 22, 23, 24 Dio poglavlja: 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 16 2. The designe cost management System,Robert Coopper, Robert Kaplan1998 <u>Dopunska</u>: 1. Cost accounting strategic emphasis management, Blocher/Chen/Lin, 1999, Irwin/McGraw-Hill; 2. Ostala aktuelna literatura u vrijeme izvođenja nastave		

Šifra predmeta: ACC403	Naziv predmeta: PROFESIONALNA ETIKA RAČUNOVOĐA I REVIZORA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Globalni program predmeta Profesionalna etika računovođa i revizora obrađuje problematiku strukture i sadržaja kodeksa profesionalne etikeIFAC-a i AICPA.Krajnji cilj je osposobljavanje studenata za pravilnu primjenu kodeksa i razvoj svijesti o značaju i ulozi profesionalne etike u jačanju povjerenja javnosti posebice potencijalnih investitora a i menadžmenta u računovodstvenu (i) revizijsku profesiju i određeni nivo kvalitete finansijskog izvještavanja.		
Sadržaj:	1.Profesionalna etika 2.Kodeks profesionalna etike 3.Kodeks profesionalne etike Međunarodne federacije računovođa (IFAC) 4.Kodeks primjenljiv na sve profesionalne računovođe –dio A 5.Kodeks primjenljiv na profesionalne računovođe u javnoj praksi-dio B 6.Kodeks primjenljiv na zaposlene profesionalne računovođe – dio C 7.Kodeks profesionalne etike Američkog instituta ovlaštenih javnih računovođa AICPA 8.Računovodtvena i revirijska praksa u BiH.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Prezentacije Diskusije Gosti predavači	50% 30% 10% 10%	
Načini provjere znanja:	grupni rad-prezentacije i aktivnosti na času prvi parcijalni ispit-test seminarski rad finalni ispit	20% 20% 10% 50%	
Literatura:	1. IFAC:Međunarodni standardi i saopštenja revizije,uvjeravanja i etike,Savez računovođa i revizora Srbije,Beograd, 2006. god. (prevod sa engleskog) 2. IFAC:Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor,Savez računovođa i revizora Srbije,Beograd,2004.god. (prevod sa engleskog) 3. William F. Messier Jr.:Revizija ,Priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka, II dopunjeno izdanje,Faber& Zgombić Plus,Zagreb,2000.god. (prevod sa engleskog) 4. Larry E. Rittenberg,Bradley J.Schwieger:Auditing Concepts for environment,The Dryden Press,New York , 1996. 5. Urednik Kristijan Krkač:Uvod u poslovnu etiku i korporacijsku društvenu odgovornost, Mate,Zagreb,2007.god.		

Šifra predmeta: ACC405	Naziv predmeta: REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I MREVS		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je upoznavanje svih karakteristika postupka revizije finansijskih izvještaja kao i razumijevanje međunarodnih standarda revizije, posebno onih koji se na reviziju finansijskih izvještaja. Također, studenti će se upoznati sa razlikama između revizije finansijskih izvještaja i drugih vrsta revizije i drugih revizorskih angažmana		
Sadržaj:	1. Pojam revizije 2. Vrste revizije, revizora i revizijskih poslova 3. Postupak revizije i revizijsko izvještavanje 4. Međunarodni revizijski standardi 5. Kontrola kvaliteta revizije i javni nadzor 6. Materijalnost i rizik u reviziji 7. Dokazi u reviziji i primjena uzorka u reviziji 8. Ocjena pouzdanosti sistema internih kontrola i interna revizija 9. Revizija pozicija finansijskog izvještaja 10. Revizija konsolidovanih finansijskih izvještaja		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Revizija finansijskih izvještaja i MRevS, studenti će moći da: 1. Sudjeluju u realizaciji svih konkretnih angažmana sa izražavanjem uvjerenja kao samostalni revizori i u okviru revizijskih timova 2. Razumiju potrebe korisnika i prilagode vrstu angažmana sa izražavanjem uvjerenja potrebama korisnika 3. Primjene svoja znanja kod ugovaranja angažmana sa izražavanjem uvjerenja sa eksternim revizorom za potrebe svoje organizacije.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Diskusije	75% 25%	
Načini provjere znanja:	pismeni ispit usmeni ispit	50% 50%	
Literatura:	1. Kurtanović, S., Jahić, H., Andrić, M.,(2015), *Revizija*, Fojnica. 2. Jahić, M., Andrić, M., Šapina, H. i Jahić, H. (2010). *Revizija,* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 3. William F. Messier Jr. (2000*). Revizija – priručnik za revizore i studente s rješenjima zadataka* (II dopunjeno izd.), Zagreb: Faber&Zgombić. 4. Andrić, M., Krsmanović, B. i Jakšić, D. (2009). *Revizija, teorija i praksa*. Subotica: Ekonomski fakultet. 5. *IFAC Handbook of International Auditing, Assurance, And Ethics Pronouncements*, (www.ifac.org/MediaCenter/) 6. Hayes, R. i Schilder, A. (2002*). Principi revizije – Međunarodni aspekt*. Banjaluka: 7. Zakon o računovodstvu i reviziji FbiH 8. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

Šifra predmeta: ACC409	**Naziv predmeta: ANALIZA POSLOVANJA**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se studenti bolje upoznaju sa neophodnostima i važnostima cjelokupne analize poslovanja privrednog subjekta, kao i da se uoči razlika između analize finansijskih izvještaja i analize poslovanja.		
Sadržaj:	1. Analiza poslovanja vs. analiza finansijskih izvještaja 2. Stateško planiranje, strateški menadžment i strateška analiza 3. Analiza nefinansijskih pokazatelja 4. Kontinuirano finansijsko izvještavanje, kontinuirana revizija i kontinuirana analiza poslovanja 5. Analiza poslovnih procesa 6. Identifikacija i upravljanje korporativnim rizicima 7. Benchmarking 8. Savremeni kontroling 9. Korisnici analize poslovanje i izvještavanje o analizi poslovanja 10. Due diligence		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Analiza poslovanja“, studenti će moći: 1. spoznati razliku između analize finansijskih izvještaja i analize poslovanja 2. saznati važnost planiranja i kontrolinga u izvještavanju o analizi poslovanja privrednog subjekta 3. saznati važnost i opasnost od nefinansijskih pokatelja prilikom analize poslovanja		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Gibson Charles, (2012.) Financial reporting analysis, Cengage learnings 2. Žager L. i ostali, (2008.) Analiza financijskih izvještaja, Zagreb <u>Dopunska</u> 1. Tip Stapenhurst, (2009), The bencmarking book, Elsevier Ltd 2. Peter Howson, (2006), Due diligence, Masmedia Zagreb		

Šifra predmeta: ACC408	Naziv predmeta: NAPREDNO MENADŽERSKO RAČUNOVODSTVO		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Omogućiti studenu da savlada bitne karakteristika i specifičnosti savremene primjene Menadzerskog računovodstva kroz riješavanje konkretnih praktičnih problema iz oblasti Menadzerskog računovodstva. Da razumije specifičnosti menadžerskog izvještaja Menadzerskog računovodstva, te uloguMenadzerskog računovodstva ustvaranju vrijednost za preduzeće.		
Sadržaj:	1. Informacije menadzerskog racunovodstva za odluke o aktivnostima i procesima 2. Organizacija kao sistem aktivnosti u lancu vrijednosti sa svojim ciljevima i njihovo stalno preispitivanje u okviru menadzerskog računovodstva 3. Informacije o troškovima iz menadžerskog računovodstva, kao podloga za planiranje cijena i proizvodnje 4. Savremeni oblici praćenje i vrednovanje poduzetničkog djelovanja i potencijala znanja u informacijskom i društvu znanja 5. Menadzersko racunovodstvo i sistem kontrole za strateske potrebe: pridruzivanje odredjenih perfomanci kroz cijeli lanac vrijednosti 6. Motivaciono ponasanje, Menadzersko racunovodstvo i sistem i kontrola - MACS 7. Čentri odgovornosti i finansijska kontrola 8. Znanje novi proizvodni faktor 9. Bilansapostignuca 10. Strateške fokusiranje organizacije 11. Strateške mape i bilanse postignuća 12. Korištenje bilanse postignuća za kreiranje korporativne sinergije 13. Strateško Menadžersko računovodstvo i njegova primjena 14. TQM i njegova primjena zajedno sa savremenim instrumentima MR 15. Nedodirljiva aktiva – Intelektualni kapital-modeli i primjena		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Menadžerskog računovodstvo II, studenti će moći da izvrše aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti savremenog Menadžerskog računovodstva te da koriste instrumente menadžerskog računovodstva (prije svega bilanse postignuća) u provođenju strateških ciljeva preduzeća i uvećanju vrijednosti preduzeća,		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case stady.	30% 40% 30%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study I aktivnosti na času seminarski rad Finalni ispit- test Drugi parcijalni test Finalni test	10% 20% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	1. Managerial Accounting,Atkinson,a focus on Decision making, S. Jackson, R.Sawyers ,Harcourt College Publisher, 2001., 2. Atkinson, Banker, Kaplan, Young, *Management Accounting*, Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey, 2000. 3. Balanced Scorecard, Kaplan, Norton, Harvard business School press 2006, 4. The Strategy-Focused Organization-how balaced scorecard companies thrive in the new bussines environment, Kaplan, Norton, Harvard business School press 2006 5. Strategy maps-Converting intangible assets into tangible outcoms, R.S.Kaplan, D.P.Norton 2004. 6. Model mjerenjanedodirljiveaktive, M.Basic, Ekonomskifakultet u Sarajevu 2005,		

Šifra predmeta:ACC407	Naziv predmeta: BUDŽETSKO RAČUNOVODSTVO		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta „Budžetsko računovodstvo“ jeste da studenti dođu do saznanja: 1. O institucionalnom okviru računovodstvenog sistema budžeta i opšeprihvačenih načela i standarda za državni sektor kao pretpostavka kvalitete računovodstvenog sistema budžeta; 2. Definisanjem strukture računovodstvenih informacija (forme finansijskih izvještaja) sa ciljem da zadovolje potrebe eksternih korisnika ,ali i menadžmenta; 3. Razvojem računovodstva u smjeru iznalaska efikasnih tehnika kontrole finansijskog menadžmenta i važećih propisa.		
Sadržaj:	1. Sistem buđeta :procesi i obuhvat 2. Klasifikacija u sistemu buđeta 3. Zakon o buđetu i ostali propisi 4. Buđetsko planiranje 5. Računovodstvo 6. Informatička podrška u buđetskim procesima 7. Finansijsko izvještavanje 8. Konsolidovani finansijski izvještaji 9. Interna kontrola i interna revizija 10. Eksterna revizija poslovanja buđetskih korisnika.		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Budžetskog računovodstva studenti će moći da: ▪ Opišu i evuliraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti budžetskog računovodstva; ▪ Evidentiraju transakcije iz oblasti budžetskog računovodstva u skladu sa opšteprihvačenim načelima i standardima za državni sektor i važećim propisima; ▪ Izrade i prezentiraju finansijske izvještaje koristeći stečena saznanja i vještine u postupku ispitivanja i ocjene finansijskih izvještaja te podataka i metoda koji se primjenjuju pri sastavljanju finansijskih izvještaja,na temelju koji se daje stručno mišljenje o realnosti i objektivnosti stanja imovine i rezultata poslovanja državnih budžetskih korisnika.		
Nastavne metode:	Ex- katedra Diskusije Prezentacije Gosti predavači	50% 10% 30% 10%	
Načini provjere znanja:	prvi parcijalni ispit -test drugi parcijalni ispit-test finalni ispit	25% (25 bodova) 25% (25 bodova) 50% (50 bodova)	
Literatura:	Obavezna: 1. Mehmed dr.sc. Jahić i grupa autora: Računovodstvo buđetskih korisnika i nevladinih organizacija (u pripremi). 2. Vlado dr.sc. Brkanič (redakcija) :Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, II Izmjenjena i dopunjena naklada. Računovodstvo, revizija i finansije,Zagreb,2010. 3. Međunarodni revizijski standardi, Hrvatska udruga revizora,Zagreb. 1999.(prevod) Dopunska: 1. Paul. M. Fisher,William.J.Taylor : Advanced Accounting, South – Western College Publishing , Cincinnati, Ohio,1995. 2. Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (2004) ,Savez računovođa i Revizora Srbije Beograd : Savez računovođa i revizora Republike srpske, Banja Luka, 2006. (prevod)		

IZBORNI PREDMET

Šifra predmeta: ACC505	**Naziv predmeta: FORENZIČNO RAČUNOVODSTVO I ISTRAGE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima da razumijevaju, evaluiraju i primjenjuju širok raspon stečenih znanja iz oblasti forenzičnog računovodstva za potrebe otkrivanja i sprječavanja prevara u domenu finansijskog izvještavanja.		
Sadržaj:	1. Pojam i djelokrug rada forenzičnog računovodstva 2. Sličnosti i razlike između naučnih disciplina forenzičnog računovodstva i revizije finansijskih izvještaja 3. Sličnosti i razlike između zvanja forenzičnog računovođe i revizora 4. Pojam prevare i vrste prevara 5. Motivacioni faktori za činjenje prevara 6. Relevantne karakteristike prevara u finansijskim izvještajima 7. Tehnike forenzičnog računovodstva pri sprječavanju i otkrivanju prevara u finansijskim izvještajima 8. Identifikacija i evaluacija faktora rizika od uočenih potencijalnih prevara u finansijskim izvještajima 9. Izvođenje dokaza pri spriječavanju i otkrivanju prevara u finansijskim izvještajima 10. Izvještavanje forenzičnog računovođe o otkrivenim prevarama u finansijskim izvještajima		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Forenzično računovodstvo“ studenti će biti osposobljeni za korištenje specifičnih metoda i tehnika forenzičnog računovodstva za potrebe: 1. otkrivanja prevara u domenu finansijskog izvještavanja, 2. sprječavanja prevara u domenu finansijskog izvještavanja, 3. izrade i prezentacije izvještaja o počinjenim prevarama u društvima.		
Nastavne metode:	Ex-katedra Gosti predavači Prezentacije Studije slučajeva	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacija studija slučaja parcijalni test finalni ispit	10% 10% 30% 50%	
Literatura:	1. Zimbelman, M. i Albrecht. C. (2012). *Forensic Accounting.* South-Western: Cengage Learning. 2. Zabihollah, R. I Riley, R. (2014). *Prijevara u financijskim izvještajima – sprječavanje i otkrivanje*. II izdanje. Zagreb: Mate. 3. Jahić, M. (2008). Finansijsko *računovodstvo: MSFI-MRS-PDV.* Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 4. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) 5. Isaković-Kaplan,Š. *Forenzično računovodstvo*, udžbenik u pripremi		

Šifra predmeta: ACC506	Naziv predmeta: INTERNA REVIZIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Omogućiti studentu da razumije metode implementacije postupaka interne revizije i njenu evaluaciju, kao i specifičnosti vezano za privredu i javni sektor		
Sadržaj:	1. Detaljna elaboracija regulatornog okvira za internu reviziju u privredi 2. Detaljna elaboracija Regulatornog okvira za internu reviziju u javnom sektoru 3. Proces interne revizije u skladu sa Metodologijom rada interne revizije 4. Proces obavljanja interne revizije – faze revizije sistema: 5. Priprema i planiranje interne revizije 6. Utvrđivanje i dokumentiranje sistema 7. Identifikacija i procjena sistema internih kontrola 8. Testiranje kontrola 9. Ocjena sistema kroz formuliranje nalaza, stručnog revizorskog mišljenja i preporuka 10. Izvještavanje i praćenje (Sastavljanje izvještaja i saopštavanje) 11. Proces interne revizije i dokumentiranje 12. Prethodne kontrole interne revizije 13. Procjenasistemainternihkontrola 14. Davanje preporuka 15. Nadzor interne revizije		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Interne revizije, studenti će moći da: 1. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne kontrole 2. Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti Interne revizije 3. Koriste znanja i vještine za osnkvne elemente vezano za uspostavljanje interne revizije, njeno planiranje i sprovođenje		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije diskusije ,case stady.	50% 30% 20%	
Načini provjere znanja:	prezentacije case study i aktivnosti na času seminarski rad Prvi parcijalni test Drugi parcijalni test Finalni test	20% 10% 10% 20% 20% 20%	
Literatura:	<u>Osnovna</u>: 1. "Priručnik za Internu reviziju“ , prof.dr Meliha Bašić, Alma Malinović dipl.oec, Institut internih revizora Bosne i Hercegovine 2009. god, 2. „Standardi interne revizije-Crvena knjiga“,Institut internih revizora Bosne i Hercegovine, 2009.god. 3. „Računovodstvo budžetskih organizacija“, Meliha Bašić, Hrvoje Šapina, Benina Veledar, Livbertas , Sarajevo 2012. ; 4. Važeći propisi u oblasti interne revizije ; <u>Dopunska</u>: 1. „Interna revizija“ ,Boris Tušek, Lajoš Žager,Ivana Barišić, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2014. 2. " Revizija-podrška poslovnom upravljanju" Boris Tušek, Lajoš Žager, Željko Rička, Revicon 2008.god; 3. „Zakon o javnm nabavkama-komentar i primjena"; Željko Rička, Hajrudin Buza, Stipo Petričević, Marko Stanarević , Revicon Sarajevo, Sarajevo 2008.god.; 4. Ostala aktuelna literatura koja bude na raspolaganju (dostupna studentima) u vrijeme izvođenja nastave;		

Šifra predmeta: ACC504	**Naziv predmeta: NAPREDNO POREZNO RAČUNOVODSTVO**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se studenti upoznaju sa poreznim zakonima u BiH i EU, njihovoj primjeni, te poreznom izvještavanju.		
Sadržaj:	1. Poreski sistem BiH 2. Direktni i indirektni porezi 3. Poreski nadzor 4. Porezna uprava FBiH i UIO 5. Porez na dobit 6. Porez na dodanu vrijednost 7. Porez na promet nepokretnosti 8. Porez na dohodak 9. Doprinosi 10. EU direktive u vezi sa porezima		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Napredno porezno računovodstvo“, studenti će moći: 1. saznati osnovne odredbe svih poreznih zakona u BiH 2. saznati važnost poreznog planiranja 3. upoznati se sa EU Direktivom vezanom za PDV		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Zakon o PDV BiH 2. Zakon o porezu na dobit FBiH 3. Zakon o porezu na dohodak FBiH <u>Dopunska</u> 1. EU Directive 2006/112/EC 2. Zakon o doprinosima FBiH		

Šifra predmeta: ACC501	Naziv predmeta: NAPREDNO RAČUNOVODSTVO FINANSIJSKIH INSTITUCIJA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Omogućiti studentima da na naprednom nivou razumijevaju i primjenjuju širok raspon stečenih znanja o računovodstvenim principima i pravilima (standardima) koja se primjenjuju u računovodstvu finansijskih institucija.		
Sadržaj:	1. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standardi, 2. Zakonska regulativa kojom se reguliše računovodstvo finansijskih institucija 3. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u bankama 4. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u mikrokreditnim organizacijama 5. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u osiguravajućim društvima 6. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u fondovima 7. Računovodstveni obuhvat poslovnih događaja u lizing društvima 8. Finansijsko izvještavanje finansijskih institucija 9. Interna i eksterna revizija poslovanja finansijskih institucija 10. Profesionalna etika računovođa u finansijskim institucijama		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta Računovodstvo finansijskih institucija, studenti će moći da: ▪ Opišu i evaluiraju aplikaciju ključnih koncepata iz oblasti računovodstva finansijskih institucija ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe evidencije poslovnih događaja u računovodstvu finansijskih institucija ▪ Koriste znanja i vještine za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja u finansijskim institucijama		
Nastavne metode:	Ex-katedra Gosti predavači Prezentacije Studije slučajeva	40% 20% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	Prezentacija Prvi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit Finalni ispit	10% 20% 20% 50%	
Literatura:	1. Jahić, M. (2008). *Finansijsko računovodstvo: MSFI-MRS-PDV*. Sarajevo: Udruženje revizora FBiH. 2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) 3. Važeći zakoni iz oblasti računovodstva i revizije u FBiH i BiH		

Šifra predmeta: ACC508	**Naziv predmeta: RAČUNOVODSTVENO PLANIRANJE**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj izučavanja ovog predmeta je da se studenti upoznaju sa značajem računovodstvenog planiranja, zakonskim odredbama u vezi računovodstvenog planiranja, i međuovisnosti između knjigovodstva, planiranja, kontrole, analize i izvještavanja o bitnim elementima finansijskog položaja i finansijske uspješnosti pravnog lica		
Sadržaj:	1. Računovodstveno planiranje kao dio računovodstva 2. Veza između pojedinih dijelova računovodstva 3. Strateško planiranje i operativno planiranje 4. Operativno planiranje i računovodstveno planiranje 5. Planirani bilans stanja 6. Planirani bilans uspjeha 7. Planirani izvještaj o gotovinskom toku 8. Planirani izvještaj o promjenama na kapitalu 9. Planirane bilješke i promjene računovodstveni politika 10. Zakonske odredbe u vezi planiranja iz ZPD FBiH		
Ishodi učenja:	Nakon položenog predmeta „Računovodstveno planiranje“, studenti će moći: ▪ saznati nivo međuovisnosti pojedinih dijelova računovodstva, sa posebnim osvrtom na računovodstveno planiranje i svakog drugog pojedinog dijela računovodstva ▪ saznati važnost računovodstvenog planiranja ▪ saznati nivo međuovisnosti računovodstvenog planiranja i strateškog planiranja, kao i njegovu ulogu u strateškom menadžmentu		
Nastavne metode:	Ex katedra Prezentacije Diskusije	70% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	prezentacije i seminarski rad testovi u toku nastave finalni test	10% 40% 50%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Nidžara Osmanagić Bedenik, (2002,)Operativno planiranje, , Zagreb 2. Jahić H., (2014), Finansijsko izvještavanje, Fojnica <u>Dopunska</u> 1. Gibson Charles, (2012.) Financial reporting analysis, Cengage learnings Zakon o doprinosima FBiH		

SMJER: TURIZAM

Šifra predmeta: MAR421	**Naziv predmeta: STRATEŠKI MARKETING U TURIZMU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Turizam je hiperkonkurentna industrija i trenutno najdinamičnija industrija u svijetu. Razumjevanje savremenih turista i prilagođavanje njihovim potrebama uz praćenje tržišnih trendova je ključni preduslov za uspjeh turističke organizacije. Stoga se ovaj predmet bavi savremenom praksom marketinga u turizmu i naglašava značaj tržišne orijentacije i fokusa na potrebe turista kao preduslove uspješnosti u dugom roku. Cilj programa je upoznavanje polaznika sa inovativnim marketinškim strategijama i alatima koje turističkim organizacijama pomažu u kreiranju održivog rasta. Program je usmjeren ka praksi i od polaznika se očekuje aktivno učešće u radu na analizi slučajeva iz prakse, radionicama, timskom radu i projektima.		
Sadržaj:	1. Pojam i važnost marketinga u turizmu 2. Proces marketing planiranja i razvoj marketing plana 3. Razumjevanje potreba savremenih turista 4. Mikro i makro okruženje 5. Segmentacija tržišta, odabir ciljnih tržišta i pozicioniranje 6. Razvoj turističkih proizvoda 7. Politika cijena u turizmu 8. Integrisano marketing komuniciranje u turizmu 9. Primjena digitalnih alata u turizmu 10. Organizacija i kontrola marketinga 11. Upravljanje odnosima sa kupcima (CRM)		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon završetka kursa biti u stanju: 1. razumjeti važnost i nužnost primjene marketinga u turizmu, 2. razumjeti teoretski okvir povezan sa uspješnim marketing strategijama i taktikama u turizmu, 3. razvijati i implementirati strategije i planove marketinga.		
Nastavne metode:	Ex katedra Analiza slučajeva Diskusija i radionice Projekti Gosti predavači	20% 30% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Test/provjera znanja Studije slučaja Projekat Diskusije i individualne aktivnosti	40% 30% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Kotler, P. i Bowen, J.T. (2013). *Marketing for Hospitality and Tourism: Pearson New International Edition*.Pearson. 2. Kotler, P. i Bowen, J.T. (2009). *Marketing for Hospitality and Tourism 5th edition*.PrenticeHall. <u>Dopunska</u> 1. Peštek, A. (2011). E-marketing u turizmu. Sarajevo: Ekonomski fakultet u Sarajevu.		

Šifra predmeta: MAR422	**Naziv predmeta: KREIRANJE TURISTIČKE PONUDE I UPRAVLJANJE KVALITETOM TURIZMU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razvijanje sposobnosti među studentima da razumiju prirodu turističke ponude i njenu multidimenzionalnost, tipologiju turističkih proizvoda i usluga; da razviju i usvarše znanja i vještine u oblasti metodologije kreiranja turističke ponude, kao i osnovne procese upravljanja kvalitetom turističke ponude; značaj inovacija i inoviranja za unapređenje vrijednosti i kvaliteta turističke ponude; savladaju modele za mjerenje kvaliteta usluga; dimenzije građenja i razvijanja konkurentske prednosti turističke ponude.		
Sadržaj:	1. Turistički proizvodi i turističke usluge 2. Vrste i tipovi turističke ponude i nove vrste turizma 4. Turistički proizvod i turistička destinacija 5. Razumijevanje uloge uslužnog procesa u turističkoj ponudi i uslugama 6. Životni ciklus turističkih proizvoda i usluga 7. Brendiranje turističke ponude 8. Pozicioniranje turističke ponude i pnuđača 9. Upravljanje kvalitetom turističke ponude 10. Modeli mjerenja kvaliteta u turizmu		
Ishodi učenja:	Po završetku predavanja i provjera znanja iz ovog predmeta studenti će biti u mogućnosti da: ▪ Razumiju strukturu turističke ponude i kreiraju njene elemente u kontekstu turističke destinacije ▪ Mjere i upravljaju kvalitetom turističke ponude ▪ Koriste inovacije u tehnologiji i marketingu za kreiranje i upravljanje turističkom ponudom ▪ Razvijaju i unapređuju konkurentske prednosti u odnosu na druge turističke ponuđače i turističke destinacije		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacija sa studentima Studije slučaja Angažovanje gosta predavača		25% 50% 25%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Studije slučaja (4x) Grupni rad Završni projekat		10% 40% 15% 35%
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Babić-Hodović, V. (2010). *Marketing usluga*, Ekonomski fakultet u Sarajevu 2. Sharma, K. J. (2008). *Tourism Product and Services: Development Strategy and Management Options*. Kanishka Publishing House 3. Mok, C., Sparks, B. And Kadampully, J. (2001) *Service Quality Management in Hospitality*, The Haworth Hospitality Press, Binghamton, NY. <u>Dopunska</u> 1. Bajraktarović, D. (2013). Upravljanje kvalitetom u turizmu. Univerzitet Singidunum Beograd 2. Popesku, J. (2013). Marketing u turizmu i hotelijerstvu. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Tekstovi i članci koji će biti dostavljeni studentima		

Šifra predmeta: MAR409	Naziv predmeta: POSLOVNO KOMUNİCİRANJE İ PREGOVARANJE U TURİZMU		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Usvajanje općih znanja potrebnih za uspješniju poslovnu (usmenu i pismenu) komunikaciju. Stjecanje potrebnih znanja i vještina iz primijenjenih područja poslovnog komuniciranja, kao što su izvođenje prezentacija, pregovaranja, vođenje sastanaka, intervjuiranje, rješavanje konfliktnih situacija itd.		
Sadržaj:	1. Pojam i značaj komuniciranja 2. Modeli (proces) i oblici komuniciranja 3. Kultura organizacije i komuniciranje 4. Strateški pristup komunikaciji 5. Asertivnost 6. Pismeno komuniciranje 7. Usmene i vizuelne prezentacije 8. Poslovni sastanci 9. Pojam i vrste pregovaranja 10. Proces pregovaranja		
Ishodi učenja:	• stečena znanja iz ovog predmeta će omogućiti lakše razumijevanje uloge i začaja interpersonalnog komuniciranja u i izvan oprganizacije. • Studenti će savladati određenje tehnike i vještine koje će im omogućiti lakše i efikasnije komuniciranje, kao što su prezentacije i vođenje sastanaka. • Mogućnost primjene ključnih vještina i tehnika u praktičnom poslovnom pregovaranju.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacije studije slučaja gostujući predavač	60% 10% 20% 10%	
	testovi seminarski rad i prezentacije studije slučaja/zadaće	70% 20% 10%	
Literatura:	1. Rouse,J.M., Rouse, S. (2005). *Poslovne komunikacije*. Zagreb: Masmedia. 2. Lewicki R.J., Saunders D.M., Barry B. (2009). Pregovaranje. Zagreb: Mate.		

Šifra predmeta: MAN404	**Naziv predmeta: ORGANİZACİJA U HOTELİJERSTVU İ TURİZMU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: I**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: Obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Ciljevi koji se žele ostvariti realizacijom nastavnog procesa usmjereni su na upoznavanje studenata sa osnovnim principima organizacijskog dizajna, počevši od organizacijske makrostrukture do dizajniranja radnog mjesta. Dodatni cilj ovog predmeta je usmjeren na izgradnju kompetencija studenata vezanih za metodologiju analize organizacijskog okruženja i analizu organizacije, te aktuelne karakteristike upravljanja hotelskim poslovanjem.		
Sadržaj:	1. Uvod u teoriju organizacije – historijski aspekti 2. Osnovni teorijski koncepti organizacije 3. Organizacijsko okruženje i industrija turizma 4. Osnove planiranja, odlučivanja i kreiranja strategije u organizaciji 5. Mjerenje efikasnosti turističke organizacije 6. Bazični elementi procesa organizovanja 7. Upravljanje organizacijskim dizajnom 8. Upravljanje organizacijskim promjenama i inovacijama 9. Lidership i motivacija u turističkoj organizaciji 10. Komunikacija i kontrola u turističkoj organizaciji		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje logike procesa funkcioniranja organizacije ▪ rješavanje praktičnih problema organizacijske transformacije i reorganizacije ▪ obavljanje odgovarajućih poslovnih operacija i funkcija u hotelskim i drugim preduzećima.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusija studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	Testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Richard L. Daft: Organization theory and design, West Publishing Company, USA, 2013. 2. Getz, D. Event studies: Theory, Research and Policy for Planned Events. Elsevier. 2007. <u>Dopunska</u> 1. Z. Hadžiahmetovic, S.Softic, Dž.Kulovic: Organizacija (teorije, strukture, ponašanje), Ekonomski fakultet Sarajevo, Sarajevo, 2008. 2. Greenberg, Jerald, Baron, A., Robert, Behavior in Organizations, Pearson Education, Inc., Upper Saddle River, New Jersey, 2003.		

Šifra predmeta: MAR412	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE KANALIMA DISTRIBUCIJE I MARKETING KOMUNICIRANJEM**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta Upravljanje kanalima distribucije i marketing komuniciranjem je da pruži studentima napredno znanje o kanalima distibucije i marketing komuniciranjuu turizmu te da prezentira glavne faze procesa upravljanja kako kanalim distribucije tako i marketing komuniciranjem koje turistička preduzeća mogu koristiti za distribuciju i promociju svojih proizvoda i usluga.		
Sadržaj:	16. Struktura kanala distribucije u turizmu 17. Upravljanje kanalima distribucije u turizmu 18. Institucije kanala distribucije u turizmu 19. Funkcionisanje kanala distribucije u turizmu. 20. Strategija integriranog marketing komuniciranja (IMK) u turizmu. 21. Planiranje i kreiranje marketing komunikacijske poruke. 22. Mediji marketing komuniciranja i medijsko planiranje. 23. Oglašavanje i unapređenje prodaje. 24. Odnosi s javnošću i publicitet. 25. Lična prodaja. 26. Direktni i Internet marketing.		
Ishodi učenja:	Po završetku nastave studenti će moći: 5. Identificiratii i razumijeti ključne uloge i značaj distribucije i marketing komuniciranja u turizmu. 6. Objasniti osnovne karakteristike distribucije i marketing komuniciranjau turizmu. 7. Opisati, analizirati i evaluirati različite komponente distribucije i marketing komunikacijskog miksa u turizmu. 8. Samostalno pripremiti plan distribucije i kampanje marketinških komunikacija u turizmu.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije prezentacije gosti predavači analiza slučajeva	40% 10% 20% 10% 20%	
Načini provjere znanja:	Test 1 Test 2 Tematska prezentacija Analiza slučaja iz prakse	30% 30% 20% 20%	
Literatura:	<u>Obavezna literatura</u>: 1. Bowen, J.T., Makens, J.C., Kotler, P., *Marketing for Hospitality and Tourism,* Sixth edition, Pearson, 2013. <u>Dopunska literatura:</u> 1. Buhalis, D., Laws, E.,*Tourism Distribution Channels,* Cengage Learning, 2001. 2. Senečić, J., *Promocija u turizmu,* Mikrorad, Zagreb, 1998.		

Šifra predmeta: MAR410	Naziv predmeta: PRIMIJENJENO ISTRAŽIVANJE U TURIZMU		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Primarni cilj predmeta "Primjenjeno Istraživanje turističkog tržišta" je da studentima II ciklusa Master studija omogući sveobuhvatno razumijevanje procesa istraživanja turističkog tržišta. Ovo uključuje: a) procjenu potrebe i mogućnosti korištenja analitičkih oruđa, b) razvoj i jačanje vještina rješavanja tržišnih problema i odlučivanja i c) razvijanje pisanih i verbalnih komunikacionih vještina. Da bi se ovaj cilj ostvario na nivou studija, potrebno je kvalitetno spoznati sve aspekte metodologije istraživanja tržišta generalno, ali i specifičnosti istraživanja turističkog tržišta. Posebno se insistira na tzv. applied approach, gdje se nastoji da studenti steknu sposobnosti individualnog i timskog rada analizom slučajeva iz prakse i vlastitim istraživanjima u realnom okruženju.Kvalitetan istraživač marketinga mora savladati tri komponente svojih znanja i sposobnosti. To su teoretska znanja, poznavanje makro i mikro okruženja u kojem se istraživanje obavlja i poznavanje kompanije o kojoj se u konkretnom istraživanju radi.		
Sadržaj:	1. Specifičnosti i značaj istraživanja turističkih tržišta 2. Planiranje istraživanja turističkih tržišta 3. Baze podataka i prikupljanje sekundarnih i primarnih podataka 4. Metode analize turističkih tržišta 5. Priprema podataka za analizu 6. Univarijantni testovi za ispitivanje razlika 7. Linearno modeliranje 8. Primjena faktorske analize 9. Specifična područja istraživanja u turizmu 10. Savremeni trendovi u turizmu		
Ishodi učenja:	▪ Definisanje potrebnih informacija za rješavanje problema istraživanja u formi plana istraživanja i identificiranje različitih izvora informacija. ▪ Prijedlog i kreiranje upitnika i plana uzorka ▪ Organizacija prikupljanja podataka i analiza ▪ Pisanje izvještaja i prezentacija rezultata istraživanja		
Nastavne metode:	Ex katedra Diskusije Strategije aktivnog učenja	40% 40% 20%	
Načini provjere znanja:	Projekat Prezentacija Test	50% 10% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Marušić, M. i Prebežec, D. (2004). *Istraživanje turističkih tržišta*, Zagreb: Adeco. 2. Tihi, B. i Kurtović, E. (2015). *Istraživanje marketinga*, VI izdanje, Sarajevo: Ekonomski fakultet. 3. Dodatni materijali koji će studentima biti dostavljeni tokom semestra <u>Dopunska</u> 1. Senečić, J. (1997), *Istraživanje turističkih tržišta,* Zagreb: mikrorad d.o.o. i Ekonomski fakultet Zagreb. 2. Ritchie, B.W., Burns, P., Palmer, C. (2005). *Tourism Research Methods: Integrating Theory With Practice*, Cambridge: CABI Pub. 3. Veal, A.J. (1997). *Research Methods for Leisure and Tourism: a Practical Guide*, London: Pitman Publishing. 4. Finn, M. (2000). *Tourism and Leisure Research Methods: Data Collection, Analysis and Interpretation*, New York: Longman Pub. Group.		

Šifra predmeta: MAR423	**Naziv predmeta: VOĐENJE U TURİZMU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: I**	**Semestar: II**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: obavezni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumijevanje logike funkcioniranja industrije turizma i ugostiteljstva. Cilj predmeta je osposobiti studente za korištenje ekonomskih principa i kategorija u industriji turizma i ugostiteljstva odnosno biznis organizacijama koje se navedenim poslovima bave. Studenti će steći i osnovna znanja o turističkom tržištu i o kretanjima u međunarodnom turizmu i turizmu BiH.		
Sadržaj:	1. Karakteristike turizma kao privredne djelatnosti/industrije, 2. Ekonomski i okolišni značaj turizma, 3. Planiranje i implementiranje strategije turizma, 4. Organizacija turizma i osnove poslovne politike u industriji turizma, 5. Planiranje rasporeda i vremena u turizmu, 6. Savremeni koncepti menadžmenta i njihova primjena u turizmu, 7. Turističko tržište i njegove karakteristike, 8. Konkurentnost sektora/industrije turizma, 9. Odnos turizma i drugih privrednih grana/industrija, 10. Karakteristike i perspektive razvoja međunarodnog turizma,		
Ishodi učenja:	▪ Razumijevanje osnovnih procesa i odnosa u turizmu ▪ Korištenje kategorijalnog aparata i metodologije upravljanja organizacijama u turizmu ▪ Kompetencije implementacije strategije u organizacijama ugostiteljstva i turizma		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Michael, Olsen, Jinlin, Zhao, Abraham, Pizam, Hospitality Strategic Management, ELSEVIER, 2008. 2. Ford, Lumban, Gaol, Wyne, Mars, Hoga, Saragh, Management and Technology in Knowledge, Service, Tourism and Hospitality, CRC Press, 2014. Dopunska 1. Martin, G., Jagels, Michael, M., Coltman, Hospitality Management Accounting, John Wiley and Sons, 2004. 2. John C. Crotts, Dimitrios Buhalis, Roger March, Introduction: Global Alliances in Tourism and Hospitality Management, 2000.		

Šifra predmeta: MAN403	Naziv predmeta: OPERACİONİ MENADŽMENT U USLUGAMA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima sposobnost kvalitetne analize prirode i uloge operacijskog menadžmenta u proizvodnji roba i usluga i mogućnost razumijevanja značaja dizajniranja procesa, proizvoda i mreža snabdjevanja, kao i radnih mjesta i organizacije. Dodatni cilj ovog predmeta je objasniti ulogu i značaj planiranja kapaciteta, zaliha, resursa, poslovnih mreža i kvaliteta, te upoznati studente sa značajem i ulogom unapređenja u operacijskom menadžmenta sa ciljem jačanja konkurentskih sposobnosti organizacije uz razumijevanje izazova operacijskog menadžmenta u budućnosti.		
Sadržaj:	1. Historijski kontekst razvoja operacionog menadžmenta 2. Šta je opreracijski menadžment-definicija i elementi 3. Strateška uloga i ciljevi operacija 4. Dizajniranje procesa, dizajniranje proizvoda i usluga 5. Dizajniranje mreža snabdjevanja 6. Dizajniranje layout-a i toka operacija 7. Dizajniranje radnih mjesta i organizacije rada 8. Priroda planiranja i kontrole u operacionom menadžmentu 9. Planiranje i kontrola kapaciteta i zaliha 10. Planiranje resursa preduzeća (ERP) 11. Lean operacije i just-in-time 12. Planiranje i kontrola projekata 13. Planiranje i kontrola kvaliteta 14. Unapređenje operacija 15. Izazovi operacionog menadžmenta		
Ishodi učenja:	▪ sposobnost oblikovanja sopstvenog pogleda na važnost operacionog menadžmenta za konkurentnost uslužnog preduzeća ▪ kompetencije kritičke ocjene prednosti uvođenja operacijskog menadžmenta na sistemskim područjima kreiranja i isporuke usluga ▪ pojačati sposobnost analitičkog razmišljanja, oblikovanja argumenata, sposobnosti aktivnog sudjelovanja u raspravama i interpretaciji podataka		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna 1. Slack, Chambers & Johnston: Operations Management, 5/E, Prentice Hall, 2007 2. Naresh, Roy, Ram, A modern Approach to Operations Management, New Age International Limited, Publishers, 2005 Dopunska 1. Heizer & Render: Principles of Operations Management, 8/E, 2010, Prentice Hall 2. Krajewski, Ritzman & Malhotra: Operations Management, 9/E, 2010, Prentice Hall		

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: MAR522	**Naziv predmeta: CRM U TURIZMU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da omogući studentima da primijene znanja usvojena na prvom ciklusu iz marketinških predmeta i/ili predmeta iz oblasti marketinga i menadžmenta u turizmu u cilju kreiranja strategija i programa usmjerenih na povećanje zadovoljstva i zadržavanje posjetilaca, te građenje lojalnosti prema turističkim ponuđačima. U tom kontekstu kroz rad na ovom predmetu studentima će biti omogućeno da istražuju i testiraju mogućnost primjene modela i instrumenata za praćenje reakcija posjetilaca i kupaca na ponudu kreiranu na turističkoj destinaciji, te da savladaju vještine korištenja baza podataka koje sadrže podatke o posjetiocima u funkciji kreiranja marketing strategija privlačenja i zadržavanja turista.		
Sadržaj:	1. Koncept i kontekst CRM-a u turizmu 2. Značaj CRM-a za turizam i turističke djelatnosti 3. Koncept životnog ciklusa kupaca i cjeloživotne vrijednosti kupaca 4. Instrumenti za praćenje i upravljanje životnim ciklusom kupaca i turista 5. Upravljanje portfoliom kupaca 6. Upravljanje životnim ciklusom turista 7. Upravljanje vrijednošću kreiranom za turiste 8. Privlačenje i zadržavanje kupaca i turista 9. Organizacione pretpostavke za primjenu CRM strategija 10. Izazovi globalnog CRM-a		
Ishodi učenja:	Nakon završenog ciklusa pohađanja nastave i polaganja ispita iz ovog predmeta studenti bi trebali biti u mogućnosti: - Primijeniti ideju i koncept građenja odnosa sa kupcima i lojalnosti kupaca. - Identifikovati ključne faktore koji doprinose sklonosti kupaca da se vežu za ponuđače i destinaciju - Integrisati sistem za upravljanje odnosima s kupcima u složenu strukturu ponuđača u turizmu - Primijeniti CRM koncept u kontekstu razvoja informacionih tehnologija i podrške - Primijeniti različite modele i nivoe CRM-a u zavisnosti od tržišta, kupaca i ponude.		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacije sa studentima Individualne diskusije i grupni rad Prezentacije u toku semestra (grupe od 4-5 studenata) Angažovanje gosta predavača		50% 20% 15% 15%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Izrada projekta Izvještaj o studiji slučaja Provjera znanja putem testova (2x)		10% 20% 20% 50%
Literatura:	<u>Obavezna literatura</u>: 1. Sharp, E. D. (2008). *Customer Relationship Management Systems Handbook*, Auerbach publications 2. Fjermestad, F. and Romano, C. N. (2006) *Electronic Customer Relationship Management*, M.E. Sharpe, Inc. <u>Dodatna literatura:</u> 1. Sharp, E. D. (2008). *Customer Relationship Management Systems Handbook*, Auerbach publications 2. Buttle, F., (2009), *Customer Relationship Management*, Butterworth-Heinemann 3. Slučajevi i tekstovi koji će biti dostavljeni uz pojedina poglavlja i raspoloživi na web stranici		

Šifra predmeta: MAR523	Naziv predmeta: MARKETING TURISTIČKE DESTINACIJE		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je razvijanje sposobnosti među studentima da razumiju prirodu turističke ponude i njenu multidimenzionalnost, tipologiju turističkih proizvoda i usluga; da razviju i usvarše znanja i vještine u oblasti metodologije kreiranja turističke ponude, kao i osnovne procese upravljanja kvalitetom turističke ponude; značaj inovacija i inoviranja za unapređenje vrijednosti i kvaliteta turističke ponude; savladaju modele za mjerenje kvaliteta usluga; dimenzije građenja i razvijanja konkurentske prednosti turističke ponude.		
Sadržaj:	1. Značaj destinacije kao fokus aktivnosti u oblasti turizma i ugostitljestva 2. Interesne grupe (stakeholderi) turističke destinacije 3. Životni ciklus turističke destinacije i marketing strategije u različitim fazama životnog ciklusa 4. Brendiranje i građenje imidža turističke destinacije 5. Pozicioniranje turističke destinacije 6. Integrisanje ponude na nivou turističke destinacije 7. Uloga cijena i distribucije u marketingu turističke destinacije 8. Promocija turističke destinacije 9. Upravljanje kvalitetom na nivou tursističke destinacije 10. Organizacione pretpostavke i tijela za upravljanje turističkom destinacijom		
Ishodi učenja:	Po završetku predavanja i provjera znanja iz ovog predmeta studenti će biti u mogućnosti da: ▪ Razumiju strukturu turističke ponude i kreiraju njene elemente u kontekstu turističke destinacije ▪ Mjere i upravljaju kvalitetom turističke ponude ▪ Koriste inovacije u tehnologiji i marketingu za kreiranje i upravljanje turističkom ponudom ▪ Razvijaju i unapređuju konkurentske prednosti u odnosu na druge turističke ponuđače i turističke destinacije		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacija sa studentima Studije slučaja Angažovanje gosta predavača		25% 50% 25%
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Studije slučaja (4x) Grupni rad Završni projekat		10% 40% 15% 35%
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Pike, S. (2012) Destination Marketing. Burlington, Butterworth Heinemann 2. Pike, S. () Destination Marketing Organization ELSEVIER Sharma, K. J. (2008). *Tourism Product and Services: Development Strategy and Management Options*. Kanishka Publishing House 3. Mok, C., Sparks, B. And Kadampully, J. (2001) *Service Quality Management in Hospitality*, The Haworth Hospitality Press, Binghamton, NY. <u>Dopunska</u> 1. Bajraktarović, D. (2013). Upravljanje kvalitetom u turizmu. Univerzitet Singidunum Beograd 2. Popesku, J. (2013). Marketing u turizmu i hotelijerstvu. Univerzitet Singidunum Beograd 3. Tekstovi i članci koji će biti dostavljeni studentima		

Šifra predmeta: MAR523	Naziv predmeta: MEĐUNARODNE MARKETING STRATEGIJE, POLITIKE I INSTRUMENTI		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je da omogući studentima da razumiju specifičnosti djelovanja na različitim tržištima i u kontekstu različittih tipova tražnje, te na osnovu toga nauče kako marketing strategije, politike i instrumente prilagoditi specifičnostima ciljanih tržišta i potencijalnih kupaca (turista). Da bi u tome uspjeli u okviru predmeta biće im omogućeno da usvoje znanja o svaremenim trendovima poslovanja na međunarodnom turističkom tržištu i novim oblicima integrisanja među učesnicima na strani ponude i posredovanja u dosezanju ciljanih tržišta. Uzimajući u obzir nužnost djelovanja i integrisanog nastupa sa nivoa turističke destinacije studenti će u okviru ovog predmeta imati mogućnost da dobiju informacije o načinu djelovanja sa nivoa države, strategijama i politikama koje je moguće koristiti da bi se turistička destinacija pozicionirala na međunarodnom turističkom tržištu, a u zavisnosti od faze životnog ciklusa , političkih i ekonomskih faktora karakterističnih za konkretnu destinaciju. .		
Sadržaj:	1. Značaj turističkog sektora za razvoj ekonomije, društveni i politički aspekti međunaordnih putovanja i turističkih kretanja 2. Barijere za putovanja, investiranje u turizmu i regulacija odnosa u okvirima međunarodnog poslovanja; Internacionalne organizacije koje utiču na otklanjanje barijera: WTO, IMF, IHA 3. Podrška sa državnog nivoa, nacionalne turističke organizacija (politička stabilnost, upravljanje potencijalnim rizicima i sigurnost) 4. Turističke politike i nacionalni akcioni plan 5. Razumijevanje kulturnih razlika, razlika u percepciji i pregovaranju 6. Međunarodne marketing strategije i prodaja 7. Istraživanje tržišta, razumijevanje determinanti i faktora međunarodne turističke tražnje i pozicioniranje turističke ponude na ciljanim tržištima 8. Identifikacija i razumijevanje globaliziranih vertikalnih sistema u distribuciji turističke ponude i posredovanju 9. Kreiranje integrisanog marketing komuniciranja prilagođeno promjenama u turističkoj tražnji 10. Razvoj transporta, tehnologije i automatizacija kao faktori razvoja međunarodnih marketing strategija i politika		
Ishodi učenja:	Po završetku predavanja i provjera znanja iz ovog predmeta studenti će biti u mogućnosti ▪ razumjeti specifičnosti različitih tipova turističkih tržišta i tražnje kojima usmjeravaju ponudu destinacija i kompanija ▪ analizirati i procijeniti faktore koji utiču na preferencije i ponašanje potencijalnih turista ▪ kreirati marketing strategije i instrumente za dosezanje i privlačenje turista ▪ kreirati i koristiti nacionalne politike i organizacije u nastojanju da integrišu ponudu na nivou destinacije i osiguraju zajednički nastup i komunikaciju sa ciljanim tržištima i turistima		
Nastavne metode:	Interaktivna forma predavanja i komunikacija sa studentima Studije slučaja Angažovanje gosta predavača	25% 50% 25%	
Načini provjere znanja:	Aktivnosti na času Studije slučaja (4x) Grupni rad Završni projekat	10% 40% 15% 35%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Knowles, T., Diamantis, D. and El-Mourhabi, J. B. (2004). *Globalization of Tourism and Hospitality: A Strategic Perspective*. London, Thomson. 2. Telfer, D. and Sharpley, R. (2007). *Tourism Development in the Developing World*. New York, Routledge <u>Dopunska</u> 1. Najam, A., Runnalls, D. and Halle, M. (2007). *Environment and Globalization – Five Propositions*. Winnipeg, Canada, International Institute for Sustainable Development 2. Tekstovi i članci koji će studentima bidi dostavljeni tokom semestra		

Šifra predmeta: MAN512	Naziv predmeta: POSLOVNA ETIKA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Ciljevi koji se žele ostvariti realizacijom nastavnog procesa usmjereni su na upoznavanje studenata sa osnovnim principima i postulatima morala i etike. Studenti stiču fundamentalne spoznaje iz područja međuljudskih odnosa i ljudskih prava, korektnog profesionalnog i poslovnog odnosa, eliminacije diskriminacije i pratikularizma, te postulatima univerzalističkog pristupa.		
Sadržaj:	1. Uvod u teoriju poslovne etike 2. Etička načela i principi 3. Etičko rasuđivanje u biznisu 4. Oblici diskriminacije i njihova eliminacija 5. Poslovni odnosi, odnos povjerenja kao ključne komponente održivog biznisa 6. Nelojalna konkurencija i njeno izbjegavanje 7. Korupcija i sukob interesa. 8. Zaštita tajnosti podataka i zaštita potrošača 9. Privatnost i jednak tretman zaposlenika 10. Zlostavljanje i zaštita zdravlja.		
Ishodi učenja:	▪ razumijevanje logike etičkog ponašanja u organizaciji ▪ rješavanje praktičnih problema vezanih za diskriminaciju i zlostavljanje na poslu ▪ razvoj dokumenata u kontekstu podržavanja etičkih principa.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Rifat, Klopić, Osnove poslovne etike, Tuzla-Mostar 2005. 2. Bebek, B., Kolumbić, A.: Poslovna etika, Sinergija, Zagreb 2000. <u>Dopunska</u> 1. Pekka Himanen: Hakerska etika i duh informacijskog doba, Jesenski i Turk, Zagreb 2002. 2. Prigodni slučajevi iz prakse za analizu i rješavanje konkretnih problema.		

Šifra predmeta: MAN515	Naziv predmeta: SAVREMENİ KONCEPTİ MENADŽMENTA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Ciljevikojise želeostvaritirealizacijomnastavnogprocesamogusesagledatikroz upoznavanje studenata sa osnovama savremenih menadžerskih koncepata i načinima njihove primjene. Posebna pažnja je usmjerena na ovladavanje principima strateški fokusirane organizacije i menadžmenta znanja. Upoznavanje studenata sa modernim strateškim alatom koji nosi naziv strateška mapa uz razumijevanje uzročno posljedičnih veza između aktivnosti u organizaciji, prepoznavanje relevantnih indikatora za praćenje razvoja organizacije i uspostavljanje balansa između organizacije i okruženja.		
Sadržaj:	1. Savremeni menadžerski koncepti 2. Balanced scorecard koncept-BSC 3. Formuliranje i implementacija poslovne strategije i BSC 4. Principi strateški fokusirane organizacije i strateška mapa 5. Menadžment znanja i CRM (Customer Relationship Management) 6. Koncepti upravljanja kvalitetom 7. VBM (Value Based Management) i ABC (Activity Based Costing) 8. Upravljanje vremenom i stresom 9. Kreativno rjesavanje problema i emocionalna inteligencija 10. Efektivne metode poslovnog odlučivanja i upravljanje zalihama		
Ishodi učenja:	1. Razumijevanje velike slike biznisa i sposobnosti upravljanja organizacijom, nižim organizacijskim jedinicama i samim sobom 2. Kompetencije za uspostavljanje sistemima kritičnih mjera za kontrolu poslovanja organizacije 3. Kompetencije za formuliranje i implementaciju poslovne strategije		
Nastavne metode:	ex katedra diskusije studije slučaja druge nastavne aktivnosti	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja projekat	50% 10% 10% 30%	
Literatura:	<u>Obavezna</u>: 1. Elvir Čizmić, Adil Trgo, Savremeni Menadžerski Koncepti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2010 2. Niven, R., Paul, Balanced scorecard Diagnostics-Maintaining Maximum Performance, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2005Bengt, 3. Kaliski, S., Burton, Encyclopedia of Business and Finance, Second edition, MacMillan Reference USA, 2007 <u>Dopunska</u>: 1. Kaplan, S., Robert, Norton, P., David, The Strategy Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive In The New Business Environment, Harvard Business School Press, Boston, Massachusetts, 2001 2. Niven, R., Paul, Balanced scorecard-step by step (Maximizing Performance and Maintaining Results), John Wiley & Sons, Inc., New York, 2004 3. Karlöf, Lövingsson H. Fredrik, (2005) The A-Z of Management Concepts and Models, British Library, 2005		

Šifra predmeta: MAN524	Naziv predmeta: SAVREMENI TRENDOVI U PONAŠANJU TURISTA		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet		Ukupan broj sati: 30	
Cilj predmeta:	Izučavanja ovog predmeta omogućava studentima razumijevanje specifičnosti u ponašanju turista, od motiva za izbor putovanja i destinacije do upravljanja iskustvom koje će imati na tom putovanju. Predmet prati trendove koji su prisutni u turizmu, kao što su atraktivne destinacije i kreiranje trenda destinacije, ali i ulogu tehnologije, posebno društvenih mreža u cijelom procesu putovanja.		
Sadržaj:	1. Turistički globalni trendovi 2. Turističke atrakcije 3. Karakteristike ličnosti turista 4. Životni stil turista 5. Odluke o kupovini poslovnih putovanja i odmora 6. Tehnološki trendovi u donošenju odluka u turizmu 7. Utjecaj društvenih medija na ponašanje turista 8. Luksuzna putovanja 9. Interkulturalno ponašanje 10. Upravljanje emocijama i iskustvom		
Ishodi učenja:	Nakon kompletiranog predmeta studenti bi trebali: 1. razumjeti aktualne trendove u turizmu, 2. analizirati utjecaj digitalnih medija na ponašanje turista, 3. primijeniti adekvatan digitalni marketing da bi kreirali pozitivno iskustvo turista, 4. evaluirati trendove u turizmu i projicirati buduće promjene koje će utjecati na ponašanje turista.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacija studije slučaja druge nastavne aktivnosti	30% 30% 20% 20%	
Načini provjere znanja:	testovi grupne prezentacije aktivnost i diskusija	60% 30% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Pearce, P.L. (2011): *Tourst Behaviour and the Contemporary World Themes and Conceptual Schemes*, Boston: Channel View Publications (odabrana poglavlja) 2. Pearce, P.L. (2005): *Tourst Behaviour: Themes and Conceptual Schemes*, Clevedon: Channel View Publications (odabrana poglavlja) 3. Husić-Mehmedović M., Kukić S., Čičić M. (2012): *Consumer Behaviour,* School of Economics and Business in Sarajevo (odabrana poglavlja) 4. Druga literatura, akademski članci i tekstovi koji će biti distribuirani na predavanjima		

Šifra predmeta: MAN518	Naziv predmeta: STRATEŠKO UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA U TURIZMU		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	▪ Proširenje bazičnih znanja iz oblasti upravljanja ljudskim resursima u turizmu ▪ Naglašavanje sve značajnije uloge ljudskih resursa u turističkim organizacijama ▪ Upoznavanje sa različitim strategijama koje organizacije trebaju koristiti prilikom planiranja, regrutovanja, obuke, motiviranja i nagrađivanja svojih uposlenika		
Sadržaj:	1. Strateško upravljanje ljudskim resursima: osnovni koncepti i procesi 2. Međupovezanost poslovne strategije i strategije upravljanja ljudskim resursima 3. Strateški instrumenti i analiza ljudskih resursa 4. Formulisanje i implementacija HR strategija 5. Unapređenje poslovnih performansi kroz primjenu HR strategija 6. Strateško upravljanje tokovima ljudskih resursa 7. Uloga Menadžmenta ljudskih resursa u upravljanju talentima i upravljanju znanjem 8. Upravljanje raznolikostima 9. Kros-kulturalni aspekti upravljanja ljudskim resursima 10. Međunarodno upravljanje ljudskim resursima		
Ishodi učenja:	▪ Shvatiti značaj strateškog pristupa upravljanja ljudskim resursima u kontekstu promjena ▪ Proširiti bazična znanja i vještine upravljanja ljudskim resursima u svakodnevnom poslovanju ▪ Razumjeti koncept poslovanja po kojem poslovna funkcija upravljanja ljudskim resursima treba da bude na razini top menadžmenta svake organizacije		
Nastavne metode:	Ex katedra Studije slučaja Prezentacije i diskusije Radionice	55% 15% 15% 15%	
Načini provjere znanja:	Test (midterm i finalni) Istraživački rad i prezentacija Analiza slučaja iz prakse	20% I 50% 20% 10%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Bahtijarević-Šiber, F. (2014). *Strateški menadžment ljudskih potencijala*. Zagreb: Školska knjiga. 2. Rahimić, Z. (2010). *Menadžment ljudskih resursa (određena poglavlja)*. Sarajevo: Ekonomski fakultet. 3. Rahimić, Z. i Podrug, N. (2013). *Međunarodni menadžment (određena poglavlja).* Sarajevo: Ekonomski fakultet. <u>Dopunska</u> 1. Analoui, F. (2007). *Strategic Human Resource Management.* London: Thomson Learning. 2. Baum, T. (2006). *Human Resource Management for the Tourism, Hospitality and Leisure Industries: An International Perspective.* Delmar Thomson Learning. 3. Nickson., D. (2007). *Human Resource Management for the Hospitality and Tourism Industries*. Butterworth-Heinemann. 4. Schuller, R.S. and Jackson, S.E. (2007). *Strategic Human Resource Management.* Oxford: Blackwell Publishing. 5. Swain Kumar, S. (2006). *Human **resource** development **in tourism**: principles and practices*. Delhi: Abhijeet Publications.		

Šifra predmeta: MAN520	Naziv predmeta: TQM U TURIZMU		
Nivo: Drugi ciklus	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni smjerski predmet			Ukupan broj sati: 30
Cilj predmeta:	Izučavanje ovog predmeta će osigurati studentima razumijevanje logike upravljanja razvojem i rastom mikro, malih i srednjih preduzeća u turizmu i ugostiteljstvu, uključujući i pitanja vezana za indikatore koji ukazuju na rast i razvoj preduzeća, razlikovanje vrstarasta preduzeća, strategije upravljanja rastom preduzeća, te faktore koji potiču rast preduzeća i faktore koji sputavaju rast preduzeća. Cilje je upoznati studente sa širim kontekstom razumijevanja turističkog proizvoda i sa sa funkcijama i značajem turističkih agencija, hotela i drugih organizacija koje su u funkciji isporuke vrijednosti u industriji turizma.		
Sadržaj:	1. Značaj i uloga malih i srednjih preduzeća i preduzetništva 2. Tržišni uslovi nastanka turističkih organizacija, 3. Definicija i pravni status turističkih organizacija, 4. Vrsta i podjela turističkih organizacija, 5. Proces reprodukcije i poslovanja turističke organizacije, 6. Faze razvoja turističkih organizacija, 7. Mjerenje produktivnosti zaposlenika u industriji turizma, 8. Klasterizacija turističkih destinacija i održivost, 9. Organizacijska struktura turističke organizacije, 10. Rezultati poslovanja i mjerila uspješnosti poslovanja turističke organizacije.		
Ishodi učenja:	1. Razumjevanje logike procesa upravljanja mikro, malim i srednjim preduzećima 2. Prihvatanje proaktivnog koncepta rješavanja poslovnih problema 3. Sposobnost korištenja ekonomskih načela kod upravljanja organizacijama u okviru turističke industrije.		
Nastavne metode:	ex katedra prezentacija studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata projekat/usmeni	50% 10% 40%	
Literatura:	<u>Obavezna</u> 1. Čizmić, Elvir, Kenan, Crnkić, Strateško preduzetništvo-Koncepcija paradigme budućnosti, Ekonomski fakultet u Sarajevu-Izdavačka djelatnost, 2012 2. Fabio, Cerina, Anil, Markandya, Michael, McAller, Economics of Sustainable Tourism, Routledge-Taylor and Francis Group, 2011. 3. Darren, Lee-Ross, Conrad, Lashley, Entrepreneurship and Small Business Management-in The Hospitality Industry, BH Elsevier, 2012. <u>Dopunska</u> 1. Isaković, Suvad, Menadžment malih i srednjih preduzeća, Ekonomski fakultet-Univerzitet u Zenici, 2015. 2. Charles R., Goeldner J.R., B. Ritchie: Tourism – Principles, Practices, Philosophies, John Wileyand Sons inc., New Jersey 2006.		

Šifra predmeta: MAN521	**Naziv predmeta: UPRAVLJANJE PROJEKTİMA U TURİZMU**		
Nivo: Drugi ciklus	**Godina: II**	**Semestar: III**	**Broj ECTS kredita: 6**
Status: izborni smjerski predmet			**Ukupan broj sati: 30**
Cilj predmeta:	Osnovni ciljevi predmeta su razumjevanje modernog organizacionog konteksta u okviru koga se realiziraju najrazličitije vrste projekata; razumjevanje logike upravljanja projektima kao cjelovitog metodološkog i radnog okvira sa pozicija konfiguracionog i situacionog pristupa; upoznavanje sa sadržajem bazičnih modela, metoda i alata koji stoje na raspolaganju projektnim menadžerima za efektivno i efikasno vođenje projekata i projektnih timova.		
Sadržaj:	1. Uvod u projektni menadžment 2. Strateški aspekti planiranja projekata 3. Operativni aspekti realizacije projekata 4. PMBOK (Project Management Body of Knowledge) 5. Organizovanje realizacije projekata, 6. Menadžment ljudskih resursa projekta, 7. Projektni tim i faze njegovog razvoja, 8. Upravljanje kvalitetom projekta., 9. Upravljanje rizikom projekta i budzetiranje projekata, 10. Upravljanje nabavom u projektnom menadžmentu,		
Ishodi učenja:	▪ sposobnost korištenja savremenih metoda i tehnika za izradu različitih vrsta projekata, ▪ korištenje savremenih softvesrskih aplikacija za planiranje i kontrolu realizacije projekata, ▪ izrade različitih projekata prema savremenoj metodologiji i njihovu realizaciju.		
Nastavne metode:	ex katedra diskusija studije slučaja druge nastavne aktivnosti	50% 20% 20% 10%	
Načini provjere znanja:	testovi prezentacije studenata studije slučaja/zadaće projekat/usmeni	70% 10% 10% 10%	
Literatura:	Obavezna nastavna i ispitna literatura: 1. Harold, Kerzner, Advanced Project Management, Best Practices on Implementation, Second edition, Published by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2004. 2. Marchewka, T., Jack, Information Technology Project Management (Providing Measurable Organization Value), Copyright by John Wiley & Sons, Inc., 2003. Dopunska literatura: 1. Menktelow James; Mind Tools-Essential skills for an excellent career-E-book; Mind Tools Ltd Signal House United Kingdom, 2003. 2. PMBOK Handbook i metodologija razvijena na bazi iste.		